Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អភិធម្មបិដកេ

បញ្ចបករណ-អដ្ឋកថា

ធាតុកថា-អដ្ឋកថា

អដ្ឋារសហិ ភេទេហិ, វិភង្គំ មារភញ្ជនោ;

ទេសយិត្វា យថាវិធិំ, យំ តស្សេវ អនន្តរំ

អទេសយិ ធាតុកថំ, ធាតុភេទប្បកាសនោ;

តស្សត្ថំ ទីបយិស្សាមិ, តំ សុណាថ សមាហិតាតិ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪁᪨ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪨ ᨶᨿᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪨ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩅᩥᨽᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩍᨴᩴ ᨸᨠᩁᨱᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨮᩥᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩣ – ᨶᨿᨾᩣᨲᩥᨠᩣ, ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣ, ᨶᨿᨾᩩᨡᨾᩣᨲᩥᨠᩣ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨾᩣᨲᩥᨠᩣ, ᨻᩣᩉᩥᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ…ᨸᩮ… ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᨿᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨿᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨴᩥᨠᩮᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨿᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᨾᩪᩃᨽᩪᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩪᩃᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨

᪂᪨ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪂᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ…ᨸᩮ… ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩦᩈᩣᨵᩥᨠᩮᨶ ᨸᨴᩈᨲᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ“ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᨱᩦ ᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᨿ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩁᩪᨸᨲᩮᩣ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᨿ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮᨿᩮᩅ ᨮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨸᨴᩣᨶᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᨱᩦᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨

᪃᪨ ᨶᨿᨾᩩᨡᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪨ ᨲᩦᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨲᩦᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ; ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨿᨾᩩᨡᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᩮᩅ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ, ᨲᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨸᨴᩮᩉᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨧ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨧ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩋᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨧ᪨ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᩍᨾᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨴᩦᨶᩴ ᨶᨿᩣᨶᩴ ᨾᩩᨡᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨿᨾᩩᨡᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

᪄᪨ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪨ ᩈᨽᩣᨣᩮᩣ, ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥᩈᨽᩣᨣᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᨶᨿᩮᩣ, ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᨶᨿᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᨶᨿᩮᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᨽᩣᨣᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ទ៍ ធាហិរយាតិកាចណ្ណតា

ទ៍សន្តាបិ ឆយុសក្កលិ ឆាត្យកឆាឃ យាតិកាតិ អឃំ លសង្គិ តិកបឆាតិ, ឥេ្ឋ ឥ ទ្យកបឆសតាតិ សន្តិបិត្វា តិក្តិត្តា ធាហិរយាតិកា ភាយ៍ អឃតិ្យា“បត្ថាក្តត្តា...ឥប... យតសិកាឥទា”តិ ឡចំ ឆាត្យកឆាឃ អត្ថត្តឥទ អចត្វា “សន្តាបិ ឆយុសក្កលិ”តិ ឡចំ ឆាត្យកឆាឃ យាតិកឥតា ធាហិ ឆបិតត្តា ធាហិរយាតិកាតិ ចុច្ចតិ៍

ឡចំ យាតិកាឃ បត្ថាឆា ឋិតភាចំ ចិឌិត្វា ត្លឆាតិ ‘សក្កឥហា អសក្កឥហា’តិអាឌីសុ សក្កឥហា តាច ឌាតិសខ្ញាតិកិរិយាកលាតចឥសត ចត្យត្តិឆា៍ តត្វ – “សឥត្ត លត្តិឃា អាកត្ថត្វា, សឥត្ត ពាហុលា, សឥត្ត ឥចឃ្យា, សឥត្ត ឃុឌ្គា អាកត្ថត្វា”, “ឃា ឥាចុឥសា ចិសាល, សយុាចាចា, ឥឃា ឥ សយុាកយុឥត្តា, ឥឃា ឥ សយុាអាឌីឥចា, ត្លឥយ ឆយុា ឃឹលក្តឥត្ត សក្កហិតា”តិ អឃំ ឌាតិសក្កឥហា ភាយ៍ “ឡកឌាតិកា អាកត្ថត្វា”តិ ចុត្តង្គាឥត ចិឃ ហិ ត្លឆ សឥត្តាបិ ឌាតិឃា ឡកសក្កហំ កតា៍ “សឥត្ត ឥកាសលកា អាកត្ថត្វា, សឥត្ត យាកឆកា, សឥត្ត ភាទ្យកត្ថកា អាកត្ថត្វា”, “ឥឃា ឥាចុឥសា ចិសាល, សយុាចាឃាឥយា; ឃា ឥ សយុាសតិ, ឥឃា ឥ សយុាសយាឆិ, ត្លឥយ ឆយុា សយាឆិក្តឥត្ត សក្កហិតា”តិ (យ៍ ត៍ ១៍៣៩១) អឃំ សខ្ញាតិសក្កឥហា ភាយ៍ “ឡកង្គាឥត ឌាតា សំចឌ្ឋា អាកត្ថត្វា”តិ ចុត្តង្គាឥត ចិឃ ហិ ត្លឆ សឥត្តាបិ សខ្ញាតិឆាឥតត តិចុឥត្វាកាឥសត ឡកសក្កហំ កតា៍ “សឥត្ត ហត្វាឥទាហា អាកត្ថត្វា, សឥត្ត អឃ្យាឥទាហា, សឥត្ត ទឆិកា អាកត្ថត្វា”, “ឃា ឥាចុឥសា ចិសាល, សយុាឌិង្គិ, ឥឃា ឥ សយុាសក្កឥប្យា, ត្លឥយ ឆយុា បត្តាក្តឥត្ត សក្កហិតា”តិ (យ៍ ត៍ ១៍៣៩១) អឃំ កិរិឃាសក្កឥហា ភាយ៍ សឥត្តច ឥហឥត អត្តឥភា កិរិឃាកឥលាត ឡកសក្កហំ កតា៍ “ចក្តាឃតត់ កតយក្តត្តកលាត់ កត្ថតីតិ? ទ្វបក្តត្តកលាត់ កត្ថតី”តិ៍ ហត្ថិ ចក្តាឃតត់ ទ្វបក្តត្តកលាត់ កត្ថតិ, ឥតត ចត ឥទ ចត្តឥត្ត – ‘ចក្តាឃតត់ ទ្វបក្តឥត្តត សក្កហិត”ត្តិ (កឆា៍ ៣លិ១), អឃំ កលាតសក្កឥហា ភាយ៍ អឃយិឆ អឆិឥប្យឥតា៍ តប្យឌិបឥក្តត អសក្កឥហា ឥចឌិតឥត្តា៍ ឥតសំ ចិកប្យឥតា សក្កហិឥតត អសក្កហិតាឌីតិ៍ ឡក្យប្យាឥឆកតិឥទាឆឡកចត្វកឡកាឥយុលតាចឥសត សយ្យឥឃាឥកា, តប្យឌិបក្តឥតា ចិប្យឥឃាឥកា៍ ឥតសំ ចិកប្យឥតា សយ្យឃុឥត្តត ចិប្យឃុត្តាឌីតិ៍ តក្យកឃសំសក្កចិកប្យឥតា សក្កហិឥតត សយ្យឃុត្តំ ចិប្យឃុត្តត្តិអាឌីតិ៍ បត្ថាក្តត្តាតិអាឌីតិ បត លត្តចិកក្កាឌីសុ ចុត្តតឥឃឥតច ឥចឌិតឥត្តាតិ៍ ឋឃ្យាឆឥឃា បឥតត្វ សតិង្គាតចឥសត ចុត្តសត្តាចិត្តប្យាឆសាឆាទលឥតា ចុត្តាតិ៍

យាតិកាចណ្ណតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. តិកេ្ខបចល្ហតា

១. បចយតសោ សក្តួហាសក្តួហបងចល្ហតា

១. ពត្ត្លបងចល្ហតា

៩. ព្ទកាតិ បញ្ហាក្លួត្លាឌិចសេត តិក្លិត្តយាតិកំ ‘សក្តួសេហា អសក្តួសេហា’តិអាឌីហិ តឃយាតិកាបងេហិ សង្ខិ សេយាឌេត្វា ងសេ្សព្យត្វំ ទ្វបក្លូសេ្ត្ល ពតិហិ ពសេ្ត្លហឹតិអាឌិតា តសេយត តិកេ្ខបចាសេរា អារសេ្ត្ល. តត្វ យស្ថា “សក្តួសេហា អសក្តួសេហាតិអាឌិកាឃ តឃយាតិកាឃ “តីហិ សក្តួសេហា, តីហិ អសក្តួសេហា”តិ តឃយុពយាតិកា ងបិតា, តស្មា ទ្វបក្លួត្លាឌីតំ សក្តួហំ ងសេ្សព្យត្វំ ពតិហិ ពសេ្ត្លហិ ពតិហាឃតសេតហិ ពតិហិ ឆាត្វហឹតិ តីហិ ពត្លាឃតតឆាត្វបងាសេតច ក្ខត្លជាតិ. ‘ចត្តារិ សច្ចានី’តិអាឌីសុ ឲកយ្បិ ត បទាយង្ខំ. យស្ថា ច “សកាសេកា ចិសកាសេកា”តិ ឲចំ លក្លូលយាតិកា ងបិតា, តស្មា ព្ទយស្ស បញ្ហាស្ស ចិស្សជ្ជសេត ទ្វបក្លូសេ្ត្ល ឲសេកត ពសេ្ត្លតាតិអាឌិ ចុត្តំ. សកាកា ហិ តស្ស ឲសេត ពត្លាឌសេយាតិ. តត្វ ឲសេកត ពសេ្ត្លតាតិ ទ្វបក្លូសេ្ត្លតេច. យត្យាកិត្វា ទ្វបំ ទ្វបក្លួត្លសកាកត្វា ទ្វបក្លូសេ្ត្លសេត្វច សក្តួហំ កឆ្វតឹតិ ទ្វបក្លូសេ្ត្លតេច កហិតំ, តំ ទ្វបក្លូសេ្ត្លតេច បរិង្ខិត្វំ ឲកាឌសហាឃតសេតហឹតិ យតាឃតតចសេ្ខហិ. សសេ្ត្ថាបិ ហិ ទ្វបក្លូសេ្ត្ល ឌសាឃតតាតិ ឆយ្បាឃតសេតកសេងសោ ច សេហាតិ, តស្មា ឲកាឌសហាឃតសេតហិ កហិសេតា, បរិង្ខិសេ្ត្លា ឲកាឌសហិ ឆាត្វហឹតិ សត្វចិញ្ញាណឆាត្វចខ្ពាហិ ឲកាឌសហិ ឲតាសុ ហិ អបរិយាបត្តំ ទ្វបំ តាឃ តត្ថិ.

អសក្តួហតឃតិកេ្ខសេ ពតិហិ អសក្តួហិសេតាតិ សសេ្ត្លសេបតេច ឬត្វា ពតា. ចិស្សជ្ជសេត បតស្ស យស្ថា ទ្វបក្លួត្លស្ស ចិសកាកា ចត្តារោ អទ្វបក្លូត្លា, ឲកំ យតាឃតតំ, សត្វ ចិញ្ញាណឆាត្វសេយា; តស្មា ចត្វហិ ពសេ្ត្លហឹតិអាឌិ ចុត្តំ. ព្ទយិតា តសេយត សត្វាបងេសុ សក្តួហាសក្តួសេហា សេចឌិតសេ្ត្ពា. ព្ទយស្មិំ បត ពត្លតិកេ្ខសេ – “ទ្វបក្លូសេ្ត្ល ពតិហិ ពសេ្ត្លហី”តិអាឌិឲ្យាតាច ឲកយ្យលសេកា សក្តួហតសេឃ សទ្វសេបតេច ងស្សិតា បញ្ហា ឬត្វា, បញ្ហា ចិស្សជ្ជតាតិ. អសក្តួហតសេឃ សសេ្ត្លសេបត ងស្សិតា បញ្ហា ឬត្វា, បញ្ហា ចិស្សជ្ជតាតិ. ព្ទយិតា ក្ខបិសេយត ទ្វកយ្យលកាឌីសុបិ ឬត្វាចិស្សជ្ជតាតិ សេចឌិតត្វាតិ. ទ្វបក្លួត្លយ្យលកាសេឃច សេចត្វ ទ្វកាតិកចត្វក្លា ងស្សិតា. បញ្ហាសេក បត “ទ្វបក្លូសេ្ត្ល ច...សេប... ចិញ្ញាណក្លូសេ្ត្ល ចា”តិ ឲចំ សេកងសេតា ច, “បញ្ហាក្លួត្លា ពតិហិ ពសេ្ត្លហី”តិ ឲចំ អសេកងសេតា ចាតិ ខ្ទិឆា ឬត្វាចិស្សជ្ជតាតិ កតាតិ. ឲចំ បិត្វព្ទតសេយា សេចឌិតសេ្ត្ពាតិ.

១. អាឃតតបងាឌិចល្ហតា

១១. អាឃតតបងតិកេ្ខសាឌីសុ អាឃតតបងតិកេ្ខសេ តាច ចក្លាឃតតំ ឲសេកត ពសេ្ត្លតាតិ ឲសេកត ទ្វបក្លូសេ្ត្លតេច, ឲសេកត ចក្លាឃតតេតេច ឲកាឃ ចក្លួឆាត្វយាច សក្តួហិតត្ថិ សេចឌិតត្វំ. សេសាតាឃតតាឌីសុបិ ព្ទយិតាច តសេយត សក្តួហាសក្តួសេហា សេចឌិតសេ្ត្ពា.

ᩋᩈᩘ᩠ᨡᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩘ᩠ᨡᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩘ᩠ᨣᩉᩴ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ; ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ‘ᨡᨶ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ ᩑᨲᩮᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨧ ᨲᩴ ᨶ ᩈᩘ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨲᩮ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩣᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᨾᩪᩃᨠᩣᨴᩥ ᨶᨿᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨴᩩᨠᨸᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨴᩮᩈᩩ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨠᨲᩴ᪨ ᨵᩣᨲᩩᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

᪔᪐· ᩈᨧ᩠ᨧᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᩈᨧ᩠ᨧᩮᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩴ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨠᨴᩮᩈᩮ ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩈᩉᩥᨲᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨧ᩠ᨧᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪕᪐· ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩴ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩋᩁᩪᨸᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩴ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩈᨴᩥᩈᩣᨶᩮᩅ᪨

᪖· ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪖᪑· ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – “ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨠᨲᩥᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᨶᩣᩁᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᨸᩣᨠᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ – “ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨾᩁᩪᨸᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨹᩔᩣᨴᩦᩈᩩ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᨳᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᨹᩔᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩮᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩩᨸᩣᨴᩣᨶᨠᨾ᩠ᨾᨽᩅᩣ ᨸᨶ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᩮᩣ ᨠᩣᨾᨽᩅᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩑᨠᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨾᨽᩅᩮᩣ ᨽᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩁᩪᨸᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᩈᨬ᩠ᨬᩦᨽᩅᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᨽᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨸᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᨾᩮᩅᩋᨶᩩᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨲᩴ ᩑᨠᩴ ᨶ ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨

᪖᪒· ᩁᩪᨸᨠᨱ᩠ᨯᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩦᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩁᩪᨸᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩦᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᩁᩪᨸᨵᨾ᩠ᨾᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩪᩉᩥ᪨ ᩋᩁᩪᨸᨽᩅᩮᩣᨸᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨽᩅᩮᩣ ᩑᨠᩅᩮᩣᨠᩣᩁᨽᩅᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ᪨ ᨵᩣᨲᩪᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᨠᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨽᩅᩮ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨸᩣᨿᨲᨶᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪖᪓· ᨩᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᨩᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩋᩁᩪᨸᨩᩣᨲᩥ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ᪨ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨠᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩣ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩏᨸᩣᨿᩣᩈᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩈᩮᨶ

វេទិតព្ពោ។

៧២។ ឥទ្ធិបាទោ ទ្វីហីតិ សង្ខារវិញ្ញាណក្ខន្ធេហិ, មនាយតនធម្មាយតនេហិ, ធម្មធាតុមនោវិញ្ញាណធាតូហិ ច។ ឈានំ ទ្វីហីតិ វេទនាក្ខន្ធសង្ខារក្ខន្ធេហិ។ អប្បមញ្ញាទយោ សទិសវិស្សជ្ជនត្តា ឯកតោ និទ្ទិដ្ឋា។ ចិត្តំ បន ចេតនានន្តរំ និក្ខិត្តម្បិ អសទិសវិស្សជ្ជនត្តា បច្ឆា គហិតំ។ តត្ថ អប្បមញ្ញាទីសុ ឯកេន ខន្ធេនាតិ វេទនា វេទនាក្ខន្ធេន, សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធេន, សេសា សង្ខារក្ខន្ធេន សង្គហិតាតិ ឯវំ ខន្ធវិសេសោ វេទិតព្ពោ។

៧។ តិកបទវណ្ណនា

៧៧។ ឯវំ អព្ភន្តរមាតិកាយ សង្គហំ ទស្សេត្វា ឥទានិ ពាហិរមាតិកាយ សង្គហំ ទស្សេតុំ កុសលា ធម្មាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ វេទនាត្តិកេ តីហិ ធាតូហីតិ កាយវិញ្ញាណមនោវិញ្ញាណធម្មធាតូហិ។ សត្តហិ ធាតូហីតិ ចក្ខុសោតឃានជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតូហិ ចេវ មនោធាតុធម្មធាតុមនោវិញ្ញាណធាតូហិ ច។ វិបាកត្តិកេ អដ្ឋហិ ធាតូហីតិ កាយវិញ្ញាណធាតុយា សទ្ធិំ តាហិយេវ។ វិបាកធម្មធម្មា បន សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកេហិ សទ្ធិំ សទិសវិស្សជ្ជនត្តា ឯកតោ គហិតា។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ សព្ពត្តិកទុកេសុ យំ យំ បទំ យេន យេន បទេន សទ្ធិំ សទិសវិស្សជ្ជនំ ហោតិ, តំ តំ ឧប្បដិបាដិយាបិ តេន តេន សទ្ធិំ គហេត្វា វិស្សជ្ជិតំ។ តត្ថ វុត្តានុសារេនេវ សង្គហាសង្គហនយោ វេទិតព្ពោតិ។

សង្គហាសង្គហបទវណ្ណនា។

២។ ទុតិយនយោ សង្គហិតេនអសង្គហិតបទវណ្ណនា

១៧១។ ឥទានិ សង្គហិតេន អសង្គហិតបទំ ភាជេតុំ ចក្ខាយតនេនាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្រិទំ លក្ខណំ – ឥមស្មិំ ហិ វារេ យំ ខន្ធបទេន សង្គហិតំ ហុត្វា អាយតនធាតុបទេហិ អសង្គហិតំ, ខន្ធាយតនបទេហិ ច សង្គហិតំ ហុត្វា ធាតុបទេន អសង្គហិតំ, តស្ស ខន្ធាទីហិ អសង្គហំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ។ តំ បន រូបក្ខន្ធាទីសុ ន យុជ្ជតិ។ រូបក្ខន្ធេន ហិ រូបក្ខន្ធោវ សង្គហិតោ។ សោ ច អឌ្ឍេកាទសហិ អាយតនធាតូហិ អសង្គហិតោ នាម នត្ថិ។ វេទនាក្ខន្ធេន ច វេទនាក្ខន្ធោវ សង្គហិតោ។ សោបិ ធម្មាយតនធម្មធាតូហិ អសង្គហិតោ នាម នត្ថិ។ ឯវំ អសង្គហិតតាយ អភាវតោ ឯតានិ អញ្ញានិ ច ឯវរូបានិ មនាយតនធម្មាយតនាទីនិ បទានិ ឥមស្មិំ វារេ ន គហិតានិ។ យានិ បន បទានិ រូបភវេន អរូបេន អសម្មិស្សំ, វិញ្ញាណលោកេនសង្ខា អញ្ញេន អសម្មិស្សំ ទីបេន្តិ, តានិ ឥធ គហិតានិ។ បរិយោសានេ ច –

“ទសាយតនា សត្តរស ធាតុយោ,

សត្តិន្ទ្រិយា អសញ្ញាភវោ ឯកវោការភវោ;

បរិទេវោ សនិទស្សនសប្បដិឃំ,

អនិទស្សនំ បុនទេវ សប្បដិឃំ ឧបាទា”តិ។

ឯវំ ឧទ្ទានគាថាយ ទស្សិតានេវ។ តស្មា តេសំ វសេនេវ សង្គហាសង្គហោ វេទិតព្ពោ។ បញ្ហាវសេន ហិ ឥមស្មិំ វារេ អាយតនធាតុវសេនេវ សទិសវិស្សជ្ជនេ វីសតិ ធម្មេ សមោធានេត្វា ឯកោ បញ្ហោ កតោ, សត្ត វិញ្ញាណធាតុយោ សមោធានេត្វា ឯកោ, សត្តិន្ទ្រិយានិ សមោធានេត្វា ឯកោ, ទ្វេ ភវេ សមោធានេត្វា ឯកោ, បរិទេវេន ច សនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ច ឯកោ, អនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ឯកោ, សនិទស្សនេហិ ឯកោ, សប្បដិឃេហិ ច ឧបាទាធម្មេហិ ច ឯកោតិ អដ្ឋ បញ្ហា កតា។ តេសុ ខន្ធាទិវិភាគោ ឯវំ វេទិតព្ពោ សេយ្យថិទំ – បឋមបញ្ហេ តាវ ចតូហិ ខន្ធេហីតិ អរូបក្ខន្ធេហិ, ទ្វីហាយតនេហីតិ ចក្ខាយតនាទីសុ ឯកេកេន សទ្ធិំ មនាយតនេន, អដ្ឋហិ ធាតូហីតិ ចក្ខុធាតុអាទីសុ ឯកេកាយ សទ្ធិំ សត្តហិ វិញ្ញាណធាតូហិ។

តត្រាយំ នយោ – ចក្ខាយតនេន ហិ ខន្ធសង្គហេន រូបក្ខន្ធោ សង្គហិតោ។ តស្មិំ សង្គហិតេ រូបក្ខន្ធេ អាយតនសង្គហេន ចក្ខាយតនមេវេកំ សង្គហិតំ។ សេសានិ ទស អាយតនានិ អសង្គហិតានិ។ ធាតុសង្គហេនបិ តេន ចក្ខុធាតុយេវេកា សង្គហិតា។ សេសា ទស ធាតុយោ អសង្គហិតា។ ឥតិ យានិ តេន អសង្គហិតានិ ទសាយតនានិ, តានិ ចក្ខាយតនមនាយតនេហិ ទ្វីហិ អសង្គហិតានិ។ យាបិ តេន អសង្គហិតា ទស ធាតុយោ, តា ចក្ខុធាតុយា ចេវ សត្តហិ ច វិញ្ញាណធាតូហិ អសង្គហិតាតិ។ រូបាយតនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

១៧១។ ទុតិយបញ្ហេ– យស្មា យាយ កាយចិ វិញ្ញាណធាតុយា សង្គហិតោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ មនាយតនេន អសង្គហិតោ នាម នត្ថិ, តស្មា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតាតិ វុត្តំ។ ឯត្ថ បន ចតូហិ ខន្ធេហីតិ រូបាទីហិ ចតូហិ។ ឯកាទសហាយតនេហីតិ មនាយតនវជ្ជេហិ។ ទ្វាទសហិ ធាតូហីតិ យថានុរូបំ ឆ វិញ្ញាណធាតុយោ អបនេត្វា សេសាហិ ទ្វាទសហិ។ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា ហិ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយេវ សង្គហិតា, ឥតរា អសង្គហិតា។ សោតវិញ្ញាណធាតុអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

១៧២។ តតិយបញ្ហេ– ចក្ខុន្ទ្រិយាទីនំ វិស្សជ្ជនំ ចក្ខាយតនាទិសទិសមេវ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយបុរិសិន្ទ្រិយេសុ បន ធម្មាយតនេន សទ្ធិំ ទ្វេ អាយតនានិ, ធម្មធាតុយា ច សទ្ធិំ អដ្ឋ ធាតុយោ វេទិតព្ពា។

១៧៣។ ចតុត្ថបញ្ហេ– តីហាយតនេហីតិ រូបាយតនធម្មាយតនមនាយតនេហិ។ តេសុ ហិ ភវេសុ រូបាយតនធម្មាយតនវសេន ទ្វេ អាយតនានិ តេហិ សង្គហិតានិ។ សេសានិ នវ រូបាយតនានិ តេហេវ ច ទ្វីហិ, មនាយតនេន ចាតិ តីហិ អសង្គហិតានិ នាម ហោន្តិ។ នវហិ ធាតូហីតិ រូបធាតុធម្មធាតូហិ សទ្ធិំ សត្តហិ វិញ្ញាណធាតូហិ។

១៥៣។ បញ្ចមបញ្ហេ – ទ្វីហាយតនេហីតិ បឋមបទេ សន្ធាយ សទ្ទាយតនធម្មាយតនេហិ។ ទុតិយបទេ សន្ធាយ រូបាយតនធម្មាយតនេហិ។ ធាតុយោបិ តេយេវ ឯកេកេន សទ្ធិំ សត្ត វិញ្ញាណធាតុយោ វេទិតព្ពា។

១៥៤។ ឆដ្ឋបញ្ហេ – ទសហាយតនេហីតិ រូបាយតនធម្មាយតនវជ្ជេហិ។ សោឡសហិ ធាតូហីតិ រូបធាតុធម្មធាតុវជ្ជេហេវ។ កថំ? អនិទស្សនសប្បដិឃា ហិ ធម្មា នាម នវ ចក្ខុអាទិកាយតនានិ។ តេហិ ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតេ រូបក្ខន្ធេ, អាយតនសង្គហេន តានេវ នវាយតនានិ សង្គហិតានិ។ រូបាយតនធម្មាយតនានិ អសង្គហិតានិ។ ធាតុសង្គហេនបិ តា ឯវ នវ ធាតុយោ សង្គហិតា។ រូបធាតុធម្មធាតុយោ អសង្គហិតា។ ឥតិ យានិ តេហិ អសង្គហិតានិ ទ្វេ អាយតនានិ, តានិ រូបាយតនវជ្ជេហិ នវហិ ចក្ខុអាទិកាយតនេហិ, ធម្មាយតនេន ចាតិ ទសហិ អសង្គហិតានិ។ យាបិ តេហិ អសង្គហិតា ទ្វេ ធាតុយោ, តា រូបធាតុវជ្ជាហិ នវហិ ចក្ខុអាទិកធាតូហិ, សត្តហិ ច វិញ្ញាណធាតូហីតិ សោឡសហិ អសង្គហិតាតិ វេទិតព្ពា។

១៥៥។ សត្តមបញ្ហេ – ទ្វីហាយតនេហីតិ រូបាយតនមនាយតនេហិ។ អដ្ឋហិ ធាតូហីតិ រូបធាតុយា សទ្ធិំ សត្តហិ វិញ្ញាណធាតូហិ។

១៥៦។ អដ្ឋមបញ្ហេ – ឯកាទសហាយតនេហីតិ សប្បដិឃធម្មេ សន្ធាយ ធម្មាយតនវជ្ជេហិ, រូបិធម្មេ សន្ធាយ ផោដ្ឋព្ពាយតនវជ្ជេហិ។ ធាតូសុបិ ឯសេវ នយោ។ អត្ថយោជនា បនេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពាតិ។

សង្គហិតេនអសង្គហិតបទវណ្ណនា។

២។ តតិយនយោ អសង្គហិតេនសង្គហិតបទវណ្ណនា

១៥៧។ ឥទានិ អសង្គហិតេនសង្គហិតបទំ ភាជេតុំ វេទនាក្ខន្ធេនាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្រិទំ លក្ខណំ – ឥមស្មិំ ហិ វារេ យំ ខន្ធបទេន អសង្គហិតំ ហុត្វា អាយតនធាតុបទេហិ សង្គហិតំ, តស្ស ខន្ធាទីហិ សង្គហំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ។ តំ បន រូបក្ខន្ធវិញ្ញាណក្ខន្ធធម្មាយតនាទីសុ ន យុជ្ជតិ។ រូបក្ខន្ធេន ហិ ចត្តារោ ខន្ធា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា។ តេសុ តេន ឯកធម្មោបិ អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតោ នាម នត្ថិ។ ននុ ច វេទនាទយោ ធម្មាយតនេន សង្គហិតាតិ? សង្គហិតា។ ន បន រូបក្ខន្ធេន ធម្មាយតនំ, រូបក្ខន្ធោ ហិ សុខុមរូបមត្តំ ធម្មាយតនំ ភជតិ។ តស្មា យេ ធម្មាយតនេន សង្គហិតា, ន តេ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិតា នាម។ វិញ្ញាណក្ខន្ធេនបិ ឥតរេ ចត្តារោ ខន្ធា អសង្គហិតា។ តេសុ តេន ឯកោបិ អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតោ នាម នត្ថិ។ ឯវំ សង្គហិតតាយ អភាវតោ ឯតានិ អញ្ញានិ ច ឯវរូបានិ ខន្ធាយតនាទីនិ បទានិ ឥមស្មិំ វារេ ន គហិតានិ។ យានិ បន បទានិ វិញ្ញាណេន វា ចក្ខុអាទិករូបេន វា អសម្មិស្សំ ធម្មាយតនេកទេសំ ទីបេន្តិ, តានិ ឥធ គហិតានិ។ តេសំ ឥទមុទ្ទានំ –

“តយោ ខន្ធា តថា សច្ចា, ឥន្ទ្រិយានិ ច សោឡស;

បទានិ បច្ចយាការេ, ចុទ្ទសុបរិ ចុទ្ទស។

“សមតិំស បទា ហោន្តិ, គោច្ឆកេសុ ទសស្វថ;

ទុវេ ចូឡន្តរទុកា, អដ្ឋ ហោន្តិ មហន្តរា”តិ។

ឯតេសុ បន បទេសុ សម្បិណ្ឌិតានិ បទានិ ឯកតោ កត្វា សដ្ឋិបិ ទ្វាទស បញ្ហា វុត្តា។ តេសុ ឯកំ ខន្ធាទិការកោ វេទិតព្ពោ។ អាយតនធាតូសុ បន ទេសនា នត្ថិ។ តត្ថ បឋមបញ្ហោ តាវ – តីហិ ខន្ធេហីតិ រូបសញ្ញាសង្ខារក្ខន្ធេហិ។ អាយតនធាតូហិ បន ធម្មាយតនធម្មធាតូហេវ វេទិតព្ពា។

តត្ថាយំ នយោ – វេទនាក្ខន្ធេន ហិ និព្ពានញ្ច សុខុមរូបសញ្ញាសង្ខារា ច ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា ហុត្វា អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតា។ តេសុ និព្ពានំ ខន្ធសង្គហំ ន គច្ឆតិ, សេសា រូបសញ្ញាសង្ខារក្ខន្ធេហិ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ អាយតនធាតុសង្គហំ បន និព្ពានម្បិ គច្ឆតេវ។ តេន វុត្តំ – “អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ, ឯកេនាយតនេន, ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា”តិ។ សញ្ញាក្ខន្ធបញ្ហេ បនេត្ថ សញ្ញំ អបនេត្វា វេទនាយ សទ្ធិំ តយោ ខន្ធា សង្ខារាទីសុ សង្ខារក្ខន្ធំ អបនេត្វា រូបវេទនាសញ្ញាវសេន តយោ ខន្ធា វេទិតព្ពា។

១៥០។ ទុតិយេ – ចតូហិ ខន្ធេហីតិ វិញ្ញាណវជ្ជេហិ។ តេ ហិ និព្ពានេន ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា ហុត្វា អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតា។

១៥១។ តតិយេ – ទ្វីហីតិ វេទនាសញ្ញាក្ខន្ធេហិ។ រូបារូបជីវិតិន្ទ្រិយេន ហិ វេទនាសញ្ញាវិញ្ញាណក្ខន្ធា ច ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា។ តេសុ បន វេទនាសញ្ញាវ អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតា។ តេន វុត្តំ – “វេទនាសញ្ញាក្ខន្ធេហី”តិ។ ឋបិតា រូបិយេន សទ្ធិំ ខន្ធតោ វេទិតព្ពា។ ឋបេតា បទេហិ ខន្ធានិ ការយមត្តមេវ ចព្ពាយ។

១៥២។ ចតុត្ថេ – តីហិ ខន្ធេហីតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយបុរិសិន្ទ្រិយេសុ វេទនាសញ្ញាសង្ខារេហិ, វេទនាបញ្ចកេ រូបសញ្ញាសង្ខារេហិ; សទ្ធិន្ទ្រិយាទីសុ ឆស្សុបរិយោសានេសុ រូបវេទនាសញ្ញាក្ខន្ធេហិ។ វេទនាយ វេទនាក្ខន្ធសង្គហេន តព្ពហុលាភាកាយុកេសុ សង្ខារក្ខន្ធសង្គហេន វិនិច្ឆយោ។

១៦៣។ បញ្ចមេ – ជាតិជរាមរណេសុ ជីវិតិន្ទ្រិយសទិសោវ។ ឥមានេត្ថ បន តិណ្ណំ សុខុមរូបំ សញ្ញា ច ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា ហុត្វា អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតា។ តស្មា តំ សន្ធាយ រូបក្ខន្ធសញ្ញាក្ខន្ធានំ វសេន ឯវ ខន្ធា វេទិតព្វា។

១៦៤។ ឆដ្ឋេ – សោកាទិត្តយេ វេទនាយ សមិយោ។ ឧបាទានាទីសុ សង្ខារសមិយោ។ បុន វេទនាយ វេទនាក្ខន្ធសមិយោ, សញ្ញាយ សញ្ញាក្ខន្ធសមិយោ, ចេតនាទីសុ សង្ខារក្ខន្ធសមិយោ វិនិច្ឆយោ។ ធម្មវិតា ឧបាទានេន សម្មយបញ្ញាទីសុបិ សង្គហាសង្គហោ វេទិតព្វោតិ។

អសង្គហិតេនសង្គហិតបទវណ្ណនា។

៤។ ចតុត្ថនយោ សង្គហិតេនសង្គហិតបទវណ្ណនា

១៧១។ ឥទានិ សង្គហិតេនសង្គហិតបទំ ភាជេតុំ សមុទយសច្ចាទិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ យំ ខន្ធាទីហិ សង្គហិតេន ខន្ធាទិវសេន សង្គហិតំ, បុន តស្សេវ ខន្ធាទីហិ សង្គហំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ។ តំ ខន្ធាយតនធាតូសុ ឯកេនបិ សកលេកោដ្ឋាសំ អគហេត្វា ឋិតបទេសុ ន យុជ្ជតិ។ សកលេន ហិ ខន្ធាទិបទេន អញ្ញំ ខន្ធាទិវសេន សង្គហិតំ នាម នត្ថិ, យំ អត្តនោ សង្គាហកំ សង្គណ្ហេយ្យ។ បុន តេនេវ សង្គហំ គច្ឆេយ្យ។ តស្មា តថារូបានិ បទានិ ឋបេត្វា វានេ ន គហិតានិ។ យានិ បន បទានិ សង្ខារេកទេសំ វា អញ្ញេន អសម្មិស្សំ ធម្មវត្ថុ – វេទនេកទេសំ វា សុខុមរូបំ វា សញ្ញេកទេសំ វា, តានិ ឥធ គហិតានិ។ តេសំ ឥទំ ឧទ្ទានំ –

“វេទ្ធ សច្ចា បទ្ធុរសិន្ទ្រិយា, ឧបាទាន បដិច្ចបទា;

វុទ្ធិ បុន ឧបាទាន, គោច្ឆកបទមេត្វ តិកំ ទិន្ន”ន្តិ។

បញ្ហា បនេត្ថ វេទ្ធយេវ ហោន្តិ។ តត្ថ យំ បុច្ឆាយ វុទ្ធិំ បទំ, តទេវ យេហិ ធម្មេហិ ខន្ធាទិវសេន សង្គហិតំ, តេ ធម្មេ សន្ធាយ សព្វត្ថ ឧបោន ខន្ធាទិអាទិ វុត្តំ។ តត្រាយំ នយោ – សមុទយសច្ចេន ហិ តណ្ហាវជ្ជា សេសា សង្ខារា ខន្ធាទិសង្គហេន សង្គហិតា។ បុន តេហិ តណ្ហាវ សង្គហិតា។ សា តណ្ហា បុន សង្ខារេហេវ ខន្ធាទិសង្គហេន សង្គហិតាតិ។ ឥមិនា នយេន សព្វត្ថ អនុបធម្មបុច្ឆាសុ បនេត្ថ សង្ខារក្ខន្ធោ វា វេទនាក្ខន្ធោ វា ឯកោ ខន្ធោ នាម។ រូបធម្មបុច្ឆាសុ រូបក្ខន្ធោ។ បរិនេវបុច្ឆាយ សង្គាយតនំ ឯកំ អាយតនំ នាម។ សង្គធាតុ ឯកា ធាតុ នាម, សេសង្គានេសុ ធម្មាយតនធម្មធាតុវសេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោតិ។

សង្គហិតេនសង្គហិតបទវណ្ណនា។

៥។ បញ្ចមនយោ អសង្គហិតេនអសង្គហិតបទវណ្ណនា

១៥៦) ទ្វេនាតិ អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទំ ភាជេតុំ រូបក្ខន្ធេនាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ យំ ខន្ធាទីហិ អសង្គហិតេន ខន្ធាទិវសេន អសង្គហិតំ, បុន តស្សេវ ខន្ធាទីហិ អសង្គហំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ។ តំ បញ្ចក្ខន្ធគ្គហណេសុ ទុក្ខសច្ចាទីសុ វិញ្ញាណេន សទ្ធិំ សុខុមរូបគ្គហណេសុ អតិសង្ខិត្តអប្បដិឃាទីសុ ច បទេសុ ន យុជ្ជតិ។ តាទិសេន ហិ បទេន តិណ្ណំ ខន្ធសង្គហមត្តំ ន គណ្ហេយ្យ។ សេសា ខន្ធាទីហិ អសង្គហិតធម្មា នាម នត្ថិ។ តស្មា តថារូបានិ បទានិ ទ្វយស្មិំ ចារេ ន គហិតានិ។ យានិ បន បញ្ចក្ខន្ធេ វិញ្ញាណញ្ច សុខុមរូបេន សទ្ធិំ ឯកតោ ន ទីបេន្តិ, តានិ ទ្វេធ គហិតានិ។ តេសំ ទ្វេធប្បញ្ហាតំ –

“សង្ខតា ខន្ធា តថាយតនធាតុយោ សច្ចតោ តយោ;

ទ្វេមិយាតិបិ សន្តាតិ, តេហិ សតិ បដិច្ចតោ។

“បទតោ សោឡស បទា, តេចត្តាលីសកំ តិកេ;

គោច្ឆកេ សត្តតិ ទ្វេ ច, សត្ត ទ្វេអដ្ឋរស បទា។

“មហន្តរេ បទា ទ្វេ, អដ្ឋារស តតោ បរេ;

អដ្ឋារសេវ នានត្តា, សេសា ទ្វេធ ន ភាសិតា”តិ។

បញ្ហា បនេត្ថ សទិសវិស្សជ្ជនានំ វសេន សមោធានេត្វា កតិហិ សទ្ធិំ សព្វេបិ ចតុត្តិំស ហោន្តិ។ តត្ថ យំ បុច្ឆាយ ឧទ្ទិដ្ឋំ បទំ, តទេវ យេហិ ខន្ធាទីហិ អសង្គហិតំ, តេ ធម្មេ សន្ធាយ ឯកេន ខន្ធេនាតិអាទិ វុត្តំ។

តត្រាយំ នយោ – រូបក្ខន្ធេន ហិ ចត្តារោ ខន្ធា និព្វានញ្ច ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា។ អាយតនធាតុសង្គហេន បន ឋបេត្វា វិញ្ញាណំ អវសេសា សង្គហិតាតិ វិញ្ញាណមេវ តីហិបិ ខន្ធសង្គហាទីហិ អសង្គហិតំ នាម។ បុន តេន វិញ្ញាណេន សទ្ធិំ និព្វានេន ចត្តារោ ខន្ធា ខន្ធាទិសង្គហេន អសង្គហិតា។ តេ សព្វេបិ បុន វិញ្ញាណេនេវ ខន្ធាទិសង្គហេន អសង្គហិតាតិ ឯកេន ខន្ធេន, ឯកេនាយតនេន, សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា នាម ហោន្តិ។ អថ វា – យទេតំ រូបក្ខន្ធេន វិញ្ញាណមេវ តីហិ ខន្ធាទិសង្គហេហិ អសង្គហិតំ, តេហិបិ វិញ្ញាណធម្មេហិ តេ រូបធម្មាវ តីហិ សង្គហេហិ អសង្គហិតា។ បុន តេ រូបធម្មា វិញ្ញាណេនេវ តីហិ សង្គហេហិ អសង្គហិតា។ វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធតោ ឯកោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ហោតិ, អាយតនតោ ឯកំ មនាយតនំ, ធាតុតោ សត្ត វិញ្ញាណធាតុយោ។ តស្មា “ឯកេន ខន្ធេនា”តិអាទិ វុត្តំ។ ទុតិយាទីសុបិ សព្វត្ថ យំ បុច្ឆាយ ឧទ្ទិដ្ឋំ បទំ, តទេវ យេហិ ធម្មេហិ ខន្ធាទិវសេន អសង្គហិតំ, តេសំ ធម្មានំ

ວເສນ ຂນ຺ຘາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຕ຺ຖ ທຸຕິຍປເຎ຺ຫຕາວ – ຣູປວິຎ຺ຎາຓານິ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພາ. ເວທນາທໂຍ ຫິ ຣູປວິຎ຺ຎາເຓເຫວ ຂນ຺ຘາທິສງ຺ຄເຫນ ອສງ຺ຄຫິຕາ. ເຕ ຈ ເທ຺ວ ຂນ຺ຘາ ເອກາທສາຍຕນານິ ສຕ຺ຕຣສ ຘາຕຸໂຍ ໂຫນ຺ຕິ.

໑໘໕. ຕຕິຍປເຎ຺ຫ– ວິຎ຺ຎາຓໍ ຣູປາທີຫິ ຈຕູຫິ ອສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ເຕສໍ ວເສນ ຂນ຺ຘາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາ.

໑໘໖. ຈຕຸຕ຺ຖປເຎ຺ຫ– ຈກ຺ຂາຍຕນໍ ເວທນາທີຫິ ຈຕູຫີຕິ ວຸຕ຺ຕາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຂນ຺ຘາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາ. ປຣິໂຍສາເນ – ຣູປຎ຺ຈ ຘມ຺ມາຍຕນນ຺ຕິ [illegible] ທສ຺ສິຕຘມ຺ມາເຍວ ອຎ຺ຎາກາເຣນ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕາຕິ.

ອສງ຺ຄຫິເຕນອສງ຺ຄຫິຕປທວຓ຺ຓນາ.

໖. ຉຏ຺ຐນໂຍ ສມ຺ປໂຍຄວິປ຺ປໂຍຄປທວຓ຺ຓນາ

໑໙໗. ອິທານິ ສມ຺ປໂຍຄວິປ຺ປໂຍຄປທໍ ພາເຊຕຸໍ ຣູປກ຺ຂນ຺ໂຘຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕຕ຺ຖ ຍໍ ລພ຺ຠຕິ ຍຎ຺ຈ ນ ລພ຺ຠຕິ ຕໍ ສພ຺ພໍ ປຸຈ຺ຉາຍ ຄຫິຕໍ. ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ປນ ຍໍ ນ ລພ຺ຠຕິ, ຕໍ ນຕ຺ຖີຕິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ຈຕູຫິ ສມ຺ປໂຍໂຄ, ຈຕູຫິ ວິປ຺ປໂຍໂຄ; ສພາໂຄ ວິສພາໂຄຕິ ຫິ ວຈນໂຕ ຈຕູຫິ ອຣູປກ຺ຂເນ຺ຘເຫວ ສພາຄານໍ ເອກສນ຺ຕານສ຺ມິໍ ເອກກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປນ຺ນານໍ ອຣູປກ຺ຂນ຺ຘານໍເຍວ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສມ຺ປໂຍໂຄ ລພ຺ຠຕິ. ຣູປຘມ຺ມານໍ ປນ ຣູເປນ ນິພ຺ພາເນນ ວາ, ນິພ຺ພານສ຺ສ ຈ ຣູເປນ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ປໂຍໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຕຖາ ຣູປນິພ຺ພານານໍ ອຣູປກ຺ຂເນ຺ຘຫິ, ວິສພາຄາ ຫິ ເຕ ເຕສໍ. ຍຖາ ຈ ອຣູປກ຺ຂນ຺ຘານໍ ຣູປນິພ຺ພາເນຫິ, ເອວໍ ພິນ຺ນສນ຺ຕາເນຫິ ນານາກ຺ຂຓິເກຫິ ອຣູປຘມ຺ເມຫິປິ ສທ຺ຘິໍ ນຕ຺ຖິເຍວ. ເຕປິ ຫິ ເຕສໍ ສນ຺ຕານກ຺ຂຓວິສພາຄຕາຍ ວິສພາຄາເຍວ. ອຍໍ ປນ ວິສພາຄຕາ ສງ຺ຄຫເຏ຺ຐນ ວິຣຸທ຺ຘໂຕ ສງ຺ຄຫນເຍ ນຕ຺ຖິ. ຄຓນູປຄມຕ຺ຕຎ຺ຫິ ສງ຺ຄຫຏ຺ໂຐ. ສມ຺ປໂຍຄນເຍ ປນ ອຕ຺ຖິ, ເອກຸປ຺ປາທຕາທິລກ຺ຂຓຎ຺ຫິ ສມ຺ປໂຍຄຏ຺ໂຐຕິ. ເອວໍ ຍສ຺ສ ເອກຘມ຺ເມນປິ ສມ຺ປໂຍຄລກ຺ຂຓໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ປຸຈ຺ຉາຍ ສງ຺ຄຫໍ ຄຕ຺ວາປິ ນຕ຺ຖີຕິ ປຏິເກ຺ຂໂປ ກໂຕ. ຍສ຺ສ ວິປ຺ປໂຍຄລກ຺ຂຓໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ວິປ຺ປໂຍໂຄ ທສ຺ສິໂຕ. ຍານິ ປນ ປທານິ ສຕ຺ຕສຸ ວິຎ຺ຎາຓຘາຕູສຸ ເອກາຍປິ ອວິປ຺ປຍຸເຕ຺ຕ ຣູເປນ ນິພ຺ພາເນນ ວາ ມິສ຺ສກຘມ຺ເມ ທີເປນ຺ຕິ, ຕານິ ສພ຺ພທາປິ [illegible] ນ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ຄຫິຕານິ. ເຕສໍ [illegible]ຍຸຄ຺ຄານໍ –

“ຘມ຺ມາຍຕນໍ ຘມ຺ມຘາຕຸ, ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈຎ຺ຈ ຊີວິຕໍ;

ສຬາຍຕນໍ ນາມຣູປໍ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ຈ ມຫຄ຺ຄຕາ.

“ຊາຕິຊຣາ ຈ ມຣຓໍ, ຕິເກສ຺ເວກູນວີສຕິ;

កោដ្ឋកេសុ ច បញ្ញាយ, អដ្ឋ ទ្វយអត្តរេ បទា.

“យហត្តរេ បណ្ណរស, អដ្ឋារស តតោ បរេ;

តេវីស បទសតំ ឯតំ, សម្បយោគេ ន លព្ភតី”តិ.

ធម្មាយតនញ្ហិ រូបនិព្វានមិស្សកត្តា តស្មិំ អបរិយាបន្នេន វិញ្ញាណេនាបិ ន សក្កា សម្បយុត្តន្តិ វត្តុំ. យស្មា បនេត្ថ វេទនាទយោ វិញ្ញាណេន សម្បយុត្តា, តស្មា វិប្បយុត្តន្តិបិ ន សក្កា វត្តុំ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯវំ សន្តេបិ ឯតានិ ន យុជ្ជន្តីតិ ឥធ ន គហិតានិ. សេសានិ លទ្ធានីតិ យុជ្ជន្តីតិ តានិ គហេត្វា ឯកេកទេសេន ច សមោធានេន ច បញ្ហាវិស្សជ្ជនំ កតំ. តេសុ បឋមេ – ឯកេនាយតនេនាតិ មនាយតនេន. កេហិចីតិ ធម្មាយតនធម្មធាតុបរិយាបន្នេហិ វេទនាសញ្ញាសង្ខារេហិ.

១១៤. ទុតិយេ – តីហីតិ បុច្ឆិតំ បុច្ឆិតំ ឋបេត្វា សេសេហិ. កេហិចិ សម្បយុត្តាតិ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាសង្ខារេហិ. ឥតរេបិ អត្តានំ ឋបេត្វា ឥតរេហិ. កេហិចិ វិប្បយុត្តាតិ រូបនិព្វានេហិ. ឯវំ សព្វត្ថ រូបស្ស វិប្បយោគេ ធម្មាយតនធម្មធាតូសុ អរូបំ, អរូបស្ស វិប្បយោគេ រូបំ ទដ្ឋព្វំ. តតិយបញ្ហោ ឧត្តានត្ថោវ.

១១៥. ចតុត្ថេ – ‘កតិហិ ខន្ធេហី’តិអាទិំ អវត្វា សម្បយុត្តន្តិ នត្ថីតិ វុត្តំ. តំ បន ខន្ធាទីនំយេវ វសេន វេទិតព្វំ. បទេនាបិ ឯវរូបេសុ បញ្ហេសុ ឯសេវ នយោ. អាទិបញ្ហំ និក្ខិបិត្វា សរូបតោ ទស្សេត្វា បទតោ បរិច្ឆិន្ទិត្វា. ឋបិតា នយេន សព្វត្ថ អត្ថយោជនា វេទិតព្វា. យត្ថ បន នាតិបាកដំ ភវិស្សតិ, តត្ថ តំ បាកដំ កត្វាវ គមិស្សាម.

១១៦. សោឡសហិ ធាតូហីតិ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ តាវ អត្តានំ ឋបេត្វា ឆហិ វិញ្ញាណធាតូហិ, ទសហិ ច រូបធាតូហិ. សេសាសុបិ ឯសេវ នយោ.

១១៧. តីហិខន្ធេហីតិ សង្ខារក្ខន្ធំ ឋបេត្វា សេសេហិ. ឯកាយ ធាតុយាតិ មនោវិញ្ញាណធាតុយា. សមុទយមគ្គានញ្ហិ អញ្ញាយ ធាតុយា វិប្បយោគោ នត្ថិ. ឯកេន ខន្ធេនាតិ សង្ខារក្ខន្ធេន. ឯកេនាយតនេនាតិ ធម្មាយតនេន. ឯកាយធាតុយាតិ ធម្មធាតុយា. ឯតេសុ ហិ តំ សង្គយ្ហំ កេហិចិ សម្បយុត្តំ.

១១៨. សុខិន្ទ្រិយាទិបញ្ហេ– តីហីតិ សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណេហិ. ឯកាយ ធាតុយាតិ កាយវិញ្ញាណធាតុយា, មនោវិញ្ញាណធាតុយា វា. ឆហិ ធាតូហីតិ កាយវិញ្ញាណធាតុវជ្ជាហិ.

១៣៥។ រូបភវបទេសុ— សព្ពត្ថាបិ អរូបក្ខន្ធានំ អរូបាយតនានញ្ច អត្ថិតាយ ន កេហិចីតិ វុត្តំ។ ឃានជិវ្ហាកាយវិញ្ញាណធាតូនំ បន នត្ថិតាយ តីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោតិ វុត្តំ។

១៣៦។ អធិមោក្ខបទេសុ— ទ្វីហិ ធាតូហីតិ មនោធាតុមនោវិញ្ញាណធាតូហិ។ បន្នរសហីតិ សេសាហិ ទសហិ រូបធាតូហិ, បញ្ចហិ ច ចក្ខុវិញ្ញាណាទីហិ។

១៣៧។ កុសលបទេសុ— កុសលេហិ ចតុន្នម្បិ ខន្ធានំ គហិតត្តា សម្បយោគោ បដិក្ខិត្តោ។

១៣៨។ វេទនាត្តិកបទេសុ— ឯកេន ខន្ធេនាតិ វេទនាក្ខន្ធេន។ បន្នរសហីតិ ចក្ខុសោតឃានជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុមនោធាតូហិ សេស រូបធាតូហិ ច។ ឯកាទសហីតិ កាយវិញ្ញាណធាតុយា សទ្ធិំ រូបធាតូហិ។

១៦១។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មបទេសុ— បញ្ចហីតិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីហិ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយបទេសុ— ឆហីតិ មនោវិញ្ញាណធាតុវជ្ជាហិ។ សវិតក្កសវិចារបទេសុ— បន្នរសហីតិ បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ សទ្ធិំ រូបធាតូហិ។ អវិតក្កវិចារមត្តបទេសុ— ឯកេន ខន្ធេនាតិអាទិ សង្ខារក្ខន្ធេកទេសេន វេទិតព្ពំ។ ទុតិយជ្ឈានវិចារេសុឋបេត្វា សេសា អវិតក្កវិចារមត្តា នាម។ បីតិំ ឋបេត្វា សេសា បីតិសហគតា។ តត្ថ វិចារោ វិចារេន, បីតិ ច បីតិយា ន សម្បយុត្តាតិ សង្ខារក្ខន្ធធម្មាយតនធម្មធាតូសុ កេហិចិ សម្បយុត្តា នាម។ សោឡសហីតិ ធម្មធាតុមនោវិញ្ញាណធាតុវជ្ជេហិ។ អវិតក្កអវិចារបទេសុ— ឯកាយ ធាតុយាតិ មនោធាតុយា។ សុខសហគតា ឧបេក្ខាសហគតា ច វេទនាត្តិកេ វុត្តាច។ ទស្សនេនបហាតព្ពាទយោ កុសលសទិសាច។

១៧០។ បរិត្តារម្មណំ វិបាកធម្មសទិសំ។ ឯកាយ ធាតុយាតិ ធម្មធាតុយា។ កេហិចីតិ យេ តត្ថ បរិត្តារម្មណា ន ហោន្តិ, តេហិ។ ធម្មធាតុ បន បរិត្តារម្មណានំ ឆន្នំ ចិត្តុប្បាទានំ វសេន ចតូហិ ខន្ធេហិ សង្គហិតត្តា បទបដិក្ខេបេន កតំ។ មហគ្គតារម្មណាទយោ កុសលសទិសា។

១៧១។ អនុប្បន្នេសុ – បញ្ចហិ ធាតូហីតិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីហិ។ តានិ ហិ ឯកន្តេន ឧប្បាទិន្នត្តា ច, ឧប្បន្នកោដ្ឋាសម្បិ បន អនុប្បត្តិ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណាទយោ បរិត្តារម្មណាទិសទិសា ។ ហេតុអាទយោ នសម្បយុត្តសទិសា។ សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតុបិ បីតិសហគតសទិសា។ តថា បរាមាសសម្បយុត្តា។ អនុបាទិន្នា អនុប្បន្នសទិសា។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទវណ្ណនា។

៧។ សត្តមនយោ សម្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទវណ្ណនា

១០៧៕ ឋានាតិ នប្បយុត្តេតចិប្បយុត្តបទំ កាទេឌតុំ ចេខនាក្លូនេត្តនាតិអាឌិ អារេន្ទ៍៕ ឋពោឌំ លក្ខលា – ឋាយស្មិព្យាចារេ បុច្ឆាយ ស្ខន្ទប្ដេគត

េឃ ឆន្ទា នប្បយុត្តា, េឋហិ េឃ ឆន្ទា ចិប្បយុត្តា, េឋសំ ឍស្ធានីហិ ចិប្បេយាគំ បុច្ឆិត្វា ចិស្សជ្ជតំ គឋំ៕ ឋំ បត ទ្វបក្ខស្ធានីស្ស ត យុជ្ជតិ៕

ទ្វបក្ខេត្តត ហិ នប្បយុត្តា តាយ តត្ថិ៕ ឋន្ធា ឋច្ចា អន្តានិ ន ឲ្យន្ទ្វបិតិ បទាតិ ឋាយស្មិ ចារេ ត គហិតានិ៕ ឃាតិ បត បទាតិ ឆន្ទាឆាត្យាឃា

នប្បយុត្ត ឆេន្ទ ចិន្តាណាច្ចា អន្តោត អសន្ទិស្សំ ឌីេបត្តិ, ឋាតិ ឋាឆ គហិតានិ៕ េឋសំ ឋាខន្ធាតំ –

“ចត្តាេរា ឍស្ធាឃតាតច្ចា ឲ្យកំ,

េគ្វ ឋាត្រិឃា ឆាត្យបទាតិ នត្ត;

ឋេឃា បដិក្ខ្វា អឆ ឞស្សនត្តកំ,

ឋិេក ឋេឃា នត្ត យហត្តេរ ច៕

“ឲ្យកំ នចិឋក្កិ, នចិចារេយកំ;

យុត្តំ ខ្វេបក្កាឃ ន ឲ្យកេយចា”ឋិ៕

បទិេឃារេគ – ឍន្ធា ចត្យេរាឋិអាឌិតាបិ អឃេយចេត្វា នក្ខិេឋា៕ ឋត្វ ឃាតិ បទាតិ នឌិនចិស្សជ្ជតាតិ, ឋាតិ ខ្វប្យដិឞិដិ ឃាបិ

នេយាឆាេតត្វា ឋត្វ េចខនាក្លូន្ធាឌិកា បញ្ហា គឋា៕ េឋស្ស ឲ្យចំ ឍស្ធាឌិចិការកោ េចឌិឋេន្តា៕ េចខនាក្លូន្ធាឌិបញ្ហាឋាច – ឲ្យកេតាតិ

យតាឃតេតត៕ នត្តហីតិ ចិន្តាណាឆាត្យហិ៕ េកហិចីតិ ឆន្ទាឃតេត េចខតានីហិ៕ ចិន្តាណាឆាត្យបញ្ហោ– េឋ ឆន្ទា ត េកហិចីតិ េឋ

បុច្ឆាយ ស្ខន្ទប្ដេទំ ចិន្តាណាឆាតុំ ឆេបត្វា េនន្ទា ឞ ចិន្តាណាឆាត្យឆន្ទា, ទ្វបំ, តិន្តាតច្ចា៕ េឋហិ នេន្ទាសំ ឍស្ធាឃតាតំ នក្ខិឋត្វា ត

េកហិចិ ឍេន្ធហិ អាឃតេតហិ ចា ចិប្បយុត្តា៕ ឲ្យកាឃ ឆាត្យាតិ ឃា ឃា បុច្ឆាយ ស្ខន្ទាិ េហាតិ ឋាឃ ឋាឃ៕

១០៨៕ ខ្វេបក្ខិត្រិឃបញ្ហោ– បច្ចាហីតិ ខ្វេបក្ខានប្បយុត្តាហិ ចក្ខុចិន្តាណាឆាត្យអានីហិ៕ ឋាឃិតា តេឃេត នន្ទាត្វ បុច្ឆាយ ស្ខន្ទប្ដេទេតច

នន្ទិ ចិប្បយុត្តាតំ ចេនត អេត្វា េចឌិឋេន្តាតិ៕

នប្បយុត្តេតចិប្បយុត្តបទចណ្ណតា៕

៨. អដ្ឋមនយោ វិប្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

១៦៧. ឥទានិ វិប្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទំ ភាជេតុំ រូបក្ខន្ធេនាតិអាទិ អារទ្ធំ. តត្ថ សព្វាបិ បុច្ឆា មោឃបុច្ឆាវ. រូបក្ខន្ធេន ហិ វិប្បយុត្តា នាម ចត្តារោ ខន្ធា, តេសំ អញ្ញេហិ សម្បយោគោ នត្ថិ. វេទនាក្ខន្ធេន វិប្បយុត្តំ រូបំ និព្ពានញ្ច, តស្ស ច កេនចិ សម្បយោគោ នត្ថិ. ឯវំ សព្វបទេសុ វិប្បយុត្តានំ បុន សម្បយោគាភាវោ វេទិតព្វោ. ឥតិ បុច្ឆាយ មោឃត្តា សព្វវិស្សជ្ជនេសុ នត្ថិ នត្ថិច្ចេវ វុត្តំ.

វិប្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ.

៩. នវមនយោ សម្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

១៦៩. ឥទានិ សម្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទំ ភាជេតុំ វេទនាក្ខន្ធេនាតិអាទិ អារទ្ធំ. តត្ថ យំ ខន្ធាទិវសេន សម្បយុត្តំ, បុន តស្សេវ ខន្ធាទីហិ សម្បយោគំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ. តំ រូបេន ច រូបមិស្សកេហិ ច សព្វរូបក្ខន្ធសង្គាហកេហិ ច បទេហិ សទ្ធិំ ន យុជ្ជតិ. រូបេន ហិ រូបមិស្សកេន ច អញ្ញេសំ សម្បយោគោ នត្ថិ. សព្វរូបក្ខន្ធសង្គាហកេហិ សព្វេសំ សម្បយោគារហានំ ខន្ធាទីនំ គហិតត្តា អញ្ញោ យេវ នត្ថិ, យំ តេន សហ សម្បយោគំ គច្ឆេយ្យ. តស្មា តថារូបានិ បទានិ ឥធ ន គហិតានិ. យានិ បន បទានិ រូបេន អសម្មិស្សំ អរូបភាគំ ទីបេន្តិ, តានិ ឥធ គហិតានិ. តេសំ ឥទមុទ្ទានំ –

“អរូបក្ខន្ធា ចត្តារោ, មនាយតនមេវ ច;

វិញ្ញាណធាតុយោ សត្ត, ទ្វេ សច្ចា ចុទ្ទសិន្ទ្រិយា.

“បច្ចយេ ទ្វាទស បទា, តតោ ឧបរិ សោឡស;

តិកេសុ អដ្ឋ គោច្ឆកេ, ទេវត្តាលីសមេវ ច.

“មហន្តរទុកេ សត្ត, បទា បិដ្ឋិទុកេសុ ឆ;

នវមស្ស បទស្សេតេ, និទ្ទេសេ សង្គហំ គតា”តិ.

សព្ពបញ្ចោសុ បត ឯយ ឆយ្ចា បុច្ឆាយ វុឌ្ឍិដា, ទេ ឯយហិ សប្បយុត្តា ហោន្តិ, ទេសំ ចរសត ពន្ធានិរកដោ ទេចនិតព្ពោ ៊ ទេចឌតាក្លទន្ធត ហិ ច្ពាតេរ តយោ ពន្ធា សប្បយុត្តា, បុត ទេហិ ទេចឌតាក្លទន្ធា សប្បយុទ្តា៊ ឯសា ទេហិ សព្ពាឌីហិ តីហិ ពទន្ធហិ, ឲុពោត យតាយតទេត, សត្តហិ ចិញ្ញាណឆាត្វហិ, ឲុក្សិ ឆយ្ចាយតនេត, ឆយូឆាត្យា ច, ទេកហិចិ សព្ពាសព្ពាទេហេច សប្បយុទ្តា៊ ឲុសេច តយោ សព្ពត្តាតិ៊

សប្បយុទ្តតសប្បយុត្តបឌចណ្ណតា៊

១០៊ ឌសមតយោ ចិប្បយុទ្តតចិប្បយុត្តបឌចណ្ណតា

ឲ្យ៉ៗ៊ ច្ពឌាតិ ចិប្បយុទ្តតចិប្បយុត្តបឌំ កាទេឌតុំ រូបក្លទន្ធតាតិអាឌិ អារទ្ធំ៊ តត្ត ឯយ សប្បយោកចិប្បយោកបឌតិទ្ឋេស រូបក្ខន្ធាឌយោ ឆយ្ចា វុឌ្ឍិដា, សព្ពបុច្ឆាសុ ទេរយេច វុឌ្ឍិដា៊ សឌិសចិស្សជ្ជនាតំ បត ឲុពទេ កហិតត្តា បឌាតិ អញ្ញាយ បដិបិដិយា អាកតាតិ៊ តត្ត ឃំ បឌំ បុច្ឆាយ វុឌ្ឍិដំ, តំ ឯយហិ ឆយូហិ ចិប្បយុត្តំ, ទេសំ ចរសត ពន្ធានិចិការទេកា ទេចនិតព្ពោ៊ រូបក្លទន្ធត ហិ ទេចឌតាឌយោ ចិប្បយុត្តា, ទេហិ ច រូបក្លទន្ធា ចិប្បយុទ្តា៊ តិព្ពាតំ បត សុពុបរូបកាតិកទេបឋ៊ ឯសា រូបក្លទន្ធា ចតូហិ ពទន្ធហិ, ឲុពោត យតាយតទេត សត្តហិ ចិញ្ញាណឆាត្វហិ, ឆយ្ចាយតតឆយូឆាត្យសុ, ទេកហិចិ ទេចឌតាឌីហិ ឆទេយូទេហេច ចិប្បយុទ្តា៊ ឲុសេច តយោ សព្ពត្តាតិ៊

ចិប្បយុទ្តតចិប្បយុត្តបឌចណ្ណតា៊

១១៊ ឲុកាឌសមតយោ សក្កហិទេតសប្បយុត្តចិប្បយុត្តបឌចណ្ណតា

៣០៨៊ ច្ពឌាតិ សក្កហិទេតសប្បយុត្តចិប្បយុត្តបឌំ កាទេឌតុំ សមុឌយសច្ចេតាតិអាឌិ អារទ្ធំ៊ តត្ត ឯយ សក្កហិទេតសក្កហិតបឌតិទ្ឋេស សមុឌយសច្ចាឌយោច ឆយ្ចា វុឌ្ឍិដា, សព្ពបុច្ឆាសុ ទេរយេច វុឌ្ឍិដា៊ សឌិសចិស្សជ្ជនាតំ បត ឲុពទេ កហិតត្តា បឌាតិ អញ្ញាយ បដិបិដិយា អាកតាតិ៊ តត្ត ឯយ ឆយ្ចា បុច្ឆាយ វុឌ្ឍបទេត ពន្ធានិសក្កទេហត សក្កហិតា, ទេសំ ឯយហិ សប្បយោទេកា ចា ចិប្បយោទេកា ចា ទេហាតិ, ទេសំ ចរសត ពន្ធានិចិការទេកា ទេចនិតព្ពោ៊

៣០៩ាយំ តយោ – សមុឌយសច្ចេត តាច សព្ពារក្លន្ធបរិយាបន្នា ឆយ្ចា ពន្ធានិសក្កទេហត សក្កហិតា៊ ទេ ច សេសេហិ តីហិ ពទន្ធហិ, ឲុពោត យតាយតទេត, សត្តហិ ចិញ្ញាណឆាត្វហិ, សព្ពារក្លទន្ធ ឆយ្ចាយតតឆយូឆាត្យសុ ច ឌេបត្វា តណ្ហាសេសេហិ សប្បយុត្តត្តា ទេកហិចិ សប្បយុត្តា តាយ៊ ឲុពោត បត រូបក្លទន្ធត, ឌសហិ រូបាយតទេតហិ, រូបឆាត្វហិ ច ចិប្បយុត្តា, ឲុក្សិ ឆយ្ចាយតនេត ឆយូឆាត្យា ច, រូបតិព្ពាទេតហិ ចិប្បយុត្តត្តា ទេកហិចិ ចិប្បយុត្តា តាយ៊ ច្ពមិតា វុបិទេយត សព្ពត្ត អទេត្វា ទេចនិតព្ពាតិ៊

សក្កហិទេតសប្បយុត្តចិប្បយុត្តបឌចណ្ណតា៊

໑໒. ທ຺ວາທສມນເຢາ ສມ຺ປຢຸເຕ຺ຕນສງ຺ຄຫິຕາສງ຺ຄຫິຕປທວຓ຺ຓນາ

໔໑໖. ឥທານິ ສມ຺ປຢຸເຕ຺ຕນສງ຺ຄຫິຕາສງ຺ຄຫິຕປທໍ ຠາເຊຕຸໍ ເວທນາກ຺ຂເນ຺ຘນາຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕຕ຺ຖ ເຢ ສມ຺ປຢຸເຕ຺ຕນສມ຺ປຢຸຕ຺ຕປທນິທ຺ເທເສ ເວທນາກ຺ຂນ຺ຘາທເຢາ ຘມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ, ສພ຺ພປຸຈ຺ຉາສຸ ເຕເຢວ ឧທ຺ຘຏາ. ຕຕ຺ຖ ເຢ ຘມ຺ມາ ປຸຈ຺ຉາຢ ឧທ຺ຘຏປເທນ ສມ຺ປຢຸຕ຺ຕາ, ເຕສໍ ເຢຫິ ສງ຺ຄເຫາ ຈ ອສງ຺ຄເຫາ ຈ ເຫາຕິ, ເຕສໍ ວເສນ ຂນ຺ຘາທິເຠເທາ ເວທິຕພ຺ເພາ.

ຕຕ຺ຣາຢໍ ນເຢາ – ເວທນາກ຺ຂເນ຺ຘາ ຫິ ສຎ຺ຎາທີຫິ ສມ຺ປຢຸເຕ຺ຕາ. ເຕ ສຎ຺ຎາທເຢາ ຕີຫິ ສຎ຺ຎາທິກ຺ຂເນ຺ຘຫິ, ທ຺ວີຫິ ຘມ຺ມາຢຕນມນາຢຕເນຫິ, ຘມ຺ມຘາຕຸຢາ ເຈວ, ສຕ຺ຕຫິ ຈ ວິຎ຺ຎາຓຘາຕູຫີຕິ ອຏ຺ຐຫິ ຘາຕູຫິ ສງ຺ຄຫິຕາ, ເສສາຫິ ຂນ຺ຘາຢຕນຘາຕູຫິ ອສງ຺ຄຫິຕາ. ឥມິນາ ឧປາເຢນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ເຖາ ເວທິຕພ຺ເພາຕິ.

ສມ຺ປຢຸເຕ຺ຕນສງ຺ຄຫິຕາສງ຺ຄຫິຕປທວຓ຺ຓນາ.

໑໓. ເຕຣສມນເຢາ ອສງ຺ຄຫິເຕນສມ຺ປຢຸຕ຺ຕວິປ຺ປຢຸຕ຺ຕປທວຓ຺ຓນາ

໔໔໕. ឥທານິ ອສງ຺ຄຫິເຕນສມ຺ປຢຸຕ຺ຕວິປ຺ປຢຸຕ຺ຕປທໍ ຠາເຊຕຸໍ ຣູປກ຺ຂເນ຺ຘນາຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕຕ຺ຖ ເຢ ປຎ຺ຈເມ ອສງ຺ຄຫິເຕນອສງ຺ຄຫິຕປທນິທ຺ເທເສ ຣູປກ຺ຂເນ຺ຘນ ສທິສປຎ຺ຫາ ຘມ຺ມາ, ເຢ ຈ ອຣູປຠາເວນ ສທິສາ, ເຕເຢວ ឧທ຺ຘຏາ. ເສສາ ປນ ນ ຣູຫນ຺ຕີຕິ ນ ឧທ຺ຘຏາ. ເວທນາກ຺ຂເນ຺ຘນ ຫິ ຂນ຺ຘາທິວເສນ ປນ ຣູປາຣູປຘມ຺ມາ ອສງ຺ຄຫິຕາ ເຫານ຺ຕິ. ເຕສຎ຺ຈ ສມ຺ປເຢາເຄາ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຕສ຺ມາ ຢາຕິ ປທາຕິ ຣູຫນ຺ຕິ, ຕາເນວ ສທິສວິສ຺ສຊ຺ຊເນຫິ ສທ຺ຘິໍ ສເມາຘາເນຕ຺ວາ ឧທ຺ຘຏານີຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຢ ຘມ຺ມາ ປຸຈ຺ຉາຢ ឧທ຺ຘ຦ຘມ຺ເມຫິ ຂນ຺ຘາທິວເສນ ອສງ຺ຄຫິຕາ, ເຕ ເຢຫິ ສມ຺ປຢຸຕ຺ຕາ ຈ ວິປ຺ປຢຸຕ຺ຕາ ຈ, ເຕສໍ ວເສນ ຂນ຺ຘາທິວິຠາເຄາ ເວທິຕພ຺ເພາ.

ຕຕ຺ຣາຢໍ ນເຢາ – ຣູປກ຺ຂເນ຺ຘນ ຕາວ ວິຎ຺ຎາຓເມວ ຕີຫິ ສງ຺ຄເຫຫິ ອສງ຺ຄຫິຕໍ. ຕໍ ເວທນາທີຫິ ຕີຫິ ຂເນ຺ຘຫິ, ຘມ຺ມາຢຕນຘມ຺ມຘາຕູສຸ ຈ ເວທນາທີເຫວ ສມ຺ປຢຸຕ຺ຕໍ. ឯເກນ ຣູປກ຺ຂເນ຺ຘນ, ທສຫິ ຣູປາຢຕນຣູປຘາຕູຫິ, ຘມ຺ມາຢຕນຘມ຺ມຘາຕູສຸ ຈ ຣູປນິພ຺ພານເຠເທຫິ ວິປ຺ປຢຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ ສນ຺ຘາຢ ເຕ ຘມ຺ມາ ຕີຫິ ຂເນ຺ຘຫີຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ឥມິນາ ນເຢນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ເຖາ ເວທິຕພ຺ເພາຕິ.

ອສງ຺ຄຫິເຕນສມ຺ປຢຸຕ຺ຕວິປ຺ປຢຸຕ຺ຕປທວຓ຺ຓນາ.

໑໔. ຈຸທ຺ທສມນເຢາ ວິປ຺ປຢຸເຕ຺ຕນສງ຺ຄຫິຕາສງ຺ຄຫິຕປທວຓ຺ຓນາ

៣៤៩. ឋានានិ ចិប្បយុត្តេនសង្គហិតាសង្គហិតបទំ ភាសេតុំ រូបក្ខន្ធាទិអាទិ អារទ្ធំ. តត្ថ យេសំ បទានំ ចិប្បយោគោ ន រុហតិ, តានិ ឋានិយំ ចារេន ន គហិតានិ. កានិ បន តានីតិ? ឆឡាយតនាទីនិ. ឆឡាយតនស្ស ហិ ខន្ធាទីសុ ឯកេនាបិ ចិប្បយោគោ ន រុហតិ. ឆធាតុអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. តេនំ ឋានសង្គហំ –

“ឆឡាយតនំ ឆធាតុ, ឌីចិតិន្ទ្រិយមេវ ច;

នាមរូបបទេនេ្ហច, សឡាយតនមេវ ច.

“ជាតិអាទិក្ខយំ ឯកំ, បទំ ខីណតិយេ តិកេ;

តិកោចយានិកំ ឯកំ, សត្ត ក្ខន្ធអត្ថេរ បទា.

“ននេវ គោច្ឆកេ ហោន្តិ, យមគ្គមេវិ ក្រុទ្ធម;

ល បទានិ តតោ ក្ខន្ធំ, សត្តានិបិ សមាសតោ;

បទានិ ច ន លព្ភន្តិ, ចត្តាលីសញ្ច សត្ត ចា”តិ.

សមិយោធនាគេ ច – ឆឡាយតនំ ឆធាតុតិ កាចាបិ ឋាយមេចត្តំ ឌីមេបតំ ចុត្តា. ឋាយានិ បន ឆមេបត្វា មេសានិ សត្តានិបិ លព្ភន្តិ. តេសុ ខន្ធាទិចិកាមេកា ចុត្តតយាតុយាមេរតេច មេចឌិតត្ថោតិ.

ចិប្បយុត្តេនសង្គហិតាសង្គហិតបទចណ្ណនា.

និកមតកថា

ឯត្តាចតា ច –

ឆាតុប្បភេទកុសលេហិ, យំ ឆាតុកថំ តថាគតោ អាហ;

តស្សា នយមុខភេទ-ប្បកាសនំ និដ្ឋិតំ ហោតិ។

ឥមិនា នយមុខភេទ-ប្បកាសនេន ហិ វិភាវិតា សក្កា;

ញាតុំ សព្វេបិ នយា, សព្វេបកថាវ ឥតិ វុត្តា។

ឧគ្គហស្ស បន សចេ, បរស្ស ចិត្តាទរេនេវ ការេស្យុំ;

ជនតាយ អតិថិយ ធាតុំ, ករេយ្យ អទ្ធា ច អចិរេនេវ។

ឥតិ ឋានការណចារគ្គយាយ, យំ តត្ថិយា យថា ឧតំ;

គន្ត្វា បត្តំ បុញ្ញំ, សុខាយ តំ ហោតុ លោកស្សាតិ។

ធាតុកថា-អដ្ឋកថា និដ្ឋិតា។

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អភិធម្មបិដកេ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ

ᨶᩥᨸᩩᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨠᩁᨱᩴ, ᨵᩣᨲᩩᨽᩮᨴᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᨶᩮᩣ;

ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩴ ᨲᩣᨿ, ᨴᩮᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩁᩣᩃᨿᩮ.

ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᩔ ᩍᨲᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᨴᨴᩦᨷᨶᩴ;

ᩋᩣᩉ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ.

ᨲᩔᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩮᩣᨠᩣᩈᩮᩣ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᩈᩩᨷᩣᨠᨭᩮᩣ;

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᨿᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᨳ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ.

១។ មាតិកាវណ្ណនា

១។ ឆ បញ្ញត្តិយោ – ខន្ធបញ្ញត្តិ...បេ... បុគ្គលបញ្ញត្តីតិ អយំ តាវ បុគ្គលបញ្ញត្តិយា ឧទ្ទេសោ។ តត្ថ ឆាតិ គណនបរិច្ឆេទោ។ តេន យេ ធម្មេ ឥធ បញ្ញបេតុកាមោ តេសំ គណនវសេន សង្ខេបតោ បញ្ញត្តិបរិច្ឆេទំ ទស្សេតិ។ បញ្ញត្តិយោតិ បរិច្ឆិន្នធម្មនិទស្សនំ។ តត្ថ “អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញបេតិ បដ្ឋបេតី”តិ (សំ។ និ។ ២។២០) អាគតដ្ឋានេ បញ្ញាបនា ទស្សនា បកាសនា បញ្ញត្តិ នាម។ “សុបញ្ញត្តំ មញ្ចបីឋ”ន្តិ (បាចិ។ ២៩៥) អាគតដ្ឋានេ ឋបនា និក្ខិបនា បញ្ញត្តិ នាម។ ឥធ ឧភយម្បិ វដ្ដតិ។ ឆ បញ្ញត្តិយោតិ ហិ ឆ បញ្ញាបនា, ឆ ទស្សនា បកាសនាតិបិ; ឆ ឋបនា និក្ខិបនាតិបិ ឥធ អធិប្បេតមេវ។ នាមបញ្ញត្តិ ហិ តេ តេ ធម្មេ ទស្សេតិបិ, តេន តេន កោដ្ឋាសេន ឋបេតិបិ។

ខន្ធបញ្ញត្តីតិអាទិ បន សង្ខេបតោ តាសំ បញ្ញត្តីនំ សរូបទស្សនំ។ តត្ថ ខន្ធានំ ‘ខន្ធា’តិ បញ្ញាបនា ទស្សនា បកាសនា ឋបនា និក្ខិបនា ខន្ធបញ្ញត្តិ នាម។ អាយតនានំ អាយតនានីតិ, ធាតូនំ ធាតុយោតិ, សច្ចានំ សច្ចានីតិ, ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយានីតិ, បុគ្គលានំ បុគ្គលាតិ បញ្ញាបនា ទស្សនា បកាសនា ឋបនា និក្ខិបនា បុគ្គលបញ្ញត្តិ នាម។

បិដកមុត្តកេន បន អដ្ឋកថានយេន អបរាបិ ឆ បញ្ញត្តិយោ – វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, វិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, អវិជ្ជមានេន វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, វិជ្ជមានេន វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, អវិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តីតិ។ តត្ថ កុសលាកុសលស្សេវ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថវសេន វិជ្ជមានស្ស សតោ សម្ភូតស្ស ធម្មស្ស បញ្ញាបនា វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ តថា អវិជ្ជមានស្ស លោកនិរុត្តិមត្តសិទ្ធស្ស ឥត្ថិបុរិសាទិកស្ស បញ្ញាបនា អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ សព្ពាការេនបិ អនុបលព្ភនេយ្យស្ស វាចាវត្ថុមត្តស្សេវ បញ្ចមសច្ចាទិកស្ស តិត្ថិយានំ អណុបកតិបុរិសាទិកស្ស ច បញ្ញាបនាបិ អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិយេវ។ សា បន សាសនាវតរា ន ហោតីតិ ឥធ ន គហិតា។ ឥតិ ឥមេសំ វិជ្ជមានាវិជ្ជមានានំ វិកប្បនវសេន សេសា វេទិតព្ពា។ ‘តេវិជ្ជោ’, ‘ឆឡភិញ្ញោ’តិអាទីសុ ហិ តិស្សោ វិជ្ជា ឆ អភិញ្ញា ច វិជ្ជមានា, បុគ្គលោ អវិជ្ជមានោ។ តស្មា តិស្សោ វិជ្ជា អស្សាតិ តេវិជ្ជោ, ឆ អភិញ្ញា អស្សាតិ ឆឡភិញ្ញោតិ ឯវំ វិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានស្ស បញ្ញាបនតោ ឯវរូបា វិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ ‘ឥត្ថិរូបំ’, ‘បុរិសរូប’ន្តិអាទីសុ បន ឥត្ថិបុរិសា អវិជ្ជមានា, រូបំ វិជ្ជមានំ។ តស្មា ឥត្ថិយា រូបំ ឥត្ថិរូបំ, បុរិសស្ស រូបំ បុរិសរូបន្តិ ឯវំ អវិជ្ជមានេន វិជ្ជមានស្ស បញ្ញាបនតោ ឯវរូបា អវិជ្ជមានេន វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ ចក្ខុសម្ផស្សោ, សោតសម្ផស្សោតិអាទីសុ ចក្ខុសោតាទយោបិ ផស្សោបិ វិជ្ជមានាយេវ។ តស្មា ចក្ខុម្ហិ សម្ផស្សោ, ចក្ខុតោ ជាតោ សម្ផស្សោ, ចក្ខុស្ស វា ផលភូតោ សម្ផស្សោ ចក្ខុសម្ផស្សោតិ ឯវំ វិជ្ជមានេន វិជ្ជមានស្ស បញ្ញាបនតោ ឯវរូបា វិជ្ជមានេន វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ ខត្តិយបុត្តោ, ព្រាហ្មណបុត្តោ, សេដ្ឋិបុត្តោតិអាទីសុ ខត្តិយាទយោបិ អវិជ្ជមានា, បុត្តោបិ។ តស្មា ខត្តិយស្ស បុត្តោ ខត្តិយបុត្តោតិ ឯវំ អវិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានស្ស បញ្ញាបនតោ ឯវរូបា អវិជ្ជមានេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ តាសុ ឥមស្មិំ បករណេ បុរិមា តិស្សោវ បញ្ញត្តិយោ លព្ភន្តិ។ “ខន្ធបញ្ញត្តិ...បេ... ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តី”តិ ឥមស្មិញ្ហិ ឋានេ វិជ្ជមានស្សេវ បញ្ញាបិតត្តា វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ លព្ភតិ។ “បុគ្គលបញ្ញត្តី”តិ បទេ អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ។ បរតោ បន ‘តេវិជ្ជោ’, ‘ឆឡភិញ្ញោ’តិអាទីសុ

ចិន្ថេយ្យាភេត អចិន្ថេយ្យាភបញ្ញត្តិ លក្ខតីតិ៉

អដ្ឋកថាយុត្តរកេត បត អាចទិយតរយេត អបរាបិ ៧ បញ្ញត្តិរឃា – ក្ដិកាបញ្ញត្តិ, ក្ដបតិឆាបញ្ញត្តិ, សរយាឆាតបញ្ញត្តិ, ក្ដបតិក្ខិត្តបញ្ញត្តិ, តជ្ជាបញ្ញត្តិ, សត្តតិបញ្ញត្តីតិ ៉ តត្ថ រឃា ទ្វបរចេតភាឌីហិ ឲកតេត្តត ចា អញ្ញាតេត្តត ចា ទ្វបរចេតភាឌរឃា ចិឃ សច្ចិកដ្ឋបរយេត្តត អត្ថបលក្ខសការចោបិ ទ្វបរចេតភាឌិរកេឆ ឈេត្តក្ដិកាឃ តិស្សាយ ការលំ កត្វា សយុតោ សតេត្តា៉ តាតិ តាតិ អក្កាតិ ក្ដិកាឃ ទរចា រកហំ យដ្ឋិ ក្ដត្តកត្តិ ច; តេ តេរឃេច ទ្វបិឌរឃា ក្ដិកាឃ ឈរបៅ បរបៅ; ចក្ខុវុទិយបទិចត្តាឌរឃា ក្ដិកាឃ ការលៅ, ឌិសា; តំ តំ ក្វុតតិមិត្តរច្ចាច កាចតាតិសំសច្ចា ក្ដិកាឃ តិស្សាឃ ការលំ កត្វា សយុតំ តេត តេតាការទេត ក្ដបដ្ឋិតំ ក្ដក្កហតិមិត្តំ បដិកាកតិមិត្តត្តិ អឃំ ឲចទ្វបិ ក្ដិកាបញ្ញត្តិ ភាយ៉ បញ្ញាបេតព្វតេដ្ឋត ចេសា បញ្ញត្តិ ភាយ, ត បញ្ញាបតដ្ឋេត៉ ឃា បត តស្សត្ថស្ស បញ្ញាបតា, អឃំ អចិន្ថេយ្យាភបញ្ញត្តិរឃច៉

ឃា បចយក្យតិឃាឌិតិ ក្ដបតិឆាឃ ក្យតិឃំ តតិឃត្តិអាឌិកា, អញ្ញាយញ្ញាច្ចា ក្ដបតិឆាឃ ឌីឈំ ទស្សំ, ក្ទទំ, សត្តិកត្តិអាឌិកា បញ្ញាបតា; អឃំ ក្ដបតិឆាបញ្ញត្តិ ភាយ៉ អបិរចេសា ក្ដបតិឆាបញ្ញត្តិ – តឌញ្ញារបក្ខ្វបតិឆា, ហត្ថកត្វបតិឆា, សយ្យឃុត្តុបតិឆា, សយារទាបិត្វបតិឆា, អចិក្ទរកត្វបតិឆា , បដិកាក្វបតិឆា, តន្តាហុល្វបតិឆា, តន្តីសិដ្ឋបតិឆាតិអាឌិភា រកេឆេត អរតេកាប្យការា៉

តត្ថ ក្យតិឃំ តតិឃត្តិអាឌិកាច តឌញ្ញា អរបក្ខិត្វា ក្យត្តតាឃ តឌញ្ញារបក្ខ្វបតិឆា ភាយ៉ ឈត្តបិលំ, សត្ថបិលឹតិអាឌិកា ហត្ថកតំ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ ហត្ថកត្វបតិឆា ភាយ៉ ក្យុល្ហលិ, សិឈទ្រី, កិទិឌីតិអាឌិកា សយ្យឃុត្តំ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ សយ្យឃុត្តុបតិឆា ភាយ៉ ឆញ្ញាសកដំ, សប្បិក្យុម្ភាតិអាឌិកា សយារទាបិតំ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ សយារទាបិត្វបតិឆា ភាយ៉ ខ្ពត្ថសាលក្យហា, បិឃក្ក្យហា, រសទឹសកត្តិអាឌិកា អចិក្ទរកតំ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ អចិក្ទរកត្វបតិឆា ភាយ៉ សុចណ្ណចណ្ណោ, ក្ដសកាឃឹតិអាឌិកា បដិកាក៌ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ បដិកាក្វបតិឆា ភាយ៉ បក្យយស្សទោ, ព្រាហ្មលការយាតិអាឌិកា តន្តាហុល៌ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ តន្តាហុល្វបតិឆា ភាយ៉ យលិកដក៌, ចឌិទកដកត្តិអាឌិកា តន្តីសិដ្ឋំ ក្ដបតិឆាឃ ក្យត្តតាឃ តន្តីសិដ្ឋបតិឆា ភាយ៉

ឃា បត តេតំ តេតំ សរយាឆាតយរបក្ខិត្វា តិឌល្ហំ, អដ្ឋបឌំ, ឆញ្ញាទាសិ, បុបក្ខទាសីតិអាឌិកា បញ្ញាបតា, អឃំ សរយាឆាតបញ្ញត្តិ ភាយ៉ ឃា បុទិយស្ស បុទិយស្ស ក្ដបតិក្ខិបិត្វា ទ្វេ, តីលិ, ចត្តាទីតិអាឌិកា បញ្ញាបតា, អឃំ ក្ដបតិក្ខិត្តបញ្ញត្តិ ភាយ៉ ឃា តំ តំ ឆយុសភាចំ អរបក្ខិត្វា បឋវី, តេជោ, កក្ខឡអតា, ក្ដល្ហតាតិអាឌិកា បញ្ញាបតា, អឃំ តជ្ជាបញ្ញត្តិ ភាយ៉ ឃា បត សត្តតិចិច្ឆេឌាកាចំ អរបក្ខិត្វា អាសីតិរកា, តាក្យតិរកាតិអាឌិកា បញ្ញាបតា, អឃំ សត្តតិបញ្ញត្តិ ភាយ៉ ឲតាសុ បត តជ្ជាបញ្ញត្តិ ចិន្ថេយ្យាភបញ្ញត្តិរឃច៉ រសសា អចិន្ថេយ្យាភបក្ខច្ចាច, អចិន្ថេយ្យាភេត អចិន្ថេយ្យាភបក្ខច្ចា កឌត្តិ៉

អដ្ឋកថាយុត្តរកេត អាចទិយតរយេតេច អបរាបិ ៧ បញ្ញត្តិរឃា – កិច្ចបញ្ញត្តិ, សណ្ឋាតបញ្ញត្តិ, លិក្កបញ្ញត្តិ, ក្វមិបញ្ញត្តិ, បច្ចតបញ្ញត្តិ, អសង្ខតបញ្ញត្តីតិ៉ តត្ថ ភាលរកា, ឆយុកទិរកាតិអាឌិកា កិច្ចចរសត បញ្ញាបតា កិច្ចបញ្ញត្តិ ភាយ៉ កិរសា, ក្ទរលៅ, បទិយល្ហរលៅ,

ᨧᨲᩩᩁᩔᩣᨴᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ, ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣ, ᩋᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨠᩮᩣᩈᩃᨠᩣ, ᨾᩣᨣᨵᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨽᩪᨾᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ ᨽᩪᨾᩥᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩥᩔᩮᩣ , ᨶᩣᨣᩮᩣ, ᩈᩩᨾᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᨠᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩋᩈᩘᨡᨲᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ ᩋᩈᩘᨡᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨽᩪᨾᩥᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᩘᨡᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᨶ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᨽᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨

᪑᪨ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨿᩣᩈᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᩈᩁᩪᨷᨴᩔᨶᩴ ᨠᨲᩴ, ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨲᩣᩈᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨲᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨲᩣᩅ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ – ᨿᩣ ᩋᨿᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ‘ᨡᨶ᩠ᨵᩣ’ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣ, ᨴᩔᨶᩣ, ᨮᨷᨶᩣ, ᩈᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨳᩮᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᨷᩁᨲᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᨷᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ – ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨶ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨧ ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ “ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ…ᨷᩮ… ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ; ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩣ, ᩈᩮᩈᩣ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᩥᨠᩣᨲᩥ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ‘ᨡᨶ᩠ᨵᩣ’ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪒᪨ ᨲᨳᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨶ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧ, ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ “ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ…ᨷᩮ… ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ; ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ , ᨴ᩠ᩅᩣᨿᨲᨶᩣ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᩥᨠᩣᨲᩥ ᨧ, ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪓᪨ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨶ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣᨲᩥ ᨧ , ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ “ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ…ᨷᩮ… ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ”ᨲᩥ ᨧ; ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᩈᩮᩣᩊᩈ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᩥᨠᩣᨲᩥ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨵᩣᨲᩪᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪔᪨ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨶ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧ, ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ…ᨷᩮ… ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ; ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨲᩥ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ‘ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦ’ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪕᪨ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩮᨶ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨻᩣᩅᩦᩈᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧ, ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ “ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ…ᨷᩮ… ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ; ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᨴᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨶᩥ, ᨶᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨾᩥᩔᨠᩣᨶᩥ, ᨲᩦᨱᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩈᩘᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪖᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨲᩥᩃᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩅᩥᨾᩴ, ᨧᩣᩁᩮᨠ ᩉᩥᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩅᩥᨾᩴ ᨧ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨠᩁᨱᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨲᩮ ᨡᨶ᩠ᨵ ᩑᨠᨴᩮᩈᩮᨶ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨶ ᨷᨶ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨷᩥ ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ

ឲកនេឌេសនេតច កឆិតា; តប្លា ត៌ ចិត្ឲានេតា កនេឆត្យកានេយា សយឃចិយុនេត្តា អសយឃចិយុនេត្តាតិ ឲកកនេតា បដ្ឋាឃ ឃាច ឌសកា យាតិកំ ដនេបឹតិ៍

យាតិកាចណ្ហតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦។ គិទ្ទេសបណ្ណតា

១។ ឲកាកគិទ្ទេសបណ្ណតា

១។ ញាកាតិ យធាឌបិតំ យាតិកំ អាឌិតោ បដ្ឋាយ ចិកឌិត្វា ឥទេស្សតំ – កតយោ ច បុក្កលោ នយឃចិយុទ្តាតិអាឌិយាហ។ តត្ថ ញាឌាតិ ញាយស្មិំ នត្តលោកោ។ ឲកទេ្ឋា បុក្កលោតិ ឲកោ បុក្កលោ។ កាលេត កាលត្តិ ឲត្ថ ក្យុចនេត អទេត្ថ ចេឌិតទេ្ឋា។ ឲកោកស្មិំ កាលេតិ ទុត្តំ ហោតិ។ នយឃេត នយឃត្តិ ញាឌំ បុរិយស្សេច ចេចចតំ។ អដ្ឋ ចិយោគ្លេតិ ទ្បុបិចចទាទ្បុបិចចទអដ្ឋនយាបត្តិយោ។ តាសញ្ញាបទ្ធិកាឌយ្យេហិ ចិយុទ្ធតោតា ចិយោគ្លាតិ គាយំ។ កាឃេតាតិ ចិយោគ្លនហឌាតោត គាយកាឃេត។ ចុសិត្វា ចិហទតីតិ បឌិលកិត្វា ញាទិឃតិ។ កតយស្មិំ បតេស កាលេ ចិយោគ្លេ ចុសិត្វា ចិហទតីតិ? នយាបត្តិ នយាបទ្ជិត្យកាយស្ស ហិ កាលោ គាយ អត្ថិ, អកាលោ គាយ អត្ថិ។ តត្ថ បិតោតាច នទិទបឌិឌក្កតកាលោ, ចត្តកទណកាលោ ច នយាបទ្ជតស្ស អកាលោ គាយ។ នទិទំ បត បឌិឌក្កិត្វា ចត្តំ កត្វា ចនតដ្ឋាតំ បចិសិត្វា តិសិត្តស្ស ឃាច បិណ្ឌាឃ កយតកាលោ គាកច្ឆតិ, ឲតស្មិំ អត្តទេ នយាបទ្ជតស្ស កាលោ គាយ។

បិណ្ឌាឃ កយតកាលំ បត នលូទេក្លត្វា គិក្ខត្តស្ស ចេតិឃចត្ថតកាលោ, កិក្ខុនង្ឃបរិទុតយស្ស ចិតក្កយាឡអទោ ឌាតកាលោ បិណ្ឌាឃ កយតកាលោ កាទេយ ចទណកាលោ; អាសតនាលិឃ ឃាក្យបិតកាលោ ចត្តកទណកាលោតិ អឃយ្បិ នយាបទ្ជតស្ស អកាលោ គាយ។ អាសតនាលិឃ បត ចិចិទេត្ត ឌ្កាទេស សតិ ឃាច កត្តកាលោ គាកច្ឆតិ, ឲតស្មិំយ្បិ អត្តទេ នយាបទ្ជតស្ស កាលោ គាយ។ កត្តំ បត ក្យុទ្ជតកាលោ, ចិហារកយតកាលោ, បត្តឌីចទបឌិនាយតកាលោ, ឌិចាចត្តកទណកាលោ, បរិបុទ្ឋាឌាតកាលោតិ អឃយ្បិ នយាបទ្ជតស្ស អកាលោ គាយ។ ឃោ អកាលោ, ទេ្វច អនយឃោ។ តំ នត្តាយ្បិ ឌបេត្វា អចទេសទេស កាលេ កាលេ, នយឃេ នយឃេ ទុត្តប្យកាទេ អដ្ឋ ចិយោគ្លេ នហឌាតគាយកាឃេត បឌិលកិត្វា ចិហរទេ្តា, "ញាឌេកទេ្ឋា បុក្កលោ...បេ... ចិហទតី"តិ ទុច្ចតិ។

អបិចេស នចស្សកោហិ នហឌាតគាយឌយ្យេហិ នហឌាតឌយ្យេ ចុសតិយេច គាយ, ឡូបចាទេត អប្បតំ ចុសតិយេច គាយ។ បុរិយាឃ អប្បគាឃ អបទំ អប្បតំ ចុសតិយេច។ ឃេត ហិ នទ្ធិ ឃេ ឌយ្យា នហឌាតា, តោត តេ បឌិលទ្ធា គាយ ហោត្តិ។ ចទេស្សតាបិ ចុដ្ឋាយេច គាយ ហោត្តិ។ ឡូបចាទយ្បិ អប្បគាឃ បឌិលិកកាទណយេច, តឆា បុរិយា អប្បតា អបទអប្បគាឃ។ ត(តាស្ស ឲចំ នហឌាទេតហិ នហឌាតាតំ ចុសតា ចេឌិតទ្ឋា – បឌយឌ្ឍាតញ្ញាចិតក្កាឌីហិ បទ្ឋាឌ្ក្កំ។ តស្មិំ ឌេបេត្វា តាតិ អដ្ឋាតិ ទេសនា អតិទេកបណ្ណាសឌយ្យា ចត្តាទោ ពន្ធា គាយ ហោត្តិ។ តោត គាយកាឃេត បឌយឌ្ឍាតនយាបត្តិចិយោគ្លំ ចុសិត្វា បឌិលកិត្វា ចិហទតិ។ ទុតិយំ ឈាតំ បីតិសុខចិទេត្តកក្កតាហិ តិចឌ្ក្កំ, តតិយំ សុខចិទេត្តកក្កតាហិ ទុចឌ្ក្កំ, ចត្ថុំ ឡូបក្លាចិទេត្តកក្កតាហិ ទុចឌ្ក្កំ, តឆា អាកាសាតទ្ឋាឃតតំ...បេ...

គេចនញ្ញាគានញ្ញាឃតតទ្ឋា។ តត្ថ ឌេបេត្វា តាតិ អដ្ឋាតិ ទេសនា អតិទេកបណ្ណាសឌយ្យា ចត្តាទោ ពន្ធា គាយ ហោត្តិ។ តោត គាយកាឃេត គេចនញ្ញាគានញ្ញាឃតតនយាបត្តិចិយោគ្លំ ចុសិត្វា បឌិលកិត្វា ចិហទតិ។

បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វាតិ វិបស្សនាបញ្ញាយ សង្ខារគតំ, មគ្គបញ្ញាយ ចតុសច្ចធម្មំ បស្សិត្វា។ ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តីតិ ឧបឌ្ឍុបឌ្ឍា បឋមមគ្គាទិវជ្ឈា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមយវិមុត្តោតិ ឯត្ថ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី បុថុជ្ជនោ តេន នាមកាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ វត្តុំ វដ្ដតិ។ បាឡិយំ បន "ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា"តិ វុត្តំ។ បុថុជ្ជនស្ស ច ខីណា អាសវា នាម នត្ថិ, តស្មា សោ ន គហិតោ។ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី ខីណាសវោបិ តេន នាមកាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ វត្តុំ វដ្ដតិ។ តស្ស បន អបរិក្ខីណាសវា នាម នត្ថិ, តស្មា សោបិ ន គហិតោ។ សមយវិមុត្តោតិ បន តិណ្ណំ សោតាបន្នសកទាគាមិអនាគាមីនមេតំ នាមន្តិ វេទិតព្វំ។

២។ អសមយវិមុត្តនិទ្ទេសេ – បុរិមសទិសំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ អសមយវិមុត្តោតិ បនេត្ថ សុក្ខវិបស្សកខីណាសវស្សេតំ នាមំ។ សុក្ខវិបស្សកា បន សោតាបន្នសកទាគាមិអនាគាមិនោ អដ្ឋសមាបត្តិលាភិនោ ច ខីណាសវា បុថុជ្ជនា ច ឥមស្មិំ ទុកេ ន លព្ភន្តិ, ទុកមុត្តកបុគ្គលា នាម ហោន្តិ។ តស្មា សត្ថា អត្តនោ ពុទ្ធសុពុទ្ធតាយ ហេដ្ឋា គហិតេ ច អគ្គហិតេ ច សង្គណ្ហិត្វា សទ្ធិំ បិដ្ឋិវដ្ដកេហិ តន្តិំ អារោបេន្តោ សព្វេបិ អរិយបុគ្គលាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អរិយេ វិមោក្ខេតិ កិលេសេហិ អារកត្តា អរិយេតិ សង្ខំ គតេ លោកុត្តរវិមោក្ខេ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ពាហិរានញ្ហិអដ្ឋន្នំ សមាបត្តីនំ សមាបជ្ជនស្ស សមយោបិ អត្ថិ អសមយោបិ។ មគ្គវិមោក្ខេន វិមុច្ចនស្ស សមយោ វា អសមយោ វា នត្ថិ។ យស្ស សទ្ធា ពលវតី, វិបស្សនា ច អារទ្ធា, តស្ស គច្ឆន្តស្ស តិដ្ឋន្តស្ស និសីទន្តស្ស និបជ្ជន្តស្ស ខាទន្តស្ស ភុញ្ជន្តស្ស មគ្គផលបដិវេធោ នាម ន ហោតីតិ នត្ថិ។ ឥតិ មគ្គវិមោក្ខេន វិមុច្ចនស្ស សមយោ វា អសមយោ វា នត្ថីតិ ហេដ្ឋា គហិតេ ច អគ្គហិតេ ច សង្គណ្ហិត្វា ឥមំ បិដ្ឋិវដ្ដកំ តន្តិំ អារោបេសិ ធម្មរាជា។ សមាបត្តិលាភី បុថុជ្ជនោ ឥមាយបិ តន្តិយា អគ្គហិតោវ។ ភជាបិយមានោ បន សមាបត្តិវិក្ខម្ភិតានំ កិលេសានំ វសេន សមយវិមុត្តកំ ភជេយ្យ។

៣។ កុប្បធម្មាកុប្បធម្មនិទ្ទេសេសុ – យស្ស អធិគតោ សមាបត្តិធម្មោ កុប្បតិ នស្សតិ, សោ កុប្បធម្មោ។ រូបសហគតានន្តិ រូបនិមិត្តសង្ខាតេន រូបេន សហគតានំ។ តេន សទ្ធិំ បវត្តានំ ន វិនា រូបារម្មណានំ ចតុន្នំ រូបាវចរជ្ឈានានន្តិ អត្ថោ។ អរូបសហគតានន្តិ រូបតោ អញ្ញំ, ន រូបន្តិ អរូបំ។ អរូបេន សហគតានំ តេន សទ្ធិំ បវត្តានំ ន វិនា អរូបារម្មណានំ ចតុន្នំ អរូបាវចរជ្ឈានានន្តិ អត្ថោ។ ន និកាមលាភីតិ បញ្ចហាការេហិ អចិណ្ណវសិតាយ ឥច្ឆិតាការេន អលទ្ធត្តា ន និកាមលាភី។ អប្បគុណសមាបត្តិកោតិ អត្ថោ។ ន អកិច្ឆលាភីតិ កិច្ឆលាភី ទុក្ខលាភី។ យោ អាគមនីយកិលេសេ វិក្ខម្ភេន្តោ ឧបចារំ បាបេន្តោ អប្បនំ បាបេន្តោ ចិត្តមញ្ជុសំ លភន្តោ ទុក្ខេន កិច្ឆេន សសង្ខារេន សប្បយោគេន កិលមន្តោ តំ សម្បជំ បាបុណិតុំ សក្កោតិ, សោ ន អកិច្ឆលាភី នាម។ ន អកសិរលាភីតិ អវិបុលលាភី។ សមាបត្តិំ អប្បេត្វា អទ្ធានំ ផរិតុំ ន សក្កោតិ។ ឯកំ ទ្វេ ចិត្តវារេ វត្តេត្វា សហសាវ វុដ្ឋាតីតិ អត្ថោ។

យត្ថិច្ឆកន្តិ យស្មិំ ឱកាសេ សមាបត្តិំ អប្បេត្វា និសីទិតុំ ឥច្ឆតិ។ យទិច្ឆកន្តិ កសិណជ្ឈានំ វា អានាបានជ្ឈានំ វា ព្រហ្មវិហារជ្ឈានំ វា អសុភជ្ឈានំ វាតិ យំ យំ សមាបត្តិំ អប្បេត្វា និសីទិតុំ ឥច្ឆតិ។ យាវតិច្ឆកន្តិ អទ្ធានបរិច្ឆេទេន យត្តកំ កាលំ ឥច្ឆតិ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យត្ថ យត្ថ យំ យំ សមាបត្តិំ យត្តកំ អទ្ធានំ សមាបជ្ជិតុម្បិ វុដ្ឋាតុម្បិ ឥច្ឆតិ, តត្ថ តត្ថ តំ តំ សមាបត្តិំ តត្តកំ អទ្ធានំ សមាបជ្ជិតុម្បិ វុដ្ឋាតុម្បិ ន សក្កោតិ។ ចន្ទំ វា សូរិយំ វា ឧល្លោកេត្វា 'ឥមស្មិំ ចន្ទេ វា សូរិយេ វា ឯត្តកំ ឋានំ គតេ វុដ្ឋហិស្សាមី'តិ បរិច្ឆិន្ទិត្វា និសិន្នោ យថាបរិច្ឆេទេន វុដ្ឋាតុំ ន សក្កោតិ, អន្តរាវ វុដ្ឋាតិ; សមាបត្តិយា អប្បគុណតាយាតិ។

បមាទមាគម្មាតិ បមាទំ បដិច្ច។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ កុប្បធម្មោតិ វុច្ចតិ។ ឯវំ សព្វត្ថ។ អដ្ឋសមាបត្តិលាភិនោ បុថុជ្ជនស្ស សោតាបន្នស្ស សកទាគាមិនោតិ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ នាមំ។ ឯតេសញ្ហិ សមាធិបារិបន្ថិកា វិបស្សនាបារិបន្ថិកា ច ធម្មា ន សុវិក្ខម្ភិតា, ន សុវិក្ខាលិតា, តេន តេសំ សមាបត្តិ ភស្សតិ បរិហាយតិ។ សា ច ខោ នេវ សីលភេទេន, នាបត្តិវីតិក្កមេន។ ន គរុកយោគ្គធម្មោ បនេស អប្បមត្តកេនបិ កិច្ចករណីយេន វា វត្ថុករណីយេន វា ភស្សតិ។

តត្រិទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ ថេរោ សមាបត្តិ វសីអដ្ឋោតិ។ តស្មិំ បិណ្ឌាយ គាមំ បវិដ្ឋេ ទារកា បរិវេណេ កីឡិត្វា បក្កមិំសុ។ ថេរោ អាគន្ត្វា ‘បរិវេណំ សម្មជ្ជិតព្ព’ន្តិ ចិន្តេត្វា អសម្មជ្ជិត្វា វិហារំ បវិសិត្វា ‘សមាបត្តិំ អប្បេស្សាមី’តិ និសីទិ។ សោ អប្បេតុំ អសក្កោន្តោ, ‘កិំ នុ ខោ អាចរិយ’ន្តិ សីលំ អាវជ្ជន្តោ អប្បមត្តកម្បិ វីតិក្កមំ អទិស្វា ‘វត្តភេទោ នុ ខោ អត្ថី’តិ ឱលោកេន្តោ បរិវេណស្ស អសម្មដ្ឋភាវំ ញត្វា សម្មជ្ជិត្វា បវិសិត្វា និសីទន្តោ សមាបត្តិំ អប្បេន្តោវ និសីទិ។

៤. អកុប្បធម្មនិទ្ទេសោ វុត្តបដិបក្ខវសេន វេទិតព្វោ។ អកុប្បធម្មោតិ ឯវំ បន អដ្ឋសមាបត្តិលាភិនោ អនាគាមិស្ស ចេវ ខីណាសវស្ស ចាតិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ នាមំ។ ឯតេសញ្ហិ សមាធិបារិបន្ថិកា វិបស្សនាបារិបន្ថិកា ច ធម្មា សុវិក្ខម្ភិតា សុវិក្ខាលិតា; តេន តេសំ កស្សសក្កិលិការាយាទិកិច្ចេន វា អញ្ញេន វា ឯវ ហោតុ អត្តនោ អនុរូបេន បមាទេន វីតិនាមេន្តានម្បិ សមាបត្តិ ន កុប្បតិ, ន នស្សតិ។ សុក្ខវិបស្សកា បន សោតាបន្នសកទាគាមិអនាគាមិខីណាសវា ឯវរូបំ គុណំ ន លភន្តិ; ឯកច្ចកបុគ្គលា នាម ហោន្តិ។ តស្មា សព្វេ អត្តនោ ពុទ្ធសុពុទ្ធតាយ ហេដ្ឋា គហិតេ ច អគ្គហិតេ ច សង្គណ្ហិត្វា ឯវរូបម្បិ ឯវំ សទ្ធិំ បិដ្ឋិវដ្ដកេហិ ឥតរិ អាទេសេន្តោ សព្វេបិ អរិយបុគ្គលាតិអាទិមាហ។ អដ្ឋន្នញ្ហិ សមាបត្តីនំ កុប្បនំ នស្សនំ ភវេយ្យ, លោកុត្តរធម្មស្ស បន សកិំ បដិវិទ្ធស្ស កុប្បនំ នស្សនំ នាម នត្ថិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

៥. បរិហានធម្មាបរិហានធម្មនិទ្ទេសាបិ កុប្បធម្មាកុប្បធម្មនិទ្ទេសវសេនេវ វេទិតព្វា។ កេវលញ្ហេត្ថ បុគ្គលស្ស បមាទំ បដិច្ច ធម្មានំ បរិហានម្បិ អបរិហានម្បិ គហិតន្តិ ឯវំ បរិយាយទេសនាមត្តមេវ នានំ។ សេសំ សព្វត្ថ តាទិសមេវ។

៦. ចេតនាភព្វនិទ្ទេសេ – ចេតនាភព្វោតិ ចេតនាយ អបរិហានិំ អាបជ្ជិតុំ ភព្វោ។ សចេ អនុសញ្ចេតេតីតិ, សចេ សមាបជ្ជតិ។ សមាបត្តិញ្ហិ សមាបជ្ជន្តោ អនុសញ្ចេតេតិ នាម។ សោ ន បរិហាយតិ, ឥតរោ បរិហាយតិ។

៧. អនុរក្ខណាភព្វនិទ្ទេសេ – អនុរក្ខណាភព្វោតិ អនុរក្ខណាយ អបរិហានិំ អាបជ្ជិតុំ ភព្វោ។ សចេ អនុរក្ខតីតិ សចេ អនុបការធម្មេ បហាយ ឧបការធម្មេ សេវន្តោ សមាបជ្ជតិ។ ឯវញ្ហិ បដិបជ្ជន្តោ អនុរក្ខតិ នាម។ សោ ន បរិហាយតិ, ឥតរោ បរិហាយតិ។

ឥមេ ទ្វេបិ សមាបត្តិំ ធម្មេតុំ ធារេតុំ ភព្វា បដិពលា។ ចេតនាភព្វតោ បន អនុរក្ខណាភព្វោវ ពលវតរោ។ ចេតនាភព្វោ ហិ

ឧបការានុបការេ ធម្មេ ន ជានាតិ។ អជានន្តោ ឧបការធម្មេ នុទតិ នីហរតិ, អនុបការធម្មេ សេវតិ។ សោ តេ សេវន្តោ សមាបត្តិតោ បរិហាយតិ ។ អនុរក្ខណាកន្តោ ឧបការានុបការេ ធម្មេ ជានាតិ។ ជានន្តោ អនុបការធម្មេ នុទតិ នីហរតិ, ឧបការធម្មេ សេវតិ។ សោ តេ សេវន្តោ សមាបត្តិតោ ន បរិហាយតិ។

យថា ហិ ទ្វេ ខេត្តបាលា ឯកោ បណ្ឌុរោគេន សរោគោ អក្ខមោ សីតាហិតំ, ឯកោ អរោគោ សីតាហិតំ សហោ។ សរោគោ ហេដ្ឋាកុដិំ ន ឱតរតិ, រត្តារក្ខំ ទិវារក្ខំ វិជហតិ។ តស្ស ទិវា សុកមោរាទយោ ខេត្តំ ឱតរិត្វា សាលិសីសំ ខាទន្តិ, រត្តិំ មិគសូករាទយោ បវិសិត្វា ខលំ តច្ឆិតំ វិយ ឆេត្វា គច្ឆន្តិ។ សោ អត្តនោ បមត្តការណា បុន ពីជមត្តម្បិ ន លភតិ។ ឥតរោ រត្តារក្ខំ ទិវារក្ខំ ន វិជហតិ។ សោ អត្តនោ អប្បមត្តការណា ឧក្កំសតោ ចត្តារិបិ អដ្ឋបិ សកដានិ លភតិ។

តត្ថ សរោគខេត្តបាលោ វិយ ចេតាកន្តោ, អរោគោ វិយ អនុរក្ខណាកន្តោ ទដ្ឋព្វោ។ សរោគស្ស អត្តនោ បមាទេន បុន ពីជមត្តស្សបិ អលភនំ វិយ ចេតាកន្តស្ស ឧបការានុបការេ ធម្មេ អជានិត្វា ឧបការេ បហាយ អនុបការេ សេវន្តស្ស សមាបត្តិយា បរិហានំ។ ឥតរស្ស អត្តនោ អប្បមាទេន ឧក្កំសមត្តតោ ចតុអដ្ឋសកដវាហលាភំ វិយ អនុរក្ខណាកន្តស្ស ឧបការានុបការេ ធម្មេ ជានិត្វា អនុបការេ បហាយ ឧបការេ សេវន្តស្ស សមាបត្តិយា អបរិហានំ វេទិតព្វំ។ ឯវំ ចេតាកន្តតោ អនុរក្ខណាកន្តោវ សមាបត្តិំ ថាវរំ កាតុំ ពលវតរោតិ វេទិតព្វោ។

៩។ បុថុជ្ជននិទ្ទេសេ – តីណិ សំយោជនានីតិ ទិដ្ឋិសំយោជនសីលព្វតបរាមាសសំយោជនវិចិកិច្ឆាសំយោជនានិ។ ឯតានិ ហិ ផលក្ខណេ បហីនានិ នាម ហោន្តិ។ អយំ បន ផលក្ខណេបិ ន ហោតីតិ ទស្សេតិ។ តេសំ ធម្មានន្តិ តេសំ សំយោជនធម្មានំ។ មគ្គក្ខណស្មិញ្ហិ តេសំ បហានាយ បដិបន្នោ នាម ហោតិ។ អយំ បន មគ្គក្ខណេបិ ន ហោតិ។ ឯត្តាវតា វិស្សដ្ឋកម្មដ្ឋានោ ថូលពាលបុថុជ្ជនោវ ឥធ កថិតោតិ វេទិតព្វោ។

១០។ គោត្រភូនិទ្ទេសេ – យេសំ ធម្មានន្តិ យេសំ គោត្រភូញាណេន សទ្ធិំ ឧប្បន្នានំ បរោបណ្ណាសកុសលធម្មានំ។ អរិយធម្មស្សាតិ លោកុត្តរមគ្គស្ស។ អវក្កន្តិ ហោតីតិ ឱក្កន្តិ និព្វត្តិ បាតុភាវោ ហោតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ និព្វានារម្មណេន ញាណេន សព្វបុថុជ្ជនសង្ខំ បុថុជ្ជនគោត្តំ បុថុជ្ជនមណ្ឌលំ បុថុជ្ជនបញ្ញត្តិំ អតិក្កមិត្វា អរិយសង្ខំ អរិយគោត្តំ អរិយមណ្ឌលំ អរិយបញ្ញត្តិំ ឱក្កមនតោ គោត្រភូបុគ្គលោ នាម វុច្ចតិ។

១១។ ភយូបរតនិទ្ទេសេ – ភយេន ឧបរតោតិ ភយូបរតោ។ សត្តបិ សេក្ខា បុថុជ្ជនា ច ភាយិត្វា បាបតោ ឱរមន្តិ បាបំ ន ករោន្តិ ។ តត្ថ បុថុជ្ជនា ទុគ្គតិភយំ, វដ្ដភយំ, កិលេសភយំ, ឧបវាទភយន្តិ ចត្តារិ ភយានិ ភាយន្តិ។ តេសុ ភាយិតព្វដ្ឋេន ទុគ្គតិយេវ ភយំ ទុគ្គតិភយំ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ បុថុជ្ជនោ 'សចេ ត្វំ បាបំ ករិស្សសិ, ចត្តារោ អបាយា មុខំ វិវរិត្វា ឋិតា អជគរសទិសា, តេសុ ទុក្ខំ អនុភវន្តោ កថំ ភវិស្សសី'តិ ទុគ្គតិភយំ ភាយិត្វា បាបំ ន ករោតិ។ អនមតគ្គសំសារវដ្ដំយេវ បន វដ្ដភយំ នាម។ សព្វម្បិ អកុសលំ

កិលេសកាយំ នាម។ ករជា បន រូបជាតកាយំ នាម។ តានិបិ កាយិត្វា បុច្ឆន្តោ បិបំ ន ករោតិ។ សោ តាវ បត្តុំ ករណាការិយអភាការិយតោ បន តសោ សេក្ខោ ទុក្កតិ អតីតត្តា សេសានិ តីណិ កាយានិ កាយិត្វា បិបំ ន ករោតិ្តិ។ យគ្គុកសេក្ខា អាកាយតចសេន ចា អសម្មុដ្ឋិត្តកាយត្តា ចា កាយុបទោតា នាម ហោតិ្តិ។ តិណាសចោ ច្កាយេសុ ចត្សុ កាយេសុ ឧកាយំ ន កាយតិ។ សោ ហិ សក្កាយោ សម្មុដ្ឋិត្តកាយោ; តស្មា អកាយុបទោតាតិ ទុច្ចតិ។ កិំ បន សោ រូបជាតយំ ន កាយតីតិ? ន កាយតិ។ រូបជាតំ បន ទក្ខតីតិ ចត្តុំ ចដ្ដតិ។ ទោសាសុប្បលចាបិការេយ តិណាសចតេត្ចរោ ចិយ។

១៧។ អកត្តាកាយតតិទ្ទេសេ – សម្មត្តនិយាមាកាយតស្ស អភព្ពោតិ អកត្តាកាយតោ។ កម្មាចរណេតាតិ បញ្ចហិ ភេតេ អានន្តរិយកម្មេ។ កិលេសាចរណេតាតិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា។ ចិបាកាចរណេតាតិ អហេតុកទ្វិហេតុកបដិសន្ធិយា។ អស្សទ្ធាតិ ពុទ្ធធម្មសង្ឃេសុ សទ្ធារហិតា។ អច្ឆន្ទិកាតិ កត្តុកម្យតាកុសលច្ឆន្ទរហិតា។ ទេ ឧសេបត្វា ឧត្តរកុរុកា អច្ឆន្ទិកដ្ឋានំ បវិដ្ឋា នាម។ ទុប្បញ្ញាតិ ភវង្គបញ្ញារហិតា។ អភព្ពាតិ អប្បដិលទ្ធមគ្គផលូបនិស្សយា។ និយាមន្តិ មគ្គនិយាមំ, សម្មត្តនិយាមំ។ ឱក្កមិតុន្តិ ឧត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តសង្ខាតំ និយាមំ ឱក្កមិតុំ បវិសិតុំ តត្ថ បតិដ្ឋាតុំ អភព្ពា។

១៨។ ភព្ពាកាយតតិទ្ទេសោ វុត្តបដិបក្ខនយេន វេទិតព្ពោ។ ឧចយិមស្មិំ ទុកេ យេ ច បុគ្គលា បញ្ចានន្តរិយកា, យេ ច និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិកា, យេហិ ច អហេតុកទ្វិហេតុកបដិសន្ធិ គហិតា , យេ ច ពុទ្ធាទីនំ ន សទ្ទហន្តិ, យេសញ្ច កត្តុកម្យតាឆន្ទោ នត្ថិ, យេ ច អបរិបុណ្ណភវង្គបញ្ញា, យេសញ្ច មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយោ នត្ថិ, តេ សព្ពេបិ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុំ អភព្ពា, ចិបរីតា ភព្ពាតិ ទុត្តា។

១៩។ និយតានិយតនិទ្ទេសេ – អានន្តរិកាតិ អានន្តរិកកម្មសមង្គិនោ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកាតិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិសមង្គិនោ។ សព្ពេបិ ហេតេ និរយស្ស អត្ថាយ និយតត្តា និយតា នាម។ អដ្ឋ បន អរិយបុគ្គលា សម្មាភាចាយ ឧបរូបរិមគ្គផលត្ថាយ ចេច អនុបាទាបរិនិព្ពានត្ថាយ ច និយតត្តា និយតា នាម។ អចសេសបុគ្គលា បន អនិពទ្ធគតិកា។ យថា អាកាសេ ខិត្តទណ្ឌោ បថចិយំ បតន្តោ ‘អគ្គេន ចា មជ្ឈេន ចា មូលេន ចា បតិស្សតី’តិ ន ញាយតិ; ឯចមេច ‘អមុកគតិយា នាម និព្ពត្តិស្សតី’តិ និយមាភាចា អនិយតា នាមាតិ វេទិតព្ពា។ យា បន ម្តត្ដរកុរុកានំ និយតគតិកតា ទុត្តា, ន សា និយតធម្មចសេន។ មិច្ឆត្តសម្មត្តនិយតធម្មាយេច ហិ និយតា នាម។ តេសញ្ច ចសេនាយំ បុគ្គលនិយមោ កថិតោតិ។

១៥។ បដិបន្នកនិទ្ទេសេ – មគ្គសមង្គិនោតិ មគ្គដ្ឋកបុគ្គលា។ តេ ហិ ផលត្ថាយ បដិបន្នត្តា បដិបន្នកា នាម។ ផលសមង្គិនោតិ ផលបដិលាភសមង្គិតាយ ផលសមង្គិនោ។ ផលបដិលាភតោ បដ្ឋាយ ហិ តេ ផលសមាបត្តិំ អសមាបន្នាបិ ផលេ ឋិតាយេច នាម។

១៩។ សមសីសីនិទ្ទេសេ – អបុព្ពំ អចរិមន្តិ អបុរេ អបច្ឆា, ឯកប្បហារេនេចាតិ អត្ថោ។ បរិយាទានន្តិ បរិក្ខយោ។ អយំ ទុច្ចតីតិ អយំ បុគ្គលោ សមសីសី នាម ទុច្ចតិ។ សោ បនេស តិចិធោ ហោតិ – ឥរិយាបថសមសីសី, រោគសមសីសី, ជីវិតសមសីសីតិ។ តត្ថ យោ ចង្កមន្តោច ចិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្វា ចង្កមន្តោច បរិនិព្ពាតិ បទុមត្ថេរោ ចិយ; ឋិតកោច ចិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្វា

ᨮᩥᨲᨠᩮᩣᩅ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨭᨸᨻ᩠ᨻᨲᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩦᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ; ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ – ᩋᨿᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩈᨾᩈᩦᩈᩦ ᨶᩣᨾ᩺

ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩑᨠᩴ ᩁᩮᩣᨣᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩁᩮᩣᨣᩮᨿᩮᩅ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩁᩮᩣᨣᩮᨶ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ – ᩋᨿᩴ ᩁᩮᩣᨣᩈᨾᩈᩦᩈᩦ ᨶᩣᨾ᩺

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩈᨾᩈᩦᩈᩦ ᨶᩣᨾ? “ᩈᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩁᩈ ᩈᩦᩈᩣᨶᩥ – ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ, ᩅᩥᨶᩥᨻᨶ᩠ᨵᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨾᩣᨶᩮᩣ, ᨸᩁᩣᨾᩣᩈᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ, ᨸᨣ᩠ᨣᩉᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ, ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩥ, ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᩣᨵᩥ, ᨴᩔᨶᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ, ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᨣᩮᩣᨧᩁᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᩦᩈᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨸᨭᩥ᩺ ᨾ᩺ ᪑᩺᪘᪗)᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᩦᩈᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨲᩥ᩺ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩈᩦᩈᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨲᩥ᩺ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᩺ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ, ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ᩺ ᨿᩔ ᨧᩮᨲᩴ ᩈᩦᩈᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩈᨾᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩈᨾᩈᩦᩈᩦ ᨶᩣᨾ᩺

ᨠᨳᨾᩥᨴᩴ ᩈᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ? ᩅᩣᩁᩈᨾᨲᩣᨿ᩺ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᩅᩣᩁᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ, ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩦᨲᩥ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩒᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ᩺ ᩍᨾᩣᨿ ᩅᩣᩁᩈᨾᨲᩣᨿ ᩍᨴᩴ ᩏᨽᨿᩈᩦᩈᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨶᩴ ᩈᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ᩺ ᨲᩮᨶᩣᨿᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨾᩈᩦᩈᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᩺ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨧ ᩍᨵ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᩺

᪑᪗᩺ ᨮᩥᨲᨠᨸ᩠ᨸᩦᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣᨲᩥ ᨮᩥᨲᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ, ᨮᩥᨲᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨮᩥᨲᨠᨸ᩠ᨸᩦ᩺ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᨮᨸᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩏᨯ᩠ᨯᨿ᩠ᩉᨶᩅᩮᩃᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨯᨿ᩠ᩉᨶᨠᩣᩃᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᨶᩮᩅ ᨲᩣᩅᩣᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᩋᨿᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᨯᨿ᩠ᩉᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᨯᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮᩣᨸᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨾᩉᩣᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨾᩉᩣᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩔ ᨯᨿ᩠ᩉᨶᩅᩈᩮᨶ ᨾᩉᩣᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ᩺ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨾᩉᩣᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩣᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ᩺ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨶ ᨵᩁᨾᩣᨶᩮ ᩋᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᩺ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᩺ ᨣᨲᨠᩮᩣᨭᩥᨠᩮ ᩉᩥ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩩᩴ ᩍᨴᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᩣᩉ – “ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ ᨸᨶ ᨹᩃᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩣᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ? ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣᩁᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᩺ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ, ᩑᨠᩴ ᨣᩮᩣᨲᩕᨽᩪᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᨠᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨹᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨿ ᩋᩣᨣᨲᩪᨸᨾᩣᨿᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨴᩦᨸᨿᩥᩴᩈᩩ᩺ ᩈᨧᩮ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩔ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᩣᨸᩁᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨠᩴ ᩑᨠᨥᨶᩈᩮᩃᩴ ᨲᩥᩅᨭ᩠ᨭᩣᨿ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨿᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᩃᨾ᩠ᨻᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩮ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩒᩃᨾ᩠ᨻᩮᨿ᩠ᨿ, ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᨶ ᩒᩃᨾ᩠ᨻᩮᨿ᩠ᨿᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩋᨭ᩠ᨭᨠᩪᨭᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᨲᩔ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᨹᩃᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᩺ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᨴᩦᨸᨶᩣ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᩅ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩣ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᨮᨸᩮᨲᩥ, ᩍᨲᩁᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣᨸᩥ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ᩺ ᨲᩮᨶ ᨠᨳᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨣᩉᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ

ສງ຺ຄຫິດ຺ວາ ສທ຺ທິໍ ປິຏ຺ຐິຈຕຸກປຸຄ຺ຄເລຫິ ຐເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອາເຣາເປສິ – "ສພ຺ເພປິ ມຄ຺ຄສມງ຺ຄິໂນ ປຸຄ຺ຄລາ ຐິຕກປ຺ປິໂນ"ຕິ.

໑໕. ອຣິຍນິທ຺ເທ຺ເສ – ກິເລເສຫິ ອາຣກຕ຺ຕາ ອຣິຍາ. ສເທວເກນ ໂລເກນ ອຣໜີຍຕ຺ຕາ ອຣິຍາ. ອຣິຍເຏ຺ຐາ ຕາຍ ປຣິສຸທ຺ເທ຺ຐາຕິ ປຣິສຸທ຺ທຕ຺ຕາປິ ອຣິຍາ. ເສສາ ອປຣິສຸທ຺ທຕາຍ ອນຣິຍາ.

໑໖. ເສກ຺ຂນິທ຺ເທ຺ເສ – ມຄ຺ຄສມງ຺ຄິໂນ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຌ, ຜລສມງ຺ຄິໂນ ຈ ຜລກ຺ຂເຌ, ອທິສີລສິກ຺ຂາທິກາ ຕິສ຺ໂສປິ ສິກ຺ຂາ ສິກ຺ຂນ຺ເຕເຍວາຕິ ເສກ຺ຂາ. ອຣຫາ ປນ ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຌ ຕິສ຺ໂສ ສິກ຺ຂາ ສິກ຺ຂິຕາ. ປຸນ ຕສ຺ສ ສິກ຺ຂນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີຕິ ອເສກ຺ຂາ. ຐິຕິ ສຕ຺ຕ ອຣິຍາ ສິກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ເສກ຺ຂາ. ຂີຌາສວາ ອຌ຺ຌສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສີລາທີນິ ສິກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ສິກ຺ຂິຕອເສກ຺ຂາ ນາມ. ພຸທ຺ທປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທາ ສຍມ຺ພູຕຕາຍ ອສິກ຺ຂິຕອເສກ຺ຂາ ນາມ. ເສສປຸຄ຺ຄລາ ເນວ ສິກ຺ຂນ຺ຕິ ນ ສິກ຺ຂິຕາຕິ ເນວເສກ຺ຂານາເສກ຺ຂາ.

໑໗. ເຕວິຊ຺ຊນິທ຺ເທ຺ເສ – ປຖມໍ ປຸເພ຺ພນິວາສທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຌາຌານິ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປເຕ຺ຕາປິ, ປຖມໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ປຸເພ຺ພນິວາສທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຌາຌນິພ຺ພຕ຺ຕເກາປິ ເຕວິຊ຺ໂຊເຍວ ນາມ. ສຸຕ຺ຕນ຺ຕກຖາ ປນ ປຣິຍາຍເທສນາ, ອພິທ຺ທມ຺ມກຖາ ນິປ຺ປຣິຍາຍເທສນາຕິ ນິຍມິ຺ໍ ກເຕ ອາຄມນີຍເຍວ ທຸເຣ. ຕສ຺ມາ ປຖມໍ ເທ຺ວ ວິຊ຺ຊາ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປເຕ຺ຕາຈ ນິຍມ ອທິເປ຺ປເຕາ. ເຊ຺ຖອພິເຌ຺ຌາປິ ເອເສວ ນເຍາ.

໑໘. ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທນິທ຺ເທ຺ເສ – ປຸເພ຺ພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສູຕິ ປຖມກເຕ ສຈ຺ຈປ຺ປຕິເວທເຕາ ປຸເພ຺ພ ອຌ຺ຌສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ສນ຺ຕິເກ ອສ຺ສຸຕປຸເພ຺ພສຸ. ຕເທາ ປຸຣິມປຸຣິເມສຸ ປນ ພເວສຸ ສພ຺ພັຌຸເພາທິສຕ຺ຕາ ພຸທ຺ທສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕີຌິ ປິຏກາຌິ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຄຕປຈ຺ຈາຄຕວຕ຺ຕໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອນຸໂລມິກໍ ໂຄຕ຺ຣພຸໍ ອາຫຈ຺ຈ ຐເປນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ປຈ຺ຈຍຄຕ຺ຕິເຍວ ອນາຈຣິຍກາທີ ສມ຺ພຸທ຺ໂທຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕທາ ຫິ ຕຖາຄເຕາ ປຸພ຺ພປຣິຈິຕ຺ຕາ ອຌ຺ຌສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສາມໍ ອນນຸສ຺ສຸເຕສຸ ສຈ຺ຈທມ຺ເມສຸ "ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ...ເປ... ອຍໍ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘຄາມິນີ ປຏິປທາ"ຕິ ອຕ຺ຕປຈ຺ຈກ຺ເຂນ ຌາເຌນ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ອພິສມ຺ພຸຊ຺ຌິ.

ຕຕ຺ຖ ຈາຕິ ຕສ຺ມິໍ ຈຕຸສຈ຺ຈສມ຺ໂພທິສງ຺ຂາເຕ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄ. ສພ຺ພັຌຸຕໍ ປາປຸຌາຕີຕິ ພເລສຸ ຈ ວສີພາວນ຺ຕິ ສພ຺ພັຌຸຕັຌາຌັ ຈ ພເລສຸ ຈ ຈິຌ຺ຌວສີພາວໍ ປາປຸຌາຕິ. ພຸທ຺ທານັ຺ຫິ ສພ຺ພັຌຸຕັຌາຌສ຺ສ ເຈວ ທສພລຌາຌສ຺ສ ຈ ອທິຄມນເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ອັຌ຺ຌໍ ກາຕພ຺ພໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຍຖາ ປນ ອຸພເຕາສຸຊາຕສ຺ສ ຂຕ຺ຕິຍກຸມາຣສ຺ສ ອພິເສກປ຺ປຕ຺ຕິເຕາ ປຏ຺ຐາຍ 'ອິທໍ ນາມ ອິສ຺ສຣິຍໍ ອນາຄຕ'ນ຺ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ສພ຺ພໍ ອາຄຕເມວ ໂຫຕິ. ເອວເມວ ພຸທ຺ທານໍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄສ຺ສ ອາຄມນເຕາ ປຏ຺ຐາຍ 'ອຍໍ ນາມ ຄຸເຌາ ນ ອາຄເຕາ, ນ ປຏິວິທ຺ໂທ, ນ ປຈ຺ຈກ຺ໂຂ'ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ສພ຺ເພປິ ສພ຺ພັຌຸຄຸຌາ ອາຄຕາ ປຏິວິທ຺ທາ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຕາວ ໂຫນ຺ຕິ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຍໍ ເອວໍ ປາຣມີປູຣຌານຸພາເວນ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ປຏິວິທ຺ທສພ຺ພັຌຸຄຸເຌາ ປຸຄ຺ຄໂລ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

໑໙. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທນິທ຺ເທ຺ເສປິ – ປຸເພ຺ພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສູຕິ ປເທ ປຸເພ຺ພ ຈຕ຺ຕເຍເວ ອເທ຺ວາ ເວທິຕເພ຺ພາ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂທປິ ຫິ ປຈ຺ເຈກ

អភាចរិយគោ អត្តុក្កំសិកោការេណតេច បដិចិច្ឆ្លុសច្ចោ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេឡេច ចាលេឃុ ច ចិណ្ហចរឹកាថំ ត បិបុណាតិ៎

១៩៉ ភ្លុតោភាគចិមុត្តនិទ្ទេស – អដ្ឋ ចិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា ចិហរតីតិ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ សហជាតនាមកាយេន បដិលភិត្វា ចិហរតិ៎ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វាតិ ចិបស្សនាបញ្ញាយ សង្ខារគតំ, មគ្គបញ្ញាយ ចត្តារិ សច្ចានិ បស្សិត្វា ចត្តារោបិ អាសចា ខីណា ហោន្តិ៎ អយំ ចុច្ចតីតិ អយំ ឲចរូបេបិ បុគ្គលោ ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ នាមាតិ ចុច្ចតិ៎ អយញ្ហិ ទ្វីហិ ភាគេហិ ទ្វេ ចារេ ចិមុត្តោតិ ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ៎ តត្រាយំ ថេរចាទោ – តិបិដកចុឡ្ហអភាគត្ថេរោ តាច អាហ – “សមាបត្តិយា ចិក្ខម្ភចចិមោក្ខេន, មគ្គេន សមុច្ឆេទចិមោក្ខេន ចិមុត្តោតិ ភ្លុតោភាគេហិ ទ្វេ ចារេ ចិមុត្តោ”តិ៎ តិបិដកមហាធម្មរក្ខិតត្ថេរោ “នាមនិស្សិតកោ ឲសោ”តិ ចត្វា –

“អច្ចិ យថា ចាតចេគេន ខិត្តា, (ឧបសិចាតិ ភគចា;)

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខំ;

ឲចំ មុនី នាមកាយា ចិមុត្តោ,

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខ”ន្តិ៎ (ស៊ុ៎ និ៎ ១០៨០);

ចត្វា សុត្តំ អាហរិត្វា “នាមកាយតោ ច រូបកាយតោ ច សុចិមុត្តត្តា ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ”តិ អាហ៎ តិបិដកចុឡ្ហនាគត្ថេរោ បនាហ – “សមាបត្តិយា ចិក្ខម្ភចចិមោក្ខេន ឲកចារំ ចិមុត្តោ មគ្គេន សមុច្ឆេទចិមោក្ខេន ឲកចារំ ចិមុត្តោតិ ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ”តិ៎ ឯតេសុ បន តយោបិ ថេរា បណ្ឌិតា, ‘តិណ្ណម្បិ ចាទេ ការណំ ទិស្សតី’តិ តិណ្ណម្បិ ចាទំ តន្តិំ កត្វា ឲបយិំសុ៎

សង្ខេបតោ បន អរូបសមាបត្តិយា រូបកាយតោ ចិមុត្តោ, មគ្គេន នាមកាយតោ ចិមុត្តោតិ ឧភោហិ ភាគេហិ ចិមុត្តត្តា ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ៎ សោ ចតុន្នំ អរូបសមាបត្តីនំ ឲកេកតោ ចុដ្ឋាយ សង្ខារេ សម្មសិត្វា អរហត្តំ បត្តានំ ចតុន្នំ, និរោធា ចុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តស្ស អនាគាមិនោ ច ចសេន បញ្ចចិធោ ហោតិ៎ តត្ថ បុរិមា ចត្តារោ សមាបត្តិសីសំ និរោធំ ន សមាបជ្ជន្តីតិ បរិយាយេន ភ្លុតោភាគចិមុត្តា នាម៎ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី អនាគាមី តំ សមាបជ្ជិត្វា តតោ ចុដ្ឋាយ ចិបស្សនំ ចឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បត្តោតិ និប្បរិយាយេន ភ្លុតោភាគចិមុត្តសេដ្ឋោ នាម៎ នន្វ ច អរូបាចចរជ្ឈានម្បិ ឧបចារជ្ឈានេនេន្តមគ្គតាហិ ចុចក្កំ រូបាចចរចតុត្ថជ្ឈានម្បិ, តស្មា តម្បិ បជ្ជានំ កត្វា អរហត្តំ បត្តេន ភ្លុតោភាគចិមុត្តេន ភចិតព្ពន្តិ? ន ភចិតព្ពំ៎ កស្មា? រូបកាយតោ អចិមុត្តត្តា៎ តញ្ហិ កិលេសកាយតោច ចិមុត្តំ, ន រូបកាយតោ; តស្មា តតោ ចុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តោ ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ នាម ន ហោតិ ៎ អរូបាចចរំ បន នាមកាយតោ ច ចិមុត្តំ រូបកាយតោ ចាតិ តទេច បាទកំ កត្វា អរហត្តំ បត្តោ ភ្លុតោភាគចិមុត្តោ ហោតីតិ ចេទិតព្ពោ៎

១៣។ បញ្ញាវិមុត្តនិទ្ទេសេ – បញ្ញាយ វិមុត្តោតិ បញ្ញាវិមុត្តោ។ សោ សុក្ខវិបស្សកោ ចតូហិ ឈានេហិ វុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តា ចត្តារោ ចាតិ បញ្ចវិធោ ហោតិ។ ឯតេសុ ហិ ឯកោបិ អដ្ឋវិមោក្ខលាភី ន ហោតិ។ តេនេវ ន ហេវ ខោ អដ្ឋ វិមោក្ខេតិអាទិមាហ។ អរូបាវចរជ្ឈានេសុ បន ឯកស្មិំ សតិ ឧភតោភាគវិមុត្តោយេវ នាម ហោតីតិ។

១៤។ កាយសក្ខិនិទ្ទេសេ – ឯកច្ចេ អាសវាតិ ហេដ្ឋិមមគ្គត្តយវជ្ឈា។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ កាយសក្ខីតិ វុច្ចតិ។ សោ ហិ ផុដ្ឋន្តំ សច្ឆិករោតីតិ កាយសក្ខី។ ឈានផស្សំ បឋមំ ផុសតិ, បច្ឆា និរោធំ និព្ពានំ សច្ឆិករោតីតិបិ កាយសក្ខី។ សោ សោតាបត្តិផលដ្ឋំ អាទិំ កត្វា យាវ អរហត្តមគ្គដ្ឋា ឆព្ពិធោ ហោតិ។

១៥។ ទិដ្ឋិប្បត្តនិទ្ទេសេ – ឥទំ ទុក្ខន្តិ ឥទំ ទុក្ខំ, ឯត្តកំ ទុក្ខំ, ន ឥតោ ឧទ្ធំ ទុក្ខំ។ ទុក្ខសមុទយាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ យថាភូតំ បជានាតីតិ ឋបេត្វា តណ្ហំបញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ ‘ទុក្ខសច្ច’ន្តិ យាថាវសរសតោ បជានាតិ។ តណ្ហា បន ទុក្ខំ ជនេតិ និព្ពត្តេតិ, បភាវេតិ, តតោ តំ ទុក្ខំ សមុទេតិ; តស្មា នំ អយំ ‘ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ យស្មា បន ឥទំ ទុក្ខញ្ច សមុទយោ ច និព្ពានំ បត្វា និរុជ្ឈន្តិ អប្បវត្តិំ គច្ឆន្តិ; តស្មា នំ ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ អរិយោ បន អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, តំ ទុក្ខនិរោធំ គច្ឆតិ; តេន តំ ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឯត្តាវតា នានាក្ខណេ សច្ចវវត្ថានំ ទស្សិតំ។ ឥទានិ ឯកក្ខណេ ទស្សេតុំ តថាគតប្បវេទិតាតិអាទិមាហ។ តត្ថ តថាគតប្បវេទិតាតិ មហាពោធិមណ្ឌេ និសីទិត្វា តថាគតេន បដិវិទ្ធា វិទិតា បាកដីកតា។ ធម្មាតិ ចតុសច្ចធម្មា។ វោទិដ្ឋា ហោន្តីតិ សុទិដ្ឋា ហោន្តិ។ វោចរិតាតិ សុចរិតា។ តេសុ អនេន បញ្ញា សុដ្ឋុ ចរាបិតា ហោតីតិ អត្ថោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោតិ វុច្ចតិ។ អយញ្ហិ ទិដ្ឋន្តំ បត្តោ។ “ទុក្ខា សង្ខារា, សុខោ និរោធោ”តិ ញាណំ ហោតិ ។ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ បស្សិតំ បញ្ញាយាតិ ទិដ្ឋិប្បត្តោ។ អយម្បិ កាយសក្ខី វិយ ឆព្ពិធោវ ហោតិ។

១៦។ សទ្ធាវិមុត្តនិទ្ទេសេ – នោ ច ខោ យថា ទិដ្ឋិប្បត្តស្សាតិ យថា ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស អាសវា បរិក្ខីណា, ន ឯវំ សទ្ធាវិមុត្តស្សាតិ អត្ថោ។ កិំ បន នេសំ កិលេសប្បហានេ នានត្តំ អត្ថីតិ? នត្ថិ។ អថ កស្មា សទ្ធាវិមុត្តោ ទិដ្ឋិប្បត្តំ ន បាបុណាតីតិ? អាគមនីយនានត្តេន។ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ហិ អាគមនម្ហិ កិលេសេ វិក្ខម្ភេន្តោ អប្បទុក្ខេន អប្បកសិរេន អកិលមន្តោវ វិក្ខម្ភេតុំ សក្កោតិ។ សទ្ធាវិមុត្តោ បន ទុក្ខេន កសិរេន កិលមន្តោ ហុត្វា វិក្ខម្ភេតុំ សក្កោតិ, តស្មា ទិដ្ឋិប្បត្តំ ន បាបុណាតិ។ អបិច នេសំ បញ្ញាយបិ នានត្តំ អត្ថិយេវ។ ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស ហិ ឧបរិ តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនាញាណំ តិក្ខំ សូរំ បសន្នំ ហុត្វា វហតិ។ សទ្ធាវិមុត្តស្ស វិបស្សនាញាណំ នោ តិក្ខំ សូរំ បសន្នំ ហុត្វា វហតិ, តស្មាបិ សោ ទិដ្ឋិប្បត្តំ ន បាបុណាតិ។

យថា ហិ ទ្វីសុ តរុណេសុ សិប្បំ ទស្សេន្តេសុ ឯកស្ស ហត្ថេ តិខិណោ អសិ, ឯកស្ស កុណ្ឋោ។ តិខិណេន អសិនា កទលី ឆិជ្ជមានា សទ្ទំ ន ករោតិ។ កុណ្ឋេន អសិនា ឆិជ្ជមានា ‘កដកដា’តិ សទ្ទំ ករោតិ។ តត្ថ តិខិណេន អសិនា សទ្ទំ អករោន្តិយា ឯវ កទលិយា ឆេទនំ វិយ ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនាញាណស្ស តិខិណសូរវិប្បសន្នភាវោ។ កុណ្ឋេន អសិនា សទ្ទំ ករោន្តិយាបិ កទលិយា ឆេទនំ វិយ សទ្ធាវិមុត្តស្ស តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនាញាណស្ស អតិខិណអសូរអប្បសន្នភាវោ វេទិតព្ពោ។ ឥមំ បន នយំ ‘នោ’តិ បដិក្ខិបិត្វា,

អាកាយតិយតាតទេ្តតេច សន្តាចិយុទេ្តា ឌិដ្ឋិប្បត្តុំ ត បិបុណាតិតិ សត្តិដ្ឋាត៌ ពពិ៑

អាកាយដ្ឋពទាសុ បត ទុត្តំ – “ឲទេតសុ ហិ សន្ធាចិយុត្តស្ស បុគ្គាកាកាយក្កុលេ សដ្ដហត្តស្ស ចិយ ខ្លាពបេត្តស្ស ចិយ អធិមុទ្ធត្តស្ស ចិយ ច កិលេសក្កុទេយា ទេហាតិ៑ ឌិដ្ឋិប្បត្តស្ស បុគ្គាកាកាយក្កុលេ កិលេសទេឆ្ជពទោាឈំ អធត្តិ តិពិលំ ស្វទំ ហុត្វា ចហតិ៑ តស្មា យថា តាយ អតិពិទេោត អយិតា ពដលិ លិត្តត្តស្ស លិត្តដ្ឋាត៌ ត យដ្ឋិ ទេហាតិ, អយិ ត ឃឹលំ ចហតិ, សដ្ឋោ ស្មុឃ្យតិ, ពាលចតទេា ចាឃាទេយា កាតាទេ្ញា ទេហាតិ ; ឲចទ្វបិ សន្ធាចិយុត្តស្ស បុគ្គាកាកាយក្កកាចតា៑ យថា បត ស៊ុតិឃិទេតទេច អយិតា ពដលិ លិត្តត្តស្ស លិត្តដ្ឋាត៌ យដ្ឋិ ទេហាតិ, អយិ ឃឹលំ ចហតិ, សដ្ឋោ ត ស្មុឃ្យតិ, ពាលចចាឃាយកិត្ត ត ទេហាតិ; ឲចទ្វបិ ឌិដ្ឋិប្បត្តស្ស បុគ្គាកាកាយក្កកាចតា ទេចឌិតព្វា”តិ៑ អយំ ទុច្ចតិតិ អយំ ឲចទ្វបេបិ បុក្កលេបិ សន្ធាចិយុទេ្តាតិ ទុច្ចតិ៑ អយញ៉ាសដ្ដហទេ្តា ចិយុទេ្តាតិ សន្ធាចិយុទេ្តា៑ អយយ្បិ កាយសក្ខិ ចិយ លព្ពិតេយាច ទេហាតិ៑

១៨៑ ធម្មាតុសារីតិតិទ្ទេសេ – បដិបត្តស្សាតិ ព្ពមិតា ទេសាតាបត្តិមក្កដ្ឋោ ឥស្សិទេតា៑ អធិមត្តត្តិ ពាលចំ៑ បញ្ហា ចាទេហតីតិ បញ្ហាចាហី៑ បញ្ហា ព្ពមំ បុក្កលំ ចហតីតិ បញ្ហាចាហីតិបិ ទុត្តំ ទេហាតិ៑ បញ្ហាបុព្ពដ្ឋមត្តិ បញ្ហា បុទេទចារិពំ ពត្វា៑ អយំ ទុច្ចតីតិ អយំ ឲចទ្វបេបិ បុក្កលេបិ ធម្មាតុសារីតិ ទុច្ចតិ៑ ទេសា ហិ បញ្ហាសង្ខាទេតត ធទេម្ម៉ត សទេតិ អតុស្សទេតីតិ ធម្មាតុសារី៑ ទេសាតាបត្តិមក្កដ្ឋទេស្សទេចតំ តាមំ៑ ផទេល បត បទេត្ត ឌិដ្ឋិប្បទេត្តា តាម ទេហាតិ៑

១០៑ សន្ធាតុសារីតិតិទ្ទេសេបិ – សទ្ធំ ចាទេហតីតិ សន្ធាចាហី៑ សន្ធា ព្ពមំ បុក្កលំ ចហតីតិ សន្ធាចាហីតិបិ ទុត្តទេមច៑ សន្ធាបុព្ពដ្ឋមត្តិ សទ្ធំ បុទេទចារិពំ ពត្វា៑ អយំ ទុច្ចតីតិ អយំ ឲចទ្វបេបិ បុក្កលេបិ សន្ធាតុសារីតិ ទុច្ចតិ៑ ទេសា ហិ សន្ធាយ សទេតិ៑ អតុស្សទេតីតិ សន្ធាតុសារី៑ ទេសាតាបត្តិមក្កដ្ឋទេស្សទេចតំ តាមំ៑ ផទេល បត បទេត្ត សន្ធាចិយុទេ្តា តាម ទេហាតិ៑ ទេលាកុត្តទេធម្ម៉ញ៉ាតិព្ពាទេត្តត្តាត៌ ទ្វេ ឆុទាតិ តាម, ទ្វេ អភិតិចេបសា តាម, ទ្វេ ឃឹសាតិ តាម៑ តត្ថ សន្ធាឆុទំ បញ្ហាឆុទត្តិ – ទ្វេ ឆុទាតិ តាម៑ ឲទេកា បត កិច្ចុ សមថាភិតិចេសេត អភិតិចិសតិ, ឲទេកា ចិបស្សតាភិតិចេសេតាតិ – ព្ពទេម ទ្វេ អភិតិចេបសា តាម៑ ឲទេកា ច មត្តុំ ពិបុណទេ្តា ដ្ឋកទេតាកាកាចិយុទេ្តា ទេហាតិ, ឲទេកា បញ្ហាចិយុទេ្តាតិ – ព្ពមាតិ ទ្វេ ឃឹសាតិ តាម៑ ទេយ ពោធិ ហិ ទេលាកុត្តទេធម្មំ តិព្ពាទេត្តត្តិ, សទេ្ធា ទេត ព្ពទេម ទ្វេ ធទេម្ម ឆុទំ ពត្វា ព្ពទេមសុ ឌ្វិសុ ឋាទេតសុ អភិតិចិសិត្វា ព្ពទេមហិ ឌ្វីហិ ឋាទេតហិ ចិមុច្ចត្តិ៑ ទេតសុ ទេយា កិច្ចុ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី បញ្ហា ឆុទំ ពត្វា សមថចទេសេត អភិតិចិទ្ទេោ អញ្ញាតទំ អទ្វបសមាបត្តិ បដដ្ឋាត៌ ពត្វា ចិបស្សិតំ បដ្ឋទេបត្វា អទេហត្តំ បិបុណាតិ, ទេសា ទេសាតាបត្តិមក្កក្ខុទេណ ធម្មាតុសារី តាម៑ បទេទតា បត លស្សុ ឋាទេតសុ កាយសក្ខិ តាម៑ អទេហត្តផទេល បទេត្ត ដ្ឋកទេតាកាកាចិយុទេ្តា តាម៑

អបទេទា បញ្ហាមេច ឆុទំ ពត្វា ចិបស្សតាចទេសេត អភិតិចិទ្ទេោ ស៊ុទ្ធសដ្ឋាទេរ ចា ទ្វបិចចទេឡាទេតសុ ចា អញ្ញាតទំ សម្មសិត្វា អទេហត្តំ បិបុណាតិ, អយយ្បិ ទេសាតាបត្តិមក្កក្ខុទេណទេយច ធម្មាតុសារី តាម៑ បទេទតា បត លស្សុ ឋាទេតសុ ឌិដ្ឋិប្បទេត្តា តាម៑ អទេហទេត្ត បទេត្ត បញ្ហាចិយុទេ្តា តាម៑ ព្ពឆ ទ្វេ តាមាតិ អបុព្ពាតិ, តាតិ បុរិមេហិ សទ្ធិំ បញ្ហ ទេហាត្តិ៑ អបទេទា អដ្ឋសមាបត្តិលាភី សទ្ធំ ឆុទំ ពត្វា សមាធិចទេសេត អភិតិចិទ្ទេោ អញ្ញាតទំ អទ្វបសមាបត្តិ បដដ្ឋាត៌ ពត្វា ចិបស្សិតំ បដ្ឋទេបត្វា អទេហត្តំ បិបុណាតិ – អយំ ទេសាតាបត្តិមក្កក្ខុទេណ សន្ធាតុសារី តាម៑ បទេទតា លស្សុ ឋាទេតសុ កាយសក្ខិទេយច តាម៑ អទេហទេត្ត បទេត្ត ដ្ឋកទេតាកាកាចិយុទេ្តាទេយច តាម៑ ព្ពឆ ឲពទេយច តាមំ អបុព្ពំ៑ ទេតត សទ្ធិំ បុរិមាតិ

ᨷᨬ᩠ᨧ ᨨ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩁᩮᩣ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᩣᨴᨠᩮᨶ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᨧᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩦ ᨶᩣᨾᩪ ᨷᩁᩮᨲᩣ ᨨᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᩑᨲᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᨶ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩃᨽᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨲᩥ ᨨ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨩᩣᨿᩣᨲᩥ᪨

᪑᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩮ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᩣ ᨽᩅᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩋᩔ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩴ ᨽᩅᩴ ᨶᩣᨴᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨶᩣᨾᩴ, ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩮᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩴ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ…ᨷᩮ… ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ, ᩉᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ? ᨿᩮᩣ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᩅᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪐᪑)᪨

ᩍᨵ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨷᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᨷᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨹᩃᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩃᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣ᪨

ᩋᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨷᩣᨿᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩣᨣᨾᨶᩈᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᩁᩣᨿᨱᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᩋᨿᨶᩴ ᩋᩔ ᨣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩋᩅᩔᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᩁᩣᨿᨱᩮᩣ, ᩏᨷᩁᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩮᩅᩮ ᨧ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨬ᩠ᨧ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᨬ᩠ᨧ᪨ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩑᩅᩁᩪᨷᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩔ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨾᩥᩔᨠᨽᩅᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪑᪘᪨ ᨠᩮᩣᩃᩴᨠᩮᩣᩃᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨠᩩᩃᨲᩮᩣ ᨠᩩᩃᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨠᩮᩣᩃᩴᨠᩮᩣᩃᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨶᩦᨧᩮ ᨠᩩᩃᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᨠᩩᩃᩮᩈᩩᨿᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᩅᩣ ᨠᩩᩃᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨽᩅᩮ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩥᨷᩣᨠᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩮᩅᨽᩅᩮᨶᩮᩅ ᨷᨶ ᨲᩮᨶ – ‘ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᩅᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨿᩣᩅ ᨨᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᨶ ᨠᩮᩣᩃᩴᨠᩮᩣᩃᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪙᪨ ᩑᨠᨻᩦᨩᩦᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨡᨶ᩠ᨵᨻᩦᨩᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩑᨠᩴᨿᩮᩅ ᨡᨶ᩠ᨵᨻᩦᨩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩑᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ, ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨻᩦᨩᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩈᨶᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨴᩮᩅᨽᩅᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣᨷᩥ ᨷᨶ ᩑᨠᨻᩦᨩᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨣᩉᩥᨲᨶᩣᨾᩅᩈᩮᨶ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨶᩣᨾᩣᨶᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩮᩣᩃᩴᨠᩮᩣᩃᩮᩣ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩑᨠᨻᩦᨩᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩑᨲᩮᩈᩴ

នាយំ គហិតំ។ និយមតោ បន អយំ សត្តក្ខត្តុបរមោ, អយំ កោលំកោលោ, អយំ ឯកពីជីតិ នត្ថិ។

កោ បន តេសំ ឯវំ ភេទំ និយមេតីតិ? កេចិ តាវ ថេរា 'បុព្ពហេតុ និយមេតី'តិ វទន្តិ, កេចិ 'បឋមមគ្គោ', កេចិ 'ឧបរិ តយោ មគ្គា', កេចិ 'តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនា'តិ។ តត្ថ 'បុព្ពហេតុ និយមេតី'តិ វាទេ 'បឋមមគ្គស្ស ឧបនិស្សយោ កតោ នាម ហោតិ, ឧបរិ តយោ មគ្គា និរុបនិស្សយា ឧប្បន្នា'តិ វចនំ អាបជ្ជតិ។ 'បឋមមគ្គោ និយមេតី'តិ វាទេ ឧបរិ តិណ្ណំ មគ្គានំ និរត្ថកតា អាបជ្ជតិ។ 'ឧបរិ តយោ មគ្គា និយមេន្តី'តិ វាទេ 'អដ្ឋមមគ្គេ អនុប្បន្នេយេវ ឧបរិ តយោ មគ្គា ឧប្បន្នា'តិ អាបជ្ជតិ។ 'តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនា និយមេតី'តិ វាទោ បន យុជ្ជតិ។ សចេ ហិ ឧបរិ តិណ្ណំ មគ្គានំ វិបស្សនា ពលវតី ហោតិ, ឯកពីជី នាម ហោតិ; តតោ មន្ទតរាយ កោលំកោលោ; តតោ មន្ទតរាយ សត្តក្ខត្តុបរមោតិ។

ឯកច្ចោ ហិ សោតាបន្នោ វដ្ដជ្ឈាសយោ ហោតិ, វដ្ដាភិរតោ, បុនប្បុនំ វដ្ដស្មិំយេវ វិចរតិ សន្ទិស្សតិ។ អនាថបិណ្ឌិកោ សេដ្ឋិ, វិសាខា ឧបាសិកា, ចូឡរថមហារថា ទេវបុត្តា, អនេកវណ្ណោ ទេវបុត្តោ, សក្កោ ទេវរាជា, នាគទត្តោ ទេវបុត្តោតិ ឥមេ ហិ ឯត្តកា ជនា វដ្ដជ្ឈាសយា វដ្ដាភិរតា អាទិតោ បដ្ឋាយ ឆ ទេវលោកេ សោធេត្វា អកនិដ្ឋេ ឋត្វា បរិនិព្ពាយិស្សន្តិ, ឥមេ ឥធ ន គហិតា។ ន កោវលញ្ចិមេ; យោបិ មនុស្សេសុយេវ សត្តក្ខត្តុំ សន្ធាវិត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ, យោបិ ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ទេវេសុយេវ សត្តក្ខត្តុំ អបរាបរំ សន្ធាវិត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ, ឥមេបិ ឥធ ន គហិតា។ មិស្សកភវវសេន បនេត្ថ សត្តក្ខត្តុបរមកោលំកោលា មានុសកភវនិព្ពត្តកោយេវ ច ឯកពីជី គហិតោតិ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ ឯកេកោ ទុក្ខាបដិបទាទិវសេន ចតុព្ពិធភាវំ អាបជ្ជតិ។ សទ្ធាធុរេនេវ ចត្តារោ សត្តក្ខត្តុបរមា, ចត្តារោ កោលំកោលា, ចត្តារោ ឯកពីជិនោតិ ទ្វាទស ហោន្តិ។ សចេ បញ្ញាយ សក្កា និព្ពត្តេតុំ, 'អហំ លោកុត្តរំ ធម្មំ និព្ពត្តេស្សាមី'តិ ឯវំ បញ្ញា ធុរំ កត្វា សត្តក្ខត្តុបរមាទិភាវំ បត្វាបិ បដិបទាវសេន ទ្វាទសេវាតិ ឥមេ ចតុវីសតិ សោតាបន្នា ឥហដ្ឋកនិទ្ទេសវសេន ឥមស្មិំ ឋានេ កថិតាតិ វេទិតព្ពា។

៦៣៖ សកទាគាមិនិទ្ទេសេ – បដិសន្ធិវសេន សកិំ អាគច្ឆតីតិ សកទាគាមី។ សកិទេវាតិ ឯកវារំយេវ។ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វាតិ ឥមិនា បញ្ចសុ សកទាគាមីសុ ចត្តារោ វជ្ជេត្វា ឯកោវ គហិតោ។ ឯកច្ចោ ហិ ឥធ សកទាគាមិផលំ បត្វា ឥធេវ បរិនិព្ពាយតិ, ឯកច្ចោ ឥធ បត្វា ទេវលោកេ បរិនិព្ពាយតិ, ឯកច្ចោ ទេវលោកេ បត្វា តត្ថេវ បរិនិព្ពាយតិ, ឯកច្ចោ ទេវលោកេ បត្វា ឥធូបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយតិ – ឥមេ ចត្តារោបិ ឥធ ន គហិតា។ យោ បន ឥធ បត្វា ទេវលោកេ យាវតាយុកំ វសិត្វា បុន ឥធូបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយតិ – អយំ ឯកោវ ឥធ គហិតោតិ វេទិតព្ពោ។ សេសមេត្ថ យំ វត្តព្ពំ សិយា តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា ធម្មសង្គហដ្ឋកថាយំ លោកុត្តរកុសលនិទ្ទេសេ វុត្តមេវ។ ឥមស្ស បន សកទាគាមិនោ ឯកពីជិនា សទ្ធិំ កិំ នានាករណន្តិ? ឯកពីជិស្ស ឯកាវ បដិសន្ធិ, សកទាគាមិស្ស ទ្វេ បដិសន្ធិយោ – ឥទំ តេសំ នានាករណន្តិ។

៦៤៖ អនាគាមិនិទ្ទេសេ – ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានន្តិ ឱរំ វុច្ចតិ កាមធាតុ។ យស្ស ឥមានិ បញ្ច ពន្ធនានិ អប្បហីនានិ ហោន្តិ, សោ ភវគ្គេ និព្ពត្តោបិ គិលិតពឡិសមច្ឆោ វិយ ទីឃសុត្តកេន បាទេ ពទ្ធកាកោ វិយ តេហិ ពន្ធនេហិ អាកឌ្ឍិយមានោ

កាមធាតុយំយេវ បវត្តតីតិ បញ្ច ពន្ធនានិ ឱរម្ភាគិយានីតិ វុច្ចន្តិ។ ហេដ្ឋាភាគិយានិ ហេដ្ឋាកោដ្ឋាសិកានីតិ អត្ថោ។ បរិក្ខយាតិ តេសំ ពន្ធនានំ បរិក្ខយេន។ ឱបបាតិកោតិ ឧបបាតយោនិកោ។ ឥមិនាស្ស គព្ភសេយ្យា បដិក្ខិត្តា។ តត្ថ បរិនិព្វាយីតិ តត្ថ សុទ្ធាវាសលោកេ បរិនិព្វាយិតា។ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកាតិ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន តស្មា លោកា ឥធ អនាវត្តនសភាវោ។ ពុទ្ធទស្សនថេរទស្សនធម្មស្សវនានំ បនត្ថាយស្ស អាគមនំ អនិវារិតំ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវំវិធោ បុគ្គលោ បដិសន្ធិវសេន បុន អនាគមនតោ អនាគាមី នាម វុច្ចតិ។

២៧។ អន្តរាបរិនិព្វាយីនិទ្ទេសេ – ឧបបន្នំ វា សមនន្តរាតិ ឧបបន្នសមនន្តរា វា ហុត្វា។ អប្បត្តំ វា វេមជ្ឈំ អាយុប្បមាណន្តិ អាយុប្បមាណំ វេមជ្ឈំ អប្បត្តំ វា ហុត្វា អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតីតិ អត្ថោ។ វាសទ្ទវិកប្បតោ បន វេមជ្ឈំបត្តន្តិបិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឯវំ តយោ អន្តរាបរិនិព្វាយិនោ សិទ្ធា ហោន្តិ។ ឧបរិដ្ឋិមានំ សំយោជនានន្តិ ឧបរិ បញ្ចន្នំ ឧទ្ធម្ភាគិយសំយោជនានំ អដ្ឋន្នំ វា កិលេសានំ។ បហានាយាតិ ឯតេសំ បជហនត្ថាយ មគ្គំ សញ្ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អាយុវេមជ្ឈស្ស អន្តរាយេវ បរិនិព្វាយនតោ អន្តរាបរិនិព្វាយីតិ វុច្ចតិ។

២៨។ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយីនិទ្ទេសេ – អតិក្កមិត្វា វេមជ្ឈំ អាយុប្បមាណន្តិ អាយុប្បមាណំ វេមជ្ឈំ អតិក្កមិត្វា។ ឧបហច្ច វា កាលកិរិយន្តិ ឧបគន្ត្វា កាលកិរិយំ។ អាយុក្ខយស្ស អាសន្នេ ឋត្វាតិ អត្ថោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អវិហេសុ តាវ កប្បសហស្សប្បមាណស្ស អាយុនោ បញ្ចកប្បសតសង្ខាតំ វេមជ្ឈំ អតិក្កមិត្វា ឆដ្ឋេ វា កប្បសតេ សត្តមដ្ឋមនវមានំ វា អញ្ញតរស្មិំ ទសមេ យេវ វា កប្បសតេ ឋត្វា អរហត្តំ បត្វា កិលេសបរិនិព្វានេន បរិនិព្វាយនតោ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយីតិ វុច្ចតិ។

២៩។ អសង្ខារសសង្ខារបរិនិព្វាយីនិទ្ទេសេសុ – អសង្ខារេន អប្បទុក្ខេន អធិមត្តបយោគំ អកត្វាវ កិលេសបរិនិព្វានេន បរិនិព្វានធម្មោតិ អសង្ខារបរិនិព្វាយី។ សសង្ខារេន ទុក្ខេន កសិរេន អធិមត្តបយោគំ កត្វាវ កិលេសបរិនិព្វានេន បរិនិព្វាយនធម្មោតិ សសង្ខារបរិនិព្វាយី។

៣០។ ឧទ្ធំសោតនិទ្ទេសេ – ឧទ្ធំ វាហិភាវេន ឧទ្ធមស្ស តណ្ហាសោតំ វដ្ដសោតំ វាតិ ឧទ្ធំសោតោ។ ឧទ្ធំ វា គន្ត្វា បដិលភិតព្ពតោ ឧទ្ធមស្ស មគ្គសោតន្តិ ឧទ្ធំសោតោ។ អកនិដ្ឋំ គច្ឆតីតិ អកនិដ្ឋគាមី។ អវិហា ចុតោ អតប្បំ គច្ឆតីតិអាទីសុ អវិហេ កប្បសហស្សំ វសន្តោ អរហត្តំ បត្តុំ អសក្កុណិត្វា អតប្បំ គច្ឆតិ។ តត្រាបិ ទ្វេ កប្បសហស្សានិ វសន្តោ អរហត្តំ បត្តុំ អសក្កុណិត្វា សុទស្សំ គច្ឆតិ។ តត្រាបិ ចត្តារិ កប្បសហស្សានិ វសន្តោ អរហត្តំ បត្តុំ អសក្កុណិត្វា សុទស្សិំ គច្ឆតិ។ តត្រាបិ អដ្ឋ កប្បសហស្សានិ វសន្តោ អរហត្តំ បត្តុំ អសក្កុណិត្វា អកនិដ្ឋំ គច្ឆតិ។ តត្ថ វសន្តោ អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតីតិ អត្ថោ។

ឥមេសំ បន អនាគាមីនំ បភេទជាននត្ថំ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីចតុក្កំ វេទិតព្វំ។ តត្ថ យោ អវិហតោ បដ្ឋាយ ចត្តារោ ទេវលោកេ សោធេត្វា អកនិដ្ឋំ គន្ត្វា បរិនិព្វាយតិ អយំ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី នាម។ យោ បន ហេដ្ឋា តយោ ទេវលោកេ សោធេត្វា

ᩈᩩᨴᩔᩦᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩋᨿᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ, ᨶ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨣᩣᨾᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩮᩅ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ, ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨣᩣᨾᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩩ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ, ᨶ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨣᩣᨾᩦ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨳᩴ? ᩋᩅᩥᩉᩮ ᨲᩣᩅ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ, ᩑᨠᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨴᩈ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨲᨸ᩠ᨸᩣᩈᩩᨴᩔᩣᩈᩩᨴᩔᩦᩈᩩᨸᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨴᩈᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩴ᪨ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ᪨ ᨲᩮ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᨶᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩴ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨸᨸᨭᩥᨠᩮᩣᨸᨾᩣᨿ ᨴᩦᨸᩥᨲᩣ – ᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᨸᩥ ᩉᩥ ᩋᩣᩁᨠᨱ᩠ᨭᨠᨧᩥᨸ᩠ᨸᩃᩥᨠᨲᩃᩮᩣᩉᨩᩣᨲᩴ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᨸᨮᨾᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᩅ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨶ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᩋᨶᩩᨸᩉᨧ᩠ᨧᨲᩃᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸᩉᨧ᩠ᨧ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨲᩃᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᩏᨸᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩩᨠᩣᨲᩥᩴ ᨡᩮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨫᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩋᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩃᩉᩩᩈᩣᨿ ᨣᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮ ᩋᨿᩮᩣᨾᩩᨡᩮ ᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮ ᨸᨸᨭᩥᨠᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᨸᩩᨬ᩠ᨩᩮ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨸᩩᩃᩴ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᨸᩩᨬ᩠ᨩᩴ ᨫᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩈᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩋᩃᩉᩩᩈᩣᨿ ᨣᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩁᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᨸᩩᨬ᩠ᨩᩮᩈᩩ ᨸᨲᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᨸᩩᨬ᩠ᨩᩮᩈᩩ ᨫᩣᨿᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᨴᩦᨥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨩᩣᩃᩴ ᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᩈᩣᩃᩴ ᨫᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩣᨾᨶᩥᨣᨾᨶᨣᩁᩴ ᨫᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ – ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣᨸᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨣᩣᨾᩦ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩋᨶᩮᨠᨽᩅᨻᩦᨩᩅᩥᨸ᩠ᨸᩣᩁᩴ ᩅᩩᩔ ᩅᩩᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᩋᩣᩁᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨿᩮᩣᨠᨸᩥᩃᨾᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨿᩮᩣᨠᨸᩥᩃᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪗᪨᪕᪕)᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨶᩮᩣ ᨧᩔ, ᨶᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᩥᨿᩣ, ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨾᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨿᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩴ ᨽᩪᨲᩴ, ᨲᩴ ᨸᨩᩉᩣᨾᩦ’”ᨲᩥ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨽᩅᩮ ᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮ ᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨸᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩔᨲᩥ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨡ᩠ᩅᩔ ᨸᨴᩴ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᩣᨶᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨽᩅᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ,

ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា អនុបហច្ច តលំ និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... អន្តរាបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា ឧបហច្ច តលំ និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... បរិក្ខយា អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា បរិត្តេ តិណបុញ្ជេ វា កដ្ឋបុញ្ជេ វា និបតេយ្យ, សា តត្ថ អគ្គិម្បិ ជនេយ្យ, ធូមម្បិ ជនេយ្យ, អគ្គិម្បិ ជនេត្វា ធូមម្បិ ជនេត្វា តមេវ បរិត្តំ តិណបុញ្ជំ វា កដ្ឋបុញ្ជំ វា បរិយាទិយិត្វា អនាហារា និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... បរិក្ខយា អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា វិបុលេ តិណបុញ្ជេ វា កដ្ឋបុញ្ជេ វា និបតេយ្យ, សា តត្ថ អគ្គិម្បិ ជនេយ្យ...បេ... តមេវ វិបុលំ តិណបុញ្ជំ វា កដ្ឋបុញ្ជំ វា បរិយាទិយិត្វា អនាហារា និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ។

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – នោ ចស្ស...បេ... បរិក្ខយា ឧទ្ធំសោតោ ហោតិ អកនិដ្ឋគាមី។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ទិវសំ សន្តត្តេ អយោកបាលេ ហញ្ញមានេ បបដិកា និព្ពត្តិត្វា ឧប្បតិត្វា មហន្តេ តិណបុញ្ជេ វា កដ្ឋបុញ្ជេ វា និបតេយ្យ, សា តត្ថ អគ្គិម្បិ ជនេយ្យ...បេ... តមេវ មហន្តំ តិណបុញ្ជំ វា កដ្ឋបុញ្ជំ វា បរិយាទិយិត្វា គច្ឆម្បិ ទហេយ្យ, ទាយម្បិ ទហេយ្យ , គច្ឆម្បិ ទហិត្វា ទាយម្បិ ទហិត្វា ហរិតន្តំ វា បថន្តំ វា សេលន្តំ វា ឧទកន្តំ វា រមណីយំ វា ភូមិភាគំ អាគម្ម អនាហារា និព្ពាយេយ្យ; ឯវមេវ ខោ,

ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំ បដិបន្នោ ហោតិ – សោ ចស្ស...បេ... បរិក្ខយា វុដ្ឋិសេនតា ហោតិ អកិដ្ឋកាយី”តិ (អ॰ និ॰ ៩.៤៤)។

៤២-៤៤។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នាទិនិទ្ទេសា វុត្តត្ថាវ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អរហាតិ ឯត្ថ បន ទ្វាទស អរហន្តោ វេទិតព្វា។ កថំ? តយោ ហិ វិមោក្ខា – សុញ្ញតោ, អនិមិត្តោ, អប្បណិហិតោតិ។ តត្ថ សុញ្ញតវិមោក្ខេន វិមុត្តខីណាសវោ បដិបទាវសេន ចតុព្វិធោ ហោតិ; តថា អនិមិត្តអប្បណិហិតវិមោក្ខេហីតិ – ឯវំ ទ្វាទស អរហន្តោ វេទិតព្វា។ ឥតិ ឥមេ ទ្វាទស អរហន្តោ វិយ ទ្វាទសេវ សកទាគាមិនោ, ចតុវីសតិ សោតាបន្នា, អដ្ឋចត្តាលីស អនាគាមិនោតិ ឯត្តកា បុគ្គលា ឥតោ មុច្ចិត្វា ពហិទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ, ឥមស្មិំយេវ សព្ពញ្ញុពុទ្ធសាសនេ ឧប្បជ្ជន្តីតិ។

ឯកកនិទ្ទេសវណ្ណនា។

២. ទុកនិទ្ទេសវណ្ណនា

៤៥។ ទុកនិទ្ទេសេ កោធនោតិ កុជ្ឈនសីលោ មហាកោធោ។ ឯវំ បុគ្គលំ បុច្ឆិត្វាបិ ធម្មេន បុគ្គលំ ទស្សេតុំ តត្ថ កតមោ កោធោតិអាទិមាហ។ ឧបនាហីនិទ្ទេសាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ កោធោ កុជ្ឈនាតិអាទីនិ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថានេវ។ តថា ឧបនាហីនិទ្ទេសាទីសុ បុព្ពកាលំ កោធោតិអាទីនិ។ អយំ កោធោ អប្បហីនោតិ អយំ ឯត្តកោ កោធោ វិក្ខម្ភនប្បហានេន វា តទង្គប្បហានេន វា សមុច្ឆេទប្បហានេន វា អប្បហីនោ។ បរតោ ឧបនាហាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

៥១។ អហិរិកនិទ្ទេសាទីសុ – នយិតោ អហិរិកតាតិ នយិតោ ឯវំបការេន អហិរិកធម្មេន សមន្នាគតោ។ នយិតោ អនោត្តប្បិតាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

៦១។ អជ្ឈត្តសំយោជនោតិ អជ្ឈត្តពន្ធនោ។ ពហិទ្ធាសំយោជនោតិ ពហិទ្ធាពន្ធនោ។ តេ ឧភោបិ វដ្ដកសាលុបមាយ ទីបេតព្វា។ វដ្ដកសាលាយ ហិ អន្តោ ពទ្ធោ អន្តោយេវ និសិន្នវដ្ដកោ វិយ ហេដ្ឋាសោតាបន្នសកទាគាមិនោ។ តេសញ្ហិ ពន្ធនម្បិ ហេដ្ឋា, សយម្បិ ហេដ្ឋាវ។ អន្តោ ពទ្ធោ បន ពហិ និសិន្នវដ្ដកោ វិយ រូបារូបភវេ សោតាបន្នសកទាគាមិនោ។ តេសញ្ហិ ពន្ធនមេវ ហេដ្ឋា, សយំ បន ព្រហ្មលោកេ ឋិតា។ ពហិ ពទ្ធោ ពហិ និសិន្នវដ្ដកោ វិយ រូបារូបភវេ អនាគាមី។ តស្ស ហិ ពន្ធនម្បិ ពហិទ្ធា, សយម្បិ ពហិទ្ធាវ។ ពហិ ពទ្ធោ បន អន្តោនិសិន្នវដ្ដកោ វិយ ហេដ្ឋាអនាគាមី។ តស្ស ហិ ពន្ធនំ រូបារូបភវេសុ, សយំ បន ហេដ្ឋា ឋិតោ។

៦៥។ អក្កោធននិទ្ទេសាទីសុ – បហីនោតិ វិក្ខម្ភនប្បហានេន វា, តទង្គប្បហានេន វា, សមុច្ឆេទប្បហានេន វា បហីនោ។

៧១។ ទុល្លភនិទ្ទេសេ – ទុល្លភាតិ ន សុលភា។ បុព្ពការីតិ បឋមមេវ ការកោ។ កតវេទីតិ កតំ វេទេតិ, វិទិតំ បាកដំ ករោតីតិ។ តេ

អគារិកានគារិកេហិ ទីបេតព្វា. អគារិកេសុ ហិ មាតាបិតរោ បុព្ពការិនោ នាម. បុត្តធីតរោ បន មាតាបិតរោ បដិជគ្គន្តា អភិវាទនាទីនិ តេសំ កុរុមានា កតវេទិនោ នាម. អនគារិកេសុ អាចរិយុបជ្ឈាយា បុព្ពការិនោ នាម. អន្តេវាសិកសទ្ធិវិហារិកា អាចរិយុបជ្ឈាយេ បដិជគ្គន្តា អភិវាទនាទីនិ តេសំ កុរុមានា កតវេទិនោ នាម. តេសំ អាវិភាវត្ថាយ ឧបជ្ឈាយបោសកសោណត្ថេរាទីនំ វត្ថូនិ កថេតព្វានិ.

អបរោ នយោ – បរេន អកតេនេវ ឧបការេន អត្តនិ កតំ ឧបការំ អនបេក្ខិត្វា ការកោ បុព្ពការី, សេយ្យថាបិ មាតាបិតរោ ចេវ អាចរិយុបជ្ឈាយា ច. សោ ទុល្លភោ; សត្តានំ តណ្ហាភិភូតត្តា. បរេន កតស្ស ឧបការស្ស អនុរូបប្បវត្តិំ អត្តនិ កតំ ឧបការំ ឧបការតោ ជានន្តោ, វេទិយន្តោ, កតញ្ញូកតវេទី. សេយ្យថាបិ មាតាបិតុអាចរិយុបជ្ឈាយេសុ សម្មា បដិបន្នោ. សោបិ ទុល្លភោ; សត្តានំ អវិជ្ជាភិភូតត្តា.

អបិច – អការណវច្ឆលោ បុព្ពការី, សការណវច្ឆលោ កតញ្ញូកតវេទី. ‘ករិស្សតិ មេ’តិ ឯវមាទិការណនិរបេក្ខកិរិយោ បុព្ពការី. ‘ករិស្សតិ មេ’តិ ឯវមាទិការណសាបេក្ខកិរិយោ កតញ្ញូកតវេទី. តមោជោតិបរាយណោ បុព្ពការី, ជោតិជោតិបរាយណោ កតញ្ញូកតវេទី. ទេសេតា បុព្ពការី, បដិបជ្ជិតា កតញ្ញូកតវេទី. សទេវកេ លោកេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បុព្ពការី, អរិយសាវកោ កតញ្ញូកតវេទីតិ. ទុកនិបាតដ្ឋកថាយំ (អ. និ. អដ្ឋ. ២.២.១២០) បន – “‘បុព្ពការី’តិ បឋមំ ឧបការស្ស ការកោ, ‘កតញ្ញូកតវេទី’តិ តេន កតំ ញត្វា បច្ឆា ការកោ. តេសុ បុព្ពការី ‘ឥណំ ទេមី’តិ សញ្ញំ ករោតិ, បច្ឆាការកោ ‘ឥណំ ជីរាបេមី’តិ សញ្ញំ ករោតី”តិ ឯត្តកមេវ វុត្តំ.

៨៣. ទុត្តប្បយនិទ្ទេសេ – ទុត្តប្បយាតិ អតប្បយា, ន សក្កា កេនចិ តប្បេតុំ. យោ ហិ ឧបដ្ឋាកកុលំ វា ញាតិកុលំ វា និស្សាយ វសមានោ ចីវរេ ជិណ្ណេ តេហិ ទិន្នំ ចីវរំ និក្ខិបតិ, ន បរិភុញ្ជតិ. បុនប្បុនំ ទិន្នម្បិ គហេត្វា និក្ខិបតេវ. យោ ច តេនេវ នយេន លទ្ធំ លទ្ធំ វិស្សជ្ជេតិ បរស្ស ទេតិ. បុនប្បុនំ លទ្ធម្បិ តថេវ ករោតិ. ឥមេ ទ្វេ បុគ្គលា សកដេហិបិ បច្ចយេ ឧបនេន្តេន តប្បេតុំ ន សក្កាតិ ទុត្តប្បយា នាម.

៨៤. សុតប្បយនិទ្ទេសេ – ន វិស្សជ្ជេតីតិ អត្តនោ អកត្វា បរស្ស ន ទេតិ. អតិរេកេ បន សតិ ន និក្ខិបតិ បរស្ស ទេតិ. ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យោ បន ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាកកុលា វា ញាតិកុលា វា ជិណ្ណចីវរោ សាដកំ លភិត្វា ចីវរំ កត្វា បរិភុញ្ជតិ, ន និក្ខិបតិ; អគ្គឡំ ទត្វា សិព្វន្តោបិ បុន ទិយ្យមានេ សហសា ន បដិគ្គណ្ហាតិ. យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ អត្តនា បរិភុញ្ជតិ, បរេសំ ន ទេតិ. ឥមេ ទ្វេបិ សុខេន សក្កា តប្បេតុន្តិ សុតប្បយា នាមាតិ.

៨៥. អាសវាតិ កិលេសា. ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ កុក្កុច្ចាយតីតិ ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពយុត្តកំ កុក្កុច្ចាយតិ. សូករមំសំ លភិត្វា អច្ឆមំសន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ, មិគមំសំ លភិត្វា ទីបិមំសន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ. កាលេ សន្តេយេវ ‘កាលោ នត្ថី’តិ, អប្បវារេត្វាវ ‘បវារិតោម្ហី’តិ, បត្តេ រជស្មិំ

អបតិតេយេវ ‘បតិត’ន្តិ, អត្តានំ ឧទ្ទិស្ស មច្ឆមំសេ អកតេយេវ ‘មំ ឧទ្ទិស្ស កត’ន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ។ កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ ន កុក្កុច្ចាយតីតិ កុក្កុច្ចាយិតព្ពយុត្តកំ ន កុក្កុច្ចាយតិ។ អច្ឆមំសំ លភិត្វា ‘សូករមំស’ន្តិ ន កុក្កុច្ចាយតិ...បេ... អត្តានំ ឧទ្ទិស្ស មច្ឆមំសេ កតេ ‘មំ ឧទ្ទិស្ស កត’ន្តិ ន កុក្កុច្ចាយតិ។ អង្គុត្តរដ្ឋកថាយំ បន – ‘‘‘ន កុក្កុច្ចាយិតព្ព’ន្តិ សង្ឃភាគស្ស អបដ្ឋបនំ អវិចារណំ ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ នាម, តំ កុក្កុច្ចាយតិ។ ‘កុក្កុច្ចាយិតព្ព’ន្តិ តស្សេវ បដ្ឋបនំ វិចារណំ, តំ ន កុក្កុច្ចាយតី’’តិ ឯត្តកមេវ វុត្តំ។ ឥមេសន្តិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សុក្ខិយំ បូតិលតាទីនិ វិយ រត្តិម្បិ ទិវាបិ អាសវា វឌ្ឍន្តេវ។ សុក្កបក្ខេ កប្បិយមំសំ លភិត្វា កប្បិយមំសន្តេវ គណ្ហន្តា ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ ន កុក្កុច្ចាយតិ នាមាតិ ឥមិនា នយេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

៧៧. ហីនាធិមុត្តោតិ ហីនជ្ឈាសយោ។ ទុស្សីលោតិ និស្សីលោ។ បាបធម្មោតិ លាមកធម្មោ។

៧៨. បណីតាធិមុត្តោតិ បណីតជ្ឈាសយោ។ កល្យាណធម្មោតិ ភទ្ទកធម្មោ, សុចិធម្មោ, សុន្ទរធម្មោ។

៨០. តិត្តោតិ សុហិតោ បរិយោសិតោ។ តប្បេតាតិ អញ្ញេសម្បិ តិត្តិករោ។ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា យេ ច តថាគតសាវកាតិ ឯត្ថ បច្ចេកពុទ្ធា នវហិ លោកុត្តរធម្មេហិ សយំ តិត្តា បរិបុណ្ណា។ អញ្ញេ បន តប្បេតុំ ន សក្កោន្តិ។ តេសញ្ហិ ធម្មកថាយ អភិសមយោ ន ហោតិ។ សាវកានំ បន ធម្មកថាយ អបរិមាណានម្បិ ទេវមនុស្សានំ អភិសមយោ ហោតិ។ ឯវំ សន្តេបិ យស្មា បន តេ ធម្មំ ទេសេន្តា ន អត្តនោ វចនំ កត្វា កថេន្តិ, ពុទ្ធានំ វចនំ កត្វា កថេន្តិ។ សោតុំ និសិន្នបរិសាបិ ‘អយំ ភិក្ខុ ន អត្តនា បដិវិទ្ធធម្មំ កថេតិ, ពុទ្ធេហិ បដិវិទ្ធធម្មំ កថេតី’តិ ចិត្តីការំ ករោតិ។ ឥតិ សោ ចិត្តីការោ ពុទ្ធានំយេវ ហោតិ។ ឯវំ តត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធោវ តប្បេតា នាម។ យថា ហិ ‘អមុកស្ស នាម ឋានន្តរំ ទេថា’តិ រញ្ញា អាណត្តា កិញ្ចាបិ អានេត្វា ទេន្តិ, អថ ខោ រាជាវ តត្ថ ទាយកោ។ យេហិបិ លទ្ធំ ហោតិ, តេ ‘រញ្ញា អម្ហាកំ ឋានន្តរំ ទិន្នំ, ឋានន្តរំ ទិន្ន’ន្តិ វត្វា គណ្ហន្តិ, ន រាជបុរិសេហីតិ។ ឯវំសម្បទមិទំ វេទិតព្ពំ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ទុកនិទ្ទេសវណ្ណនា។

៣. តិកនិទ្ទេសវណ្ណនា

៨១. តិកនិទ្ទេសេ – ទុស្សីលោតិ និស្សីលោ។ បាបធម្មោតិ លាមកធម្មោ។ សីលវិបត្តិយា វា ទុស្សីលោ, ទិដ្ឋិវិបត្តិយា បាបធម្មោ។ កាយវចីសំវរភេទេន ទុស្សីលោ, មនោសំវរភេទេន បាបធម្មោ។ អសុទ្ធប្បយោគតាយ ទុស្សីលោ, អសុទ្ធាសយតាយ បាបធម្មោ។ កុសលសីលវិរហេន ទុស្សីលោ; អកុសលសីលសមន្នាគមេន បាបធម្មោ។ អសុចីតិ អសុចីហិ កាយកម្មាទីហិ សមន្នាគតោ។ សង្កស្សរសមាចារោតិ សង្កាយ បរេហិ សរិតព្ពសមាចារោ។ កិញ្ចិទេវ អសារុប្បំ ទិស្វា ‘ឥទំ ឥមិនា កតំ ភវិស្សតី’តិ ឯវំ បរេហិ អាសង្កនីយសមាចារោ, អត្តនាយេវ វា សង្កាយ សរិតព្ពសមាចារោ – សាសង្កសមាចារោតិ អត្ថោ។ តស្ស ហិ ទិវាដ្ឋានាទីសុ សន្និបតិត្វា កិញ្ចិទេវ មន្តយន្តេ ភិក្ខូ ទិស្វា ‘ឥមេ ឯកតោ ហុត្វា មន្តេន្តិ, កច្ចិ នុ ខោ មយា កតកម្មំ ជានិត្វា មន្តេន្តី’តិ ឯវំ

សាសង្កសមាចារោ ហោតិ។

បដិច្ឆន្នកម្មន្តោតិ បដិច្ឆាទេតព្ពយុត្តកេន បាបកម្មេន សមន្នាគតោ។ អស្សមណោ សមណបដិញ្ញោតិ អស្សមណោ ហុត្វាវ សមណបតិរូបកតាយ ‘សមណោ អហ’ន្តិ ឯវំ បដិញ្ញោ។ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោតិ អញ្ញេ ព្រហ្មចារិនោ សុនិវត្ថេ សុបារុតេ សុម្ភកបត្តធរេ គាមនិគមជនបទរាជធានីសុ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ជីវិកំ កប្បេន្តេ ទិស្វា សយម្បិ តាទិសេន អាការេន តថា បដិបជ្ជនតោ ‘អហំ ព្រហ្មចារី’តិ បដិញ្ញំ ទេន្តោ វិយ ហោតិ។ ‘អហំ ភិក្ខូ’តិ វត្វា ឧបោសថគ្គាទីនិ បវិសន្តោ បន ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោ ហោតិយេវ, តថា សង្ឃិកំ លាភំ គណ្ហន្តោ។ អន្តោបូតីតិ បូតិនា កម្មេន អន្តោ អនុបវិដ្ឋោ, និគ្គុណតាយ វា គុណសារវិរហិតត្តា អន្តោបូតិ។ អវស្សុតោតិ រាគាទីហិ តិន្តោ។ កសម្ពុជាតោតិ សញ្ជាតរាគាទិកចវរោ។ អថ វា កសម្ពុ វុច្ចតិ តិន្តកុណបគតំ កសដជលំ។ ឥមស្មិញ្ច សាសនេ ទុស្សីលោ នាម ជិគុច្ឆនីយត្តា តិន្តកុណបកសដជលសទិសោ។ តស្មា កសម្ពុ វិយ ជាតោតិ កសម្ពុជាតោ។

តស្ស ន ឯវំ ហោតីតិ កស្មា ន ហោតិ? យត្ថ បតិដ្ឋិតេន សក្កា ភវេយ្យ អរហត្តំ លទ្ធុំ, តស្សា បតិដ្ឋាយ ភិន្នត្តា។ យថា ហិ ចណ្ឌាលកុមារកស្ស ‘អសុកោ នាម ខត្តិយកុមារោ រជ្ជេ អភិសិត្តោ’តិ សុត្វាបិ, យស្មិំ កុលេ បច្ចាជាតា អភិសេកំ បាបុណន្តិ, តស្មិំ កុលេ អបច្ចាជាតត្តា ន ឯវំ ហោតិ – ‘កុទាស្សុ នាមាហម្បិ សោ ខត្តិយកុមារោ វិយ អភិសេកំ បាបុណេយ្យ’ន្តិ; ឯវមេវ ទុស្សីលស្ស ‘អសុកោ នាម ភិក្ខុ អរហត្តំ បត្តោ’តិ សុត្វាបិ, យស្មិំ សីលេ បតិដ្ឋិតេន អរហត្តំ បត្តព្ពំ, តស្ស អភាវតោ ‘កុទាស្សុ នាមាហម្បិ សោ សីលវា វិយ អរហត្តំ បាបុណេយ’ន្តិ ន ឯវំ ហោតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អរហត្តាសាយ អភាវា និរាសោតិ វុច្ចតិ។

៤១។ តស្ស ឯវំ ហោតីតិ កស្មា ហោតិ? យស្មិំ បតិដ្ឋិតេន សក្កា ភវេយ្យ អរហត្តំ បាបុណិតុំ, តស្សា បតិដ្ឋាយ ឋិតត្តា។ យថា ហិ សុជាតស្ស ខត្តិយកុមារស្ស ‘អសុកោ នាម ខត្តិយកុមារោ រជ្ជេ អភិសិត្តោ’តិ សុត្វាវ យស្មិំ កុលេ បច្ចាជាតា អភិសេកំ បាបុណន្តិ, តស្មិំ បច្ចាជាតស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘កុទាស្សុ នាមាហម្បិ, សោ កុមារោ វិយ អភិសេកំ បាបុណេយ្យ’ន្តិ ឯវមេវ សីលវតោ ‘អសុកោ នាម ភិក្ខុ អរហត្តំ បត្តោ’តិ សុត្វាវ យស្មិំ សីលេ បតិដ្ឋិតេន អរហត្តំ បត្តព្ពំ, តស្សា បតិដ្ឋាយ ឋិតត្តា – ‘កុទាស្សុ នាមាហម្បិ សោ ភិក្ខុ វិយ អរហត្តំ បាបុណេយ្យ’ន្តិ ឯវំ ហោតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អាសំសោ នាម វុច្ចតិ។ សោ ហិ អរហត្តំ អាសំសតិ បត្ថេតីតិ អាសំសោ។

៤២។ យា ហិស្ស បុព្ពេ អវិមុត្តស្សាតិ យា តស្ស ខីណាសវស្ស បុព្ពេ អរហត្តវិមុត្តិយា អវិមុត្តស្ស វិមុត្តាសា អហោសិ, សា បដិប្បស្សទ្ធា, តស្មា ន ឯវំ ហោតិ។ យថា ហិ អភិសិត្តស្ស ខត្តិយស្ស ‘អសុកោ នាម ខត្តិយកុមារោ រជ្ជេ អភិសិត្តោ’តិ សុត្វា ឯកស្ស រញ្ញោ ទ្វិន្នំ រជ្ជាភិសេកានំ ទ្វិន្នំ សេតច្ឆត្តានំ អភាវា ន ឯវំ ហោតិ – “កុទាស្សុ នាមាហម្បិ សោ កុមារោ វិយ អភិសេកំ បាបុណេយ្យ”ន្តិ; ឯវមេវ ខីណាសវស្ស ‘អសុកោ នាម ភិក្ខុ អរហត្តំ បត្តោ’តិ សុត្វា, ទ្វិន្នំ អរហត្តានំ អភាវា – ‘កុទាស្សុ នាមាហម្បិ សោ ភិក្ខុ វិយ អរហត្តំ បាបុណេយ្យ’ន្តិ ន ឯវំ ហោតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អរហត្តាសាយ វិគតត្តា វិគតាសោតិ វុច្ចតិ។

៤៣. កិលិដ្ឋូបមនិទ្ទេសេ – យាយ ឧបមាយ តេ កិលិដ្ឋូបមាតិ វុច្ចន្តិ, តំ តាវ ឧបមំ ទស្សេតុំ តយោ កិលិតាតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សប្បាយានីតិ ហិតានិ វុឌ្ឍិករានិ។ បតិរូបន្តិ អនុច្ឆវិកំ។ តេច វុឌ្ឍាតិ តយ្យាអាទីនាតិ ញាយិតា អតេកិច្ឆា ចាតាបយាទានិតា ទោរោកា នយន្តាវតោ តិវ្ឌបញ្ញត្តា កិលិសោ គទិតោ។ វុឌ្ឍាតិ តយ្យាអាទីនាតិ ញាយិតា និបិតកច្ឆតិលហុបហ្យកទានិប្យកោសោ អប្បយត្តកាទីនោសា គទិតោ។

លោកុត្តរាសប្បាយានិ កោដនានិ តោ អលោកុត្តរាតិ ញាយិតា បន យោមំ បដិឌក្កោនេន ឆាយុកំ ហោតិ, សន្តោបិ តេ អាទីនោសា គទិតោ។ ឯត្ថ ច បតិរូបេបិ ឧបដ្ឋានកោ នាម កិលិដ្ឋុបដ្ឋាកអន្តេហិ សយន្តាវតោ បណ្ឌិតោ ទតេ្លា អនលយោ ចេទិតន្តោ។

កិលិដ្ឋុបដ្ឋានកោ អនុញ្ញាតោតាតិ ‘កិលិសន្តេ ទាតន្តោ’តិ អនុញ្ញាតោ។ តសិទិញ្ញកិលិតេ អត្តនោ ឆមុតាយ យាទេបតុំ អសន្តោតេ្ត កិលិសន្តេ តស្ស កិលិនោ ‘ឯកោ កិលិ ច សាមលោទោ ច ទ្ធមំ បដិឌក្កចា’តិ អបលោកេត្វា ទាតន្តោ។ យាវ បន តេ តំ បដិឌក្កន្តិ, តាវ កិលិនស្ស ច តេសន្តា ខិត្តិំ យោនេត្វា សន្តំ កិលិសន្តស្សេវ ការោ។ អន្តោបិ កិលិនា ឧបដ្ឋាតន្តាតិ ញាតទេបិ ឆេ្វ កិលិនា ឧបដ្ឋាតន្តោ។ កិំ ការណា? យោបិ ហិ តិដ្ឋបញ្ញត្តកិលិនោ, សោ អនុបឌ្ឍិយមានោ ‘សចេ មំ បដិឌក្កេយ្យុំ, ឆាយុកំ មេ ភវេយ្យ, ន តោ បន មំ បដិឌក្កន្តី’តិ មនោបទោសំ កត្វា អបិយេ តិដ្ឋេត្តយ្យ។ បដិឌក្កិយមានស្ស បន ឯវំ ហោតិ – ‘កិលិសន្តេ យំ កត្តព្ពំ តំ សព្ពំ កតំ, មយ្ហំ បន កម្មវិបាកោ ច្ចាទិសោ’តិ សោ កិលិសន្តេសុ មេត្តំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា សគ្គេ តិដ្ឋត្តតិ។ យោ បន អប្បមត្តកេន ញ្យាធិតា សយន្តាវតោ លោកុត្តរាបិ អលោកុត្តរាបិ វុឌ្ឍាតិមេវ, តស្ស និតាបិ កោសន្តេន ធុបសមតកញ្យាធិ កោសន្តេ គតេ និប្យតរំ ធុបសមុតិ។ តតោ សោ ញាណ្ឌវរតំ វា ឧក្កលិហ៊ំ សមហាឆមុំ វា កាតុំ សក្កិស្សតិ។ ញាយិតា ការណេន អន្តោបិ កិលិនា ឧបដ្ឋាតន្តាតិ វុត្តំ។

តេច ឌក្កុមតីតិ តេច បនិសតិ។ តិយាមំ គុសលេសុ ធម្មេសុ សមុត្តន្តិ គុសលេសុ ធម្មេសុ មក្កតិយាមសន្តាតំ សមុត្តំ។ ញាយិតា បឧបទយោ បុក្កលោ គទិតោ។ ទុតិយចាទេន ឧណ្ហិតញ្ញា គហិតោ សាសនេ នាមអភេត្វាសនិសោ។ ញាណ្ឌត្ថទេ ឯកចាទំ បច្ចេកញាណ្ឌាតំ សត្ថិកោ ឌុចាតំ លភិត្វា បដិចិទ្ធបច្ចេកទោធិតាការណោ ច។ តតិយចាទេន និបញ្ចិតញ្ញា បុក្កលោ គទិតោ។ តេវេយ្យា បន តន្តិស្សិតោនាច ហោតិ។

ធម្មទេសនា អនុញ្ញាតាតិ មានស្ស អដ្ឋ ចាទេ ធម្មកថា អនុញ្ញាតា។ អន្តោសម្បិ ធម្មោ ទេសេតន្តោតិ ញាតទេសម្បិ ធម្មោ គទេតន្តោ។ កិំ ការណា? បឧបទយស្ស ហិ ញាមសិ អត្តការេន ធម្មំ បដិចិន្ទិស្សំ អសន្តោត្តស្សាបិ អតោកតោ បច្ចយោ គទិស្សតិ។ យោ បន តទាគតស្ស រូបទស្សនំ លោកុត្តរាបិ អលោកុត្តរាបិ ធម្មចិនយព្ចោ សចនាយ លោកុត្តរាបិ អលោកុត្តរាបិ ធម្មំ អភិសមេតិ; សោ អលោកុត្តរា ន តាវ អភិសមេតិ, លោកុត្តរា បន និប្យមេវ អភិសមេស្សតីតិ ញាយិតា ការណេន តេសំ ធម្មោ ទេសេតន្តោ។ តតិយស្ស បន បុនប្បុនំ ទេសេតន្តោ ច។ កាយសក្ខិទិដ្ឋប្បត្តសទ្ធាវិមុត្តា ហេដ្ឋា គទិតា យេវ។

៤៤. គុឆកាលីអាទីសុ – សកក្កោតាតិ សកាយំ ឋិតោ។ បរិសក្កោតាតិ កាយបរិសាយ ឋិតោ។ ខាតិបញ្ញោតាតិ ទាយាទាតំ មនេ្ញាឋិតោ។ បុកបញ្ញោតាតិ សេលីតំ មនេ្ញាឋិតោ។ ទាដក្យលបញ្ញោតាតិ ទាដក្យលស្ស មនេ្ញាមហាចិតិច្ឆយេ ឋិតោ។ អភិតីតោតាតិ បុច្ឆតត្វាយ តីតោ។

សក្ខិបុដ្ឋោតិ សក្ខិំ កត្វា បុច្ឆិតោ។ ឯហម្ភោ បុរិសាតិ អាលបនមេតំ។ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វាតិ អត្តនោ វា បរស្ស វា ហត្ថបាទាទិហេតុ វា ធនហេតុ វា។ អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វាតិ ឯត្ថ អាមិសន្តិ លាភោ អធិប្បេតោ។ កិញ្ចិក្ខន្តិ យំ វា តំ វា អប្បមត្តកំ។ អន្តមសោ តិត្តិរវដ្ដកសប្បិបិណ្ឌនវនីតបិណ្ឌាទិអប្បមត្តកស្សាបិ លញ្ជស្ស ហេតូតិ អត្ថោ។ សម្បជានមុសា ភាសិតា ហោតីតិ ជានន្តោយេវ មុសាវាទំ កត្តា ហោតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ គូថសទិសវចនត្តា គូថភាណីតិ វុច្ចតិ។ យថា ហិ គូថំ នាម មហាជនស្ស អនិដ្ឋំ ហោតិ អកន្តំ; ឯវមេវ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស វចនំ ទេវមនុស្សានំ អនិដ្ឋំ ហោតិ អកន្តំ។

៩៩។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ បុប្ផសទិសវចនត្តា បុប្ផភាណីតិ វុច្ចតិ។ យថា ហិ ផុល្លានិ វស្សិកានិ វា អធិមុត្តកានិ វា មហាជនស្ស ឥដ្ឋានិ កន្តានិ ហោន្តិ; ឯវមេវ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស វចនំ ទេវមនុស្សានំ ឥដ្ឋំ ហោតិ កន្តំ។

១០០។ នេលាតិ ឯលំ វុច្ចតិ ទោសោ។ នាស្សា ឯលន្តិ នេលា។ និទ្ទោសាតិ អត្ថោ, “នេលង្គោ សេតបច្ឆាទោ”តិ (ឧទា. ៦៥) ឯត្ថ វុត្តនេលំ វិយ។ កណ្ណសុខាតិ ព្យញ្ជនមធុរតាយ កណ្ណានំ សុខា។ សូចិវិជ្ឈនំ វិយ កណ្ណសូលំ ន ជនេតិ។ អត្ថមធុរតាយ សកលសរីរេ កោបំ អជនេត្វា បេមំ ជនេតីតិ បេមនីយា។ ហទយំ គច្ឆតិ អប្បដិហញ្ញមានា សុខេន ចិត្តំ បវិសតីតិ ហទយង្គមា។ គុណបរិបុណ្ណតាយ បុរេ ភវាតិ បោរី។ បុរេ សំវឌ្ឍនារី វិយ សុកុមារាតិបិ បោរី។ បុរស្ស ឯសាតិបិ បោរី។ នគរវាសីនំ កថាតិ អត្ថោ។ នគរវាសិនោ ហិ យុត្តកថា ហោន្តិ។ បិតិមត្តំ បិតាតិ, មាតិមត្តំ មាតាតិ, ភាតិមត្តំ ភាតាតិ វទន្តិ។ ឯវរូបី កថា ពហុនោ ជនស្ស កន្តា ហោតីតិ ពហុជនកន្តា។ ពហុជនស្ស កន្តភាវេនេវ ពហុនោ ជនស្ស មនាបា ចិត្តវុឌ្ឍិករាតិ ពហុជនមនាបា។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ មធុភាណីតិ វុច្ចតិ។ មុទុភាណីតិបិ បាឋោ។ ឧភយត្ថាបិ មធុរវចនោតិ អត្ថោ។ យថា ហិ ចតុមធុរំ នាម មធុរំ បណីតំ; ឯវមេវ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស វចនំ ទេវមនុស្សានំ មធុរំ ហោតិ។

១០១។ អរុកូបមចិត្តាទីសុ – អភិសជ្ជតីតិ លគ្គតិ។ កុប្បតីតិ កោបវសេន កុប្បតិ។ ព្យាបជ្ជតីតិ បកតិភាវំ បជហតិ, បូតិកោ ហោតិ។ បតិត្ថីយតីតិ ថិនភាវំ ថទ្ធភាវំ អាបជ្ជតិ។ កោបន្តិ ទុព្ពលកោធំ។ ទោសន្តិ ទុស្សនវសេន តតោ ពលវតរំ។ អប្បច្ចយន្តិ អតុដ្ឋាការំ ទោមនស្សំ។ ទុដ្ឋារុកោតិ បុរាណវណោ។ កដ្ឋេនាតិ ទណ្ឌកកោដិយា។ កឋលាយាតិ កបាលេន។ អាសវំ ទេតីតិ អបរាបរំ សវតិ។ បុរាណវណោ ហិ អត្តនោ ធម្មតាយ ឯវ បុព្ពំ លោហិតំ យូសន្តិ ឥមានិ តីណិ សវតិ, ឃដ្ដិតោ បន តានិ អធិកតរំ សវតិ។ ឯវមេវន្តិ ឯត្ថ ឥទំ ឱបម្មសំសន្ទនំ, ទុដ្ឋារុកោ វិយ ហិ កោធនោ បុគ្គលោ។ តស្ស អត្តនោ ធម្មតាយ សវនំ វិយ កោធនស្សាបិ អត្តនោ ធម្មតាយ ឧទ្ធុមាតកស្ស វិយ ចណ្ឌិកតស្ស ចរណំ។ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដនំ វិយ អប្បមត្តកម្បិ វចនំ។ ភិយ្យោសោ មត្តាយ សវនំ វិយ ‘មាទិសំ នាម ឯស ឯវំ វទតី’តិ ភិយ្យោសោ មត្តាយ ឧទ្ធុមាយនភាវោ ទដ្ឋព្ពោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ អរុកូបមចិត្តោតិ វុច្ចតិ។ បុរាណវណសទិសចិត្តោតិ អត្ថោ។

១០២។ រត្តន្ធការតិមិសាយាតិ រត្តិំ ចក្ខុវិញ្ញាណុប្បត្តិនិវារណេន អន្ធការករណេ ពហលតមេ។ វិជ្ជន្តរិកាយាតិ វិជ្ជុប្បត្តិក្ខណេ។ ឥធាបិ ឥទំ ឱបម្មសំសន្ទនំ – ចក្ខុមា បុរិសោ វិយ ហិ យោគាវចរោ ទដ្ឋព្ពោ។ អន្ធការំ វិយ សោតាបត្តិមគ្គវជ្ឈា កិលេសា។ វិជ្ជុសញ្ចរណំ វិយ

សោតាបត្តិមគ្គញាណស្ស ឧប្បត្តិកាលោ. វិជ្ជន្តរិកាយ ចក្ខុមតោ បុរិសស្ស សាមន្តា រូបទស្សនំ វិយ សោតាបត្តិមគ្គេន និព្ពានទស្សនំ. បុន អន្ធការាវត្ថរណំ វិយ សកទាគាមិមគ្គវជ្ឈា កិលេសា. បុន វិជ្ជុសញ្ចរណំ វិយ សកទាគាមិមគ្គញាណស្ស ឧប្បាទោ. វិជ្ជន្តរិកាយ ចក្ខុមតោ បុរិសស្ស សាមន្តា រូបទស្សនំ វិយ សកទាគាមិមគ្គេន និព្ពានទស្សនំ. បុន អន្ធការាវត្ថរណំ វិយ អនាគាមិមគ្គវជ្ឈា កិលេសា. បុន វិជ្ជុសញ្ចរណំ វិយ អនាគាមិមគ្គញាណស្ស ឧប្បាទោ. វិជ្ជន្តរិកាយ ចក្ខុមតោ បុរិសស្ស សាមន្តា រូបទស្សនំ វិយ អនាគាមិមគ្គេន និព្ពានទស្សនំ វេទិតព្ពំ. អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ វិជ្ជូបមចិត្តោតិ វុច្ចតិ. ឥត្តរកាលោភាសេន វិជ្ជុសទិសចិត្តោតិ អត្ថោ.

១០២. វជិរូបមចិត្តតាយបិ ឥទំ ឱបម្មសំសន្ទនំ – វជិរំ វិយ ហិ អរហត្តមគ្គញាណំ ទដ្ឋព្ពំ. មណិគណ្ឋិបាសាណគណ្ឋិ វិយ អរហត្តមគ្គវជ្ឈា កិលេសា. វជិរស្ស មណិគណ្ឋិំ វា បាសាណគណ្ឋិំ វា វិនិវិជ្ឈិត្វា អគមនភាវស្ស នត្ថិភាវោ វិយ អរហត្តមគ្គញាណេន អភេជ្ជានំ កិលេសានំ នត្ថិភាវោ. វជិរេន និព្ពិទ្ធវេធស្ស បុន អបដិបូរណំ វិយ អរហត្តមគ្គេន ឆិន្នានំ កិលេសានំ បុន អនុប្បាទោ ទដ្ឋព្ពោ. អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ វជិរូបមចិត្តោតិ វុច្ចតិ. កិលេសានំ មូលឃាតករណសមត្ថតាយ វជិរេន សទិសចិត្តោតិ អត្ថោ.

១០៣. អន្ធាទីសុ តថារូបំ ចក្ខុ ន ហោតីតិ តថាជាតិកំ តថាសភាវំ បញ្ញាចក្ខុ ន ហោតិ. ផាតិំ ករេយ្យាតិ ផីតំ វឌ្ឍិតំ ករេយ្យ. សាវជ្ជានវជ្ជេតិ សទោសនិទ្ទោសេ. ហីនប្បណីតេតិ អធមុត្តមេ. កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេតិ កណ្ហសុក្កាយេវ អញ្ញមញ្ញបដិពាហនតោ បដិបក្ខវសេន សប្បដិភាគាតិ វុត្តំ. អយំ បនេត្ថ សង្ខេបោ – កុសលេ ធម្មេ ‘កុសលា ធម្មា’តិ យេន បញ្ញាចក្ខុនា ជានេយ្យ, អកុសលេ ធម្មេ ‘អកុសលា ធម្មា’តិ, សាវជ្ជាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេសុ បន កណ្ហធម្មេ ‘សុក្កសប្បដិភាគា’តិ, សុក្កធម្មេ ‘កណ្ហសប្បដិភាគា’តិ យេន បញ្ញាចក្ខុនា ជានេយ្យ. តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ន ហោតីតិ ឥមិនា នយេន សេសដ្ឋានេសុបិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ. អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋធម្មិកភោគសំហរណបញ្ញាចក្ខុនោ ច សម្បរាយិកត្ថសាធនបញ្ញាចក្ខុនោ ច អភាវា អន្ធោតិ វុច្ចតិ. ទុតិយោ ទិដ្ឋធម្មិកភោគសំហរណបញ្ញាចក្ខុនោ ភាវា, សម្បរាយិកត្ថសាធនបញ្ញាចក្ខុនោ បន អភាវា ឯកចក្ខូតិ វុច្ចតិ. តតិយោ ទ្វិន្នម្បិ ភាវា ទ្វិចក្ខូតិ វុច្ចតិ.

១០៤. អវកុជ្ជបញ្ញាទីសុ ធម្មំ ទេសេន្តីតិ ឧបាសកោ ធម្មស្សវនត្ថាយ អាគតោតិ អត្តនោ កម្មំ បហាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ. អាទិកល្យាណន្តិ អាទិម្ហិ កល្យាណំ ភទ្ទកំ អនវជ្ជំ និទ្ទោសំ កត្វា ទេសេន្តិ. សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯត្ថ បន អាទីតិ បុព្ពបដ្ឋបនា. មជ្ឈន្តិ កថាវេមជ្ឈំ បរិយោសានន្តិ សន្និដ្ឋានំ. ឥតិស្ស ធម្មំ កថេន្តា បុព្ពបដ្ឋបនេបិ កល្យាណំ ភទ្ទកំ អនវជ្ជមេវ កត្វា កថេន្តិ, វេមជ្ឈេបិ, បរិយោសានេបិ. ឯត្ថ ច អត្ថិ ទេសនាយ អាទិមជ្ឈបរិយោសានានិ, អត្ថិ សាសនស្ស. តត្ថ ទេសនាយ តាវ – ចតុប្បទិកគាថាយ បឋមបទំ អាទិ, ទ្វេ បទានិ មជ្ឈំ, អវសានបទំ បរិយោសានំ. ឯកានុសន្ធិកសុត្តស្ស – និទានំ អាទិ, អនុសន្ធិ មជ្ឈំ, ឥទមវោចាតិ អប្បនា បរិយោសានំ. អនេកានុសន្ធិកស្ស – បឋមោ អនុសន្ធិ អាទិ , តតោ បរំ ឯកោ វា អនេកា វា មជ្ឈំ, បច្ឆិមោ បរិយោសានំ. អយំ តាវ ទេសនាយ នយោ.

សាសនស្ស បន សីលំ អាទិ, សមាធិ មជ្ឈំ, វិបស្សនា បរិយោសានំ។ សមាធិ វា អាទិ, វិបស្សនា មជ្ឈំ, មគ្គោ បរិយោសានំ។ វិបស្សនា វា អាទិ, មគ្គោ មជ្ឈំ, ផលំ បរិយោសានំ។ មគ្គោ វា អាទិ, ផលំ មជ្ឈំ, និព្ពានំ បរិយោសានំ។ ទ្វេ ទ្វេ វា ករិយមានេ សីលសមាធយោ អាទិ, វិបស្សនាមគ្គា មជ្ឈំ, ផលនិព្ពានានិ បរិយោសានំ។ សាត្ថន្តិ សាត្ថកំ កត្វា ទេសេន្តិ។ សព្យញ្ជនន្តិ អក្ខរបារិបូរឹ កត្វា ទេសេន្តិ។ កេវលបរិបុណ្ណន្តិ សកលបរិបុណ្ណំ អនូនំ កត្វា ទេសេន្តិ។ បរិសុទ្ធន្តិ បរិសុទ្ធំ និជ្ជដំ និគ្គណ្ឋិំ កត្វា ទេសេន្តិ។ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តីតិ ឯវំ ទេសេន្តា ច សេដ្ឋចរិយភូតំ សិក្ខត្តយសង្គហិតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ បកាសេន្តិ។ នេវ អាទិំ មនសិ ករោតីតិ នេវ បុព្ពបដ្ឋបនំ មនសិ ករោតិ។ កុម្ភោតិ ឃដោ។ និក្កុជ្ជោតិ អធោមុខោ ឋបិតោ។ ឯវមេវន្តិ ឯត្ថ កុម្ភោ និក្កុជ្ជោ វិយ អវកុជ្ជបញ្ញោ បុគ្គលោ ទដ្ឋព្វោ។ ឧទកាសិញ្ចនកាលោ វិយ ធម្មទេសនាយ លទ្ធកាលោ។ ឧទកស្ស វិវដ្ដនកាលោ វិយ តស្មិំ អាសនេ និសិន្នស្ស ឧគ្គហេតុំ អសមត្ថកាលោ។ ឧទកស្ស អសណ្ឋានកាលោ វិយ ឧដ្ឋហិត្វា អសល្លក្ខណកាលោ វេទិតព្វោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អវកុជ្ជបញ្ញោតិ វុច្ចតិ។ អធោមុខបញ្ញោតិ អត្ថោ។

១០៦។ អាកិណ្ណានីតិ បក្ខិត្តានិ។ សតិសម្មោសា បកិរេយ្យាតិ មុដ្ឋស្សតិតាយ វិកិរេយ្យ។ ឯវមេវន្តិ ឯត្ថ ឧច្ឆង្គោ វិយ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ បុគ្គលោ ទដ្ឋព្វោ។ នានាខជ្ជកានិ វិយ នានប្បការំ ពុទ្ធវចនំ។ ឧច្ឆង្គេ នានាខជ្ជកានិ ខាទន្តស្ស និសិន្នកាលោ វិយ តស្មិំ អាសនេ និសិន្នស្ស ឧគ្គហណកាលោ។ វុដ្ឋហន្តស្ស សតិសម្មោសា វិកិរណកាលោ វិយ តម្ហា អាសនា វុដ្ឋាយ គច្ឆន្តស្ស អសល្លក្ខណកាលោ វេទិតព្វោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ ឧច្ឆង្គបញ្ញោតិ វុច្ចតិ។ ឧច្ឆង្គសទិសបញ្ញោតិ អត្ថោ។

១០៧។ ឧក្កុជ្ជោតិ ឧបរិមុខោ ឋបិតោ។ សណ្ឋាតីតិ បតិដ្ឋាតិ។ ឯវមេវ ខោតិ ឯត្ថ ឧបរិមុខោ ឋបិតោ កុម្ភោ វិយ បុថុបញ្ញោ បុគ្គលោ ទដ្ឋព្វោ។ ឧទកស្ស អាសិញ្ចនកាលោ វិយ ធម្មទេសនាយ លទ្ធកាលោ។ ឧទកស្ស សណ្ឋានកាលោ វិយ តត្ថ និសិន្នស្ស ឧគ្គហណកាលោ។ នោ វិវដ្ដនកាលោ វិយ ឧដ្ឋាយ គច្ឆន្តស្ស សល្លក្ខណកាលោ វេទិតព្វោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ បុថុបញ្ញោតិ វុច្ចតិ។ វិត្ថារិកបញ្ញោតិ អត្ថោ។

១១០។ អវីតរាគាទីសុ – យថា សោតាបន្នសកទាគាមិនោ, ឯវំ បុថុជ្ជនោបិ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ, តីសុ ច ភវេសុ អវីតរាគោ។ អភព្វតាយ បន ន គហិតោ។ យថា ហិ លោកេ វឌ្ឍកី ទព្ពសម្ភារត្ថំ វនំ បវិដ្ឋោ ន អាទិតោ បដ្ឋាយ សម្បត្តសម្បត្តរុក្ខេ ឆិន្ទតិ, យេ បនស្ស ទព្ពសម្ភារូបគា ហោន្តិ, តេយេវ ឆិន្ទតិ; ឯវមិធាបិ ភព្វតាយ ទព្ពជាតិកា អរិយាវ គហិតា, បុថុជ្ជនា បន អភព្វតាយ ន គហិតាតិ វេទិតព្វា។ កាមេសុ វីតរាគោតិ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ វីតរាគោ។ ភវេសុ អវីតរាគោតិ រូបារូបភវេសុ អវីតរាគោ។

១១២។ បាសាណលេខូបមាទីសុ – អនុសេតីតិ អប្បហីនតាយ អនុសេតិ។ ន ខិប្បំ លុជ្ជតីតិ ន អន្តរា នស្សតិ, កប្បដ្ឋានេនេវ នស្សតិ។ ឯវមេវ ខោ តស្សាបិ បុគ្គលស្ស កោធោ ន អន្តរា បុនទិវសេ វា អបរទិវសេ វា និព្ពាតិ, អទ្ធនិយោ បន ហោតិ។ មរណេនេវ និព្ពាតីតិ អត្ថោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ បាសាណលេខា វិយ ក្ឋការេន ចិរដ្ឋិតិកតោ បាសាណលេខូបមោតិ វុច្ចតិ។

១០៦។ សោ ច ខ្វស្ស កោធោតិ សោ អប្បមត្តកេបិ ការណេ សហសា កុទ្ធស្ស កោធោ ន ចិរន្តិ អចិរំ អប្បហីនតាយ នានុសេតិ។ យថា បន បឋវិយំ អាកឌ្ឍិត្វា កតលេខា វាតាទីហិ ខិប្បំ នស្សតិ, ឯវមស្ស សហសា ឧប្បន្នោបិ កោធោ ខិប្បមេវ និព្វាតីតិ អត្ថោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ បឋវិយំ លេខា វិយ ក្ខុត្តកការេន អចិរដ្ឋិតិកតោ បឋវីលេខូបមោតិ វុច្ចតិ។

១០៧។ អាគាឡ្ហេនាតិ អតិគាឡ្ហេន មម្មច្ឆេទកេន។ ផរុសេនាតិ ន សោតសុខេន។ អមនាបេនាតិ ន ចិត្តសុខេន។ សំសន្ទតីតិ ឯកីភវតិ។ សន្ធិយតីតិ ឃដិយតិ។ សម្មោទតីតិ និរន្តរោ ហោតិ។ អថ វា – សំសន្ទតីតិ ចិត្តកិរិយាទីសុ ចិត្តេន សមោធានំ គច្ឆតិ។ ខីរោទកំ វិយ ឯកីភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ សន្ធិយតីតិ ឋានគមនាទីសុ កាយកិរិយាទីសុ កាយេន សមោធានំ គច្ឆតិ។ តិលតណ្ឌុលា វិយ មិស្សីភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ សម្មោទតីតិ ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាទីសុ វចីកិរិយាសុ វាចាយ សមោធានំ គច្ឆតិ។ វិប្បវាសគតោបិ បិយមនាបកោ វិយ បិយតរភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ អបិច – កិច្ចករណីយេសុ តេហិ សទ្ធិំ អាទិតោវ ឯកកិរិយភាវំ ឧបគច្ឆន្តោ សំសន្ទតិ។ យាវ មជ្ឈា បវត្តេន្តោ សន្ធិយតិ, យាវ បរិយោសានា អនិវត្តេន្តោ សម្មោទតីតិបិ វេទិតព្វោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ ឧទកេ លេខា វិយ ខិប្បំ សំសន្ទនតោ ឧទកលេខូបមោតិ វុច្ចតិ។

១០៨។ បោត្ថកូបមេសុ – យាយ ឧបមាយ តេ បោត្ថកូបមាតិ វុច្ចន្តិ, តំ តាវ ឧបមំ ទស្សេតុំ តយោ បោត្ថកាតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ នវោតិ នវវាយិមោ។ បោត្ថកោតិ សាណវាកសាដកោ។ ទុព្វណ្ណោតិ វិវណ្ណោ។ ទុក្ខសម្ផស្សោតិ ខរសម្ផស្សោ។ អប្បគ្ឃោតិ អតិពហុំ អគ្ឃន្តោ កហាបណគ្ឃនកោ ហោតិ។ មជ្ឈិមោតិ បរិភោគមជ្ឈិមោ។ សោ ហិ នវកាលំ អតិក្កមិត្វា ជិណ្ណកាលំ អប្បត្វា មជ្ឈេ បរិភោគកាលេបិ ទុព្វណ្ណោ ច ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច ហោតិ។ អតិពហុំ អគ្ឃន្តោ អឌ្ឍំ អគ្ឃតិ។ ជិណ្ណកាលេ បន អឌ្ឍមាសកំ វា កាកណិកំ វា អគ្ឃតិ។ ឧក្ខលិបរិមជ្ជនន្តិ កាឡុក្ខលិបរិបុញ្ឆនំ។

នវោតិ ឧបសម្បទាយ បញ្ចវស្សកាលតោ ហេដ្ឋា ជាតិយា សដ្ឋិវស្សោបិ នវោយេវ។ ទុព្វណ្ណតាយាតិ សរីរវណ្ណេនបិ គុណវណ្ណេនបិ ទុព្វណ្ណតាយ។ ទុស្សីលស្ស ហិ បរិសមជ្ឈេ និត្តេជតាយ សរីរវណ្ណោបិ ន សម្បជ្ជតិ, គុណវណ្ណេ វត្តព្វមេវ នត្ថិ។ យេ ខោ បនស្សាតិ យេ ខោ បន តស្ស ឧបដ្ឋាកា វា ញាតិមិត្តាទយោ វា ឯតំ បុគ្គលំ សេវន្តិ។ តេសំ តន្តិ តេសំ បុគ្គលានំ ឆ សត្ថារេ សេវន្តានំ មិច្ឆាទិដ្ឋិកានំ វិយ, ទេវទត្តំ សេវន្តានំ កោកាលិកាទីនំ វិយ ច តំ សេវនំ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ហោតិ។ មជ្ឈិមោតិ បញ្ចវស្សកាលតោ បដ្ឋាយ យាវ នវវស្សកាលា មជ្ឈិមោ នាម។ ថេរោតិ ទសវស្សកាលតោ បដ្ឋាយ ថេរោ នាម។ ឯវមាហំសូតិ ឯវំ វទន្តិ។ កិំ នុ ខោ តុយ្ហន្តិ តុយ្ហំ ពាលស្ស ភណិតេន កោ អត្ថោតិ វុត្តំ ហោតិ។ តថារូបន្តិ តថាជាតិកំ តថាសភាវំ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស ការណភូតំ។

១០៩។ កាសិកវត្ថូបមេសុ – កាសិកវត្ថំ នាម តយោ កប្បាសំសូ គហេត្វា កន្តិតសុត្តេន វាយិតំ សុខុមវត្ថំ។ តំ នវវាយិមំ អនគ្ឃំ ហោតិ។ បរិភោគមជ្ឈិមំ វីសម្បិ តិំសម្បិ សហស្សានិ អគ្ឃតិ។ ជិណ្ណកាលេ បន អដ្ឋបិ ទសបិ សហស្សានិ អគ្ឃតិ។

តេសំតំ ហោតីតិ តេសំ សព្ពាសព្ពន្នាឌេឃា សេចត្តាត់ ចិឃ តំ សេចត់ ឌីឈេត្តិ ហិតាឃ ស្វាឃ ហោតិ៓ សព្ពាសព្ពន្តិញ្ញាឲក់ តិស្សាឃ ឃាចឌ្ឍកាលី ឫទ្ធតកាសត្តាត់ បយាល់ តត្តិ៓ តឆា សារិបុត្តតេត្តេយហាតេយាក្កល្លាតតេត្តេទ អចសេស ច អសីតិយហាសាចកេ តិស្សាឃ សក្កុ កាតសត្តាត់ បយាល់ តត្តិ៓ ឃាចឌ្ឍកាលី តេសំ ឌិដ្ឋាត្វកាតិ បដិបត្តុសត្តាតយ្បិ បយាល់ តត្តិតេឃច៓ អាតេឆយ្ស៊ំ កន្តូតីតិ តស្ស យហាតេឆទស្ស តំ អត្តេតិស្សិតំ ចចត់ ឃឆា កត្តូកតល្លូតេក កាសិកចត្តិ អាឆាតត្តាតំ ឩេបតត្តាតំ កន្តូតិ, ឲចំ វត្តាយតេក្កុ សិទ្ធិ ហដេឃ ច អាឆាតត្តាតំ ឩេបតត្តាតយ្បិ កន្តូតិ៓ សេសយេត្តុ ហេដ្ឋា ចុត្តាត្វសាតេទតច ចេឌីតត្តាំ៓

១១ប័៓ ស្ចប្បេយឃ្យាឌីស្វ – ស្វេលត បេយតេត្តាតិ ស្ចប្បេយឃ្យា៓ ត្តឆាតិ ត្តយស្តិ៍ សត្តលេិកេ៓ វដ្ឋតាតិ វដ្ឋតេច្ចត សយត្តាកេតា៓ វត្តព្យឌ្ឍតិ វក្កុតតព្យឌ្ឍ; តុន្ឋយាត់ វក្កិបិត្តា ឩតេតាតិ អតេត្តា៓ ចបលេិតិ បត្តយល្ល៉តាឌិតា ចាបល្លេត សយត្តាកេតា៓ ឫលទោតិ ឫលលទោ៓ ចិកិល្លូចាតចាតិ អសំឃតចចតោ៓ អសយាហិតោតិ ចិតេត្តកក្កុតាហិតោ៓ ចិត្តត្តចិតេត្តាតិ កត្តចិតេត្តា, កត្តាកាចីកត្តយិកឹសប្បដិកាតេកា៓ បិពកដិត្រ្តិតេឃាតិ ចិចដិត្រ្តិតេឃា៓ អយំ ចុច្ចតីតិ អយំ ឲចទ្វេបិ បុក្កលេិ ‘ស្ចប្បេយឃ្យា’តិ ចុច្ចតិ៓ ឃឆា ហិ បរិត្តស្ស វដ្ឋកាស្ស ស្វេលត បយាល់ កឃ្យាតិ; ឲចេយច ត្តេយហិ អក្យាលេក្កុហិ សយត្តាកតស្ស ស្វេលត បយាល់ កឃ្យាតិ៓ តេតតស ‘ស្ចប្បេយឃ្យា’តិ ចុតេត្តា៓

១១ឆ័៓ ចុត្តេត បេយតេត្តាតិ ចុប្បេយឃ្យា៓ អត្តដ្ឋតាឌីតិ ចុត្តបដិបត្តចេសត ចេឌីតត្តាតិ៓ អយំ ចុច្ចតីតិ អយំ ឲចទ្វេបិ បុក្កលេិ ‘ចុប្បេយឃ្យា’តិ ចុច្ចតិ៓ ឃឆា ហិ យហាសព្ពស្ស ចុត្តេត បយាល់ កឃ្យាតិ; ឲចេយច ត្តេយហិ ក្យាលេក្កុហិ សយត្តាកតស្ស ចុត្តេត បយាល់ កឃ្យាតិ៓ តាឌិតោ ‘អតាកាឃិ ត្យ តោ, ឃឹលាសចោ ត្យ តោ’តិ ចត្តត្តាតំ កន្តូតិ, តេតតស ‘ចុប្បេយឃ្យា’តិ ចុតេត្តា៓

១១០៓ ត សក្កា បេយត្តិ អប្បេយឃ្យា៓ ឃឆា ហិ អាកាសស្ស ត សក្កា បយាល់ កេហតុំ, ឲចំ ឃឹលាសចស្ស៓ តេតតស ‘អប្បេយឃ្យា’តិ ចុតេត្តា៓

១១១៓ ត សេចិតត្តាឌីស្វ – ត សេចិតេត្តាតិ ត វ្លបសក្កយិតេត្តា៓ ត កឌិតេត្តាតិ ត អស្លិឃិតេត្តា៓ ត បឃិទ្បូបិសិតេត្តាតិ ត សត្តិកេ តិសីឩតចេសត បុតប្បុត់ វ្លបិសិតេត្តា៓ ហឹតោតេហាតិ សឹលេតាតិអាឌីស្វ វ្លបិកាឃ្យបិកាឃ ហឹតតា ចេឌីតត្តា៓ តេឃា ហិ បត្តុ សឹលេិតិ ទក្កូតិ, តេសា ឩស សឹលេិតិ ទក្កូតេត្តត ត សេចិតេត្តា៓ តេឃា បត ឩស សឹលេិតិ ទក្កូតិ, តេសា ចត្យបិទិស្វិដ្ឋសឹលេំ ទក្កូតេត្តត ត សេចិតេត្តា៓ អត្តាព្រ អត្តដ្ឋឃា អត្តាព្រ អត្យកយ្យាតិ ឩេបត្តា អត្តដ្ឋឃត្តុ អត្យកយ្យត្តុ៓ អត្តតោ អត្តាឃ ឲច ហិ ឲចទ្វេបិ បុក្កលេិ ត សេចិតេត្តា៓ អត្តដ្ឋឃាត្យកយ្យាចេសត បត តំ វ្លបសក្កយិត្យំ ចដ្ឋតិ៓

១១១៓ សឌិតេសា ហោតីតិ សយាតេតា ហោតិ៓ សឹលសាយត្តាកតាត់ សតត្តិ សឹលេត សយាតកាចំ កតាត់ សត្តាត់៓ សឹលកឆា ច តោ កចិស្សតីតិ ឲចំ សយាតសឹលេិត់ អយ្យាកំ សឹលេយច អាទត្តុ កឆា កចិស្សតិ៓ សា ច តោ ចាស្ម កចិស្សតីតិ សា ច សឹលកឆា អយ្យាកំ ចាស្មចិហាតេទា ស្វលចិហាតេទា កចិស្សតិ៓ សា ច តោ បចត្តិតិ កចិស្សតីតិ សា ច អយ្យាកំ កឆា ឌិចសយ្បិ កតេឆត្តាត់ បចត្តិតិ កចិស្សតិ, ត បដិហត្តិស្សតិ៓ ត្តិស្វ ហិ សឹលចតេត្តស្វ ឲកេកត សឹលស្ស ចណ្ណេ កឆិតេ ត្តតេទា អត្យេយាគតិ; តេត តេសំ កឆា ចាស្ម តេច ហោតិ, បចត្តិតិ ច៓ ឲកស្មិ៍ បត

ទុស្សីលេ សតិ ទុស្សីលស្ស សីលកថា ទុក្កថាតិ នេវ សីលកថា ហោតិ, ន ចារុ ហោតិ, ន បវត្តីតិ។ សមាធិបញ្ញាកថាសុបិ ឯសេវ នយោ។ ទ្វេ ហិ សមាធិលាភិនោ សមាធិកថំ, សប្បញ្ញា ច បញ្ញាកថំ កថេន្តា, រត្តឹ វា ទិវសំ វា អតិក្កន្តម្បិ ន ជានន្តិ។

១២២៖ សក្កត្វា គរុំ កត្វាតិ សក្ការញ្ចេវ គរុការញ្ច ករិត្វា។ អធិកោ ហោតីតិ អតិរេកោ ហោតិ។ សីលក្ខន្ធន្តិ សីលរាសិំ។ បរិបូរេស្សាមីតិ តំ អតិរេកសីលំ បុគ្គលំ និស្សាយ អត្តនោ អបរិបូរំ សីលរាសិំ បរិបូរំ ករិស្សាមិ។ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ឯត្ថ សីលស្ស អសប្បាយេ អនុបការធម្មេ វជ្ជេត្វា សប្បាយេ ឧបការធម្មេ សេវន្តោ តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ សីលក្ខន្ធំ បញ្ញាយ អនុគ្គណ្ហាតិ នាម។ សមាធិបញ្ញាក្ខន្ធេសុបិ ឯសេវ នយោ។

១២៣៖ ជិគុច្ឆិតព្ពាទីសុ – ជិគុច្ឆិតព្ពោតិ គូថំ វិយ ជិគុច្ឆិតព្ពោ។ អថ ខោ នន្តិ អថ ខោ អស្ស។ កិត្តិសទ្ទោតិ កថាសទ្ទោ។ ឯវមេវន្តិ ឯត្ថ គូថកូបេ វិយ ទុស្សីល្យំ ទដ្ឋព្ពំ។ គូថកូបេ បតិត្វា ឋិតោ ធមនីអហិ វិយ ទុស្សីលបុគ្គលោ។ គូថកូបតោ ឧទ្ធរិយមានេន តេន អហិនា បុរិសស្ស សរីរំ អារុឡ្ហេនាបិ អដង្សការេវា វិយ ទុស្សីលំ សេវមានស្សាបិ តស្ស កិរិយាយ ការណាការេវា សរីរំ គូថេន មក្ខេត្វា អហិនោ គតការោ វិយ ទុស្សីលំ សេវមានស្ស បាបកិត្តិសទ្ទស្ស អព្ភុគ្គមនការោ វេទិតព្ពោ។

១២៤៖ តិន្ទុកាលាតន្តិ តិន្ទុកខាណុអលាតំ។ ភិយ្យោសោ មត្តាយ ចិច្ចិដាយតីតិ តណ្ហោសាមយាតំ បកតិយាបិ បបដិកាយោ មុញ្ចន្តំ ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដីតិ សទ្ទំ ករោតិ។ ឃដ្ដិតំ បន អធិមត្តំ ករោតីតិ អត្ថោ។ ឯវមេវន្តិ ឯវមេវំ កោធនោ អត្តនោ ធម្មតាយបិ ឧទ្ធតោ ចណ្ឌិកោ ហុត្វា ចរតិ។ អប្បមត្តកំ បន វចនំ វុត្តកាលេ 'មាទិសំ នាម ឯវំ វទតី'តិ អតិរេកតរំ ឧទ្ធតោ ចណ្ឌិកោ ហុត្វា ចរតិ។ គូថកូបេបីតិ គូថបុណ្ណកូបេ, គូថរាសិម្ហេវ វា។ ឱបម្មសំសន្ទនំ បនេត្ថ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ តស្មា ឯវរូបោបិ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្ពោ, ន សេវិតព្ពោតិ យស្មា កោធនោ អតិសេវិយមានោបិ អតិឧបសង្កមិយមានោបិ កុជ្ឈតិយេវ, 'កិំ ឥមិនា'តិ បដិក្កមន្តោបិ កុជ្ឈតិយេវ, តស្មា បលាលគ្គិ វិយ អជ្ឈុបេក្ខិតព្ពោ, ន សេវិតព្ពោ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? យោ ហិ បលាលគ្គិ អតិឧបសង្កមិត្វា តប្បតិ, តស្ស សរីរំ ឌហតិ។ យោ អតិបដិក្កមិត្វា តប្បតិ, តស្ស សីតំ ន វូបសម្មតិ។ អនុបសង្កមិត្វា អបដិក្កមិត្វា បន មជ្ឈត្តភាវេន តប្បន្តស្ស សីតំ វូបសម្មតិ, កាយោបិ ន ឌយ្ហតិ។ តស្មា បលាលគ្គិ វិយ កោធនោ បុគ្គលោ មជ្ឈត្តភាវេន អជ្ឈុបេក្ខិតព្ពោ, ន សេវិតព្ពោ, ន ភជិតព្ពោ, ន បយិរុបាសិតព្ពោ។

១២៥៖ កល្យាណមិត្តោតិ សុចិមិត្តោ។ កល្យាណសហាយោតិ សុចិសហាយោ។ សហាយោតិ សហគាមី សទ្ធិំចរោ។ កល្យាណសម្បវង្កោតិ កល្យាណេសុ សុចិបុគ្គលេសុ សម្បវង្កោ, តន្និន្នតប្បោណតប្បព្ភារមានសោតិ អត្ថោ។

១២៦៖ សីលេសុ បរិបូរការីតិអាទីសុ – សីលេសុ បរិបូរការិនោតិ ឯតេ អរិយសាវកា យានិ តានិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស អាទិភូតានិ, អាទិព្រហ្មចរិយកានិ, បារាជិកសង្ខាតានិ ចត្តារិ មហាសីលសិក្ខាបទានិ, តេសំ អវីតិក្កមនតោ យានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ អាបជ្ជន្តិ, តេហិ ច វុដ្ឋានតោ សីលេសុ យំ កត្តព្ពំ, តំ បរិបូរំ សមត្តំ ករោន្តីតិ 'សីលេសុ បរិបូរការិនោ'តិ វុច្ចន្តិ។ សមាធិបរិបន្ថកានំ បន

កាមរាគព្យាបាទានំ, បញ្ញាបរិបន្ថកស្ស ច សច្ចបដិច្ឆាទកស្ស មោហស្ស អសមូហតត្តា, សមាធិំ បញ្ញញ្ច ភាវេត្វាបិ សមាធិបញ្ញាសុ យំ កត្តព្វំ តំ មត្តសោ បមាណេន បទេសមត្តមេវ ករោន្តីតិ សមាធិស្មិំ បញ្ញាយ ច មត្តសោ ការិនោតិ វុត្តំ។ ឥមិនា ឧបាយេន ឥតរេសុបិ ទ្វីសុ នយេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

តត្រាយំ អបរោបិ សុត្តន្តនយោ –

“ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ, សមាធិស្មិំ មត្តសោ ការី, បញ្ញាយ មត្តសោ ការី។ សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ, វុដ្ឋាតិបិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ន ហិ មេត្ថ, ភិក្ខវេ, អភព្ពតា វុត្តា។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ, តត្ថ ធុវសីលី ច ហោតិ, ឋិតសីលី ច, សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ សោ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ, អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ។ ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សីលេសុ...បេ... សោ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា, រាគទោសមោហានំ តនុត្តា, សកទាគាមី ហោតិ; សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ។ ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ, សមាធិស្មិំ បរិបូរការី, បញ្ញាយ មត្តសោ ការី។ សោ យានិ តានិ...បេ... សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ...បេ... អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា។ ឥធ បន, ភិក្ខវេ , ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី, សមាធិស្មិំ បរិបូរការី, បញ្ញាយ បរិបូរការី។ សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ...បេ... សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ សោ អាសវានំ ខយា...បេ... ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី”តិ (អ។ និ។ ៣។៨៩)។

១៣០។ សត្ថារនិទ្ទេសេ – បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតីតិ បហានំ សមតិក្កមំ បញ្ញាបេតិ។ តត្រាតិ តេសុ តីសុ ជនេសុ។ តេន ទដ្ឋព្វោតិ តេន បញ្ញាបនេន សោ សត្ថា រូបាវចរសមាបត្តិយា លាភីតិ ទដ្ឋព្វោតិ អត្ថោ។ ទុតិយវារេបិ ឯសេវ នយោ។ សម្មាសម្ពុទ្ធោ សត្ថា តេន ទដ្ឋព្វោតិ តេន តិត្ថិយេហិ អសាធារណេន បញ្ញាបនេន អយំ តតិយោ សត្ថា សព្វញ្ញុពុទ្ធោ ទដ្ឋព្វោ។ តិត្ថិយា ហិ កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេន្តា រូបភវំ វទន្តិ។ រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេន្តា អរូបភវំ វទន្តិ។ វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេន្តា អសញ្ញភវំ វទន្តិ។ សម្មា បញ្ញាបេន្តា ‘ឥទំ បញ្ញាបេយ្យុំ’, តេ ច សម្មា បញ្ញាបេតុំ ន សក្កោន្តិ។ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បន កាមានំ បរិញ្ញំ បហានំ អនាគាមិមគ្គេន បញ្ញាបេតិ, រូបវេទនានំ បរិញ្ញំ បហានំ អរហត្តមគ្គេន បញ្ញាបេតិ។ ឥមេ តយោ សត្ថារោតិ ឥមេ ទ្វេ ជនា ពាហិរកា, ឯកោ សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ – ឥមស្មិំ លោកេ តយោ សត្ថារោ នាម។

១៣១។ ទុតិយេ សត្ថារនិទ្ទេសេ – ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេតិ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ។ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតីតិ “អត្តា នាមេកោ អត្ថិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ”តិ ភូតតោ ថិរតោ បញ្ញាបេតិ។ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ អបរស្មិំ អត្តភាវេ ឯវមេវ បញ្ញាបេតិ។ សេសមេត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វន្តិ។

តិកនិទ្ទេសវណ្ណនា។

៣។ ចតុក្កនិទ្ទេសវណ្ណនា

១២៥។ ចតុក្កនិទ្ទេសេ – អសប្បុរិសោតិ លាមកបុរិសោ។ បាណំ អតិបាតេតីតិ បាណាតិបាតី។ អទិន្នំ អាទិយតីតិ អទិន្នាទាយី។ កាមេសុ មិច្ឆា ចរតីតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី។ មុសា វទតីតិ មុសាវាទី។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទេ តិដ្ឋតីតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី។

១២៦។ បាណាតិបាតេ សមាទបេតីតិ យថា បាណំ អតិបាតេតិ, តថា តំ តត្ថ គហណំ គណ្ហាបេតិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ យស្មា សយំ កតេន ច ទុស្សីល្យេន សមន្នាគតោ យញ្ច សមាទបិតេន កតំ, តតោ ឧបឌ្ឍស្ស ទាយាទោ, តស្មា អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោតិ វុច្ចតិ។ សប្បុរិសោតិ ឧត្តមបុរិសោ។

១២៧។ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ អត្តនា កតេន សុសីល្យេន សមន្នាគតត្តា យញ្ច សមាទបិតោ ករោតិ។ តតោ ឧបឌ្ឍស្ស ទាយាទត្តា ឧត្តមបុរិសេន ឧត្តមបុរិសតរោ។

១២៨។ បាបោតិ អកុសលកម្មបថសង្ខាតេន ទសវិធេន បាបេន សមន្នាគតោ។

១២៩។ កល្យាណោតិ កុសលកម្មបថសង្ខាតេន ទសវិធេន កល្យាណធម្មេន សមន្នាគតោ សុន្ទរោ ភទ្ទកោ។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ។

១៣០។ បាបធម្មាទីសុ – បាបោ ធម្មោ អស្សាតិ បាបធម្មោ។ កល្យាណោ ធម្មោ អស្សាតិ កល្យាណធម្មោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។

១៣១។ សាវជ្ជាទីសុ – សាវជ្ជោតិ សទោសោ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេនាតិ សទោសេន បាណាតិបាតាទិនា កាយកម្មេន។ ឯសេវ នយោ សព្ពត្ថ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ តីហិ ទ្វារេហិ អាយូហនកម្មស្ស សទោសត្តា, គូថកុណបាទិភរិតោ បទេសោ វិយ សាវជ្ជោតិ វុច្ចតិ។

១៣២។ សាវជ្ជេន ពហុលន្តិ យស្ស សាវជ្ជមេវ កាយកម្មំ ពហុ ហោតិ, អប្បំ អនវជ្ជំ; សោ សាវជ្ជេន ពហុលំ កាយកម្មេន សមន្នាគតោ, អប្បំ អនវជ្ជេនាតិ វុច្ចតិ។ ឯសេវ នយោ សព្ពត្ថ។ កោ បន ឯវរូបោ ហោតីតិ? យោ គាមធម្មតាយ វា និគមធម្មតាយ វា កទាចិ ករហចិ ឧបោសថំ សមាទិយតិ, សីលានិ បូរេតិ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវរូបោ បុគ្គលោ តីហិ ទ្វារេហិ អាយូហនកម្មស្ស សាវជ្ជស្សេវ ពហុលតាយ អនវជ្ជស្ស អប្បតាយ វជ្ជពហុលោតិ វុច្ចតិ។

យថា ហិ ឯកស្មិំ បទេសេ ទុព្ពណ្ណានិ ទុគ្គន្ធានិ បុប្ផានិ រាសិកតានស្សុ, តេសំ ឧបរិ តហំ តហំ អតិមុត្តកចម្បកបាដលីនិ បតិតានិ ភវេយ្យុំ. ឯវរូបោ អយំ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ. យថា បន ឯកស្មិំ បទេសេ អតិមុត្តកចម្បកបាដលីនិ រាសិកតានស្សុ, តេសំ ឧបរិ តហំ តហំ ទុព្ពណ្ណទុគ្គន្ធានិ ពទរបុប្ផាទីនិ បតិតានិ ភវេយ្យុំ. ឯវរូបោ តតិយោ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ. ចតុត្ថោ បន តីហិបិ ទ្វារេហិ អាយូហិតកម្មស្ស និទ្ទោសត្តា, ចតុស្សុរភិតសុវណ្ណបីតិ វិយ ទដ្ឋព្វោ. តេសុ បឋមោ អន្ធពាលបុថុជ្ជនោ. ទុតិយោ អន្តរន្តរា កុសលស្ស ការកោ លោកិយបុថុជ្ជនោ. តតិយោ សោតាបន្នោ សកទាគាមិអនាគាមិនោបិ ឯកតោ សង្គហិតា. ចតុត្ថោ ខីណាសវោ. សោ ហិ ឯកន្តេន អនវជ្ជោយេវ. អយំ អដ្ឋកថានយោ.

១៤៨. ឧគ្ឃដិតញ្ញូអាទីសុ – ឧគ្ឃដិតញ្ញូតិ ឯត្ថ ឧគ្ឃដិតំ នាម ញាណុគ្ឃដនំ, ញាណេ ឧគ្ឃដិតមត្តេយេវ ជានាតីតិ អត្ថោ. សហ ឧទាហដវេលាយាតិ ឧទាហារេ ឧទាហដមត្តេយេវ. ធម្មាភិសមយោតិ ចតុសច្ចធម្មស្ស ញាណេន សទ្ធិំ អភិសមយោ. អយំ វុច្ចតីតិ អយំ 'ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា'តិអាទិនា នយេន សំខិត្តេន មាតិកាយ ឋបិយមានាយ ទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា អរហត្តំ គណ្ហិតុំ សមត្ថោ បុគ្គលោ ឧគ្ឃដិតញ្ញូតិ វុច្ចតិ.

១៤៩. វិបញ្ចិតំ វិត្ថារិតមេវ អត្ថំ ជានាតីតិ វិបញ្ចិតញ្ញូ. អយំ វុច្ចតីតិ អយំ សំខិត្តេន មាតិកំ ឋបេត្វា វិត្ថារេន អត្ថេ វិភជិយមានេ អរហត្តំ បាបុណិតុំ សមត្ថោ បុគ្គលោ វិបញ្ចិតញ្ញូតិ វុច្ចតិ.

១៥០. ឧទ្ទេសាទីហិ នេតព្វោតិ នេយ្យោ. អនុបុព្ពេន ធម្មាភិសមយោ ហោតីតិ អនុក្កមេន អរហត្តប្បត្តិ.

១៥១. ព្យញ្ជនបទមេវ បរមំ អស្សាតិ បទបរមោ. ន តាយ ជាតិយា ធម្មាភិសមយោ ហោតីតិ ន តេន អត្តភាវេន ឈានំ វា វិបស្សនំ វា មគ្គំ វា ផលំ វា និព្វត្តេតុំ សក្កោតីតិ អត្ថោ.

១៥២. យុត្តបដិភានាទីសុ – បដិភានំ វុច្ចតិ ញាណម្បិ, ញាណស្ស ឧបដ្ឋិតវចនម្បិ. តំ ឥធ អធិប្បេតំ. អត្ថយុត្តំ ការណយុត្តញ្ច បដិភានមស្សាតិ យុត្តប្បដិភានោ. បុច្ឆិតានន្តរមេវ សីឃំ ព្យាកាតុំ អសមត្ថតាយ នោ យុត្តំ បដិភានមស្សាតិ នោ យុត្តប្បដិភានោ. ឥមិនា នយេន សេសាបិ វេទិតព្វា. ឯត្ថ បន បឋមោ – កិញ្ចិ កាលំ វីមំសិត្វា យុត្តមេវ បេក្ខតិ, តិបិដកចូឡាភយត្ថេរោ វិយ. ឯសោ កិរ បញ្ហំ បុដ្ឋោ បរិគ្គហេត្វា យុត្តបយុត្តការណមេវ កថេតិ.

ទុតិយោ – បុច្ឆានន្តរមេវ យេន វា តេន វា វចនេន បដិពាហតិ, វីមំសិត្វាបិ ច យុត្តំ ន បេក្ខតិ ចតុនិកាយិកបណ្ឌិតតិស្សត្ថេរោ វិយ. ឯសោ កិរ បញ្ហំ បុដ្ឋោ បញ្ហបរិយោសានម្បិ នាគមេតិ, យំ វា តំ វា កថេតិយេវ. វចនត្ថំ បនស្ស វីមំសិយមានំ កត្ថចិ ន លព្ភតិ.

តតិយោ – បុច្ឆាសមកាលេយេវ យុត្តំ បេក្ខតិ, តង្ខណញ្ញេវ វចនំ ព្យាករោតិ តិបិដកចូឡនាគត្ថេរោ វិយ. ឯសោ កិរ បញ្ហំ បុដ្ឋោ

សីឃមេវ ករោតិ, យុត្តាយុត្តការណោ ច ហោតិ។

ចតុត្ថេ – បុដ្ឋោ សមានោ តេន យុត្តំ វេទេតិ, ន ទេវេតិ ចា ទោសំ ចា បដិច្ចាហិតំ វត្តាតិ តិណ្ណំ ការណានំ អញ្ញតរេន ហោតិ លិញ្ជនាមិតេន ហោតិ។

១៥៩។ ធម្មកម្មេសុ – អព្យត្តា ភាសតីតិ សព្យត្តបរិយាយ ទោសមេវ ករោតិ។ អសហិតព្ពាតិ ករោន្តោ ច បន ន អត្ថយុត្តំ ការណយុត្តំ ករោតិ។ បរិយា ចស្ស ន កុសលោ ហោតីតិ វោហារំ តិរិយ្ហបរិយា ចស្ស យុត្តាយុត្តំ ការណាការណំ វិលិដ្ឋាវិលិដ្ឋំ ន ជានាតីតិ អត្ថោ។ ឧចន្ទបេតិ អយំ ឧច្ចោឆាតិកោ បាលធម្មកម្មិកោ។ ឧច្ចោឆាតិកាយ បាលបរិយាយ ធម្មកម្មិកោ តេន ភាវំ លភតិ។ ឥមិនា នយេន សព្វត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឧត្ត ច ទេវេន ជនា សភាវធម្មកម្មិកា, ឥតរេ បន ធម្មកម្មិកានំ អត្ថេ បតិដ្ឋិត្វា ឧចំ ចុត្វា។

១៥៧។ ចលិហកបេសុ ចលិហកាតិ យេហា។ កន្ធិតាតិ ឆតិតា។ តត្ថ កន្ធិត្វា តោ ចស្សតការេចា ភាយ បាបកោ។ យតុស្សា ហិ មចា ទេទចា កន្ធតិ ‘សុចុដ្ឋិកា កចិស្សតី’តិ ពីជានិ តីហរិត្វា ចបត្តិ។ អថ ទេទេចា អចស្សន្តោ ទេសត្ត ពីជានិ ទេសត្តមេវ តស្សន្តិ, កោហេ ពីជានិ កោហេមេវ តស្សន្តីតិ ទុព្ភិក្ខំ ហោតិ។ តោ កន្ធិត្វា ចស្សតការោបិ បាបកោច។ យតុស្សា ហិ ‘ឥមស្មិំ កាលេ ទុព្ភិក្ខំ កចិស្សតី’តិ តិន្តដ្ឋានេសុ មេវ ចបំ ករោន្តិ។ អថ ទេទេចា ចស្សិត្វា សព្វពីជានិ មហាសមុទ្ទំ បាបេតិ, ទុព្ភិក្ខមេវ ហោតិ។ កន្ធិត្វា ចស្សតការោ បន ភទ្ទកោ។ តទា ហិ សុភិក្ខំ ហោតិ។ តោ កន្ធិត្វា តោ ចស្សតការោ ឧក្កដ្ឋបាបកោច។

ភាសិតា ហោតិ តោ កត្វាតិ ‘ឥមានិ កន្ធទុរំ បូទេស្សាមិ, ចាររុទុរំ បូទេស្សាមី’តិ ករោតិមេវ, ន បន រូទេដ្ឋំ កហាតិ, ន កម្មដ្ឋានំ ភាវេតិ។

កត្វា ហោតិ តោ ភាសិតាតិ ‘កន្ធទុរំ ចា បូទេស្សាមិ ចាររុទុរំ ចា’តិ ន ភាសតិ។ សព្វេត្ត បន កាលេ តមត្ថំ សម្បាទេតិ។ ឥមិនា នយេន ឥតរេសុបិ វេទិតព្វោ។ សព្ពំ បនេតំ បញ្ចមិធាមេកោនេវ កថិតំ។ ឧកោ ហិ ‘អសុកទិវសេ ភាយ ជានំ ទស្សាមី’តិ សញ្ញំ តិយមេន្តោតិ, សព្វត្តកាលេ តោ ករោតិ។ អយំ បុក្កលោ បុព្វណ្ហេ បរិហាយតិ, កិច្ចសណ្ហេបិ លិខេកេ បរិហាយតិ។ អបរោ សញ្ញំ អតិយមេត្វាច សក្កាទំ កត្វា ‘កិច្ច អាទេតស្សាមី’តិ ន លភតិ, សព្វេ អញ្ញត្ថ តិយន្តិតា ហោន្តិ។ អយម្បិ បុព្វណ្ហេ បរិហាយតិ, សណ្ហេបិ ទោត លិខេកេ បរិហាយតិ។ អបរោ បឋមំ សញ្ញំ តិយមេត្វា, បច្ឆា សក្កាទំ កត្វា ទានំ ទេតិ, អយំ កិច្ចការី ហោតិ។ អបរោ តេវ សញ្ញំ តិយមេតិ, ន ទានំ ទេតិ, អយំ ‘បាបបុក្កលោ’តិ វេទិតព្វោ។

១៥៦។ មូសិកូបមេសុ – កាឆំ កត្វា តោ ចសិតាតិ អត្តតោ អាសយំ ពិលំ កូបំ លហតិ, តោ តត្ថ ចសតិ, កិស្មិញ្ចិទេវ ឋានេ ចសតិ, ឧចំ ពិញ្ញអាទាទិអយិត្តចសំ កច្ឆតិ។ លត្តាតិបិ បិទោ។ ចសិតា តោ កាឆំ កត្វាតិ សយំ ន លហតិ, បរេន លទោ ពិលេ ចសតិ, ឧចំ ឌីចិតំ ទក្ខតិ តតិយោ ទេវបិ ករោន្តិ, ឌីចិតំ ទក្ខតិ ចតុត្ថោ ទេវបិ អករោន្តិ អយិត្តចសំ កច្ឆតិ។ ឥមាយ បន ឧបមាយ ឧបមិតេសុ បុក្កលេសុ បឋមោ

ឃឆា ឞា ឡ្ស៊ិកា កាឆំ ឍណតិ, ឲុំ តចក្កំ ឞត្វ្យាឞាយតិ ហ្គក្ក្យាតិ៍ ឃឆា បត ឞា តត្វ ត ចឞតិ, កិស្តុំ ក្តុំទេច ផាទេត ចឞត្តិ, អឃិត្តចឞំ កន្ថតិ; តឆា អឃឃ្យិ បទិឃត្តិចទេឞត ធាគាលំ ទេបទេឞត្វា ធតុឞច្ឆម្មំ ត បដិចិជ្ជតិ, ទេលាកាមិឞដ្ឋារតរុទេឃច ធទទេត្តា ឃច្ឆ្យាទកិទេលឞឃាទទេឆចបុត្តឃាទឞត្ថាតាត់ អឃិត្តាត់ ចឞំ កន្ថតិ៍ ឝុតិទេឃា ឃឆា ឞា ឡ្ស៊ិកា កាឆំ ត ឍណតិ, ឲុំ តចក្កំ ឞត្វ្យាឞាយតិ ត ហ្គក្ក្យាតិ៍ ឃឆា បត បទេទត ឍតតិទេល ចឞត្តិ ឌីចិតំ ទក្កតិ; ឲុំ បទេឞ្យ កាឆំ ឞុត្វា ធតុឞច្ឆម្មំ បដិចិជ្ជិត្វា តិល្អុំ ឃាទាត់ ចឞំ អតិក្កឃតិ៍ ក្ខយិតា តទេឃត តតិឃធតុទេត្វឞុបិ ឍ្លបឃ្យុំឞត្វ៌ ទេចឌិតព្វា៍

១៨៩៍ អម្ពុបទេមយ្យ – អាមំ បក្កចណ្ណីតិ អទេន្តា អាមំ ពាហិ បក្កឞឌិឞំ៍ បក្កំ អាមចណ្ណីតិ អទេន្តា បក្កំ ពាហិ អាមឞឌិឞំ៍ ទេឞឞច្ចទេឃឞុបិ ឲុទេឞច តទេឃា៍ តត្វ ឃឆា អទេម្ព អបក្កការទេចា អាមតា ទេហាតិ, ឲុំ ប្បុក្កទេលបិ ប្បុឆុជ្ជតការទេចា អាមតា, អទិឃការទេចា បក្កតា៍ ឃឆា ច តត្វ បក្កឞឌិឞតា បក្កចណ្ណិតា; ឲុំ ប្បុក្កទេលបិ អទិឃាត់ អភិក្កមតាឌិឞឌិឞតា បក្កចណ្ណិតាតិ – ក្ខយិតា តទេឃត ខ្លបយិតប្បុក្កទេលឞុ ឍ្លបឃ្យុំឞត្វ៌ ទេចឌិតព្វា៍

១៩០៍ ក្បុម្ភូបទេមយ្យ – ក្បុម្ភោតិ ឈទេដា៍ តុទេច្ឆាតិ អទេន្តា ទិទេត្តា៍ បិហិទេតាតិ បិឌហិត្វា ឆបិទេតា៍ បូទេរាតិ អទេន្តា បុទេណ្ណា៍ ចិចទេដាតិ ចិចទិត្វា ឆបិទេតា៍ ខ្លបយិតប្បុក្កទេលឞុ បទេនត្វ អទេន្តា ក្បុលឞារចិទហិទេតា តុទេច្ឆា ពាហិទទេឞាភតតាឃ បិហិទេតា ប្បុក្កទេលា ទេចឌិតទេព្វា៍ ទេឞឞទេឞឞុបិ ឲុទេឞច តទេឃា៍

១៩១៍ ខ្លទកទហូបទេមយ្យ – ខ្លទកទហទេដា តាច ឧណ្ណុមទេត្តាបិ ខ្លទទេក ឞតិ បណ្ណុទឞឞម្ពិន្ធចណ្ណត្តា ចា ពាហលត្តា ចា ខ្លទកឞ្ស អបញ្ញាឃមានតតទេលា ខ្លត្តាទេនា កម្ពីទោភាទេឞា តាម ទេហាតិ៍ តិទេបរីទេឞ ចតុទេបរីទេឞបិ បទេន ខ្លទទេក ឞតិ អច្ឆត្តា ខ្លទកឞ្ស បញ្ញាឃមានតតទេលា កម្ពីទោ ខ្លត្តាទេនាភាទេឞា តាម ទេហាតិ៍ ខ្លភឃការលាឞម្ពិនចទេតា បទេន ខ្លូតទេទ ទេច្ចា ទេចឌិតព្វា៍ ប្បុក្កទេលាបិ កិទេលឞុឞ្សគភាចទេតា ក្បុលកម្ពីទតាឃ ច អភាចទេតា ក្បុលកម្ពីទាត់ ឞឌិទេឞហិ អភិក្កមាឌីហិ ឃុទេត្តា ខ្លត្តាទេនា កម្ពីទោភាទេឞា តាម៍ ក្ខយិតា តទេឃត ទេឞឞាបិ ទេចឌិតព្វា៍

១៩២៍ ពលីពទ្ទូបទេមយ្យ – ពលីពទេទ្ទា តាច ទេឃា អត្តទេនា ទេកាកលំ ឈដេ្ឋតិ ខ្លទេព្វទេជតិ, បទេទកាទេក បទេន ទេឞាទទេតា ឞុលមីទេលា ទេហាតិ – អឃំ ឞកកចទទេណ្ឌា ទេនា បទកចទទេណ្ឌា តាម៍ ប្បុក្កទេលាបិ អត្តទេនា បរិឞំ ឈដេ្ឋទេន្តា ចិជ្ឈទេន្តា ផទុទេឞត ឞមុទាចទទេន្តា, បទបទិឞាម បទេន ទេឞាទច្ចំ គិចាតច្ចុត្តិតំ អាបជ្ជទេន្តា ឞកកចទទេណ្ឌា ទេហាតិ ទេនា បទកចទទេណ្ឌា តាមាតិ៍ ក្ខយិតា តទេឃត ទេឞឞាបិ ទេចឌិតព្វា៍ គិទេឌ្ឍឞចាទេទ បទេនត្វ ខ្លទេព្វឌិតា ទេហាតីតិ ឈដេ្ឋត្វា ចិជ្ឈិត្វា ខ្លទេព្វកប្បត្តិ កទេទាតិទេឞ្វច អទេត្វា៍

១៩៣៍ អាសីចិឞូបទេមយ្យ – អាសីចិទេឞា តាច ឃឞ្ស ចិឞំ អាឞុំ អាកច្ឆតិ ឞីឈំ ផទតិ; ទេឈារំ បទេន ត ទេហាតិ, ចិទកាលំ ត បីឡ្យុតិ – អឃំ អាកតចិទេឞា ទេនា ទេឈារចិទេឞា៍ ទេឞឞបទេឞឞុបិ ឲុទេឞច តទេឃា៍ ប្បុក្កលចិភាជតំ បទេន ខ្លត្តាតត្វទេមច៍

១៩៣. អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតីតិអាទីសុ អននុវិច្ចាតិ អតុលយិត្វា, អបរិគ្គហិត្វា. អបរិយោគាហេត្វាតិ បញ្ញាយ គុណេ អនោគាហេត្វា.

១៩៤. ភូតំ តច្ឆន្តិ វិជ្ជមានតោ ភូតំ, អវិបរីតតោ តច្ឆំ. កាលេនាតិ យុត្តបយុត្តកាលេន. តត្រ កាលញ្ញូ ហោតីតិ យមិទំ កាលេនាតិ វុត្តំ. តត្រ យោ បុគ្គលោ កាលញ្ញូ ហោតិ, កាលំ ជានាតិ, តស្ស បញ្ហស្ស វេយ្យាករណត្ថាយ “យម្ហិ កាលេ បុដ្ឋេនាបិ មយា ន កថេតព្ពា, យម្ហិ កាលេ កថេតព្ពា”តិ – អយំ កាលេន ភណតិ នាម. ឧបេក្ខកោ វិហរតីតិ យថាវុត្តាយ ឧបេក្ខាយ ឋិតោ ហុត្វា វិហរតិ. សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ.

១៩៥. ឈានផលូបជីវីតិអាទីសុ – យោ ឈានវីរិយេនេវ ទិវសំ វីតិនាមេត្វា តស្ស និស្សន្ទផលមត្តំ កិញ្ចិទេវ លភិត្វា ជីវិកំ កប្បេតិ, តំ បន ឈានំ អារព្ភ កិញ្ចិ បុញ្ញផលំ ន បដិលភតិ, តំ សន្ធាយ យស្ស បុគ្គលស្ស ឈានហេតាតិអាទិ វុត្តំ. តតុបរិ ទេវាតិ តតោ ឧបរិ ព្រហ្មកាយិកាទយោ ទេវា. តេសញ្ហិ ឈានវីរិយេន កិញ្ចិ នាម នត្ថិ, បុញ្ញផលមេវ ឧបជីវន្តិ. បុញ្ញទេវតា វាតិ ឥទំ បុញ្ញទេវត្ត ខត្តិយព្រាហ្មណាទយោ ទេវេ ភុម្មទេវេ អាទិំ កត្វា និម្មានរតិបរិយោសានេ ទេវេ ច សន្ធាយ វុត្តំ. សន្តេបិ ហេតេ វាយាមផលញ្ច បុញ្ញផលញ្ច អនុភវន្តិ. នេរយិកា បន តេន ឈានេន អាទិចំ ឧប្បាទេតុំ សក្កោន្តិ, នាបិ តេសំ បុញ្ញផលេន កោចិ អាជីវោ ឧប្បជ្ជតិ.

១៩៦. តមាទីសុ – “នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ”តិអាទិនា តមេន យុត្តោតិ តមោ. កាយទុច្ចរិតាទីហិ បុន និរយតមុបគមនតោ តមបរាយណោ. នេសាទកុលេតិ មិគលុទ្ទកាទីនំ កុលេ. វេណកុលេតិ វិលីវការកុលេ. រថការកុលេតិ ចម្មការកុលេ. បុក្កុសកុលេតិ បុប្ផច្ឆឌ្ឌកកុលេ. កសិរវុត្តិកេតិ ទុក្ខវុត្តិកេ. ទុព្ពណ្ណោតិ បំសុបិសាចកោ វិយ ឈាមខាណុវណ្ណោ. ទុទ្ទសិកោតិ វិជាតមាតុយាបិ អមនាបទស្សនោ. ឱកោដិមកោតិ លកុណ្ឌកោ. កាណោតិ ឯកក្ខិកាណោ វា ឧភយក្ខិកាណោ វា. កុណីតិ ឯកហត្ថកុណី វា ឧភយហត្ថកុណី វា. ខញ្ជោតិ ឯកបាទខញ្ជោ វា ឧភយបាទខញ្ជោ វា. បក្ខហតោតិ ហតបក្ខោ បីឋសប្បី. បទីបេយ្យស្សាតិ តេលកបល្លកាទិនោ បទីបុបករណស្ស. ឯវំ បុគ្គលោ តមោ ហោតិ តមបរាយណោតិ ឯត្ថ ឯកោ បុគ្គលោ ពហិទ្ធា អាលោកំ អទិស្វា មាតុកុច្ឆិម្ហិយេវ កាលំ កត្វា អបាយេសុ និព្ពត្តន្តោ សកលេបិ កប្បេ សំសរតិ. សោបិ តមោ តមបរាយណោវ. សោ បន គុហកបុគ្គលោ ភវេយ្យ. គុហកស្ស ហិ ឯវរូបា និព្ពត្តិ ហោតីតិ វុត្តំ.

ឯត្ថ ច នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ចណ្ឌាលកុលេ វាតិអាទីហិ អាគមនវិបត្តិ ចេវ បុព្ពុប្បន្នបច្ចយវិបត្តិ ច ទស្សិតា. ទលិទ្ទេតិអាទីហិ បវត្តិបច្ចយវិបត្តិ. កសិរវុត្តិកេតិអាទីហិ អាជីវុបាយវិបត្តិ. ទុព្ពណ្ណោតិអាទីហិ រូបវិបត្តិ. ពហ្វាពាធោតិអាទីហិ ទុក្ខការណសមាយោគោ. ន លាភីតិអាទីហិ សុខការណវិបត្តិ ចេវ ឧបភោគវិបត្តិ ច. កាយេន ទុច្ចរិតន្តិអាទីហិ តមបរាយណភាវស្ស ការណសមាយោគោ. កាយស្ស ភេទាតិអាទីហិ សម្បរាយិកតមូបគមោ. សុក្កបក្ខោ វុត្តបដិបក្ខនយេន វេទិតព្ពោ.

អបិចេត្ថ តិវិធាយ កុលសម្បត្តិយា បច្ចាជាតិអាទិនា ជោតិនា យុត្តតោ ជោតិ, អាលោកភូតោតិ វុត្តំ ហោតិ. កាយសុចរិតាទីហិ

បត សក្កបបត្តិខោតិកាច្ឆបកាយតតោ ខោតិបរាឃណោ៉ ឈត្តិឃយហាឞាលក្យលេ ចាតិអាឌឹង្ស ឈត្តិឃយហាឞាលិតិ ឈត្តិឃា យហាឞារា យហាឞារប្យត្តា ឈត្តិឃា៉ ឃេឃសញ្ញាឈត្តិឃាត់ ហេដ្ឋិយត្តេត កោះខិ សតំ តិឆាតកាតំ ហោតិ, តឃោ ពហាបណក្យ្កា ចឡ្យអឡ្ខាតត្ថាឃ កោហយឡ្វេរាឞិ ពត្វា ឌបិតា ហោត្តិ, តេ ឈត្តិឃយហាឞាលិ តាយ៉ ឃេសំ ច្រាហុណាត់ អឞីតិកោខិឆត់ តិហិតំ ហោតិ, ខិឃេឌ្ឋ ពហាបណក្យ្កា ចឡ្យអឡ្ខាតត្ថាឃ កោហយឡ្វេរាឞិ ពត្វា ឌបិតា ហោតិ, តេ ច្រាហុណយហាឞាលិ តាយ៉ ឃេសំ ពហបតីតំ ចត្តាលីសកោខិឆត់ តិហិតំ ហោតិ, ពហាបណក្យ្កា ចឡ្យអឡ្ខត្ថាឃ កោហយឡ្វេរាឞិ ពត្វា ឌបិតា ហោតិ, តេ ពហបតិយហាឞាលិ តាយ៉ តេវសំ ក្យលេតិ អត្ថោ៉ អឌ្ឋេតិ ព្ហស្សេរ៉ តិឆាតកាតឆតស្ស យហត្តតាឃ យហឌ្ឋតោ៉ ស្ចណ្ណខេតកាខតាឌីតំ ក្ខបកោកកល្ឋាត់ យហត្តតាឃ យហាកោកោ៉ តិឆាតកាតស្ស ខាតទ្វបខេតស្ស បហុតតាឃ បហុតខាតទ្វបខេតោ៉ ចិត្តបករណស្ស តុដ្ឋិករណស្ស បហុតតាឃ បហុតចិត្តបករណោ៉ កោឆតាឌីតច្ចា សត្តចិឆឆឡ្ញាតច្ចា បហុតតាឃ បហុតឆតឆឡ្ញា៉ អកិទ្វបេតិ ស្សុត្តរទ្វបេ៉ ឥស្សតីយោតិ អឡ្ញា ពយុំ បហាឃ ខិចសយ្យិ បស្សិតព្វាឃុត្តា៉ បិសាខិកោតិ ឥស្សតេតច ចិត្តបសាគាចហោ៉ បយោឃាតិ ក្ខត្តយាឃ៉ ចណ្ណបិក្ខរតាឃាតិ បិក្ខរចណ្ណតាឃ៉ បិក្ខរំ ចុច្ចតិ សរីរំ៉ តស្ស ចណ្ណសយ្យត្តិឃាតិ អត្ថោ៉ សយត្កាតោតិ ក្ខបតោ៉

១៩៨៉ ព្ហលតោលតាឌីស្ស – ខិដ្ឋឆយ្ហិកាឃ ចា សយ្យាឃិកាឃ ចា សយ្យត្តិឃា ចិហិតោ ព្ហលតោ៉ តីចា, លិយកោតិ អត្ថោ៉ តព្ហិបក្ខតោ ក្ខណ្ណតោ៉ ក្ខច្ចា, ក្ខក្កតោតិ អត្ថោ៉ សេសយត្ថ តយាឌីស្ស ចុត្តតឃេតច ចេឌិតព្វំ៉ អបិច – ព្ហលតោលតោតិ ព្ហាតិ តីចា, អាឃតិយ្យិ តីចាច កចិស្សតិ៉ ព្ហលតុណ្ណតោតិ ព្ហាតិ តីចា, អាឃតិ ក្ខច្ចា កចិស្សតិ៉ ក្ខណ្ណតោលតោតិ ព្ហាតិ ក្ខច្ចា, អាឃតិ តីចា កចិស្សតិ៉ ក្ខណ្ណតុណ្ណតោតិ ព្ហាតិ ក្ខច្ចា, អាឃតិយ្យិ ក្ខច្ចាច កចិស្សតីតិ៉

១លិ០៉ ទ្វក្ខបយេស្ស – ទ្វក្ខា តាច ចេក្កសារបរិចារាតិ ចតខេដ្ឋពទ្វក្ខា សយំ ចេក្កុ ហោតិ , បរិចារទ្វក្ខា បតស្ស សារា ហោត្តិ៉ ព្ហយិតា តឃេត សេសា ចេឌិតព្វា៉ ប្បក្កលេស្ស បត ឞីលសារចិហតោ ចេក្កុតា, ឞីលិចារសយត្កាយេត ច សារតា ចេឌិតព្វា៉

១លិ១៉ ទ្វបប្យាណាឌីស្ស – សយ្យត្តិឃុត្តំ ទ្វបំ បយាណំ ពរោតីតិ ទ្វបប្យាណោ៉ តត្ថ បសាឌំ ឌតេតីតិ ទ្វបប្បសត្កោ៉ កិត្តិសឌ្ឍក្វតំ ឈោសំ បយាណំ ពរោតីតិ ឈោសប្យាណោ៉ អារោចំ ចាតិអាឌីស្ស បត – អារោចត្តិ ក្ខច្ចត្តតំ៉ បរិណាហត្តិ កិសថ្វលកាចាបកតំ បរិក្ខេបសយ្យត្តិ៉ សណ្ឋាតត្តិ អក្កបច្ចក្កាត់ ខីឈរស្សចដ្ឋតាខិឃុត្តឌ្ឋាតេស្ស តចាកាចំ៉ បារិបូរិត្តិ ឃចាចុត្តប្យការាត់ អត្វតតំ, លក្ខណបរិប្បណ្ណកាចំ ចា៉ បរចណ្ណតាឃាតិ បរេហិ បរយ្យុតា តិដ្ឋរិតាឃ ក្យលចណ្ណតាឃ៉ បរចោយតាឃាតិ បរេហិ ឆ្វតិចសេត កាចាឌិក្ខបតិពត្ឋតេត ចុត្តាឃ ចោយតាឃ៉ បរបសំសតាឃាតិ បរេហិ សយ្យុតា ចុត្តាឃ បសំសាឃ៉ បរចណ្ណហារិកាឃាតិ បរយ្យឆ្វតិចសេត បរេហិ បចត្តិតាឃ ចណ្ណហរណាឃ៉

១លិ២៉ ឌីចរល្វឈត្តិ ឌីចរស្ស ឆ្វព្ហាណាខិការេចត លុឈតំ៉ បត្តលុឈត្តិ កាឌតស្ស ចណ្ណសណ្ឋាតចត្វហិ លុឈតំ៉ សេតាសតល្វឈត្តិ តាដកាខិសយ្យត្តិចិរហេត សេតាសតស្ស លុឈតំ៉ ចិចិឆត្តិ អចេលកាខិការេចត អតេកប្យការំ៉ ឆ្វក្ករការិកត្តិ សរីរតាបតំ៉

อปโร นโย – อิเมสุ หิ จตูสุ ปุคฺคเลสุ รูเป ปมาณํ คเหตฺวา ปสนฺโน รูปปฺปมาโณ นาม. รูปปฺปสนฺโนติ ตสฺเสว อธิวจนํ. โฆเส ปมาณํ คเหตฺวา ปสนฺโน โฆสปฺปมาโณ นาม. จีวรลูขปตฺตลูเขสุ ปมาณํ คเหตฺวา ปสนฺโน ลูขปฺปมาโณ นาม. ธมฺเม ปมาณํ คเหตฺวา ปสนฺโน ธมฺมปฺปมาโณ นาม. อิตรานิ เตสํเยว อธิวจนานิ. สพฺพสตฺเต จ ตโย โกฏฺฐาเส กตฺวา เทฺว โกฏฺฐาสา รูปปฺปมาณา, เอโก น รูปปฺปมาโณ. ปญฺจ โกฏฺฐาเส กตฺวา จตฺตาโร โกฏฺฐาสา โฆสปฺปมาณา, เอโก น โฆสปฺปมาโณ. ทส โกฏฺฐาเส กตฺวา นว โกฏฺฐาสา ลูขปฺปมาณา, เอโก น ลูขปฺปมาโณ. สตสหสฺสํ โกฏฺฐาเส กตฺวา ปน เอโก โกฏฺฐาโสว ธมฺมปฺปมาโณ, เสสา น ธมฺมปฺปมาณา. เอวมยํ จตุปฺปมาโณ โลกสนฺนิวาโส.

เอตสฺมึ จตุปฺปมาเณ โลกสนฺนิวาเส พุทฺเธสุ อปฺปสนฺนา มนฺทา, ปสนฺนาว พหุกา. รูปปฺปมาณสฺส หิ พุทฺธรูปโต อุตฺตริ ปสาทาวหํ รูปํ นาม นตฺถิ. โฆสปฺปมาณสฺส พุทฺธานํ กิตฺติโฆสโต อุตฺตริ ปสาทาวโห โฆโส นาม นตฺถิ. ลูขปฺปมาณสฺส กาสิกานิ วตฺถานิ มหารหานิ กญฺจนภาชนานิ ติณฺณํ อุตูนํ อนุจฺฉวิเก สพฺพสมฺปตฺติยุตฺเต ปาสาทวเร ปหาย ปํสุกูลจีวรเสลมยปตฺตรุกฺขมูลเสนาสนเสวิโน พุทฺธสฺส ภควโต ลูขโต อุตฺตริ ปสาทาวหํ อญฺญํ ลูขํ นาม นตฺถิ. ธมฺมปฺปมาณสฺส สเทวเก โลเก อสาธารณสีลาทิคุณสฺส ตถาคตสฺส สีลาทิคุณโต อุตฺตริ ปสาทาวโห อญฺโญ สีลาทิคุโณ นาม นตฺถิ. อิติ ภควา อิมํ จตุปฺปมาณิกํ โลกสนฺนิวาสํ มุฏฺฐินา คเหตฺวา วิย ฐิโตติ.

๑๙๗. อตฺตหิตาย ปฏิปนฺนาทีสุ – สีลสมฺปนฺโนติ สีเลน สมฺปนฺโน สมนฺนาคโต. สมาธิสมฺปนฺโนติอาทีสุปิ เอเสว นโย. เอตฺถ จ สีลํ โลกิยโลกุตฺตรํ กถิตํ, ตถา สมาธิปญฺญา จ. วิมุตฺติ อรหตฺตผลวิมุตฺติเยว. ญาณทสฺสนํ ปจฺจเวกฺขณญาณํ. โน ปรนฺติอาทีสุ – ปรํ ปุคฺคลํ “ตยาปิ สีลสมฺปนฺเนน ภวิตพฺพนฺ”ติ วตฺวา ยถา สีลํ สมาทิยติ, เอวํ น สมาทเปติ, น คณฺหาเปติ. เอเสว นโย สพฺพตฺถ. เอเตสุ ปน จตูสุ ปฐโม วกฺกลิตฺเถรสทิโส โหติ. ทุติโย อุปนนฺทสกฺยปุตฺตสทิโส. ตติโย สาริปุตฺตโมคฺคลฺลานตฺเถรสทิโส. จตุตฺโถ เทวทตฺตสทิโสติ เวทิตพฺโพ.

๑๙๘. อตฺตนฺตปาทีสุ – อตฺตานํ ตปติ ทุกฺขาเปตีติ อตฺตนฺตโป. อตฺตโน ปริตาปนานุโยคํ อตฺตปริตาปนานุโยคํ. อเจลโกติ นิจฺเจโล, นคฺโค. มุตฺตาจาโรติ วิสฏฺฐาจาโร. อุจฺจารกมฺมาทีสุ โลกิยกุลปุตฺตาจาเรน วิรหิโต ฐิตโกว อุจฺจารํ กโรติ, ปสฺสาวํ กโรติ, ขาทติ, ภุญฺชติ จ. หตฺถาปเลขโนติ หตฺเถ ปิณฺฑมฺหิ นิฏฺฐิเต ชิวฺหาย หตฺถํ อปเลขติ. อุจฺจารํ วา กตฺวา หตฺถสฺมึเยว ทณฺฑกสญฺญี หุตฺวา หตฺเถน อปเลขตีติ ทสฺเสติ. เต กิร ทณฺฑกํ สตฺโตติ ปญฺญเปนฺติ. ตสฺมา เตสํ ปฏิปทํ ปูเรนฺโต เอวํ กโรติ. ภิกฺขาคหณตฺถํ ‘เอหิ ภทนฺเต’ติ วุตฺโต, น เอตีติ นเอหิภทนฺติโก. เตน หิ ‘ติฏฺฐ ภทนฺเต’ติ วุตฺโตปิ น ติฏฺฐตีติ นติฏฺฐภทนฺติโก. ตทุภยมฺปิ เหตํ ติตฺถิยา “เอตสฺส วจนํ กตํ ภวิสฺสตี”ติ น กโรนฺติ. อภิหฏนฺติ ปุเรตรํ คเหตฺวา อาหฏํ ภิกฺขํ. อุทฺทิสฺสกตนฺติ “อิมํ ตุเมฺห อุทฺทิสฺส กต”นฺติ เอวํ อาโรจิตภิกฺขํ. น นิมนฺตนนฺติ “อสุกํ นาม กุลํ วา วีถึ วา คามํ วา ปวิเสยฺยาถา”ติ เอวํ นิมนฺติตภิกฺขมฺปิ น สาทิยติ, น คณฺหาติ.

ᨶᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨾᩩᨡᩣᨲᩥ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨿ᩠ᨿᨾᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨠᩊᩮᩣᨸᩥᨾᩩᨡᩣᨲᩥ ᨠᩊᩮᩣᨸᩦᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩃᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥ ᩅᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨠᩊᩮᩣᨸᩥᨿᩮᩣ ᨠᨭᨧ᩠ᨨᩩᨶᩣ ᨸᩉᩣᩁᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨶ ᩑᩊᨠᨾᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨾ᩠ᨾᩣᩁᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨿ᩠ᨿᨾᩣᨶᩴ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩋᨿᩴ ᨾᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨠᩁᨱᩴ ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᩩᩈᩃᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨠᨻᩊᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨶ ᨣᨻ᩠ᨽᩥᨶᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᨣᨻ᩠ᨽᩥᨶᩥᨿᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᩴ ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ᪨ ᨸᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨴᩣᩁᨠᩔ ᨡᩦᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᩈᨶ᩠ᨲᩁᨣᨲᩣᨿ ᩁᨲᩥᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩦᩈᩪᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨽᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩈᨾᨿᩮ ᨠᩥᩁ ᩋᨧᩮᩃᨠᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨧᩮᩃᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨧᩮᩃᨠᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨶ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨶᨡᩮᩣ ‘ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩃᨽᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩔ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩉᨭᩴ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩑᨲᩔ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨱ᩠ᨯᩈᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨶᩦᨲᩥ ᩈᨾᩪᩉᩈᨾᩪᩉᨧᩣᩁᩥᨶᩦ᪨ ᩈᨧᩮ ᩉᩥ ᩋᨧᩮᩃᨠᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ‘ᩍᨾᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨴᩔᩣᨾᩣ’ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨣᩮᩉᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩩ ᨧ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨠᩊᩮᩣᨸᩥᨾᩩᨡᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᩃᩦᨶᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨱ᩠ᨯᩈᨱ᩠ᨯᩣ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩌᩉᨭᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨾᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᨶᩴ ᨣᩮᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨳᩩᩈᩮᩣᨴᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩔᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ ᩈᩮᩣᩅᩦᩁᨠᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᩩᩁᩣᨸᩣᨶᨾᩮᩅ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩈᨬ᩠ᨬᩦ᪨ ᩑᨠᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨣᩮᩉᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩣᩃᩮᩣᨸᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ ᩌᩃᩮᩣᨸᩮᨶ ᨿᩣᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩥᩔᩣᨸᩥ ᨴᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᩣᨿ ᨴᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨴᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᩣ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨸᩣᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨣ᩠ᨣᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩑᨠᩣᩉᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᩴ᪨ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᩴ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᩁᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩴ᪨ ᩑᨠᩣᩉᩅᩣᩁᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩅᩣᩁᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩅᩣᩁᩮᨶ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩅᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ – ᩑᩅᩴ ᨴᩥᩅᩈᩅᩣᩁᩮᨶ ᩌᨽᨲᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩴ᪨ ᩈᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩋᩃ᩠ᩃᩈᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᩈᩣᨾᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᨾᩣᨠᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨶᩦᩅᩣᩁᩣᨴᩦᩈᩩ – ᨶᩦᩅᩣᩁᩣ ᨶᩣᨾ ᨲᩣᩅ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᩈᨿᩴ ᨩᩣᨲᩣ ᩅᩦᩉᩥᨩᩣᨲᩥ᪨ ᨴᨴ᩠ᨴᩩᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨾ᩠ᨾᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᩃᩥᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᨠᩈᨭᩴ᪨ ᩉᨭᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨸᩥ, ᩈᩮᩅᩣᩃᩮᩣᨸᩥ, ᨠᨱᩥᨠᩣᩁᩣᨴᩥᩁᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᩈᩮᩣᨸᩥ᪨ ᨠᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨠᩴ᪨ ᩌᨧᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩏᨠ᩠ᨡᩃᩥᨠᩣᨿ ᩃᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨫᩣᨾᩮᩣᨴᨶᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩣᨴᨲᩥ᪨ “ᩒᨴᨶᨠᨬ᩠ᨩᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᩑᩅ᪨ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨹᩃᨽᩮᩣᨩᩦᨲᩥ ᨸᨲᩥᨲᨹᩃᨽᩮᩣᨩᩦ᪨

ᩈᩣᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᩣᨱᩅᩣᨠᨧᩮᩣᩊᩣᨶᩥ᪨ ᨾᩈᩣᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᨾᩥᩔᨠᨧᩮᩣᩊᩣᨶᩥ᪨ ᨨᩅᨴᩩᩔᩣᨶᩦᨲᩥ ᨾᨲᩈᩁᩦᩁᨲᩮᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩁᨠᨲᩥᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨸᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᨶᨶ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩥᩁᩦᨭᩣᨶᩦᨲᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨲᨧᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨩᩥᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨩᩥᨶᨾᩥᨣᨧᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩋᨩᩥᨶᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᩮᩅ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨹᩣᩃᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩉ ᨡᩩᩁᩮᨶᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩩᩈᨧᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩈᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨣᨶ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨧᩦᩁᩴ᪨ ᩅᩣᨠᨧᩦᩁᨹᩃᨠᨧᩦᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᨠᩮᩈᩮᩉᩥ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨻᩃᩴ᪨ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩣᨶᩥ ᨠᩣᨶᩥᨧᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩣᩅᩩᨲᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨭᩥᨠᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪓᪘)᪨ ᩅᩣᩊᨠᨾ᩠ᨻᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩔᩅᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨻᩃᩴ᪨ ᩏᩃᩪᨠᨸᨠ᩠ᨡᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᩃᩪᨠᨸᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨣᨶ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩴ᪨ ᩏᨻ᩠ᨽᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨮᩥᨲᨠᩮᩣ᪨

ᨣᩩ᩠ᨠᩥᨠᨷ᩠ᨿᨪᩣᨲᨿᨲ᩠ᨿᨾ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨣᩩ᩠ᨠᩥᨠᨪᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨿᨾ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᨣᩩ᩠ᨠᩥᨠᩮᩣᨧ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩ᩠ᨷ᩠ᨿᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩ᩠ᨷ᩠ᨿᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᩺ ᨠᩃᩴᨠᩣᨷᩔ᩠ᨿᨾᩥᨠᩮᩣᨲᩥ

ᩋᨾᨠᩃᩴᨠᩮ ᨧᩣ ᨷᨠᨲᩥᨠᩃᩴᨠᩮ ᨧᩣ ᨣ᩠ᨿᨷᩥᨾᩴ ᨠᩮᩣᩁᨦ᩠ᨣᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᩅ ᨧᨷᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᩅᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣᨲᨧᨠ᩠ᨠᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩮᩁᩣᨲᩥ᩺ ᩈᩮᨾ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᨲᩮᨲ᩠ᩅᨧ ᩈᩮᨾ᩠ᨿ

ᨠᩮᨷ᩠ᨿᨲᩥ᩺ ᩈᩣᨾᩴ ᨲᨲᩥᨾᨿᩔ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᩣᨾᨲᨲᩥᨾᨠᩴ᩺ “ᨷᩥᨲᩁᩣ, ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨠ, ᩈᩣᨾᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᨧᩈᩔ ᨲᩥᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩥᨷᩴ ᨷᨧᩣᩁᩮᩉᩔ᩠ᨿᩣᨾᩦ”ᨲᩥ

ᨣᩩᨶᨠᩮᩣᩁᩣᩉᨲᩣᨲ᩠ᨿᨾᩣᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨿᨾ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᩉᩁᨲᩥ᩺

᪑᪔᪗᩺ ᨷᨴᩴ ᨲᨷᨲᩦᨲᩥ ᨷᨴᨲ᩠ᨲᩮᨷᩥ᩺ ᨷᨴᩮᩁᩥᩴ ᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨲᩣᨲ᩠ᨿᨾᩣᨠᩴ ᨷᩁᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨲᩣᨲ᩠ᨿᨾᩣᨠᩴ᩺ ᨧᩩᩁᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ – ᨣᩩᩁᨶ᩠ᨲᩣ ᨧ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨧᩋᨠᩣ᩺ ᨣᩩᩁᨶ᩠ᨲᩮ

ᩉᨲᨲᩦᨲᩥ ᨧᩩᩁᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ᩺ ᩈ᩠ᨿᨠᩥᩁᩥᨠᩣᨴᩦᩈ᩠ᨿᨷᩥ – ᩏᨾᩮᨧ ᨲᨾᩣ᩺ ᩃ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᨤᩣᨲ᩠ᨿᨱᩣ ᨠᨠ᩠ᨷᨴ᩠ᨿᨧ᩺ ᨿᨧ᩠ᨨᨾᩣᨲᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᨧ᩠ᨨᨻᩮᨯ᩠ᨰᩣ ᨠᩮᨧᨦ᩠ᨣᩣ᩺

ᨻᨯ᩠ᨰᨲᩣᨠᩣᩁᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨻᨯ᩠ᨰᨲᩣᨠᩣᩁᨠᩮᩣᨷᨠᩮᩣ᩺ ᨠ᩠ᨿᩁᩈ᩠ᨿᨠᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨤᩣᨲ᩠ᨿᩉᩣᨠᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ᩺

᪑᪔᪘᩺ ᨿᨯ᩠ᨰᩣᨧᩈᩥᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩃᨲ᩠ᨲᩥᨾᩣᨠᩥᩈᩮᨠᨲ ᨿᨯ᩠ᨰᨲᩥ ᩋᨠᩥᩈᩥᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨷᩩᩁᨲ᩠ᩅᩥᨿᨲ ᨲᨠᩁᩔ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᨠᩁᨲᩣ ᨷᩩᩁᨲ᩠ᩅᩥᨿᨴᩥᩈᩣᨾ᩺ ᩈᨯ᩠ᨰᩣᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩣᩈᩣᩃᩥ᩺

ᩃᩁᩣᨴᩥᨲᩴ ᨲᩥᨧᩣᩈᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᨿᩁᩥᩴ ᩋᨴᩥᨲᨧᨷᩩᩴ ᨲᩥᨧᩣᩈᨲ᩠ᩅᩣ᩺ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨲᩮᩃᨲᩣᨲᩥ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨲᩣ ᨧ ᨲᩮᩃᨲ ᨧ᩺ ᨷᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩈᨷ᩠ᨷᩥ ᩋᨧᩈᩮᩈᩣ ᨾᩣ

ᨠᩮᩣᨯᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᩉᩣ ᨲᩮᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨲᩥ᩺ ᨠᩃᩩᨧᨿᩣᨲᩣᨲᩥ ᨲᩃᩣᨲᩴ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩃᩩᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩃ ᨲᩮᨲ ᨠᩃᩩᨧᨿᩣᨲᩣ᩺ ᩋᨲᨲ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᩈᨲ᩠ᩅᨲᩣᨾ᩺

ᩈᩁ᩠ᨷᨧᨧ᩠ᨨᩣᨾᩣᨲᩥ ᩈᨴᩥᩈᨧᨧ᩠ᨨᩣᨾ᩺ ᩈᩮᨧ ᨠᩣᨴᩦ ᩈᨲᩣ ᩉᩣᨲᩥ, ᨧᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥ ᩈᨲᨠᩮᩣᨧ ᩈᩮᨧ ᨠᨻᩁᩣ ᨧᩣ, ᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣ, ᨧᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨧᩣᨲᩥ –

ᩏᨧᩴ ᩈᩁ᩠ᨷᨧᨧ᩠ᨨᩣᨾ᩺ ᩈᩣ ᩏᨧᨿᩣᩉᩣᨲᩥ ᩈᩣ ᩁᩣᨯᩣ ᩏᨧᩴ ᨧᨧᩮᨲᩥ᩺ ᨧᨧ᩠ᨨᨲᩁᩣᨲᩥ ᨲᩁ᩠ᨿᩃᨧᨧ᩠ᨨᨠᨲᩣᨧᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩃᨧᨧᨧ᩠ᨨᩣ᩺ ᨧᨧ᩠ᨨᨲᩦᩈ᩠ᨿᨷᩥ ᩏᨾᩮᨧ

ᨲᨾᩣ᩺ ᨻᩁᩥᩉᩥᩈᨲ᩠ᩅᩣᨾᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨠᩮᩣᨷᨠᩁᩃᨲ᩠ᩅᩣᨾ ᨧᩮᨧ ᨾᨬ᩠ᨬᩣᨣ᩠ᨿᨷᩥᨾᩴ ᩋᨲ᩠ᩅᩁᩃᨲ᩠ᩅᩣᨾ ᨧ᩺

᪑᪔᪙᩺ ᨴᩥᨦ᩠ᨣᩮᨧ ᨧᨷᩩᩴᨲᩥ ᨻᩃᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨾᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨧ᩺ ᨲᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩣᨲᩥ ᩃᩣᨲᩴ ᨧ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨲᩥ ᨲᩃ᩠ᨿ, ᩈᩣ ᩋᩔ ᨲᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩣ᩺ ᩈᨯ᩠ᨰᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨲᩴ ᨲᩥᨷ᩠ᨷᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ

ᨲᩥᨷ᩠ᨷᩣᨲᩣ᩺ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᨷᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨲᩴ ᩋᨠᩣᨧᩣ ᨶᩦᨲᩃᩥ ᨮᩣᨲᩣᨲᩥ ᨶᩦᨲᩦᨠ᩠ᨿᨲᩣ᩺ ᨧᩣᨲᨿᨠ᩠ᨠᨧᩃᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᨷ᩠ᨿᩃᩣᨲᩥ ᨷᨴᩥᩈᩴᨧᩮᨧᨧᩦᨲᩥ

ᩈ᩠ᨿᩃᨷ᩠ᨿᨴᩥᩈᩴᨧᩮᨧᩦ᩺ ᨻ᩠ᨿᩣᩉᩩᨣ᩠ᨿᨲᩮᨲ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨣ᩠ᨿᨲᩮᨲ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣ᩺

ᨻᩃᨿᩴ ᨷᨲ ᨷ᩠ᨿᨠ᩠ᨠᩃᩴ ᨻ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨷ᩠ᨿᩣᨶᩮᨲᩣ ᨷᨦ᩠ᨣᩣᨾ ᨧᩮᩔ᩠ᨿᨲ᩠ᨿᩴ – ᨻᩃᨧ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨿᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᩅ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩉᩥ ᨠᨠᨧᩣ

ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ – ᨲᨴᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᨲᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᩣ ᨠᩁᨲᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᩃᨠ᩠ᨠᩉᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᨲᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᨧᩮᨷᩩᩴ ᨾᩣᨴᩣᨧᩮᨲᩣ

ᩋᨠᩥᩈᨷ᩠ᨻᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᨧᩔ᩠ᨿᩥᨲᩣᨾ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᩣᨧᩣᨴᩥᨲᩣᨾ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨾ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᩋᨠᩥᨠᨧᨲᨦ᩠ᨣᨲ

ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᨲᩣᨲᩥ᩺ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨷ᩠ᨿᩣᩈᨻ᩠ᨻᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩥᩈ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᩥᨿᨠᩮ ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᩁᩥᨲᩣᨲᨧ᩺ ᨲᩴ ᨧᨷᩩ᩠ᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᨧ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨿᨠᩣᩁᩈᨷ᩠ᨿᨴᩴ ᨧᨷᩩᩴ᩺ ᩈ᩠ᨿᩉᩣᨲᩥ ᨣᩉᨷᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᨳᩣ

ᨷᨧᨷᩥ ᨣᩉᨷᨲᩥ ᨲᩥᨯ᩠ᨰᩥᩈᨲᩥ? ᨲᩥᩉᨲᨿᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩩᩔ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ᩺ ᨾᩮᨲ᩠ᨿᨾ᩠ᨿᩮᨲ ᩉᩥ ᩃᨲ᩠ᨲᩥᨾᨠ᩠ᨿᩃᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᨴᩥᨲᩣ ᨮᩣᨲᩥ ᨲᩥᩔ᩠ᨿᩣᨾ ᨿᩣᨲᩴ ᨠᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩥ᩺

ᨻᩣᩉᩩᩃᨠ᩠ᨿᩃᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨴᩥᨲᩣ ᨿᨲ᩠ᨲ ᨲᩥᩔ᩠ᨿᩣᨾ ᨿᩣᨲᩴ ᨠᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩥ᩺ ᩉᩦᨲᨯ᩠ᨰᨠ᩠ᨿᩃᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨴᩥᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᩅᨲᩣ ᨴᩥᨮᩣᨲᩥᨲᩣᨾ ᨷᨲᩥᨦ᩠ᨣᩣᨲ᩠ᨿ ᨲ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲ᩠ᨲᩥ᩺

ᨣᩉᨷᨲᩥᩋᩣᨲᩣ ᨷᨲ ᨠᨧ᩠ᨨᩉᩥ ᩈᨧᩴ ᨿᨯ᩠ᨰᩣᨲᩮᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨷᩥᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩃᩮᩃᩣᩴ ᨷ᩠ᨿᨷ᩠ᨿᨿᩣᨲᩣᨾ ᨣ᩠ᨿᨷᩥ ᨠᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᨿᩣᨲᩔ ᩋᨠᩣᨧᨲᩣ ᨲᩥᩉᨲᨿᩣᨲᨧᨷ᩠ᨿᩣ

ᩉᩣᨲ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨲᩴ ᨧᩣ ᨧᨷ᩠ᨿᩴ ᨧᩣ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨴᩣᨻᩣᩃᩴ ᨻ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨧᨧᨲᩴ ᨣᩩᨣᩉᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨷᩔ᩠ᨿᨲᩣᨾ ᨠᨷᩩᩴ ᨠᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩉᩮᨲ᩠ᨲ ᨷᨲᩥᨦ᩠ᨣᩣᨲ᩠ᨿ᩺

ᨻᩃᨲᩮᩁᩉᩥ ᨧ ᨠ᩠ᨿᩃᩉᩥ ᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᨴᩥᨲᩣ ᨲᩣᨿ ᨲ ᨻᩉ᩠ᨿᨠᩣ, ᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣᨧ ᨻᩉ᩠ᨿᨠᩣ᩺ ᨻᩃᨲᩥ ᨲᩥᩉᨲᨿᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩩᩔ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨷᨧᨷᩥ ᨣᩉᨷᨲᩥ

តិក្ខិរសតីតិ៍

អញ្ញាតរស្មិំ ចាតិ ពុតរេវសំ ចា ក្យលិតំ អញ្ញាតរស្មិំ៍ បច្ចាខារេតាតិ បតិខារេតា៍ តឆាករេត សន្ធិ បដិលកតីតិ បរិសុទ្ធិ ឆយុំ សុត្វា ឆយុស្សាមិមិ្យា តឆាករេត “សមុាសមុទ្ធោ ចត រេសា កកចា”តិ សទ្ធិ បដិលកតិ៍ ពុតិ បដិសន្ធិក្កតីតិ ឲចំ បច្ចុរេចក្កតិ៍ សមុាវេឆា ឈរាចាវេសាតិ សរេចបិ សក្ខិហរេត្វ ឈយេរ រេឃាខតសតក្តុរេរបិ ចា រេក្ខ ខាឃយ្យតិកា ចសត្តិ, តឆាបិ រេតសំ សកិច្ចាតសបលិរេឌាឆរេក្ខត ឈរាចាវេសា សមុាវេឆាវេឃច៍ ររេខាបរេឆាតិ រាករេខាតីតំ ក្ខុាតក្ខុាតត្តិ យហាអក្ខុកឆាឃំ ចុត្តំ៍ អាកាយតបរេឆាតិបិ ចត្តំ ចក្កតិ៍ អលក្កតរេក្ខត អក្កុទាកាវេសា ចិឃាតិ អក្កុទាកាវេសា៍ បព្ពជិរេតា ហិ ក្យដាការរតតបរិសារេឆ ច រេឆចចិយាតាតីស្ម ច ស្មបិហិតក្ខារចាតបរេតស្ម បដិច្ឆរេត្តស្ម ចសរេក្តាបិ រេតច លក្កតិ, ត សដ្ឋតិ, ត ពាជ្ជាតិ៍ រេតត ចុត្តំ – “អក្កុទាកាវេសា បព្ពជ្ជា”តិ៍

អបិច – សមុាវេឆា ឈរាចាវេសា ក្យសលកិរិឃាឃ ឌុកាសាកាចរេតា៍ ររេខាបរេឆា អសំចុតសក្ការរេក្ខាតំ ចិឃ រខាតំ កិរេលសរខាតំ សក្តិបិតក្ខុាតរេតា៍ អក្កុទាកាវេសា បព្ពជ្ជា ក្យសលកិរិឃាឃ ឃឆាសុលំ ឌុកាសសម្ពុាចរេតា៍ តឃិខំ សុកាទំ…រេប… បព្ពរេជយ្យន្តិ ឲត្ត អឃំ សរេក្ខបកឆា – ឃរេឆតំ សិក្ខតូឃក្រាហូចរិឃំ ឲកាឃ្យិ ខិចសំ អលឈ្លុ កត្វា ចរិយកចិត្តំ បិរេបតព្វាតាឃ ឲកត្តបរិបុណ្ណំ៍ ឲកាខិចសឃ្យិ ច កិរេលសយរេលត អយលិតំ កត្វា ចរិយកចិត្តំ បិរេបតព្វាតាឃ ឲកត្តបរិសុទ្ធិ៍ សក្ខលិលិតំ លិលិតសក្ខសខិសំ រេឆាតសក្ខសប្យដិកាក់ ចរិតព្វំ៍ ពុទំ ត សុកាទំ អកាទំ អញ្ញាចសតា អកាវយរេញ្ញាចសរេក្តត ឲកត្តបរិបុណ្ណំ…រេប… ចរិតុំ – “ឃំតុ្ននាហំ ពារេស ច យស្សុទ្ធា ឌុហាររេត្វា កសាឃរេសបីតតាឃ កាសាឃាតិ ក្រាហូចរិឃំ ចរេក្តាតំ អតុច្ឆចិកាតិ ចត្វាតិ អច្ឆារេឆត្វា បរិឆហិត្វា អកាវេស្មា តិក្ខមិត្វា អតការិឃំ បព្ពរេជយ្យ”ន្តិ៍ ឲត្ត ច ឃស្មា អកាវេស្ស ហិតំ កសិចាលិខ្ជាខិកម្មំ “អកាវិឃ”ន្តិ ចុច្ចតិ, តញ្ចា បព្ពជ្ជាឃ តត្ថិ, តស្មា បព្ពជ្ជា “អតការិឃ”ន្តិ ញាតព្វា៍ តំ អតការិឃំ៍ បព្ពរេជយ្យន្តិ បដិបរេជ្ជយ្យំ៍ អឃ្យំ ចាតិ សហស្សរេតា រេហក្ខា រេកាកក្តូរេក្ខា អរេប្យា តាយ រេហាតិ, សហស្សរេតា បក្ខាឃ យហា៍ អពាត្តតរេក្ខត ញាតិរេឃច ញាតិបរិចរេក្ខា៍ រេសាបិ ចឹសតិឃា រេហក្ខា អរេប្យា រេហាតិ, ចឹសតិឃា បក្ខាឃ យហា៍

១លិបំ៍កិក្ខុតំ សិក្ខាសាខីចសយាបរេត្តាតិ ឃា កិក្ខុតំ អធិសីលសក្ខាតា សិក្ខា, តញ្ចា៍ ឃត្ត រេឆរេត សហ ខីចត្តិ, ឲកាខីចិកា សកាកចុត្តិរេតា រេហាត្តិ, តំ កកចតា បញ្ញាតូសិក្ខាបធសក្ខាតំ សាខីចញ្ចា៍ តត្វ សិក្ខតកាវេចត សយាបរេត្តាតិ កិក្ខុតំ សិក្ខាសាខីចសយាបរេត្តា៍ សយាបរេត្តាតិ សិក្ខ បរិបុររេក្តា សាខីចញ្ចា អខីតិក្កមរេក្តា ហុត្វា តក្យកឃំ ក្ខុបករេតាតិ អរេត្វា៍ បិណាតិបិតំ បហាឃាតិអាខីស្ម បិណាតិបិតាខិកឆា រេហក្ខា ចិត្វាទិតា ឲច៍ បហាឃាតិ ពុមំ បិណាតិបិតរេចតតាសក្ខាតំ ក្យស្សីល្យំ បជហិត្វា៍ បដិចិររេតា រេហាតីតិ បហីតកាលរេតា បក្ខាឃ តរេតា ក្យស្សីល្យរេតា ឌុររេតា ចិររេតាច រេហាតិ៍ តិហិតឆរេណ្ឌ តិហិតសរេត្វាតិ បទ្មបឈាតត្វាឃ ឆល្លំ ចា សត្តំ ចា អាឆាឃ អចត្តតរេតា តិក្កិត្តឆរេណ្ឌ រេចច តិក្កិត្តសរេត្វា ចាតិ អរេត្វា៍ ឲត្ត ច ឆរេបត្វា ឆល្លុំ, សព្ពាម្យិ អចរេសសំ ក្ខុបករេលាំ សត្តាតំ ចិតាសតកាចរេតា ‘សត្វ’ន្តិ រេចខិតព្វំ៍ ឃំ បត កិក្ខុ កត្តរេឆល្លុ ចា ឆត្តកក្ខចាសិំ ចា បិប្យលិកំ ចា ករេហត្វា ចិចរត្តិ, ត តំ បទ្មបឈាតត្វាឃ៍ តស្មា តិហិតឆរេណ្ឌ តិហិតសត្វារេត្វច សក្ខុ កច្ឆត្តិ៍ លខ្ជីតិ បិបខិក្យច្ឆតលក្កលាឃ លខ្ជាឃ សយក្តាករេតា៍ ឆឃាបរេត្តាតិ ឆឃំ រេយត្តចិត្តតំ អាបរេត្តា៍ សព្ពបិណាក្ខុតហិតាត្យកម្បីតិ សរេព្ព បិណាក្ខុរេត ហិរេតត អត្យកម្យរេកា៍ តាឃ ឆឃាបត្តាឃ សរេព្ពាសំ បិណាក្ខុតាតំ ហិតចិត្តរេកាតិ អរេត្វា៍ ចិហរតីតិ ពុទិឃតិ, បិរេលតិ៍

និត្តរេច អាទិយតីតិ និត្តាទាយី៕ ចិរេត្តតបិ និត្តរេច បដិពន្លតីតិ និត្តបាដិពន្លី៕ ឆេតេតីតិ ឆេតោ៕ ត ឆេតេត អឆេតេត៕

អឆេតត្តាពេយច បុចិក្ខតោត៕ អត្តតាតិ អត្តការេចត៕ អឆេតំ បុចិក្ខតំ អត្តកាចំ ពត្វា ចិហរតីតិ ចុត្ត ហោតិ៕

អច្រាហុចទិយត្ថិ អនេបដ្ឋចទិយំ៕ ច្រាហុំ ពេបដ្ឋិ អាចារំ ចរតីតិ ច្រាហុចារី៕ អាចារចារីតិ អច្រាហុចទិយតោ គ្នចារី៕ យេចគ្នាតិ

រាកបរិឃដ្ឋាគចនេត នងិនត្តា យេចគ្នកាតិ លន្លចោហារេហិ បដិនេចិតត្តនោ យេចគ្នាតិ នដ្ឋ ពតា អនន្លយា៕ កាយឆយាតិ

កាយចារីតំ ឆយា៕

នដ្ឋំ ចឆតីតិ នដ្ឋចារី៕ នចេដ្ឋត នដ្ឋំ នត្តហតិ ឈេដតីតិ នដ្ឋនេត្តា៕ ត អត្តរត្តរា យុនា ចឆតីតិ អនេត្វា៕ យោ ហិ បុរិនោ ពនាធិ យុនា

ចឆតិ, ពនាធិ នដ្ឋំ, តរ្សុ យុនាចារេឆត អត្តរិតត្តា នដ្ឋំ នចេដ្ឋត ត ឈដីយតិ, តន្វា ត នោ នដ្ឋនេត្តា៕ អយំ បត ត តាដិនោ៕

ឌីចិតហេតុបិ យុនា អចត្វា នចេដ្ឋត នដ្ឋំ នត្តហតិយេចាតិ នដ្ឋនេត្តា៕ ឆេតោតិ ឆិរោ, ឆិរពេឆាតិ អនេត្វា៕ ឲុកោ ហិ បុក្កលេ

ហលិត្តិរាកោ ចិយ, គ្នបរាសិយិត្រិលាតលាល្យកោ ចិយ, អរ្សុបិដ្ឋេ ឆបិតក្យុត្តលយិច ឆ, ត ឆិរពេឆា ហោតិ៕ ឲុកោ បរិនាលលោ ចិយ,

ត្តត្តលីលេ ចិយ ឆ ឆិរពេឆា ហោតិ៕ អសិតា ឃិនេ លិត្តនេត្តបិ ពេត្វ ពឆា ត ពេឆតិ៕ អយំ ចុត្តតិ ឆេតោ៕ បដ្ឋយិកោតិ

បត្តិឃាយិតត្តកោ, នន្លាយិកោតិ អនេត្វា៕ ឲុកេច្ចា ហិ បុក្កលេ ត បដ្ឋយិកោ ហោតិ៕ ‘ត្តងំ ពោត ចុត្តំ? អនុពោត’តិ ចុនេត្ត ‘យា តរ្សុ

ចចតំ នដ្ឋហឆា’តិ ចត្តត្តំ អាបដ្ឋតិ៕ ឲុកោ បដ្ឋយិកោ ហោតិ៕ ‘ត្តងំ ពោត ចុត្តំ? អនុពោត’តិ ចុនេត្ត ‘យងិ តោត ចុត្តំ, ត្តងេយេច បយាល៉ា,

ត្តងាតិ ក្តបបរិក្ខិតត្តំ តត្វិ, ឲុចេយេច ត្តង’ត្តិ ចត្តត្តំ អាបដ្ឋតិ៕ អយំ ចុត្តតិ បដ្ឋយិកោ៕ អចិនំចាឆេកោ លេកោរ្សុាតិ តាឃ

នដ្ឋចាឌិតាឃ លេកោំ ត ចិនំចាឆេតីតិ អនេត្វា៕

ត្តេយនំកេងាឃាតិ យេនំ ត្តនោ បុត្វាតិ ចុត្តាតំ នត្តិពេ បុតំ, តេនំ កេងាឃ៕ កិត្តាតំ ចា នត្តាតាតិ ក្វិត្ត យិត្តាតំ ចា

នយាគ្នបន្លាឃកាងីតំ ចា ពោតឆិនេច ពារលោត កិត្តាតំ ឲុកេយកំ ក្តបនត្តយិត្វា – ‘តុយ្យាកំ ច្រាងិនេ ក្យលេ ឌាតាតំ, ឲុចំ ពាហុរ្សុតាតំ ត្តងំ

ត យុត្ត’ត្តិអាឌីតិ ចត្វា នត្តាតំ ពត្តា៕ អគ្នប្បគាតាតិ នត្តាតាគ្នប្បគាតា៕ ពេត្វ ឌេត នយេក្កា ចិត្វា – ‘តុយ្យាកំ ឲុចគ្នប ក្យលេ ឌាតាតំ,

ឲុចគ្នបេហិ ក្យលោហិ នយត្តាកតាតំ អគ្នប្បចិកេយត’ត្តិអាឌីតិ ចត្វា ឆត្យហិកយុំ ពត្តាតិ អនេត្វា៕ នយេក្កា អារាយោ អរ្សុាតិ នយក្ការរេយា៕

ឃត្វ នយក្កា តត្វិ, តត្វ ចសិតុយ្បិ ត ត្តន្តតីតិ អនេត្វា៕ នយក្ករាយោតិបិ បាឡត្ត៕ អយេយច អនេត្វា៕ នយក្ករេតាតិ នយេក្កន្ន រេតា៕ តេ

បហាឃ អត្តាញ្ញ ពត្តុប្បិ ត ត្តន្តតីតិ អនេត្វា៕ នយេក្កា ចិត្វាបិ បុត្វាបិ តត្តតីតិ នយក្កតត្តី៕ នយក្ករលិ ចាងំ ការសិតាតិ ឃា ចាចា នេត្ត

នយេក្កយេច ពេរាតិ, តំ នាយក្កិក្យលបរិឌីបពេយច ចាងំ ការសតិ, ត ត្តាតរត្តិ៕

ពាលេត ចឆតីតិ ពាលចារី៕ ចត្តត្តាយុត្តកាលំ នល្លពេត្វា ចឆតីតិ អនេត្វា៕ គ្នតំ តធំ តដ្ឋំ នកាចេយច ចឆតីតិ គ្នតចារី៕

ឌិដ្ឋឆយុកនយ្យរាយិកត្វនត្តរ្សុិតេយច ពត្វា ចឆតីតិ អត្វចារី៕ តចលេក្យត្តរឆយុនត្តរ្សុិតំ ពត្វា ចឆតីតិ ឆយុចារី៕

នំចរចិតឃបហាតចិតឃនត្តរ្សុិតំ ពត្វា ចឆតីតិ ចិតឃចារី៕ តិឆាតំ ចុត្តតិ ឆបតោពារនោ៕ តិឆាតយរ្សុ អត្វិតិ តិឆាតចារី៕ ហឆេយ

តិសាតព្ឋាយុត្តកំ ចាជំ ការិតាតិ អត្ថោ។ ពោរលតាតិ ឲចរូបិ ការយាតោបិ ច “អហំ តិសាតចតិ ចាជំ ការិស្សាមី”តិ ត អកោរលត ការេតិ។ យុត្តកាលំ បត សល្លក្ខេត្វាច ការេតីតិ អត្ថោ។ សាបតេសត្តិ ទិសាបយំ, សកោរលត្តិ អត្ថោ។ បរិឃត្តចតិត្តិ បរិច្ឆេជំ តស្សេត្វា។ ឃឆាស្សា បរិច្ឆេទោ បញ្ញាយតិ, ឲចំ ការេតីតិ អត្ថោ។ អត្ថសំហិតត្តិ អតេតកេហិបិ តយេហិ ចិកដទេត្តត បរិយាតាតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ អត្ថសយុត្តំ ការេតិ។ យំ ចា យោ អត្ថចាឌី អត្ថំ ចតតិ, តេតត អត្ថេត សំហិតត្តា អត្ថសំហិតំ ចាជំ ការេតិ។ ត អញ្ញាំ តិក្ខិបិត្វា អញ្ញាំ ការេតីតិ

ចុត្តំ ហោតិ។

១សិ៍ ពីជកាយក្ខតកាយសយារម្ភាតិ មូលពីជំ, លត្តពីជំ, ផឡុពីជំ, អក្កពីជំ ពីជពីជត្តិ បញ្ចចិធស្ស ពីជកាយស្ស ចេច ឃស្ស កស្សចិ

តីលតិណរុក្ខាឌិកស្ស ក្ខតកាយស្ស ច សយារម្ភា។ ឈេតភេទតបចតាឌិភាវេចត ចិកោបតា បដិចិរតោតិ អត្ថោ។ ឲកកត្តិកោតិ

បិតរាសកត្តំ, សាយយាសកត្តត្តិ ទ្វេ កត្តាតិ។ តេសុ បិតរាសកត្តំ អត្តោយឌ្ឍតិរុកាត បរិច្ឆិត្តំ។ ឱតទំ យឌ្ឍតិរុតោ ឱឌ្ឍំ អត្តោអរុណោត។ តស្មា

អត្តោយឌ្ឍតិរុកា តសក្កុត្តំ ក្ខុញ្ញយាតោបិ ឲកកត្តិកោច ហោតិ។ តំ សត្តាយ ចុត្តំ – ឲកកត្តិកោតិ។ រត្តិយា ភោជតំ រត្តិ, តតោ ឱបរតោតិ

រត្តូបរតោ។ អតិក្កន្តេ យឌ្ឍតិរុកា ឃាច សុរិយសត្ថង្គយតា ភោជតំ ចិកាលភោជតំ តាម, តតោ ចិរតត្តា ចិរតោ ចិកាលភោជតា។

សាសតស្ស អតតុលោមត្តា ចិសូកំ បដាណីភូតំ ឌស្សតត្តិ ចិសូកឌស្សតំ។ អត្តតា តច្ចតតច្ចាបតាឌិចសេត តច្ចា ច គីតា ច ចាឌិតា ច

អត្តយសោ យឃុរតច្ចតាបតាឌិចសេតបិ បចត្តាតំ តច្ចាឌីតំ ចិសូកភូតា ឌស្សតា ចាតិ តច្ចគីតចាឌិតចិសូកឌស្សតា។ តច្ចាឌីតិ ហិ អត្តតា

បយោជេតុំ ចា បរេហិ បយោជាបេតុំ ចា យុត្តាតិ បស្សិតុំ ចា តេច កិក្ខូតំ ត កិក្ខូតីតំ ចដ្ដត្តិ។ មាលាទីសុ – មាលាតិ យំកិញ្ចិ បុប្ផំ។ កន្ធត្តិ

យំកិញ្ចិ កន្ធជាតំ។ ចិលេបតត្តិ លចិរាកករណំ។ តត្ថ បិឡអត្តន្តោ ធារេតិ តាម។ ឩតដ្ឋាតំ បូរេត្តោ មណ្ឌេតិ តាម។ កន្ធចសេត

លចិរាកចសេត ច សាឌិយត្តោ ចិភូសេតិ តាម។ ឋាតំ ចុច្ចតិ ការណំ។ តស្មា យាយ ទុស្សីល្យចេតតាយ តាតិ មាលាធារណាឌីតិ

មហាជតោ ករោតិ, តតោ បដិចិរតោតិ អត្ថោ។ ឱច្ចាសយតំ ចុច្ចតិ បមាណាតិក្កត្តំ។ មហាសយតំ អកប្បិយសត្ថតំ, តតោ បដិចិរតោតិ

អត្ថោ។ ជាតរូបត្តិ សុចណ្ណំ។ រជតត្តិ កហាបណោ, លោហមាសកោ, ជតុមាសកោ, ឌារុមាសកោតិ យេ ចោហារំ កច្ឆន្តិ។ តស្ស

ឧកយស្សាបិ បដិក្កហណា បដិចិរតោ, តេច តំ ឧក្កណ្ហាតិ, ត ឧក្កណ្ហាបេតិ, ត ឧបតិក្ខិត្តំ សាឌិយតីតិ អត្ថោ។

អាមកធញ្ញបដិក្កហណាតិ សាលិចីហិយចកោទ្រុមកង្គុចរកក្រុទ្រសកសង្ខាតស្ស សត្តចិធស្សាបិ អាមកធញ្ញស្ស បដិក្កហណា។ ត កេចលញ្ច

ឲតេសំ បដិក្កហណមេច, អាមសតម្បិ កិក្ខូតំ ត ចដ្ដតិយេច។ អាមកមំសបដិក្កហណាតិ ឲត្ថ អញ្ញត្រ ឱឌិស្ស អតុញ្ញាតា អាមកមច្ឆមំសាតំ

បដិក្កហណមេច កិក្ខូតំ ត ចដ្ដតិ, តោ អាមសតំ។ ឥត្ថិកុមារិកបដិក្កហណាតិ ឲត្ថ ឥត្ថីតិ បុរិសត្តរកតា។ ឥតរា កុមារិកា តាម។ តាសំ

បដិក្កហណម្បិ អាមសតម្បិ អកប្បិយមេច។ ឌាសិឌាសបដិក្កហណាតិ ឲត្ថ ឌាសិឌាសចសេតេច តេសំ បដិក្កហណំ ត ចដ្ដតិ។ ‘កប្បិយការកំ

ឌម្មិ’, ‘អារាមិកំ ឌម្មី’តិ ឲចំ ចុត្តេ បត ចដ្ដតិ។ អជេឡអកាឌីសុបិ ខេត្តចត្ថុបរិយោសាតេសុ កប្បិយាកប្បិយតយោ ចិតយចសេត

ឧបបរិក្ខិតព្ពោ។ តត្ថ ខេត្តំ តាម យស្មិំ បុព្ពណ្ណំ រុហតិ។ ចត្ថុ តាម យស្មិំ អបរណ្ណំ រុហតិ។ យត្ថ ចា ឧកយម្បិ រុហតិ តំ ខេត្តំ។ តឌត្ថាយ

អកតក្ខុមិភាគោ ចត្ថុ។ ខេត្តចត្ថុសីសេត ចេត្ថ ចាបិតឡអាកាឌីតិបិ សង្កហិតាតេច។

ឌូតេយ្យំ ចុច្ចតិ ឌូតកម្មំ។ គិហីតំ បហិតំ បណ្ណំ ចា សាសតំ ចា កហេត្វា តត្ថ តត្ថ កមតំ។ បហីណកមតំ ចុច្ចតិ បរឃរំ បេសិតស្ស

ឲ្យក្កកាយតំ៍ អនុឃោរកោ តាយ តក្ខយកេលំ៍ តស្វា ក្ខុតេយ្យបហឹលកាយតាតំ អនុកោតិ ឧចេយេត្ត អទេត្ត ដដ្ឋេព្វា៍ កាយចិក្កឃាតិ កាឃា ច ចិក្កឃា ច៍ ឭលិក្យុវិនីស្ស – ក្យុវត្តិ ចត្វារិ៍ តត្ថ ឭលិក្យុវ តាយ ន្វបក្យុវ, អដ្ឋក្យុវ កហលក្យុវ, បដិប្ផត្តក្យុវត្តិ ចត្ថាដ្ឋិស ទេហាតិ៍ តត្ថ ន្វបក្យុវ តាយ ទេក្ខ ឭលិ ឃយន្វបិ កត្វា កល្យាត្តា យហតិឃា កល្យាតិ, ឧឧទេត្តា ឲ្យក្កាឃ ទេឧតិ៍ អដ្ឋក្យុវ តាយ កល្យាត្តា បន្តាកាទេក ហទេត្តត ឭលំ អក្កយតិ, ឧឧទេត្តា ប្ខុត្តកាទេក៍ កហលក្យុវ តាយ កល្យាត្តា យ្ខុទេល ទដ្ឋ កល្យាតិ, ឧឧទេត្តា អទេក្ក៍ បដិប្ផត្តក្យុវ តាយ ឭលំ ឃ្ងសិទំ កត្វា អទេត្តា អឃន្ទ្យល្លំ បក្លិបិត្វា កល្យាត្តា តំ បន្តាកាទេក កទេទាតិ, ឧឧទេត្តា អក្កកាទេក៍

កំទេឃា ក្ខុច្ចតិ ស្ខុចល្លបិតិ៍ តាឃ ចត្វារិ កំឃក្យុវ៍ កធំ? ឧកំ ស្ខុចល្លបិតិ៍ កត្វា អត្ថា ទេក្ខ តិទេយ្យា ទេលិហបិតិទេឃា ស្ខុចល្លចល្លា កទេទាត្តិ, តទេតា ឌតបធិ កត្តា កិត្តិទេធច អដ្ឋក្យុលំ បចិសិត្វា ស្ខុចល្លកាឌតាតិ កិលចា’តិ ចត្វា អទេល្លប្ខុន្តិទេត ឃយល្លតទំ ធាត្យកាយា ទេហាត្តិ៍ តទេតា ទេតហិ ‘កធំ ត្តទេយសំ ស្ខុចល្លកាទេចា ឌាតិតទេត្តា’តិ ក្ខុទេត្ត ‘ចឹយំសិត្វា កល្យចា’តិ ស្ខុចល្លបិតិ៍ បិឃាទេល ឈសិត្វា ឃត្តាបិតិទេឃា ឧត្វា កន្តត្តិ៍

យាតក្យុវ តាយ ហឧឃទេកឧសិលាទេកឧទដ្ឋទេកឧចទេឃត តិចិធំ ទេហាតិ៍ តត្ថ ហឧឃទេកទេធា ឃប្បិទេតលិឌិយិតតកាទេល លត្ថតិ៍ តាតិ ហិ កល្យាត្តា ទេហដ្ឋា លិទេក្កត យាទេតត ‘ឃលិកំ អាសិត្វា’តិ ចត្វា អទេត្តាកាឌទេត ធាតំ បល្លទាទេបត្វា កល្យាតិ៍ ឧឧទេត្តា លិក្កំ បិឆាឃ សឹឈ ប្អុទេទត្វា ទេឧតិ៍ សិលាទេកទេធា តិលតល្អលិឌិយិតតកាទេល លត្ថតិ៍ តាតិ ហិ កល្យាត្តា ឃលិកំ សិលំ ក្ខុស្សាទេបត្វា កល្យាតិ៍ ឧឧទេត្តា ទេចទេកត ប្អុទេទត្វា សិលំ លិក្កទេត្តា ទេឧតិ៍ ទដ្ឋទេកទេធា ទេលត្តចត្តយិតតកាទេល លត្ថតិ៍ លដ្ឋា អលកត្តា ហិ ទេលត្តំ អយហត្តយ្បិ យហត្តិ កត្វា យិតត្តិ៍

ក្ខុទេក្កាឧតាឌីស្ស – ក្ខុទេក្កាឧតត្តិ អឃ្សាយិទេក ឃាយិទេក កាតំ លដ្ឋាក្កហលំ៍ ចត្វាតត្តិ ទេតហិ ទេតហិ ក្ខុបិទេឃហិ បទេទសំ ចត្វាតំ៍ តតិឧទេយកំ ចត្ត – ឧទេកា កិទ លុក្កទេកា យិកត្វា យិកេបិតកត្វា កទេហត្វា អាកន្តតិ៍ តទេយទេកា ក្ខុទេត្តា – “កិ ទេកា យិទេកា អល្លត្តិ, កិ យិកេបិតទេកា”តិ អាហ៍ “យិទេកា ទេក្ខ កហាបទេល, យិកេបិតទេកា ឧក”ត្តិ ច ក្ខុទេត្ត កហាបលំ ឧត្វា យិកេបិតកំ កទេហត្វា ទេធាកំ កត្តា តិចទេត្តា , “ត ទេយ ទេកា យិកេបិតទេកត អទេត្តា, យិកំ ទេយ ទេឧហី”តិ អាហ៍ ទេតត ហិ “ទេក្ខ កហាបទេល ទេឧហី”តិ៍ ទេឃា អាហ – “តត្យ ទេត, ទេកា, យឃា បឌយំ ឧទេកា កហាបទេលា ឌិទេត្តា”តិ? “អាយ ឌិទេត្តា”តិ៍ ត្តឧយ្បិ យិកេបិតកំ កល្យា ឧចំ ទេឃា ច កហាបទេលា អឃត្វា កហាបលល្លលទេកា យិកេបិតទេកាតិ ទេក្ខ កហាបលា កចិស្សត្តិតិ៍ ទេឃា “កាទេលំ ចឧតី”តិ ឃល្លទេក្កត្វា យិកេបិតកំ កទេហត្វា យិកំ អឧាសិតិ៍

តិកតីតិ ទេឃាកចទេឃត ចា យាឃាចទេឃត ចា អបិយដ្ឋំ បិយដ្ឋត្តិ, អយលិ យលិតិ, អស្ខុចល្លំ ស្ខុចល្លត្តិ កត្វា បតិន្វបទេកត ចត្វាតំ៍ ឃាឌិទេឃាទេកាតិ ក្យុវិលទេឃាទេកា៍ ឧទេតសំទេឃច ក្ខុទេក្កាឧតាឌីតទេយតំ តាយំ៍ តស្វា ក្ខុទេក្កាឧតឃាឌិទេឃាទេកា ចត្វាតឃាឌិទេឃាទេកា តិកតិឃាឌិទេឃាទេកាតិ ឧចេយេត្ត អទេត្ត ដដ្ឋេព្វា៍ ទេកធិ អត្ថា ឧទេឃ្សត្វា អត្ថាឃ្ស បទិចត្តតំ ‘ឃាឌិទេឃាទេកា’តិ ចឧត្តិ៍ តំ បត ចត្វាទេតទេតច ឃដ្ឋហិតំ៍

ទេលឧតាឌីស្ស – ទេលឧតត្តិ ហត្ថេទ្ធឧតាឌិ៍ ចទេឆាតិ យាទេលំ៍ ធាទេត្តាតិ ទដ្ឋធាត្តតាឌីហិ ធាត្តតំ៍ ចិបទាទេយាទេឃាតិ ហិយចិបទាទេយាទេឃា, ក្យុត្តចិបទាទេយាទេឃាតិ ក្ខុចិទេឆា៍ ឃតិក្យហិយបិតឃយទេឃ ហិទេយត បដិប្ផត្តា ហ្យុត្វា យក្កប្យុវិបត្តំ ឌតំ យ្ខុឃត្តិ, អយំ ហិយចិបទាទេយាទេឃា៍ យំ

ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨣᩤᨾᨶᩥᨣᨾᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨷᨠᩁᨱᩴ᪨ ᩈᩉᩈᩣᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᩉᩈᩥᨠᨠᩥᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨣᩮᩉᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩏᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᨽᨱ᩠ᨯᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨨᩮᨴᨶ...ᨷᩮ... ᩈᩉᩈᩣᨠᩣᩁᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪙᪐᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ᪨ ᩈᨾᩣᨴᩤᨿᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩦᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᨩᩣᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤᩅ ᨠᩣᨿᨷᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤᩅ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ “ᨾᨾ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨷᩁᩥᩅᩮᨱᩴ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩤ ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩤ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨩᩥᨿᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩈᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨿᩪᨳᩤ ᩋᨷᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᩅᩥᨿ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩴ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩴ ᩅᨶᨷᨻ᩠ᨽᩣᩁᩴ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣᩅ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

“ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨥᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ,

ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨾᩣᨶᩮᩣ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ;

ᨷᩁᩥᩔᨿᩣᨶᩴ ᩈᩉᩥᨲᩣ ᩋᨨᨾ᩠ᨽᩦ,

ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪒);

ᩑᩅᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩴ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨷᨾᩣᨿ ᩈᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, “ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨠ᩠ᨡᩦ ᩈᨠᩩᨱᩮᩣᨲᩥ ᨷᨠ᩠ᨡᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠᩩᨱᩮᩣ᪨ ᨯᩮᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨲᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᩈᨠᩩᨱᩣ ᨶᩣᨾ “ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨴᩮᩈᩮ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨷᩁᩥᨷᨠ᩠ᨠᨹᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨶᩣᨴᩥᩈᩣᩉᩥ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨡᨷᨲ᩠ᨲᨲᩩᨱ᩠ᨯᩣᨴᩦᩉᩥ ᨲᩔ ᨹᩃᩣᨶᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨵᩩᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᨡᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩍᨴᩴ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨶᩣᨿ, ᩍᨴᩴ ᩈ᩠ᩅᩤᨲᨶᩣᨿ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨹᩃᩮ ᨷᨶ ᨡᩦᨱᩮ ᨶᩮᩅ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩴ ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᨶᨡᩴ ᩅᩤ ᨲᩩᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩤ ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᨶᨷᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᨴᩥᩈᩣᨽᩣᨣᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨷᨲ᩠ᨲᨽᩣᩁᩮᩣᩅ ᩏᨷ᩠ᨷᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩋᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶᩥᩔᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᩁᨷᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣᨿᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩤᨿᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩮᨶ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ᪨ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩈᩩᨡᩴ᪨

᪑᪙᪑᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨷᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩁᩪᨷᩴ ᨷᩔᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨷᨴᩮᩈᩩᨷᩥ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᩈᩮᨠᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩋᨶᩣᩈᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨡᩴ᪨ ᩋᩅᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩈᩩᨡᨬ᩠ᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩋᩅᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

១២៧៉សោអភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេតិ សោ បតទ្ធិដ្ឋានំ ទ្ពត្រិ្លឃានំ និចតេន នយត្ថារតោ ភិក្ខុ ខ្ពុយេស្ស អភិក្កន្តបដិក្កន្តាឌីស្ស សព្វស្ស ចារេតស្ស សតិសម្បជញ្ញាចសេន សម្បជានការី ហោតិ៉ ពត្ត យំ ចត្តុព្វំ សិយា, ចំ ឈាតចិករេក្ក ទុព្តូយេច៉

សោ ខ្ពុមិតា ចាតិអាឌិតា កិំ ករេស្សតិ? អាទេញ្ញាចាសស្ស បច្ចយសម្បត្តិំ ករេស្សតិ៉ យស្ស ហិ ខ្ពុយេ ចត្តារោ បច្ចយា តត្ថិ, ពស្ស អាទេញ្ញាចារសោ ត ខ្ពុជ្ជតិ, ចិរដ្ឋានការេពហិ ចា ចតឆរេកេហិ ចា សទ្ធិំ ចត្តុព្វំ អាបជ្ជតិ៉ អាទេញ្ញា អភិចត្វា ទេចតា "កិំ ឲចទ្ទបស្ស បិបតិក្ខុកោ អាទេញ្ញាចារសេតា"តិ ភេរចិ សទ្ធិំ សារេចត្តិ៉ ហត្ថេហិ សីសំ បហរិត្វា បលាយតាការំ ករោត្តិ៉ "អស្សុកោ ភិក្ខុ អាទេញ្ញា បចិសិត្វា ខ្ពុនញ្ញិនញ្ញា បិបកម្មំ អការសី"តិ អយសោ បត្តូតិ៉ យស្ស បតេតេច ចត្តារោ បច្ចយា អត្ថិ, ពស្ស អាទេញ្ញាចារសោ ខ្ពុជ្ជតិ៉ សោ ហិ អត្តនោ សីលំ បច្ចចេក្ខន្តោ កិញ្ចិ កាឡកអតំ ចា តិលកំ ចា អបស្សន្តោ បីតិំ វុប្បាទេត្វា ចំ លយតោ ចយតោ សម្មសន្តោ អរិយភូមិំ ឱក្កមតិ៉ អាទេញ្ញា អភិចត្វា ទេចតា អត្តមនា ចណ្ណំ ភាសន្តិ៉ ខ្ពុតិស្ស វុដកោ បក្តិត្វពេលឆិត្ត ចិយ យសោ ចិត្ថារិកោ ហោតិ៉ ចិចិត្តត្ថិអាឌីតិ ហេដ្ឋា ទុព្តព្វារេតច៉ សោ ឲចំ សយាហិតេ ចិត្តេ...បេ... យចាកម្មូបគេ សត្តេ បជាតាតីតិ ឲត្តកេ ចារេត យំ ចត្តុព្វំ សិយា, ចំ សព្វំ ចិសុទ្ធិមគ្គេ ទុព្តូយេច៉

១២៨៉ ពតិយចិជ្ជាយ សោ ឲចំ សយាហិតេ ចិត្តេតិ ចិបស្សតាបាឌកំ ចតុត្ថជ្ឈានចិត្តំ ទេចឌិតព្វំ៉ អាសចានំ លយញាណាយាតិ អាទហត្តូយក្កញាណត្ថាយ៉ អាទហត្តូយក្កោ ហិ អាសចានំ ចិតាសតោ អាសចានំ លយោតិ ទុច្ចតិ៉ ពត្រ ទេចំ ញាណំ ពស្សរិយាបត្តត្តាតិ៉ ចិត្តំ អភិតិន្នារេតីតិ ចិបស្សតាចិត្តំ អភិតីហរតិ៉ សោ ខ្ពុជំ ទុក្ខន្តិ ឲចយាឌីស្ស – "ឲត្តកំ ទុក្ខំ, ត ខ្ពុតោ ភិយ្យោ"តិ សព្វម្បិ ទុក្ខសច្ចំ សរសលក្ខណបដិចេធេត យចាភូតំ បជាតាតិ, បដិចិជ្ឈតិ៉ ពស្ស ច ទុក្ខស្ស តិព្វត្តិកំ ពណ្ហំ– អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ; ពទុភយម្បិ យំ ធានំ បត្វា តិរុជ្ឈតិ, ចំ ពេសំ អប្បចត្តិ តិព្វានំ – អយំ ទុក្ខតិរោធោតិ; ពស្ស ច សម្បាបកំ អរិយមគ្គំ – អយំ ទុក្ខតិរោធគាមិតី បដិបទាតិ សរសលក្ខណបដិចេធេត យចាភូតំ បជាតាតិ, បដិចិជ្ឈតីតិ – ឲចយេត្វា ទេចឌិតព្វោ៉

ឲចំ សរូបតោ សច្ចាតិ ទស្សេត្វា ខ្ពុទាតិ កិលេសចសេន បរិយាយតោ ទស្សេន្តោ ខ្ពុយេ អាសចាតិអាឌិមាហ៉ ពស្ស ឲចំ ជាតតោ ឲចំបស្សតោតិ ពស្ស ឲចំ ជាតន្តស្ស ឲចំ បស្សន្តស្ស សហ ចិបស្សតាយ កោដិប្បត្តំ មគ្គំ កថេតិ៉ កាមាសចាតិ កាមាសចតោ៉ ចិមុច្ចតីតិ ខ្ពុមិតា មគ្គក្ខណំ ទស្សេតិ៉ ចិមុត្តស្មិន្តិ ខ្ពុមិតា ផលក្ខណំ ទស្សេតិ៉ មគ្គក្ខណេ ហិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ, ផលក្ខណេ ចិមុត្តំ ហោតិ៉ ចិមុត្តស្មិំ ចិមុត្តមិតិ ញាណន្តិ ខ្ពុមិតា បច្ចចេក្ខណញាណំ ទស្សេតិ៉ ខីណា ជាតីតិអាឌីហិ ពស្ស ភូមិំ៉ តេត ហិ ញាណេត សោ បច្ចចេក្ខន្តោ 'ខីណា ជាតី'តិអាឌីតិ បជាតាតិ៉ ទុសិតត្តិ ចុដ្ឋំ បរិចុដ្ឋំ គតំ ចរិតំ តិដ្ឋិតត្តិ អត្ថោ៉ ព្រហ្មចរិយត្តិ មគ្គព្រហ្មចរិយំ៉ បុចុជ្ជតកល្យាណកោត ហិ សទ្ធិំ សត្ត សេក្ខា ព្រហ្មចរិយចាសំ ចសន្តិ តាម៉ ខីណាសចោ ចុដ្ឋចាសោ៉ ពស្មា សោ អត្តនោ ព្រហ្មចរិយចាសំ បច្ចចេក្ខន្តោ ទុសិតំ ព្រហ្មចរិយត្តិ បជាតាតិ៉ គតំ ករណីយត្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាបហាតសច្ឆិកិរិយាភាចតាចសេន សោឡសចិធម្បិ កិច្ចំ តិដ្ឋាបិតត្តិ អត្ថោ៉ បុចុជ្ជតកល្យាណកាទយោ ហិ ចំ កិច្ចំ ករោត្តិ; ខីណាសចោ គតករណីយោ៉ ពស្មា សោ អត្តនោ ករណីយំ បច្ចចេក្ខន្តោ "គតំ ករណីយ"ន្តិ បជាតាតិ៉ តាបរំ ខ្ពុត្ថត្តាយាតិ "ខ្ពុទាតិ បុត ឲត្ថកាចាយ ឲចំ សោឡសកិច្ចភាចាយ កិលេសក្ខយាយ

ចា យក្កាចតាកិច្ចំ តត្ថ”តិ បដាតាតិ។

១៥៩។ សរាកាឌីសុ – អប្បហីនោតិ ចិក្លម្ភនប្បហានេន ចា តទង្គប្បហានេន ចា សមុច្ឆេទប្បហានេន ចា អប្បហីនោ។

១៥៧។ លិកី ហោតីតិអាឌីសុ – លិកីតិ លិកចា បដិលកិត្វា ឋិតោ។ អដ្ឋន្នំ ចេតោសមថស្សាតិ តិយកដ្ឋន្នំសមាបត្តីនំ អត្ថតោ ចិត្តោ ស្សប្បត្តស្ស ចេតោសមថស្ស។ អឌិបញ្ញាឆម្ពចិបស្សតាយាតិ អឌិបញ្ញាសង្ខាតាយ ពត្តឆម្ពេសុ អតិច្ចាឌិចសេន បចត្តាយ ចិបស្សតាយ។ ទ្វូបសហកតាតត្ថិ ទ្វូបតិមិត្តាទម្មណាតំ ទ្វូបាចចរសមាបត្តីតំ។ អទ្វូបសហកតាតត្ថិ ត ទ្វូបតិមិត្តាទម្មណាតំ អទ្វូបសមាបត្តីតំ។ ឧត្តុ ច បឋមោ អដ្ឋសមាបត្តិលិកី បុថុជ្ជនោ។ ទុតិយោ សុក្ខចិបស្សកអរិយសាចកោ។ តតិយោ អដ្ឋសមាបត្តិលិកី អរិយសាចកោ។ ចតុត្ថោ លោកិយមហាជនោ ចេឌិតព្វោ។

១៥៥។ អតុសោតគាមីអាឌីសុ – អតុសោតគាមីតិ ចដ្ដសោតំ អតុគតោ, ចដ្ដសោតេ តិមុគ្គោ បុថុជ្ជនោ ចេឌិតព្វោ។ បដិសោតគាមីតិ បដិសោតកមតោ។ អតុសោតំ អកត្វា បដិសោតំ កច្ឆន្តស្សតំ អឌិចចតំ។ បិបញ្ចា កម្មំ ត ករោតីតិ បញ្ចាតំ ចីតិក្កមតោ្ត ត ករោតិ។ សហាបិ ទុក្ខេត សហាបិ ទោមតស្សតាតិ កិលេសបរិយុដ្ឋានេត សតិ ស្សប្បត្តេ ទុក្ខទោមតស្សេត សទ្ធិម្បិ។ បរិបុណ្ណត្តិ តិស្សត្តំ សិក្ខាតំ ឧកាយបិ អត្ថតំ។ បរិសុទ្ធត្តិ តិទ្វូបក្កិលេសំ។ ព្រហ្មចរិយត្តិ សេដ្ឋចរិយំ។ ត្តមិតា ចាទេត សោតាបត្តសកទាគាមិតោ កថិតា។ កិំ បត សេ ទ្វុទត្តា ព្រហ្មចរិយំ ចរត្តីតិ? អាម។ កិលេសទោទតេត ទ្វុទត្តា ចរត្តិ តាម។ សីលសម្បត្តោ បុថុជ្ជតកិក្ខុបិ ឧទ្ទេច សង្កហិតោ។

ឋិតត្តាតិ ឋិតសភាចោ។ អតាកាមីតិ កាមរាកព្យាបាទេហិ អកម្បតីយចិត្តតាយ ច តម្ហាលោកា អតាចត្តិឆម្មតាយ ច ឋិតសភាចោ តាម។ តិណ្ណោតិ តណ្ហោសោតំ ស្សត្តិណ្ណោ។ បារក្កតោតិ តិព្វាតបារំ កតោ។ ថលេ តិដ្ឋតីតិ អរហត្តផលសមាបត្តិថលេ តិដ្ឋតិ។ ចេតោចិមុត្តិត្តិ ផលសមាធិំ។ បញ្ញាចិមុត្តិត្តិ ផលញាណំ។ អយំ ចុច្ចតីតិ អយំ ចីណាសចោ “តិណ្ណោ បារក្កតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ”តិ ចុច្ចតិ។ ពាហិតបាបតាយ ហិ ឧស ព្រាហ្មណោ តាម។

១៥៨។ អប្បស្សុតាឌីសុ – អប្បកំ សុតំ ហោតីតិ តចង្គេ សត្ថុសាសនេ កិញ្ចិទេច ថោកំ សុតំ ហោតិ។ ត អត្ថមញ្ញាយ, ត ឆម្មមញ្ញាយ ឆម្មាតុឆម្មបដិបត្តោ ហោតីតិ អដ្ឋកថញ្ច បាឡិញ្ច ជាតិត្វា លោកុត្តរឆម្មស្ស អតុទ្វូបឆម្មំ បុព្វភាគបដិបទំ បដិបត្តោ ត ហោតិ។ ត្តមិតា តយេត សព្វត្ថ អត្ថោ ចេឌិតព្វោ។

១៦០។ សមណមចលីឌីសុ – សមណមចលោតិ សមណអចលោ, មការោ បទសត្តិករោ។ តិច្ចលសមណោ, ឋិរសមណោតិ អត្ថោ។ អយំ ចុច្ចតីតិ អយំ សោតាបត្តោ សាសតេ មូលជាតាយ សទ្ធាយ បតិដ្ឋិតត្តា ‘សមណមចលោ’តិ ចុច្ចតិ។ សកទាគាមី បត ទជ្ជតកិលេសស្ស អត្ថិតាយ សមណបទុមោតិ ចុត្តោ។ ទត្តដ្ឋោ ហិ ត្តឆ បទុមដ្ឋោ តាមាតិ ចុត្តំ។ អតាកាមី កាមរាកសង្ខាតស្ស ទជ្ជតកិលេសស្ស តត្ថិតាយ សមណបុណ្ឌរីកោតិ ចុត្តោ។ បណ្ឌរដ្ឋោ ហិ ត្តឆ បុណ្ឌរីកដ្ឋោ តាមាតិ ចុត្តំ។ ចីណាសចោ ច ថទ្ធភាចករាតំ កិលេសាតំ អភាចេត

ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩉᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩉᩩᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨭ᩠ᨮᩮᨶᨸᩥ ᩑᩈ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩉᩩᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪑᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨠᩮ – ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩩ "ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩈᩩ᪨ ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩉᩥᩴᩈᨶᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩥᨠᩮᩣᨸᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩮᩈ "ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪗᪔᪙) ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ "ᨾᩉᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩉᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣ, ᨶ ᨲᩮ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩣ"ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪓᪙) ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩴ᪨ "ᩈᨾᨱᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᨸᩣᨱᩴ ᩋᩣᩁᨽᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪕᪑-᪕᪒) ᩉᩥᩴᩈᨶᩮ᪨ "ᩋᩣᩁᨽᨳ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᨳ, ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨳ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩈᨶᩮ"ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘᪕) ᩅᩦᩁᩥᨿᩮ᪨ "ᨻᩦᨩᨣᩣᨾᨽᩪᨲᨣᩣᨾᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪐, ᪑᪙᪔; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙᪓) ᩅᩥᨠᩮᩣᨸᨶᩮ᪨ "ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪔᪒) ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᨲᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳᩔᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩔ, ᨿᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᩔ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ? ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩴ᪨ ᨹᩃᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨶ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩍᨵ ᨾᨣ᩠ᨣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩅᩈᩮᨶ ᨹᩃᩮᨶᩮᩅ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨠᨲᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᨩᩣᨲᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩈᨾ᩠ᨽᩅᩣ᪨ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᨩᩣᨲᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣ᪨ ᨸᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩣᨵᩪᨲᩥ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᩣᩅ ᩋᨸᩁᨴ᩠ᨵᩴ ᨲᩅ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨾᨿᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨿᩣᨧᩣᨾ – "ᨴᩮᩈᩮᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ, ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ, ᩋᩣᩅᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᩋᩣᩅᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ, ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᨩᩮ ᩋᩣᩈᩅᩮ ᨸᩉᩣᨿ, ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩮ ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᨩᩮ ᩋᩣᩈᩅᩮ ᨸᨭᩥᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᨬ᩠ᨧ ᨽᩣᩅᩮᨲᩩ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨾᩩᨶᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᨶ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᨶ᪨ ᩈᨾᩈᨾᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨽᩣᩅᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᨶ ᩒᩅᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨽᩣᨣᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶ "ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨠᩮᩣᩅᩥᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨬ᩠ᨬᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶ "ᩈᨠᩥᩴ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨶᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩴ ᨸᨶ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ? ᩒᩔᨭ᩠ᨮᩅᩦᩁᩥᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ "ᨠᩥᩴ ᨾᩮ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨶ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩮᩣᨸᩥ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶ ᨸᩪᩁᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ "ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ

តាយ គតិ អតិពន្ធា អាយស្មា ហិ ខេមត្ថេឃ្យមហាមហ្គន្ធស្ស មហុលកាចំ លោកេឃ្យបិ ត លោកេឃ្យាបីតិ អរហត្តត្ថាយ ចិបស្សតិ ការេចហី”តិ ឌុចឌិតខេត្តាច ខេសំ សត្ថុ ចុត្តភខេឃខេភច ខេចឌិតត្តា

១៥៧ ឥត្ថា អចេលាភាពីតិអាទីសុ – ឯខេកា កិច្ច មហាបុខេញ្ញា ចតុបច្ចយលាភី ខេហាតិ ខេសា ឌីចទាឌីតិ លកិត្វា អញ្ញា អប្បបុញ្ញា អាបុច្ឆតិ ខេសាបិ តស្មិំ បុគប្បតិ អាបុច្ឆខេត្តាបិ គណ្ហាតិខេឃច អចស្ស ព្ពុតខេរា ខេចាក់ គុបិខេតា ហុត្វា មក្កកាចំ ក្លប្បាខេឌកុកាខេមា ចឌតិ – “អយំ អត្តខេភា ឆមុតាឃ ឌីចទាឌីតិ ត លកតិ, អខេមគ្រិស្សាឃ លកតី”តិ ឯចំ បុក្កខេលា ឥត្ថា អចេលាភាតិ តាយ ឯខេកា បត ឯខេកាភ សង្គិ ខេច្ច ពីលិ ចស្សាតិ ចសខេត្តា បុខេត្តា តំ បុក្កលំ កទុំ គត្វា បច្ឆា គច្ឆខេត្ត គច្ឆខេត្ត កាខេល ឌិត្តីកាទ ត គខេរាតិ, អាសតាបិ ត ចុដ្ឋាតិ, ក្លបដ្ឋាតប្បិ ត គច្ឆតិ ឯចំ បុក្កខេលា សំចាខេសត អចេលាភាតិ តាយ

អាខេឆឃ្យមុខេលាតិ អាឌីខេតា ខេឆឃ្យមុខេលា បឌមចចតស្មិំខេឃច ឌបិតមុខេលាតិ អខេត្ថា អឌិមុច្ចិតា ខេហាតីតិ សន្ធាតា ខេហាតិ តត្រាយំ តខេឃា – ឯខេកា បុក្កខេលា សាទុប្បំខេឃច កិច្ច ‘អសាទុខេប្បា ឯខេសា’តិ គខេឆតិ, តំ សុត្វា ឯស តិដ្ឋំ គច្ឆតិ បុត អខេញ្ញាត សកាខេកាត កិច្ចតា ‘សាទុខេប្បា អយ’ត្តិ ចុខេត្តបិ តស្ស ចចតំ ត គណ្ហាតិ “អសុខេកាត តាយ ‘អសាទុខេប្បា អយ’ត្តិ អមជ្ឈំ គឌិត”ត្តិ បុរិមកិច្ចខេតាច គចំ គណ្ហាតិ អបខេរាបិស្ស គុស្សីលំ ‘សីលចា’តិ គខេឆតិ តស្ស ចចតំ សឌ្ឍហិត្វា បុត អខេញ្ញាត “អសាទុខេប្បា ឯស កិច្ច, តាយំ តុមជ្ឈំ សត្តិកំ ក្លបសក្កមិតុំ ឃុខេត្តា”តិ ចុខេត្តាបិ តស្ស ចចតំ អក្កខេហត្វា បុរិមខេស្សច គចំ គណ្ហាតិ អបខេរា ចណ្ណម្បិ គឌិតំ គណ្ហាតិ, អចណ្ណម្បិ គឌិតំ គណ្ហាតិខេឃច អឃម្បិ អាខេឆឃ្យមុខេលាខេឃច តាយ អាឆាតត្ថុមុខេលា ឃំ ឃំ សុណាតិ, តត្ថ តត្ថ ឌបិតមុខេលាតិ អខេត្ថា

ខេលិខេលិតិ សន្ធាឌីតំ ព្ពុត្តខេកាលដ្ឋិតិកត្វា អស្សទ្ធិយាឌីហិ លុលិតកាខេចត ខេលិខេលិ ព្ពុត្តខេសខេន្ធាតិ បរិត្តសខេន្ធា, អបរិបុណ្ណសខេន្ធា ខេសខេសសុបិ ឯខេសច តខេឃា ឯត្ថ បត បុគប្បតិ កឌតចខេសត សន្ធាច កត្តិ ខេបមំ សន្ធាខេបមំ ខេកហសិតខេបមម្បិ ចដ្ឋតិ បសាខេឆា សន្ធាបសាខេឆាច ឯចំ បុក្កខេលា ខេលិខេលិ ខេហាតីតិ ឯចំ ព្ពុត្តខេសន្ធាឌីតាឃ បុក្កខេលា ខេលិខេលិ តាយ ខេហាតិ ហលិទ្ធិខេរាខេកា ចិឃ , ធុសខេរាសិមិគ្រកាដ្ឋិតលាលុខេកា ចិឃ, អស្សបិដ្ឋិំ ឌបិតកុម្ភណ្ឌំ ចិឃ ច អតិពន្ធដ្ឋាខេភា មុហុខេត្តត បសីឌតិ, មុហុខេត្តត កុប្បតិ

មខេន្ធា ខេមាមូខេហាតិ អញ្ញាណកាខេចត មខេន្ធា អចិសឌតាឃ ខេមាមូខេហា មហាមូឡ្ហខេហាតិ អខេត្ថា

១៥៨ ខេឃាឆាឌីចុសខេមសុ – ខេឃាឆាឌីចាតិ ឃុទ្ធបឌីចិខេតា ខេឌក្កត្តិ ហត្ថិអស្សាឌីតំ បិឌប្បហារកិត្តាឃ ក្មមិឃា ក្លក្កតំ ខេឌក្កន្តំ ត សត្តុមុតីតិ សត្តុម្ពិត្វា ឆាតុំ ត សខេក្កាតិ សហតិ ខេឌក្កត្តិ ខេឌក្កន្តំ ឌិស្វាបិ អឌិចាខេសតិ ឆឌក្កត្តិ ហត្ថិអស្សាឌីបិខេដ្ឋសុ ចា ខេខេឆសុ ចា ក្លស្សាបិតាតំ ឆឌាតំ អក្កំ ក្លស្សារលត្តិ ហត្ថិអស្សខេចាឌីតខេច្ចាច ពលកាឃស្ស ច ក្លច្ចាសឌ្ឍមហាសឌ្ឍំ សម្បហារខេទតិ សមាគខេត អប្បមត្តខេកបិ បហារខេ ហញ្ញតីតិ ចិហញ្ញតិ, ចិឈាតំ អាបជ្ជតិ ព្យាបជ្ជតីតិ ចិបត្តិំ អាបជ្ជតិ, បកតិកាចំ ឌហតិ សហតិ សម្បហារត្តិ ខេច្ច តខេឃា បហារខេ បត្វាបិ សហតិ, អឌិចាខេសតិ ៍ តខេមច សក្កាមសីសត្តិ តខេមច ឌឃលន្ធាចារដ្ឋាតំ អជ្ឈាចសតីតិ សត្វាហមត្តំ អភិភចិត្វា អាចសតិ កិំ ការណា? លន្ធប្បហារាតំ បហារឌក្កតត្តខេច្ចាច គតគមុ្ខាតំ ចិខេសសំ ឌាត្វា ឆាតត្ថុខេរាតត្តខេច្ចា ព្ពុស្សទិមសុលាត្មុកចតត្តខេច្ចា

១៨៦៖ ឰកាតិ ឃស្មា សព្វេ ឈោឆាឌីចេហិ កិញ្ចិ តត្តិ, ឰយស្មិំ បត សាសតេ ពធាទ្ធបេ បញ្ចា បុក្គលេ ធេស្សព្វំ ឰគំ ឱបយ៉ុ អាកតំ, ពស្មា ទេព បុក្គលេ ធេស្សេត្វា ឲចយេចត្តិអាឌីយាហ៍

ពត្ថ សំសីឆតីតិ ម៉ិច្ឆាចិតក្កស្មិំ ចិសីឆតិ, អត្ថុបចិសតិ៍ ត សក្កោតិ ព្រាហ្មចទិយំ សត្ថាទេពុត្តិ ព្រាហ្មចទិយចាសំ អត្ថុបច្ចិជ្ជយាតំ ការេបតុំ ត សក្កោតិ៍ សិក្ខាធក្ខាលុំ អាចិកក្ខាតិ សិក្ខាយ ធក្ខាលភាចំ បកាសេត្វា៍ កិយស្ស ទេក្កស្មិត្តិ កំ ពស្ស បុក្គលស្ស ទេក្កំ តាយាតិ ចឆតិ៍ អភិទ្ធបិតិ អភិទ្ធបចតិ៍ ធស្សតីយាតិ ធស្សតយោក្កា៍ បិសាឌិកាតិ ធស្សតេតេច ចិត្តប្បសាឆាចហោ៍ បទយាឃាតិ ក្ខត្តយាឃ៍ ចណ្ហេបិក្ខទេតាឃាតិ សទីទចណ្ហេត ទេច អក្កសណ្ហោតេត ច៍

១៨៩៖ ក្ខាហសតីតិ អចហសតិ៍ ក្ខល្លបតីតិ កទេចតិ៍ ក្ខជ្ឈក្កតីតិ បំលិំ បហទិត្វា យហាហសិតំ ហសតិ៍ ក្ខប្បទេណ្ឌតីតិ ក្ខប្បណ្ឌតកាចំ កទេចតិ៍

១៨ល៍៖ អភិតិសីឆតីតិ អភិភចិត្វា សត្តិកោ ចា ឲកាសេតេ ចា តិសីឆតិ៍ ធុតិឃបទេបិ ឲទេសច តទេយា៍ អទេត្ថាត្វទតីតិ អចត្វទតិ៍

១៨ប៉៖ ចិតិទេចទេឆត្វា ចិតិទេយាទេចត្វាតិ កហិតក្ខាតទេពា ពស្ស ហត្ថំ ចិតិទេចទេឆត្វា ទេច, ទេយាទេចត្វា ច៍ ទេសទេយត្វ ក្ខត្តាតត្វទេយច៍

១៨៨៖ បិណ្ឌបាតិកោសុ – ឃត្តត្វា ទេយាឡហត្វាតិ ទេតច សយាឆាតំ ឌាតាតិ, ត អាតិសំសំ; អត្តទេតា បត ឃត្តត្វា ទេយាឡហត្វា អញ្ញាទេលាទេតច បិណ្ឌបាតិកោ ទេហាតិ៍ បិបិទេន្ថា ឰធ្ធាបកទេតាតិ បិណ្ឌបាតិកស្ស ទេយ សទេតា "អយំ បិណ្ឌបាតិកោ"តិ ចពុបច្ចយសក្កាទំ កទិស្សត្តិ៍ លឌ្ឌី, អប្បិទេន្ថាតិអាឌីហិ ច ក្យូទេលាហិ សម្ពាទេចស្សត្តីតិ៍ ឲចំ បិបិកាយ ឰធ្ធាយ ឆត្វា ពាយ បិបិន្ថាយ អភិក្សទេតា ហុត្វា បិណ្ឌបាតិកោ ទេហាតិ៍ ក្ខម្ពាឆចទេសត បិណ្ឌាយ ចទេត្តា បត ក្ខម្ពាឆា ចិត្តចិទេក្ខបិ បិណ្ឌបាតិកោ តាយ ទេហាតិ៍ ចណ្ហិតត្តិ ឰគំ បិណ្ឌបាតិកក្កំ តាយ ពុទ្ធេហិ ច ពុទ្ធសាចកេហិ ច ចណ្ហិតំ បសត្ថត្តិ បិណ្ឌបាតិកោ ទេហាតិ៍ អប្បិន្ថតំទេឃច តិស្សាឃាតិអាឌីសុ – "ឰតិ អប្បិទេន្ថា កចិស្សាមិ, ឰគំ ទេយ បិណ្ឌបាតិកក្កំ អប្បិន្ថតាយ សំចត្តិស្សតិ; 'ឰតិ សត្តុដ្ឋា កចិស្សាមិ ឰគំ ទេយ បិណ្ឌបាតិកក្កំ សត្តុដ្ឋិយា សំចត្តិស្សតិ'; 'ឰតិ កិទេលទេស សំលិខិស្សាមិ', ឰគំ ទេយ បិណ្ឌបាតិកក្កំ កិទេលសសទេល្លខតត្វាយ សំចត្តិស្សតី"តិ បិណ្ឌបាតិកោ ទេហាតិ៍ ឰឆយត្តិតត្តិ ឰយាយ កល្យាណាយ បដិបត្តិយា អត្តិកកាចំ, ឰមិតា ចា បិណ្ឌបាតយទេត្តត អត្តិកកាចំ៍ ឃំ ឃំ លទ្ធំ ទេតត ទេតទេតច ឃាបតកាចំ តិស្សាឃាតិ អទេត្វា៍ អទេក្កាតិ ទេខក្ខទេកា៍ ទេសសាតិ តទេស្សច ទេចចទេតាតិ៍

កចា លីទេត្តិ កាចិទេតា លីទំ តាយ ទេហាតិ, ត ចិតា កាចិយា៍ លីទេយ្យាឆតីតិអាឌីសុបិ ឲទេសច តទេយា៍ ឲចទេយចត្តិ ឃចា ឲទេពសុ បញ្ចាសុ ទេការទេសសុ សប្បិយទេណ្ឌា អទេក្កា; ឲចទេយចំ ឰទេយសុ បញ្ចាសុ បិណ្ឌបាតិកោសុ ស្សាឃំ អប្បិន្ថតាឌីតិ តិស្សាយ បិណ្ឌបាតិកោ ទេហាតិ៍ អយំ អទេក្កា ច ទេសទេដ្ឋា ច បិទេយាទេក្ខា ច ក្ខត្តយោ ច បចទេទា ច៍ ឰទេយសុ បត បញ្ចាសុ បិណ្ឌបាតិកោសុ ទេក្ខច ឌតា បិណ្ឌបាតិកា , តទេយា ត បិណ្ឌបាតិកា៍ តាយយទេត្តត បត បិណ្ឌបាតិកាតិ ទេចឌិតត្ថា៍ លហុបន្ថាកត្តិកាឌីសុបិ ឲទេសច តទេយាតិ៍

បញ្ចកនិទ្ទេសវណ្ណនា។

៦. ឆក្កនិទ្ទេសវណ្ណនា

១០៧. ឆក្កេ – តត្រាតិ តេសុ ឆសុ បុគ្គលេសុ។ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តេន ទដ្ឋព្វោតិ សោ បុគ្គលោ តេន អនាចរិយកេន អត្តនា ឧប្បាទិតេន សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន សព្ពញ្ញុពុទ្ធោ ទដ្ឋព្វោ។

បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ តេនាតិអាទីសុបិ តេន បច្ចេកសម្ពោធិញាណេន សោ បុគ្គលោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ។ តេន សាវកបារមីញាណេន តេ បុគ្គលា សារិបុត្តមោគ្គល្លានា។ តេន ទុក្ខស្ស អន្តករណេន តេ បុគ្គលា អវសេសា អរហន្តោ។ តេន ទត្តត្តំ អនាគាមិតេន សោ បុគ្គលោ អនាគាមី។ តេន ទត្តត្តំ អាគាមិតេន តេ បុគ្គលា សោតាបន្នសកទាគាមិនោ ទដ្ឋព្វាតិ។

ឆក្កនិទ្ទេសវណ្ណនា។

៧. សត្តកនិទ្ទេសវណ្ណនា

១០៨. សត្តកេ – សកិំ និមុគ្គោតិ ឯកវារំ និមុគ្គោ។ ឯកន្តកាឡកេហីតិ ឯកន្តេន កាឡកេហិ នត្ថិកវាទអហេតុកវាទអកិរិយវាទសង្ខាតេហិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិធម្មេហិ។ ឯវំ បុគ្គលោតិ ឥមិនា ការណេន បុគ្គលោ ឯកវារំ និមុគ្គោ តថា និមុគ្គោវ ហោតិ។ ឯតស្ស ហិ បុន ភវតោ វុដ្ឋានំ នាម នត្ថីតិ វទន្តិ។ មក្ខលិគោសាលាទយោ វិយ ហេដ្ឋា នរកគ្គីនំយេវ អាហារោ ហោតិ។

សាធុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសូតិ កុសលធម្មេសុ សទ្ធា នាម សាធុ លទ្ធិកាតិ ឧម្មុជ្ជតិ។ សោ តាវតកេនេវ កុសលេន ឧម្មុជ្ជតិ នាម។ សាធុ ហិរីតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ហាយតិយេវាតិ ចង្កវារេ អាសិត្តឧទកំ វិយ ឯកន្តេន បរិហាយតេវ។ ឯវំ បុគ្គលោតិ ឯវំ សាធុ សទ្ធាតិ។ ឯវំ សទ្ធាទីនំ វសេន ឯកវារំ ឧម្មុជ្ជិត្វា តេសំ បរិហានិយា បុន និមុជ្ជតិយេវ, ទេវទត្តាទយោ វិយ។ ទេវទត្តោ ហិ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ, បញ្ច ច អភិញ្ញាយោ និព្ពត្តេត្វាបិ បុន ពុទ្ធានំ បដិកណ្ដកតាយ តេហិ គុណេហិ បរិហីនោ រុហិរុប្បាទកម្មំ សង្ឃភេទកម្មញ្ច កត្វា កាយស្ស ភេទា ទុតិយចិត្តវារេន និរយេ និព្ពត្តិ។ កោកាលិកោ ទ្វេ អគ្គសាវកេ ឧបវទិត្វា បទុមនិរយេ និព្ពត្តោ។

នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតីតិ អប្បហោនកកាលេបិ ន ហាយតិ, បហោនកកាលេបិ ន វឌ្ឍតិ។ ឧភយម្បិ បនេតំ អគារិកេនបិ អនគារិកេនបិ ទីបេតព្ពំ។ ឯកច្ចោ ហិ អគារិកោ អប្បហោនកកាលេ បក្ខិកភត្តំ វា សលាកភត្តំ វា វស្សាវាសិកំ វា ឧបនិពន្ធាបេតិ។

េសា បច្ឆា បរេហាគកកាលេបិ បក្លិកកត្តាឌិយត្តេយច បចេត្តតិ៑ អភាវិេកាបិ អាឌិយិអបេ្យហាគកកាលេ ឧេឌ្ឍំ ចា ឆុតក្កំ ចា កណ្យាតិ, េយឆាតលឋិវិឃវេយ្យត្តិឃា បរេហាគកកាលេបិ តេតា ឧត្តរិំ ត កេរាតិ៑ ឯវំ បុក្កលោតិ ឯវំ ឋាយាឃ សទ្ធាឌីតំ ឋិតិឃា បុក្កលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា ឋិតោ តាម ហោតិ៑

ឧម្មុជ្ជិត្វា វិបស្សតិ វិលោកេតីតិ សោតាបន្នោ បុក្កលោ ឧដ្ឋហិត្វា គមនមគ្គំ គន្តព្ពទិសំ ចា អាលោកេតិ តាម៑

ឧម្មុជ្ជិត្វាបតរតីតិ សកទាគាមិបុក្កលោ កិលេសតនុតាយ ឧដ្ឋហិត្វា គន្តព្ពទិសាភិមុខោ បតរតិ តាម៑

បតិកាធប្បត្តោ ហោតីតិ អតាគាមិបុក្កលោ ឧដ្ឋាយ វិលោកេត្វា បតរិត្វា គន្ត្វា ឧកស្មិំ ឋានេ បតិដ្ឋាបត្តោ តាម ហោតិ, តិដ្ឋតិ, ត បុតាកច្ឆតិ៑

តិណ្ណោ បារង្គតោ ថលេ តិដ្ឋតីតិ សព្ពកិលេសោឃំ តរិត្វា បរតីរំ គន្ត្វា តិព្ពាតថលេ ឋិតោ តាម ហោតិ៑ ឌ្វេយ បត សត្ត បុក្កលា ឧទកោបមេត ទីបិតា៑

សត្ត កិរ ជង្ឃចារិតោ អទ្ធាតមគ្គបដិបន្នា អន្តរាមគ្គេ ឯកំ បុណ្ណតទិំ បាបុណិំសុ៑ តេសុ បឋមំ ឧទកភីរុកោ បុរិសោ ឧទកំ ឱតរិត្វា បុត ឧដ្ឋាតុំ តាសក្ខិ, អន្តោយេវ មច្ឆកច្ឆបកេណ្ឌា ខាទិតា៑ ទុតិយោ ឱតិណ្ណដ្ឋាតេ តិមុជ្ជិត្វា សកិំ ឧដ្ឋហិត្វា បុត តិមុជ្ជិត្វា ឧដ្ឋាតុំ តាសក្ខិ, អន្តោយេវ មច្ឆកច្ឆបកេណ្ឌា ខាទិតា៑ តតិយោ តិមុជ្ជិត្វា ឧដ្ឋហិ៑ សោ មជ្ឈេ តទិយា ឋត្វា តេវ ឱរតោ អាគន្តុំ, ត បរតោ គន្តុំ អសក្ខិ៑ ចតុត្ថោ ឧដ្ឋាយ ឋិតោ ឧត្តរណតិត្ថំ ឱលោកេសិ៑ បញ្ចមោ ឱតរណតិត្ថំ ឱលោកេត្វា បតរិ៑ ឆដ្ឋោ តរិត្វា បរិតីរំ គន្ត្វា កដិប្បមាណេ ឧទកេ ឋិតោ៑ សត្តមោ បរិតីរំ គន្ត្វា គន្ធចុណ្ណាទីហិ ន្ហាត្វា វរវត្ថាតិ តិវាសេត្វា សុរភិវិលេបនំ វិលិម្បិត្វា តីលុប្បលាទីនិ បិឡន្ធិត្វា តាតាលង្ការបដិមណ្ឌិតោ មហាតករំ បវិសិត្វា បាសាទវរមារុយ្ហ ឧត្តមភោជនំ ភុញ្ជិ៑

តត្ថ សត្ត ជង្ឃចារិតោ វិយ ឥមេ សត្ត បុក្កលា៑ តទី វិយ វដ្ដំ៑ បឋមស្ស ឧទកភីរុកស្ស បុរិសស្ស ឱតិណ្ណដ្ឋាតេយេវ តិមុជ្ជតំ វិយ មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស វដ្ដេ តិមុជ្ជតំ៑ ឧម្មុជ្ជិត្វា តិមុជ្ជកបុរិសោ វិយ សទ្ធាទីតំ ឧប្បត្តិមត្តកេត ឧម្មុជ្ជិត្វា តេសំ បរិហាតិយា តិមុជ្ជកបុក្កលោ៑ មជ្ឈេ តទិយា ឋិតោ វិយ សទ្ធាទីតំ ឋិតិយា ឋិតបុក្កលោ៑ ឧត្តរណតិត្ថំ ឱលោកេន្តោ វិយ គមនមគ្គំ គន្តព្ពទិសំ ចា ឱលោកេន្តោ សោតាបន្នោ៑ បតរិតបុរិសោ វិយ កិលេសតនុតាយ បតរន្តោ សកទាគាមី៑ តរិត្វា កដិមត្តេ ឧទកេ ឋិតបុរិសោ វិយ អនាវត្តិធម្មតាយ ឋិតោ អតាគាមី៑ ន្ហាត្វា បរិតីរំ ឧត្តរិត្វា ថលេ ឋិតបុរិសោ វិយ ចត្តារោ ឱឃេ អតិក្កមិត្វា តិព្ពាតថលេ ឋិតោ ខីណាសវព្រាហ្មណោ៑ ថលេ ឋិតបុរិសស្ស តករំ បវិសិត្វា បាសាទវរំ អារុយ្ហ ឧត្តមភោជនភុញ្ជតំ វិយ ខីណាសវស្ស តិព្ពាតារម្មណំ ផលសមាបត្តិំ អប្បេត្វា វីតិតាមេតំ វេទិតព្ពំ៑ ឧភតោភាគវិមុត្តាទយោ ហេដ្ឋា បកាសិតាយេវាតិ៑

ᩈᨲ᩠ᨲᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨶᩅᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᨴᩈᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪕᪨ ᨴᩈᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᩍᨵᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨽᩪᨾᩥᨿᩴ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨽᩪᨾᩥᨿᨬ᩠ᩉᩥᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨽᩪᨾᩥᨿᩴᨿᩮᩅ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩍᨵᩅᩥᩉᩣᨿᩣᨲᩥ ᩍᨵ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩅᩥᩉᩣᨿ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨮᩥᨲᩣᨶᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩍᨵ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩩ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨬ᩠ᨧ ᨸᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩍᨵ ᩅᩥᩉᩣᨿ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨴᩈᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨶᩥᨣᨾᨶᨠᨳᩣ

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨧ –

ᨿᩴ ᩅᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ;

ᨶᩣᨲᩥᩈᩘ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ ᨲᩥᨴᩈᩣᩃᨿᩮ᪨

ᨲᩔᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᨬ᩠ᨧᩮᩅ, ᨴᩦᨸᨽᩣᩈᩣᨿ ᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩴ;

ᩋᩣᨣᨾᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩮᩣ ᨧ, ᩒᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᩮᩈᨲᩮᩣ᪨

ᩈᩩᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩘ᩠ᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣ, ᨿᩣ ᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨿᩉᩥᩴ ᨿᩉᩥᩴ;

ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩉᩣᨿ ᩋᨲᩥᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁ`

ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᨣ᩠ᨣᩮ ᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩋᨶᩣᨣᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣ;

ᨶᩣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁ-ᨶᨿᩮᨶᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ ᩋᨿᩴ`

ᨲᩴ ᩑᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ, ᨽᩣᨱᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ;

ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨳᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ, ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨿᩴ ᨾᨿᩣ`

ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨲᩮᨶ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨿᩴ ᩈᩩᨡᨴᩴ ᩈᩥᩅᩴ;

ᨧᩮᩣᩃᩥᨣᩮᨲ᩠ᨲ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ, ᨸᩥᩃᩉᩮᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨽᩣᨲᩥ`

ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ`

ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ

ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨸᩥᨭᨠᩮ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

កថាវត្ថុ-អដ្ឋកថា

និសិន្នោ ទេវលោកស្មិំ, ទេវសង្ឃបុរក្ខតោ;

សទេវកស្ស លោកស្ស, សត្ថា អប្បដិបុគ្គលោ។

សព្ពបញ្ញត្តិកុសលោ, បញ្ញត្តិបរិទីបនំ;

វត្វា បុគ្គលបញ្ញត្តិំ, លោកេ ឧត្តមបុគ្គលោ។

យំ បុគ្គលកថាទីនំ, កថានំ វត្ថុភាវតោ;

កថាវត្ថុប្បករណំ, សង្ខេបេន អទេសយិ។

មាតិកាឋបនេនេវ , ឋបិតស្ស សុទាលយេ;

តស្ស មោគ្គលិបុត្តេន, វិភត្តស្ស មហីតលេ។

ឥទានិ យស្មា សម្បត្តោ, អត្ថសំវណ្ណនាក្កមោ;

តស្មា តំ វណ្ណយិស្សាមិ, តំ សុណាថ សមាហិតាតិ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

តិកាតកឆា

ឃយកបិឌិហិរាចសាតស្វិនិញាកេចា ពិងេសបុនេ បិរិន្ឋត្តកយ្វេល បណ្ហកយ្ដលសិលិឃំ ចស្សំ ខ្លបកត្វា យាតរំ កាឃសក្លិ កត្វា ឥងចបរិសាឃ អកិឆយ្វកឆំ កេឆេត្តា ឆយ្វសក្កហិចិកក្កឆាត្យកឆាបុក្កលបញ្ញាត្តិប្យកេណាតិ ឥងសឃិត្វា កឆាចត្វេងសតាឃ ចាេរ សយ្យេត្ត “អតាកេត យយ សាចកោ យហាបេញ្ញា ឥយាក្កលិបុត្តតិស្សេត្វេរា តាយ ខ្លប្យត្តំ សាសតយលំ ឥសារេឆត្វា តតិឃសក្កឹតិំ កេរាេត្តា កិក្លុសញ្ញស្សំ យេញ្ញតិសិេត្តា សកចាេង បញ្ចា ស្វុត្តសតាតិ បរចាេង បញ្ចាតិ ស្វុត្តសហស្សំ សេយាឆារេតត្វា ខ្ពាយំ បកេរណំ កាេឌស្សតិ”តិ តេស្សាកាសំ កេរាេត្តា ឃាេចសា បុក្កលចាេង តាច ចត្វុស្វុ បេញ្ញាស្វុ ខ្ចិត្តំ បញ្ចាកាតំ ចេសត អដ្ឋយុឈា ចាងឃុត្តិ, តំ អាឌិ កត្វា សត្តកឆាយេក្កស្វុ អសយ្យណ្ហកាឈចារយត្តាឃ តត្តិឃា យាតិកំ ឥសេបសិ៑ អឆាចេសសំ អកិឆយ្វកឆំ ចិត្វារតេឃេតច កេឆត្វា ឆុត្វចេស្សា ស្វុចណ្ហរេឌតេសាបិតយេញ្ញយហិយេឃត ឥសាបិេតត ឥងចេលិកេតា សក្កស្សតកេរ ឌ្ឍុឃ្យាសត្តហិតំ សយ្យាេងត្តា ឃាចតាឃុកំ ងត្វា អតុបិឌិេសសាឃ តិត្ពាតឆាត្យឃា បរិតិត្ពាឃិ៑

អឆស្ស យហាកស្សបប្យយុេឈា ចឃឹកេណា អឌាតសត្តុរាឌាតំ សហាឃំ កេហត្វា ឆយ្វចិតឃសរិរំ សក្កហំ អាេរាេបសិ៑ តេតា ចស្សសតស្ស អច្ចេឃត ចឌ្ឍិបុត្តកា កិក្ខុ ងស ចត្វេតិ ឌិបឃិស្វុ៑ តាតិ ស្វុត្វា កាកណ្ឌកស្ស (ព្រាហ្មណស្ស បុេត្តា ឃសេត្វេរា ស្វុស្វុតាកបុត្តំ កាលិេសាកំ តាយ រាឌាតំ សហាឃំ កេហត្វា ខ្វាងសត្តំ កិក្ខុសតសហស្សាតំ អត្តេរ សត្តេឆរសតាតិ ខ្លុំតិត្វា តាតិ ងសចត្វេតិ យឌ្ឍិត្វា ឆយ្វចិតឃសរិរំ សក្កហំ អាេរាេបសិ៑

េតហិ បត ឆយ្វសក្កាហកេត្វេរហិ តិក្កហិតា ងសសហស្សា ចឌ្ឍិបុត្តកា កិក្ខុ បក្ខំ បរិេឃសយាតា អត្តេតា អតុរូបំ ងុត្តលបក្ខំ លកិត្វា ចិសុំ យហាសឌ្ឈិកាចរិឃកុលំ តាយ អកំស្វុ ៑ តេតា កិឌ្ឍិត្វា អបរាតិ េខ្វ អាចរិឃកុលិតិ ឌាតាតិ – េកាកុលិកា ច ឯកេព្យោហារិកា ច៑ េកាកុលិកតិកាឃេតា កិឌ្ឍិត្វា អបរាតិ េខ្វ អាចរិឃកុលិតិ ឌាតាតិ – បណ្ណត្តិចាងា ច ពាហុលិឃា ច៑ ពាហុស្សុតិកាតិបិ េតសំេឃច តាយំ៑ េតសំេឃច អត្តេរ េចតិឃចាងា តាយ អបេរ អាចរិឃចាងា ខ្លប្យត្តា៑ ឯចំ យហាសឌ្ឈិកាចរិឃកុលេតា ងុតិេឃ ចស្សសេត បញ្ចាចរិឃកុលិតិ ខ្លប្យត្តាតិ៑ តាតិ យហាសឌ្ឈិេកហិ សឌ្ឍិំ ឆ េហាត្តិ៑

តស្វិំេឃច ងុតិេឃ ចស្សសេត េឆរចាងេតា កិឌ្ឍិត្វា េខ្វ អាចរិឃចាងា ខ្លប្យត្តា – យហិសាសកា ច ចឌ្ឍិបុត្តកា ច៑ តត្វ ចឌ្ឍិបុត្តកចាងេតា កិឌ្ឍិត្វា អបេរ ចត្តាេរា អាចរិឃចាងា ខ្លប្យត្តា – ឆយ្វុត្តរិឃា, ភ(្រឃាតិកា, ឈត្តាការិកា, សយិតិឃាតិ៑ បុត តស្វិំេឃច ងុតិេឃ ចស្សសេត យហិសាសកចាងេតា កិឌ្ឍិត្វា សព្វត្តិចាងា ឆយ្វុក្កុត្តិកាតិ េខ្វ អាចរិឃចាងា ខ្លប្យត្តា៑ បុត សព្វត្តិចាងកុលេតា កិឌ្ឍិត្វា កស្សបិកា តាយ ឌាតា៑ កស្សបិេកស្វុ កិេត្តស្វុ អបេរ សក្កត្តិកា តាយ ឌាតា៑ សក្កត្តិេកស្វុ កិេត្តស្វុ ស្វុត្តចាងា តាយ ឌាតាតិ េឆរចាងេតា កិឌ្ឍិត្វា ឥទេយ ឯកាងស អាចរិឃចាងា ខ្លប្យត្តា៑ េត េឆរចាេងហិ សឌ្ឍិំ ខ្វាងស េហាត្តិ៑ ឥតិ ឥទេយ ច ខ្វាងស, យហាសឌ្ឈិកាតញ្ចា ឆ អាចរិឃចាងាតិ សេព្វច អដ្ឋារស អាចរិឃចាងា ងុតិេឃ ចស្សសេត ខ្លប្យត្តា៑ អដ្ឋារស តិកាឃាតិបិ,

អដ្ឋារសាចរិយកុលានីតិបិ ឯតេសំយេវ នាមំ។ ឯតេសុ បន សត្តរស វាទា ភិន្នកា, ថេរវាទោ អសម្ភិន្នកោតិ វេទិតព្វោ។ វុត្តម្បិ ចេតំ ទីបវំសេ –

“និក្កឌ្ឍិតា បាបភិក្ខូ, ថេរេហិ វជ្ជិបុត្តកា;

អញ្ញំ បក្ខំ លភិត្វាន, អធម្មវាទី ពហូ ជនា។

“ទសសហស្សា សមាគន្ត្វា, អកំសុ ធម្មសង្គហំ;

តស្មាយំ ធម្មសង្គីតិ, មហាសង្គីតិ វុច្ចតិ។

“មហាសង្គីតិកា ភិក្ខូ, វិលោមំ អកំសុ សាសនេ;

ភិន្ទិត្វា មូលសង្គហំ, អញ្ញំ អកំសុ សង្គហំ។

“អញ្ញត្រ សង្គហិតា សុត្តំ, អញ្ញត្រ អករិំសុ តេ;

អត្ថំ ធម្មញ្ច ភិន្ទិំសុ, វិនយេ និកាយេសុ ច បញ្ចសុ។

“បរិយាយទេសិតញ្ចាបិ, អថោ និប្បរិយាយទេសិតំ;

នីតត្ថញ្ចេវ នេយ្យត្ថំ, អជានិត្វាន ភិក្ខវោ។

“អញ្ញំ សន្ធាយ ភណិតំ, អញ្ញំ អត្ថំ ឋបយិំសុ តេ;

ព្យញ្ជនច្ឆាយាយ តេ ភិក្ខូ, ពហុំ អត្ថំ វិនាសយុំ។

“ឆឌ្ឌេត្វាន ឯកទេសំ, សុត្តំ វិនយគម្ភីរំ;

បតិរូបំ សុត្តំ វិនយំ, តញ្ច អញ្ញំ ករិំសុ តេ។

“បរិវារំ អត្ថុទ្ធារំ, អភិធម្មំ ឆប្បករណំ;

បដិសម្ភិទញ្ច និទ្ទេសំ, ឯកទេសញ្ច ជាតកំ។

“ឯត្តកំ វិស្សជ្ជេត្វាន, អញ្ញានិ អករិំសុ តេ;

នាមំ លិង្គំ បរិក្ខារំ, អាកប្បករណានិ ច។

“បកតិភាវំ ជហិត្វា, តញ្ច អញ្ញំ អកំសុ តេ;

បុព្ពង្គមា ភិន្នវាទា, មហាសង្គីតិការកា។

“តេសញ្ច អនុការេន, ភិន្នវាទា ពហូ អហុ;

តតោ អបរកាលម្ហិ, តស្មិំ ភេទោ អជាយថ។

“គោកុលិកា ឯកព្យោហារិ, ទ្វិធា ភិជ្ជិត្ថ ភិក្ខវោ;

គោកុលិកានំ ទ្វេ ភេទា, អបរកាលម្ហិ ជាយថ។

“ពហុស្សុតិកា ច បញ្ញត្តិ, ទ្វិធា ភិជ្ជិត្ថ ភិក្ខវោ;

ចេតិយា ច បុនវាទី, មហាសង្គីតិភេទកា។

“បញ្ចវាទា ឥមេ សព្ពេ, មហាសង្គីតិមូលកា;

អត្ថំ ធម្មញ្ច ភិន្ទិំសុ, ឯកទេសញ្ច សង្គហំ។

“គន្ថញ្ច ឯកទេសញ្ហិ, ឆឌ្ឌេត្វា អញ្ញំ អកំសុ តេ;

នាមំ លិង្គំ បរិក្ខារំ, អាកប្បករណានិ ច។

“បកតិភាវំ ជហិត្វា, តញ្ច អញ្ញំ អកំសុ តេ;

វិសុទ្ធត្ថេរវាទម្ហិ បុន ភេទោ អជាយថ។

“មហិំសាសកា វជ្ជិបុត្តកា, ទ្វិធា ភិជ្ជិត្ថ ភិក្ខវោ;

វជ្ជិបុត្តកវាទម្ហិ ចតុធា ភេទោ អជាយថ។

“ធម្មុត្តរិកា ភទ្ទយានិកា, ឆន្នាគារិកា ច សម្មិតិ;

មហិំសាសកានំ ទ្វេ ភេទា, អបរកាលម្ហិ អជាយថ។

“សព្ពត្ថិវាទា ធម្មគុត្តា, ទ្វិធា ភិជ្ជិត្ថ ភិក្ខវោ;

សព្ពត្ថិវាទានំ កស្សបិកា, សង្កន្តិកស្សបិកេន ច។

“សង្កន្តិកានំ សុត្តវាទី, អនុបុព្ពេន ភិជ្ជថ;

ឥមេ ឯកាទស វាទា, សម្ភិន្នា ថេរវាទតោ។

“អត្ថំ ធម្មញ្ច ភិន្ទិំសុ, ឯកទេសញ្ច សង្គហំ;

គន្ថញ្ច ឯកទេសញ្ហិ, ឆឌ្ឌេត្វា អញ្ញំ អកំសុ តេ។

“ភាយំ លិង្គំ បរិក្ខារំ, អាកប្បករណានិ ច;

បកតិកាចំ ឌហិត្វា, តញ្ញា អញ្ញាំ អកំសុ តេ។

“សព្វេសំ កិត្តចាគា, ឲកចាគោ អកិត្តកា;

សន្តោចដ្ឋាសំ ហោន្តិ, កិត្តចាគេន តេ សហ។

“តិវេាគេឆាច យហាទុក្ខោ, ឆេទ ចាគាតយុត្តយោ;

អត្ថតំ អតសិកញ្ញា, កោចលំ ខិតសាសតំ។

“សត្តកា ចិឃ ទុក្ខយិក្រាតិន្តាត្វា ចាគសេសកា;

បឋមេ ចស្សសតេ តត្ថិ, ទុតិយេ ចស្សតត្តទេ;

កិត្តា សព្វេសំ ចាគា, ក្ខប្បត្តា ខិតសាសតេ”តិ។

អបរាបរំ បត ហេយចតិកា, រាឌកិរិកា, សិទ្ធតិកា, បុព្ពសេលិយា, អបរសេលិយា, ចាខិរិយាតិ អញ្ញោបិ ៤ អាចរិយចាគា ក្ខប្បត្តា។ តេ ព្វាឆ អតសិបេត្យា។ បុរិយកាតំ បត អដ្ឋារសន្តំ អាចរិយចាគាតំ ចសេត បចត្តយាតេ សាសតេ បដិលទ្ធសទ្ធោ អសោកោ ឆម្មរាខា ខិចសេ ខិចសេ ពុទ្ធបុឌាយ សតសហស្សំ, ឆម្មបុឌាយ សតសហស្សំ, សឃ្ឍបុឌាយ សតសហស្សំ, អត្តតោ អាចរិយស្ស តិវេាឆត្តេរស្ស សតសហស្សំ, ចតុសុ ក្វារេសុ គេសជ្ជត្ថាយ សតសហស្សន្តិ បញ្ចសតសហស្សានិ បរិច្ចខន្តោ សាសនេ ក្ខុអារំ លិកសក្ការំ បចត្តេសិ។

តិត្ថិយា ហតលិកសក្ការា អន្តមសោ ឈាឝច្ឆាតបត្តម្បិ អលកន្តា លិកសក្ការំ បត្ថយមាតា កិក្ខូសុ បព្ពខិត្វា សកាតិ សកាតិ ឌិដ្ឋិកតាតិ –

“អយំ ឆម្មោ, អយំ ចិតយោ, ឥទំ សត្ថុសាសត”ន្តិ ឌីបេត្តិ។ បព្ពខ្ជំ អលកមាតាបិ សយមេច កេសេ លិត្វិត្វា កាសាយាតិ ចត្វាតិ អច្ឆាទេត្វា ចិហារេសុ ចិចរន្តា ក្ខុបោសថកម្មាឌិករណកាលេ សឃ្ឍមជ្ឈំបចិសន្តិ។ តេ កិក្ខុសង្ឃេត ឆម្មេត ចិតយេត សត្ថុសាសតេត តិក្កយ្ហមាតាបិ ឆម្មចិតយាទុលោមាយ បដិបត្តិយា អសណ្ឋហន្តា អតេកទុបំ សាសតស្ស អព្ពុឌញ្ញ យលញ្ញ កណ្ឌកញ្ញ សមុដ្ឋាបេត្តិ។ កេចិ អគ្គិំ បរិចរន្តិ, កេចិ បញ្ញាតបេ តបន្តិ, កេចិ អាខិច្ចំ អនុបរិចត្តត្តិ, កេចិ “ឆម្មញ្ញ ចិតយញ្ញ ចោកិន្ទិស្សាមា”តិ តថា តថា បក្កមិំសុ។ តទា កិក្ខុសង្ឃោ ត តេហិ សទ្ធិំ ក្ខុបោសថំ ចា បចារណំ ចា អកាសិ។ អសោការាមេ សត្ត ចស្សានិ ក្ខុបោសថោ ក្ខុបច្ឆិជ្ជិ។

រាជា “អាហាឃ ការទេយ្យាយី”តិ ចាឃយន្តោបិ ការទេតុំ តាសក្ខិ, អញ្ញាតត្ថ ទុក្ខិតកាហិតា ជាលេត អយច្ឆេត អនេតកោសុ កិញ្ចិសុ ខឹចិតា ទេចាទោបិទេតសុ ចិប្បជិនានិ អនេហាសិ។ សោ តញ្ចុ ចិប្បជិនានំ តញ្ចុ នាសនេត ក្លេបត្តំ អត្ថាតំ ចុបនយេតុកាមោ “កោ តុ ខោ ត្ថូយស្មិំ អទេត្ត បជិតាលេ”តិ នង្ឃំ បុច្ឆិត្វា “យោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេរោ, យហារាជា”តិ សុត្វា នង្ឃស្ស ចេទេតត អនេហាក្កាបត្តតទោតា ទេឆរំ បក្កោនាបេត្វា ត្ថូទ្ធិបាដិហារិយនស្សនេត ទេឆរស្ស អាតុភាចេ គិត្តិចិកិច្ឆោ អត្តនោ កុក្កុច្ចំ បុច្ឆិត្វា ចិប្បជិនានំ ចុបនយេសិ។ ទេឆរោបិ តំ រាជុយ្យានេ ទេយេច ចនន្តោ នត្ត ខិចនានិ នយយំ ក្កុញ្ញាបេសិ។ សោ ក្កហិតនយយោ នត្តយេ ខិចនេ អនោកាការោយ កិក្ខុនង្ឃំ នន្និបាតាបេត្វា នាណិបាការំ បរិក្ខិបាបេត្វា នាណិបាការន្តរេ តិនិន្នោ ឯកលទ្ធិកេ ឯកលទ្ធិកេ កិក្ខូ ឯកតោ ឯកតោ ការេត្វា ឯកមេកំ កិក្ខុនយូហំ បក្កោនាបេត្វា បុច្ឆិ – “ភន្តេ, កិំចាទី នយ្មានម្ពុទ្ធោ”តិ? តតោ ននស្សតចាទិនោ – “ននស្សតចាទី”តិ អាហំសុ។ ឯកច្ចនស្សតិកា, អន្តានន្តិកា, អយរាចិក្ខេបិកា, អធិច្ចនយុប្បន្និកា, នញ្ញីចាទា, អនញ្ញីចាទា, តេចនញ្ញីតានញ្ញីចាទា, ឧច្ឆេទចាទា, ទិដ្ឋធម្មតិព្ពានចាទា – “ទិដ្ឋធម្មតិព្ពានចាទី”តិ អាហំសុ។ រាជា បឋយមេច នយយស្ស ក្កហិតត្តា តយិមេ កិក្ខូ អញ្ញាតិត្ថិយា ឥមេតិ ញាត្វា តេនំ សេតកាតិ ចត្ថាតិ ទត្វា ឧប្បព្វាជេសិ។ តេ នព្វេបិ នដ្ឋិនហស្សា អហេសុំ។

អថញ្ញេ កិក្ខូ បក្កោនាបេត្វា បុច្ឆិ – “កិំចាទី, ភន្តេ, នយ្មានម្ពុទ្ធោ”តិ? “ចិភជ្ជចាទី, យហារាជា”តិ។ ឯចំ ចុត្តេ រាជា ទេឆរំ បុច្ឆិ – “ចិភជ្ជចាទី, ភន្តេ, នយ្មានម្ពុទ្ធោ”តិ? “អាម, យហារាជា”តិ។ តតោ រាជា ‘សុទ្ធំ ទាតិ, ភន្តេ, សាសតំ, ករោតុ កិក្ខុនង្ឃោ ឧបោសថ’ន្តិ អារក្ខំ ទត្វា តករំ បាចិសិ។ នយក្កោ នង្ឃោ នន្និបតិត្វា ឧបោសថំ អកាសិ។ តស្មិំ នន្និបាតេ នដ្ឋិកិក្ខុនតនហស្សានិ អហេសុំ។ តស្មិំ នយាកមេ យោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេរោ យានិ ច តទា ឧប្បន្នានិ ចត្ថូនិ, យានិ ច អាយតិំ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ, នព្វេនម្បិ តេនំ បដិពាហនត្ថំ នត្ថារា ទិន្នតយចនេតេច ថេរចាទានំ បញ្ច ស្តតនតានិ, អញ្ញចាទានំ បញ្ចាតិ ស្តតនហស្សំ អាហរិត្វា ឥមំ បរប្បចាទមថនំ អាយតិលក្ខណំ កថាចត្ថុប្បករណំ អកាសិ។

តតោ នដ្ឋិនតនហស្សនង្ខ្យេសុ កិក្ខូសុ ឧច្ចិនិត្វា តិបិដកបរិយត្តិធរានំ បភិន្នបដិនម្ភិទានំ កិក្ខូនំ នហស្សមេកំ ក្កហេត្វា យថា យហាកស្សបត្ថេរោ ច យនត្ថេរោ ច ធម្មញ្ច ចិតយញ្ច នង្គាយិំសុ; ឯចមេច នង្គាយន្តោ សាសតមលំ ចិនោធេត្វា តតិយនង្គីតិំ អកាសិ។ តត្ថ អភិធម្មំ នង្គាយន្តោ ឥមំ យថាភាសិតំ បករណំ នង្គហំ អារោបេសិ។ តេត ចុត្តំ –

“ឃំ បុក្កលកថាទីតំ, កថាតំ ចត្ថុភាចតោ;

កថាចត្ថុប្បករណំ, នង្ខេបេត អសេសតោ។

“យាតិកាឋបតេតេច, ឋបិតស្ស សរូបតោ;

តស្ស មេាគ្គលិបុត្តត, ចិកត្តស្ស មហិតលេ៍

“ឡទាតិ ឃស្ថា សយ្យេត្តា, អត្ថសំចណ្ណភាគ្គេយា;

តស្ថា ភំ ចណ្ណឃិស្សាមិ, តំ សុណាឆ សយាហិតា”តិ៍

ភិទាភពឆា ភិខ្ខិតា៍

មហាចេគ្គា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪨ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨠᨳᩣ

᪑᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ

᪑᪨ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᨠᩔ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨠᩔ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ? ᩋᩈᩩᨠᩔᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨠᩁᨱᩮ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩦᨶᩴ ᩅᩥᩈᩮᩣᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨮᨷᩥᨲᩣ᪨ ᩈᩣ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨶᨿᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩣᨴᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩥ ᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩣᨴᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥᨠᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᨷᨶ ᨲᩣᩈᩴ ᨲᩣᩈᩴ ᨠᨳᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩈᩩᨡᩣᩅᨻᩮᩣᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨷᩁᩅᩣᨴᩦᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᩁᩅᩣᨴᩦᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾ᪨

ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᨲᩣᨿ “ᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴᩃᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ, ᨲᩮ ᩑᩅᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩮ ᨷᨶ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣᨲᩥ? ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨧ ᨻᩉᩪ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩦᩅᩮᩣ᪨ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩏᨷᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᨾᩣᨿᩣᨾᩁᩦᨧᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨽᩪᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨽᩪᨲᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᩔᩅᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨽᨿᩮᨶᩣᨷᩥ ᨿᩮᩣ ᨷᩁᨲᩮᩣ “ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶ, ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩅᩥᨵᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᩪᨲᩮᨶ ᩈᨽᩣᩅᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩅ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ “ᩋᩣᨾ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ “ᩋᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᨶᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᨷᨶ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ – ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᩴ ᨲᩴ ᨷᩁᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ – “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ, ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩅᩣᨴᩦ ᨶ ᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨶᨷᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᨲᩥ, ᨶᩣᨷᩥ ᩋᨶᩩᩔᩅᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᨷᨶ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨳᩔ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᩃᩮᩈᩅᨧᨶᩔ ᨨᩃᩅᩣᨴᩔ ᩋᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨴᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᨿᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ – ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨷᩁᨲᩮᩣ “ᩈᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ, ᩈᩔᨲᩣ, ᩋᩈᩔᨲᩣ ᩈᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩥᨴᩦᨷᩥᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩅᩥᨵᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ; ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩈᨧ᩠ᨧᩅᩈᩮᨶ, ᨶᩣᨷᩥ ᩋᨶᩩᩔᩅᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩪᨲᨲᩣᨿ ᩑᩅ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩣᨿ ᨧ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ – “ᨿᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ

សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

តតោតិ ការណវចនមេតំ, យស្មា តេន សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – រុប្បនាទិភេទេន ច សប្បច្ចយាទិភេទេន ច អាការេន យោ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថោ ឧបលព្ភតិ, កិំ តេ បុគ្គលោបិ តេនាការេន ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេតិ អវជាននា បរវាទិស្ស។ សោ ហិ តថារូបំ បុគ្គលំ អនិច្ឆន្តោ អវជានាតិ។ តត្រាយំ បទច្ឆេទោ – ‘ន ហិ ឯវំ វត្តព្ពេ’តិ, ន ហិ ឯវន្តិបិ វទតិ, និច្ឆយេ ឯវំ ន វត្តព្ពោតិ អត្ថោ។

អាជានាហិ និគ្គហន្តិ សកវាទិវចនំ។ យស្មា តេ បុរិមាយ វត្តព្ពបដិញ្ញាយ បច្ឆិមា នវត្តព្ពបដិញ្ញា, បច្ឆិមាយ ច បុរិមា ន សន្ធិយតិ, តស្មាបិ និគ្គហំ បត្តោ។ តំ និគ្គហំ ទោសំ អបរាធំ សម្បដិច្ឆាហីតិ អត្ថោ។ ឯវំ និគ្គហំ អាជានាបេត្វា ឥទានិ តំ ឧបនាយ នេន អនុលោមបដិលោមតោ បាបនារោបនានញ្ច វសេន បាកដំ ករោន្តោ ហញ្ចិ បុគ្គលោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ យទិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ, សចេ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ អត្ថោ។ អយំ តាវ បរវាទីបក្ខស្ស ឋបនតោ និគ្គហបាបនារោបនានំ លក្ខណត្តា អនុលោមឋបនា នាម។ តេន វត រេតិអាទិ អនុលោមបក្ខេ និគ្គហស្ស បាបិតត្តា អនុលោមបាបនា នាម។ តត្ថ តេនាតិ ការណវចនំ។ វតាតិ ឱកប្បនវចនំ។ រេតិ អាមន្តនវចនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – តេន, រេ វត្តព្ពេ វត, រេ ហម្ភោ, ភទ្រមុខ, តេន ការណេន វត្តព្ពោយេវាតិ។ យំ តត្ថ វទេសីតិអាទិ អនុលោមបក្ខេ និគ្គហស្ស អារោបិតត្តា អនុលោមរោបនា នាម។ យំ តស្ស បរិយោសានេ មិច្ឆាតិបទំ, តស្ស បុរតោ ឥទំ តេ’តិ អាហរិតព្ពំ។ ឥទំ តេ មិច្ឆាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ បុរតោ ច បញ្ហាយំ ឯតំ អាគតមេវ។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេតិអាទិ “ន ហេវំ វត្តព្ពេ”តិ បដិក្ខិត្តបក្ខស្ស ឋបិតត្តា បដិលោមតោ និគ្គហបាបនារោបនានំ លក្ខណត្តា បដិលោមឋបនា នាម។ នោ ច វត រេតិអាទិ បដិលោមបក្ខេ និគ្គហស្ស បាបិតត្តា បដិលោមបាបនា នាម។ បុន យំ តត្ថ វទេសីតិអាទិ បដិលោមបក្ខេ និគ្គហស្ស អារោបិតត្តា បដិលោមរោបនា នាម។ ឥធាបិ បរិយោសានេ មិច្ឆាតិបទស្ស បុរតោ ឥទំ តេតិ អាហរិតព្ពមេវ។ បុរតោបិ ឯវរូបេសុ ឋានេសុ ឯសេវ នយោ។

តត្រាយំ អាទិតោ បដ្ឋាយ សង្ខេបត្ថោ – យទិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត នោ សោ ឧបលព្ភតីតិ វត្តព្ពោ។ យំ បន តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពោ ខោ បុរិមបញ្ហេ‘សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន ឧបលព្ភតី’តិ, នោ ច វត្តព្ពោ ទុតិយបញ្ហេ‘តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតី’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆាតិ ឯវំ តាវ អនុលោមតោ ឋបនាបាបនារោបនា ហោន្តិ។ អថ ន វត្តព្ពោ ទុតិយបញ្ហេ“តតោ សោ ឧបលព្ភតី”តិ, បុរិមបញ្ហេបិ ន វត្តព្ពោវ។ យំ បនេត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពោ ខោ បុរិមបញ្ហេ‘សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន ឧបលព្ភតី’តិ, នោ ច វត្តព្ពោ ទុតិយបញ្ហេ‘តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតី’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆាតិ ឯវំ បដិលោមតោ ឋបនាបាបនារោបនា ហោន្តិ។ ឯវមេតំ និគ្គហស្ស ច អនុលោមបដិលោមតោ ចតុន្នំ បាបនារោបនានញ្ច វុត្តត្តា ឧបលព្ភតីតិអាទិកំ អនុលោមបញ្ចកំ នាម។ ឯត្ថ ច កិញ្ចាបិ អនុលោមតោ បាបនារោបនាហិ ឯកោ, បដិលោមតោ បាបនារោបនាហិ ឯកោតិ ទ្វេ និគ្គហា កតា។ ‘អាជានាហិ និគ្គហ’ន្តិ ឯតស្សេវ

បរេត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ បឆំ ចាឆំ និស្សាយ បឆយស្ស និគ្គហស្ស ឌ្ឋិហាការេហិ អារោបិតត្តា ឲកោចាយំ និគ្គហោតិ បឆយោ និគ្គហោ។

១។ ព្ចាតិ បច្ចនីកនយោ ហោតិ។ តត្ថ បុច្ឆា បរចាទិស្ស។ សោ ហិ “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ គហិតត្តា “ត្បុបលព្ភតី”តិ អនុយុជិច្ឆតោ្ត ឲចំ បុច្ឆតិ។ សកចាទី យថា រូបាទិឆយោ ឧបលព្ភត្តិ, ឲចំ អត្បុបលព្ភតីយតោ អាយត្តាតិ បដិជានាតិ។ បុន ព្ចតោទា អត្ថនា អឆិប្បេតំ សច្ចិកដ្ឋំយេច សត្ថាយ យោ សច្ចិកដ្ឋោតិអាទិមាហ។ សម្មុតិសច្ចបរមត្ថសច្ចានិ ចា ឲកតោ កត្វាបិ ឲចយាហ។ សកចាទី ‘បុគ្គលោ’តិ ឧបាទាបញ្ញត្តិសព្ភាចតោបិ ឋិត្ថំ សច្ចានំ ឲកតោ កត្វា បុច្ឆិតត្តាបិ ន ហេចត្តិ បដិក្ខិបតិ។

ព្ចាតិ កិច្ចាបិ តេន បឆំ បរមត្ថសច្ចចសេន ត្បុបលព្ភតីយតា សម្បដិច្ឆិតា, បច្ឆា សម្មុតិសច្ចចសេន ចោទិស្សកចសេន ចា បដិក្ខិត្តា។ បរចាទី បន ‘ត្បុបលព្ភតី’តិ ចចនសាយញ្ញាយត្តំ ឈលចាឆំ និស្សាយ យំ តយា បឆំ បដិញ្ញាតំ, តំ បច្ឆា បដិក្ខិត្តត្តិ កល្ហនស្ស បដិកល្ហនំ ចិយ អត្ថនោ កតស្ស និគ្គហកម្មស្ស បដិកម្មំ ករោន្តោ អាឌានាហិ បដិកម្មត្តិ អាហ។ ព្ចាតិ យថាស្ស អត្បុលោមបច្ចនីកេ សកចាទិនា ចាឌ្ឋបនំ កត្វា អត្បុលោមបដិលោមតោ បាបនារោបនាហិ និគ្គហោ បាកដោ កតោ, ឲចំ បដិកម្មំ បាកដំ ករោន្តោ ហច្ចិ បុគ្គលោតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា ចុត្តនយេនេច អត្ថតោ ចេទិតព្ពំ។ យស្មា បនេត្ថ ឆបនា នាម បរចាទីបក្ខស្ស ឆបនតោ “អយំ តច ចោទោសា”តិ ឆស្សេតុំ ឆបនមត្តមេច ហោតិ, ន និគ្គហស្ស ចា បដិកម្មស្ស ចា បាកដករណំ, បាបនារោបនាហិ បនស្ស បាកដករណំ ហោតិ។ តស្មា ព្ចាតំ អត្បុលោមបដិលោមតោ បាបនារោបនានំ ចសេន ចត្ចហាការេហិ បដិកម្មស្ស កតត្តា បដិកម្មចតុក្កំ នាមាតិ ឲកំ ចតុក្កំ ចេទិតព្ពំ។

១។ ឲចំ បដិកម្មំ កត្វា ព្ចាតិ យ្ចាស្ស អត្បុលោមបច្ចនីកេ សកចាទិនា និគ្គហោ កតោ, តស្ស តមេច ឈលចាឆំ និស្សាយ ទុក្កដភាចំ ឆស្សេន្តោ តុច្ចំ បន យញ្ញាសីតិអាទិមាហ។ តត្ថ តុំ ចេ បន យញ្ញាសីតិ យទិ តុំ យញ្ញាសិ។ ចត្តព្ពេតិ ព្ចាតំ បច្ចនីកេ អាយត្តាតិ បដិញ្ញា សត្ថាយ ចុត្តំ។ តោ ឆ ចត្តព្ពោតិ ព្ចាតំ បន ន ហេចាតិ អចជានតំ សត្ថាយ ចុត្តំ។ តេន តច តត្ថាតិ តេន ការណេន តុំយេច តស្មិំ ត្បុបលព្ភតីតិ បញ្ហេ – “ហេចំ បដិជានន្តត្តិ អាយត្តា”តិ ឲចំ បដិជានន្តោ។ ហេចំ និគ្គហេតព្ពោតិ បុន ន ហេចាតិ អចជានន្តោ ឲចំ និគ្គហេតព្ពោ។ អថ តំ និគ្គហ្យាមាតិ អថេចំ និគ្គហារហំ តំ និគ្គហ្យាម។ សុនិគ្គហិតោ ច ហោសីតិ សកោន យតេន និគ្គហិតត្តា សុនិគ្គហិតោ ច ភចសិ។

ឲចយស្ស និគ្គហេតព្ពភាចំ ឆស្សេត្វា ព្ចាតិ តំ និគ្គហ្យន្តោ ហច្ចិតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឆបនាបាបនារោបនា ហេដ្ឋា ចុត្តនយេនេច ចេទិតព្ពា។ បរិយោសានេ បន ព្ចាតំ តេ មិច្ឆាតិ ព្ចាតំ តច ចចនំ មិច្ឆា ហោតីតិ អត្ថោ។ ព្ចាតំ ឈលចារេឆន ចត្ចហិ អាការេហិ និគ្គហស្ស កតត្តា និគ្គហចតុក្កំ នាម។

៣។ ឲចំ និគ្គហំ កត្វាបិ ព្ចាតិ “យទិ អយំ មយា តច មតេន កតោ និគ្គហោ ទុន្និគ្គហោ, ឆយា មម តយា ហេដ្ឋា អត្បុលោមបច្ចនីកេ

កតោ និគ្គហោ, សោបិ ទុន្និគ្គហោ”តិ ទស្សេន្តោ ឯសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឯសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេតិ ឯសោ ចេ តវ វាទោ យថា ទុន្និគ្គហិតោ។ អថ វា ឯសោ ចេ តវ យថា កតោ និគ្គហោ ទុន្និគ្គហោ។ ហេវមេវំ តត្ថ ទក្ខាតិ តត្ថាបិ តយា មម ហេដ្ឋា កតេ និគ្គហេ ឯវមេវំ បស្ស។ ឥទានិ យស្មា ហេដ្ឋា សកវាទិនា និគ្គហោ កតោ, តំ “វត្តព្វេ ខោ”តិអាទិវចនេន ទស្សេត្វា បុន តំ និគ្គហំ អនិគ្គហភាវំ ឋបេន្តោ នោ ច មយំ តយាតិអាទិមាហ។ តត្ថ នោ ច មយំ តយា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយាតិអាទីសុ អយមត្ថោ – យស្មា សោ តយា មម កតោ និគ្គហោ ទុន្និគ្គហោ, តស្មា មយំ តយា តត្ថ អនុលោមបញ្ចកេ អាគតាតិ ឯតាយ បដិញ្ញាយ ឯវំ បដិជានន្តា បុន ន ហេវាតិ បដិក្ខេបេ កតេបិ “អាជានាហិ និគ្គហ”ន្តិ ឯវំ ន និគ្គហេតព្វាយេវ ឯវំ អនិគ្គហេតព្វម្បិ យំ និគ្គណ្ហាសិ, ឦទិសេន បន និគ្គហេន ទុន្និគ្គហិតា មយំ ហោម។

ឥទានិ យំ និគ្គហំ សន្ធាយ “ទុន្និគ្គហិតា ច ហោមា”តិ អវោច, តំ ទស្សេតុំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ...បេ... ឥទំ តេ មិច្ឆាតិអាហ។ ឯវមិទំ អនុលោមបដិលោមតោ ចតូហិ បាបនារោបនាហិ និគ្គហស្ស ឧបនីតត្តា ឧបនយនចតុក្កំ នាម ហោតិ។

៦។ ឥទានិ “ន ហេវំ និគ្គហេតព្វេ”តិអាទិកំ និគ្គមនចតុក្កំ នាម ហោតិ។ តត្ថ ន ហេវំ និគ្គហេតព្វេតិ យថាហំ តយា និគ្គហិតោ, ន ហិ ឯវំ និគ្គហេតព្វោ។ ឯតស្ស ហិ និគ្គហស្ស ទុន្និគ្គហភាវោ មយា សាធិតោ។ តេន ហីតិ តេន ការណេន, យស្មា ឯស និគ្គហោ ទុន្និគ្គហោ, តស្មា យំ មំ និគ្គណ្ហាសិ ហញ្ចិ បុគ្គលោ...បេ... ឥទំ តេ មិច្ឆាតិ, ឥទំ និគ្គណ្ហនំ តវ មិច្ឆាតិ អត្ថោ។ តេន ហិ យេ កតេ និគ្គហេតិ យេន ការណេន ឥទំ មិច្ឆា, តេន ការណេន យោ តយា និគ្គហោ កតោ, សោ ទុក្កដោ។ យំ មយា បដិកម្មំ កតំ, តទេវ សុកតំ។ យាបិ ចេសា បដិកម្មចតុក្កាទិវសេន កថាមគ្គសម្បដិបាទនា កតា, សាបិ សុកតា។ ឯវមេតំ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិអាទិកស្ស អនុលោមបញ្ចកស្ស ឧបលព្ភតីតិអាទិកានំ បដិកម្មនិគ្គហោបនយននិគ្គមនចតុក្កានំ វសេន អនុលោមបច្ចនីកបញ្ចកំ នាម និទ្ទិដ្ឋន្តិ វេទិតព្វំ។ ឯត្តាវតា សកវាទិនោ បុព្វបក្ខេ សតិ បរវាទិនោ វចនសាមញ្ញមត្តេន ឆលវាទេន ជយោ ហោតិ។

៧។ បច្ចនីកានុលោមវណ្ណនា

៨។ ឥទានិ យថា បរវាទិនោ បុព្វបក្ខេ សតិ សកវាទិនោ ឆលេនេវ តេន បរាជយោ ហោតិ, តថា វាទុប្បត្តិំ ទស្សេតុំ បុគ្គលោ នុបលព្ភតីតិ បច្ចនីកានុលោមបញ្ចកំ អារទ្ធំ។ តត្ថ បច្ចនីកេ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, រូបាទិភេទំ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ សុទ្ធសម្មុតិសច្ចំ វា បរមត្ថមិស្សកំ វា សម្មុតិសច្ចំ សន្ធាយ យោ សច្ចិកដ្ឋោតិ បុន អនុយោគោ បរវាទិស្ស, សម្មុតិវសេន នុបលព្ភតីតិ នវត្តព្វត្តា មិស្សកវសេន វា អនុយោគស្ស សំកិណ្ណត្តា ន ហេវន្តិ បដិក្ខេបោ សកវាទិស្ស។ បដិញ្ញាតំ បដិក្ខិបតីតិ វចនសាមញ្ញមត្តេន អាជានាហិ និគ្គហន្តិអាទិវចនំ បរវាទិស្ស។ ឯវមយំ បុគ្គលោ នុបលព្ភតីតិ ទុតិយវាទំ និស្សាយ ទុតិយោ និគ្គហោ ហោតីតិ វេទិតព្វោ។ ឯវំ តេន ឆលេន និគ្គហោ អារោបិតោ។

៩-១០។ ឥទានិ ឆលេន សមេន អត្តនោ វាទេ ជយំ ទស្សេតុំ អនុលោមនយេ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, អត្តនោ លទ្ធិំ និស្សាយ បដិញ្ញា

បរវាទិស្ស លទ្ធិយា ឱកាសំ ទត្វា បរមត្ថេន បុន អនុយោគោ សកវាទិស្ស, បរមត្ថេន បុគ្គលស្ស អភាវតោ បដិក្ខេបោ បរវាទិស្ស។ តតោ បរំ ធម្មេន សមេន អត្ថតោ ជយស្សត្ថំ អាជានាហិ បដិកម្មាទិ សព្ពំ សកវាទីវចនេនេវ ហោតិ។ តត្ថ សេសំ បដិកម្មនិគ្គហោបនយននិគ្គមនចតុក្កានំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិអាទិកស្ស បច្ចនីកបញ្ចកស្ស នុបលព្ភតីតិអាទីនំ បដិកម្មនិគ្គហោបនយននិគ្គមនចតុក្កានញ្ច វសេន បច្ចនីកានុលោមបញ្ចកំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ។ ឯវមេតានិ បឋមសច្ចិកដ្ឋេ ទ្វេ បញ្ចកានិ និទ្ទិដ្ឋានិ។ តត្ថ បុរិមបញ្ចកេ បរវាទិស្ស សកវាទិនា កតោ និគ្គហោ សុនិគ្គហោ។ សកវាទិស្ស បន បរវាទិនា ឆលវាទំ និស្សាយ បដិកម្មំ កត្វា អត្តនា សាធិតោ ជយោ ទុជ្ជយោ។ ទុតិយបញ្ចកេ សកវាទិស្ស បរវាទិនា កតោ និគ្គហោ ទុនិគ្គហោ។ បរវាទិស្ស បន សកវាទិនា ធម្មវាទំ និស្សាយ បដិកម្មំ កត្វា អត្តនា សាធិតោ ជយោ សុជយោតិ បឋមសច្ចិកដ្ឋោ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“និគ្គហោ បរវាទិស្ស, សុទ្ធោ បឋមបញ្ចកេ;

អសុទ្ធោ បន តស្សេវ, បដិកម្មជយោ តហិំ។

“និគ្គហោ សកវាទិស្ស, អសុទ្ធោ ទុតិយបញ្ចកេ;

វិសុទ្ធោ បន តស្សេវ, បដិកម្មជយោ តហិំ។

“តស្មា ទ្វីសុបិ ឋានេសុ, ជយោច សកវាទិនោ;

ធម្មេន ហិ ជយោ នាម, អធម្មេន កុតោ ជយោ។

“សច្ចិកដ្ឋេ យថា ចេវ, បញ្ចកទ្វយម្ហិ តេ;

ធម្មាធម្មវសេនេវ, វុត្តា ជយបរាជយា។

“ឥតោ បរេសុ សេសេសុ, សច្ចិកដ្ឋេសុ បណ្ឌិតោ;

ឯវមេវ វិជានេយ្យ, នយេ ជយបរាជយេ”តិ។

២. ឆ្កកាយសន្ធិកដ្ឋា

១. អត្ុលោមបច្ចតីកចណ្ណតា

១១. ឲចំ សុន្ធិកសន្ធិកដ្ឋំ ចិត្តាទេទ្ធា ព្ទុកាតិ ពតេយច អបទេទហិ ឆ្កកាយាឌីហិ តតេឃហិ ចិត្តាទេទាំ បុត បុក្កលេរិ ក្លបលទ្ធតីតិអាឌិ អាទន្ធិ៍ ពត្ថ បុន្ធា សកចាឌិស្ស, បដិព្ញា បរចាឌិស្ស៍ បុត សព្ទត្តាពិ សទ៌ិទំ សត្តាយ អត្ុយោគោ សកចាឌិស្ស, ទ្វុបស្ថិ អត្តាតំ សយត្ុបស្សតាទោរាសត្ថា ‘អត្ថា ឌីចំ អត្ថា សទ៌ិទ’ត្តិ អាបជ្ជតទោរាសត្ថា ឌិទ្ធា បដិទក្លូរបិ បរចាឌិស្ស៍ ទសសទយត្ថ អត្ុលោមបច្ចតីកបញ្ហោក ទហដ្ឋា ចុត្តតទឃទតច ទចឌិពត្ថា៍ បិទដោ បត សន្ធិទត្តា ៍ ពត្ថ ឃហ្វា សទ៌ិទំ សត្តាយ “សព្ទត្ថ ត ក្លបលទ្ធតី”ពិ ចុទត្ត សទ៌ិទទពា ពាហិ ក្លបលទ្ធតីតិ អាបជ្ជតិ៍ ពហ្វា បច្ចតីកេ បដិទក្លូរបិ សកចាឌិស្ស, បដយំ អត្ុឌាតិទ្ធា បន្ធា អចឌាតាពីតិ ឲលចាឌស្ស ចទសត បដិកយ៉ុំ បរចាឌិស្ស៍ ទសសំ បិកដទយច៍

២. កាលសន្ធិកដ្ឋា

១. អត្ុលោមបច្ចតីកចណ្ណតា

១២. ទុតិយតទយ សព្ទកាតិ បុរិយបន្ធិយឌាតិកាលត្ថា ឆទយាតបរិតិព្យតកាលត្ថា សត្តាយ អត្ុយោគោ សកចាឌិស្ស, ទស្វច ឈត្តិទឃា ទសា ព្រាហូទណាតិអាឌិតំ អាបត្តិទោរាសត្ថា ឆទយាតបរិតិព្យតាតំ ចិទសសាកាចទោរាសត្ថា ឌិទ្ធា បដិទក្លូរបិ បរចាឌិស្ស៍ ទសសំ បដយតទយ ចុត្តសឌិសទយច៍

៣. អចឃចសន្ធិកដ្ឋា

១. អត្ុលោមបច្ចតីកចណ្ណតា

១៣. ពតិយតទយ សទព្ទស្វតិ ឈត្តាយពតាឌីតិ សត្តាយ អត្ុយោគោ សកចាឌិស្ស, ទ្វុបស្ថិ អត្តា, ចក្ខុស្ថិ អត្តាតិអាឌិទោរាសកទឃត បដិទក្លូរបិ បរចាឌិស្ស៍ ទសសំ ពាឌិសទយចាតិ៍

ឆ្កកាយឌិសន្ធិកដ្ឋាឌិ

២. បច្ចតីកាត្ុលោមចណ្ណតា

១៣៑ ឧចចេយតាតិ តីលិ អត្ថុលេយបច្ចតីកបញ្ចារេក អត្ថុលេយយត្តចេសេតេច តាច បដិបិដិឃា ការេឌត្វា បុត បច្ចតីកាត្ថុលេយបញ្ចារេក បច្ចតីកយត្តចេសេតេច ការេឌត្វំ បុក្កុលេលិ ត្ថុបលត្ថុតីតិអាឌិ អារេទ្ធំ៑ តត្ត អត្ថុលេយបញ្ចាកស្ស បិឮត្តឃំ សត្ថិបិត្វា អាកេត បច្ចតីកេ ចុត្តតេឃេតេច បច្ចតីកស្ស ច បិឮត្តឃំ សត្ថិបិត្វា អាកេត អត្ថុលេយ ចុត្តតេឃេតេច អេត្វា េចឌិតេត្តា៑ ឧត្តាចតា ស្ថុត្តិកស្ស េចច ត្តេយសញ្ចា តិល្លាត្តិ ចត្ថុត្ត សច្ចិកដ្ឋាតំ ឧេកកស្តិ សច្ចិកេដ្ឋ អត្ថុលេយបច្ចតីកស្ស បច្ចតីកាត្ថុលេយស្ស ចាតិ ខ្ចិត្តំ ខ្ចិត្តំ បច្ចតីកាតំ ចេសេត អឃំ អដ្ឋយុតា តាយ ចាឌឃុត្តិ តិឌ្ឋិឌ្ឋា េហាតីតិ េចឌិតេត្តា៑ ឃា ឧេកកស្តិ យុេល ឧេកកស្ស តិក្កហស្ស ចេសេត អដ្ឋកតិក្កេហាតិ បិឮត្តឃំ លិលិឃតិ៑ តេត្តតំ ចុច្ចតិ –

“ឧចំ ចត្ថុត្តិេឆ បេញ្ចា បញ្ចាកច្ចឃេកេឌតា;

ឧសា អដ្ឋយុតា តាយ, ចាឌឃុត្តិ បកាសិតា៑

“អេដ្ឋច តិក្កហា តត្ត, ចត្តាេរា េតស្ថុ ឆស្តិកា;

អឆស្តិកា ច ចត្តាេរា, សត្តត្ត សកចាឌិេតា;

ឌេឃា បរាឌេឃា េចច, សត្តត្ត បេរចាឌិេតា”តិ៑

សច្ចិកដ្ឋចល្លតា តិដ្ឋិតា៑

៤៑ ស្ថុត្តិកសំសត្ថុតចល្លតា

១៤-១៦៑ ត្តតាតិ ទុបិឌីហិ សត្ថិ សច្ចិកដ្ឋសំសត្ថុតំ េហាតិ៑ តត្ត ទុបញ្ចាតិ ឃចា ទុបំ បេរយត្តេតា ខ្ចបលត្ថុតិ, កិំ េត បុក្កុេលាបិ តេឆច ខ្ចបលត្ថុតីតិ សត្តាឃ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, អត្តិ បុក្កុេលាតិ ចចតយត្តិ កេហត្វា បដិញ្ញា បេរចាឌិស្ស៑ ឃឌិ េត ទុបំ ចិឃ បេរយត្តេតា បុក្កុេលា អត្តិ, ទុបេតា េចឌតាឌិតំ ចិឃ បុក្កុលស្សាបិ អញ្ញាត្តំ អាបឌ្ឋតីតិ អត្ថុេឃាេកា សកចាឌិស្ស, សេឃស្ថុត្តចិេទាឆំ ឌិស្វា បដិេក្ខេបា បេរចាឌិស្ស៑ េសសំ អត្តេតា បិកេដេយច៑ ឆយុេតា បេតត្ត សត្តបញ្ញាសេកឌស្ស សច្ចិកដ្ឋបេរយត្តស្ស ចេសេត សកចាឌីបក្ខម្ថុលេក អត្ថុលេយបច្ចតីេក សត្តបញ្ញាស អត្ថុលេយបញ្ចាកាតិ ឌស្សិតាតិ៑ បដិកយុចត្ថុក្កាឌីតិ សត្ថិត្តាតិ៑ បេរចាឌីបក្ខម្ថុលេកបិ បច្ចតីកាត្ថុលេយ សត្តបញ្ញាស បដិេលាមបញ្ចាកាតិ ឌស្សិតាតិ៑ បដិកយុចត្ថុក្កាឌីតិ សត្ថិត្តាតិ៑ តត្ត “ចុត្តំ កកចតា”តិ ចចតយេត្តត បុក្កុលស្ស អត្តិតំ ទុបស្ស ច សច្ចិកដ្ឋបេរយត្តចេសេត ខ្ចបលត្ថុតីឃតំ ឌេស្សត្វា ខ្ចកិត្តំ អញ្ញាត្តំ បដិឌាតាបេតត្តំ ចុត្តំ កកចតាតិ អត្ថុេឃាេកា បេរចាឌិស្ស, សយុតិបេរយត្តាតំ ឧកត្តតាតត្តបេញ្ចស្ស ឆបតីឃត្តា បដិេក្ខេបា សកចាឌិស្ស៑ េសសបិឆាបិ អត្តេតា បិកេដេយចាតិ៑

ឃុទ្ទិកាសំសគ្គតចណ្ណតា៉

៩៉ ឱ្បមុសំសគ្គតចណ្ណតា

១៥៉-១៩៉ ញ្ចោតិ ទ្វេបដិរេហច សត្តិ ឱ្បមុចសេត សច្ចិកដ្ឋសំសគ្គតំ ហោតិ៉ តត្ថ ទ្វេបចេចតាតំ ដ្ឋបលទ្ធិសាយញ្ញោត អញ្ញាត្តបុគ្គា ច បុក្កលទ្វេបិតំ ដ្ឋបលទ្ធិសាយញ្ញាបុគ្គា ធាតិ បុគ្គាក្ខយប៉ ឃកចាឌិស្ស, ដ្ឋកាបិ បដិញ្ញា បរចាឌិស្ស៉ បរចាឌិតា អត្ថញ្ញាតេតត ដ្ឋបលទ្ធិសាយញ្ញោត ទ្វេបចេចតាតំ ចិយ ទ្វេបបុក្កលិតំ អញ្ញាត្តាត្វយាកោ ឃកចាឌិស្ស, បដិញ្ញេបិ ញ្ចាតស្ស៉ សេសយិឆាបិ អត្ថតោ បិកាដ្ឋេច៉ ឆយុតោ បគេត្ថ ទ្វេបម្យុលកាឌិតំ ចក្កោតញ្ញា ចសេត ឃកចាឌិបញ្ញោ ចឹឃាឆិកាតិ តច តិក្កហបញ្ញាកឃតាតិ ឌស្សិតាតិ៉ កាធំ? ឧឝ្គុស្ស តាច ទ្វេបម្យុលកោ ចក្កោ ចត្តារិ, តធា ចេចតាឌិម្យុលកាយ្ហតិ ចិឃតិ៉ អាយតោតស្ស ចក្កាយតតម្យុលកោ ចក្កោ ទុកាឌស, តធា សេសេស្វតិ ខត្តិឃសតំ៉ ឆាតុស្ស ចក្កឆាតុម្យុលកោ ចក្កោ សត្តរស, តធា សេសេស្វតិ លាឆិកាតិ តីហិ សតាតិ៉ ញ្ញ្ចិយស្ស ចក្កញ្ចិយម្យុលកោ ចក្កោ ទុកាចិឃតិ, តធា សេសេស្វតិ ខ្វាឃដ្ឋាឆិកាតិ ចត្តារិ សតាតិ៉ ទុចំ ឃគ្គាតិបិ ចិឃាឆិកាតិ តច តិក្កហបញ្ញាកឃតាតិ ហោត្តិ៉

១៧៉-៣៥៉ បរចាឌិបញ្ញោបិ ទ្វេបំ ដ្ឋបលក្កតីតិ អត្ថលិយចសេតេច ទ្វេបចេចតាឌិតំ អញ្ញាត្តបដិញ្ញា កាទេត្វា បុត អត្ថិ បុក្កលិតិ ឃុត្តំ តិស្សាយ ឈលចសេត បុក្កលស្ស ទ្វេបិឌិហិ ដ្ឋបលទ្ធិសាយញ្ញា អាទេវាបត្វា អញ្ញាត្តាត្វយាកោ កតោ៉ សេសយិឆាបិ អត្ថតោ ដ្ឋត្តាតយេច៉ ឆយុតោបិ ឃកចាឌិបញ្ញោ ទុត្តតយេត ចិឃាឆិកាតិ តច បដិកាយុបញ្ញាកឃតាតិ ឌស្សិតាតិ៉

ទ្វេបិឌិហិ សត្តិ ឱ្បមុចសេត សច្ចិកដ្ឋសំសគ្គតំ៉

៧៉ ចតុក្កតយសំសគ្គតចណ្ណតា

៣៩-៣៧៉ ញ្ចោតិ ឃំ សច្ចិកដ្ឋបរយត្ថេត ដ្ឋបលក្កតិ, តេត យស្មា ទ្វេបិឌិស្ស សត្តបញ្ញាឃាយ សច្ចិកដ្ឋបរយត្ថស្ស អញ្ញាតទេត កចិតត្តំ; ទ្វេបិឌិតិស្សិតេត ចា, អញ្ញាព ចា ទ្វេបិឌិហិ, ទ្វេបិឌិតំ ចា តិស្សយេត, តស្មា ញ្ចុមិតា ចតុក្កតយេត សច្ចិកដ្ឋសំសគ្គតំ អាទេត្តិ៉ តត្ថ ទ្វេបំ បុក្កលិតិ អត្ថយាកោ ឃកចាឌិស្ស, ដ្ឋផ្ចដិដ្ឋិកយេត ត ហេចាតិ បដិញ្ញេបិ បរចាឌិស្ស, តិក្កហាទោបតំ ឃកចាឌិស្ស៉ កិំ បគេតំ ឃុត្តំ, តត្ថ ទ្វេបំ ចេចតាតិ ទុត្តប៉ បដិក្ខិបិតត្តេយចាតិ? អាយ បដិក្ខិបិតត្តំ៉ តំ បគ ទ្វេបតោ ចេចតាឃ អញ្ញាឃកាចឃគ្គាចតោ, ត អញ្ញាត្តាកាចតោ៉ អឃញ្ញា ទ្វេបិឌិស្ស ទុកាឆយុតោបិ បុក្កលស្ស អញ្ញាត្តំ ត ញ្ចត្តិ, តស្មា ឃុត្តំ៉ អឃញ្ញា អត្ថយាកោ ទ្វេបំ បុក្កលិ...បេ... អញ្ញាតាចិត្រ្តិយំ បុក្កលិតិ ឃកលំ បរយត្ថឃត្ថំ ឃគ្គាឃ អាទេត្តា៉ ឃកលំ បគ បច្ចត្តលក្ខណចសេត ទុកតោ ចត្តំ ត ឃក្កាតិ តត្តិចសេត អត្ថយាកាលក្ខណយត្តយេតំ ឆបិតំ៉ តេត ចិញ្ញា អត្ថំ ចិការចត្តិ៉ ចាឆកាយេត បគ ញ្ចាយំ លក្ខណំ កហេត្វា យធា យធា បរចាឌិស្ស ឱ្យការេឃា ត ហោតិ, តធា តធា ចត្តត្តំ៉ ញ្ចាតិ តត្តិចសេត អត្ថយាកាលក្ខណស្ស ឆបិតត្តាបិ ឃុត្តយេច៉ ញ្ចុមិតា តយេត ឃគ្គាត្ថយាកោស្ស

អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

អយំ បន វិសេសោ – រូបម្បិ បុគ្គលោតិអាទីសុ យថា ឯកំ មហាភូតំ និស្សាយ តយោ មហាភូតា, វត្ថុរូបំ និស្សាយ វិញ្ញាណំ រូបម្បីតិ វត្តុំ វដ្ដតិ, កិំ តេ ឯវំ រូបម្បិ បុគ្គលោ? យថា ច សការវិនិម្មុត្តាការតោ វេទនាទយោ សត្តធម្មា, អរូបិ វា បន ចត្តារោ ខន្ធា, និព្ពានេនេវ វា “អញ្ញត្រ រូបា”តិ វត្តុំ វដ្ដតិ, កិំ តេ ឯវំ បុគ្គលោ? យថា ច វិត្ថារយុត្តានំ រូបានំ និស្សាយវេទន “វេទនាយ រូបំ…បេ… វិញ្ញាណម្បិ រូប”ន្តិ វត្តុំ វដ្ដតិ, កិំ តេ ឯវំ បុគ្គលោតិ? សព្ពាសុវេបុច្ឆាសុ បន វេទនាទីសុបិ ឯវមេវ សមយវិសេសេន ច បដិក្ខេបោ បរវាទិស្ស សេសសេវេត្ថ អត្ថតោ បាកដោយេវ។ ឯវមេត្ថ បនេត្ថ សព្ពបញ្ញាសាយ សន្ធិរដ្ឋេសុ ឯកេកស្មិំ ចត្តារិ ចត្តារិ កត្វា និគ្គហវសេន អដ្ឋវីសាធិកានិ ទ្វេ បញ្ចសតានិ ឧស្សិតានិ។ បរវាទីបក្ខេបិ បដិកម្មវសេន តត្តកានេវ។ យា បនេត្ថ អត្ថិ បុគ្គលោតិ ទុតិយ សកវាទិស្ស បដិញ្ញា, សា សុត្តំ អាហរិតន សម្មុតិវសេន។ យោ រូបំ បុគ្គលោតិអាទីសុ បដិក្ខេបោ, សោ សព្ពាយធិដ្ឋិបដិយ្យស្ស ឧបនីយត្តា។ បរវាទិស្ស បដិកម្មំ ឆលវសេនេវាតិ។

ចតុក្កនយសំសន្ទនំ។

និដ្ឋិតា ច សំសន្ទនកថា។

៦។ លក្ខណយុត្តិវណ្ណនា

៧៦។ ឥទានិ លក្ខណយុត្តិ នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា ឧបេត្វា និព្ពានំ សេសា សព្ពេបិ សង្ខតា បច្ចយបដិពទ្ធតាយ សប្បច្ចយា, បច្ចយេហិ សមាគម្ម កតត្តា សង្ខតា, ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈនតោ សទា អភាវតោ អសស្សតា, ឧប្បត្តិការណស្ស និមិត្តស្ស អត្ថិតាយ សនិមិត្តា, និព្ពានំ វុត្តប្បការាភាវតោ អប្បច្ចយំ អសង្ខតំ សស្សតំ អនិមិត្តន្តិ ឥទំ សង្ខតស្ស លក្ខណំ។ តស្មា យទិ បុគ្គលោបិ សង្ខតបរិយាបន្នោ ភវេយ្យ, វដ្ដេយ្យ បរិវត្តេន សច្ចិកដ្ឋេន សន្ធាយ បុគ្គលោ សប្បច្ចយោតិអាទយោ អដ្ឋបិ អនុយោគា សកវាទិស្ស, បដិក្ខេបោ បរវាទិស្ស។ អាជានាហិ និគ្គហន្តិអាទិ បនេត្ថ សព្ពត្ថ ឯវមេវាតិ សកវាទីបក្ខេ អនុលោមបញ្ចកេ អនុលោមបក្ខេ វិត្តនេន អដ្ឋ បញ្ចកានិ វេទិតព្ពានិ។

៧៧។ បរវាទីបក្ខេបិ បញ្ចកានុលោមេ បញ្ចកមេវ វុត្តនេន អដ្ឋេវ។ តត្ថ យស្មា បរវាទិនា សុត្តវសេន សម្មុតិសច្ចំ ឧបាទិតំ, សម្មុតិយា ច សប្បច្ចយាទិភាវោ នត្ថិ, តស្មា យាវទតោ ច បដិក្ខេបោ សកវាទិស្ស។ ឆលវសេន បន វត្តព្ពំ “អាជានាហិ បដិកម្ម”ន្តិអាទិ សព្ពំ ហេដ្ឋាបិ វុត្តនយេវ។

លក្ខណយុត្តិកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

᪕᪨ ᩅᨧᨶᩈᩮᩣᨵᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪘-᪘᪕᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᨧᨶᩈᩮᩣᨵᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨴᩮᨲᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ, ᨲᩴ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩩᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᨴᩮᨲᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩴ, ᨲᩴ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ᪨ ᨿᨴᩥ ᨲᩣᩅ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ, ᨿᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩁᩪᨸᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩑᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩮᨠᨲ᩠ᨳᩴ, ᨿᨳᩣ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ "ᨿᨴᩥ ᨲᩮ ᨿᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᩑᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩦ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨶ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨽᩣᩅᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨾᨾ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨶ ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣ-ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᩮ-ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩉᩥ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥᨿᩮᩅ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᩅ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥᨸᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩋᩣᩉ – ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨠᩮ ᩉᩥ ᨧᩥ ᨶ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᨴᩥ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨲᩮᩣ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩮᩣᨸᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨸᩥ ᨲᩮ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᩑᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨶᩩᨸᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ "ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᩉᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩉᩮᨲᩣᨶᩥ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩮᩅ, ᩋᨸᩥᨧ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣ"ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣᩔ ᨿᨳᩮᩅ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩣ ᨸᨶᩔ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᩔᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥᩅᩮᩅᨧᨶᨾᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨸᩮᨲᩣᨶᩥ ᩅᨧᨶᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨵᩥᨲᩣᨶᩥ᪨

᪙᪐᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩋᩅᩈᩣᨶᩮ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᨾᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ – ᨿᨴᩮᨲᩴ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᨶᩣ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩮᩉᩥᨧᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᨠᩮᩉᩥᨧᩥ ᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶᩴ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨿᩣ ᩉᩥ "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣ, ᨿᨳᩣ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨳᩣ "ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᩅᩮᨠ᩠ᨡᩔᩩ, ᨾᩮᩣᨥᩁᩣᨩ, ᩈᨴᩣ ᩈᨲᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪑᪑᪘) ᨶᨿᩮᨶ "ᨶᨲ᩠ᨳᩦ"ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩮᩅ ᨲᩮ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᨳᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩈᩦᨲᩥ? ᩋᨳ ᨶᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩅᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩣᨴᩥᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩅᨧᨶᩈᩮᩣᨵᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

១០. បញ្ញត្តានុយោគកថា

១៩១-១៩៩. ឥទានិ បញ្ញត្តានុយោគោ នាម ហោតិ។ រូបធាតុយា ហិ បុគ្គលវាទី រូបិំ បុគ្គលំ បញ្ញបេតិ, តថា អរូបធាតុយា អរូបិំ។ តស្ស តំ លទ្ធិំ ភិន្ទិតុំ សព្ពាបិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច ឥតរស្ស។ សោ ហិ រូបីតិ វុត្តេ រូបកាយសព្ភាវតោ ចេវ តថារូបាយ ច បញ្ញត្តិយា អត្ថិតាយ បដិជានាតិ។ កាមីតិ វុត្តេ ឆន្ទរាគសព្ភាវតោ ចេវ តថារូបាយ ច បញ្ញត្តិយា នត្ថិតាយ បដិក្ខិបតិ។ អរូបីតិ វុត្តេបិ អរូបក្ខន្ធសព្ភាវតោ ចេវ តថារូបាយ ច បញ្ញត្តិយា អត្ថិតាយ បដិជានាតិ។ ទ្វីសុបិ នយេសុ សត្តោតិ បុគ្គលស្ស វេវចនមត្តំ។

២០០. ឥទានិ យស្មា សោ “កាយេ កាយានុបស្សី”តិ អាគតដ្ឋានេ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា តំ លទ្ធិំ ភិន្ទិតុំ កាយោតិ វា សរីរន្តិ វាតិអាទិ សកវាទីបុច្ឆា ហោតិ។ តត្ថ កាយំ អប្បិយំ ករិត្វាតិ កាយំ អប្បេតព្ពំ អល្លីយាបេតព្ពំ ឯកីភាវំ ឧបនេតព្ពំ អវិភជិតព្ពំ កត្វា បុច្ឆាមីតិ អត្ថោ។ ឯសេសេតិ ឯសោ សោយេវ។ ឯសេ ឯសេតិបិ បាឋោ។ ឯសោ ឯសោយេវាតិ អត្ថោ។ ឯកដ្ឋេតិ ឯកដ្ឋោ។ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ សមោ សមភាគោ តជ្ជាតិកោ។ វចនមត្តមេវ ហេត្ថ ភេទោ។ អត្ថតោ បន កាយោវ ឯសោតិ បុច្ឆតិ។ បរវាទី នានត្តំ អបស្សន្តោ អាមន្តាតិ បដិជានាតិ។ បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វាតិ បុច្ឆាយបិ ឯសេវ នយោ។ អញ្ញោ កាយោតិ បុដ្ឋោ បន កាយានុបស្សនាយ ឯវំលទ្ធិកត្តា បដិជានាតិ។ អញ្ញំ ជីវន្តិ បុដ្ឋោ បន អាហច្ច ភាសិតំ សុត្តំ បដិក្ខិបិតុំ អសក្កោន្តោ អនុជានាតិ។ តតោ បរំ “អាជានាហិ និគ្គហ”ន្តិអាទិ វុត្តនយមេវ។

២០១. បរវាទីបក្ខេ បន អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ បុដ្ឋោ សកវាទី ឯបតីយបញ្ញត្តា បដិក្ខិបតិ, បរវាទី លទ្ធិវសេន បដិជានាតិ។ តម្បិ វុត្តនយមេវាតិ។

បញ្ញត្តានុយោគកថា និដ្ឋិតា។

១១. គតិអនុយោគកថា

២០២-២០៧. ឥទានិ គតិបរិវត្តនមុខេន ចុតិបដិសន្ធិអនុយោគោ ហោតិ។ តត្ថ យស្មា បុគ្គលវាទី “ស សត្តក្ខត្តុបរមំ សន្ធាវិត្វាន បុគ្គលោ”តិអាទីនិ (សំ. និ. ២.១៣៣; ឥតិវុ. ២៤) សុត្តានិ និស្សាយ បុគ្គលោ សន្ធាវតីតិ លទ្ធិំ គហេត្វា វោហរតិ, តស្មាស្ស តំ លទ្ធិំ ភិន្ទិតុំ សន្ធាវតីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ តត្ថ សន្ធាវតីតិ សំសរតិ គមនាគមនំ ករោតិ។ អត្ថតោ លទ្ធិវសេន បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។ សោ បុគ្គលោតិអាទយោ អនុយោគាបិ សកវាទិស្ស, បដិក្ខេបោ ឥតរស្ស។ តត្ថ សោតិ សោយេវាតិ អត្ថោ។ ឯវំ បន អនុយុត្តោ សស្សតទិដ្ឋិភយេន បដិក្ខិបតិ។ អញ្ញោតិ បុដ្ឋោ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិភយេន។ សោ ច អញ្ញោ ចាតិ បុដ្ឋោ ឯកច្ចសស្សតទិដ្ឋិភយេន។ នេវ សោ ន

អញ្ញាតិ បុដ្ឋោ អបរាចិតេល្លបង្កិកេឃត៑ បុត ចត្តារោបិ បញ្ញោឡកេតា បុដ្ឋោ ចត្តុប្បិ ឌិដ្ឋិតំ កេឃត បដិក្ខិបិត្វា បុត ឃាតិស្ស សុត្តាតិ តិស្សាឃ លទ្ធិ ឧប្បន្នា តាតិ ទេស្សេន្តា តេត ហិ បុគ្គលោសន្តាចតីតិអាទិយាហ៑

៨៩៑ បុត សកចាទិតា “ឃ្វាឃំ ពច លទ្ធិយា សន្តាចតិ, កិំ សោ អប្បិតោ បរប្បិតោ លោកេ ឲុកោរេឃចា”តិ អធិប្បាយេឃត ស្វេចាតិ តិឃឃេត្វា បុដ្ឋោ សស្សតកឃា បដិក្ខិបិត្វា បុត ឥទ្ធំ កត្វា ពេឆេច បុដ្ឋោ ឃថ្វា សោ បុគ្គលោច ត អញ្ញោ ការោច, “សោ ពេតា ក្ខេតា ឬឆ្វបបន្តោ”តិអាទិសុត្តប្បិ (បារា៑ ១៧; ឌី៑ តិ៑ ១៑៧៣៥) អត្ថិ, ពស្វា បដិឌាតាតិ៑ ស្វេច បត្តុស្សាតិ បុដ្ឋោ បត្តុស្សស្សេច ទេចត្តាការចេតា បដិក្ខិបតិ៑

៨៨៑ បុត បុដ្ឋោ “អហំ តេត សបេឃត សុតេតេត្វា តាឃ សត្វា អតេហាសិ”ន្តិអាទិសុត្តចេសេត (អ៑ តិ៑ ៨៑៩៩ អត្វេតា សបាតំ) បដិឌាតាតិ៑ អចស្ស សកចាទី ទេចបត្តុស្សុបបត្តិតំ តាតត្តេតា ចចតំ បិដ្ឋាតិ បកាសេន្តោ បត្តុស្សា ហុត្វាតិអាទិយាហ៑

៨ប៑ ពត្វ តេហចំ បេរលំ ត តេហតីតិ ឲចំ សត្តេ បេរលំ ត កចិស្សតីតិ អត្វោ៑ ឮតោ បទំ ឃតេល្លា តេបតោតិ អត្តកាចតាតត្តចេសេត អត្តេឃាកតាតត្តំ ចេទិតព្វំ៑

ប៧៑៣ត្តិឃោតិអាទីតិ ឌាតិចេសេត ចេច អក្កេចាល្លាទិចេសេត ច ឬត្វាតិ៑

ប៨៑ បុត ត ចត្តព្វត្តិ បេចាទិតា បុដ្ឋោ ឮគ្គតាស្ស ប្បបបត្តិចេសេត បេរលោកស្ស កាយតាការចេតា បដិញ្ញា សកចាទិស្ស បុត សោតាបន្នស្ស កចត្តេរបិ សោតាបន្នកាចាចិដ្ឋហតេតា ឬតិឃបដិញ្ញាបិ ពស្សេច៑ ហញ្ចិតិអាទិចចតំ បេចាទិស្ស៑

បប៑ បុត ទេចលោកេ ប្បបបត្តស្ស បត្តុស្សត្តាកាចទេស្សេតេត អត្តេឃាកោ សកចាទិស្ស៑

បដ៑ ពេតា បទំ អតេញ្ញា អចិកេតាតិ ឲត្វ អតេញ្ញាតិ សញ្ញាកាកេត ឲកាសទិសោ៑ អចិកេតាតិ ឲកេតាបិ អាកាកេត អចិកេតាតិ អត្វោ៑ ត តេចត្តិ ទេចលោកេ ប្បបបត្តស្ស បត្តុស្សកាចាកាចេតា ឲចយាហ៑

ដ០៑ បុត ឥទ្ធំ កត្វា អត្តឃុត្តោ “ស្វេច បុគ្គលោ សន្តាចតី”តិ លទ្ធិយា អតុឌាតាតិ៑ ហត្វាន្ទិតេត្តាតិអាទិ អាការចិកាឃតស្សេតេត អចិកេតា សន្តាចតីតិ លទ្ធិកិត្តតត្វំ ឬត្វំ៑ ពត្វ អត្វអន្ទិតេត្តាតិ ឃស្ស អគ្គដ្ឋកា លិត្តា៑ កល្លាទន្ទិតេត្តាតិ ឃស្ស បហាតាត្រ លិត្តា៑

ដ១៑ សន្ទេបាតិអាទីសុ បចេប បញ្ញោឡបិតា ឬបកាសេឃត សទ្ធិ អកបតំ សន្តាឃ បដិក្ខិបតិ៑ ឬតិឃេ អត្តាកាចបុគ្គលំ សន្តាឃ បដិឌាតាតិ៑ សោ ហិ ពស្ស លទ្ធិយា សន្ទុបោច កត្វា បាតុប្បតិ បចិសតិ៑ អចស្ស ពំ ឬបំ កិន្តូតិ៑ ពំ ជីចត្តិ ឃេត ឬបសន្តោតេត សទិទេត សទ្ធិ កច្ឆតិ,

ກິຍສ຺ສ ຕເອວ ຂີຕ ທໍ ສຣີຣກ຺ຕ ປຸຈ຺ຉຕິ ປເຣຈາຄິ ຊູຄ ສຣີຣຄິເກ຺ລປິ ຣຸຕ຺ຕຸຊິເຣາຄາ ຉ ປຊິກ຺ລປຕິ

ສເຣອເຣຕາຕິອາຄືຣຸ ອສຕ຺ຕາປປຕ຺ຕິ ສກ຺ລາຍ ປຊິກ຺ລປຕິ, ຕເອ຺ຕາ ຽປປຕ຺ຕິ ສກ຺ລາຍ ປຊິຂາຕາຕິ ທໍ ຂີຈຕ຺ຕິ ເຍຕ ເຣອຕາຄິສຕ຺ລາເຕຕ ສຣີເຣຕ ສຕ຺ລິ ກຈ຺ຉຕິ ກິຍສ຺ສ ຕເອວ ຂີຕ ທໍ ສຣີຣກ຺ຕ ປຸຈ຺ຉຕິ ທໍ ຂີຕ ທໍ ສຣີຣ, ອສ຺ຕາ ຂີຕ ອສ຺ຕາ ສຣີຣກ຺ຕ ໑ຕິສ຺ສາ ທິ ລຕ຺ລິຍາ ປຕ຺ຕາປິ ຄຕ຺ລາ ສຣີຣກ຺ຕ ອຄິເປຕາ ປເຣຈາຄິ ຣຸຕ຺ຕຸຊິເຣາຄາ ປຊິກ຺ລປຕິ

ຝ໑ ອຣູເປຕິອາຄືຣຸ ປຄເຍ ປເສ຺ຕາອກ຺ຕູຣາກຕ ສກ຺ລາຍ ປຊິກ຺ລປຕິ ຣຸຕິເຍ ອຣູປິ ຣູປ ຽປປຂ຺ຂຍາຄ ສກ຺ລາຍ ປຊິຂາຕາຕິ ອສ຺ຕາ, ຂີຈຕ຺ຕິ ຍໍ ຣູປສຕ຺ລາທໍ ສຣີຣ ປຫາຍ ອຣູເປ ສກ຺ລາຈຕິ, ກິ ເຕ ທໍ ສຣີຣ ອສ຺ຕາ, ອສ຺ຕາ ຂີຈຕ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ ຊູຕເຣາ ຣຸຕ຺ຕຸຊິເຣາຄາ ປຊິກ຺ລປຕິ

ອເຣອເຣຕາຕິອາຄືຣຸ ສຕ຺ຕິກຕ ສກ຺ລາຍ ປຊິກ຺ລປຕິ, ຕເອ຺ຕາ ຽປປຕ຺ຕິ ສກ຺ລາຍ ປຊິຂາຕາຕິ ອສ຺ຕາ ຂີຈຕ຺ຕິ ຍໍ ເຣອຕາຄິສຕ຺ລາທໍ ສຣີຣ ປຫາຍ ອເຣອເຣຕາ ອຊິຕ຺ຕາເຣຕາ ສກ຺ລາຈຕິ, ກິ ເຕ ທໍ ອສ຺ຕາ ສຣີຣ, ອສ຺ຕາ ຂີຈຕ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ ຊູຕເຣາ ຣຸຕ຺ຕຸຊິເຣາຄາ ປຊິກ຺ລປຕິ

ຝ໑ ຣູປ ສກ຺ລາຈຕີຕິອາຄືຣຸ ເຍ ຣູປິເຄຍາ ຄເຕ຺ລ ຽປິຄາຍ ປຸຄ຺ຄລ ປຕ຺ຕາເປຕິ, ກິ ເຕ ຕສ຺ສິ ປຸຄ຺ຄເລ ສກ຺ລາຈເຕ຺ຕ ຕຍ຺ຍ ຣູປ ສກ຺ລາຈຕີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ ປເຣຈາຄິ "ອຊິຂ຺ຂາຄືຈເຣາຄ ສຕ຺ຕາຄ ຕລ຺ຍາສເຍາຂຕາຄ ສກ຺ລາຈທໍ ສໍສເຕ"ຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕເສ຺ສຈ ສກ຺ລາຈຄຈຈຄເຕາ ປຊິກ຺ລປຕິ ປຸຄ ປຸເຊ຺ຕາ ຍສ຺ມາ ຣູປິຄິເຄຍ຺ຍ ຊິຄາ ປຸຄ຺ຄເລາ ຄຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສິ ສກ຺ລາຈເຕ຺ຕ ເຕຄປິ ຣູເປຄ ສກ຺ລາຊິຕຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕາຍ ປຊິຂາຕາຕິ ເຣອຕາຄືຣຸປິ ໑ເສຈ ຄເຍາ

ຝ໒ ຣູປ ຄ ສກ຺ລາຈຕີຕິອາຄືຣຸ ຍສ຺ມາ ເຕ ຣູປ ປຸຄ຺ຄເລາ ຄ ເຫາຕິ, ເສ຺ຈ ຉ ສກ຺ລາຈຕີຕິ ຈເຣສິ, ຕສ຺ມາ ທໍ ປຸຈ຺ຉາຍິ, ກິ ເຕ ຣູປ ຄ ສກ຺ລາຈຕີຕິ ອເຕ຺ຕາ ຊູຕເຣາ ປຸຄ຺ຄເລ ສກ຺ລາຈເຕ຺ຕ ຄ ສຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຽປິຄາຄກ຺ເຕຄ ຣູເປຄ ສກ຺ລາຊິຕຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕາຍ ປຊິກ຺ລປຕິ ປຸຄ ປຸເຊ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຄເສ຺ຕາຈ ສກ຺ລາຈຄຈຈຄເຕາ ປຊິຂາຕາຕິ ເສສເຍຕ຺ຕ ຽຕ຺ຕາຄເຍຈ

ກາຉາຄ ປຄ ອຍເຍຕ຺ຕາ – ອາຍຕ຺ເຕາ ຍເຕຄ ຣູກ຺ລ ຽປິຄາຍ ລາຍາ ຊິຍ, ຊູຕ຺ຕຄ ຽປິຄາຍ ອຄ຺ຄິ ຊິຍ ຉ, ຄເຕ຺ລ ຽປິຄາຍ ປຸຄ຺ຄເລາ; ຣູປິຄືຄ ສກ຺ລາຈເຄ ອສຕິ ເຕສຸ ຄເຕ຺ລສຸ ກິຂ຺ຂຍາເຄສຸ ເສາ ຕຈ ປຸຄ຺ຄເລາ ກິຂ຺ຂຕິ ເຈ, ໑ຕ ສເຕ຺ຕ ຽເຣ຺ຉາ ກຈຕິ ຄິຊ຺ຊິ, ຽເຣ຺ຉຄິຊ຺ຊິ ເຕ ອາປຂ຺ຂຕິ ກຕເຣາ ຍາ ຊຸເຣ຺ລຄ ຊິຈຂ຺ຂິຕາ ອກຸສລຄິຊ຺ຊິ ຍາ ປຄ "ຽເຣ຺ຉຄຈາຄິ ສຍເຣາ ເກາຕເຍາ"ຕິ ປຣິຍາຍກາສິຕາ, ຄ ທໍ ຈຄາຍາຕິ ຄເຍ຺ຍຕິ ອຈາປິ ເຕສຸ ຄເຕ຺ລສຸ ກິຂ຺ຂຍາເຄສຸ ເສາ ປຸຄ຺ຄເລາ ຄ ກິຂ຺ຂຕິ, ໑ຕ ສເຕ຺ຕ ສຍ຺ເຕາ ປຸຄ຺ຄເລາ ເຫາຕິ ຕເຕາ ເສາ ຄິຊ຺ຊາເຄຄ ສຍສເຍາ ອາປຂ຺ຂຕິ ສຍສເຍາຕິ ອຕິຊິຍ ສເຍາ, ສເຍຄ ຈາ ສເຍາ, ສຍກາເຣຄຈ ສເຍາ ຍເອຈ ຄິຊ຺ຊາຄ ຄຸປ຺ປຂ຺ຂຕິ ຄ ກິຂ຺ຂຕິ, ໑ຕ ເຕ ປຸຄ຺ຄເລາປິ ເຕຄ ສຍສເຍາຕິ

ກຕິປຣິຈຕ຺ຕຄຍຸເຄຄ ຣຸຕິປຊິສກ຺ລາຄຸເຍາເກາ ຄິຊ຺ຊິເຕາ

អនុយោគវណ្ណនា.

១៧. ឧបាទាបញ្ញត្តានុយោគវណ្ណនា

៩៣. ឥទានិ ឧបាទាបញ្ញត្តានុយោគោ ហោតិ. តត្ថ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញាបដិក្ខេបា បរវាទិស្ស. សោ ហិ រុក្ខំ ឧបាទាយ ឆាយាយ វិយ, ឥន្ធនំ ឧបាទាយ អគ្គិស្ស វិយ ច, រូបាទីនិ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិំ បញ្ញាបនំ អវទេវាឆនំ ឥច្ឆតិ, តស្មា "រូបំ ឧបាទាយា"តិ បុដ្ឋោ បដិជានាតិ. បុន យថា រុក្ខុបាទានា ឆាយា រុក្ខោ វិយ, ឥន្ធនុបាទានោ ច អគ្គិ ឥន្ធនំ វិយ អនិច្ចាទិភេទោ, ឯវំ តេ រូបាទិរូបាទានោ បុគ្គលោ រូបាទយោ វិយ អនិច្ចោតិ ឥមមត្ថំ បុដ្ឋោ អត្តនោ លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិក្ខិបតិ.

៩៤. នីលំ រូបំ ឧបាទាយ នីលោតិអាទីសុ នីលរូបេន សទ្ធិំ បុគ្គលស្ស ឯកត្តំ, ឯកសរីរេ នីលាទីនំ ពហុត្តំ វសេន ពហុភាវញ្ច អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ.

៩៥. កុសលំ វេទនន្តិ ឯត្ថាបិ វេទនាយ សទ្ធិំ ឯកត្តំ ឯកសន្តានេ ពហុត្តំ កុសលវេទនានំ វសេន ពហុភាវញ្ច អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ. ទុតិយនយេ យក្កុសលោតិអាទិវចនសម្ពន្ធតោ លោកុត្តរំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. សាសវោតិអាទីតិ បុដ្ឋោ តថារូបស្ស វោហារស្ស អភាវតោ បដិក្ខិបតិ.

៩៩. អកុសលបក្ខេ អលោកុត្តរំ សន្ធាយ បដិជានាតិ.

១០០. អព្យាកតបក្ខេ សស្សតាទិវសេន អព្យាកតភាវំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ.

១០៣. ចក្ខុំ ឧបាទាយាតិអាទីសុ "ចក្ខុមា វិសមានីវ...បេ... បាបានិ បរិវជ្ជយេ"តិ (ឧទា. ៣៧) អាទិវោហារសម្ពន្ធតោ បដិជានាតិ. ចក្ខុមត្តាទិនិទ្ទេសេន បុគ្គលនិទ្ទេសំ អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ.

១០៤. រូបំ ឧបាទាយ វេទនំ ឧបាទាយាតិ ឯត្ថ អញ្ញេបិ រូបមូលកា ទុកតិកចតុក្កា វេទិតព្វា. យស្មា បន ខន្ធេ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ, តស្មា ទ្វេបិ តយោបិ ចត្តារោបិ បញ្ចាបិ ឧបាទាយ បញ្ញត្តិំ បដិជានាតិ. ឯកសន្តានេ បន ទ្វិន្នំ បញ្ចន្នំ វា អភាវា បដិក្ខិបតិ. អាយតនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ.

១០៧. ឥទានិ យំ ឧបាទាយ យស្ស បញ្ញត្តិ, យថា តស្ស អនិច្ចតាយ តស្សាបិ អនិច្ចតា, តតោ ច អញ្ញត្តំ សិទ្ធំ, ឯវំ តស្ស បុគ្គលស្សាបិ

ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨿᨳᩣ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ, ᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦ ᨸᨶ ᨲᨳᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨

᪑᪑᪗᪨ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩩᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩥᨠᨩᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨶᩮᨣᨱ᩠ᨮᩩᨠᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨩᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨿᩔ ᩁᩪᨸᩴ ᩈᩮᩣ ᩁᩪᨸᩅᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩔ ᩁᩪᨸᩴ ᩈᩮᩣ ᩁᩪᨸᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣ ᨶ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩩ ...ᨸᩮ... ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩁᩪᨸᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪑᪘᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨸᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨩᩣᨿᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᩉᩥᨠᨠᩣᩅᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ "ᩈᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩣ "ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩔᨲᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨽᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ "ᨠᩩᨾᩣᩁᨠᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩣ "ᨠᩩᨾᩣᩁᩥᨠᩣ"ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨽᨿᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨

᪑᪑᪙᪨ ᨬᩣᨱᩣᨲᩥ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᨬᩣᨿᩥᨶᩣ ᩅᨧᩴ ᨻᩉᩩᨶᩣ ᩏᨸᩣᨴᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᨶ, ᨬᩣᨲᩴ ᨲᩣᩅ ᩅᨴᩮᩉᩥ, ᨠᩥᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ "ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩴ᪨ ᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨿᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨸᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨲᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᨶᩥᩔᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩮᩅ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨴᨿᩮᩅ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩦᨲᩥ...ᨸᩮ... ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ, "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᩔᨲᩥ ᩋᩁᩉᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨸ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪑᪒᪐᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨨᩃᩅᩣᨴᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᩈᩣᨵᩥᨲᩣᨿ ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩣᨴᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᨶ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩁᩪᨸᩴ ᩏᨸᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩋᨶᨶ᩠ᨵᩮᩣᨸᩥ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨴᩔᨶᩈᨾᨿᩣ ᨶ ᨸᩔᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩈᩅᩣᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩣᩊᩥᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪑᪒᪑᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᨶᩣᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨸᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩮ "ᩈᨧ᩠ᨧ ᨸᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩮ "ᩁᩪᨸᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩦ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ ᩏᨽᩮᩣ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨸᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩣᨾ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩩᨲᩴ ᨾᩩᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮ ᩁᩪᨸᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮ ᩁᩪᨸᩣᨿᨲᨶᨾᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ "ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ, ᩏᨽᩮᩣ ᩁᩪᨸ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩏᨸᩣᨴᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪒᪨ ᨸᩩᩁᩥᩈᨠᩣᩁᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១១២។ ឥទានិ បុរិសការានុយោគោ ហោតិ។ តត្ថ កម្មេ សតិ និយមតោ តស្ស ការកេនបិ ភវិតព្វន្តិ លទ្ធិយា បុច្ឆា បរវាទិស្ស, តថារូបិនំ កម្មានំ អត្ថិតាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ បុន កត្តា ការេតាតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស។ តត្ថ កត្តាតិ តេសំ កម្មានំ ការកោ។ ការេតាតិ អាណត្តិទេសនាទីហិ ឧបាយេហិ ការាបកោ។ ឥទានិ យស្មា បរវាទី បុគ្គលំ សន្ធាយ កត្តាតិ បុច្ឆតិ, ន ករណមត្តំ, តស្មា បដិក្ខេបោ សកវាទិស្ស។

១១៣។ តស្ស កត្តា ការេតាតិ ឯត្ថ យទិ យំ យំ ឧបលព្ភតិ, តស្ស តស្ស កត្តា បុគ្គលោ តេ ឧបលព្ភតិ, កិំ តស្សាបិ ការកោ ច ការាបកោ ច អញ្ញោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ អត្ថោ។ បរវាទី តថា អនិច្ឆន្តោ ឥស្សរនិម្មានវាទភយេន បដិក្ខិបតិ។ បុន បុដ្ឋោ យស្មា បុគ្គលំ មាតាបិតរោ ជនេន្តិ នាមំ ករោន្តិ បោសេន្តិ, តស្មាស្ស តេ ការកា។ យេ ច បន តំ កល្យាណមិត្តា វា អាចរិយា វា តានិ តានិ វិជ្ជាដ្ឋានសិប្បាយតនានិ សិក្ខាបេន្តិ, តេ ការាបកា នាមាតិ ឥមមត្ថំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ បុរិមកម្មមេវ តស្ស កត្តា ចេវ ការាបេតា ចាតិ អធិប្បាយោ។

១១៤។ តស្ស តស្សេវាតិ ឥមិនា ឥទំ បុច្ឆតិ – យទិ កម្មានំ ការកស្ស កត្តា តស្សាបិ កត្តា តស្សាបិ កត្តា អត្ថេវ, ឯវំ សន្តេ បុរិមេន អវស្សំ បច្ឆា បច្ឆា បុគ្គលោ កាតព្វោតិ ឥមិនាបិ តេ កម្មានំ ការកេន បុគ្គលេន អាយតិំ អញ្ញោ បុគ្គលោ កាតព្វោ, តេនាបិ អញ្ញោតិ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដស្ស ឧបច្ឆេទោ, នត្ថិ អប្បច្ចយបរិនិព្វានំ។ បច្ចយាការេន បច្ចយបដិពទ្ធស្ស ទុក្ខស្ស អភាវា យំ និព្វានំ វុត្តំ, នត្ថិ តេ តន្តិ។ អថ វា តស្ស តស្សេវាតិ យទិ កម្មំ កម្មមត្តំ ន ហោតិ, តស្ស បន ការកោ បុគ្គលោ, តស្សាបិ ការកោ, តស្សាបិ ការកោតិ ឯវំ បុគ្គលបរម្បរា អត្ថិ។ ឯវំ សន្តេ យា ឯសា កម្មវដ្ដស្ស អប្បវត្តិករណេន ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា វុត្តា, សា នត្ថីតិ អត្ថោ។ បរវាទី តំ អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ។ ឥតោ អបរាសុបិ ឧបលព្ភតិ សាមញ្ញេន ការកបុច្ឆាសុ បុគ្គលមេវ សន្ធាយ "កត្តា ការេតា"តិ វុត្តំ, ន បច្ចយោ។ ន ហិ មហាបថវីអាទីនំ បច្ចយា នត្ថិ។

១១៥។ អញ្ញោ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តាតិ បញ្ហោ "សញ្ញាវន្តំ វា អត្តាន"ន្តិអាទិទិដ្ឋិកាយ បដិក្ខិត្តោ។

១១៦។ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិអាទិ វិបាកបដិសំវេទីវសេន បុគ្គលំ ទស្សេន្តស្ស លទ្ធិកិត្តនត្ថំ វុត្តំ។ តត្ថ វិបាកបដិសំវេទីតិ អនុយោគោ បរវាទិស្ស, វិបាកបវត្តិតោ អញ្ញស្ស វេទកស្ស អភាវា បដិក្ខេបោ សកវាទិស្ស។ បុន បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។

១១៧។ តស្ស បដិសំវេទីតិ តស្ស វិបាកបដិសំវេទកស្ស បដិសំវេទី។ យស្មា បន បដិសំវេទីតញ្ញោ នាម វិបាកោ, ន ច បុគ្គលោ វិបាកោ, តស្មា បដិក្ខេបោ បរវាទិស្ស។ បុន បុដ្ឋោ យស្មា បុញ្ញវិបាកេ ឋិតត្តា វិបាកបដិសំវេទី បុត្តំ វា បតិំ វា មាតា វា ជាយា វា បរិភុញ្ជតិ បរិសជ្ជតិ, តស្មា តថារូបំ បដិសំវេទិនំ សន្ធាយ បដិជានាតិ បរវាទី។

ᨲᩔᨲᩮᩔᩅᩣᨲᩥ ᨿᨴᩥ ᩅᩥᨷᩤᨠᩮᩣ ᩅᩥᨷᩤᨠᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩔ ᨷᨶ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᩁᨾ᩠ᨷᩁᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᩣ ᩑᩈᩣ ᩅᩥᨷᩤᨠᩅᨭ᩠ᨭᩔ ᩋᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠᩁᨱᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨮᩮᨲᩣ ᨷᨴᩴ ᩏᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᨬ᩠ᨬᩣᨶ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩈᩩ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪑᪓᪗᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᩤᨷᨠᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩤᨠᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩮ “ᩅᩮᨴᨶᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨿᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪑᪓᪘᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᩤᨷᨠᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩤᨠᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩅᩮᨴᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣᨷᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩅᩈᩮᨶ᪨

᪑᪓᪙᪨ ᨿᨳᩣᨷᨧ᩠ᨧᩦᩋᩣᨴᩦᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩣ᪨

᪑᪔᪐᪨ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩁᩮᨲᩣ ᩅᩥᨷᩤᨠᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᨶᨿᩅᨧᨶᩮᨶ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᨠᩥᩴ ᩈᩮᩣᩅᩮᩅ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨

᪑᪔᪑᪨ ᨷᩩᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ “ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩮᨴᨠᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ (ᨨ᪨ ᨷ᪨ ᪑᪘) ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩈᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩴ ᨷᨭᩥᨷᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩈᩈᨾᨿᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩉ᪨

᪑᪔᪒᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨠᩅᩮᨴᨠᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ “ᨾᨶᩩᩔᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᩁᩴᨾᩴ ᩈᩔᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

᪑᪔᪓᪨ ᩈᩮᩣ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨠᩅᩮᨴᨠᩣᨶᩴ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩮᨶᩮᩅ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨿᩮ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨷᩁᩴᨾᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᩔᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

᪑᪔᪔᪨ ᨶᩮᩅ ᩈᩮᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨠᩅᩮᨴᨠᩣᨶᩴ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩮᩣᩅ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᨶᩣᨷᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣᩅ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩣᩁᨠᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᨠᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᨿᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᨿᩮᩅᩴ? ᩑᩅᩴᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᩈᩔᨲᩴ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᩋᨵᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩔᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᨶᨿ

អាទិតោ បដ្ឋាយ ឥមិនាបិ នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ យថា ហិ អយំ បុគ្គលវាទី កម្មានំ ការកញ្ច វេទកញ្ច ឥច្ឆតិ, តថាស្ស យោ ការកោ, តេនេវ វា វេទកេន ភវិតព្វំ, អញ្ញេន វា ឧភោហិ វា ភវិតព្វំ, ឧភោហិ វាបិ ន ភវិតព្វន្តិ ឥទមាបន្នំ ហោតិ។ ឯវមាបន្នមេវ អនុយោគំ អនុយុញ្ជន្តោ សកវាទី “សោ ករោតី”តិអាទយោ ចត្តារោបិ វិកប្បេ អាហ។ សេសំ វុត្តប្បការមេវ។

បរិយោសានេ បន ចត្តារោបិ បញ្ហា ឯកតោ បុដ្ឋា។ តត្ថ បដិក្ខេបោ ច បដិជាននា ច សយំកតាទិទោសប្បត្តិ ច បុរិមនយេនេវ វេទិតព្វា។ ឥតោ បរំ “កល្យាណបាបកានី”តិ អវត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយា ឯវ “កម្មំ អត្ថី”តិអាទិនា វិកប្បេន ទស្សិតា។ តេសម្បិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

បុរិសការានុយោគវណ្ណនា។

កល្យាណវគ្គោតិបិ ឯតស្សេវ នាមំ។

១៣។ អភិញ្ញានុយោគវណ្ណនា

១៤៧។ ឥតោ បរំ អភិញ្ញានុយោគាទីសុ អរហត្តសាធនា ហោតិ។ តត្ថ អាមន្តាតិ សកវាទិនា បដិញ្ញាតេ បរវាទី “នាហិន្ទា អភិន្ទ្រិយពន្ធុបេ ឥទ្ធិវិធាទិវិសេសាធិគមោ នត្ថិ, អញ្ញត្តំ អត្ថិ, តស្មា ឥទ្ធាទិនិព្វត្តកេន បុគ្គលេន ភវិតព្វ”ន្តិ មញ្ញមានោ ននុ អត្ថិ កោចិ ឥទ្ធិំ វិកុព្វតីតិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ វុត្តនយមេវ។

អភិញ្ញានុយោគវណ្ណនា។

១៤-១៥។ ញាតកានុយោគាទិវណ្ណនា

១៤៨។ ឥមាតិ មាតាតិអាទិកា ញាតកានុយោគា។ ខត្តិយោតិអាទិកា ជាតិអនុយោគា។ គហដ្ឋោ បព្វជិតោតិ បដិបត្តិអនុយោគា។ ទេវោ មនុស្សោតិ ឧបបត្តិអនុយោគា។ សោតាបន្នោតិអាទិកា បដិវេធានុយោគា, អរិយានុយោគាតិបិ វុច្ចតិ។ តេ សព្ពេ វុត្តនយាយេវ។ “អរហា ហុត្វា ន អរហា”តិ បនេត្ថ មោឃបញ្ហត្តា ន វុត្តំ។

១០៩។ ចត្តារោ បុរិសយុគាតិអាទិ សំឃានុយោគា, សោបិ វុត្តនយោយេវ។

១០៤។ សន្តតោតិអាទិ សច្ចិកដ្ឋសភាវានុយោគា។ តត្ថ តតិយា កោដីតិ បុដ្ឋោ សកវាទិស្ស។ តថារូបស្ស សច្ចិកដ្ឋស្ស អភាវតោ

ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩮᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩥᨠᩔ᪨ ᨷᩩᨶ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨

᪑᪐᪐᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥᨷᨬ᩠ᩉᩮᨷᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩮᨷᩥ ᨲᩔᩮᩅ᪨

᪑᪐᪑᪨ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥᩌᨴᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨶ ᨶᩮᩔᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪐᪒᪨ ᩁᩪᨷᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥᩌᨴᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮ ᨧᩥᨠᩣᨣᩮᨲᩣ ᨶᩮᩔᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪐᪓᪨ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, “ᨩᩣᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᩴ ᨷᨶᩔ ᩈᩮᩣ ᨶ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᨷᩩᨶ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥᩌᨴᩥᨠᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩅᩮᨲᩥ ᨧ”ᨲᩥᩌᨴᩥᩅᨧᨶᨲᩮᩣ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨ ᪑᪗᪑) ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨶᩮᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪑᪐᪕᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩦᨿᩥᨠᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ᪨ ᩏᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᩌᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

ᨶᩣᨲᩥᨠᩣᩁᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪖᪨ ᨸᨭᩥᩅᩮᨴᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪗᪨ ᨠᨳᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩴ᪨

᪑᪐᪘᪨ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨿᨾᩣᨶᨷᩅᨲ᩠ᨲᩅᩮᨴᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩅᩮᨴᨶᩮᩣ ᨿᩮᩣᨣᩣᩅᨧᩁᩮᩣ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨻᩣᩃᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪑᪑᪓᪨ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨴᩥᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᩅ᪨

᪑᪑᪔᪨ ᨷᩁᩣᨿᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᩅᩮᨠ᩠ᨡᩔᩩᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩅᩈᩮᨶ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣᨠᩮ ᨩᩃᩮᩣᨠᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

១១៦៉ បុគ្គលោ អនេចក្ខុកីតិ ឯកចារីបុច្ឆា៉ បរចារីស្ស ហិ “បុញ្ញតោ លោកំ អនេចក្ខុស្ស”តិ កាឆាយ ឈោ អនេចក្ខុតិ, ឯវា បុគ្គលោតិ លទ្ធិ, តឞ្ហា តំ ឲុចំ បុច្ឆតិ៉ ឯហ ទ្វេបតាតិ ទ្វេបការេឃត ឯទ្ធិ៉ តតោ អតិស្សេជោ ហុត្វាតិ អត្ថោ៉ ឌ្ឍំ បញ្ចោចាការចេឯត អត្ថុជាតិត្វា បុត ចំ ឌីចត្តិ បុដ្ឋោ ឞុត្តចិទោឆកឃេត បដិក្ខិបតិ៉ ចិតា ទ្វេបតាតិ ឌ្ឍំ ចតុចោចាការចេឯត អត្ថុជាតិត្វា បុត អញ្ញា ឌីចត្តិ បុដ្ឋោ ឞុត្តចិទោឆកឃេតេច បដិក្ខិបតិ៉ “អត្ថគ្គរកតោ”តិ ច “ពាហិទ្ធា តិក្ខយិត្វា”តិ ច ឌ្ឍំ “ឯហ ទ្វេបត ចិតា ទ្វេបតា”តិ ហេដ្ឋា ចុត្តស្ស លក្ខណចចតំ៉ តត្ថ អត្ថគ្គរកតោតិ ទ្វេបស្ស អន្តោកតោ, ឌ្ឍតោ ចា ឲុត្តា ចា អតិក្ខយិត្វា ទ្វេបបរិច្ឆេឌចេឯតេច ឋិតោ ហុត្វាតិ អត្ថោ៉ តិក្ខយិត្វាតិ ទ្វេបបរិច្ឆេទំ អតិក្កមិត្វា៉ ទ្វេបំ អតិស្សិតោ ហុត្វាតិ អត្ថោ៉

១១៧៉ អតត្តាតិ អត្តតា ឌីចេត បុគ្គលេត ទហិតោ៉ ឲកឆស្មេបិ បុគ្គលោ តត្ថីតិ អត្ថោ៉ ឲុចំ ឯន្តាឞុត្តាតំ អាកាយដ្ឋកចាឞុ ចុត្តតឃេតេច អត្ថោ ចេឌីតព្វោ៉ ឌ្ឍឆ បត ឯគ្គាឃកាឃិតយត្តេយេច ចក្ខាយ៉

១១៨៉ ចុត្តំ កាចតា ឯប្បិក្សុខាតិអាទិ “ឯន្តាច ឆេឯតា ឃចាទុតចេឯតេច អត្ថតោ ត កេហតព្វា”តិ ឆស្សតត្ថំ អាកតំ៉ ឃចា ហិ ឞុចណ្ណំ កេហត្វា កតោ ឞុចណ្ណចិកាទោ ក្សុខោ ឞុចណ្ណក្សុខោតិ ចុច្ចតិ, ត ឲុចំ ឯប្បិ កេហត្វា កតោ ឯប្បិស្ស ចិកាទោ ឯប្បិក្សុខោ តាយ អត្ថិ៉ ឃស្មិំ បត ក្សុខេ ឯប្បិ បក្ខិត្តំ, ឯវា ឯប្បិក្សុខោ តាយាតិ អឃមេត្ថ អត្ថោ៉ ខេលក្សុខាឌីឞុបិ ឲុឯេច តឃោ៉ ឃចា ច តិត្ថាតំ តិច្ចំ ឆុចំ, ត ឲុចំ កត្តំ ចា ឃាកុ ចា អត្ថិ៉ កាលបរិច្ឆេទំ បត អកត្វា ឌិចេឯ ឌិចេឯ ឆស្សាយាតិ បញ្ញត្តចេឯត “តិច្ចកត្តំ ឆុចឃាក្ុ”តិ ចុច្ចតីតិ អឃមេត្ថ អត្ថោ៉

“អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបត្តោ”តិអាឌីឞុបិ ឃចា ទ្វេបាឌឃោ ឆម្មា បច្ចត្តលក្ខណឞាមញ្ញលក្ខណចេឯត អត្ថិ, ត ឲុចំ បុគ្គលោ៉ ទ្វេបាឌីឞុ បត ឯតិ ‘ឲុចំតាមោ’‘ឲុចំកោត្តោ’តិ ចោហារោ ហោតិ៉ ឌ្ឍតិ ឌ្ឍមិតា លោកចោហារេត លោកឯម្មុតិយា លោកតិទុត្តិយា អត្ថិ បុគ្គលោតិ អឃមេត្ថ អត្ថោ៉ ចុត្តម្បិ ចេតំ កាចតា – “ឌ្ឍយា ខោ ចិត្ត, លោកឯមញ្ញា លោកតិទុត្តិយោ លោកចោហារា លោកបញ្ញត្តិយោ”តិ (ឌី៉ តិ៉ ១៉៤៤០)៉ ទ្វេបាឌិឆម្មា បត ចិតាបិ លោកឯម្មុតិំ បច្ចត្តឞាមញ្ញលក្ខណចេឯត បញ្ញាបតតោ អត្ថីតិ អឃមេត្ថ អត្ថោ៉

ឰ្ឋតំ បត ខ្វេ កចា ឯម្មុតិកចា ច បរមត្ថកចា ច៉ តត្ថ ឯត្តោ, បុគ្គលោ, ឆេចោ, ព្រហ្មាតិអាឌិកា ឯម្មុតិកចា តាម៉ អតិច្ចំ, ឌុក្ខំ, អតត្តា, ខន្ធា, ធាតុយោ, អាឃតតាតិ, ឯតិបដ្ឋាតា, ឯម្មប្បធាតាតិអាឌិកា បរមត្ថកចា តាម៉

តត្ថ ឃោ ឯម្មុតិឆេឯតាយ ឯត្តោតិ ចា…បេ… ព្រហ្មាតិ ចាតិ ចុត្តេ ជាតិតំ បដិចិជ្ឈិតុំ តិឃ្យាតុំ អរហត្តជឃក្កាហំ កេហតុំ ឯក្កោតិ, តស្ស កចា អាឌិតោច ឯត្តោតិ ចា បុគ្គលោតិ ចា បោឯោតិ ចា ឆេចោតិ ចា ព្រហ្មាតិ ចា កចេតិ៉ ឃោ បរមត្ថឆេឯតាយ អតិច្ចន្តិ ចា ឌុក្ខន្តិ ចាតិអាឌីឞុ អញ្ញតរំ ឞុត្វាច ជាតិតំ បដិចិជ្ឈិតុំ តិឃ្យាតុំ អរហត្តជឃក្កាហំ កេហតុំ ឯក្កោតិ៉ តស្ស អតិច្ចន្តិអាឌីឞុ អញ្ញតរំ កចេតិ៉ តចា ឯម្មុតិកចាឃ ឰុជ្ឈតកឯត្តស្ស ត បឋមំ បរមត្ថកចំ កចេតិ៉ ឯម្មុតិកចាឃ បត ពោធេត្វា បច្ឆា បរមត្ថកចំ កចេតិ៉

បរមត្ថកថាយ ពុជ្ឈនកសត្តស្សាបិ ន បឋមំ សម្មុតិកថំ កថេតិ។ បរមត្ថកថាយ បន ពោធេត្វា បច្ឆា សម្មុតិកថំ កថេតិ។ បកតិយា បន បឋមមេវ បរមត្ថកថំ កថេន្តស្ស ទេសនា លូខាការា ហោតិ។ តស្មា ពុទ្ធា បឋមំ សម្មុតិកថំ កថេត្វា បច្ឆា បរមត្ថកថំ កថេន្តិ។ តេ សម្មុតិកថំ កថេន្តាបិ សច្ចេនេវ សភាវេនេវ អមុសាវ កថេន្តិ។ បរមត្ថកថំ កថេន្តាបិ សច្ចេនេវ សភាវេនេវ អមុសាវ កថេន្តិ។ អយញ្ហិ–

“ទុវេ សច្ចានិ អក្ខាសិ, សម្ពុទ្ធោ វទតំ វរោ;

សម្មុតិំ បរមត្ថញ្ច, តតិយំ នូបលព្ភតិ”។

តត្ថ –

“សង្កេតវចនំ សច្ចំ, លោកសម្មុតិការណំ;

បរមត្ថវចនំ សច្ចំ, ធម្មានំ តថលក្ខណ”ន្តិ។

អបរោ នយោ – ទ្វេ ភគវតោ ទេសនា បរមត្ថទេសនា ច ខន្ធាទិវសេន, សម្មុតិទេសនា ច សត្តបុគ្គលាទិវសេន។ ន ហិ ភគវា សមញ្ញំ អតិធាវតិ។ តស្មា “អត្ថិ បុគ្គលោ”តិ វចនមត្តេន អភិនិវេសោ ន កាតព្ពោ។ សត្ថារា ហិ –

“បញ្ញត្តិំ អនតិក្កម្ម, បរមត្ថោ បកាសិតោ;

សមញ្ញំ នាតិធាវេយ្យ, តស្មា អញ្ញោបិ បណ្ឌិតោ;

បរមត្ថំ បកាសេន្តោ, សមញ្ញំ នាតិធាវយេ”។

ឯវំ សព្ពត្ថ វុត្តានត្ថទេសនាតិ។

បុគ្គលកថា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໙. ບຣິຫາຕິກຮາ

໑. ຮາຄຍຸຕ຺ຕິບຣິຫາຕິຮຸລ຺ຫກາ

໑໑໘. ປາຄາຕິ ບຣິຫາຕິກຮາ ເຫາຕິ. ບຣິຫາຕິຄເຍຸາ ອບຣິຫາຕິຄເຍຸາ, “ເຮ຺ວເຍ, ກິກ຺ລເຮ, ຄເຍຸາ ເນກ຺ລນ຺ຍ຺, ກິກ຺ລເຕາ ບຣິຫາຕາຍ ນໍຮຕ຺ຕຕິ” (ອ. ຕິ. ໙.໑ປ໓), “ບຊ຺ຕິເຍ, ກິກ຺ລເຮ, ຄເຍຸາ ນເຍຍຮິຍຸຕ຺ຕນ຺ຍ຺ ກິກ຺ລເຕາ ບຣິຫາຕາຍ ນໍຮຕ຺ຕຕີ”ຕິ (ອ. ຕິ. ໓.໑໓໘) ໑ຮຍາຊີຕິ ຫິ ນຸຕ຺ຕາຕິ ຕິນ຺ຍ຺າຍ ນຍິຕິຍາ ຮຊີບຸຕ຺ຕກາ ນຕ຺ຕິຮາຊີເຕາ ໑ກເຮ຺ ຮ ຍຫານຊີ຺ກາ ອເຣຫເຕາບິ ບຣິຫາຕິ ປາຮ຺ຕິ, ຕນ຺ຍາ ເຕ ຮາ ເຫາຕ຺ ອເຕ຺າເຍຮ ຮາ, ເຍນໍ ອຍໍ ລຕ຺ຕິ, ເຕນໍ ລຕ຺ຕິກິຕ຺ຕຕໍ ບຣິຫາຍຕິ ອເຣຫາ ອເຣຫຕ຺ຕາຕິ ບຸຮ຺ຖາ ນກຮາຊີນ຺ຍ຺. ຕ໙ ບຣິຫາຍຕີຕິ ເຮ຺ ບຣິຫາຕິເຍາ ບຕ຺ຕບຣິຫາຕິ ຮ ອບຸຕ຺ຕບຣິຫາຕິ ຮ. ຕຕ຺ “ຮຸຕິຍຍິ ເຕາ ອາຍນ຺ຍາ ເກາຄິເກາ ຕຍຸານາຍພິກາຍ ເຮເຕາຮິຍຸຕ຺ຕິຍາ ບຣິຫາຍີ”ຕິ (ນໍ. ຕິ. ໑.໑໓໘) ອຍໍ ບຕ຺ຕບຣິຫາຕິ ຕາຍ. “ຍາ ເຮາ ນາຍຕ຺ຕາຕິກາຕໍ ນຕໍ ນາຍຕ຺ຕາເຕ຺າ ບຣິຫາຍີ”ຕິ (ຍ. ຕິ. ໑.໓໑໙-໓໑ປ) ອຍໍ ອບຸຕ຺ຕບຣິຫາຕິ. ຕານຸ ປາຄ ບຕ຺ຕບຣິຫາຕິ ອຄິເບຸຕາ. ຕຊີຸານຕ຺ຕາຍ ອາຍຕ຺ຕາຕິ ບຊີຕ຺ຕາ ບເຣຮາຊີນ຺ຍ຺. ນກນຍເຍ ບຕ ປາຍໍ ບຕ຺ຕບຣິຫາຕິ ຕາຍ ເລາກິຍນຍາບຕ຺ຕິຍາຮ ປາຮ຺ຕິ, ຕ ອເຣຫຕ຺ຕາຊີຫິ ນາຍຕ຺ຕາຜເລຫິ. ບເຣນເຍເຍບິ ຕໍ ນຕ຺ຕນາຍຕ຺ຕາຜເລນຸ ນຕ຺ຕກເຮນຸ ນຕ຺ຕກາເລນຸ ນເຕ຺າເຮ຺ ບຸກ຺ລິຕໍ ຕ ປາຮ຺ຕິ. ຕໍ ບຕ ເຕນໍ ລຕ຺ຕິຍຕ຺ຕເຍຮາຕິ ນຕ຺ຕ ລຕ຺ຕິຊາລໍ ກິຕ຺ຕິຕໍ ບຸຕ ນຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິອາຊີຕາ ຕເຍຕ ເຄນຕາ ຮຕ຺ຕິຕາ.

ຕຕ຺ ຍນ຺ຍາ ບເຣຮາຊີ ກເຍຕ ບຣິຫາຍິຕ຺ຕາ ເນາຕາບຕ຺ຕິຜເລ ຊີຕນ຺ຍ຺ ອເຣຫເຕາ ບຣິຫາຕິ ຕ ປາຮ຺ຕິ, ຮຸບຣິຜເລນຸ ຊີຕເນ຺ຮ ປາຮ຺ຕິ. ຍນ຺ຍາ ຮ ຣຸບິຣຸບກເຮນຸ ຊີຕນ຺ຍ຺ ຕ ປາຮ຺ຕິ, ກເຍຸາຣາຍຕາຊີຕໍ ບຕ ບຣິຫາຕິຍຄເຍຸາຕໍ ກາຮເຕາ ກາຍກເຮ ຊີຕເນ຺ຮ ປາຮ຺ຕິ, ຕນ຺ຍາ “ນຕ຺ຕຕ຺”ຕິ ບຸເຕ຺າ ບຊີກ຺ລບຕິ. ບຸຕ ຄຍຸຫໍ ກຕ຺ຕາ ບຸເຕ຺າ ກາຍກຮໍ ນຕ຺ຕາຍ ບຊີຊາຕາຕິ. ນຕ຺ຕນິຍິ ຫິ ກາຍກເຮ ບຣິຫາຕິກຣາ ກາຍຄຸນາ ອຕິ, ຕນ຺ຍາ ຕຕ຺ ບຣິຫາຍຕີຕິ ຕນ຺ຍ຺ ລຕ຺ຕິ.

ຕຕິຍບຸຮ຺ຖາຍ ບຣິຫາຕີຕິ ບຣິຫາຕິກເຣ ຄເຍຸ ບຸຮ຺ຕິ. ຕຕ຺ ຍນ຺ຍາ ບຣິຫາຕິ ຕາຍ ກເຍຸາຣາຍຕາຊີຄເຍຸາ, ຮິເນນເຕາ ຮາ ກາຍຣາກຊຸາບິຄາ ໑ຮ, ເຕ ຮ ຣຸບິຣຸບກເຮ ຕຕ຺, ຕນ຺ຍາ “ຕ ເຫຮ”ຕ຺ຕິ ບຊີເກ຺ລເບິ ບເຣຮາຊີນ຺ຍ຺.

ນຕ຺ຕຄາຕິ ກາລບຸຮ຺ຖາ. ຕຕ຺ ບເຄຍບເຕຸາເຍາຕິເນາຍຕນິກາຣກາເລ ອບຣິຫາຍຕເຕາ ບຊີກ຺ລບຕິ. ຮຸຕິເຍ ອເຍາຕິເນາຍຕນິກເຣຣເຕາ ຣຕ຺ຕິກາເກ ຮາ ຊີຮນກາເກ ຮາ ນຕ຺ຕຄາ ບຣິຫາຍຕເຕາ ບຊີຊາຕາຕິ. ຕຕິເຍ ບຣິຫາຕິກຣຄເຍຸນຍາເຍາເກ ນຕິ ຍຸຫຸຕ຺ຕເຍຮ ບຣິຫາຕິ ຕາຍ ເຫາຕິ, ຕເຕາ ບຸເຕ຺ ອບຣິຫີຕນ຺ຍ຺ ບຮ຺ຖາ ບຣິຫີຕນ຺ຍ຺ ຮ ບຣິຫາຕິ ຕາຍ ຕຕີຕິ ບຊີກ຺ລບຕິ.

ນເຕ຺ຮ ອເຣຫເຕ຺າຕິ ບເຕຸາຕໍ ບເຄຍນິ ຕິກ຺ລເຕ຺ຍ ນຕ຺ຕາຍ ບຊີກ຺ລບຕິ. ຮຸຕິຍນິ ຍຸຊີເຕ຺ຍ ນຕ຺ຕາຍ ບຊີຊາຕາຕິ. ຕຕິຍນິຍິ ຕິກ຺ລເຕ຺ຍາຮ ອຄິເບຸຕາ. ເຕານຊີຸານເຕ຺ນຍິ ບຣິຫາຕິ ຕ ເຫາຕີຕິ ຕນ຺ຍ຺ ລຕ຺ຕິ.

សេដ្ឋុទាហរណេ បឋមបុច្ឆា បរវាទិស្ស, ទុតិយា សកវាទិស្ស។ តត្រាយំ អធិប្បាយោ – យំ ហិ តុម្ហេ បុច្ឆថ – "អរហា អរហត្តា បរិហាយន្តោ ចតូហិ ផលេហិ បរិហាយតី"តិ, តត្រ វោ បដិបុច្ឆាមិ – "ចតូហិ សតសហស្សេហិ សេដ្ឋី សេដ្ឋិត្តំ ករោន្តោ សតសហស្សេហិ បរិហីនេ សេដ្ឋី សេដ្ឋិត្តា បរិហីនោ ហោតី"តិ។ តតោ សកវាទិនា ឯកទេសេន បរិហានិំ សន្ធាយ "អាមន្តា"តិ វុត្តេ សព្ពសាបតេយ្យា បរិហីនោ ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ តទា អបរិហីនត្តា សកវាទី ន ហេវាតិ វត្វា អថ នំ "ឯវមេវ អរហាបិ បរិហាយតិ ច។ ន ច ចតូហិ ផលេហី"តិ ឧប្បត្តលទ្ធិំ ទុតិយំ ភព្ពបញ្ហំ បុច្ឆតិ។ បរវាទី សេដ្ឋិនោ អភព្ពតាយ និយំ អបស្សន្តោ បដិជានិត្វា អរហតោ ចតូហិ ផលេហិ បរិហានិភព្ពតំ បុដ្ឋោ "និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ"តិ (អ. និ. ១.ប័ល៍) វចនស្ស អយោនិសោ អត្ថំ គហេត្វា លទ្ធិយំ ឋិតោ សោតាបត្តិផលតោ បរិហាយិតុំ អភព្ពំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ តំ បនស្ស លទ្ធិមត្តមេវាតិ។

ឯត្តាវតា វាទយុត្តិ នាម ឋិតា ហោតិ។

១. អរិយបុគ្គលសំសន្ទនបរិហានិវណ្ណនា

១៣០. ឥទានិ អរិយបុគ្គលសំសន្ទនា អារទ្ធា។ តត្ថ យស្មា កេចិ អរហតោតាវ បរិហានិំ ឥច្ឆន្តិ, កេចិ អនាគាមិតោបិ, កេចិ សកទាគាមិស្សាបិ។ សោតាបន្នស្ស បន សព្ពេបិ ន ឥច្ឆន្តិយេវ។ យេ អរហត្តា បរិហាយិត្វា អនាគាមិសកទាគាមិភាវេ ឋិតា, តេសំ បរិហានិំ ឥច្ឆន្តិ, ន ឥតរេសំ អនាគាមិសកទាគាមីនំ។ សោតាបន្នស្ស បន តេបិ សព្ពេបិ ន ឥច្ឆន្តិយេវ, តស្មា បេយ្យាលមុខេន បុច្ឆា កតា។ តត្ថ តេសំ លទ្ធិវសេន បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច វេទិតព្ពោ។ "បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា"តិ ហិ បញ្ហេ យេ អនាគាមិតោ បរិហានិំ ន ឥច្ឆន្តិ, តេសំ វសេន បដិក្ខេបោ។ យេ បកតិអនាគាមិតោ វា អរហត្តា បរិហាយិត្វា ឋិតអនាគាមិតោ វា បរិហានិំ ឥច្ឆន្តិ, តេសំ វសេន បដិញ្ញាតិ ឥទមេត្ថ នយមុខំ។ តស្សានុសារេន សព្ពបេយ្យាលា អត្ថតោ វេទិតព្ពា។

១៣៨. យំ បនេត្ថ "សោតាបត្តិផលស្ស អនន្តរា អរហត្តំយេវ សច្ឆិករោតី"តិ វុត្តំ, តំ បរិហីនស្ស បុន វាយមតោ អរហត្តប្បត្តិំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឥតរោ សោតាបត្តិផលានន្តរំ អរហត្តស្ស អភាវា បដិក្ខិបតិ។

១៣៩. តតោ បរំ "បរិហានិ នាមេសា កិលេសប្បហានស្ស វា មន្ទតាយ ភវេយ្យ, មគ្គភាវនាយ វា អនធិមត្តតាយ, សង្ខារានំ វា អសម្មសនតោ"តិ ឯវមាទីនំ វសេន អនុយុញ្ជិតុំ កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនាតិអាទិ វុត្តំ។ តំ សព្ពំ ឧត្តានាធិប្បាយមេវ។ សុត្តានិ បនេត្ថ អាគមដ្ឋកថាសុ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។

១៤១. សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ ឯត្ថ មុទិន្ទ្រិយោ សមយវិមុត្តោ, តិក្ខិន្ទ្រិយោ អសមយវិមុត្តោតិ តេសំ លទ្ធិ។ សកសមយេ បន អវសិប្បត្តោ ឈានលាភី សមយវិមុត្តោ, វសិប្បត្តោ ឈានលាភី ចេវ សព្ពេ ច អរិយបុគ្គលា អរិយេ វិមោក្ខេ

អសមយវិមុត្តាតិ សន្និដ្ឋានំ។ ឯសា បន តំ អត្តនោ លទ្ធិំ គហេត្វា សមយវិមុត្តោ បរិហាយតិ, ឥតរោ ន បរិហាយតី”តិ អាហ។ សសមយេន
វុត្តាគតត្តេនេវ។

អរិយបុគ្គលសំសន្ទនបរិហានិវណ្ណនា

១. សុត្តសាធនបរិហានិវណ្ណនា

១៩៤. ឥទានិ សុត្តសាធនា ហោតិ។ តត្ថ ធម្មាធម្មាតិ ធម្មយុត្តកេនេវ ធម្មា ច អធម្មា ច។ បដិបទាតិ បដិបទា។ សមយេន បកាសិតាតិ
ធម្មសមយេន ចោទិតា។ សុខាបដិបទា ហិ ខិប្បាភិញ្ញា ធម្មា។ ទុក្ខាបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា អធម្មា។ ឥតរោ ទ្វេ ទុក្ខេនទុក្ខេន ធម្មា, ទុក្ខេន
អធម្មា។ បជហិ ខុត្តា ទុក្ខ ធា ធម្មា, ឥតរោ ទិស្សាបិ អធម្មា។ តាយ ទេតាយ ធម្មាធម្មាយ បដិបទាយ ន បរិទំ ជិគុច្ឆំ ឃត្តិ, ទុក្ខេន
ទិដ្ឋត្តា ភិន្នានំ ន គច្ឆតីតិ អត្ថោ។ កស្មា? យេន មគ្គេន យេ កិលេសា បហីនា, តេន តេសំ បុន អព្យាហតត្តតោ។ ទុតេន
បរិហានិធម្មាភាវំ ជីវេតិ។ នយិទំ ទុក្ខបុង ខុត្តិ តត្ថា ឥទំ បរិទំ ទុក្ខធារំ មេធ ចុន្នារហំ ន ហោតិ។ កស្មា? ទុក្ខេន មគ្គេន
បដ្ឋកិលេសានំ អព្យាហតតោ។ ទុតេន ទុក្ខមគ្គេនេវ អរហត្តាភាវំ ជីវេតិ។

អត្ថិ ចិត្តស្ស ខេជិយត្តិ ចិត្តស្ស កិលេសវិក្ខម្ភស្ស បុន ចិត្តិតត្ថំ កិញ្ចិ អត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ តិក្ខិន្ទ្រិយំ សន្ធាយ បដិក្ខិបិត្វា បុន មុទុ
មុទិន្ទ្រិយំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ សកវាទី សុត្តំ អាហរិត្វា តត្ថិកានំ ទស្សេតិ។ តត្ថ ឧបក្កិលេសាតិ កិលេសោបក្កិលេសា ចេវ កិលេសបរិយោសា ច។

១៩៥. តស្ស បដិវេធោតិ កាចិតស្ស មគ្គស្ស បុន កាចនា។ ឥតរោបិ បដិក្ខេបបដិជាននានិ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។

១៩៦. បរិហានាយ សំវត្តន្តីតិ បវត្តិតា អាការេន សុត្តេ បញ្ច ធម្មា អប្បត្តបរិហានាយ ចេវ លោកិយសមាបត្តិបរិហានាយ ច
សំវត្តន្តិ។ ឯសា បន បត្តស្ស អរហត្តផលស្ស បរិហានាយ សល្លក្ខេតិ។ តេនេវ អត្ថិ អរហតោ កម្មារាមតាតិ អាហ។ ឥតរោបិ
អសមយវិមុត្តំ សន្ធាយ បដិក្ខិបិត្វា ឥតរំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ កាមរាគវសេន វា បវត្តនានំ តំ បដិក្ខិបិត្វា ឥតរថា បវត្តនានំ
បដិជានាតិ។ រាគាទីនំ បន អត្ថិតំ បុន បដិជានិតុំ ន សក្កោតិ។

១៩៧. បរិយុដ្ឋិតោតិ កេន បរិយុដ្ឋិតោ អភិជ្ឈាទោមនស្សេហិ អភិភូតោ វា ហុត្វាតិ អត្ថោ។ អនុសយបុច្ឆាយបិ តិក្ខិន្ទ្រិយមុទិន្ទ្រិយវសេនេវ
បដិក្ខេបបដិជាននានិ វេទិតព្ពានិ។ កល្យាណានុសយោតិ ធម្មតានុសយេន វា បដិជានាតិ។ ទាគេ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ កាមរាគ
បហីនំ សន្ធាយាហ។ បរតោ ទោសមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។ សក្កាយទិដ្ឋិអាទីនំ បន ទស្សនេន បហីនត្តា ឧបចយំ ន គច្ឆតិ។ សេសំ
សព្ពត្ថ វុត្តានុសារេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

ສຸຕ຺ຕປາລຖາ

ປຣິຫາລິກຖາ ນິຏ຺ຐິຕາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᨳᩣ

᪁᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪄᪉᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᩣ ᨧ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᨧ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮ ᨸᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩥᨴᩮᩅᩮ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᨲᨴᩩᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩪᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ “ᨲᩦᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᨠᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩁᩩᨠᩮ ᨧ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩋᨵᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩅᩮ ᨧ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩮ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ? ᩈᩪᩁᩣ ᩈᨲᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨵ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪉᪨᪂᪁) ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩪᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨸᩩᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩮᩅᩣ ᨩᩊᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᨲ᩠ᨳᩈᩴᩅᩣᨧᩥᨠᩣᨲᩥ ᨾᩪᨣᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩪᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩴ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨

᪁᪅᪀᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮᨧ ᩒᨠᨧ᩠ᨨᩣᨶᩮ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨ ᨸᩩᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨸᩩᨶ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩪ”ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, “ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩮᩅᩮᩈᩪ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨

᪁᪅᪁᪨ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩪᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᨠᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩮ ᨴᩮᩅᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᨴᩮᩈᩮᩣ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩮᩈᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨻᩮᩣᨵᩮ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨸᨬ᩠ᩉᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪁᪅᪂᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩁᨱᩮ ᨣᩥᩉᩥ ᨨᩊᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨨᩊᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨣᩥᩉᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩍᨵ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨽᩣᩅᩥᨲᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩩ ᨹᩃᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣᨲᩥ᪨

᪂᪨ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᨶᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១៧១៖ ព្ទោតិ យទិ អញ្ញាតព្ទ កាចិទេតត យទេក្កត អញ្ញាតព្ទ ផលសច្ឆិកិរិយា ហោតិ, សោតាបត្តាឌិតយ្បិ សិយាតិ ឲតយត្តំ ឌេយ្យតុំ បុត អតាកាយីតិអាឌិតំ សំសត្តុតបុច្ឆា សកចាឌិស្ស៖ តត្ថ អតាកាយិស្ស ផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិញ្ញា, សេសាតំ ផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិក្ខេបេបិ បរចាឌិស្ស៖ ព្ទឆ កាចិតយក្កោ ហិ អតាកាយី ព្ទឆចិហាយតិដ្ឋោ តាយ ហោតិ៖ សោ ព្ទឆ អតាកាយិយក្កុំ ការេចត្វា “ឱ្ឋបបិតិកោ តត្ថបរិតិព្ពាយី”តិ ចចតតោ “បុត យក្កកាចតំ ចិតា ឧ្ឋបបត្តិចសេតេច អរហត្តផលំ សច្ឆិកទោតី”តិ តស្ស លទ្ធិ៖ សោតាបត្តសកកាកាយិតោ បត តត្ថ យក្កុំ ការេចត្វា តត្រូបបត្តិកា តាយ ហោត្តីតិ តេសំ ព្ទឆាកយតញ្ញាច តត្ថិ៖ ព្ទតិ សោ អតាកាយិស្ស ផលសច្ឆិកិរិយំ បុដ្ឋោ បដិឌាតាតិ៖ ព្ទតរេសំ បដិក្ខិបតិ៖

អតាកាយី បុក្កលោ តត្ថ កាចិទេតត យក្កតាតិ បញ្ហេ“អតាកាយិតោ តត្ថ យក្កកាចតាច តត្ថី”តិ លទ្ធិយា បដិក្ខិបតិ៖ យក្កោ ច កាចិយតិ, ត ច កិលេសា បហិយត្តីតិ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស , ទ្វិបិចចរយក្កុំ សត្ថាយ បដិញ្ញា ព្ទតរស្ស៖ ទ្វិបិចចរយក្កត ហិ សោ ព្ទឆចិហាយតិដ្ឋោ តាយ ឌាតោ៖

អតាកាយី បុក្កលោ កតាករណីយោតិ បញ្ហេ“ឱ្ឋបបិតិកោ តត្ថបរិតិព្ពាយី”តិ ចចតតោ ឧ្ឋបបត្តិយាចស្ស កតាករណីយាឌិកាចំ សត្ថាយ បដិឌាតាតិ៖ អរហាតិ បញ្ហេព្ទឆបរិតិព្ពាយិតោ អរហតោ ចសេតេច បដិក្ខិបតិ៖ បុត បុដ្ឋោ តត្ថបរិតិព្ពាយិតោ ចសេត បដិឌាតាតិ៖

អត្ថិ អរហតោ បុតព្ភេចាតិអាឌិសុបិ តត្ថបរិតិព្ពាយី ព្ទឆបរិតិព្ពាយិតំ ចសេតេច អតត្ថោ ចេឌិតព្ពោ៖ អប្បដិចិត្តាក្យេប្បាច តត្ថបរិតិព្ពាយតីតិ បុដ្ឋោ ព្ទតេឆច កាចិទេតត យក្កត តស្ស អក្យប្បបដិចេឆំ ព្ទច្ឆត្តា បដិក្ខិបតិ៖

យថា យិកោតិ បឆយំ ឧ្ឋាហរណំ បរចាឌិស្ស, ឝ្វិតិយំ សកចាឌិស្ស៖ សេសំ សព្ពត្ថ ឧ្ឋាតត្ថយេចាតិ៖

ពាហុចរិយកថា តិដ្ឋិតា៖

១៖ ឱ្ឋសិសោកថាចណ្ណតា

១៧២៖ ព្ទោតិ ឱ្ឋសិសោកថា តាយ ហោតិ៖ តត្ថ យេ សោតាបត្តាឌិតំ តាតាកិសយយចសេត ឝ្យាក្កស្សតាឌិហិ ឱ្ឋសិសោ ឱ្ឋសិសោ ឲកទេសេត ឲកទេសេត កិលេសប្បហាតំ ព្ទច្ឆត្តិ សេយ្យថាបិ ឲតរហិ បុព្វសេលិយាឌេយា, តេសំ តំ លទ្ធិ កិត្តិតុំ ឱ្ឋសិសោតិ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា បរចាឌិស្ស៖ បុត អត្ថុយាកោ សកចាឌិស្ស, ឲកទេសេត សោតាបត្តាឌិកាចស្ស អកាចតោ បដិក្ខេបេបិ បរចាឌិស្ស៖ ព្ទយិតា ឧ្ឋបិទេយត សព្ពចាទេសុ អតត្ថោ ចេឌិតព្ពោតិ៖

ខ្លឆិឃោកខាចណ្ណភា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦. សព្ពមត្ថីតិកថា

១. វាទយុត្តិវណ្ណនា

២៥២. ឥទានិ សព្ពមត្ថីតិវាទកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ…បេ… អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធោ”តិអាទិវចនតោ (វិភ. ២) “សព្ពេបិ អតីតាទិភេទា ធម្មា ខន្ធសភាវំ ន វិជហន្តិ, តស្មា សព្ពំ អត្ថិ យេវ នាមា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ សព្ពមត្ថិវាទានំ, តេសំ លទ្ធិវិសោធនត្ថំ សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, វុត្តប្បការាយ លទ្ធិយា ឋត្វា បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សព្ពថាតិ សព្ពស្មិំ សរីរេ សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ សព្ពទាតិ សព្ពស្មិំ កាលេ សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ សព្ពេន សព្ពន្តិ សព្ពេនាការេន សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ សព្ពេសូតិ សព្ពេសុ ធម្មេសុ សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ អយោគន្តិ អយុត្តំ។ នានាសភាវានញ្ហិ យោគោ ហោតិ, ន ឯកសភាវស្ស។ ឥតិ ឥមស្មិំ បញ្ហេ រូបំ វេទនាយ, វេទនំ វា រូបេន អនានំ ឯកលក្ខណមេវ កត្វា សព្ពមត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ យម្បិ នត្ថិ តម្បត្ថីតិ យម្បិ កុម្មលោមាទិកំ សសវិសាណាទិកំ វា កិញ្ចិ នត្ថីតិ សិទ្ធំ, តម្បិ តេ អត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ សព្ពមត្ថីតិ យា ទិដ្ឋិ សា ទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ, យា ទិដ្ឋិ សា ទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋីតិ ហេវមត្ថីតិ ឥមិនា ឥទំ បុច្ឆតិ – យា តេ ឯសា សព្ពមត្ថីតិ ទិដ្ឋិ, សា ទិដ្ឋិ អយាថាវកត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ ឯវំ យា អម្ហាកំ ទិដ្ឋិ, សា ទិដ្ឋិ យាថាវកត្តា សម្មាទិដ្ឋីតិ ឯវំ តវ សមយេ អត្ថីតិ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ សព្ពេសុបិ ឯតេសុ នយេសុ វុត្តប្បការាយ អត្ថិតាយ អភាវតោ បដិក្ខិបតិ។ ឥមេសុ បន សព្ពេសុបិ នយេសុ “អាជានាហិ និគ្គហ”ន្តិ អាទិំ កត្វា សព្ពោ កថាមគ្គភេទោ វិត្ថារតោ វេទិតព្ពោតិ អយំ តាវេត្ថ វាទយុត្តិ។

២. កាលសំសន្ទនវណ្ណនា

២៥៣-២៥៤. ឥទានិ អតីតំ អត្ថីតិ កាលសំសន្ទនំ ហោតិ។ តត្ថ អតីតំ អត្ថីតិអាទីនំ សុទ្ធិកសំសន្ទនំ។ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិអាទីនំ ខន្ធវសេន កាលសំសន្ទនំ។

២៥៥. បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អប្បិយំ ករិត្វាតិ អតីតានាគតំ បហាយ បច្ចុប្បន្នរូបមេវ អប្បិយំ អវិភជិតព្ពំ ករិត្វា។ រូបភាវំ ជហតីតិបញ្ហោ និរុទ្ធស្សាបិ រូបស្ស រូបក្ខន្ធសង្គហិតត្តា បដិក្ខិបតិ។ រូបភាវំ ន ជហតីតិ បដិសេធបញ្ហេបិ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិតត្តាវ បដិជានាតិ។ ឱទាតំ វត្ថំ អប្បិយំ ករិត្វាតិ ឯត្ថ កិញ្ចាបិ ន សព្ពំ វត្ថំ ឱទាតំ, ឥមិនា បន វត្ថន្តិ អវត្វា “ឱទាតំ វត្ថំ អប្បិយំ ករិត្វា”តិ វុត្តេ សកវាទិនា ឯកត្តតា អនុញ្ញាតា។ ឱទាតភាវំ ជហតីតិ បញ្ហោវណ្ណវិការំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ វត្ថភាវំ ជហតីតិ ឯត្ថ បន បញ្ញត្តិយា អវិគតត្តា បដិក្ខេបោ តស្សេវ។ បដិសេធេបិ ឯសេវ នយោ។

២៥៦. អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ បុដ្ឋោ “យទិ ជហេយ្យ, អនាគតំ វា បច្ចុប្បន្នំ វា សិយា”តិ មញ្ញមានោ បដិជានាតិ។ អនាគតំ

អតាកតកាចំ ត ឥេហតីតិ បុរេច្ឆា បត “ឃដី ត ឥេហេឃ្យ, អតាកតេឃចឃ្យ , បច្ចុប្បត្តកាចំ ត បិបុលោឃ្យា”តិ ឃេន្ញាឃាតោ បដិក្ខិបតិ៑ បច្ចុប្បត្តបញ្ចេបិ អតីតកាចំ អតាបន្ថេតនោះឃា និឃាតិ បដិក្ខិបតិ៑ អត្វុលោមបញ្ចេបុបិ ឨ្ហឃិតាច តឃេត អតេត្តា ខេដិតន្តោ៑

៧ប័ល៑ ឲចំ ឃុច្ឆិកតឃំ ចត្តា បុត ពត្តចឃេត ឥឃ្យេតុំ អតីតំ ទ្វុបត្តិអាដី ទុត្តុំ៑ តំ ឃត្តា បិច្ចម្ចអត្វុឃាឥរតច ឃក្កា ឌាតិតុំ៑

ចចតឃោឍតចញ្ញុតា

៧ប័ប័៑ ឨ្ហឌាតិ “អតីតំ ត្វត្តិ”តិអាដី ចចតឃោឍតា ហោតិ៑ តត្ថ ហត្ថិ អតីតំ ត្វត្តិតិ ឃដី អតីតំ តោ អត្តិតិ អតេត្តា៑ អតីតំអត្តិតិ ឃិច្ឆាតិ អតីតត្ថា តំ អត្តិ ចាតិ ឃិច្ឆា ឲច៑ តន្ញោច អតាកតំ តំ បច្ចុប្បត្តត្តិ បុរេច្ឆា អតាកតក្កលោឃេចឃ្យ បច្ចុប្បត្តតាឃ អកាចំ ឃត្តាឃ កាលតាតន្តុត បដិក្ខិបតិ៑

ទុតិឃំ បុរេច្ឆា ឃំ ឋុប្បាឥេតា បុន្តោ អតាកតំ អហោសិ, តឃ្យ ឋុប្បត្តកាលេ បច្ចុប្បត្តត្តា បដិឌាតាតិ៑ ហុត្តា ហោតិ ហុត្តា ហោតីតិ ឃេឥតំ តឃា “អតាកតំ ហុត្តា បច្ចុប្បត្តំ ហោតី”តិ ចឥតា តន្ញោច អតាកតំ តំ បច្ចុប្បត្តត្តិ លច្ឆិចឃេត “អតាកតំ ចា បច្ចុប្បត្តំ ចា ហុត្តា ហោតី”តិ ទុត្តុំ៑ កិំ តេ តយ្យិ ហុត្តា ហោតីតិ? ឨ្ហតេ្យា ហុត្តា ក្វុតឃ្យ បុត ហុត្តា អកាចេតា ត ហេចត្តិ បដិក្ខិបតិ៑

ទុតិឃំ បុរេច្ឆា ឃត្វា តំ អតាកតំ ហុត្តា បច្ចុប្បត្តំ ហោត្តិ “ហុត្តា ហោតី”តិ ឃច្ចិ កតំ, តត្វា បដិឌាតាតិ៑ អច តំ ឃកចាដី “ឃដី តេ តំ អតាកតំ ហុត្តា បច្ចុប្បត្តំ ហោត្តិ ‘ហុត្តា ហោតី’តិ ឃច្ចិ កតំ, បុត ហុត្តា ហោតិ, ឃំ អតាកតំ ត ហុត្តា បច្ចុប្បត្តំ ត ហោត្តិ ‘ត ហុត្តា ត ហោតី’តិ ឃច្ចិ កតំ ឃឃចិឃាណំ, កិំ តេ តយ្យិ បុត ត ហុត្តា ត ហោតី”តិអធិប្បាឃេត ត ហុត្តា ត ហោតិ ត ហុត្តា ត ហោតីតិ បញ្ចាបុច្ឆតិ៑ ឨ្ហតេ្យា “ឃំ តត្តិ, តំ តត្តិតាឃ, ឲច អតាកតំ ត ហុត្តា បច្ចុប្បត្តំ ត ហោតីតិ តហុត្តាតហោតិ តាឃ តាច ហោតុ, បុត តហុត្តាតហោតិកាចេ បតឃ្យ ក្យុតោ”តិ ឃេន្ញាឃាតោ បដិក្ខិបតិ៑ តន្ញោច បច្ចុប្បត្តំ តំ អតីតត្តិ បញ្ចេបិ បច្ចុប្បត្តក្កលោឃេចឃ្យ អតីតតាឃ អកាចំ ឃត្តាឃ កាលតាតត្តា បដិក្ខិបតិ៑

ទុតិឃបញ្ចេបុរេច្ឆា ឃំ អតីតកាចេតា បុន្តោ បច្ចុប្បត្តំ អហោសិ, តឃ្យេច អតីតត្តា បដិឌាតាតិ៑ ហុត្តា ហោតិ ហុត្តា ហោតីតិ ឃេឥតំ តឃា “បច្ចុប្បត្តំ ហុត្តា អតីតំ ហោតី”តិ ចឥតា “តន្ញោច បច្ចុប្បត្តំ តំ អតីត”ត្តិ លច្ឆិចឃេត “បច្ចុប្បត្តំ ចា អតីតំ ចា ហុត្តា ហោតី”តិ ទុត្តុំ, កិំ តេ តយ្យិ ហុត្តា ហោតីតិ? ឨ្ហតេ្យា ហុត្តា ក្វុតឃ្យ បុត ហុត្តា អកាចេតា ត ហេចត្តិ បដិក្ខិបតិ៑

ទុតិឃបញ្ចេឃត្វា តំ បច្ចុប្បត្តំ ហុត្តា អតីតំ ហោត្តិ “ហុត្តា ហោតី”តិ ឃច្ចិ កតំ, តត្វា បដិឌាតាតិ ៑ អច តំ ឃកចាដី “ឃដី តេ តន្ញោច បច្ចុប្បត្តំ ហុត្តា អតីតំ ហោត្តិ ‘ហុត្តា ហោតី’តិ ឃច្ចិ កតំ, បុត ហុត្តា ហោតិ, ឃំ បច្ចុប្បត្តំ ត ហុត្តា អតីតំ ត ហោត្តិ ‘ត ហុត្តា ត ហោតី’តិ ឃច្ចិ កតំ ឃឃចិឃាណំ, កិំ តេ តយ្យិ បុត ត ហុត្តា ត ហោតី”តិ អធិប្បាឃេត ត ហុត្តា ត ហោតិ ត ហុត្តា ត ហោតីតិ បញ្ចាបុច្ឆតិ៑

ឥតរោ “យំ នត្ថិ, តំ នត្ថិតាយ ឯវ បច្ចុប្បន្នំ ន ហុត្វា អតីតំ ន ហោតីតិ នហុត្វានហោតិ នាម តាវ ហោតុ។ បុន នហុត្វានហោតិការណា បនស្ស កុតោ”តិ យញ្ញាយាតោ បដិក្ខិបតិ។ ឧភយំ ឯកតោ កត្វា អាការេន តតិយបញ្ហេបិ ឥមិនាវុបាយេន យោជនា កាតព្ពា។

អបរោ នយោ – យទិ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នំ, អនាគតស្ស បច្ចុប្បន្នេ ឋត្វា ហោតិការណា, បច្ចុប្បន្នស្ស ច អនាគតេ ឋត្វា ហុត្វាការណា អាបជ្ជតិ។ ឯវំ សន្តេ អនាគតម្បិ ហុត្វាហោតិ នាម។ បច្ចុប្បន្នម្បិ ហុត្វាហោតិយេវ នាម។ តេន តំ បុច្ឆាម – “កិំ តេ ឯតស្ស ឯកេកំ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតី”តិ? ឥតរោ – “តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ បញ្ហេបដិក្ខិត្តនយេនេវ បដិក្ខិបិត្វា បុន បុដ្ឋោ ទុតិយេ បញ្ហេបដិញ្ញាតនយេនេវ បដិជានាតិ។ អថ នំ សកវាទី “តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ បញ្ហាវសេន ឯតស្ស ឯកេកំ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ បដិជានន្តំ បុរិមំ បដិក្ខិត្តបញ្ហំបរិវត្តិត្វា បុច្ឆន្តោ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ តស្សត្ថោ – តត្ថ “តយា តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ វុត្តេ បឋមបញ្ហេបដិក្ខិបន្តេន អនាគតស្ស ហោតិការណា បច្ចុប្បន្នស្ស ច ហុត្វាការណា បដិក្ខិត្តោតិ។ តេន អនាគតំ ន ហោតិ នាម, បច្ចុប្បន្នំ ន ហុត្វា នាម។

ទុតិយបញ្ហេន ច តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នន្តិ បដិញ្ញាតំ។ ឯវំ សន្តេ អនាគតម្បិ ន ហុត្វា ន ហោតិ នាម។ បច្ចុប្បន្នម្បិ ន ហុត្វា ន ហោតិយេវ នាម។ តេន តំ បុច្ឆាម – “កិំ តេ ឯតស្ស ឯកេកំ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតី”តិ? បរវាទី សព្ពតោ អន្ធការេន បរិយោនទ្ធោ វិយ តេសំ នហុត្វានហោតិភាវំ អបស្សន្តោ ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។

ទុតិយវារេបិ យទិ តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតំ, បច្ចុប្បន្នស្ស អតីតេ ឋត្វា ហោតិការណា, អតីតស្ស ច បច្ចុប្បន្នេ ឋត្វា ហុត្វាការណា អាបជ្ជតិ, ឯវំ សន្តេ បច្ចុប្បន្នម្បិ ហុត្វាហោតិ នាម, អតីតម្បិ ហុត្វាហោតិយេវ នាម។ តេន តំ បុច្ឆាម – “កិំ តេ ឯតស្ស ឯកេកំ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតី”តិ? ឥតរោ តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិបញ្ហេបដិក្ខិត្តនយេនេវ បដិក្ខិបិត្វា បុន បុដ្ឋោ ទុតិយបញ្ហេ បដិញ្ញាតនយេនេវ បដិជានាតិ។ អថ នំ សកវាទី “តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីត”ន្តិ បញ្ហាវសេន ឯតស្ស ឯកេកំ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ បដិជានន្តំ បុរិមំ បដិក្ខិត្តបញ្ហំបរិវត្តិត្វា បុច្ឆន្តោ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ តស្សត្ថោ – តត្ថ តយា តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ វុត្តេ បឋមបញ្ហេបដិក្ខិបន្តេន បច្ចុប្បន្នស្ស ហោតិការណា, អតីតស្ស ច ហុត្វាការណា បដិក្ខិត្តោតិ។ តេន បច្ចុប្បន្នំ នហោតិ នាម។ អតីតំ នហុត្វា នាម។

ទុតិយបញ្ហេន ច តេ “តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីត”ន្តិ បដិញ្ញាតំ។ ឯវំ សន្តេ បច្ចុប្បន្នម្បិ ន ហុត្វា ន ហោតិ នាម, អតីតម្បិ ន ហុត្វា ន ហោតិយេវ នាម។ តេន តំ បុច្ឆាម – “កិំ តេ ឯតស្ស ឯកេកំ ន ហុត្វា ន ហោតិ, ន ហុត្វា ន ហោតី”តិ។ បរវាទី សព្ពតោ អន្ធការេន បរិយោនទ្ធោ វិយ តេសំ នហុត្វានហោតិភាវំ អបស្សន្តោ ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។

តតិយវារេបិ យទិ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតំ; អនាគតបច្ចុប្បន្នានំ បច្ចុប្បន្នាតីតេសុ ឋត្វា ហោតិការណា,

បច្ចុប្បន្នាតីតាតតា អតាកាតបច្ចុប្បន្នេសុ ចុទេត្វា ហុត្វាការេចា អាបដ្ឋតិ។ ឲចំ ឃនេត្ត អតាកាតយ្បិ ហុត្វាហោតិ តាយ។ បច្ចុប្បន្នេយ្បិ អតីតយ្បិ ហុត្វា ហោតិឃេច តាយ។ ទេតត ចំ បុច្ឆាយ – “កិំ ទេ តីឃុបិ ឲទេតសុ ឲទេកាកំ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតី”តិ? ឌ្ឋតទោ “តទេវ្ជាច អតាកាតំ, ចំ បច្ចុប្បន្នំ, ចំ អតីត”ត្តិបទេញាបដិក្ខិត្តតទេឃទេតច បដិក្ខិបិត្វា បុត បុទេប្ត ទុតិឃបទេញាបដិញ្ញាតតទេឃទេតច បដិនាតាតិ។ អច តំ ឃកចាឌី “តទេវ្ជាច អតាកាតំ, ចំ បច្ចុប្បន្នំ, ចំ អតីត”ត្តិ បទេញាចទេឃត ទេតសុ ឲទេកាកំ ហុត្វា ហោតិ, ហុត្វា ហោតីតិ បដិនាតត្តិ បុទិយំ បដិក្ខិត្តបញ្ញាបទិចត្តិត្វា បុច្ឆទេត្វា ត ហុត្វា ត ហោតិ ត ហុត្វា ត ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ តឃ្យទេត្វា – តតុ តឃា តទេវ្ជាច អតាកាតំ, ចំ បច្ចុប្បន្នំ, ចំ អតីតត្តិ ចុទេត្ត បចេយបញ្ញាបដិក្ខិបទេត្តត អតាកាតបច្ចុប្បន្នាតំ ហោតិការេចា; បច្ចុប្បន្នាតីតាតតា ហុត្វាការេចា បដិក្ខិទេត្វាតិ? ទេតត អតាកាតំ បច្ចុប្បន្នត្ថា ត ហោតិ តាយ។ បច្ចុប្បន្នត្ថា អតីតត្ថា ត ហុត្វា តាយ។

ទុតិឃបទេញាច ទេ “តទេវ្ជាច អតាកាតំ, ចំ បច្ចុប្បន្នំ, ចំ អតីត”ត្តិ បដិញ្ញាតំ។ ឲចំ ឃនេត្ត អតាកាតយ្បិ ត ហុត្វា ត ហោតិ តាយ, បច្ចុប្បន្នេយ្បិ អតីតយ្បិ ត ហុត្វា ត ហោតិឃេច តាយ។ ទេតត ចំ បុច្ឆាយ – “កិំ ទេ ឲទេតសុ ឲទេកាកំ ត ហុត្វា ត ហោតិ ត ហុត្វា ត ហោតី”តិ? បទេចាឌី ឃឌ្ឋទេតា អត្ថការេត បទិឃោតទេន្ត ចិឃ ទេតសំ ត ហុត្វា ត ហោតិកាចំ អបឃ្យទេត្វា ត ទេហចត្តិ បដិក្ខិបតីតិ។ តិក្កហាឌីតិ បតេតត្ត ទេហេដ្ឋា ចុត្តតទេឃទេតច ឃោទេដតត្ថាតិ។

ចចតទេឃាឆតចល្លតា តិដ្ឋិតា។

អតីតចក្ខុបិឌិកចាចល្លតា

១២៥៩។ អតីតំចក្ខុ អត្ថិតិអាឌីឃុបិ ចក្ខាឌិកាចាចិឌហតតទេតច អត្ថិតំ បដិនាតាតិ។ បឃ្យតីតិអាឌីតិ បុទេប្ត បត ទេតសំ ចិញ្ញាណាតំ កិច្ចាកាចចទេឃត បដិក្ខិបតិ។

អតីតញាណាឌិកចាចល្លតា

១២៦០។ ទេតត ញាទេណត ញាណកាទេហិឃំ កទេរាតីតិ បទេញាតឃ្យ ញាណឃ្យ តិទុទ្ធត្វា កិច្ចាកាចយឃ្យ អបឃ្យទេត្វា បដិក្ខិបតិ។ បុត បុទេប្ត អតីតារម្មណំ បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អតីតាតំ ឆម្មាតំ ជាតតទេតា អតីតំ ញាណត្តិ ទលទេឃត បច្ចុប្បន្នេឃេច “អតីតំ ញាណ”ត្តិ កត្វា ទេតត ញាទេណត ញាណកាទេហិឃឃ្យ អត្ថិតាឃ បដិនាតាតិ។ អចឃ្យ ឃកចាឌី ទលទេឃាកាតំ អឆត្វា ទេតត ញាទេណត ទុក្ខំ បទិនាតាតីតិអាឌិយាហ។ ឌ្ឋតទោ អតីតារម្មទេណតទេតច ញាទេណត ឌ្ឋទេឃតំ ចតុត្តំ កិច្ចាតំ អកាចា បដិក្ខិបតិ។ អតាកាតបទេញាបិ ឲទេឃច តទេឃា។ បច្ចុប្បន្នបទេញា ទេចច តិឃន្តតបទេញា ច ខ្ញត្វាតត្វាទេឃច។

អរហន្តាឌិកចាចល្លតា

໑໔໘. ອຣຫເຕາ ອຕີເຕາ ຣາເຄາ ອຕ຺ຖີຕິອາຂີສຸປິ ຣາຄາຂິກາຈາບິຂະຫເຕ຺ຕາ ໑ຈໍ ປຂີຂາຕາຕິ. ສຣາເຄາຕິອາຂີສຸ ສຸຕ຺ຕບິເຣາຄກເຍຕ ເຈຈ ຍຸຕ຺ຕິບິເຣາຄກເຍຕ ຈ ປຂິກ຺ລິປຕິ.

ປຣເສາຄຕກາຈາຈຽຕ຺ຕກາ

໑໔໙. ໑ຈໍ ສຕ຺ຕຍິ ປິຍຕ຺ຕອຕຸສາເຣເຣຕຈ ບິຂິຕ຺ວາ ປຣເຕາ ອຕ຺ຖິ ສິຍາ ອຕີຕໍ, ສິຍາ ຕ຺ວາຕີຕຕ຺ຖິ ໑ຕ຺ວ ໑ຈຍເຕ຺ວາ ເຈຂິຕເຕ຺ຕາ. ຍໍ ອຕີຕເຍຈ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ອຕີຕໍ. ຍໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາຕາຄຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ເຕາ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ເຕາ ອຕີຕໍ. ເຕຕາຕີຕໍ ຕ຺ວາຕີຕໍ, ຕ຺ວາຕີຕໍ ອຕີຕຕ຺ຖິ ເຕຕ ຄາຣເລາຕ ອຕີຕໍ ເຕາ ອຕີຕໍ, ເຕາ ອຕີຕໍ ອຕີຕຕ຺ຖິ. ອຕາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນປຸນ຺ຖາສຸປິ ໑ເສຈ ຕເຍາ.

ສຸຕ຺ຕສາຄຕຈຽຕ຺ຕກາ

໑໕໐. ຕຈຕ຺ຕຸຕ຺ຕໍ “ອຕີຕໍ ອຕ຺ຖິ ອຕາຄຕໍ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ສຸຕ຺ຕສາຄຕາຍ ປຸນ຺ຖາ ປຣຈາຂິສ຺ສ, ປຂີນ຺ນາ ສຄຈາຂິສ຺ສ. ປຸຕ ອຕ຺ຕເຕາ ລຂ຺ຂິ ຄິສ຺ສາຍ ຍໍຄິຂ຺ຂິ, ຄິກ຺ລເຈ, ຣູປຕ຺ຕິ ອຕຸເຍາເຄາ ປຣຈາຂິເສ຺ສຈ. ຕຸຕິຍຕເຍ ປຸນ຺ຖາ ສຄຈາຂິສ຺ສ, ປຂີນ຺ນາ ຂ຺ລຕຣສ຺ສ. ໑ຈໍ ສຕ຺ຕຕ຺ຕ ປຸນ຺ຖາ ຈ ປຂີນ຺ນາ ຈ ເຈຂິຕເຕ຺ຕາ. ຍໍ ປເຕຕໍ ປຣຈາຂິຕາ ອຕາຄຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິກາຈສາຄຕຕ຺ຕ “ຕຕ຺ຖ ຖຸຕ຺ຕໍ ຄຄຈຕາ ຄຈາຍ຺ຍໍກາເຣ, ເຈ, ຄິກ຺ລເຈ”ຕິ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິເຍາສາເຕ ອຕ຺ຖິ ຕຕ຺ຕ ອາຍຕິ ປຸຕຂ຺ຂຈາຄິຄິຂ຺ຂຕ຺ຕີຕິອາຂິ ຕສ຺ສິຕໍ ຕ ຕໍ ອຕາຄຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິກາຈສາຄຕໍ. ຕຍິຍ຺ຍເຫຕຸຕໍ ປຣິຄິຂ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ອຈສ຺ສໍ ກາບິຕໍ ສຕ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຕ ຖຸຕ຺ຕໍ. ອຍໍ ສຸຕ຺ຕາຂິປ຺ປາເຍາ. ເສສໍ ສຕ຺ຕຕ຺ຕ ຂຸຕ຺ຕາຕຕ຺ຕເຍຈາຕິ.

ສຕ຺ຕຍຕ຺ຕີຕິກາຈາຈຽຕ຺ຕກາ ຄິຂ຺ຂິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪙. ᩋᨲᩦᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨠᨳᩣ

᪑. ᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᩣᨵᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪕᪘. ᩍᨴᩣᨶᩥ ‘‘ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ’’ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᩅᩥᨩᩉᨶᨲᩮᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩋᨲᩦᨲᩔ ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ. ᨸᩩᨶ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨲᩔ ᨶᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᩅᩣᩁᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ. ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩈᩩᨸᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᨸᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᨸᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨸᩥ ‘‘ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩁᩪᨸ’’ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨸᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨸᩥ ᩍᨾᩥᨶᩩᨸᩣᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ.

᪒. ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᩣᨵᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪕᪙. ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᩣᨵᨶᩮ ᨸᨶ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩮᨲᩮᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩉᩩᨲᩮ ᨽᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮ ᩈᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩋᨳ ᨲᩮᩈᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᩈᩣᨵᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩁᨱᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ. ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨸᩥ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩁᨱᩴ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ. ᨲᩴ ᨸᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨾᩮᩅ ᩈᩣᨵᩮᨲᩥ, ᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉᨭᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᩣᩉᨭᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ.

ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧។ ឯកច្ចំអត្ថីតិកថា

១។ អតីតាទិឯកច្ចកថាវណ្ណនា

២៩៩។ ឥទានិ ឯកច្ចំ អត្ថីតិ កថា ហោតិ។ តត្ថ យេ "ឯកច្ចំ អតីតំ អត្ថី"តិ មញ្ញន្តិ, សេយ្យថាបិ កស្សបិកា; តេសំ លទ្ធិនិគ្គហត្ថំ អតីតំ អត្ថីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, ឯកច្ចំ អត្ថីតិ វិស្សជ្ជនំ បរវាទិស្ស។ អយមេត្ថអធិប្បាយោ – អវិបក្កវិបាកំ អត្ថិ, វិបក្កវិបាកំ នត្ថីតិ។ ឯកច្ចំ និរុទ្ធន្តិ អនុយោគោ សកវាទិស្ស។ តស្សត្ថោ – យទិ តេ អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថិ, ឯវំ សន្តេ ឯកច្ចំ អតីតំ និរុទ្ធំ, ឯកច្ចំ អតីតំ អនិរុទ្ធំ, តទេវ ឋិតត្តំ អាបជ្ជតិ។ វិគតន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

អវិបក្កវិបាកធម្មា ឯកច្ចេតិ ឥទំ យស្មា យេសំ សោ អវិបក្កវិបាកានំ អត្ថិតំ ឥច្ឆតិ, តេបិ អតីតាយេវ។ តស្មា យថា តេ អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, កិំ តថា អវិបក្កវិបាកាបិ ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ ឯកច្ចេ នត្ថីតិ ចោទេតុំ វុត្តំ។ វិបក្កវិបាកាតិ ឥទំ យេសំ សោ នត្ថិតំ ឥច្ឆតិ, តេសំ វសេន ចោទេតុំ វុត្តំ។ អវិបាកាតិ ឥទំ អព្យាកតានំ វសេន ចោទេតុំ វុត្តំ។ ឥតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ រាសីនំ វសេន សព្ពាសុ អនុលោមបដិលោមេសុ បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច វេទិតព្ពា។ អតីតា ឯកច្ចេ វិបក្កវិបាកា, ឯកច្ចេ អវិបក្កវិបាកាតិ វិប្បកតវិបាកា វុត្តា។ យេន ហិ កម្មេន បដិសន្ធិ និព្ពត្តិតា, ភវង្គម្បិ ចុតិបិ តស្សេវ វិបាកោ។ តស្មា បដិសន្ធិតោ យាវ ចុតិ, តាវ តំ វិប្បកតវិបាកំ នាម ហោតិ។ តថារូបេ ធម្មេ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

វិបច្ចិស្សន្តីតិ កត្វា តេ អត្ថីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ យថា ធម្មធរស្ស បុគ្គលស្ស និទ្ទាយន្តស្សាបិ ពាហុសច្ចត្តតោ ធម្មា អត្ថីតិ វុច្ចន្តិ, ឯវំ លោកវោហារវសេន អត្ថិតំ សន្ធាយ បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។ វិបច្ចិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ ទុតិយបទេន "កម្មំ អវិនាសសន្តានតោ កម្មូបចយោ នាមេកោ អត្ថី"តិ លទ្ធិំ កត្វា បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។

២។ អនាគតាទិឯកច្ចកថាវណ្ណនា

២០០។ អនាគតំអត្ថីតិអាទីសុបិ ឯកច្ចំ អត្ថីតិ ឧប្បាទិនោ ធម្មេ សន្ធាយ វទតិ។ សេសំ សព្ពត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឯកច្ចំអត្ថីតិកថាវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩។ សតិបដ្ឋានកថាវណ្ណនា

១០១។ ឥទានិ សតិបដ្ឋានកថា ហោតិ។ “តត្ថ – ចតុន្នំ, ភិក្ខវេ, សតិបដ្ឋានានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច ទេសេស្សាមី”តិ (សំ។ និ។ ៥។៤០៨) សតិបដ្ឋានសំយុត្តេ វុត្តនយេនេវ យេ កាយាទយោ សតិយា អារម្មណធម្មេ គហេត្វា “សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ។ អន្ធកា នាម បុព្ពសេលិយា, អបរសេលិយា, រាជគិរិយា, សិទ្ធត្ថិកាតិ ឥមេ បច្ឆា ឧប្បន្ននិកាយា។ តេសំ លទ្ធិវិវេចនត្ថំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។ តត្ថ យស្មា “បតិដ្ឋាតិ ឯតស្មតិ បដ្ឋានា។ កា បតិដ្ឋាតិ? សតិ។ សតិយា បដ្ឋានា សតិបដ្ឋានា”តិ ឥមិនា អត្ថេន សតិគោចរាបិ សតិបដ្ឋានា។ “បតិដ្ឋហន្តីតិ បដ្ឋានា។ កា បតិដ្ឋហន្តិ? សតិយោ។ សតិយោវ បដ្ឋានា សតិបដ្ឋានា”តិ ឥមិនា អត្ថេន សតិយោវ សតិបដ្ឋានា។ តស្មា ទ្វេបិ វាទា បរិយាយេន យុជ្ជន្តិ។ យេ បន តំ បរិយាយំ បហាយ ឯកន្តេនេវ “សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានា”តិ វទន្តិ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, អារម្មណវសេន បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។ សព្ពេ ធម្មា សតីតិ អនុយុត្តស្ស បន សព្ពេសំ សតិសភាវាភាវតោ បដិក្ខេបោ តស្សេវ។ តត្ថ ខយគាមីតិអាទីនិ មគ្គវេវចនានិ។ ឯកាយនមគ្គោ ហិ កិលេសានំ ខយក្មតំ និព្ពានំ គច្ឆតីតិ ខយគាមី។ ចត្តារិ សច្ចានិ ពុជ្ឈន្តោ គច្ឆតីតិ ពោធគាមី។ វដ្ដំ អបចិនន្តោ គច្ឆតីតិ អបចយគាមី។ ឯវមេតេហិ បទេហិ “កិំ តេ សព្ពេ ធម្មា ឯវរូបេបិ តេ ឯកាយនោ មគ្គោ ហោតី”តិ បុច្ឆតិ។ អនាសវា អសំយោជនិយាតិអាទីនិបិ លោកុត្តរភាវំ បុច្ឆនត្ថាយ វុត្តានិ។ ពុទ្ធានុស្សតីតិអាទីនិ បភេទបុច្ឆាវសេន វុត្តានិ។

ចក្ខាយតនំសតិបដ្ឋានន្តិអាទិ សព្ពធម្មានំ បភេទបុច្ឆាវសេន វុត្តំ។ តត្ថាបិ សតិវសេន បដិក្ខេបោ, អារម្មណវសេន បដិញ្ញាតិ។ ឯវំ សព្ពបទេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ សុត្តសាធនា ឧត្តានត្ថាយេវាតិ។

សតិបដ្ឋានកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪅᪨ ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪀᪃᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨽᩮᨴᩮᨶ, ᩋᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨧ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ; ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᩅᩥᨴᩴ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᩅᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ “ᨿᨴᩥ ᩋᨲᩦᨲᩮᩣᩅ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩑᩅᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩮᩣᨿᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨠᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ, ᨸᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩩᨸᩣᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨸᨶ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥ, ᩉᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨧ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᩁᩪᨸᩴ ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥ, ᩉᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩣ, ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩈᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩉᩮᩅᨲ᩠ᨳᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. ទុតិយវគ្គោ

១. បរូបហារកថា

៣០៧. ឥទានិ បរូបហារកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេ អរហត្តំ បដិជានន្តានំ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញីនំ អធិមានិកានំ កុហកានំ វា អរហត្តំ បដិជានន្តានំ សុក្កវិស្សដ្ឋិំ ទិស្វា "មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចិំ ឧបសំហរន្តី"តិ មញ្ញន្តិ; សេយ្យថាបិ ឯតរហិ បុព្ពសេលិយា ច អបរសេលិយា ច; តេ សន្ធាយ អត្ថិ អរហតោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ឥទានិ យស្មា សុក្កវិស្សដ្ឋិ នាម រាគសមុដ្ឋានា ហោតិ, តស្មា អត្ថិ អរហតោ រាគោតិ អនុយោគោ អារទ្ធោ។ សោ សព្ពោបិ ឧត្តានត្ថោយេវ។

មារកាយិកា ទេវតា អត្តនោតិអាទិបញ្ហេយស្មា តាសំ ទេវតានំ សុក្កវិស្សដ្ឋិ នាម នត្ថិ, អញ្ញេសម្បិ សុក្កំ គហេត្វា ន ឧបសំហរន្តិ, អរហតោ បន សុក្កមេវ នត្ថិ, តស្មា ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។

នេវ អត្តនោតិបញ្ហេបន និម្មិនិត្វា ឧបសំហរន្តីតិ លទ្ធិយា បដិជានាតិ។ លោមកូបេហីតិបញ្ហេសុបិតេសំ វិយ លោមកូបេហិ ឧបសំហរណាភាវំ ទិស្វា បដិក្ខិបតិ។

៣០៨. ហន្ទហីតិ វចសាយត្ថេ និបាតោ។ "អរហា នុ ខោ អហំ, នោ"តិ ឯវំ វិមតិំ គាហយិស្សាមាតិ ឯវំ វចសាយំ កត្វា ឧបសំហរន្តីតិ អត្ថោ។ អត្ថិ អរហតោ វិមតីតិ បុដ្ឋោ អដ្ឋវត្ថុកំ វិចិកិច្ឆំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, ទុតិយំ បុដ្ឋោ ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តាទីសុ សន្និដ្ឋានាភាវំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។

៣០៩. អត្ថិ តស្ស អាសយោតិ តស្ស សុក្កស្ស ឧច្ចារបស្សាវានំ វិយ បតិដ្ឋានោកាសោ អត្ថីតិ បុច្ឆតិ។

៣១២. សធម្មកុសលស្សាតិ អត្តនោ អរហត្តធម្មមត្តេយេវ កុសលស្ស។ បញ្ញាវិមុត្តំ សន្ធាយេតំ វទតិ។ បរធម្មកុសលស្សាតិ សធម្មតោ បរស្មិំ អដ្ឋសមាបត្តិធម្មេបិ កុសលស្ស។ ឧភតោភាគវិមុត្តំ សន្ធាយេតំ វទតិ។ សេសមេត្ថ បាឡិអនុសារេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

បរូបហារកថាវណ្ណនា។

២-៣-៤. អញ្ញាណាទិកថាវណ្ណនា

១១៣។ ញាណាទិ អញ្ញាណំ, កង្ខា, បរចិតរណាតិ តិរស្សា គតា តាយ ហោត្តិ។ តត្ថ យោយំ “អហេតា ញាត្តិបុរិសាឌិតំ តាយកោត្តាឌិស្ស ឌាតាលប្បចត្តិឃា អភាវេត អត្ថិ អញ្ញាណំ, តវេត្ថច សត្តិដ្ឋាភាភាវេត អត្ថិ កង្ខា។ ឃស្មា ច តេសំ តាតិ ចត្ថុតិ បរេ ចិតរត្តិ បកាសេត្តិ អាចិណ្ណត្តិ, តស្មា តេសំ អត្ថិ បរចិតរណា”តិ ញាយា លទ្ធិយោ, សេយ្យថាបិ ឲុតរហិ បុព្វសេលិយាឌិតំ; តេសំ តា លទ្ធិយោ កិត្តិត្វា តិស្សបិ គថាស្ស បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច ញាតរស្ស។ តត្ថ សព្ពាស្សបិ បញ្ញោស្ស វេច ចិស្សជ្ជតេស្ស ច បិឡត្ថំ អត្យាត្តាច អត្ថោ វេឌិតព្វោតិ។

អញ្ញាណាឌិកឆាចល្លុតា។

៥។ ចឝឹកេឝកគាចល្លុតា

១១៤។ ញាតាតិ ចឝឹកេឝកគា តាយ ហោតិ។ តត្ថ យោយំ “សោតាបត្តិយក្កេលា បឆយំ ឌសាតំ សយាបត្តុស្ស ទ្បុល្លត្តិ ចាថា កិច្ចតី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឲុតរហិ បុព្វសេលិយាឌិតំ; តេ សត្តាយ សយាបត្តស្ស អត្ថិ ចឝឹកេឝោតិ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិញ្ញា បរចាឌិស្ស។ បុត សព្ពត្ថាតិ តយោ ករេច សត្តាយ បុដ្ឋោ អនុបំ សត្តាយ បដិក្ខិបតិ។ សព្ពាតាតិ កាលេចសេត បុដ្ឋោ បឆយយក្កេលា

បឆយញ្ញាតិកសយាបត្តិតោ អញ្ញំ សព្ពំ សយាបត្តិកាលំ សត្តាយ បដិក្ខិបតិ។ សព្ពេសំ សយាបត្តាតត្តិ បុដ្ឋោ លោកិយសយាបត្តិយោ សយាបត្តេ សត្តាយ បដិក្ខិបតិ។ សព្ពសយាបត្តីស្វតិ បុដ្ឋោ ទ្បុតិយញ្ញាភាឌិកំ លោក្យុត្តរំ សព្ពញ្ញា លោកិយសយាបត្តិំ សត្តាយ បដិក្ខិបតិ។

កាយកេឝោតិ អភិក្កយាឌិចសេត បចត្តកាយចិញ្ញត្តិំ ញាឌំ “ឃាតិ ចិត្តាតិ ចឝឹចិញ្ញត្តិំ សយុដ្ឋាបេត្តិ, តាវេច កាយចិញ្ញត្តិំ ឲុចំ សត្តេ កស្មា កាយកេឝោបិ ត ហោតី”តិ ចោឝេតុំ បុច្ឆតិ។ ញាតរោ លទ្ធិចសេត បដិក្ខិបតិ ចេច បដិជាតាតិ ច។ ញាតាតិ ឃឌិ សោ យក្កេលា “ទ្បុល្ល”ត្តិ ចាចំ ភាសតិ, “សយុឝយោ”តិអាឌិកយ្បិ ភាសេយ្យ។ ឃឌិ ចា តំ ត ភាសតិ, ញាតរយ្បិ ត ភាសេយ្យាតិ ចោឝេតុំ ទ្បុល្លត្តិ

ជាតក្តោតិអាឝយោ បញ្ហា ទុត្តា។ ញាតរោ បត អត្តតោ លទ្ធិចសេតេច បដិជាតាតិ ចេច បដិក្ខិបតិ ច។ លោក្យុត្តរំ បឆយញ្ញាតំ សយាបន្នោ ទ្បុល្លទ្បុល្លត្តិ ចិបស្សតីតិ ហិស្ស លទ្ធិ។

១១៥។ ឌាតាលត្តិ លោក្យុត្តរំ ចត្យុសច្ចឌាតាលំ។ សោតត្តិ សោតចិញ្ញាណំ អធិប្បេតំ, យេត តំ សទ្ទំ ស្សុណាតិ។ ទ្វិត្តំ ឋស្សាតត្តិ សោតសយ្យស្សយោគាសយ្យស្សាតំ។

១១៦។ សោ ចត ទេ ចត្តព្វោតិ ឃឌិ អចិសេសេត យំកិញ្ចិ សយាបត្តស្ស តត្ថិ ចឝឹកេឝោ, ត អចិសេសេត ចត្តព្វំ “សយាបត្តស្ស អត្ថិ ចឝឹកេឝោ”តិ។ សេសសេយត្ថ ទ្បុត្តាតត្ថយេច សត្តិ ស្សុត្តសាឝតាយ។ ឃំ បតេតតេ “ឝិលិស្ស អាគត្ថ, ភគចតោ”តិ បរិយោសាតេ ស្សុត្តំ អាភតំ, តត្ថ យេត សយាបត្តិចិត្តេត សោ ចឝឹកេឝោ សយុដ្ឋិតោ, កាយកេឝោបិ តេត សយុដ្ឋាតិយេច, ត ច តំ លោក្យុត្តរំ បឆយញ្ញាតចិត្តំ, តស្មា អសាឝកត្តិ។

ចឹរេកេកចាចណ្ណុតា៉

៩៉ ទ្យុក្លាហារកចាចណ្ណុតា

១១៣៉ ព្លុដាតិ ទ្យុក្លាហារកចា តាយ ហោតិ៉ តត្ថ “ទ្យុក្លុំ ទ្យុក្លត្តិ ចាចំ ការសេត្វា ទ្យុរេក្ល ពោហាលំ អាហទតិ, តំ ទ្យុក្លាហារោ តាយ ទ្យុដ្ឋតិ ៉ តត្ថោ បតេតំ យក្កុំ យក្កុបរិឃាបត្ត”ត្តិ ឈេយំ លដ្ឋិ, សេឃ្យចាបិ ឲតាទហិ បុត្តុរេលិឃាតំ; តេ សន្ធាយ ទ្យុក្លាហារោតិ បុដ្ឋា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា បទចាឌិស្ស៉ ឈេ កេចឹតិ បដេយបត្យោអចិបស្សកេ សន្ធាយ បដិក្លិបតិ, ទ្យុតិឃបត្យោចិបស្សកេ សន្ធាយ បដិឌាតាតិ, តំ បតស្ស លដ្ឋិយត្តុយេច៉ តុស្វា “សត្តោ តេ”តិ ចាងស្ស កិត្ថតត្វំ ពាលបុទ្ធជ្ជុតាតិអាឌិយាហ៉ តំ ក្តូតាតត្វយេចាតិ៉

ទ្យុក្លាហារកចាចណ្ណុតា៉

ល៉ ចិត្តដ្ឋិតិកចាចណ្ណុតា

១១ថ៉ ព្លុដាតិ ចិត្តដ្ឋិតិកចា តាយ ហោតិ៉ តត្វ ឈេយំ សយាបត្តិចិត្តរេត្ថូច កចក្កចិត្តត្វា អត្យុបក្ខេត្តុត បចត្តយាតំ ជិស្វា “ឲកយេច ចិត្តំ ចិរំ តិដ្ឋតី”តិ លដ្ឋិ សេឃ្យចាបិ ឲតាទហិ ហេដ្ឋា ទ្យុត្តបក្ខេកដាតំ អត្ថកាតំ, តំលដ្ឋិចិសោងតត្វំ ឲកំ, ចិត្តំ ឌិចសំ តិដ្ឋតីតិ បុដ្ឋា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា បទចាឌិស្ស៉ ក្តបដ្ឋិចេសា ក្តបក្ខាកល្លលោតិ ឲត្វ ជិតិក្លលំ អតាយសិត្វា “អតិដ្ឋា ចត សង្ខារា, ក្តបក្ខាកចឃងយ្ចិតោ”តិ (សំ៉ តិ៉ ១៉ ១ប៉៩; ១៉១៣១) ចេសតាតយេត ក្តបក្ខាកចឃចេសតេច បុដ្ឋា កតា៉

តេ ងយ្វា ចិរត្វុត លហុបរិចត្តាតិ បុដ្ឋា ចិត្តតោ លហុតាបរិចត្តិតោ ឯយ្វេ អបស្សត្វា បដិក្លិបតិ៉ ទ្យុតិយំ បុដ្ឋា ឃស្ស ចិត្តស្ស ឌឹឈដ្ឋិតិ ព្លុដ្ឋតិ, តំ សន្ធាយ បដិឌាតាតិ៉ ឃាចតាឃុកំ តិដ្ឋតីតិ បត្យោ“ទ្យុល្លាឃីតិសហស្សាតិ, កប្បា តិដ្ឋត្តិ ឈេ យទ្ធ”តិអាឌិចចតចេសត (យហាតិ៉ ១០) អាទ្យុបក្ខេតា អញ្ញាព បដិក្លិបតិ, អាទ្យុបក្ខ បដិឌាតាតិ៉ យុហ្វុត្តំ យុហ្វុត្តំ ក្តបក្ខជ្ជតីតិ បត្យោបទចាឌិស្ស “ក្តបក្ខាកចឃងយ្ចិតោ”តិអាឌិស្យុត្តចិទោងកឈេត បដិឌាតាតិ៉ ជិតិ បតស្ស លដ្ឋិចេសត ព្លុដ្ឋតិ៉ សេសយេត្វ ក្តូតាតត្វយេចាតិ៉

ចិត្តដ្ឋិតិកចាចណ្ណុតា៉

ប៉ ក្យុក្កត្យអកចាចណ្ណុតា

១១ប៉៉ ព្លុដាតិ ក្យុក្កត្យអកចា តាយ ហោតិ៉ តត្វ ឈេយំ “សត្តំ, កិក្លុរេច, អាឌិត្តំ (សំ៉ តិ៉ ៣៉១ប៉; យហាច៉ ៣៣) សត្តោ សង្ខារា ទ្យុក្លា”តិអាឌឹតិ

(ຘ. ປ. ໒໕໔) ສຸຕ຺ຕາທີນິ ອໂຍນິໂສ ຄເຫຕ຺ວາ "ນິປ຺ປຣິຍາເຍເນວ ສເຕ຺ຕ ສງ຺ຂາຣາ ທຸກ຺ຂເນາ ຂີຕິຕ຺ຖິຕິກ຺ກາຣສມ຺ປຸຍ຺ຍາ ລາທິກທິເຍສທີສາ"ຕິ ລທ຺ທີ, ເສຍ຺ຍຖາປີ ອຸທາຫຣິ ໂກກາລິກາທີນັ; ເຕສັ ນານປ຺ປກາຣສຸລສຕ຺ຕສ຺ສເນນ ນັ ລທ຺ທີ ວິເຈເຈນັ ປຸຈ຺ຈາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຕິຊ຺ຊາ ປຣວາທິສ຺ສ. ຕຕ຺ຖ ອເນາທີ ກຕ຺ວາຕິ ຍູທີ ຍຣິຍາທີ ໂກຕ຺ຖານັ ອກຣິຕ຺ວາ, ອທິເສເສນ ສເຕ຺ຕເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສສັ ສຕ຺ຖ ປິຍຕ຺ຖເຍເຕວ ເວທິຕຕ຺ພັ ສທ຺ທີ ສຸຕ຺ຕສາຄທາຍາຕິ.

ຄຸຄຸຍອກຈາຈຣຍທາ.

໔. ອນຸປຸພ຺ພາທີສຍຍກຈາຈຣຍທາ

໑໑໔. ຍູຕາທີ ອນຸປຸພ຺ພາທີສຍຍກຈາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຍນັ –

"ອນຸປຸພ຺ເພນ ເມທາວີ, ໂຖກັ ໂຖກັ ຂເນ ຂເນ;

ກມ຺ມາໂຣ ຣຊຕສ຺ເສວ, ນິທ຺ທເມ ມລມຕ຺ຕໂນ"ຕິ. (ຘ. ປ. ໒໓໙) –

ອາທີນິ ສຸຕ຺ຕາທີນິ ອໂຍນິໂສ ຄເຫຕ຺ວາ "ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສຕ຺ຖິກິຣິຍາຍ ປຕິປເນ຺ໂນ ເອກເທເສ ກິເລເສ ທຸກ຺ຂທສ຺ສເນນ ປຊຫຕິ, ເອກເທເສ ສມຸທຍທິໂຣທມຄ຺ຄທສ຺ສເນນ, ຕຖາ ເສສາປີຕິ ເອວັ ໂສຍອສທິ ໂກຕ຺ຖາເສທິ ອນຸປຸເພ຺ພນ ກິເລສປ຺ປຫານັ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕປຕິລາເພາ ໂຫຕີ"ຕິ ເອວຣູປີ ນານາກິສຍຍລທ຺ທີ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ເສຍ຺ຍຖາປີ ເອຕາເຣທິ ອນ຺ທກສຕ຺ຕິກສມ຺ມິຕິຍກເຣຍາທິກາທັ; ເຕສັ ລທ຺ທີວິເວຈນຕ຺ຖັ ອນຸປຸພ຺ພາທີສຍເຍາຕິ ປຸຈ຺ຈາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຕິຊ຺ຊາ ນານາເຣສ຺ສ. ອນຸປຸເພ຺ພນ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄັ ປຸເຣ຺ວາ ປນ ເອກສ຺ສ ມຄ຺ຄສ຺ສ ພຫຸກາຈາປຕ຺ຕິກເຍນ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ທຸຕິຍັ ປຸເຣ຺ວາ ທຸກ຺ຂທສ຺ສນາທີເຈເສນ ປຕິຊານາຕິ. ນາທີ ຈາ ຈຕ຺ຕາທີປີ ຍານານີ ເອເກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິມເຄ຺ຄາເຍວາຕິ ປຕິຊານາຕິ, ຜລັ ປນ ເອກເມວ ອິຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ສກວາກາມິມຄ຺ຄາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ.

໑໑໕. ມເຄ຺ຄ ທິເຕ຺ຖ ຜເລ ທິເຕາຕິ ປເນາຍມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂທສ຺ສນາທີຫິ ທສ຺ສນັ ອປຣິທິຕ຺ຖິຕັ, ມຄ຺ຄທສ຺ສເນນ ປຣິທິຕ຺ຖິຕັ ນາມ ໂຫຕິ, ຕທາ ໂສ ຜເລ ທິເຕາຕິ ສທ຺ທີ ກເຖຕິ, ຕສ຺ມາ ປຕິຊານາຕິ.

໑໑໖. ທຸກ຺ເຂ ທິເຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາທີ ສຈ຺ຈານີຕິ ປຸຈ຺ຈາ ປຣວາທິສ຺ສ, ເອກາທີສຍເຍນ ປຕິຊ຺ຊາ ສກວາທິສ຺ສ. ປຸນ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈັ ຈຕ຺ຕາທີ ສຈ຺ຈານີຕິ ອນຸໂຍເຄາ ຈຕຸກ຺ກມ຺ປິ ນານາສຸກາຈຕ຺ວາ ປຕິກ຺ເຂປີ ຕເສ຺ສວ.

ຣູປກ຺ຂເນ຺ທ ອນິຈ຺ຈໂຕ ທິເຕ຺ຖຕິ ປຸຈ຺ຈາ ສກວາທິສ຺ສ, ສມຸທ຺ທໂຕ ເອກທິສ຺ສນ ຣເສ ປຕິຈິເສ຺ທ ໂສຕິສາທກສ຺ສ ປຕິເວເທສາ ຈິຍ ເອກເທເສ

ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨧᩥᨶ᩠ᨴᩮ ᩈᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩁᩥᨧᩥᨶ᩠ᨴᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᩔ᪨

ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨬᩣᨱᩣᨴᩦᩉᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨧᩮᩅ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨧ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᨧᨲᩩᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩦᩈᩣᨿ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩦᨲᩥ “ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩮ ᨬᩣᨱᩴ, ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩈᨾᩩᨴᨿᩮ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩌᨴᩥ ᨶᩥᨴᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥᨿᩣ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩦᨲᩥ “ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᩁᩣᨣᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨵᨾ᩠ᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐) ᩌᨴᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᩋᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨽᩥᩈᨾᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪓᪙᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩮᩣᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮ ᩈᩮᩣᨲᩮ ᨸᨭᩥᩉᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥᩌᨴᩥ ᨲᩔ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩦᨽᩣᩅᨴᩦᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ – “ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿᨲᨶᨬ᩠ᨧᩮ ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᨻᩕᩪᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩥᨸᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩉᨬ᩠ᨧᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮ ᩈᩮᩣᨲᩮ ᨸᨭᩥᩉᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨴᩥ ᩈᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮ ᨸᨭᩥᩉᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮ ᨸᨭᩥᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩔ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨬᩣᨱᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᨶᨸᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨸᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨶᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨶᩮ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨶᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

᪒᪔᪐᪨ ᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨿ᪨ ᩍᨴᩴ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩉᩁᨱᩴ᪨

᪒᪔᪑᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩋᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩋᨴ᩠ᨵᨿᩣᨿ᪨ ᩍᨴᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩉᩁᨱᩴ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩴ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪑᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪗᪓᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨬ᩠ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨾᩉᩥᩈᩣᩈᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦᨲᩥᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᩣᨱᩣᨶᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩈᩩ ᩏᨧ᩠ᨧᨶᩦᨧᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᨲᩥ ᨿᩮ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨷᨠᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩈᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩈᩮᨶ ᨶ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨱᨲᩮᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ᪨ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨬᩣᨱᩮᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨷᩩᨶ ᩋᨽᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᨳᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. តតិយវគ្គោ

១. ពលកថាវណ្ណនា

៣៥៧. ឥទានិ ពលកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេំ អនុរុទ្ធសំយុត្តេ “ឥមេសញ្ច បនាហំ, អាវុសោ, ចតុន្នំ សតិបដ្ឋានានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ឋានញ្ច ឋានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាមី”តិអាទិនា (សំ. និ. ៥.៩១៣) ទសសុត្តានិ អយោនិសោ គហេត្វា “តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិញ្ញា បរវាទិស្ស. តថាគតពលញ្ច នាមេតំ សាវកេហិ សាធារណម្បិ អត្ថិ អសាធារណម្បិ សាធារណាសាធារណម្បិ. តត្ថ អាសវានំ ខយេ ញាណំ សាធារណំ. ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តិញាណំ អសាធារណំ. សេសំ សាធារណញ្ច អសាធារណញ្ច. ឋានាដ្ឋានាទីនិ ហិ សាវកា បទេសេន ជានន្តិ, តថាគតា និប្បទេសេន. ឥតិ តានិ ឯកទេសតោ សាធារណានិ, ន និប្បទេសតោ. អយំ បន អវិសេសេន សព្ពម្បិ សាធារណន្តិ អាហ. តយេតំ តតោ វិវេចេតុំ តថាគតពលំ សាវកពលន្តិ បុន អនុយោគោ អារទ្ធោ. តត្ថ បឋមបញ្ហោ និទ្ទេសតោ សព្ពាការវិសយំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ. ទុតិយបញ្ហោ និទ្ទេសតោ ឋានាដ្ឋានយត្តកជាននវសេន បដិជានាតិ. តញ្ញោវាតិអាទិបញ្ហោ សព្ពាការេន និន្នាការណតាយ អការេន បដិក្ខិបតិ. បុព្ពយោគោ ច បុព្ពចរិយា ច អត្ថតោ ឯកំ, តថា ធម្មក្ខានញ្ច ធម្មទេសនា ច.

ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តិបញ្ហេ ឯកទេសេន សាធារណំ សន្ធាយ សាវកវិសយេ បដិជានាតិ.

៣៥៨. ឥទានិ យស្មា ឯកទេសតោ ឋានាដ្ឋានាទីនិ សាវកា ជានន្តិ, តស្មា សាវកស្ស តថា ជាននំ បកាសេត្វា តេន ជាននមត្តសាមញ្ញេន តេសំ សាវកសាធារណត្តំ បតិដ្ឋបេតុំ សាវកោ ឋានាដ្ឋានំ ជានាតីតិអាទយោ បរវាទិបញ្ហា ហោន្តិ. តត្ថ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តិញាណំ វុត្តំ អសាធារណញាណានំ អញ្ញតរត្តា ន គហិតំ. អាសវក្ខយេន វា អាសវក្ខយន្តិ យំ តថាគតស្ស អាសវក្ខយេន សទ្ធិំ សាវកស្ស អាសវក្ខយំ បដិច្ច វត្តព្ពំ សិយា នានាករណំ, តំ នត្ថិ. វិមុត្តិយា វា វិមុត្តិន្តិ បទេបិ ឯសេវ នយោ. សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ.

៣៥៩. ឥទានិ យំ សកវាទិនា “អាសវានំ ខយេ ញាណំ សាធារណ”ន្តិ អនុញ្ញាតំ, តេន សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា សេសានម្បិ សាធារណភាវំ បុច្ឆិតុំ បុន អាសវានំ ខយេតិអាទយោ បរវាទិបញ្ហាច ហោន្តិ. តេសំ វិស្សជ្ជនេ សកវាទិនា អាសវក្ខយេ វិសេសាភាវេន តំ ញាណំ សាធារណន្តិ អនុញ្ញាតំ. ឥតរេសុបិ វិសេសាភាវេន សាធារណតា បដិក្ខិត្តា. បុន ឋានាដ្ឋានាទីនិ អាសវក្ខយេនេវ សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា អសាធារណបុច្ឆា បរវាទិស្សេវ. តត្ថ អាសវក្ខយញាណេ បដិក្ខេបោ, សេសេសុ ច បដិញ្ញា សកវាទិស្ស. តតោ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តេន សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា អសាធារណបុច្ឆា បរវាទិស្ស. សា សង្ខិបិត្វា ទស្សិតា. តថាបិ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តេ បដិញ្ញា, សេសេសុ ច បដិក្ខេបោ សកវាទិស្ស. តតោ ឋានាដ្ឋានាទីហិ សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តស្ស សាធារណបុច្ឆា បរវាទិស្ស. សាបិ

សង្ខិបិត្វា ច ទស្សិតា។ តត្ថ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តេ បដិក្ខេបោ។ សេសេសុ ច បដិញ្ញា សកវាទិស្សាតិ។

ពលកថាវណ្ណនា។

២។ អរិយន្តិកថាវណ្ណនា

២៥៦។ ឥទានិ អរិយន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “ន កេវលំ អាសវក្ខយញាណមេវ អរិយំ, អថ ខោ បុរិមានិបិ នវ ពលានិ អរិយានី”តេវ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អរិយន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ បុន យទិ តំ អរិយំ, មគ្គាទីសុ តេន អញ្ញតរេន ភវិតព្វន្តិ មគ្គាទិវសេន បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិក្ខេបោ ឥតរស្ស។

បុន សុញ្ញតារម្មណាទិវសេន បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ តត្ថ ទ្វេ សុញ្ញតា – សត្តសុញ្ញតា ច សង្ខារសុញ្ញតា ច។ សត្តសុញ្ញតា នាម ទិដ្ឋិយា បរិកប្បិតេន សត្តេន សុញ្ញា បញ្ចក្ខន្ធា។ សង្ខារសុញ្ញតា នាម សព្វសង្ខារេហិ សុញ្ញំ វិវិត្តំ និស្សដំ និព្វានំ។ តត្ថ បរវាទី និព្វានារម្មណំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, សង្ខារារម្មណំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ មនសិ ករោតីតិ បុដ្ឋោបិ និព្វានវសេន សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, សង្ខារេ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ តតោ សកវាទិនា “ឋានាដ្ឋានាទិមនសិការោ សង្ខារារម្មណោ, សុញ្ញតមនសិការោ និព្វានារម្មណោ”តិ ឥមំ នយំ គហេត្វា “ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតី”តិ បុដ្ឋោ លេសោកាសំ អលភន្តោ បដិក្ខិបតិ។ អនិមិត្តាបណិហិតេសុបិ ឯសេវ នយោ។ សត្តនិមិត្តាភាវតោ ហិ ខន្ធា អនិមិត្តា។ សង្ខារនិមិត្តាភាវតោ និព្វានំ។ ឧភយម្បិ អារោបេត្វា ឋបេតព្វសង្ខារេន ច បណិទហិតព្វដ្ឋេន បណិហិតសង្ខ្យំ គតេន សត្តបណិធិនា អប្បណិហិតា ខន្ធា។ តណ្ហាបណិធិនា តណ្ហាយ វា អារម្មណភូតេន សង្ខារបណិធិនា អប្បណិហិតំ និព្វានំ។ តស្មា ឥធាបិ បដិក្ខេបោ ច បដិញ្ញា ច បុរិមនយេនេវ វេទិតព្វា។

២៥៧។ តតោ “យថា សតិបដ្ឋានាទយោ លោកុត្តរធម្មា អរិយា ចេវ សុញ្ញតាទិអារម្មណា ច, កិំ តេ ឯវំ ឋានាដ្ឋានញាណ”ន្តិ អនុលោមបដិលោមបុច្ឆា ហោន្តិ។ តត្ថ សព្វាបិ បដិញ្ញា សព្វេ ច បដិក្ខេបា បរវាទិស្សេវ។ ឥមិនានុសារេន សេសញាណេសុបិ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ បាឡិយំ បន សេសានិ សង្ខិបិត្វា អវសានេ ចុតូបបាតញាណមេវ វិភត្តំ។ តតោ បរំ សកសមយេបិ “អរិយ”ន្តិ សិទ្ធេន អាសវានំ ខយញាណេន សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា សេសញាណានំ អនុលោមតោ ច បដិលោមតោ ច អរិយភាវបុច្ឆា ហោន្តិ។ តា សព្វា បរវាទិស្ស, បដិញ្ញា បដិក្ខេបោ ច សកវាទិស្ស។ តេ វុត្តត្ថាយេវ។ បាឡិយំ បនេត្ថ បឋមនវមេនេវ ទស្សេត្វា សព្វញាណានិ សង្ខិត្តានីតិ។

អរិយន្តិកថាវណ្ណនា។

៣។ វិមុត្តិកថាវណ្ណនា

១៨៧. ឥទានិ វិមុត្តិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ "វីតរាគចិត្តានំ វិមុត្តិបរិហានំ នាម នត្ថិ. យថា បន មលិនំ វត្ថំ ធោវិយមានំ មលា វិមុច្ចតិ, ឯវំ សរាគំ ចិត្តំ រាគតោ វិមុច្ចតី"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ សរាគន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. តតោ រាគសហគតន្តិអាទីនិ នយេន បុដ្ឋោ មគ្គក្ខណេ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ នាម. យទា ច ឯវរូបំ ចិត្តំ នត្ថីតិ បដិក្ខិបតិ.

សផស្សន្តិអាទីនិ នយេន បុដ្ឋោបិ យថា ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ រាគតោ វិមុច្ចន្តិ, ឯវំ រាគស្ស វិមុត្តិំ អបស្សមានោ បដិក្ខិបតិ. សទោសាទីសុបិ ឥមិនាវុបាយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ.

វិមុត្តិកថាវណ្ណនា.

៤. វិមុច្ចមានកថាវណ្ណនា

១៨៨. ឥទានិ វិមុច្ចមានកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ "ឈានេន វិក្ខម្ភនវិមុត្តិយា វិមុត្តំ, មគ្គក្ខណេ សមុច្ឆេទវិមុត្តិយា វិមុច្ចមានំ នាម ហោតី"តិ លទ្ធិ, តេ សន្ធាយ វិមុត្តំ វិមុច្ចមានន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស.

បុន ឯកទេសន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស. តត្ថ ឯកទេសន្តិ ភាវនបុំសកំ. យថា វិមុត្តំ, ឯកទេសេន វា ឯកទេសេ វា អវិមុត្តំ ហោតិ កិំ ឯវំ ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ បុច្ឆតិ. កិំ ការណា ឯវំ បុច្ឆតីតិ? "វិមុត្តំ វិមុច្ចមាន"ន្តិ វិប្បកតភាវេន វុត្តត្តា. យថា ហិ ករិយមានា កដាទយោ វិប្បកតត្តា ឯកទេសេន កតា ឯកទេសេន អកតា ហោន្តិ, តថា ឥទម្បិ ឯកទេសំ វិមុត្តំ ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ អាបជ្ជតិ. តតោ បរវាទី កដាទីនំ វិយ ចិត្តស្ស ឯកទេសាភាវា បឋមបញ្ហំ បដិក្ខិបិត្វា ទុតិយេ វិមុច្ចមានស្ស អបរិនិដ្ឋិតវិមុត្តិតាយ បដិជានាតិ. លោកិយជ្ឈានក្ខណំ វា សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ. ន ហិ តំ តទា សមុច្ឆេទវិមុត្តិយា វិមុច្ចមានំ. លោកុត្តរជ្ឈានក្ខណំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. តញ្ហិ តទា សមុច្ឆេទវិមុត្តិយា វិមុត្តេកទេសេន វិមុច្ចមានន្តិស្ស លទ្ធិ. តតោ សកវាទី "យទិ តេ ឯកមេវ ចិត្តំ ឯកទេសំ វិមុត្តំ ឯកទេសំ អវិមុត្តំ, ឯវំ សន្តេ យោ ឯកេនេវ ចិត្តេន សោតាបន្នោ ហោតិ, សោបិ តេ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ អាបជ្ជតី"តិ ចោទនត្ថំ ឯកទេសំ សោតាបន្នោតិអាទិមាហ. ឥតរោ តំ វិសេសំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ. សេសវារេសុបិ ឯសេវ នយោ.

ឧប្បាទក្ខណបច្ចយេហិ ឯកមេវ ចិត្តំ វិមុត្តញ្ច វិមុច្ចមានញ្ច, ឯកស្មិំ ខណេ វិមុត្តំ ឯកស្មិំ វិមុច្ចមានំ អាបជ្ជតិ. កិំ តេ ឯវរូបំ ចិត្តន្តិ អត្ថោ.

១៨៩. សុត្តសាធនេ បឋមសុត្តំ បរវាទិស្ស. តត្រាស្សាយមធិប្បាយោ – វិមុច្ចតីតិ វិប្បកតនិទ្ទេសោ. តស្មា យំ តស្ស យោគិនោ ឯវំ

ឌាតនោ ឲចំ បស្សនោ ឲនេហិ អាឃនេចហិ ចិត្តំ ចិយុទ្ធតិ, តំ ចិយុទ្ធយាត់ តាយ ហោតីតិ៍ ទុតិយឃុត្តំ ឃកចាឌិស្ស៍

ពត្រាស្សាឃយឆិប្បានយា – ឃឌិ ពេ ចិយុទ្ធតីតិ ចចតនោ ចិយុត្តំ ចិយុទ្ធយាត់, ឰឍ ចិយុទ្ធតីតិ ចចតាកាចនោ ចិយុត្តនេយច ឃិឃា, ត ចិយុទ្ធយាតត្តិ៍

ឰឌាតិ "ឃធា ពេ ចិប្បកតចិយុត្តិតាឃ ចិយុទ្ធយាត់, កិំ ឲចំ ចិប្បកតរាកាឌិតាឃ រជ្ជយាតាឌីតិបិ អត្តី"តិ ចោឌតត្តំ បុត អត្តិ ចិត្តត្តិអាឌិ អារទ្ធិ៍ បនចាឌិតាបិ តធារូបំ ចិត្តំ អបស្សត្តេត ឃត្ថំ បដិក្លិត្តំ៍ អឆ តំ ឃកចាឌី "ឆ្ខេឃេច កោដិឃោ, តតិយា តត្តី"តិ អតុនៅឆេត្តោ តត្រ រត្តនោ្ទច អរត្តត្ថាតិអាឌិយាហ៍ តស្សនេត្តោ – តត្រ កក្រេយុឍ, រាកឃយ្យុត្តំ ចិត្តំ រត្តំ ចិប្បយុត្តំ អរត្តត្តិ ឆ្ខេច កោដិឃោ, រជ្ជយាត់ តាយ តតិយា កោដិ តត្តីតិ? ជុដ្ឋាឌីស្វបិ ឲនេច តយោ៍ អឆ តំ អាយត្តាតិ បដិឌាតិត្វា ឌិតំ៍ ចិយុត្តិបក្លេបិ ឆ្ខេឃេច កោដិឃោ ឆស្សេតុំ ហត្ថិ រត្តនោ្ទចាតិអាឌិយាហ៍ តស្សនេត្តោ – ឃឌិ ឲតា ឆ្ខេ កោដិឃោ ឃយ្យដិឆ្ឋឃិ, អចិយុត្តនោ្ទច ចិយុត្តត្ថោ តិ ឰយាបិ ឃយ្យដិឆ្ឋ៍ កិលេឃឃយ្យុត្តព្យាចិត្តំ អចិយុត្តំ, ចិប្បយុត្តំ ចិយុត្តំ៍ ចិយុទ្ធយាត់ តាយាតិ បរយត្តនោ តតិយា កោដិ តត្តីតិ៍

ចិយុទ្ធយាតកកធាចណ្ណតា៍

៩៍ អដ្ឋយកកធាចណ្ណតា

១៩ប៉៍ ឰឌាតិ អដ្ឋយកកធា តាយ ហោតិ៍ តត្ត ឃេឃំ អតុលេីយកោត្រកុយក្កុលេហ កិលេឃាត់ ឃយុភាធារាកាចនោ អដ្ឋយកស្ស ឃោតាបត្តិយក្កដ្ឋបុក្កលស្ស ឆ្ខេ បរិឃុដ្ឋាតា បហីតាតិ លទ្ធិ, ឃេឃ្យធាបិ ឲតរហិ អត្តកាតនោ្ទច ឃម្មិតិយាតត្ថោ; ពេឃំ អញ្ញាតរំ ឃត្តាឃ បុឆ្ឋា ឃកចាឌិស្ស, យក្កុលហនោ បដ្ឋាឃ ឌិដ្ឋិយា អតុប្បត្តិំ ឃត្តាឃ បដិញ្ញា ឰតរស្ស៍ តនោ ឃស្មា ឌិដ្ឋិ តានេឃា ឃោតាបត្តស្សេច បហីតា, ត យក្កដ្ឋស្ស, តស្មា អដ្ឋយកោ បុក្កលេ ឃោតាបត្តោតិ អតុយោកោ ឃកចាឌិស្ស៍ ចិចិកិច្ឆាបញ្ចេបិ ឲនេច តយោ៍ អតុឃយបញ្ចេបរិឃុដ្ឋាតនោ អញ្ញោ អតុឃយោតិ ពេឃំ លទ្ធិ, តស្មា "ត ហេច"ត្តិ បដិក្លិត្តំ៍

ឃីលព្ពតបរាយាឃបញ្ចេបិ ឃីលព្ពតបរាយាឃបរិឃុដ្ឋាតត្តិ ចោហារំ ត បស្សតិ, តស្មា បដិក្លិបតិ៍ បរិឃុដ្ឋាតនេយចស្ស បហីតត្តិ លទ្ធិ៍

១៩ង៉៍យក្កោ កាចិតោតិ បញ្ចេតស្មិំ ឍលេ កានេចតិ, ត កាចិតោ៍ តស្មា បដិក្លិបតិ៍ អយក្កេតាតិអាឌិអតុយោកេ បធយយក្កេតច បហីតកាចំ ឃត្តាឃ បដិក្លិបតិ៍ ឃឌិ ហិ អយក្កេត បហីឃេឆ, កោត្រកុបុក្កលិឌីតយ្យិ បហីឃេឆាតិ អាបជ្ជតនោ៍ ឋប្បជ្ជិស្សតីតិ បុឆ្ឋា បរចាឌិស្ស, ចិស្សជ្ជត់ ឃកចាឌិស្ស៍ ឃេឃំ ឃត្ថត្តឋត្តាតត្តនេយចាតិ៍

អដ្ឋយកកធាចណ្ណតា៍

៩។ អដ្ឋមកស្ស ឥន្ទ្រិយកថាវណ្ណនា

១៦០។ ឥទានិ អដ្ឋមកស្ស ឥន្ទ្រិយកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “អដ្ឋមកោ មគ្គក្ខណេ ឥន្ទ្រិយានិ បដិលភតិ នាម, នោ ចស្ស បដិលទ្ធានិ ហោន្តី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ នត្ថិ សទ្ធាតិ បុដ្ឋោ បន សទ្ធិន្ទ្រិយតោ សទ្ធាយ នានត្តំ សល្លក្ខេត្វា បដិក្ខិបតិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ យថា បន យស្ស អត្ថិ មនោ, តស្ស មនិន្ទ្រិយម្បិ អត្ថិ; ឯវំ យស្ស សទ្ធាទយោ អត្ថិ, តស្ស អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយាទីនីបីតិ ទីបនត្ថំ អត្ថិ មនោ អត្ថិ មនិន្ទ្រិយន្តិអាទិ អារទ្ធំ។ តំ សព្ពំ ឧត្តានត្ថមេវ សទ្ធិំ សុត្តសាធនេនាតិ។

អដ្ឋមកស្ស ឥន្ទ្រិយកថាវណ្ណនា។

១០។ ទិព្វចក្ខុកថាវណ្ណនា

១៦១។ ឥទានិ ទិព្វចក្ខុកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ ចតុត្ថជ្ឈានធម្មូបត្ថទ្ធំ មំសចក្ខុមេវ ទិព្វចក្ខុ នាម ហោតីតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ មំសចក្ខុន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។

បុន “មំសចក្ខុ ទិព្វចក្ខុ, ទិព្វចក្ខុ មំសចក្ខុ”តិ បុដ្ឋោ តំ មត្តមេវ តំ ន ហោតីតិ បដិក្ខិបតិ។ យាទិសន្តិអាទិបុច្ឆាសុបិ ឧភិន្នំ ឯកសភាវាភាវេនេវ បដិក្ខិបតិ។

វិសយោតិអាទីសុ ឧភិន្នម្បិ រូបាយតនមេវ វិសយោ។ មំសចក្ខុ បន អាបាថគតមេវ បស្សតិ។ ឥតរំ អនាបាថគតំ តិរោបព្ពតាទិគតម្បិ។ ទិព្វចក្ខុស្ស ច អតិសុខុមម្បិ រូបំ គោចរោ, ន តាទិសំ ឥតរស្សាតិ ឯវមេតេសំ អាគតគោចរា អសទិសា។

ឧបាទិន្នំ ហុត្វា អនុបាទិន្នំ ហោតីតិ បុដ្ឋោ យស្មា មំសចក្ខុ ឧបាទិន្នំ, ទិព្វចក្ខុ អនុបាទិន្នំ, ន ច មំសចក្ខុមេវ ទិព្វចក្ខូតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ យស្មា “មំសចក្ខុស្ស ឧប្បាទោ, មគ្គោ ទិព្វស្ស ចក្ខុនោ”តិ វចនំ និស្សាយ មំសចក្ខុបច្ចយា ទិព្វចក្ខុ ឧប្បជ្ជតិ, តញ្ច រូបាវចរិកានំ ចតុន្នំ មហាភូតានំ បសាទោតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិជានាតិ។ កាមាវចរំ ហុត្វាតិ បុដ្ឋោបិ យស្មា ន មំសចក្ខុមេវ ទិព្វចក្ខូតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ រូបាវចរជ្ឈានបច្ចយេន ឧប្បន្នត្តា រូបាវចរំ នាម ជាតន្តិ បដិជានាតិ។

រូបាវចរំ ហុត្វា អរូបាវចរន្តិ បុដ្ឋោបិ តតោ បរំ កាមតាយ អរូបាវចរក្ខណេ រូបាវចរទិព្វស្ស អភាវា បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ អរូបាវចរិកានំ ចតុន្នំ មហាភូតានំ បសាទោ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតីតិ លទ្ធិយា បដិជានាតិ។ អបរិយាបន្នភាវំ បនស្ស ន ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិក្ខិបតេវ។

ឲ្យលិ៍៖ជិព្ពចក្ខុ ឆប្ពុបតន្នុំ កាយាចចរឆរេប្ចុត ៗបត្តប្អិតំ ហុត្វា៎ បុត ឆប្ពុបតន្នុំ រលោកុត្តរឆរេប្ចុត ៗបត្តុំ៎ ឌេច ចក្ខូតិតិ បុរេដ្ឋា កិច្ចាបិ ជិព្ពចក្ខុតោ ឆប្ពុបតន្ដស្ស បញ្ញាចក្ខុកាថំ ត ព្ចន្ធតិ, បញ្ញាចក្ខុស្ស បត អតិ្តតាឃ បដិក្លិបតិ៎ បុត បុរេដ្ឋា ឋំសចក្ខុ ឆប្ពុបតន្ដំ ជិព្ពចក្ខុ រហាតីតិ លឆ្ឋិចរសត បដិឌាតាតិ៎ រសរេបត្វ ៗត្តាតត្វរេបចាតិ៎

ជិព្ពចក្ខុកថាចណ្ណតា៎

ប៉៎ ជិព្ពរសាតកថាចណ្ណតា

ឲ្យលិ៍រ៎ ព្ចកាតិ ជិព្ពរសាតកថា តាយ រហាតិ៎ តត្វ ឲកំរឃច រសាតត្តិ បុរេដ្ឋា ឌិត្តុំ អតិ្តតាឃ បដិក្លិបតិ៎ បុត បុរេដ្ឋា ឃស្មា តរេគច ឆប្ពុបតន្ដំ ជិព្ពរសាតំ តាយ រហាតិ, តស្មា បដិឌាតាតិ៎ រសសំ រហេដ្ឋា ក្យត្តតឃរេបចាតិ៎

ជិព្ពរសាតកថាចណ្ណតា៎

៥៎ ឃចាកប្ពុបាតញាណកថាចណ្ណតា

ឲ្យលិ៍លិ៎ ព្ចកាតិ ឃចាកប្ពុបាតញាណកថា តាយ រហាតិ៎ តត្វ រឃសំ “ព្ចតិ ជិរព្ចត ចក្ខុតា ចិសុរឌ្ឋត...រប... ឃចាកប្ពុបរោ សរត្វ បឌាតាតី”តិ (ឌីៈ តិៈ ១៎១១៩; បដិៈ ម៎ ១៎១០៩) ឃុត្តំ អរឃាតិរសា ករហត្វា ឃចាកប្ពុបាតញាណរេបច ជិព្ពចក្ខុត្តិ លឆ្ឋិ, រត សត្ថាឃ បុន្ធា សកចាគិស្ស, បដិញ្ញា ព្ចតរស្ស៎ បុត ឃចាកប្ពុបាតញ្ញា ឋតសិ ករទាតីតិ បុរេដ្ឋា ឲកចិត្តស្ស អារម្មណធ្វឃាកចា បដិក្លិបតិ៎ ក្យតិឃំ បុរេដ្ឋា តាតាចិត្តចរេសត បដិឌាតាតិ៎ បុត រលរសាកាសំ អគត្វា ឌិត្តុំ ឋស្សាតត្តិ បុរេដ្ឋា បដិក្លិបតិ៎ ព្ចតិ ឃចា ព្ចឋិតា ឃចាកប្ពុបាតបរេគត, ឲចរេបច ព្ចរេប ចត រកាទត្តា, សត្តាតិអាគិបរេគហិបិ សឆ្ឋិ រឃាដតាឃុ អរត្វា រចឌិតរព្ចា៎

ឲ្យលិ៍ប៉៎អាឃស្មា សារិបុរត្តា ឃចាកប្ពុបាតំ ញាណំ ឌាតាតីតិ ព្ចតំ សកចាគី ឃស្មា រធរទា អប្បិត្ថតាឃ អភិញ្ញាញាណាតិ ត ចត្យអរញ្ចាតីតិ ឲករដ្ឋ ត ឌាតត្តិ, តាតិ បតស្ស រតច អតី្តតិ ឋញ្ញាត្តិ, តស្មា តំ “ជិព្ពចក្ខុតោ អលាភី រធរទា”តិ ឋញ្ញាឃាតំ បុន្ធតិ៎ រតរតច ការរណត “អត្វាឃស្មរតា សារិបុត្តស្ស ជិព្ពចក្ខុ”តិ បររតា បុរេដ្ឋា បដិក្លិបតិ៎ ក្យតិឃំ បុរេដ្ឋា ឃំកិច្ចា សាចរកាត បត្តត្តំ, សព្ពា តំ រធររត អត្យុប្បត្តត្តិ បដិឌាតាតិ៎ ព្ចកាតិស្ស ចិរក្លបំ កររទារត្តា សកចាគី តត្យ អាឃស្មា សារិបុរត្តាតិអាគិឃាហ៎ ព្ចឋតិ្យកាតំ រធរទា ចត្យអញ្ចាតបលិឆិឃា ឲច អភារចត អាហ, ត អភិញ្ញាញាណស្ស អភារចត៎ បរចាគី បត អភារចតតចាតិ អត្តំ សល្លក្ខតិ៎ តស្មា តស្ស លឆ្ឋិឃា រធរស្ស ឃចាកប្ពុបាតញាណរេបច អត្តិ, រតា ជិព្ពចក្ខុ៎ រតត ក្យត្តំ “រតត ហិ ត ចត្តត្តំ ឃចាកប្ពុបាតញាណំ ជិព្ពចក្ខុ”តិ៎

ឃទាកម្ទុបកាតកាកោកទាចណ្ណតា៓

១០៓ និចរកទាចណ្ណតា

៦៤៨៓ ទ្ពកាតិ និចរកទា តាយ ហោតិ៓ តត្ថ ឃេនំ តាចតិនេ ឯេចេ ខ្លបិកាឃ តត្រុត្តូទិ ឯេចេសុ ឃស្មា តេ បញ្ចា ចេទាតិ ត នយាចទត្តិ, តស្មា និចទោ អត្ថិតិ លទ្ធិ, តេ នត្តាឃ បុត្ថា នកចាឌិស្ស, ចេទនយុតាចាទំ អបស្សតោ បដិញ្ញា ទ្ពតរស្ស៓ តតោ ឃស្មា និចទោ តាយ និចទិតព្ពោ អនិចរេ នតិ ហោតិ, តស្មា អនិចរបុត្ថា នកចាឌិស្ស, ឯេចេសុ បិណាតិបិតាឌឹតំ អភាចេត បដិក្លេបិ ទ្ពតរស្ស៓

អត្ថិ យតុស្សស្មតិអាឌិ និចរេ នតិ អនិចរស្ស អនិចរេ ច នតិ និចរស្ស បចត្តិឌស្សតត្ថំ ទុត្តំ៓

៦៥០៓បិណាតិបិតា ចេទយណីតិ អាឌិបញ្ញេសុ បិណាតិបិតាឌឹតំ អនយាចរណចសេត បដិញ្ញា, បិណាតិបិតាឌឹតំ តត្ថិតាឃ បដិក្លេបិ ចេឌិតព្ពោ៓ បដិលេិយបញ្ញា ខ្លត្តាតត្ថាឃេច៓

អចនាគេត តត្ថិ ឯេចេសុ និចទោតិបញ្ញោបិណាតិបិតាឌឹតិ ពត្វា បុត តតោ និចរាកាចំ នត្តាឃ បដិញ្ញា នកចាឌិស្ស៓ តតោ លលចសេត ឃឌិ និចទោ តត្ថិ, នព្ពោ ឯេចា បិណាតិបិតិតោតិអាឌិបុត្ថា បរចាឌិស្ស៓ ឯេចាតំ ចេទនយុតាចារស្ស អភាចេត បដិក្លេបិ នកចាឌិស្ស៓ តហេចត្តិ ចចតយត្តិ កហេត្វា លទ្ធិបតិដ្ឋាបតំ បរចាឌិស្ស៓ ៤ចំ បតិដ្ឋិតា បត លទ្ធិ អប្បតិដ្ឋិតាច ហោតីតិ៓

និចរកទាចណ្ណតា៓

១១៓ អនញ្ញាកទាចណ្ណតា

៦៥១៓ ទ្ពកាតិ អនញ្ញាកទា តាយ ហោតិ៓ តត្ថ ឃេនំ "នញ្ញារបច្ចឃា ចិញ្ញាណ"ត្តិ ចចតតោ ចិតា ចិញ្ញាណេត បដិនត្តិ តាយ តត្ថិ៓ "នញ្ញាប្បាកា ច បត តេ ឯេចា តយ្យាកាឃា ចចត្តិ"តិ ចចតតោ អនញ្ញានត្តាតយ្យិ ទុតិបដិនត្តិក្លេហ នញ្ញា អត្ថិតិ លទ្ធិ, សេឃ្យទាបិ ៤តរហិ អន្តកាតំ; តេ នត្តាឃ បុត្ថា នកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ទ្ពតរស្ស៓ តតោ តំ នកចាឌិ "កាំ តេ តំ ដាតំ នញ្ញាភចោ"តិអាឌិហិ ចោទេតុំ នញ្ញាភចោ នញ្ញាកតីតិអាឌិយាហ៓ តំ នព្ពំ តតោ បរច្ចា បិញ្ញព្ពតឃេតេច ចេឌិតព្ពាត្តិ៓

អនញ្ញាកទាចណ្ណតា៓

១២៓ គេចនញ្ញាតានញ្ញាឃតតកទាចណ្ណតា

ឲ្យប័ះ៍ ព្កងាតិ េភចឞព្ឈាភាឞព្ឈាឃតភកឆា ភាយ េហាតិ៍ តត្ធ េឃង៌ “េភចឞព្ឈាភាឞព្ឈាឃតភ”ត្តិ ចចភេតា ភ ចត្តត្ថាំ “តឞ៊ិ៍ កេច ឞព្ឈា អត្ថិ”តិ លដ្ឋិ, េឞឃ្យឆាបិ ឲតទហិ អត្តកាត់; េត ឞត្តាឃ ប្ញា ឞកចាឌិស្ស, បជិព្ឈា ព្កតទស្ស៍ េឞឞេយត្ធ ឞត្ថាំ បិឡ្យព្កភេឃេភច េចឌិតត្ថត្តិ៍

េភចឞព្ឈាភាឞព្ឈាឃតភកឆាចព្ហភា៍

តតិេឃា ចេក្កា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪄᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᨣᩥᩉᩥᩔ ᩋᩁᩉᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪂᪈᪇᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨣᩥᩉᩥᩔ ᩋᩁᩉᩣᨲᩥ ᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ ᨿᩈᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᩥᩉᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮ ᨮᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨣᩥᩉᩥ ᩋᩔ ᩋᩁᩉᩣ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩥᩉᩥᩔᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨣᩥᩉᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦ ᨸᨶ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩴ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩥᩉᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥᩔ “ᨣᩥᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ᪨ ᨿᨳᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ –

‘ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨧᩮᨸᩥ ᩈᨾᩴ ᨧᩁᩮᨿ᩠ᨿ,

ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨶᩥᨵᩣᨿ ᨴᨱ᩠ᨯᩴ,

ᩈᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩈ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ’”ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪁᪄᪂);

ᩍᨾᩴ ᨶᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨣᩥᩉᩥᩔ ᩋᩁᩉᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪂᪨ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪂᪈᪈᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ “ᩒᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ”ᨲᩥᩅᨧᨶᩣᨶᩥ (ᨸᩩ᪨ ᨸ᪨ ᪂᪅-᪄᪀) ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩩ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩁᩉᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, “ᨿᩮᩈᩴ ᩅᩣ ᩏᨸᩉᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ”ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ”ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᩉ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩁᩉᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩴ, ᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨣᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᩔ ᩍᨾᩴ ᨶᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩈᩉ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨

᪓᪔᪙. ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩈᩩ ᨠᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨸᩥ ᩈᩉ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩁᩉᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ.

᪓᪕᪐. ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩮᩈᩥᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ. ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩑᩈᨲᩥ ᨣᩅᩮᩈᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩮᩈᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ.

ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ.

᪓. ᩋᨶᩣᩈᩅᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪕᪑. ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨶᩣᩈᩅᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩔ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨶᩣᩈᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᩋᨶᩣᩈᩅᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨴᨿᩮᩣ, ᨠᩥᩴ ᨲᩔ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ. ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩣᩈᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨲᩔ ᩈᩣᩈᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ. ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩔᩮᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ.

᪓᪕᪒. ᨧᩦᩅᩁᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩮᩣ ᩈᩣᩈᩅᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ. ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩔ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩈᩅᩔ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ. ᨲᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨶᩣᩈᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ. ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᨸᨶ ᨲᨬ᩠ᨬᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩥ. ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩏᨸᩣᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ.

ᩋᨶᩣᩈᩅᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ.

᪔. ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪕᪓. ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨾᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨡᨱᩮ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩣᩅᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨾᩮᩣ ᨧ ᨫᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᩃᩣᨽᩥᨲᩣ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨾᩮᩣ ᨧ. ᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᨵᩥᨣᨲᩅᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ. ᨿᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨾᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᩃᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨹᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ. ᩋᨳᩔ “ᨿᨴᩥ ᨲᩮ ᩋᩁᩉᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩅᩥᨿ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨹᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᩮ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨹᩃᩮᩈᩩ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨹᩔᩣᨴᨿᩮᩣ, ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩮ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲᩣ ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩁᩉᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨹᩔᩮᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ. ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨸᨬ᩠ᩉᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ.

១៨៥. សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ ន បឋមជ្ឈានំ វិយ ទុតិយជ្ឈានលាភី; បុន អនុប្បត្តិយា បន វីតិវត្តោតិ បុច្ឆតិ។ សោតាបត្តិមគ្គន្តិអាទិ យំ វីតិវត្តោ, តេនស្ស បន អសមន្នាគមំ ទស្សេតុំ អារទ្ធំ។

១៨៦. តេហិ ច អបរិហីនតោតិ បញ្ហេ យស្មា យថា បច្ចនីកសមុទាចារេន លោកិយជ្ឈានស្មា បរិហាយន្តិ, ន ឯវំ លោកុត្តរា។ មគ្គេន ហិ យេ កិលេសា បហីយន្តិ, ផលេន ច បដិប្បស្សម្ភន្តិ, តេ តថា បហីនាវ តថា បដិប្បស្សទ្ធាយេវ ច ហោន្តិ, តស្មា សកវាទិនា អាមន្តាតិ បដិញ្ញាតំ។ ស្វាយមត្ថោ បរតោ “អរហតា ចត្តារោ មគ្គា បដិលទ្ធា”តិអាទីសុ បកាសិតោយេវ។ សេសំ វុត្តនយេនេវាតិ។

សមន្នាគតកថាវណ្ណនា។

៥. ឧបេក្ខាសមន្នាគតកថាវណ្ណនា

១៨៧. អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហីតិ កថាយបិ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ អរហា ហិ ឆសុ ទ្វារេសុ ឆឡុបេក្ខានំ ឧប្បត្តិរហតាយ តាហិ សមន្នាគតោតិ វុច្ចតិ, ន ឯកក្ខណេ សព្ពាសំ ឧប្បត្តិតោតិ។

ឧបេក្ខាសមន្នាគតកថាវណ្ណនា។

៦. ពោធិយាពុទ្ធោតិកថាវណ្ណនា

១៨៨. ឥទានិ ពោធិយា ពុទ្ធោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ពោធីតិ ចតុមគ្គញាណស្សាបិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្សាបិ អធិវចនំ។ តស្មា យេសំ យថា នីលកេន វណ្ណេន នីលកោ, បីតកេន វណ្ណេន បីតកោ, ឯវំ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ ហេតុវាទានំយេវ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា ច អនុយោគោ ច សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច ឥតរស្ស។

អតីតាយាតិ បញ្ហេ តស្មិំ ខណេ អភាវតោ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ បដិលាភំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ បុន កិច្ចវសេន បុដ្ឋោ កិច្ចាភាវតោ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ យំ តេន តាយ ករណីយំ កតំ, តត្ថ សម្មោហាភាវំ បដិជានាតិ។ លេសោកាសំ បន អលទ្ធា ទុក្ខំ បរិជានាតីតិអាទិនា នយេន បុដ្ឋោ តស្ស កិច្ចស្ស អភាវា បដិក្ខិបតិ។

អនាគតបញ្ហេ តស្មិំ ខណេ មគ្គញាណស្ស អភាវា បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ “អគមា រាជគហំ ពុទ្ធោ”តិ (សុ. និ. ៤១០) អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធភាវំ មញ្ញមានោ បដិជានាតិ។ ពោធិករណីយំ ករោតីតិ បុដ្ឋោ តស្មិំ ខណេ កិច្ចាភាវេន បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ យទិ

ᨶ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩅᩔᩴ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᩃᩮᩈᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᨶᩣᨿ ᨬᨲ᩠ᩅᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ᪨

᪂᪉᪉᪨ ᨲᩥᩔᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨲᩦᩉᩥᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᨲᩦᩉᩥᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᩃᩮᩈᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᨲᩴ ᩈᨾᩥᨲᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨

ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᨠᩣᩃᩮ ᩋᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨶᨶᩩ ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩈᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩔᩮᩅ᪨ ᨲᩔ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩴ ᩋᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨬ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥᩔ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – “ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ “ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨠᩣᩁᨱᩮᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᨶᩣᨾ ᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨸᩩᨶ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣ ᨻᩮᩣᨵᩦᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨧᨶᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩍᨲᩥ ᩍᨾᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣᨸᩥ ᨠᨳᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴᨿᩮᩅ᪨

᪇᪨ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪀᪀᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩔ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨴ᩠ᩅᩮᩅ ᨣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪅᪘) ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨

ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪃᪀᪁᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨿᩣᨾᩦᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨽᩅᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨲᩁᩔ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨣᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

លក្ខណកថាវណ្ណនា។

៤. និយាមោក្កន្តិកថាវណ្ណនា

៣០៧. ឥទានិ និយាមោក្កន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ ឃដិការសុត្តេ ជោតិបាលស្ស បព្ពជ្ជំ សន្ធាយ “ពោធិសត្តា កស្សបភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមា ចរិតព្រហ្មចរិយា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ ពោធិសត្តោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ តតោ យស្មា និយាមោតិ ច ព្រហ្មចរិយន្តិ ច អរិយមគ្គស្ស នាមំ, ពោធិសត្តានញ្ច ឋបេត្វា បារមីបូរណំ អញ្ញា និយាមោក្កន្តិ នាម នត្ថិ។ យទិ ភវេយ្យ, ពោធិសត្តោ សោតាបន្នោ សាវកោ ភវេយ្យ។ ន ចេតមេវំ។ កោវលព្យានំ ពុទ្ធា អត្តនោ ញាណពលេន ឋត្វា – “អហំ ពុទ្ធោ ភវិស្សាមី”តិ ព្យាករោន្តិ, តស្មា បុន ពោធិសត្តោតិ អនុយោគោ សកវាទិស្ស។ បច្ឆិមភវំ សន្ធាយ បដិក្ខេបោ ឥតរស្ស។ ទុតិយបញ្ហេ ជោតិបាលកាលំ សន្ធាយ បដិញ្ញា តស្សេវ។ សាវកោ ហុត្វាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អនុស្សវិកោតិ អនុស្សវេន បដិវិទ្ធធម្មោ។ បច្ឆិមភវំ សន្ធាយ បដិក្ខិបិត្វា ជោតិបាលកាលេ អនុស្សវំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។

៣០៨. អញ្ញា សព្វាន្តិអាទីអាទយោ សារីបុត្តាទេ សន្ធាយ វុត្តំ។ អាយស្មា អានន្ទោតិអាទិ “ឱក្កន្តនិយាមោ ច សាវកោ ហោតិ, ន ឥតរោ ឱក្កន្តនិយាមោ ឯវរូបិ ហោតី”តិ ឯតស្សត្ថំ វុត្តំ។

សាវកោ ជាតិំ វីតិវត្តោតិ យាយ ជាតិយា សាវកោ, តំ វីតិវត្តោ អញ្ញស្មិំ ភវេ អសាវកោ ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ សោតាបន្នាទីនំ សោតាបន្នាទិសាវកភាវតោ បដិក្ខិបតិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

និយាមោក្កន្តិកថាវណ្ណនា។

៥. អបរាបិ សមន្នាគតកថាវណ្ណនា

៣០៩. ឥទានិ អបរាបិ សមន្នាគតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “ចតុត្ថមគ្គដ្ឋោ បុគ្គលោ បត្តិធម្មវសេន តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតកថាយំ វុត្តនយេន វេទិតព្ពន្តិ។

អបរាបិ សមន្នាគតកថាវណ្ណនា។

១០។ សព្ពសំយោជនប្បហានកថាវណ្ណនា

៣១៦។ ឥទានិ សំយោជនប្បហានកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “និប្បរិយាយេនេវ សព្ពសំយោជនប្បហានំ អរហត្ត”ន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ បុន សព្ពេ សំយោជនាតិ បុដ្ឋោ ហេដ្ឋា ឧត្តមគ្គត្តយេន បហីនេ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ តេន មគ្គេន អប្បហីនស្ស អភាវា បដិជានាតិ។ សក្កាយទិដ្ឋិអាទីសុបិ បឋមមគ្គេន បហីនភាវំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, ចតុត្ថមគ្គេន អនវសេសប្បហានំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ ឯសេវ នយោ សព្ពត្ថាតិ។

សព្ពសំយោជនប្បហានកថា។

ចតុត្ថោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ǯ៉ បច្ចយចតុក្កា

១៉ ចិយុត្តិកធាចណ្ណតា

ʒ១ប៉ ត្ថតាតិ ចិយុត្តិកធា តាយ ហោតិ៉ តត្ថ ចិបស្សុតា, យតុក្កា, ឞល់, បច្ចចេក្ខលត្តិ ចតុត្ថ ខាណាត់ ចិយុត្តិខាណត្តិ តាយ៉ តេវុ ចិបស្សុតាខាណ់ តិច្ចតិយិត្តាឌីហិ ចិយុត្តត្តា, តឥក្កចិយុត្តិការចេត ចា ចិយុត្តត្តា ចិយុត្តិខាណ់ យតុក្កា សមុច្ឆេទចិយុត្តិ, ឞល់ បដិប្បស្សទ្ធិចិយុត្តិ, បច្ចចេក្ខណខាណ់ បត ចិយុត្តិ ខាតាតីតិ ចិយុត្តិខាណ់ ៤ច់ ចតុន្តិចេ ចិយុត្តិខាណេណ តិប្បទិយាយេត ឞលខាណយេច ចិយុត្តិ៉ សេសាតិ "ចិយុត្តាតី"តិ ចា "អចិយុត្តាតី"តិ ចា ត ចត្តព្ពាតិ៉ តស្មា "ត្ថត់ តាយ ចិយុត្តិខាណ់ ចិយុត្ត"ត្តិ អចត្វា អចិសេសេតេច "ចិយុត្តិខាណ់ ចិយុត្ត"ត្តិ ឃេវត់ លទ្ធិ, សេឃ្យធាបិ អត្ថកាត់; តេ សត្ថាយ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា បរចាឌិស្ស៉ បុត ឃំកិញ្ចិតិ បុច្ឆោ បច្ចចេក្ខណាឌីតិ សត្ថាយ បដិក្ខិបតិ៉ បដិបត្ថស្សាតិ បុច្ឆោ យក្កខាណស្ស អកាយចត់ សត្ថាយ បដិខាតាតិ៉ ឃស្មា បត ត់ សោតាបត្តិស្ស ឞលេ ចិតស្ស ខាណ់ ត ហោតិ, តស្មា ចិយុត្តិ តាយ ត ហោតីតិ ចោឥត្ថ បុត សកចាឌី សោតាបត្តិស្សាតិអាឌិយាហ៉ ត្ថយិតា ក្ខបិតេយេត សត្ថត្ថ អត្ថោ ចេឌិតព្វោ៉

ចិយុត្តិកធាចណ្ណតា៉

២៉ អសេលខាណកធាចណ្ណតា

ʒ២១៉ ត្ថតាតិ អសេលកធា តាយ ហោតិ៉ តត្ថ ឃស្មា អាតត្ថត្តិទាឥឃោ សេលា "ក្ខតូអាទោ កកចា"តិអាឌិតា តឃេត អសេលេ ខាតត្តិ, តស្មា "សេលស្ស អសេលខាណ់ អត្ថិ"តិ ឃេវត់ លទ្ធិ, សេឃ្យធាបិ ក្ខត្តរាបចកាត់; តេ សត្ថាយ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ត្ថតរស្ស៉ ខាតាតិ បស្សតីតិ ត្ថត់ អត្តតា អឥកតស្ស ខាតតចេសេត ចុត្តំ៉ កោ(ត្រុតាតិអាឌិ ហោជិយាឃ ក្ខយិឃំ ចិតស្ស ក្ខបក្ខុបទិខាណស្ស អការចឥស្សុតត្ថ ចុត្តំ៉ តត្រ អាឃស្មា អាតន្តោ សេលោ "ក្ខតូអាទោ កកចា"តិ ខាតាតីតិ បរចាឌី អសេលេ កកចតិ បចត្តត្តា ត់ អសេលខាណត្តិ ត្ថច្ឆតិ, ត បតេត់ អសេលំ៉ តស្មា ៤ច់ បតិជ្ជាបិតាបិ លទ្ធិ អប្បតិជ្ជាបិតាច ហោតីតិ៉

អសេលខាណកធាចណ្ណតា៉

៣៉ ចិបរីតកធាចណ្ណតា

ʒ៣ǯ៉ ត្ថតាតិ ចិបរីតកធា តាយ ហោតិ៉ តត្ថ "ឃ្វាឃំ បចឌីកសិណេ បចឌីសញ្ញី សមាបឌ្ជតិ, តស្ស ត់ ខាណ់ ចិបរីតខាណ"ត្តិ ឃេវត់ លទ្ធិ, សេឃ្យធាបិ អត្ថកាត់, តេ សត្ថាយ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ត្ថតរស្ស៉ បចឌី តិស្សាយ ក្ខប្បត្តិយិត្តត្ថិក បចឌីយេច, ត(ត ចាឃំ

ປຐວີສຎ຺ຎີ. ຕສ຺ມາ ວິປຣີຕຄາຫນ຺ຕິ ອຍເມຕສ຺ສ ອທິປ຺ປາໂຍ. ຕໂຕ ອາຈາຣີ "ລກ຺ຂຓປຐວີປິ ສສມ຺ພາຣປຐວີປິ ນິມິຕ຺ຕປຐວີປິ ປຐວີເທວຕາປິ ສພ຺ພາ ປຐວີເຍວ, ຕາສຸ ປຐວີຕິ ຄາໂຫ ວິປຣີໂຕ ນ ໂຫຕິ. ອນິເຈ຺ຈ ນິຈ຺ຈນ຺ຕິອາທິວິປຣິເຍສໂຕ ປນ ວິປຣີຕຄາໂຫ ນາມ.

ກິໍ ເຕ ຕເທວ ຎາໍ ຬເຕສຸ ອຎ຺ຎຕຣ"ນ຺ຕິ ເອວເມຕໍ ອນິເຈ຺ຈ ນິຈ຺ຈນ຺ຕິອາທິນາ. ຕໂຕ ວິປລ຺ລາສລກ຺ຂຓາກາເຣ ສນ຺ທາຍ ປຕິກ຺ຂິປຕິ, ປຐວີນິມິຕ຺ຕໍ

ສນ຺ທາຍ ປຕິຊານາຕິ.

ກຸສລນ຺ຕິ ເສກ຺ຂປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ຎາໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ຖິ ອຣຫໂຕຕິ ປເນຕ຺ຖປິ ວິປລ຺ລາສລກ຺ຂຓາກາເຣນ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ປຐວີນິມິຕ຺ຕໍ ສນ຺ທາຍ

ປຕິຊານາຕິ. ສເຕ຺ຕນ ປຐວີຕິ ສຕ຺ຕໍ ຕໍ ປຐວີກສິໍ ລກ຺ຂຓປຐວີເຍວ ໂຫຕີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອາຈາຣີ ຕຖາ ອກາເຣາ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ນນຸ

ປຐວີ ອຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຖິ ຈ ໂກຈິ ປຐວິໍ ປຐວິໂຕ ສມາປຊ຺ຊຕີຕິ ປຸຈ຺ຉາ ອາຈາຣິສ຺ສ ຯ ຕສ຺ສເຕ຺ຖ – ນນຸ ນິມິຕ຺ຕປຐວີ ອຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຖິ ຈ ໂກຈິ ຕໍ ປຐວິໍ

ປຐວິໂຕເຍວ ສມາປຊ຺ຊຕິ, ນ ອາປໂຕ ວາ ເຕໂຊໂຕ ວາຕິ. ປຐວີ ອຕ຺ຖີຕິອາທິ "ຍທິ ຍໍ ຍຖາ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ຕຖາ ສມາປຊ຺ຊຕ຺ສ຺ສ ຎາໍ

ວິປຣີຕໍ ໂຫຕິ, ນິພ຺ພານໍ ອຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປິ ສມາປຊ຺ຊຕ຺ສ຺ສ ສພ຺ພວິປຣິເຍສສມຸຄ຺ຆາຕນໍ ມຄ຺ຄຎາຓມ຺ປິ ເຕ ວິປຣີຕໍ ໂຫຕູ"ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ.

ວິປຣີຕກຖາວຓ຺ຓນາ.

໓. ນິຍາມກຖາວຓ຺ຓນາ

໓໑໘-໓໑໙. ອິທານິ ນິຍາມກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ສມ຺ມຕ຺ຕນິຍາມໍ ໂອກ຺ກມິສ຺ສຕິ, ຕໍ "ພເຫ຺ວ ຎາສ ທພ຺ພໍ ອພິສເມຕຸ"ນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ

ພຸທ຺ທາ ຊານນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ "ອນິຍຕສ຺ສ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສາປິ ສໂຕ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ນິຍາມຄມນາຍ ຎາໍ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ທີ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ເອຕຣະຫິ

ປຸພ຺ພເສລິການໍ; ເຕ ສນ຺ທາຍ ອນິຍຕສ຺ສາຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ. ຕຕ຺ຖ ນິຍາມຄມນາຍາຕິ ນິຍາເມາ ວຸຈ຺ຈຕິ ມຄ຺ໂຄ, ມຄ຺ຄຄມນາຍ

ມຄ຺ໂຄກ຺ກມນາຍາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຍໍ ປນສ຺ສ ຎາໍ ທິສ຺ວາ ພຸທ຺ທາ "ພເຫ຺ວ ອຍ"ນ຺ຕິ ຊານນ຺ຕິ, ຕໍ ສນ຺ທາຍ ປຕິຎ຺ຎາ ປຣວາທິສ຺ສ.

ອຖສ຺ສ ອາຈາຣີ ອຍຸຕ຺ຕວາທິຕໍ ທີເປນ຺ໂຕ ນິຍຕສ຺ສາຕິ ວິປຣີຕານຸໂຍຄມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປໂຍປເຍ຺ຍາເຍຄ຺ເຄນ ນິຍຕສ຺ສ ອນິຍາມຄມນາຍ

ຎາໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ທຸຕິເຍ ນຕ຺ຖິກາເຣນ ປຕິຊານາຕິ. ຕຕິເຍ ອນິຍຕສ຺ສ ນຕ຺ຖີຕິ ປຸຏ຺ຐາ ລທ຺ທິວິໂຣເທນ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ປຸນ

ປຖມປເຍ຺ຍາເຍວ ວຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ນິຍຕສ຺ສ ນິຍາມຄມນາທິວເສນ ທເຍາ ປເຍ຺ຍາ ກຕາ. ເຕສຸ ປຖເມ ຍສ຺ມາ ອາທິເຍຄ຺ເຄນ ນິຍຕສ຺ສ ປຸນ

ນິຍາມຄມນາຍ ຎາໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ທຸຕິເຍ ນຕ຺ຖິກາເຣນເຍວ ປຕິຊານາຕິ. ຕຕິເຍ ລທ຺ທິວິໂຣເທນເຍວ ປຕິກ຺ຂິປຕິ. ປຸນ ປຖມປເຍ຺ຍາ

ອຏ຺ຐໍ ກຕ຺ວາ ອນິຍຕສ຺ສ ອນິຍາມຄມນາທິວເສນ ທເຍາ ປເຍ຺ຍາ ກຕາ. ເຕສໍ ອເຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປຸນ ປຖມປເຍ຺ຍາເຍວ

ຕ຺ວາທສໍ ກຕ຺ວາ ຕໍມຸລກາ ອຕ຺ຖິ ນິຍາເມາຕິອາທເຍາ ປເຍ຺ຍາ ກຕາ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ນິຍາມຄມນາຍ ຎາໍ ນາມ ມຄ຺ຄຎາເຓເນວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ

ຕໍ ສນ຺ທາຍ ອຕ຺ຖິ ນິຍາເມາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຕິເຣາ ປນ ນິຍາເມາຕິ ວຸເຕ຺ຕ ປຕິກ຺ຂິປຕິ, ຎາຓນ຺ຕິ ວຸເຕ຺ຕ ປຕິຊານາຕິ. ສຕິປຏ຺ຐານາທີສຸປິ ເອເສວ

ນເຍາ. ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ຎາໍ ຕຕ຺ຖເຍວ. ໂກຕຸຫລາຕິອາທີ ເຍນ ຍໍ ອປຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ຕໍ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ພຸທ຺ທາ ຊານນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖໂຕ

ຎາຓວເສນ ຊານາຕິ, ນ ຕສ຺ສ ນິຍາມຄມນາຍ ສມ຺ມາເຍນ. ຕສ຺ມາ ທຸນິກາ ກາຣເຓນ ປຕິຊ຺ຊາຕາປິສ຺ສ ລທ຺ທີ ອປ຺ປຕິຊ຺ຊາຕາເຍວາຕິ.

និយាមកថាវណ្ណនា

៦. បដិសម្ភិទាកថាវណ្ណនា

៥១១-៥១៤. ឥទានិ បដិសម្ភិទាកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ “យំកិញ្ចិ អរិយានំ ញាណំ, សព្ពំ លោកុត្តរមេវា”តិ គហេត្វា “សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សម្មុតិញាណបញ្ហេសុ បឋវីកសិណសម្មុតិយំ សមាបត្តិញាណំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, និរុត្តិញាណំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. យេ កេចិ សម្មុតិន្តិ បញ្ហោបុថុជ្ជនេ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ. ចេតោបរិយាយបញ្ហេសុ បុថុជ្ជនស្ស ញាណំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, អរិយស្ស ញាណំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. សព្ពា បញ្ញាតិបញ្ហេសុ កសិណសមាបត្តិបញ្ញំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, លោកុត្តរំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. បឋវីកសិណសមាបត្តិន្តិអាទិ “យា ឧតោសុ ឧត្តកោសុ ឋានេសុ បញ្ញា, កិំ សព្ពា សា បដិសម្ភិទា”តិ បុច្ឆនត្ថំ វុត្តំ. តេនហិ សព្ពំ ញាណន្តិ យស្មា សព្ពា លោកុត្តរបញ្ញា បដិសម្ភិទា, តស្មា សព្ពន្តិ វចនំ សាមញ្ញផលេន សទ្ធឹ បតិដ្ឋាបេតីតិ.

បដិសម្ភិទាកថាវណ្ណនា

៧. សម្មុតិញាណកថាវណ្ណនា

៥១៥-៥១៦. ឥទានិ សម្មុតិញាណកថា នាម ហោតិ. តត្ថ សម្មុតិសច្ចំ បរមត្ថសច្ចន្តិ ទ្វេ សច្ចានិ. យេ បន ឯវំ វិភាគំ អកត្វា សច្ចន្តិ វចនសាមញ្ញេន សម្មុតិញាណម្បិ “សច្ចារម្មណមេវា”តិ វទន្តិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកា; តេ អយុត្តវាទិនោតិ តេសំ វាទវិសោធនត្ថំ អយំ កថា អារទ្ធា. តត្ថ ន វត្តព្ពន្តិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, បរមត្ថសច្ចំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស. សម្មុតិសច្ចម្ហិ សម្មុតិ អនុបវិដ្ឋេ សច្ចម្បិ បច្ចត្ត វា ភុម្មវចនំ, សម្មុតិសច្ចម្ហិ អត្ថោ. សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. តតោ នំ “យទិ តំ អវិសេសេន សច្ចារម្មណញ្ញេវ, តេន ញាណេន ទុក្ខបរិញ្ញាទីនិ ករេយ្យា”តិ ចោទេតុំ តេន ញាណេនាតិអាទិមាហ.

សម្មុតិញាណកថាវណ្ណនា

៨. ចិត្តារម្មណកថាវណ្ណនា

៥១៧-៥១៨. ឥទានិ ចិត្តារម្មណកថា នាម ហោតិ. តត្ថ ចេតោបរិយេ ញាណន្តិ វចនមត្តមេវ គហេត្វា “តំ ញាណំ ចិត្តារម្មណមេវា”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯតរហិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថស្ស “យោ

ສຣາຄາທິເຠເທນ ຈິຕ຺ຕໍ ຊານາຕິ, ຕສ຺ສ ຣາຄາທເຍາປິ ອາຣມ຺ມຓາ ເຫານ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຕໍ ຈິຕ຺ຕາຣມ຺ມຓຎ຺ເຎວາ"ຕິ ເຈາທນຕ຺ຖໍ ຕຕ຺ຣ ອຕ຺ຖິ ເກາຈີຕິອາທິ ອາຣທ຺ທໍ. ຜສ຺ສາຣມ຺ມເຓຕິ ຜສ຺ສສງ຺ຂາເຕ ອາຣມ຺ມເຓ. ເວທນາຣມ຺ມເຓຕິອາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ປຸນ ຜສ຺ສາຣມ຺ມເຓ ຎາຓໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຸເຏ຺ຐາ ຜສ຺ສສ຺ສ ຜຸສນລກ຺ຂຓໍ ຍຖາສພາເວາ ຜສ຺ສາຣມ຺ມຓໍ ເຫາຕີຕິ ປຏິຊານາຕິ. ກິໍ ປເນຕໍ ຜສ຺ສປຣິຍາເຍ ຎາຓນ຺ຕິ ປຸເຏ຺ຐາ ປນ ຕາທິສສ຺ສ ສຸຕ຺ຕປທສ຺ສ ອພາວາ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ເວທນາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ຎາຓາຕິ ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ລທ຺ທິ, ຕເທວ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ລທ຺ທິ ປຕິຏ຺ຐາເປຕຸໍ ຕຕ຺ຣ ເຈເຕາປຣິຍາເຍ ຎາຓນ຺ຕິອາທິມາຫ. ສາ ປເນສາ ຈນຍຕ຺ຕາທີນິເຠເທນ ປຕິຏ຺ຐາປິຕາປິ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐາປິຕາວ ເຫາຕີຕິ.

ຈິຕ຺ຕາຣມ຺ມຓກຖາວຓ຺ຓນາ.

໘. ອນາຄຕຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໓໒໙-໓໓໐. ອິທານິ ອນາຄຕຎາຓກຖາ ນາມ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ອນາຄຕໍ ນາມ ອນນ຺ຕຣມ຺ປິ ອຕ຺ຖິ, ອນນ຺ຕຣມ຺ປິ. ເຕສຸ ອນນ຺ຕເຣ ເອກເຈ ເອກນ຺ເຕນ ຎາຓໍ ນຕ຺ຖິ. ຍຖາ ຈ ອນນ຺ຕເຣ, ຕຖາ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກປຣິຍາປນ຺ເນປິ. ຕຕ຺ຖ ເຍ ສພ຺ພສ຺ມິມ຺ປິ ອນາຄເຕ ຎາຓໍ ອິຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ທກາ; ເຕ ສນ຺ທາຍ ປຸຈ຺ຈາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ "ຍໍ ເຕ ອນາຄເຕ ຎາຓໍ, ກິໍ ເຕນ ອນນ຺ຕເຣ ອນາຄຕໍ ມູລາທິເຠເທນ ຊານາຕີ"ຕິ ເຈາເທຕຸໍ ອນາຄຕໍ ມູລເຕາຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ມູລເຕາຕິອາທີນິ ສພ຺ພານິ ກາຣຓເວເວຈນານິ. ກາຣຓໍ ຫິ ຍໍ ອຕ຺ຕເນາ ຜລໍ ກເຣາຕິ, ຕໍ ຕຕ຺ຖ ມູລຍຕິ ປຕິຏ຺ຐາຕີຕິ ມູລໍ. ຕເຕາ ຈ ຕໍ ເຫຕິ ປວຕ຺ຕຍຕີຕິ ເຫຕຸ. ຕເທວ ຕໍ ນິເທຕີຕິ "ຫນ຺ທ ຕໍ ຄຓ຺ຫຖາ"ຕິ ນິຍ຺ຍາເຕຕິ ວິຍາຕິ ນິທານໍ. ຕເຕາ ຈ ຕໍ ສມ຺ພວຕີຕິ ສມ຺ພເວາ. ປພວຕີຕິ ປພເວາ. ຕຕ຺ຖ ຈ ຕໍ ສມຸຏ຺ຐາຕິ, ຕໍ ວາ ຕໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕີຕິ ສມຸຏ຺ຐານໍ. ຕເທວ ຕໍ ອາຫຣຕີຕິ ອາຫາເຣາ. ຕໍ ຈສ຺ສ ອປຣິຈ຺ຈຊິຕພ຺ພເຏ຺ຐນ ອາຣມ຺ມຓໍ. ຕເທວ ເຈຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ເອຕີຕິ ປຈ຺ຈເຍາ. ຕເຕາ ຕໍ ສມຸເທຕີຕິ ສມຸທເຍາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຍສ຺ມາ ປນ ອນນ຺ຕເຣ ຈິຕ຺ຕໍ ເອເຕຫາກາເຣຫິ ນ ສກ຺ກາ ຊານິຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ນ ເຫວນ຺ຕິ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ອນາຄຕໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍຕນ຺ຕິ ຍາ ອນນ຺ຕຣານາຄເຕ ຈິຕ຺ເຕ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍຕາ, ຕໍ ຊານາຕີ. ເຍ ຕຕ຺ຖ ສຫຊາ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາ ເຫານ຺ຕິ, ເຕ ຊານາຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເສສປເທສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ເຄາຕ຺ຣຠຸເນາຕິອາທີ ຍສ຺ມິໍ ອນາຄເຕ ຎາຓໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ສນ຺ທຸປເຕາ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປາຏລິປຸຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍສ຺ມິໍ ອນາຄເຕ ຎາຓໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ອາຫຏໍ. ຍສ຺ມາ ປເນຕໍ ນ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ອນາຄເຕ ຎາຓສ຺ສ ສາທກໍ; ຕສ຺ມາ ອສາທກນ຺ຕິ.

ອນາຄຕຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ.

໙. ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໓໓໑-໓໓໒. ອິທານິ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນຎາຓກຖາ ນາມ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຍສໍ "ສພ຺ພສງ຺ຂາເຣສຸ ອນິຈ຺ຈເຕາ ທິເຏ຺ຐສຸ ຕມ຺ປິ ຎາຓໍ ອນິຈ຺ຈເຕາ ທິຏ຺ຐໍ ເຫາຕີ"ຕິ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ "ອວິເສເສນ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປເນ຺ນ ຎາຓໍ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ລທ຺ທິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ທການໍ; ເຕ ສນ຺ທາຍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປເນ຺ນຕິ ປຸຈ຺ຈາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ "ຍທິ ອວິເສເສນ ປຈ຺ຈຸປ຺ປເນ຺ນ ຎາຓໍ ອຕ຺ຖິ, ຂຓປຈ຺ຈຸປ຺ປເນ຺ນປິ ເຕນ ຠວິຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕິຕ຺ວາ

ញាណានំ ឯកតោ អភាវា តេនេវ ញាណេន តំ ជានិតព្វំ ហោតី”តិ ចោទនត្ថំ តេនាតិ អនុយោគោ សកវាទិស្ស។ តត្ថ បជានាតិ តេនេវ តំ ញាណំ ន សក្កោតិ បដិក្ខេបោ ឥតរស្ស។ ទុតិយបញ្ហោ សត្ថាតិ សន្ធាយ បដិញ្ញា ឥតរស្សេវ។ បដិបាទេតោ កថំ បស្សន្តោ ភង្គានុបស្សនេនេវ ភង្គានុបស្សនាញាណំ បស្សតីតិ អធិប្បាយោ។ តេន ញាណេន តំ ញាណំ ជានាតីតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ តេន ផស្សេន តំ ផស្សន្តិអាទីនិស្ស លេសោកាសនិវារណត្ថំ វុត្តានិ។ យំ បនេតេន លទ្ធិបតិដ្ឋាបនត្ថំ តត្ថ សព្ពសង្ខារេតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ភយតោ តំ ញាណំ ទិដ្ឋំ ហោតិ, ន អារម្មណតោតិ អធិប្បាយេន បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ តស្មា ឯវំ បតិដ្ឋិតាបិស្ស លទ្ធិ អប្បតិដ្ឋិតាវ ហោតិ។

បច្ចុប្បន្នញាណកថាវណ្ណនា។

១០. ផលញាណកថាវណ្ណនា

៣៣១-៣៣៣. ឥទានិ ផលេ ញាណកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “ពុទ្ធាបិ សត្តានំ អរិយផលប្បត្តិយា ធម្មំ ទេសេន្តិ សាវកាបិ, ឥតិ ឥមិនា សាមញ្ញេន ពុទ្ធានំ វិយ សាវកានម្បិ តេន តេន សត្តេន បត្តព្ពេ ផលេ ញាណំ អត្ថី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ សាវកស្សាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថិ, យថា ពុទ្ធា សមានេបិ សោតាបត្តិផលេ អត្តនោ ញាណពលេន ‘អយំ ឯកពីជី, អយំ កោលំកោលោ, អយំ សត្តក្ខត្តុបរមោ’តិ ផលស្ស គតិំ បញ្ញាបេន្តិ, កិំ តេ ឯវំ សាវកោបី”តិ ចោទេតុំ សាវកោ ផលស្ស គតិំ បញ្ញាបេតីតិ អាហ។ ឥតរោ បដិក្ខិបតិ។

អត្ថិ សាវកស្ស ផលបរោបរិយត្តីតិអាទិ ផលេ ញាណស្ស អត្ថិតាយ បច្ចយបុច្ឆនត្ថំ វុត្តំ។ អយមេត្ថ អធិប្បាយោ – ពុទ្ធានំ “ឥទំ ផលំ បរំ, ឥទំ អបរ”ន្តិ ឯវំ ផលានំ ឧច្ចាវចភាវជាននសង្ខាតា ផលេ បរោបរិយត្តិ នាម អត្ថិ។ យថា ឥន្ទ្រិយបុគ្គលបរោបរិយត្តិយោ, តាសំ អត្ថិតាយ តស្ស តស្ស បុគ្គលស្ស តេសំ តេសំ ឥន្ទ្រិយានំ វសេន តំ តំ ផលំ ជានន្តិ, កិំ តេ សាវកស្សាបិ ឯតា បរោបរិយត្តិយោ អត្ថីតិ។

អត្ថិ សាវកស្ស ខន្ធបញ្ញត្តីតិអាទីនិបិ “យទិ តេ សាវកស្ស ពុទ្ធានំ វិយ ផលេ ញាណំ អត្ថិ, ពុទ្ធា ហិ យស្ស បញ្ញត្តីហិ ភវិតព្វំ។ កិមស្ស ឯតា អត្ថិ, សក្កោតិ សោ ឯតា បញ្ញត្តិយោ អត្តនោ ពលេន ជានិតុំ ចា បញ្ញាបេតុំ ចា”តិ ចោទនត្ថំ វុត្តានិ។ សាវកោ ជិនោតិអាទិ “យទិ សាវកស្ស ពុទ្ធានំ វិយ ផលេ ញាណំ អត្ថិ, ឯវំ សន្តេ សោបិ ជិនោ”តិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ។ សាវកោ អនុប្បត្តស្សាតិ បញ្ហេបិ អយមេវ នយោ។ អញ្ញាណីតិ បញ្ហេ អធិគមសន្ធាតស្ស អញ្ញាណស្ស ជហិតត្តា បដិក្ខិបិត្វា, ន បនស្ស ពុទ្ធានំ វិយ ផលេ ញាណំ អត្ថិ។ តស្មា អប្បតិដ្ឋិតោវ បរវាទីវាទោតិ។

ផលញាណកថាវណ្ណនា។

បញ្ជយោ ចក្កោ៉

យហាបណ្ណាឃកោ ឃយក្តោ៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦។ ឆដ្ឋវគ្គោ

១។ និយាមកថាវណ្ណនា

៤៤៥-៤៤៦។ ឥទានិ និយាមកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ និយាមោតិ “ភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្ត”ន្តិ (បុ។ ប។ ១៣) វចនតោ អរិយមគ្គោ វុច្ចតិ។ យស្មា បន តស្មិំ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធេបិ បុគ្គលោ អនិយតោ នាម ន ហោតិ, តស្មា “សោ និយាមោ និច្ចដ្ឋេន អសង្ខតោ”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ តតោ “យទិ សោ អសង្ខតោ, ឯវន្ទេបន តេន ភវិតព្ព”ន្តិ ឋបេត្វា និព្ពានន្តិអាទិមាហ។ សំសន្ទនបុច្ឆា ឧត្តានត្ថាយេវ។

អត្ថិកេចីតិអាទិ និយាមស្ស សង្ខតភាវទីបនត្ថំ វុត្តំ។ មគ្គោ អសង្ខតោតិបញ្ហេតស្ស ឧប្បាទនិរោធភាវតោ បដិក្ខិបតីតិ។ និយាមោ សង្ខតោតិបញ្ហេនិរុទ្ធេបិ មគ្គេ និយាមស្ស អត្ថិតំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ សោតាបត្តិនិយាមោតិអាទិបញ្ហេសុបិ អនុលោមតោ ច បដិលោមតោ ច ឥមិនាវ នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ បញ្ច អសង្ខតានីតិ បុដ្ឋោ បញ្ចន្នំ អសង្ខតានំ អាគតដ្ឋានំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ ចតុន្នំ សម្មត្តនិយាមានំ និយាមវចនតោ និព្ពានស្ស ច អសង្ខតភាវតោ បដិជានាតិ។ មិច្ឆត្តនិយាមបញ្ហា និយាមវចនមត្តេន អសង្ខតតាយ អយុត្តភាវទីបនត្ថំ វុត្តាតិ។

និយាមកថាវណ្ណនា។

២។ បដិច្ចសមុប្បាទកថាវណ្ណនា

៤៤៧។ ឥទានិ បដិច្ចសមុប្បាទកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ និទានវគ្គេ “ឧប្បាទា វា តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា”តិអាទិវចនតោ (សំ។ និ។ ២។២០) “បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោ”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្វសេលិយានញ្ច មហិសាសកានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។

៤៤៨។ អវិជ្ជាអសង្ខតាតិ អាទយោ បញ្ហា អវិជ្ជាទីនំយេវ បដិច្ចសមុប្បាទភាវទស្សនត្ថំ វុត្តា។ យេន បនេត្ថ តត្ថ ឯកេកំ អង្គំ “បដិច្ចសមុប្បាទោ”តិ វុច្ចតិ, សោ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គេ វុត្តោយេវ។

៤៤៩។ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតាតិអាទិ យេន សុត្តេន លទ្ធិ បតិដ្ឋាបិតា, តស្សេវ អត្ថទស្សនេន លទ្ធិភិន្ទនត្ថំ វុត្តំ។ អយមេត្ថ អត្ថោ – យា អយំ ហេដ្ឋា “ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា”តិ វុត្តា ន សា អញ្ញត្រ អវិជ្ជាទីហិ វិសុំ ឯកា អត្ថិ។

អវិជ្ជាទីនំ បន បច្ចយានំយេវេតំ នាម។ ឧប្បន្នេបិ ហិ តថាគតេ អនុប្បន្នេបិ អវិជ្ជាតោ សង្ខារា សម្ភវន្តិ, សង្ខារាទីហិ ច វិញ្ញាណាទីនិ, តស្មា "អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា"តិ យា ឯតស្មិំ បទេ សង្ខារធម្មានំ ការណដ្ឋេន ឋិតតាតិ ធម្មដ្ឋិតតា។ តេនេវ ច ធម្មានំ ការណដ្ឋេនេវ និយាមតាតិ ធម្មនិយាមតាតិ អវិជ្ជា វុច្ចតិ។ សា ច អសង្ខតា, និព្ពានញ្ច អសង្ខតន្តិ បុច្ឆតិ។ បរវាទី លទ្ធិវសេន បដិជានិត្វា បុន ទ្វេ អសង្ខតានីតិ បុដ្ឋោ សុត្តាភាវេន បដិក្ខិបិត្វា លទ្ធិវសេនេវ បដិជានាតិ។ សេសមេត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ ហេដ្ឋា វុត្តសទិសំ បន តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វន្តិ។

បដិច្ចសមុប្បាទកថាវណ្ណនា។

៣។ សច្ចកថាវណ្ណនា

៤៥៣-៤៥៤។ ឥទានិ សច្ចកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ "ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថានិ អវិតថានី"តិ (សំ។ និ។ ៥។១០៩០) សុត្តំ និស្សាយ "ចត្តារិ សច្ចានិ និច្ចានិ អសង្ខតានី"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្វសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អយញ្ចស្ស អធិប្បាយោ – ទុក្ខសមុទយមគ្គេសុ វត្ថុសច្ចំ សង្ខតំ, លក្ខណសច្ចំ អសង្ខតំ។ និរោធេ វត្ថុសច្ចំ នាម នត្ថិ អសង្ខតមេវ តំ។ តស្មា អាយត្តាតិ អាហ។ តំ បនស្ស លទ្ធិមត្តមេវ។ សោ ហិ ទុក្ខំ វត្ថុសច្ចំ ពាធតិ, តថា សមុទយំ មគ្គោ។ យានិ បន តេសំ ពាធនបភវនិយ្យានិកលក្ខណានិ, តានិ លក្ខណសច្ចំ នាមាតិ, ន ច ពាធនលក្ខណាទីហិ អញ្ញានិ ទុក្ខាទីនិ នាម អត្ថីតិ។ តាណានីតិអាទីសុ អធិប្បាយោ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។

ទុក្ខសច្ចន្តិ បញ្ហេ លទ្ធិវសេន លក្ខណំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ ទុក្ខន្តិ បញ្ហេ វត្ថុំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ ឥតោ បរំ សុទ្ធិកបញ្ហេ ច សំសន្ទនបញ្ហេ ច សព្វំ បាឡិអត្ថានុសារេនេវ វេទិតព្វំ។ អវសានេ លទ្ធិបតិដ្ឋាបនត្ថំ អាហដសុត្តំ អត្ថស្ស មិច្ឆា គហិតត្តា អនាហដសទិសមេវាតិ។

សច្ចកថាវណ្ណនា។

៤។ អារុប្បកថាវណ្ណនា

៤៥៥-៤៥៦។ ឥទានិ អារុប្បកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ "ចត្តារោ អារុប្បា អានេញ្ជា"តិ វចនំ និស្សាយ "សព្វេបិ តេ ធម្មា អសង្ខតា"តិ លទ្ធិ, តេ សន្ធាយ អាកាសានញ្ចាយតនន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។ សាធកសុត្តម្បិ អត្ថំ អជានិត្វា អាហដត្តា អនាហដសទិសមេវាតិ។

អារុប្បកថាវណ្ណនា។

៥។ និរោធសមាបត្តិកថាវណ្ណនា

៣៥៨-៣៥៩។ ឥទានិ និរោធសមាបត្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ និរោធសមាបត្តីតិ ចតុន្នំ ខន្ធានំ អប្បវត្តិ។ យស្មា បន សា ករិយមានា ករិយតិ, សមាបជ្ជិយមានា សមាបជ្ជិយតិ, តស្មា និប្ផន្នាតិ វុច្ចតិ។ សង្ខតាសង្ខតលក្ខណានំ បន អភាវេន ន វត្តព្ពា "សង្ខតាតិ វា អសង្ខតា"តិ វា។ តត្ថ យេសំ "យស្មា សង្ខតា ន ហោតិ, តស្មា អសង្ខតា"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ ឧត្តរាបថកានញ្ច; តេ សន្ធាយ និរោធសមាបត្តីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ឧប្បាទេន្តីតិអាទិ សមាបជ្ជនបដិលោមវសេន វុត្តំ។ យថា បន រូបាទយោ អសង្ខតធម្មេ ឧប្បាទេន្តិ; ន តថា តំ កោចិ ឧប្បាទេន្តិ នាម។ និរោធា វោទានំ វុដ្ឋានន្តិ ផលសមាបត្តិ វេទិតព្ពា។ អសង្ខតា បន តំ នត្ថិយេវ, តស្មា បដិក្ខិបតិ។ តេន ហីតិ យស្មា សង្ខតា ន ហោតិ, តស្មា អសង្ខតាតិ លទ្ធិ។ ឥទំ បន អសង្ខតភាវេ ការណំ ន ហោតីតិ វុត្តម្បិ អវុត្តសមមេវាតិ។

និរោធសមាបត្តិកថាវណ្ណនា។

៦។ អាកាសកថាវណ្ណនា

៣៦០-៣៦១។ ឥទានិ អាកាសកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ តិវិធោ អាកាសោ – បរិច្ឆេទាកាសោ, កសិណុគ្ឃាដិមាកាសោ, អជដាកាសោ។ "តុច្ឆាកាសោ"តិបិ តស្សេវ នាមំ។ តេសុ បរិច្ឆេទាកាសោ សង្ខតោ, ឥតរេ ទ្វេ បណ្ណត្តិមត្តា។ យេសំ បន "ទ្វេបិ យស្មា សង្ខតោ ន ហោតិ, តស្មា អសង្ខតោ"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ មហិសាសកានញ្ច; តេ សន្ធាយ អាកាសោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អាកាសកថាវណ្ណនា។

៧។ អាកាសោ សនិទស្សនោតិកថាវណ្ណនា

៣៦២-៣៦៣។ ឥទានិ អាកាសោ សនិទស្សនោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ តាឡច្ឆិគ្គឡាទីសុ អាលោកប្បវត្តិំ និស្សាយ "សព្ពោបិ អជដាកាសោ សនិទស្សនោ"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អាកាសោ សនិទស្សនោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ "យទិ សនិទស្សនោ, ឯវំវិធោ ភវេយ្យា"តិ ចោទនត្ថំ រូបន្តិអាទិ វុត្តំ។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ចាតិបទេសុ ឯវរូបស្ស សុត្តស្ស អភាវេន បដិក្ខិបិត្វា តុលន្តរិកាទីនំ ឧបលទ្ធិំ និស្សាយ បដិជានាតិ។ ទ្វិន្នំ រូបានំ អន្តរន្តិ ឯត្ថ រូបន្តរំ ចក្ខុនា ទិស្វា អន្តរេ រូបិកាវេតា

ອາກາສຕ຺ຖິ ຍເຕາທ຺ວາຣວິຎ຺ຎາຓໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ນ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓໍ ເສເສສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ ຕສ຺ມາ ອສາທາຣເຓຕຕ຺ຖິ.

ອາກາເສາ ສຕິເສຸເຕາຕິກາທາວຓ຺ຓນາ.

໑໐. ປຈ຺ຈີສາທຸສຕິເສຸຕາຕິອາຣີກາທາວຓ຺ຓນາ

໓໙໔-໓໕໐. ຍຸຕາຕິ ປຈ຺ຈີສາທຸ ສຕິເສຸຕາຕິອາຣີກາທາ ຕາຍ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຍນ ປິສາຈໍລາເຣກຂາລຸຂ຺ລຸນລຕາຕເຍາຈ ປຍ຺ຍ຺ຍຸເຍປຕິເວ຺ວາກາສາຕຍ຺ຍາ ວຓ຺ຓາຍຕຕໍ ກາຍວິຎ຺ຎາຕ຺ຕິກາເລ ທຕ຺ຖປິເຣາຣີທ຺ທປຍ຺ຍາ ຣີຕ຺ວາ "ປຈ຺ຈີສາທຸອາເຣເຍາ ສຕິເສຸຕາ"ຕິ ລທ຺ທິ, ເສຍ຺ຍທາປິ ອຕ຺ທກາຕໍ; ເຕ ສຕ຺ທາຍ ສຕ຺ຕກທາສຸ ອາຣີປຸຕ຺ຖາ ສກຈາຣີສ຺ສ, ປຣິຎ຺ຎາ ຍຸຕເຣສ຺ສ. ເສນໍ ສຕ຺ຕຕ຺ຖ ປິຍ຺ຍຸອຸສາເຣຕ ເຈຈ ເຫວ຺ວາ ອຸຕ຺ຕເຍຕ ນ ເຈຣິຕ຺ຕຕ຺ຕິ. ປຈ຺ຈີສາທຸ ສຕິເສຸຕາຕິ ອາຣີ ກຕ຺ວາ ກາຍກຍໍ ສຕິເສຸຕຕ຺ຕິ ປຣິເຍາສາຕກທາ ຕິວ຺ວິຕາ.

ລເວ຺ວາ ຈເຣກາ.

៧. សត្តមវគ្គោ

១. សង្គហិតកថាវណ្ណនា

៤៧១-៤៧២. ឥទានិ សង្គហិតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា ទាមាទីហិ ពលិពទ្ទាទយោ វិយ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតា នាម នត្ថិ, តស្មា “នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតា, ឯវំ សន្តេ ឯកវិធេន រូបសង្គហោតិអាទិ និរត្ថក”ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកានញ្ចេវ សិទ្ធត្ថិកានញ្ច; តេ សន្ធាយ អញ្ញេនត្ថេន សង្គហភាវំ ទស្សេតុំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, អត្តនោ លទ្ធិវសេន បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ឥទានិ យេនត្ថេន សង្គហោ លព្ភតិ, តំ ទស្សេតុំ ននុ អត្ថិ កេចិ ធម្មាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តំ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ។ យា បនេសា បរវាទិនា លទ្ធិបតិដ្ឋាបនត្ថំ យថា ទាមេន វាតិអាទិកា ឧបមា អាហដា, សកវាទិនា តំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា “ហញ្ចិ ទាមេន វា”តិ តស្ស លទ្ធិ ភិន្នាតិ វេទិតព្វា។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ – យទិ តេ ទាមាទីហិ ពលិពទ្ទាទយោ សង្គហិតា នាម, អត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតាតិ។

សង្គហិតកថាវណ្ណនា។

២. សម្បយុត្តកថាវណ្ណនា

៤៧៣-៤៧៤. ឥទានិ សម្បយុត្តកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា តិលម្ហិ តេលំ វិយ ន វេទនាទយោ សញ្ញាទីសុ អនុបវិដ្ឋា, តស្មា “នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សម្បយុត្តា, ឯវំ សន្តេ ញាណសម្បយុត្តន្តិអាទិ និរត្ថកំ ហោតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកសិទ្ធត្ថិកានញ្ញេវ; តេ សន្ធាយ អញ្ញេនេវត្ថេន សម្បយុត្តតំ ទស្សេតុំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, អត្តនោ លទ្ធិវសេន បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមិធាបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ។ យា បនេសា បរវាទិនា “យថា តិលម្ហិ តេល”ន្តិអាទិកា ឧបមាបញោ អាហដា, សា យស្មា វេទនាសញ្ញានំ វិយ តិលតេលានំ លក្ខណតោ នានត្តវវត្ថានំ នត្ថិ។ សព្វាសុបិ ហិ តិលអដ្ឋិកេសុ តិលោតិ វោហារមត្តំ, តេលេ ច តិលំ និប្បីឡេត្វា គហិតេ បុរិមសណ្ឋានេន តិលោ នាម ន បញ្ញាយតិ, តស្មា អនាហដសទិសោវ ហោតីតិ។

សម្បយុត្តកថាវណ្ណនា។

៣. ចេតសិកកថាវណ្ណនា

៤៧៥-៤៧៧. ឥទានិ ចេតសិកកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា ផស្សិកាទយោ នាម នត្ថិ, តស្មា “ចេតសិកោនាបិ ន កចិត្ថំ, ឥតិ នត្ថិ

ចេតសិកោ ធម្មោ”តិ ឯវំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកសិទ្ធត្ថិកានំ; តេ សន្ធាយ បុដ្ឋា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សហជាតោតិ សម្បយុត្តសហជាតំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ផស្សិកាតិ តាទិសំ វោហារំ អបស្សន្តស្ស បុដ្ឋា បរវាទិស្ស។ កិំ វោហារេន, យថា ចិត្តនិស្សិតកោតិ ចេតសិកោ, ឯវំ សោបិ ផស្សនិស្សិតត្តា ផស្សិកោតិ វុត្តេ ទោសោ នត្ថីតិ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ចេតសិកកថាវណ្ណនា។

៤. ទានកថាវណ្ណនា

៤៧៨. ឥទានិ ទានកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ទានំ នាម តិវិធំ – ចាគចេតនាបិ, វិរតិបិ, ទេយ្យធម្មោបិ។ “សទ្ធា ហិរិយំ កុសលញ្ច ទានំ”ន្តិ (អ. និ. ៨.៣២) អាគតដ្ឋានេ ចាគចេតនា ទានំ។ “អភយំ ទេតី”តិ (អ. និ. ៨.៣៩) អាគតដ្ឋានេ វិរតិ។ “ទានំ ទេតិ អន្នំ បានំ”ន្តិ អាគតដ្ឋានេ ទេយ្យធម្មោ។ តត្ថ ចាគចេតនា “ទេតិ ច ទេយ្យធម្មំ, ទេន្តិ ច ឯតាយ ទេយ្យធម្មំ”ន្តិ ទានំ។ វិរតិ អវខណ្ឌនដ្ឋេន លវនដ្ឋេន ច ទានំ។ សា ហិ ឧប្បជ្ជមានា ភយភេរវាទិសង្ខាតំ ទុស្សីល្យចេតនំ ទាតិ ខណ្ឌេតិ លុនាតិ វាតិ ទានំ។ ទេយ្យធម្មោ ទីយតីតិ ទានំ។ ឯវំ តិវិធម្បិ អត្ថតោ ចេតសិកោ ចេវ ធម្មោ ទេយ្យធម្មោ ចាតិ ទុវិធំ ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “ចេតសិកោវ ធម្មោ ទានំ, ន ទេយ្យធម្មោ”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកសិទ្ធត្ថិកានំ; តេ សន្ធាយ ចេតសិកោតិ បុដ្ឋា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ ទេយ្យធម្មវសេន ចោទេតុំ លព្ភាតិ បុដ្ឋា សកវាទិស្ស, អត្ថានីតិ វិយ សោ ន សក្កា ទាតុន្តិ បដិក្ខេបោ ឥតរស្ស។ បុន ទឡ្ហំ កត្វា បុដ្ឋេ “អភយំ ទេតី”តិ សុត្តវសេន បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ផស្សបញ្ហាទីសុ បន ផស្សំ ទេតីតិអាទិវោហារំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតេវ។

៤៧៩. អនិដ្ឋផលន្តិអាទិ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ទានភាវទីបនត្ថំ វុត្តំ។ ន ហិ អចេតសិកោ អន្នាទិធម្មោ អាយតិំ វិបាកំ ទេតិ, ឥដ្ឋផលភាវនិយមនត្ថំ បនេតំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ អយម្បិ ហេត្ថ អធិប្បាយោ – យទិ អចេតសិកោ អន្នាទិធម្មោ ទានំ ភវេយ្យ, ហិតចិត្តេន អនិដ្ឋំ អកន្តំ ភេសជ្ជំ ទេន្តស្ស និម្ពពីជាទីហិ វិយ និម្ពាទយោ អនិដ្ឋមេវ ផលំ និព្ពត្តេយ្យ។ យស្មា បនេត្ថ ហិតផរណចាគចេតនា ទានំ, តស្មា អនិដ្ឋម្បិ ទេយ្យធម្មំ ទានំ ឥដ្ឋផលមេវ ហោតីតិ។

ឯវំ បរវាទិនា ចេតសិកធម្មស្ស ទានភាវេ បតិដ្ឋាបិតេ សកវាទី ឥតរេន បរិយាយេន ទេយ្យធម្មស្ស ទានភាវំ សាធេតុំ ទានំ ឥដ្ឋផលំ វុត្តំ ភគវតាតិអាទិមាហ។ បរវាទី បន វិបរីតំ ឥដ្ឋវិបាកំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ សុត្តសាធកំ បរវាទិនាមេបិ យុជ្ជតិ សកវាទិនាមេបិ, ន បន ឯកន្តេន ទេយ្យធម្មោ ឥដ្ឋផលោតិ ឥដ្ឋផលភាវេនេវ បដិក្ខិត្តំ។ តស្មា តេន ហិ ន វត្តព្វន្តិ ឥដ្ឋផលភាវេនេវ ន វត្តព្វតា យុជ្ជតិ។ ទាតព្វដ្ឋេន បន ទេយ្យធម្មោ ទានមេវ។ និស្សជ្ជទានានំ សក្ការភាវេនេវ អយំ កថាតិ។

ទានកថាវណ្ណនា។

᪕. ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪙᪓. ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ "ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ, ᩈᨴᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪑.᪔᪗) ᨧ "ᨿᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ"ᨲᩥ (ᩋ. ᨶᩥ. ᪔.᪕᪑) ᨧ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩈᩴ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩁᩣᨩᨣᩥᩁᩥᨠᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩥᨠᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ. ᩋᨳ ᨶᩴ "ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩣᨾ ᨹᩔᩣᨴᨿᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨹᩔᩣᨴᩦᩉᩥ ᨲᩮ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ. ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩍᨲᩁᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩅᨯ᩠ᨰᨶᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ. ᩃᨲᩣᩅᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ "ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᩅᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣ ᩃᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᩑᩅᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ. ᨲᨳᩣ ᨷᨶᩔ ᩋᩅᨯ᩠ᨰᨶᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩅᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ.

᪔᪙᪔. ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᨷᩩᩁᩥᨾᨧᩮᨲᨶᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ. ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩣᨿᨠᩔ ᨧᩣᨣᨧᩮᨲᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᨧᩮᨲᨶᩣᨿ ᨷᩩᩁᩮᨧᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨶᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔ. ᩋᨶᩣᨽᩮᩣᨣᩔᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᩣᨽᩮᩣᨣᩔ. ᩋᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔ. ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨴᩣᨶᨧᩮᨲᨶᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨲᩥ ᨶᩣᨾ. ᩑᩅᩴᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᨶ [illegible] ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ. ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨾᨶᩴ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ. ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩉᩥ ᨲᨴᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ. ᩑᩅᩴ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩑᨲᩴ ᨠᩩᨲᩴ. ᩋᨧᩮᨲᨿᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨧᩮᨲᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩔ. ᩋᨷᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ. ᩋᨷ᩠ᨸᨱᩥᨴᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᨧᩮᨲᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨶᨶᩩ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩅᩣᩁᩮ ᩋᩣᨽᩮᩣᨣᩔᩣᨲᩥ ᩋᩣᨽᩮᩣᨣᩅᨲᩮᩣ. ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᩣᨽᩮᩣᨣᩣ ᩋᩔ, ᩋᩣᨽᩮᩣᨣᩔ ᩅᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪔᪙᪕. ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨴᩣᨿᨠᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ, ᨴᩣᨿᨠᩔ ᨧ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨠᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨶᩮᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ. ᩋᨷᩥᨧᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᩴ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᩔᩣᨷᩥ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨷᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨩᩩᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨷᨬ᩠ᩉᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ. ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩣᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ. ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᩴ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ.

᪔᪙᪖. ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᩣᨵᨶᩮ ᩋᩣᩁᩣᨾᩁᩮᩣᨷᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨱᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᨴᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨷ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᩣ ᨲᩔ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨽᩥᩈᨶ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨷ᩠ᨸᨾᩣᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ "ᩑᩅᩁᩪᨷᩮᩣᨷᩥ ᨾᩮ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᩥ. ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᨶ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨽᩩᨲ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᩅᩣᨴᩮᩣ ᨻᩃᩅᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᨶ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ.

បរិភោគមយបុញ្ញកថាវណ្ណនា.

៦. ឥតោទិន្នកថាវណ្ណនា

៣៤៤-៣៥៨. ឥទានិ ឥតោ ទិន្នកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ "ឥតោ ទិន្នេន យាបេន្តិ, បេតា កាលង្កតា តហិ"ន្តិ (បេ. វ. ១៥) វចនំ និស្សាយ "យំ ឥតោ ចីវរាទិ ទិន្នំ តេនេវ យាបេន្តី"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកសិទ្ធត្ថិកានំ; តេ សន្ធាយ ឥតោ ទិន្នេនាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. បុន ចីវរាទិវសេន អនុយុញ្ជិត្វា បដិក្ខិបតិ. អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោតិ អញ្ញស្ស វិបាកទាយកានំ កម្មានំ អញ្ញោ ការកោ, ន អត្តនាវ អត្តនោ កម្មំ ករោតីតិ វុត្តំ ហោតិ. ឯវំ បុដ្ឋោ បន ឥតរោ សុត្តវិរោធភយេន បដិក្ខិបតិ. ទានំ ទេន្តិ ទានំ ទទមានំ ទិស្វាតិ អត្ថោ. តត្ថ យស្មា អត្តនោ អនុមោទិតត្តា ច តេសំ តត្ថ ភោគា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្មាស្ស ឥមិនា ការណេន លទ្ធិ បតិដ្ឋបេតព្វាបិ អប្បតិដ្ឋិតាវ ហោតិ. ន ហិ តេ ឥតោ ទិន្នេនេវ វត្ថុនា យាបេន្តិ. សេសេសុបិ សុត្តសាធកេសុ ឯសេវ នយោតិ.

ឥតោ ទិន្នកថាវណ្ណនា.

៧. បថវីកម្មវិបាកោតិកថាវណ្ណនា

៣៥៩. ឥទានិ បថវី កម្មវិបាកោតិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យស្មា "អត្ថិ ឥស្សរិយសំវត្តនិយំ កម្មំ, អាធិបច្ចសំវត្តនិយំ កម្ម"ន្តិ ឯត្ថ ឥស្សរានំ ភាវោ ឥស្សរិយំ នាម , អធិបតីនញ្ច ភាវោ អាធិបច្ចំ នាម, បថវិស្សរិយអាធិបច្ចសំវត្តនិកញ្ច កម្មំ អត្ថីតិ វុត្តំ. តស្មា យេសំ "បថវី កម្មវិបាកោ"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បថវីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សុខវេទនីយាតិអាទិ កម្មវិបាកសភាវទស្សនវសេន វុត្តំ. "ផស្សោ ហោតី"តិអាទិនា នយេន និទ្ទិដ្ឋស្ស វិបាកស្ស ផស្សោ សុខវេទនីយាទិភេទោ ហោតិ. សោ ច សញ្ញាទយោ ច សុខវេទនាទីហិ សម្បយុត្តា, វេទនាទយោ សញ្ញាទីហិ, សព្ពេបិ សារម្មណា, អត្ថិ ច តេសំ បុរេចារិកអាវដ្ដនាទិសង្ខាតំ អាវជ្ជនំ, កម្មបច្ចយភូតា ចេតនា, យោ តត្ថ ឥដ្ឋវិបាកោ, តស្ស បត្ថនា, បណិធានវសេន បវត្តា មូលតណ្ហា, កិំ តេ ឯវរូបិ បថវីតិ បុច្ឆតិ. ឥតរោ បដិក្ខិបតិ. បដិលោមបុច្ឆាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ.

៣៥៩. កម្មវិបាកោ បរេសំ សាធារណោតិ បញ្ហោ ផស្សាទយោ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, កម្មសមុដ្ឋានំ រូបញ្ច បថវីអាទីនំ យេវ ច សាធារណភាវំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. អសាធារណមេញ្ញមត្ថិ វុត្តំ បរសមយតោ អាហរិត្វា ទស្សិតំ. សព្ពេ សត្តា បថវី បរិភុញ្ជន្តីតិ បញ្ហោបថវី អនិស្សិតេ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, និស្សិតេ សន្ធាយ បដិជានាតិ. បថវី អបរិភុញ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយន្តីតិ បញ្ហោអារុប្បេ បរិនិព្ពាយន្តានំ វសេន បដិជានាតិ. កម្មវិបាកំ អលេបេត្វាតិ ឥទំ បរិយាយវសេន វុត្តំ. កម្មវិបាកញ្ញាលេបេត្វាវ បរិនិព្ពាយន្តីតិ តេសំ លទ្ធិ. សកសមយេ បន កតោកាសស្ស កម្មស្ស ឧប្បន្នំ វិបាកំ អលេបេត្វា បរិនិព្ពានំ នត្ថិ. តេសញ្ច លទ្ធិយា បថវី

នានារលចិបិាកត្តា ក្ខប្បត្តចិបិរោកាយេច ហោតិ៉ ចំ ចិបិាកការេចត ជិចំ អនេលបេត្វា បរិតិន្នាតំ ត យុដ្ឋតីតិ ចោរេចតៀ ចដ្ឋតិ៉ ន្តតទោ លឌ្ឍិចេនេត បដិក្លិបតិ៉ ចក្កចត្តិនត្តស្ស កយ្ញុចិបិាកត្តិ បញ្ញាអនានារលំ ផស្សាឌិ នត្ថាយ បដិក្លិបតិ, នានារលំ នត្ថាយ បដិឌាតាតិ៉ បចឌឹនយុដ្ឋស្សុទិយចត្តិយាឌេយា ហិ នន្តាន់ នានារលាកយ្ញុចិបិរោកាតិ តេន់ លឌ្ឍិ៉

ងដ៊ែរ៉ន្តស្សទិយសំចត្តតិយត្តិ ឲត្ថ ន្តស្សទិយំ តាយ ឌាហុឆតតា៉ អាឌិបច្ចំ តាយ នេននេឌេត អត្តេតា ចនេ ចនេត្តត្វា តេហិ កទ្រកាតន្តាដេ្ឋត អឌិបតិការេចា៉ តត្ថ កយ្ញុំ បដិលិកចេនេត ចំសំចត្តតិកំ តាយ ហោតិ, ត ឌតកចេនេត៉ តស្មា ចិបិាកការេច អនានកយេតត្តិ៉

បចឌឹ កយ្ញុចិបិរោកាតិកចាចណ្ណតា៉

ប៉័ ឌរាយរលំ ចិបិរោកាតិកចាចណ្ណតា

ងដ៊ែរ៉ ន្តឆាតិ ឌរាយរលំ ចិបិរោកាតិកចា តាយ ហោតិ៉ តត្ថ យេន់ “អត្ថិ ឌ្ធាណ្ណាសំចត្តតិយំ កយ្ញុំ អប្បាឃុកសំចត្តតិយំ កយ្ញុ”ត្តិ ឲត្ថ ឌ្ធាណ្ណតា តាយ ឌរា៉ អប្បាឃុកតា តាយ យរលំ៉ ចំសំចត្តតិយន្ត្វា កយ្ញុំ អត្ថិ៉ តស្មា ឌរាយរលំ ចិបិរោកាតិ លឌ្ឍិ, នេឃ្យចាបិ អត្ថកាតំ; តេ នត្ថាយ បុទ្ធា នកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ន្តតរស្ស៉ បដិលេយបញ្ញាអតារយ្ញុលត្តិ ទ្ធុបឆយ្ញុតំ តាច អតារយ្ញុលេយច, អទ្ធុបិតំ បត ឌរាយរលំ នយ្យេយាកលក្លលាការចា អតារយ្ញុលេយច៉

ងដ៩៉ អក្យុសលិតំ ឆយ្ញុតំ ឌរាយរលំ អក្យុសលិតំ ឆយ្ញុតំ ចិបិរោកាតិ បញ្ញាឌរាយរលោត តាយ អតិដ្ឋចិបិរោកត កចិតន្តាត្តិ លឌ្ឍិយា បដិឌាតាតិ ៉ តេតេច ការលោត ក្យុសលិតំ ឆយ្ញុតំ ឌរាយរលាស្ស ក្យុសលចិបិាកចំ បដិក្លិបតិ៉ បរតោ ចស្ស អក្យុសលចិបិាកតន្តាច បដិឌាតាតិ៉

ក្យុសលិតន្ត្វា អក្យុសលិតន្ត្វាតិ បុទ្ធាចេនេត ឲកតោ កចំ, ឲកក្លលោ បត ចំ តត្ថិ៉ អញ្ញាកតាតំ អចិបិាកាតំ ឌរាយរលំ ចិបិរោកាតិ ចត្តន្តាតាយ បរិយាយោយា តត្ថិ, តស្មា អញ្ញាកតចេនេត បុទ្ធា ត កតា៉

ងដលិ៉ឌ្ធាណ្ណាសំចត្តតិយត្តិ ឲត្ថ ឌ្ធាណ្ណិយំ តាយ អបរិសុទ្ធចណ្ណតា៉ អប្បាឃុកតា តាយ អាឃុតោ ចិទ់ បចត្តិតំ អនយត្តតា៉ តត្ថ អក្យុសលកយ្ញុំ កយ្ញុនយុដ្ឋាតស្ស ឌ្ធាណ្ណទ្ធុបស្ស កយ្ញុបច្ចយោ ហោតិ, អនឌិនត្តា បតស្ស ចំចិបិរោកា ត ហោតិ៉ ក្ខតុនយុដ្ឋាតាឌិតោ បត ចំបដិលិកចេនេត អាឃុតោ ច ក្ខបច្ឆេកចេនេត បច្ចយោ ហោតិ៉ ឲចេយចំ បរិយាយេត ចំសំចត្តតិកំ តាយ ហោតិ, ត ចិបិាកផស្សាឌិតំ ចិយ ឌតកចេនេត, តស្មា ចិបិាកការេច អនានកំ៉ នេនេយត្ថ ហេដ្ឋា ទុត្តនឌិនេយចាតិ៉

ឌរាយរលំ ចិបិរោកាតិកចាចណ្ណតា៉

៩។ អរិយធម្មវិបាកកថាវណ្ណនា

៦៩៩។ ឥទានិ អរិយធម្មវិបាកកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ កិលេសប្បហានមត្តមេវ សាមញ្ញផលំ, ន ចិត្តចេតសិកា ធម្មាតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ តត្ថ អរិយធម្មវិបាកោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ តត្ថ អរិយធម្មវិបាកោតិ មគ្គសង្ខាតស្ស អរិយធម្មស្ស វិបាកោ។ កិលេសប្បហានមត្តំ អរិយផលន្តិ លទ្ធិយា បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សាមញ្ញន្តិ សមណភាវោ, មគ្គស្សេតំ នាមំ។ "សាមញ្ញញ្ច វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ សាមញ្ញផលញ្ចា"តិ ហិ វុត្តំ។ ព្រហ្មញ្ញម្បិ ឯសេវ នយោ។

សោតាបត្តិផលំ ន វិបាកោតិអាទីសុ សោតាបត្តិមគ្គាទីនំ អបចយគាមិតំ សន្ធាយ អរិយផលានំ នវិបាកភាវំ បដិជានាតិ, ទានផលាទីនំ បដិក្ខិបតិ។ សោ ហិ អាចយគាមិត្តិកស្ស ឯវំ អត្ថំ ជានាតិ – វិបាកសង្ខាតំ អាចយំ គច្ឆតិ, តំ វា អាចិនន្តា គច្ឆន្តីតិ អាចយគាមិនោ, វិបាកំ អបចិនន្តា គច្ឆន្តីតិ អបចយគាមិនោតិ។ តស្មា ឯវំ បដិជានាតិ ច បដិក្ខិបតិ ច។

៧០០។ កាមាវទីនំ កុសលំ សវិបាកំ អាចយគាមីតិអាទិកា បុច្ឆា បរវាទិស្ស, បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច សកវាទិស្ស។ លោកិយញ្ហិ កុសលំ វិបាកចុតិបដិសន្ធិវសេន វដ្ដំ អាចិនន្តំ គច្ឆតីតិ អាចយគាមិ។ លោកុត្តរកុសលំ ចុតិបដិសន្ធិវសេន វដ្ដំ អបចិនន្តំ គច្ឆតីតិ អបចយគាមិ។ ឯវមេតំ សវិបាកមេវ ហោតិ, ន អបចយគាមិវចនមត្តេន អវិបាកំ។ ឥមមត្ថំ សន្ធាយេត្ថ សកវាទិនោ បដិញ្ញា ច បដិក្ខេបោ ច វេទិតព្ពាតិ។

អរិយធម្មវិបាកកថាវណ្ណនា។

១០។ វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិកថាវណ្ណនា

៧០១។ ឥទានិ វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា វិបាកោ វិបាកស្ស អញ្ញមញ្ញាទិបច្ចយវសេន បច្ចយោ ហោតិ, តស្មា វិបាកោបិ វិបាកធម្មធម្មោតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ តស្ស វិបាកោតិ តស្ស វិបាកធម្មធម្មស្ស វិបាកស្ស យោ វិបាកោ, សោបិ តេ វិបាកធម្មធម្មោ ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ អាយតិំ វិបាកទានាភាវំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ តប្បច្ចយាបិ អញ្ញស្ស វិបាកស្ស ឧប្បត្តិំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ ឯវំ សន្តេ បនស្ស កុសលាកុសលស្ស វិយ តស្សាបិ វិបាកស្ស វិបាកោ, តស្សាបិ វិបាកោតិ វដ្ដានុបច្ឆេទោ អាបជ្ជតីតិ បុដ្ឋោ សមយវិរោធភយេន បដិក្ខិបតិ។

វិបាកោតិ វាតិអាទីមិ ទ្រវនសាធនេន បន យទិ វិបាកស្ស វិបាកធម្មធម្មេន ឯកត្តតា ភវេយ្យ, កុសលាកុសលព្យាកតានំ ឯកត្តំ

អាបជ្ជេយ្យាតិ បដិក្ខិបតិ។ វិបាកោ ច វិបាកធម្មធម្មោ ចាតិ ឯត្ថ អយំ អធិប្បាយោ – យោ ហិ ចតូសុ វិបាកក្ខន្ធេសុ ឯកេកំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយាទីសុ បច្ចយដ្ឋេន វិបាកធម្មធម្មំ បច្ចយុប្បន្នដ្ឋេន ច វិបាកំ មញ្ញមានោ “វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោ”តិ បុដ្ឋោ អាមន្តាតិ បដិជានាតិ។ អថ នំ សកវាទី “យស្មា តយោ ឯកក្ខណេ ចតូសុ ខន្ធេសុ វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោបិ អនុញ្ញាតោ, តស្មា តេសំ សហជាតាទិភាវោ អាបជ្ជតី”តិ ចោទេតុំ ឯវមាហ។ ឥតរោ កុសលាកុសលសង្ខាតំ វិបាកធម្មធម្មំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ តញ្ញេវ អកុសលន្តិ យទិ តេ វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោ, យោ អកុសលវិបាកោ, សោ អកុសលំ អាបជ្ជតិ។ កស្មា? វិបាកធម្មធម្មេន ឯកត្តា។ តញ្ញេវ កុសលន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

៥០១។ អញ្ញមញ្ញបច្ចយាតិ ឥទំ សហជាតានំ បច្ចយមត្តវសេន វុត្តំ, តស្មា អសាធកំ។ មហាភូតានម្បិ ច អញ្ញមញ្ញបច្ចយតា វុត្តា, ន ច តានិ វិបាកានិ, ន ច វិបាកធម្មធម្មានីតិ។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិកថាវណ្ណនា។

សត្តមោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

១. ឆគតិកថាវណ្ណនា

៥០១-៥០៣. ឥទានិ ឆគតិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ អសុរកាយេន សទ្ធិំ ឆគតិយោតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ ឧត្តរាបថកានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថ នំ សកវាទី “បញ្ច ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, គតិយោ”តិ (ម. និ. ១.១៥៣) លោមហំសនបរិយាយេ បរិច្ឆិន្នានំ គតីនំ វសេន ចោទេតុំ តត្ថ បញ្ច គតិយោតិអាទិមាហ. ឥតរោ សុត្តវិរោធភយេន បដិជានាតិ. កស្មា បន សកវាទី ឆ គតិយោ ន សម្បដិច្ឆតិ, តត្ថ “ចតូហបាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ”តិ ឯត្ថ អសុរកាយោបិ គហិតោតិ. សង្ខំ គហិតោ, ន បនេសា គតិ. កស្មា? វិសុំ អភាវតោ. អសុរកាយស្មិញ្ហិ កាលកញ្ជិកា អសុរា បេតគតិយា សង្គហិតា, វេបចិត្តិបរិសា ទេវគតិយា, អសុរកាយោតិ វិសុំ ឯកា គតិ នាម នត្ថិ.

ឥទានិ តមេវ អត្ថំ ទស្សេតុំ តត្ថ កាលកញ្ជិកាតិអាទិ អារទ្ធំ. តត្ថ សមានវណ្ណាតិ សទិសរូបសណ្ឋានា ពីភច្ឆា វិរូបា ទុទ្ទស្សិកា. សមានភោគាតិ សទិសមេថុនសមាចារា. សមានាហារាតិ សទិសខេឡសិង្ឃាណិកបុព្ពលោហិតាទិអាហារា. សមានាយុកាតិ សទិសអាយុបរិច្ឆេទា. អាវាហវិវាហន្តិ កញ្ញាគហណញ្ចេវ កញ្ញាទានញ្ច. សុក្កបក្ខេ សមានវណ្ណាតិ សទិសរូបសណ្ឋានា អភិរូបា បាសាទិកា ទស្សនីយា បភាសម្បន្នា. សមានភោគាតិ សទិសបញ្ចកាមគុណភោគា. សមានាហារាតិ សទិសសុធាភោជនាទិអាហារា. សេសំ វុត្តនយមេវ. តត្ថ អត្ថិ អសុរកាយោតិ ឥទំ អសុរកាយស្សេវ សាធកំ. តស្ស បន វិសុំ គតិបរិច្ឆេទាភាវេន ន គតិសាធកត្តំ.

ឆគតិកថាវណ្ណនា.

២. អន្តរាភវកថាវណ្ណនា

៥០៤. ឥទានិ អន្តរាភវកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ “អន្តរាបរិនិព្ពាយី”តិ សុត្តបទំ អយោនិសោ គហេត្វា “អន្តរាភវោ នាម អត្ថិ, យត្ថ សត្តោ ទិព្ពចក្ខុកោ វិយ អទិព្ពចក្ខុកោ, ឥទ្ធិមា វិយ អនិទ្ធិមា មាតាបិតិសមាគមញ្ចេវ ឧតុសមយញ្ច ឧបលោកយមានោ សត្តាហំ វា អតិរេកសត្តាហំ វា តិដ្ឋតី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ អត្ថីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថ នំ យេ ច ភគវតា តយោ ភវា វុត្តា, តេសំ វសេន ចោទេតុំ កាមភវោតិអាទិមាហ. តត្រាយំ អធិប្បាយោ – យទិ តេ អន្តរាភវោ នាម កោចិ ភវោ អត្ថិ, តេន កាមភវាទីនមេវ អញ្ញតរេន ភវិតព្ពំ បញ្ចវោការភវាទីនំ វិយ, តេន តំ បុច្ឆាមិ – “កិំ តេ អយំ អន្តរាភវោ នាម កាមភវោ, ឧទាហុ រូបភវោ អរូបភវោ វា”តិ? ឥតរោ តថា អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ. កាមភវស្ស វាតិអាទិ យទិ អន្តរាភវោ នាម អត្ថិ, ឥមេសំ ភវានំ អន្តរា ឋិតំ សីមានំ សីមន្តរិកា វិយ ភវេយ្យាតិ ចោទេតុំ

អារទ្ធំ៉ បរចាតី បត ពធា អតិច្ឆន្តេត្វា សត្ថាបទេញ្យាបដិក្លិបតិ ពេចលំ លទ្ធិយា, ត សហឆយេត្វា៉ ពេតេច តំ សកចាតី ‘តោ ចព ទេ’តិ បដិវេសេឆតិ៉

៤០៩៉បញ្ចាយី សា យោតីតិអាតីតិបិ ឃធាបរិច្ឆិត្តុយោតិអាតីស្វ សោ សយោឆាតំ ត ពច្ឆតិ, អឆ ពេត ពពេតា ពពេតា អតិទេពេត កចិពត្ថាត្តិ ចេធាចេតុំ ចុត្តាតិ៉ អត្តរាកចុបកំ ពយុត្តិ ឃតិ សោបិ ឲពោ កចោ, ឃធា ពាយកចុបកាតីតិ ពយុាតិ អត្ថិតិ សត្វរា ចិកឌិត្វា ឥស្សិតាតិ, ឲចំ ពក្សបេកតាបិ ពយុត ចពិពត្ថាត្តិ ចេធាឥតត្វំ ចុត្តា៉ ឃស្មា បត បរសយយេ អត្តរាកចុបកំ តាយ បិឌិយេក្កំ ពយុំ តត្វិ, ឃំ ឃំ កចំ ក្ខបបឌ្ឍិស្សតិ, ពក្សបេកេតច ពយុត អត្តរាកចេច តិត្ថាតូពីតិ ពេតសំ លទ្ធិ, តស្មា ‘តពេហច’ត្តិ បដិក្លិត្តំ៉ អត្វិ អត្តរាកចុបកា សត្តាតិ បុច្ឆេបិ ពាយកចុបការេឃច តាយ ពេតិ លទ្ធិយា បដិក្លិបតិ៉ ឌាឃត្តិតិអាតីតិ បុច្ឆេបិ ពត្វ ឌាតិឌរាយរលាតិ ចេច ចុតិបដិសន្ធិបរយ្យេទ្ធា អតិច្ឆន្តេត្វា បដិក្លិបតិ៉ ទុបិឌិចសេត បុច្ឆេបិ ឃស្មា អត្តរាកចសត្តស្ស អតិឥស្សតំ ទុបំ, ចេចឥតាឥយោបិ អទេញ្ញាសំ ចិឃ ត ឆ្លាញអារិកាតិ ពស្ស លទ្ធិ, តស្មា បដិក្លិបតិ៉ ត្ថាយិតាច ពារពោត បញ្ចេចាពារកចការចេបិ បដិក្លេបេ ចេតិតត្ថា៉

៤០លិ៉ ត្ថាតាតិ ពាយកចោ កចោ ពតីតិអាតិ កចសំសត្ថតំ តាយ ពេហាតិ៉ ពព្រាឃំ អឆិប្បាយោ – ឃតិ ពេ អត្តរាកចោ តាយ ពោធិ កចោ កចេឃ្យ, ឃធា ពាយកចាតីស្វ កចពតិអាតិកេតា លក្ខតិ, ពធា ពព្រាបិ លក្ខេធ៉ ឃធា ចា ពត្វ ត លក្ខតិ, ពធា ត្ថាយេស្វបិ ត លក្ខេធ៉ សយាតុខ្វិញ្ញាកចការេច ឲពេឆ្វចេស ចិការេពា អត្វិ, ត ត្ថាពរុខ្វិត្តិ ពោ ឲពុ ចិវេសសហេត្វតិ៉ ត្ថាពទោ បុត លទ្ធិយត្តចេសត ពំ ពំ បដិឌាតាតិ ចេច បដិក្លិបតិ ច៉

៤០ប៉សត្ថាសទេញ្ញាច សត្តាតំ អត្វិ អត្តរាកចេចាតិ បុច្ឆេ ឃស្មា តិរឃ្សបកអសញ្ញាសត្វបកអទ្ធុបកាតំ អត្តរាកចំ ត ត្ថាឆ្ចតិ, តស្មា បដិក្លិបតិ៉ ពេតេច ពារពោត បដិលេវេយ បដិឌាតាតិ៉ អាតត្តរិឃស្សាតិអាតិ ឃេសំ សោ អត្តរាកចំ ត ត្ថាឆ្ចតិ, ពេ ពាច ចិកឌិត្វា ឥស្សេតុំ ចុត្តា៉ ពំ សត្ថំ បិញត្ថាអត្សារេតេច ចេតិពត្ថំ សន្ធិ ស្វត្តសាឆេតតាតិ៉

អត្តរាកចពធាចណ្ណតា៉

៧៉ ពាយក្សលពធាចណ្ណតា

៤១០៉ ត្ថាតាតិ ពាយក្សលពធា តាយ ពេហាតិ៉ ពត្វ សពសយេយ ពាច ពាយឆាត្វតិ ចត្វកាយាបិ ចុច្ចត្តិ – ពិលេសកាយាបិ ពាយកចោបិ៉ ឲពេស្វ ហិ ចត្វកាយា ពយតីឃច្ឆេត ពាយា, សកាចតិស្សត្តស្វត្ថាពច្ឆេត ឆាត្វតិ ពាយឆាត្វ៉ ពិលេសកាយា ពយតីឃច្ឆេត ចេច ពយតច្ឆេត ច ពាយា, ឃធាចុទេត្តតេតចេត្វត ឆាត្វតិ ពាយឆាត្វ៉ ពាយកចោ ពយតីឃច្ឆេត ពយតច្ឆេត ចត្វកាយបចត្តិឥសច្ឆេតាតិ តីហិ ពារពោហិ ពាយេ, ឃធាចុទេត្តតេតចេត្វត ឆាត្វតិ ពាយឆាត្វ៉ បរសយយេ បត – “បញ្ចិយេ, កិក្លេច, ពាយក្សលា”តិ ចចតយត្តំ តិស្សាឃ បទេញ្ចច ពាយក្សលា ពាយឆាត្វតិ ពហិតំ៉ តស្មា ឃេសំ អឃំ លទ្ធិ, សេឃ្យធាបិ ឲពទហិ បុត្ថាសេលិឃាតំ; ពេ សត្វាឃ ពាយឆាត្វតាតត្តំ ចេពិឆេតុំ

ປຎ຺ຈເວາຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ລທ຺ຘິວເສນ ປຏິຎ຺ຎາ ປຣວາທິສ຺ສ. ນນຸ ອຕ຺ຖີຕິອາທິ ກິເລສກາມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຕປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ໂຕຕິ ກາມຄຸຓປຏິສໍຍຸຕ຺ໂຕ, ກາມຄຸຓາຣມ຺ມໂຓຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂນ ຈ ວຕ ເຣ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ປຎ຺ຈເວາຕິ ຂເຍສຸ ຕປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ຕຣາຄາທີສຸ ສຕິ ປຎ຺ຈເວ ກາມຄຸຓາ ກາມຘາຕູຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ອຸໂພປິ ຫິ ລກ຺ຂຓໂຍຄາ ກາມນີຍເຏ຺ຐນ ກາມາ ຈ ຘາຕຸ ຈາຕິປິ ກາມຘາຕຸ. ກາມນເຏ຺ຐນ ກາມສງ຺ຂາຕາ ຘາຕູຕິປິ ກາມຘາຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ມນຸສ຺ສານໍ ຈກ຺ຂຸນ຺ຕິອາທິ ວຕ຺ຖຸກາມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ປຣວາທີ ລທ຺ຘິຍໍ ອາຍຕນານໍ ວຕ຺ຖຸກາມຠາເວນ ນກາມຘາຕຸຠາວໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸນ ມໂນຕິ ປຸເຏ຺ຐາ ມຫຄ຺ຄຕໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ສນ຺ຘາຍ ນກາມຘາຕຸຠາວໍ ປຏິຊານາຕິ. ຍສ຺ມາ ປນ ສໂຕ຺ຕປິ ເຕຠູມກມໂນ ກາມຘາຕຸເຍວ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ສກວາທີ ສຸຕ຺ເຕນ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ.

໕໑໑. ກາມຄຸຓາ ຠໂວຕິອາທິ ຠວສ຺ສ ກາມຘາຕຸຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍສ຺ມາ ປນ ກາມຄຸຓມຕ຺ເຕ ຠໂວຕິ ໂວຫາໂຣ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ປຣວາທີ ນ ເຫວາຕິ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ກາມຄຸຓູປຄໍ ກມ຺ມນ຺ຕິອາທິ ສພ຺ພໍ ກາມຄຸຓມຕ຺ຕສ຺ສ ນກາມຘາຕຸຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກາມຘາຕຸສງ຺ຂາຕກາມຠວູປຄເມວ ຫິ ກມ຺ມໍ ອຕ຺ຖິ, ກາມຠວູປຄາ ຂນ຺ຘາ ຈ ສຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ຊາຍນ຺ຕິ ຊີຍນ຺ຕິ ມີຍນ຺ຕິ ຈວນ຺ຕິ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ກາມຄຸເຓສູຕິ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ.

ກາມຄຸຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໔. ກາມກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໑໒-໕໑໔. ອິທານິ ກາມກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຍສໍ "ປຎ຺ຈິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ກາມຄຸຓາ"ຕິ ວຈນມຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຣູປາຍຕນາທີນິ ປຎ຺ຈາຍຕນານິ ກາມາຕິ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ປຸພ຺ພເສລິຍານໍ; ເຕສໍ ກິເລສກາມສ຺ເສວ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ກາມຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ປຎ຺ຈເວາຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ປຣວາທິສ຺ສ. ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວາຕິ.

ກາມກຖາວຓ຺ຓນາ

໕. ຣູປຘາຕຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໑໕-໕໑໙. ອິທານິ ຣູປຘາຕຸກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ "ຣູປິໂນ ຘມ຺ມາ ຣູປຘາຕຸ ນາມາ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ຘການໍ; ເຕ ສນ຺ຘາຍ ຣູປິໂນຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ປຣວາທິສ຺ສ. ອຖ ນໍ ສກວາທີ ຍສ຺ມາ ຣູປຘາຕຸ ນາມ ຣູປຠໂວ, ນ ຣູປມຕ຺ຕເມວ, ຕສ຺ມາ ເຕນ ເຕນ ໂຈເທຕຸໍ ຣູປຘາຕູຕິອາທິມາຫ. ຕໍ ສພ຺ພໍ ກາມຄຸຓກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສາວ ກາມຘາຕູຕິ ປຸເຏ຺ຐາ ຣູປິປຣິເຈ຺ຉເທນ ວິໂຣຘໍ

ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨷᩩᨶ ᨧᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨷᨶ ᨠᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᩮᨧᩉᩥ ᩈᨿᩘᨠᨲᨲᩣ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩑᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉᩥᨿᩣᩉ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩁᩣ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷ ᨠᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨿᩘᨠᨲᩣᨠᩣᩁᨱᨲᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪙᪨ ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪕᪑᪐-᪕᪑᪑᪨ ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᨿᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨣᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᩋᩁᩪᨷᩥᨶᩮᩣ ᨽᩅᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻ ᨣᨲᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪕᪑᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ "ᩁᩪᨷᩦ ᨾᨶᩮᩣᨾᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩦ ᩋᩉᩦᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪘᪗) ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᨥᩣᨶᩣᨴᩥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩥᨠᩣ ᨲᩮᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨱᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᨥᩣᨶᩣᨴᩥᨠᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨴᩮᩅ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨣᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᨷᩩᨶ ᨥᩣᨶᨷ᩠ᨷᩈᩣᨴᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᨷᨭᩥᩈᩮᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨷᨬ᩠ᩉᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᨶᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪕᪑᪓᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᩴ ᩑᨲᩮᨶ ᨥᩣᨶᩮᨶ ᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨥᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᨶ ᨧ ᨶᩣᨾ ᩈᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩮᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᨥᩣᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᨲᩮ ᨣᨶ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨥᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨹᩩᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥᨷᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪕᪑᪔᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩪᩃᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᨥᩣᨶᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥ, ᨶ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩪᨷᩣᨿᨲᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

រូបធាតុយា អាយតនកថាវណ្ណនា។

៨. អរូបេ រូបកថាវណ្ណនា

៥១៣-៥១៦. ឥទានិ អរូបេ រូបកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ វចនតោ អារុប្បភវេបិ ឱឡារិករូបា និស្សដំ សុខុមរូបំ អត្ថីតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អត្ថិ រូបន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អរូបេ រូបកថាវណ្ណនា។

៩. រូបំ កម្មន្តិកថាវណ្ណនា

៥១៧-៥២៧. ឥទានិ រូបំ កម្មន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ កាយវចីវិញ្ញត្តិសង្ខាតំ រូបមេវ កាយកម្មំ វចីកម្មំ នាម, តញ្ច កុសលសមុដ្ឋានំ កុសលំ, អកុសលសមុដ្ឋានំ អកុសលន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហិំសាសកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ សចេ តំ កុសលំ, យ្វាយំ សារម្មណាទិភេទោ កុសលស្ស លព្ភតិ, អត្ថិ តេ សោ តស្សាតិ ចោទេតុំ សារម្មណន្តិអាទិ អាហ។ តត្ថ បត្ថនា បណិធីតិ ចេតនាយេវេតំ វេវចនំ។ កុសលចេតនាយេវ ហិ បកប្បយមានា បត្ថនាតិ។ បកប្បនវសេន ឋិតត្តា បណិធីតិ ច វុច្ចតិ។ បរតោ បន កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា សញ្ញា ចេតនា សទ្ធាតិអាទីសុ វេទនាទីនញ្ញេវ វេត្ថ បត្ថនា បណិធីតិ លព្ភតិ, ន ចេតនាយ។ កស្មា? ទ្វិន្នំ ចេតនានំ ឯកតោ អភាវា, សោតបតិតត្តា បន ឯវំ តន្តិ កតាតិ វេទិតព្ពា។ រូបាយតនន្តិអាទិ បុរិមវារេ “សព្ពន្តំ កុសល”ន្តិ សំខិត្តស្ស បភេទទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ សេសា សំសន្ទនយា, វចីកម្មកថា “អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិត”ន្តិអាទិវិធានញ្ច សព្ពំ បាឡិអនុសារេនេវ វេទិតព្ពំ។ អសុចីតិ បនេត្ថ សុក្កំ អធិប្បេតំ។ សុត្តសាធនំ ឧត្តានត្ថមេវ។

រូបំ កម្មន្តិកថាវណ្ណនា។

១០. ជីវិតិន្ទ្រិយកថាវណ្ណនា

៥៣០. ឥទានិ ជីវិតិន្ទ្រិយកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ នាម ចិត្តវិប្បយុត្តោ អរូបធម្មោ, តស្មា រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ នត្ថីតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ នត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយូតិ បញ្ហោ ឧបាទិន្នរូបានម្បិ តិណកដ្ឋាទីនម្បិ សន្តានវសេន បវត្តិមេវ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនាតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា

បដិក្ខិបតិ។ អត្ថីតិ បញ្ហេបិ ឥមិនា ការណេន បដិជានាតិ។ អត្ថិ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ បញ្ហេ អរូបធម្មានំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ជីវិតិន្ទ្រិយសត្តានំ នាម អត្ថីតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិជានាតិ។

៥៤១។ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ បញ្ហេ សត្តា តេ រូបិនោ ច ហោន្តុ អរូបិនោ ច, សព្វេសំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយមេវ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិជានាតិ។

៥៤២។ និរោធសមាបន្នបញ្ហេសុបិ ចិត្តវិប្បយុត្តំ អរូបជីវិតមេវ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ ច បដិជានាតិ ច។ សកវាទី បន តំ អសម្បដិច្ឆន្តោ យំ អរូបបវត្តេ អសតិ អត្ថិ, រូបេន តេន កថិតត្តិ ចោទេតុំ ហញ្ចីតិអាទិមាហ។ សង្ខារក្ខន្ធបញ្ហេ ផស្សាទិសង្ខារក្ខន្ធំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, កាយកម្មាទិសង្ខារក្ខន្ធំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ កាយវិញ្ញត្តិ វចីវិញ្ញត្តិ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ ឯវមាទយោបិ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិស្ស លទ្ធិ។ សកវាទី បន តំ អសម្បដិច្ឆន្តោ យទិ និរោធេបិ អរូបបវត្តេ សង្ខារក្ខន្ធោ អត្ថិ, ចតុន្នម្បិ ខន្ធានំ អត្ថិតា ហោតូតិ ចោទេតុំ អត្ថិ វេទនាក្ខន្ធោតិ អាទិមាហ។ ឥតរោ អន្តោសមាបត្តិំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, សមាបជ្ជន្តស្ស ច វុដ្ឋហន្តស្ស ច បុព្វាបរកាលំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។

៥៤៣។ អសញ្ញសត្តវារេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្ស ហិ លទ្ធិយា អសញ្ញសត្តានំ បដិសន្ធិកាលេ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈតិ, តេន សហ ចិត្តវិប្បយុត្តអរូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្វា យាវតាយុកំ បវត្តតិ។ តស្មា តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ នត្ថីតិ បុដ្ឋោ បដិក្ខិបតិ, អត្ថីតិ បុដ្ឋោ បដិជានាតិ។ វេទនាក្ខន្ធាទយោបិ តេសំ បវត្តិវសេន បដិក្ខិបតិ, ចុតិបដិសន្ធិវសេន បដិជានាតិ។ សកវាទី បន តំ អនិច្ឆន្តោ "សចេ តត្ថ ឯកក្ខណេបិ វេទនាទយោ អត្ថិ, បញ្ចវោការភវត្តំ បាបុណាតី"តិ ចោទេតុំ បញ្ចវោការភវោតិ អាហ។ ឥតរោ សុត្តវិរោធភយា បដិក្ខិបតិ។

៥៤៤-៥៤៥។ ឯកេកំ តិដ្ឋតីតិ បញ្ហេ សម្បយុត្តំ តិដ្ឋតិ, វិប្បយុត្តំ តិដ្ឋតីតិ តស្ស លទ្ធិ, តស្មា បដិជានាតិ។ ទ្វេ ជីវិតិន្ទ្រិយានីតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ រូបារូបវសេន ហិ ទ្វេ ជីវិតិន្ទ្រិយានិ, តេហិ ឯវ សត្តោ ជីវតិ, តេសំ ភង្គេន មរតីតិ វុច្ចតិ។ ចុតិក្ខណស្មិញ្ហិ ទ្វេបិ ជីវិតានិ សហេវ ភិជ្ជន្តិ។

ជីវិតិន្ទ្រិយកថាវណ្ណនា។

១១។ កម្មហេតុកថាវណ្ណនា

៥៤៦។ ឥទានិ កម្មហេតុកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេន អរហតា បុរិមភវេ អរហា អព្ភាចិក្ខិតបុព្វោ, សោ តស្ស កម្មស្ស ហេតុ អរហត្តា បរិហាយតីតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្វសេលិយានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ កម្មហេតូតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា

ញ្ញតរស្ស។ សេសំ បរិហានិកថាយំ វុត្តនយេន។

ហត្ថ ហិ អរហត្តាតំ អព្ភាចិក្ខតីតិ ញ្ញតំ យស្ស កម្មស្ស ហេតុ បរិហាយតិ, តំ សម្បដិច្ឆាបេតុ វទតិ។ អថ នំ សកវាទី តំ បក្ខ បដិជានាបេត្វា “យទិ ឯវំ យេហិ អរហន្តោ ន អព្ភាចិក្ខិតបុព្វា, តេ សព្ពេ អរហត្តំ បាបុណេយ្យុ”ន្តិ ចោទេតុ។ យេ កេចីតិអាទិមាហ។ ញ្ញតរោ តស្ស កម្មស្ស អរហត្តំ សម្បាបុណនេ និយាមំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។

កម្មហេតុកថាវណ្ណនា។

អដ្ឋមោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. ទសមវគ្គោ

១. អានិសំសទស្សាវីកថាវណ្ណនា

៣៣៧. ឆដ្ឋានិ អានិសំសទស្សាវិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ សកសមេយ សង្ខារេ អាទីនវតោ និព្ពានញ្ច អានិសំសតោ បស្សន្តស្ស សំយោជនប្បហានំ ហោតីតិ និដ្ឋេយា។ ឯវំ សន្តេ ទេសុ ទ្វីសុបិ ឧភិនិបាតេ ឯកេហត្វា “អានិសំសទស្សាវិនោ សំយោជនប្បហានំ ហោតី”តិ វត្តុំ, ស្សាយមាបិ អត្ថានំ; ទេ សត្តាយ ឃុត្វា សកថានិស្ស, បដិញ្ញា ញាណស្ស។ អថស្ស “ឧភិនិបាតេហិ ឯយា កហិតោ, អាទីនវេចាបិ ឥន្ទ្រិយេហិ”តិ វិភាគស្សនត្ថំ សកថានិ សត្តាទិអាទិមាហ។

សង្ខារេនេ អនិច្ចតោ មនសិករោតិ, និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ បញ្ចាតិ អាយមនិប្បាយោ – អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហានំ ហោតីតិ ទេសំ វត្តុំ។ តត្ថ សង្ខារេ អនិច្ចតោ មនសិករោតោ សំយោជនា បហីយន្តីតិ ច ឃុត្វា អាយត្តាតិ បដិជានាតិ។ ទេន ទេ សង្ខារេ ច អនិច្ចតោ មនសិករោតិ, និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ ញាណំ អាបជ្ជតិ, កិំ សព្យឋិទ្ធិ ឧភិន្នំ ទេតោ បរថានិ ឧភិនិត្វាក្កិលំ សត្តាយ បដិក្កិបតិ, ឥតិយំ ឃុត្វា នានាចិត្តចនេន បដិជានាតិ។ សកថានិ បនស្ស អនិប្បាយំ មទ្ធិត្វា អនិច្ចមនសិការស្ស អានិសំសទស្សាវិតាយ ច ឧភិន្នំ បដិញ្ញានត្វា ឯកំ ខណំ ឯកំ ចិត្តំ សមោធានំ ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ ញាណេន ឯកំ សមោធានំ អបស្សន្តោ បដិក្កិបតិ។ ឥក្កលនាតិអាទិបញ្ហេសុបិ ឧភយេ នយោ។ កិំ បនេត្វ សន្និដ្ឋានំ, កិំ អនិច្ចានុបស្សនា មនសិការេនេវ សំយោជនា បហីយន្តិ, ឧទាហុ និព្ពានេ អានិសំសទស្សាវិស្ស, ឧទាហុ ឧភិន្នំ ឧភិនេក ឥទ្រិយត្តស្សាតិ។ មគ្គ នាម អនិច្ចានុបស្សនា មនសិការេន បហានំ ភវេយ្យ, វិបស្សនាចិត្តេនេវ ភវេយ្យ។ អថ អានិសំសទស្សាវិនោ, អត្ថស្ស ចនេន និព្ពានេ អានិសំសំ បស្សន្តស្ស វិបស្សនាចិត្តេនេវ ភវេយ្យ, អថ ឧភិន្នំ ឧភិនេក ឥទ្រិយត្តស្ស ភវេយ្យ, ឯកំ ខណំ សមោធានំ ភវេយ្យ។ មគ្គា បន អរិយមគ្គក្ខណេ អនិច្ចានុបស្សនាមនសិការស្ស កិច្ចំ និប្ផត្តិំ គច្ឆតិ ឃុត និច្ចវនាតិអាទិគហណស្ស អត្ថប្បត្តិសម្ភវនោ, និព្ពានេ ច បច្ចក្ខតោ អានិសំសំ ញាណំតិ, តស្មា កិច្ចនិប្ផត្តិវសេន អនិច្ចានុបស្សនា មនសិការវសេន អារម្មណំ កត្វា បវត្តិវសេន ច និព្ពានេ អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហានំ ហោតីតិ វេទិតព្វំ។

៣៣៨. និព្ពានេ សុខានុបស្សីតិ សុត្តំ និព្ពានេ សុខានុបស្សនាទិកាលេន សាធេតិ, ន អានិសំសទស្សាវិតាយ វេទនំ សំយោជនានំ បហានំ។ តស្មា អានិសំសទស្សាវិទិតិ អនានិសំសវិសយេនាតិ។

អានិសំសទស្សាវីកថាវណ្ណនា។

២. អមតារម្មណកថាវណ្ណនា

៥៤៨។ ឥទានិ អមតារម្មណកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “និព្ពានំ មញ្ញតី”តិអាទីនំ អយោនិសោ អត្ថំ គហេត្វា អមតារម្មណំ សំយោជនំ ហោតីតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ សចេ អមតារម្មណំ សំយោជនំ, អមតស្ស សំយោជនិយាទិភាវោ អាបជ្ជតីតិ ចោទេតុំ អមតំ សំយោជនិយន្តិអាទិមាហ។ ឥតរោ សុត្តវិរោធភយេន សព្ពំ បដិក្ខិបតិ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពវារេសុ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ និព្ពានំ និព្ពានតោតិ អាហដសុត្តំ បន ទិដ្ឋិមញ្ញិតំ សន្ធាយ ភាសិតំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

អមតារម្មណកថាវណ្ណនា។

៣។ រូបំ សារម្មណន្តិកថាវណ្ណនា

៥៥១-៥៥៣។ ឥទានិ រូបំ សារម្មណន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ រូបំ សប្បច្ចយដ្ឋេន សារម្មណំ នាម ហោតិ, ន អញ្ញំ អារម្មណំ ករោតីតិ អារម្មណបច្ចយវសេន។ យេសំ បន អវិសេសេន រូបំ សារម្មណន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ អារម្មណត្តស្ស វិភាគទស្សនត្ថំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ បាឡិអនុសារេនេវ វេទិតព្ពំ។ ន វត្តព្ពន្តិ បនោលុព្ភារម្មណំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ ទុតិយបញ្ហេបិ បច្ចយារម្មណំ សន្ធាយ បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ឥតិ សប្បច្ចយដ្ឋេនេវ សារម្មណតា សិទ្ធាតិ។

រូបំ សារម្មណន្តិកថាវណ្ណនា។

៤។ អនុសយា អនារម្មណាកថាវណ្ណនា

៥៥៤-៥៥៩។ ឥទានិ អនុសយា អនារម្មណាតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ អនុសយា នាម ចិត្តវិប្បយុត្តា អហេតុកា អព្យាកតា, តេនេវ ច អនារម្មណាតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ ឯកច្ចានញ្ច ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ អនុសយាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ អនារម្មណេន នាម ឯវំវិធេន ភវិតព្ពន្តិ ចោទេតុំ រូបន្តិអាទិមាហ។ កាមរាគោតិអាទិ កាមរាគានុសយតោ អនញ្ញត្តា ឥច្ឆិតំ។ សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ បញ្ហេ ចិត្តវិប្បយុត្តសង្ខារក្ខន្ធំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ អនុសយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ កាយកម្មាទិរូបញ្ច សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ, តំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពវារេសុ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ សានុសយោតិ បញ្ហេ បន អប្បហីនានុសយត្តា សានុសយតា អនុញ្ញាតា។ ន អនុសយានំ បវត្តិសព្ភាវា។ យោ ហិ អប្បហីនោ, ន សោ អតីតោ, នានាគតោ, ន បច្ចុប្បន្នោ ច។ មគ្គវជ្ឈកិលេសោ បនេស អប្បហីនត្តាវ អត្ថីតិ វុច្ចតិ។ ឯវរូបស្ស ច ឥទំ នាម អារម្មណន្តិ ន វត្តព្ពំ។ តស្មា តំ បដិក្ខិត្តំ។ តំ បនេតំ ន កេវលំ អនុសយស្ស, រាគាទីនម្បិ តាទិសមេវ, តស្មា អនុសយានំ អនារម្មណតាសាធកំ ន ហោតីតិ។

ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪕᪨ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ

᪕᪕᪗-᪕᪕᪘᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩁᩉᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦ ᨬᩣᨱᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩔ ᨬᩣᨱᩔ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᩈᨿᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪖᪨ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᨳᩣ

᪕᪕᪙-᪕᪖᪑᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨲᩦᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪗᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᨠᨳᩣ

᪕᪖᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ – ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᩩᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩔᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨿᨾᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᩴ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶᩮᩅ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩩᨸᨲᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪘᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨷ᩠ᨹᩣᩁᩈᨴ᩠ᨴᨠᨳᩣ

៥៦៣។ ឥទានិ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា “វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារា”តិ វុត្តា, តស្មា សព្ពសោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ អន្តមសោ មនោធាតុបវត្តិកាលេបិ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោយេវាតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ សព្ពសោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ យទិ វិតក្កវិប្ផារមត្តំ សទ្ទោ, ផស្សាទិវិប្ផារោបិ សទ្ទោ ភវេយ្យាតិ ចោទេតុំ សព្ពសោ ផុសយតោតិអាទិមាហ។ ឥតរោ តាទិសំ សុត្តលេសំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ សោតវិញ្ញេយ្យោតិ វិតក្កស្ស វិប្ផារមត្តមេវ សទ្ទោតិ កត្វា បុច្ឆតិ, ន វិតក្កវិប្ផារសមុដ្ឋិតំ សុត្តបមត្តានំ សទ្ទំ, ឥតរោ បដិក្ខិបតិ។ ននុ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោតិ ឥទំ តស្សេវ លទ្ធិយា ទស្សេតិ។ សោ ហិ វិតក្កវិប្ផារមត្តមេវ សទ្ទំ វទតិ, សោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោតិ។ ឥតរោ បន “វិតក្កវិប្ផារសទ្ទំ សុត្វា អាទិសតី”តិ (ទី. និ. ៣.១៤៧) វចនតោ សោតវិញ្ញេយ្យោវាតិ វទតិ។

វិតក្កវិប្ផារសទ្ទកថាវណ្ណនា។

៩. នយថាចិត្តស្ស វាចាតិកថាវណ្ណនា

៥៦៤។ ឥទានិ នយថាចិត្តស្ស វាចាតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា កោចិ អញ្ញំ ភណិស្សាមីតិ អញ្ញំ ភណតិ, តស្មា នយថាចិត្តស្ស វាចា ចិត្តានុរូបិ ចិត្តានុគតិកា ន ហោតិ, វិនាបិ ចិត្តេន បវត្តតីតិ យេសំ លទ្ធិ; សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តំសមុដ្ឋាបកំ ចិត្តំ ន សិយា, ផស្សាទយោបិ តស្មិំ ខណេ ន សិយុ”ន្តិ ចោទេតុំ អផស្សកស្សាតិអាទិមាហ។ ន ភណិតុកាមោតិអាទីសុ យស្មា អញ្ញំ ភណិស្សាមីតិ អញ្ញំ ភណន្តោបិ ភណិតុកាមោយេវ នាម ហោតិ, តស្មា ន ហេវាតិ បដិក្ខិបតិ។

៥៦៥។ តត្ថ អត្ថិ កោចិ អញ្ញំ ភណិស្សាមីតិអាទីសុ ទីវន្តិ ភណិតុកាមោ ទីន្តិ ភណេយ្យ។ តត្ថ អញ្ញំ ភណិតុកាមតាចិត្តំ, អញ្ញំ ភណនចិត្តំ, ឥតិ បុព្ពភាគេន ចិត្តេន អសវិសត្វា អយថាចិត្តោ នាម ហោតិ, តេនស្ស កេវលំ អនាបត្តិ នាម ហោតិ, ន បន ទីន្តិ វចនសមុដ្ឋាបកចិត្តំ នត្ថិ, ឥតិ អចិត្តកា នាម សា វាចាតិ អត្ថំ សន្ធាយ ឥមិនា ឧទាហរណេន “នយថាចិត្តស្ស វាចា”តិ បតិដ្ឋាបិតាបិ អប្បតិដ្ឋាបិតាវ ហោតីតិ។

នយថាចិត្តស្ស វាចាតិកថាវណ្ណនា។

១០. នយថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិកថាវណ្ណនា

៥៦៦-៥៦៧។ ឥទានិ នយថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា កោចិ អញ្ញត្រ គច្ឆិស្សាមីតិ អញ្ញត្រ គច្ឆតិ, តស្មា នយថាចិត្តស្ស កាយកម្មំ ចិត្តានុរូបំ ចិត្តានុគតិកំ ន ហោតិ, វិនាបិ ចិត្តេន បវត្តតីតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំយេវ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិកថាវណ្ណនា។

១១។ អតីតានាគតសមន្នាគតកថាវណ្ណនា

៥៨៧-៥៩០។ ឥទានិ អតីតានាគតេហិ សមន្នាគតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ សមន្នាគតបញ្ញត្តិ បដិលាភបញ្ញត្តីតិ ទ្វេ បញ្ញត្តិយោ វេទិតព្ពា។ តាសុ បច្ចុប្បន្នធម្មសមង្គី សមន្នាគតោតិ វុច្ចតិ។ អដ្ឋ សមាបត្តិលាភិនោ បន សមាបត្តិយោ កិញ្ចាបិ ន ឯកក្ខណេ បវត្តន្តិ, អញ្ញា អតីតា ហោន្តិ, អញ្ញា អនាគតា, អញ្ញា បច្ចុប្បន្នា, បដិវិញ្ញិត្វា អបរិហីនតាយ បន លាភីតិ វុច្ចតិ។ តត្ថ យេសំ ឥមំ វិភាគំ អគ្គហេត្វា យស្មា ឈានលាភីនំ អតីតានាគតានិ ឈានានិបិ អត្ថិ, តស្មា “តេ អតីតេនបិ អនាគតេនបិ សមន្នាគតា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ។ តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។ “អដ្ឋវិមោក្ខឈាយី”តិអាទិ បន លាភីភាវស្ស សាធកំ, ន សមន្នាគតភាវស្សាតិ។

អតីតានាគតសមន្នាគតកថាវណ្ណនា។

នវមោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០។ ទសមវគ្គោ

១។ និរោធកថាវណ្ណនា

៥៤១-៥៤២។ ឥទានិ និរោធកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “ឧបបត្តេសិយន្តិ សង្ខំ គតស្ស ភវង្គចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេន សហេវ កិរិយាតិ សង្ខំ គតា កុសលា វា អកុសលា វា ចត្តារោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចាតិ បញ្ចក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ។ តេសុ ហិ អនុប្បន្នេសុ ភវង្គេ និរុទ្ធេ សន្តតិវិច្ឆេទោ ភវេយ្យា”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ ឧបបត្តេសិយេតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ តត្ថ ឧបបត្តេសិយេតិ ចតូសុបិ បទេសុ ពហុវចនភុម្មត្ថេ ឯកវចនភុម្មំ។ ឧបបត្តេសិយេសុ បញ្ចសុ ខន្ធេសុ អនិរុទ្ធេសូតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ធរន្តិ ឧបបត្តេសិយខន្ធានញ្ច កិរិយខន្ធានញ្ច វសេន វុត្តំ។ តត្ថ បឋមបញ្ហោ ខន្ធលក្ខណវសេន កិរិយវសេន ច បញ្ចេវ នាម តេ ខន្ធាតិ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយបញ្ហោ បុរិមបច្ឆិមវសេន ឧបបត្តេសិយកិរិយវសេន ច នានត្តំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ ទ្វិន្នំ បន ផស្សានំ ចិត្តានញ្ច សមោធានំ បុដ្ឋោ សុត្តលេសាភាវេន បដិក្ខិបតិ។

កិរិយា ចត្តារោតិ ទ្វេបន វិនា កុសលា អកុសលា វា ចត្តារោ គហិតា។ កិរិយាបោលត្តិ បរវាទិនា ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិក្ខណេ អរហតោ អនុញ្ញាតំ អនារម្មណតោលិ។ និរុទ្ធេ មគ្គោ ឧប្បជ្ជតីតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, អនិរុទ្ធេ អនុប្បជ្ជនតោ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ មតោ មគ្គំ ភាវេតីតិ ឆលេន បុច្ឆា បរវាទិស្ស។ យស្មា បន បដិសន្ធិតោ យាវ ចុតិចិត្តា សត្តោ ជីវតិយេវ នាម, តស្មា សកវាទី ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។

និរោធកថាវណ្ណនា។

២។ រូបំ មគ្គោតិកថាវណ្ណនា

៥៤៣-៥៤៥។ ឥទានិ រូបំ មគ្គោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “សម្មាវាចាកម្មន្តាជីវា រូប”ន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហិសាសកសម្មិតិយមហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ មគ្គសមង្គិស្សាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តេ សម្មាវាចាទយោ រូបំ, ន វិរតិយោ, យថា សម្មាទិដ្ឋាទិមគ្គោ សារម្មណាទិសភាវោ, ឯវំ តស្មិំ រូបំ សិយា”តិ ចោទេតុំ សារម្មណោតិអាទិមាហ។ តត្ថ បដិក្ខេបោ ច បដិញ្ញា ច បរវាទិនោ លទ្ធិអនុរូបេន វេទិតព្ពា។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រូបំ មគ្គោតិកថាវណ្ណនា។

໓. ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ມຄ຺ຄກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໘໗. ອິທານິ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ມຄ຺ຄກຖາ ນາມ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຍສໍ “ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ເຫາຕີ”ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ “ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ມຄ຺ຄຠາວນາ”ຕິ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສໍຆິການໍ, ເຕ ສນ຺ຘາຍ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ “ນນຸ ຕສ຺ສ ມຄ຺ຄຠາວນາ ອຕ຺ຖິ, ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓຄຕິເກນ ວາ ມເຄ຺ຄນ, ມຄ຺ຄຄຕິເກຫິ ວາ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາເຓຫິ ຠວິຕພ຺ພໍ, ນ ຈ ຕານິ ມຄ຺ຄຄຕິການິ ອນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ ອເລາກຸຕ຺ຕຣຕ຺ຕາ ຈ, ນ ມເຄ຺ຄາ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓຄຕິເກາ ເຕສໍ ລກ຺ຂເຓນ ອສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ເຈາເທຕຸໍ ຕຕ຺ຖ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓາ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກາຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຣາຍໍ ອຘິປ຺ປາເຍາ – ຍທິ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ມຄ຺ຄຠາວນາ ສິຍາ, ເຍນ ມເນາວິຎ຺ຎາເຓນ ມເຄ຺ຄາ ສມ຺ປຍຸເຕ຺ຕາ, ຕມ຺ປິ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ສິຍາ. ອິທໍ ສເນຕ຺ຕ ຍທິທໍ “ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓາ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກາ”ຕິອາທິ ລກ຺ຂຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອິທໍ ອວຕ຺ວາ “ຉ ວິຎ຺ຎາຓາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສິຍາ. ຕຖາ ປນ ອວຕ຺ວາ “ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓາ”ຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ “ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ມຄ຺ຄຠາວນາ”ຕິ. ຍສ຺ມາ ເຈຕ຺ຖ ອຍເມວ ອຘິປ຺ປາເຍາ, ຕສ຺ມາ ສກວາທີ ຕໍ ລກ຺ຂຓໍ ປຣວາທິໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ເນາ ຈ ວຕ ເຣ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ມຄ຺ຄຠາວນາຕິ ອາຫ.

ອປເຣາ ນເຍາ – ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓາ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກາ, ມເຄ຺ຄາ ອນຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸເກາປິ ເຫາຕິ. ເຕ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນາຣມ຺ມຓາ, ມເຄ຺ຄາ ອນຸປ຺ປນ຺ນາຣມ຺ມເຓາ. ເຕ ປຸເຣຊາຕວຕ຺ຖຸກາວ ມເຄ຺ຄາ ອວຕ຺ຖຸເກາປິ. ເຕ ປຸເຣຊາຕາຣມ຺ມຓາ, ມເຄ຺ຄາ ອປຸເຣຊາຕາຣມ຺ມເຓາ. ເຕ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກວຕ຺ຖຸກາວ ມເຄ຺ຄາ ອວຕ຺ຖຸເກາປິ ເຫາຕິ. ເຕ ຈ ຣູປາທິເວເສນ ພາຫິຣາຣມ຺ມຓາ, ມເຄ຺ຄາ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມເຓາ. ເຕ ອນິຣຸທ຺ຘໍ ວຕ຺ຖຸໍ ນິສ຺ສາຍ ຄຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕນເຕາ ອສມ຺ຠິນ຺ນວຕ຺ຖຸກາ, ມເຄ຺ຄາ ອວຕ຺ຖຸເກາປິ. ເຕ ອນິຣຸທ຺ຘາເນວ ຣູປາທີນິ ອາຣພ຺ພ ປວຕ຺ຕນເຕາ ອສມ຺ຠິນ຺ນາຣມ຺ມຓາ, ມເຄ຺ຄາ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມເຓາ. ເຕ ນານາວຕ຺ຖຸກາ, ມເຄ຺ຄາ ອວຕ຺ຖຸເກາ ວາ ເອກວຕ຺ຖຸເກາ ວາ. ເຕ ນານາຣມ຺ມຓາ ມເຄ຺ຄາ ເອກາຣມ຺ມເຓາ. ເຕ ອຕ຺ຕເນາ ອຕ຺ຕເນາວ ຣູປາທິເຄາຈເຣ ປວຕ຺ຕນເຕາ ນ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ເຄາຈຣວິສຍໍ ປຈ຺ຈນຸເຠານ຺ຕິ, ມເຄ຺ຄາ ຣູປາທີສຸ ເອກມ຺ປິ ເຄາຈຣໍ ນ ກເຣາຕິ. ເຕ ກິຣິຍມເນາຘາຕຸໍ ປຸເຣຈາຣິກໍ ກຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕາ ນ ອສມນ຺ນາຫາຣາ ນ ອມນສິກາຣາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ມເຄ຺ຄາ ນິຣາວຊ຺ຊເນາ. ເຕ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນາທີຫິ ເວາກິຓ຺ຓາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ເວາກາເຣາເຍວ ນຕ຺ຖິ. ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຸພ຺ພາປຣິຍຠາເວນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຸຣິມປຈ຺ຉິມຕາວ ນຕ຺ຖິ, ເຕສໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິກາເລ ຕິກ຺ຂວິປສ຺ສນາສມເຍ, ເຕສໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິເທເສ ອາຣຸປ຺ເປປິ ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນເຕາ. ເຕ ມເນາວິຎ຺ຎາເຓຫິ ອນ຺ຕຣິຕຕ຺ຕາ ນ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ສມນນ຺ຕຣາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ມເນາວິຎ຺ຎາເຓຫິ ອນ຺ຕຣິຕກາຣຓໍ ນຕ຺ຖິ. ເຕສໍ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ອຠິນິປາຕາ ອາວຊ຺ຊນມຕ຺ຕມ຺ປິ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ກິເລສສມຸຈ຺ເຉທນໍ ກິຈ຺ຈໍ. ຍສ຺ມາ ເອວໍ ອຍມ຺ປິ ອຘິປ຺ປາເຍາ, ຕສ຺ມາ ສກວາທີ ອິເມຫາກາເຣຫິ ປຣວາທິໍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ອປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓຄຕິກຠາວໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ເນາ ຈ ວຕ ເຣ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ມຄ຺ຄຠາວນາຕິ ອາຫ.

໕໘໘. ສຸຕ຺ຕໍ ອາຫຣຕີຕິ “ຍຖາ ເລາກຸຕ຺ຕຣມເຄ຺ຄາ ສຸຎ຺ຎຕໍ ນິພ຺ພານໍ ອາຫຣຕິ, ເລາກິເຍາ ສຸທ຺ຘສງ຺ຂາຣປຸຎ຺ຊໍ ອາຣພ຺ພ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ກິໍ ເຕ ເອວໍ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອິຕເຣາ “ຈກ຺ຂຸຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຈ ຣູເປ ຈ”ຕິ ວຈນເຕາ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ທຸຕິຍໍ ປຸຏ຺ເຐາ “ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ”ຕິ ວຈນເຕາ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ອນິມິຕ຺ຕໍ, ຕເທວ ສຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ປຏິຊານາຕິ. ຈກ຺ຂຸຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຈາຕິ ປຎ຺ເຫປິ ເອເສວ ນເຍາ.

໔໖໗-໔໖໘. ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓໍ ອຕີຕານາຄຕໍ ອາຣບ຺ຠາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຢມຘິປ຺ປາໂຢ – ມໂນວິຍ຺ຍາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ມຄ຺ຄຠາວນາ, ມໂນວິຍ຺ຍາຓຍ຺ຈ ອຕີຕານາຄຕມ຺ປິ ອາຣບ຺ຠ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ກິໍ ເຕ ເອວໍ ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓມ຺ປີຕິ. ຢສ຺ມາ ອາຣບ຺ຠາຕິອາທິມ຺ຫິປິ ເອເສວ ນໂຢ. ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ຊວນກ຺ຂເຓ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫິຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓກ຺ຂເຓ. ຕສ຺ມາ ໂລກິຢມ຺ປິ ສນ຺ຘາເຢຕໍ ອສາຘກນ຺ຕິ.

ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓສມງ຺ຄິສ຺ສ ມຄ຺ຄກຖາວຓ຺ຓນາ.

໓. ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ກຸສລາປີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໗໐-໔໗໑. ອິທານິ ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ກຸສລາປີຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ສາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຢເນວ ອຕ຺ຖໂຕ ເວທິຕບ຺ບາຕິ.

ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ກຸສລາປີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໔. ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ສາຠໂຄຄາຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໗໓-໔໗໕. ອິທານິ ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ສາຠໂຄຄາຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ອາຠໂຄ ນາມ ກຸສລາກຸສລເຈຕນາ ໂຫຕິ ສຕ຺ຖາຣາ ຈ “ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ໂຫຕິ, ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ໂຫຕີ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອໂຢນິໂສ ຄເຫຕ຺ວາ “ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ສາຠໂຄຄາ”ຕິ ເຢສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຢ຺ຢຖາປິ ມຫາສໍຆິການໍ, ເຕ ສນ຺ຘາຢ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຍ຺ຍາ ອິຕຣສ຺ສ. ເສສເມຕ຺ຖ ປຸຣິມກຖາສທິສເມວາຕິ.

ປຍ຺ຈວິຍ຺ຍາຓາ ສາຠໂຄຄາຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໕. ທ຺ວີຫິ ສີເລຫີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໗໖-໔໗໘. ອິທານິ ທ຺ວີຫິ ສີເລຫີຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ “ສີເລ ປຕິຏ຺ຐາຢ ນໂຣ ສປໂຍ຺ຍ”ຕິອາທິວຈນໂຕ (ສໍ. ນິ. ໑.໒໓) ຢສ຺ມາ ໂລກິເຢນ ສີເລນ ສີລວາ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ມຄ຺ຄໍ ຠາເວຕິ, ຕສ຺ມາ “ປຸຣິເມນ ຈ ໂລກິເຢນ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ໂລກຸຕ຺ຕເຣນ ຈາຕິ ທ຺ວີຫິ ສີເລຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ນາມ ໂຫຕີ”ຕິ ເຢສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຢ຺ຢຖາປິ ມຫາສໍຆິການໍເຢວ, ເຕ ສນ຺ຘາຢ ມຄ຺ຄສມງ຺ຄີຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຍ຺ຍາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ “ຢທິ ໂສ ເອກກ຺ຂເຓ ໂລກິຢໂລກຸຕ຺ຕເຣຫິ ທ຺ວີຫິ ສີເລຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ທ຺ວີຫິ ຜສ຺ສາທີຫິປິ ເຕຫິ ສມນ຺ນາຄເຕນ ຠວິຕບ຺ບ”ນ຺ຕິ ໂຈເທຕຸໍ ທ຺ວີຫິ ຜເສ຺ສຫີຕິອາທິມາຫ. ອິຕໂຣ ຕຖາຣູປໍ ນຢໍ ອປເສ຺ສນ຺ໂຕ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ໂລກິເຢນ ຈ ໂລກຸຕ຺ຕເຣນ ຈາຕິ ປເນຕ຺ຖ ປຸເບ຺ບ ສມາທິນ຺ນາ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປນ຺ນສມາທານາທີຕິ ຈ ສນ຺ຘາຢ ປຏິຊານາຕີຕິ.

ໂລກິເຍ ສີເລ ນິຣຸທ຺ເທຕິ ປຸຏ຺ຐາ ປຣວາທິສ຺ສ, ໂລກຸຕ຺ຕເຣາທ ສນ຺ທາຍ ປຏິຄ຺ຄາ ສກວາທິສ຺ສ. ທຸຕິເຍ ປນ ຕໍ ວີຕິກ຺ກມໍ ວິຍ ສລ຺ເລກ຺ເຂຕ຺ວາ ທຸສ຺ສີໂລຕິອາທິຍາຫ. ລທ຺ທິປຕິຏ຺ຐາປນໍ ປນສ຺ສ ປຸຕ຺ຕ ອກິຕ຺ຕສີລຕໍເຍວ ທີເປຕິ, ນ ທ຺ວີຫິ ສມຕ຺ຕາກາຕໍ. ຕສ຺ມາ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕາວ ລທ຺ທີຕິ.

ທ຺ວີຫິ ສີເລຫີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໗. ສີລໍ ອເຈຕສິກນ຺ຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໙໐-໕໙໔. ອິທານິ ສີລໍ ອເຈຕສິກນ຺ຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ສີເລ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິຣຸທ຺ເທປິ ສມາທານເຫຕຸໂກ ສີລູປຈໂຍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ເຍນ ໂສ ສີລວາ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ສີລໍ ອເຈຕສິກ"ນ຺ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ທິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສງ຺ຄິການໍ, ເຕ ສນ຺ທາຍ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຄ຺ຄາ ອິຕຣສ຺ສ. ເສສເມຕ຺ຖ "ຜສ຺ໂສ ອເຈຕສິໂກ"ຕ຺ຕິອາທີນໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ລທ຺ທິປຕິຏ຺ຐາປນໍປິ ອໂຍນິໂສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐາປນເມວາຕິ.

ສີລໍ ອເຈຕສິກນ຺ຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໘. ສີລໍ ນ ຈິຕ຺ຕານຸປຣິວຕ຺ຕີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໙໕-໕໙໗. ອິທານິ ສີລໍ ນ ຈິຕ຺ຕານຸປຣິວຕ຺ຕີຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ນ ຈິຕ຺ຕານຸປຣິວຕ຺ຕີຕິ ກາຍວຕ຺ຕເຣເຍວ ນາມໍ, ເສສໍ ປຸຣິມກຖາສທິສເມວາຕິ.

ສີລໍ ນ ຈິຕ຺ຕານຸປຣິວຕ຺ຕີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໙. ສມາທານເຫຕຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໕໙໘-໖໐໐. ອິທານິ ສມາທານເຫຕຸກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ "ອາຣາມໂຣປາ"ຕິ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຖໍ ອໂຍນິໂສ ຄເຫຕ຺ວາ "ສທາ ປຸຄ຺ຄໍ ປວຑ຺ຒຕີ"ຕິ ວຈນໂຕ "ສມາທານເຫຕຸກໍ ສີລໍ ວຑ຺ຒຕີ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ທິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສງ຺ຄິການເຍ຺ເວາ, ເຕ ສນ຺ທາຍ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ຈິຕ຺ຕຈຽປຍຸຕ຺ຕໍ ສີລໍປິ ສນ຺ທາຍ ປຏິຄ຺ຄາ ປຣວາທິສ຺ສ. ເສສໍ ປຸຣິມກຖາສທິສເມວາຕິ.

ສມາທານເຫຕຸກຖາວຓ຺ຓນາ.

᪁᪀᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪅᪀᪁-᪅᪀᪂᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩅᨧᩦᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨾᩉᩣᩈᩴᨥᩥᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᩁᨲᩥ, ᨶ ᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨶᩮᨲ᩠ᨳᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨷᩤᨱᩣᨲᩥᨷᩤᨲᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᨶᩴ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᨳᩣᩁᩪᨷᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᩮᩣ “ᩈᩦᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ ᨲᩴ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᩈᩣ ᩅᩥᩁᨲᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᩤᨱᩣᨲᩥᨷᩤᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨷᨶᩔ ᨻᩃᩮᨶ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪁᪁᪨ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪅᪀᪂-᪅᪀᪃᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨷᩩᨬ᩠ᨬᩪᨷᨧᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨷᩤᨱᩣᨲᩥᨷᩤᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᩤᩁᩥᨷᩪᩁᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨾᩉᩣᩈᩴᨥᩥᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ “ᩈᨧᩮ ᩈᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᩴ, ᨷᩤᨱᩣᨲᩥᨷᩤᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩣ ᩈᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨷᩤᨱᩣᨲᩥᨷᩤᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨷᩤᨷᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ “ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨥᩣᨲᩮᩔᩣᨾᩥ, ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᩅᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩤᨷᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨨᩮᨠᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩣᨶᨠᩣᩃᩮ ᨷᩤᨷᩔ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩤᨷᩪᨷᨧᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨾᨿᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᩤᨷᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩣᨠᨾᩮᩅ ᩈᩣᩁᩮᨲᩥ; ᨶ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃᨽᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨴᩈᨾᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩮᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១១។ ឯកាទសមវគ្គោ

១-៣។ តិស្សោបិ អនុសយកថាវណ្ណនា

៩០៥-៩១៣។ ឥទានិ អនុសយា អព្យាកតា, អហេតុកា, ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ តិស្សោបិ អនុសយកថា នាម ហោន្តិ។ តត្ថ យស្មា បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សានុសយោ”តិ វត្តព្ពោ, យោ តស្ស តស្មិំ ខណេ ហេតុ, ន តេន ហេតុនា អនុសយា សហេតុកា, ន តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តា, តស្មា “តេ អព្យាកតា, អហេតុកា, ចិត្តវិប្បយុត្តា”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ តីសុបិ កថាសុ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា សក្កា បាឡិអនុសារេន ជានិតុន្តិ, តស្មា ន វិត្ថារិតន្តិ។

តិស្សោបិ អនុសយកថាវណ្ណនា។

៤។ ញាណកថាវណ្ណនា

៩១៤-៩១៥។ ឥទានិ ញាណកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ មគ្គញាណេន អញ្ញាណេ វិគតេបិ បុន ចក្ខុវិញ្ញាណាទិវសេន ញាណវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ យស្មា តំ មគ្គចិត្តំ ន បវត្តតិ, តស្មា “ន វត្តព្ពំ ញាណី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ អញ្ញាណេ វិគតេ ‘ញាណី’តិ បញ្ញត្តិ ន សិយា, រាគាទីសុ វិគតេសុ វីតរាគាទិបញ្ញត្តិបិ ន សិយាតិ បុគ្គលបញ្ញត្តិយំ អកោវិទោសី”តិ ចោទេតុំ រាគេ វិគតេតិអាទិមាហ។ ឥតរោ តេសុ វិគតេសុ សរាគាទិភាវេន យុត្តិំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ បរិយោសានេ យស្មា ញាណបដិលាភេន សោ ញាណីតិ វត្តព្ពតំ អរហតិ, តស្មា ន ហេវន្តិ បដិក្ខេបោ សកវាទិស្សាតិ។

ញាណកថាវណ្ណនា។

៥។ ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថាវណ្ណនា

៩១៦-៩១៨។ ឥទានិ ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា អរហា ចក្ខុវិញ្ញាណាទិសមង្គី បដិលទ្ធមគ្គញាណំ សន្ធាយ “ញាណី”តិ វុច្ចតិ, ន ចស្ស តំ តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តំ, តស្មា “ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្ត”ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តេ ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ចិត្តវិប្បយុត្តេសុ រូបាទីសុ អញ្ញតរំ សិយា”តិ

ចោទេតុំ រូបន្តិអាទិមាហ។ ឥតរោ បដិក្ខិបតិ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ។ បរិយោសានេ បន បញ្ញាចាតិ បុច្ឆេ បដិលាភវសេន តំ បវត្តិំ ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិជានាតីតិ។

ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថាវណ្ណនា។

៦។ ឥទំ ទុក្ខន្តិកថាវណ្ណនា

៦១៨-៨២០។ ឥទានិ ឥទំ ទុក្ខន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ “លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ យោគាវចរោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតិ, ឯវមស្ស ឥទំ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតោ ច ឥទំ ទុក្ខន្តិ ញាណំ បវត្តតី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, មគ្គក្ខណេ តថា វាចាភាសនំ ញាណប្បវត្តិញ្ច សន្ធាយ បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ យស្មា បន សោ សេសសច្ចបដិសំយុត្តំ វាចំ បុច្ឆតោវ ភាសតិ , ន ច តស្ស តថា ញាណប្បវត្តីតិ ឥច្ឆតិ, តស្មា សមុទយាទិបទេសុ បដិក្ខិបតិ។ រូបំ អនិច្ចន្តិអាទិ ទុក្ខបរិយាយទស្សនវសេន វុត្តំ។ ឥតរោ បន សកសមយេ តាទិសំ វោហារំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ ឥតិ ច នត្ថិ ចាតិអាទិ យំ តស្ស ទុក្ខេ ញាណំ បវត្តតិ, ឥ-ការ ទំ-ការ ទុ-ការ ខ-ការេសុ បដិបាដិយា ចតូហិ ញាណេហិ បវត្តិតព្ពន្តិ ទស្សេតុំ វុត្តំ។ ឥតរោ បន តថា ន ឥច្ឆតិ, តស្មា បដិក្ខិបតិ។

ឥទំ ទុក្ខន្តិកថាវណ្ណនា។

៧។ ឥទ្ធិពលកថាវណ្ណនា

៦២១-៦២៤។ ឥទានិ ឥទ្ធិពលកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ឥទ្ធិបាទភាវនានិសំសស្ស អត្ថំ អយោនិសោ គហេត្វា “ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យា”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសំឃិកានំ; តេ សន្ធាយ ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ តត្ថ កប្បោ នាម មហាកប្បោ, កប្បេកទេសោ, អាយុកប្បោតិ តិវិធោ។ “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, កប្បស្ស អសង្ខេយ្យានី”តិ (អ. និ. ៤.១៥៦) ឯត្ថ ហិ មហាកប្បោវ កប្បោតិ វុត្តោ។ “ព្រហ្មកាយិកានំ ទេវានំ កប្បោ អាយុប្បមាណ”ន្តិ (អ. និ. ៤.១២៣) ឯត្ថ កប្បេកទេសោ។ “កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតិ, កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទតី”តិ (ចូឡវ. ៣៥៤) ឯត្ថ អាយុកប្បោ។ អាយុកប្បំ អាយុវិធានំ កម្មស្ស វិបាកវសេន វា វស្សគណនាយ វា អាយុបរិច្ឆេទោតិ អត្ថោ។ តេសុ មហាកប្បំ សន្ធាយ បុច្ឆតិ, ឥតរោ បដិជានាតិ។

អថ នំ សកវាទី “សចេ តេ ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ, ‘យោ ចិរំ ជីវតិ, សោ វស្សសតំ អប្បំ វា ភិយ្យោ’តិ (សំ. និ. ២.១៤១) ឯវំ បរិច្ឆិន្នា អាយុកប្បា ឧទ្ធំ មហាកប្បំ វា មហាកប្បេកទេសំ វា ជីវេយ្យ ឥទ្ធិមយិកស្ស អាយុនា កាតព្ព”ន្តិ ចោទេតុំ ឥទ្ធិមយិកោ សោ អាយូតិអាទិមាហ។ ឥតរោ “ជីវិតិន្ទ្រិយំ នាម ឥទ្ធិមយិកំ នត្ថិ, កម្មសមុដ្ឋានមេវា”តិ វុត្តត្តា បដិក្ខិបតិ។ កោ បនេត្ថ ឥទ្ធិមតោ វិសេសោ, ននុ អនិទ្ធិមាបិ អាយុកប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អយំ វិសេសោ – ឥទ្ធិមា ហិ យាវតាយុកំ ជីវិតប្បវត្តិយា អន្តរាយករេ ធម្មេ

ឥទ្ធិពលេន បដិពាហិត្វា អត្តនា អកាលមរណំ និវារេតុំ សក្កោតិ, អនិទ្ធិមតោ ឯតំ ពលំ នត្ថិ។ អយមេតេសំ វិសេសោ។

អតីតំ អនាគតន្តិ ឥទំ អវិសេសេន កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ បដិញ្ញាតត្តា ចោទេតិ។ ទ្វេ កប្បេតិអាទិ “យទិ ឥទ្ធិយា ឱធិតបរិច្ឆេទំ អតិក្កមិតុំ សក្កោតិ, ន កេវលំ ឯកំ អនេកេបិ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យា”តិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ។ ឋបេត្វា ផស្សាតិអាទិ ន សព្ពំ ឥទ្ធិយា លព្ភតិ, ឥទ្ធិយា អវិសយោបិ អត្ថីតិ ទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឥទ្ធិពលកថាវណ្ណនា។

៦. សមាធិកថាវណ្ណនា

៤១៣-៤១៤. ឥទានិ សមាធិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ ឯកចិត្តក្ខណេ ឧប្បន្នាបិ ឯកគ្គតា សមាធានដ្ឋេន សមាធីតិ អគ្គហេត្វា “សត្ត រត្តិន្ទិវានិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហរិតុ”ន្តិអាទិវចនំ (ម. និ. ១.១៦០) និស្សាយ “ចិត្តសន្តតិ សមាធី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ សព្ពត្ថិវាទានញ្ចេវ ឧត្តរាបថកានញ្ច; តេ សន្ធាយ ចិត្តសន្តតីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ ចិត្តសន្តតិ សមាធិ, ចិត្តសន្តតិ នាម អតីតាបិ អត្ថិ, អនាគតាបិ អត្ថិ។ ន ហិ ឯកំ បច្ចុប្បន្នចិត្តមេវ ចិត្តសន្តតិ នាម ហោតិ, កិំ តេ សព្ពាបិ សា សមាធី”តិ ចោទេតុំ អតីតាតិអាទិមាហ, ឥតរោ តថា អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតិ។

តត្ថ អតីតំ និរុទ្ធន្តិអាទិ “ចិត្តសន្តតិយំ បច្ចុប្បន្នមេវ ចិត្តំ កិច្ចករំ, អតីតានាគតំ និរុទ្ធត្តា អនុប្បន្នត្តា ច នត្ថិ, កថំ តំ សមាធិ នាម ហោតី”តិ ទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ ឯកចិត្តក្ខណិកោតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស។ តតោ យោ សកសមយេ “សមាធិំ, ភិក្ខវេ, ភាវេថា”តិអាទីសុ បច្ចុប្បន្នកុសលចិត្តសម្បយុត្តា ឯកគ្គតា សមាធីតិ វុត្តា, តំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គីតិអាទិ “ឯកចិត្តក្ខណិកោ”តិ វចនមត្តំ គហេត្វា ឆលេន វុត្តំ, តេនេវ សកវាទិនា បដិក្ខិត្តំ។ ន វុត្តំ ភគវតាតិ សុត្តំ បុរិមបច្ឆិមវសេន បវត្តមានស្ស សមាធិស្ស អញ្ញោកិច្ចំ សាធេតិ, ន សន្តតិយា សមាធិភាវំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

សមាធិកថាវណ្ណនា។

៧. ធម្មដ្ឋិតតាកថាវណ្ណនា

៤១៥. ឥទានិ ធម្មដ្ឋិតតាកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “ឋិតាវ សា ធាតុ”តិ វចនំ និស្សាយ “បដិច្ចសមុប្បាទសង្ខាតា ធម្មដ្ឋិតតា នាម ឯកា អត្ថិ, សា ច បរិនិប្ផន្នា”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ បរិនិប្ផន្នានំ អវិជ្ជាទីនំ អញ្ញា ធម្មដ្ឋិតតា នាម បរិនិប្ផន្នា អត្ថិ, តាយបិ ច តេ ធម្មដ្ឋិតតាយ អញ្ញា ឋិតតា បរិនិប្ផន្នា អាបជ្ជតី”តិ

ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨲᩣᨿ ᨮᩥᨲᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨷᩁᩅᩣᨴᩦ ᩑᩅᩁᩪᨷᩥᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨮᩥᨲᨲᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪑᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨷᩥ ᩁᩪᨷᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ “ᨿᨴᩥ ᨲᩮ ᩁᩪᨷᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩔᩣᨷᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨲᩣᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩩᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ ᩃᩮᩈᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᩣ ᨲᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ , ᨲᩣᨿᨷᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩣᨿᨷᩦᨲᩥ ᨷᩁᨾ᩠ᨷᩁᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩩᨷᨧ᩠ᨨᩮᨴᨴᩮᩣᩈᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩣᨿ ᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨩᩁᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨴᩥᨠᩣᨠᩣᩁᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪙᪑᪓᪨ ᩁᩪᨷᩴ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ, ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᨳᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩥᨶᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩣᨶᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨲᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

១. សំវរោ កម្មន្តិកថាវណ្ណនា

៦៣០-៦៣២. ឥទានិ សំវរោ កម្មន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ "ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ, ន និមិត្តគ្គាហី ហោតី"តិ សុត្តំ និស្សាយ "សំវរោបិ អសំវរោបិ កម្ម"ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។

អថ នំ យា សកសមយេ ចេតនា "កម្ម"ន្តិ វុត្តា យថា សា កាយវចីមនោទ្វារេសុ បវត្តមានា កាយកម្មាទិនាមំ លភតិ, តថា "យទិ តេ សំវរោ កម្មំ, សោបិ ចក្ខុន្ទ្រិយាទីសុ បវត្តមានោ ចក្ខុកម្មាទិនាមំ លភេយ្យា"តិ ចោទេតុំ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិអាទិមាហ។ ឥតរោ តាទិសំ សុត្តបទំ អបស្សន្តោ ចតូសុ ទ្វារេសុ បដិក្ខិបិត្វា បច្ឆិមេ កាយទ្វារេ បសាទកាយំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, វិញ្ញត្តិកាយំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ សោ ហិ បសាទកាយម្បិ វិញ្ញត្តិកាយម្បិ កាយិន្ទ្រិយន្តេវ ឥច្ឆតិ។ មនោទ្វារេបិ វិបាកទ្វារំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, កម្មទ្វារំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ អសំវរេបិ ឯសេវ នយោ។ "ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា"តិ សុត្តំ តេសុ ទ្វារេសុ សំវរាសំវរភេទំ ទីបេតិ, ន តស្ស កម្មតំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

សំវរោ កម្មន្តិកថាវណ្ណនា។

២. កម្មកថាវណ្ណនា

៦៣៣-៦៣៧. ឥទានិ កម្មកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ "នាហំ, ភិក្ខវេ, សញ្ចេតនិកានំ កម្មាន"ន្តិ (អ. និ. ១០.២១៧) សុត្តបទំ និស្សាយ "សព្ពំ កម្មំ សវិបាក"ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេសំ "ចេតនាហំ, ភិក្ខវេ, កម្មំ វទាមី"តិ (អ. និ. ៦.៦៣) វចនតោ អវិសេសេន ចេតនា "កម្ម"ន្តិ វុត្តា; សា ច កុសលាកុសលាវ សវិបាកា, អព្យាកតា អវិបាកាតិ ឥមំ វិភាគំ អទស្សេត្វា សព្ពំ កម្មន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ បុន សព្ពា ចេតនាតិ បញ្ហេសុ អព្យាកតំ សន្ធាយ បដិក្ខេបោ, កុសលាកុសលំ សន្ធាយ បដិញ្ញា ចេតិតព្ពា។ វិបាកាព្យាកតាតិអាទិ សវិបាកាវិបាកចេតនំ សន្ធាយ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។ "នាហំ, ភិក្ខវេ"តិ សុត្តំ សតិ បច្ចយេ និព្ពត្តារហំ វិបាកបដិសំវេទនំ សន្ធាយ វុត្តំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

កម្មកថាវណ្ណនា។

៣. សទ្ទោ វិបាកោតិកថាវណ្ណនា

᪆᪃᪆-᪆᪃᪇᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷᨧᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᩔᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨷᩩᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩔᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪃᪃᪆) ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨾᩉᩣᩈᩴᨥᩥᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮᩈᩴ “ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩋᨶᩩᨷᨵᨾ᩠ᨾᩣᨧ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩩᨷᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩩᨡᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩮᨴᨶᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᨭᩥᩃᩣᨽᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨧᩥᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨾᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪄᪨ ᩈᩊᩋᩣᨿᨲᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪆᪃᪈-᪆᪄᪀᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩊᩋᩣᨿᨲᨶᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩊᩋᩣᨿᨲᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨾᩉᩣᩈᩴᨥᩥᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨ ᩈᩊᩋᩣᨿᨲᨶᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᩴ ᩈᩥᨿᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ, ᨶ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨾᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩊᩋᩣᨿᨲᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪅᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪅᪄᪁-᪅᪄᪅᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᨲᩣᨿ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨷᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨲᩔ ᨶᩥᨿᨾᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩮᨶ ᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᨲᩣᨿ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨

ᨾᩣᨲᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᨾᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ – ᨴ᩠ᩅᩮ ᨶᩥᨿᩣᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨧ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨧ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᨲᨬ᩠ᨧ ᨹᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᨿᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨲᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨶᩥᩁᨿᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᨿᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᨾᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᨧ ᨹᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᨣ᩠ᨣᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨷᨶᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩈᩮᩣ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨷᨶᩔ ᨶᩥᨿᩣᨾᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩈᩥ, ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᩅᨴᩣᨾ – “ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

អកេប្ដា អត្តូទាតិ បនេញ្ញុ អាគត្តូទិយាកាចំ សក្ខាយ បដិក្លិបតិ, សត្តក្កត្តបទយំ សក្ខាយ បដិខាតាតិ។ អត្តិ សេវា តិយារេយាតិ បនេញ្ញា សត្តក្កត្តបទយតាយ តិយាយំ អបស្សនេត្តា បដិក្លិបតិ។ អត្តិ តេ សតិបដ្ឋាតាតិអាឌិ តិយាយសក្លាតេ យក្កឆេយូ ឥនស្សព្ធំ ចុត្តា។ តស្ស បត បុត បឆយយក្កាតុប្បត្តិតេតា តេបិ តត្តិ, តស្មា បដិក្លិបតិ។ សេសនេយត្តុ ក្វុត្តាគត្តនេយច។ តត្ សេវា សត្តក្កត្តបទនេយាតិ ឲត្តុ កកចា “អយំ បុក្កេលិ ឲត្តេក កនេច សក្ខាចិត្វា បរិតិត្ថាឃិស្សតិ, អយំ ឲត្តេក”តិ អត្តនេគា ឌាពាលចោលេត ញ្ញាពនេទាតិ, ត កចតិយាយំ តាយ កិច្ចិ តេតត សត្តក្កត្តបទនេយា, តេកាលំតេការេលិ, ឲកឌីឌី ចាតិ ចុត្តំ, តស្មា អសាឆកនេយតត្តិ។

សត្តក្កត្តបទយកថាចណ្ណតា។

៤៣៩-៤៣លិ៍។ តេកាលំតេកាលឲកឌីឌិកថានឃាបិ ត្ថយិតាចុបិនេឃត នេចឌិតន្តា។

តេកាលំតេកាលឲកឌីឌិកថាចណ្ណតា។

ប៉។ ឌីចិតារចោរោបតកថាចណ្ណតា

៤៣ប៉-៤៣ឆ៍។ ត្ថឥាតិ ឌីចិតារចោរោបតកថា តាយ តេហាតិ។ តត្ត ឃស្មា ឥោរសយ្យឃុនេត្តត ចិនេត្តត បិលាតិបិនេតា តេហាតិ, ឥោរសោ ច ឌិដ្ឋិសយ្យត្តស្ស អប្បហិតេគា, តស្មា “ឌិដ្ឋិសយ្យនេត្តា សត្ថិច្ច បិលំ ឌីចិតា តេចារោរបឃ្យា”តិ តេឃន៌ លត្ថិ, សេឃ្យចាបិ បុត្តាសលិឃាបរសលិឃាគំ; តេ សក្ខាយ ឌិដ្ឋិសយ្យនេត្តាតិ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ត្ថតរស្ស។ សត្ថិច្ច យាតទត្តិអាឌិបនេញ្ញុ បត “អដ្ឋាគនេយតំ អគចកានេសា”តិ សុត្តកនេឃត បដិក្លិបតិ។ សត្តុទិ អការនេចាតិអាឌិ សត្តុទាឌីសុ សការចស្ស សិក្លាបឥស្ស ចិតិក្កយាកាចឥស្សតត្តំ ចុត្តា។ ត្ថតនេទា បត អក្សលចនេសត តស្ស អការនេចា តាយ តត្តីតិ បដិក្លិបិត្វា សការចកាចត្តា សយ្យដិដ្ឋិត្វា បុត អការនេចាតិ បុនេដ្ឋា តេតសុ តេតសុ កិនេច្ចសុ បសុតតាយ ចិក្លិត្តាគំ អសតិយា អយតសិកានេទត នេចតិនេឃ អកិចាឆតបឆក្លិលាកនេលាកាចំ សក្ខាយ បដិខាតាតិ។ បុត ឌ្វហនេឥយ្យាតិអាឌិតា តនេឃត បុនេដ្ឋា តាឌិសាយ កិរិយាយ សត្ថិច្ច អកនេលតេតា បដិក្លិបតិ។ សេសនេយត្តុ ក្វុត្តាគត្តនេយចាតិ។

ឌីចិតារចោរោបតកថាចណ្ណតា។

ឆ៍។ ឥក្កតិកថាចណ្ណតា

៤៤០-៤៤៧។ ត្ថឥាតិ ឥក្កតិកថា តាយ តេហាតិ។ តត្ត តេឃ ឥក្កតិត្ថា ឥក្កតិសត្តាគំ ទ្វបិឌិអារេយូលំ តល្លុញ្ញាតិ ក្វកឃយ្យិ ឥក្កតីតិ កតេហត្វា បុត តថា អចិកឌិត្វា អចិនេសនេសនេតច “ឌិដ្ឋិសយ្យត្តស្ស បហិតា ឥក្កតី”តិ ចឥត្តិ, សេឃ្យចាបិ ក្វុត្តរាបឆកា; តេ សក្ខាយ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស,

ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᩣᨷᩣᨿᩥᨠᩮ ᩁᩪᨷᩮ ᩁᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩣ, ᨲᩔ ᨧᩮᨲᨶ ᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨
ᩈᩈᩮᨿᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨲᩮᨿᨧ᪨ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨷᨷᩁᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩉᩣᨶᩮᨿᨧ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿᩥᨠᩥᨲᩃ᩠ᩃᩣᨷᩉᩣᨶᩴ ᨧᩣ ᩉᩥᩮᨷᨲᩥ, ᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ
ᩏᨷᩥᨴᩥᩋᩣᩁᨿᩩᩃᩣᨿ ᨲᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨷᩉᩣᨶᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪐᪓᪐᪉᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨿᨠᨧᩥᨣᨣᨲᩣᨿᨷᩥ ᩅᩮᩈᨧ ᨶᩮᨿᩣᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩮᨿᩣ ᨧᩮᨠ᩠ᨠᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៣. តេរសមវគ្គោ

១. កប្បដ្ឋកថាវណ្ណនា

៦៥៤-៦៥៧. ឥទានិ កប្បដ្ឋកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ “សង្ឃំ សមគ្គំ ភេត្វាន, កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតី”តិ “សកលម្បិ កប្បំ សង្ឃភេទកោ និរយេ តិដ្ឋតី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកានំ; តេ សន្ធាយ កប្បដ្ឋោតិ បុដ្ឋា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. ឥទ្ធេ ច ទេសេតិ ឥទ្ធិ ចិតា ឥទ្ធិបាទេន សង្ឃភេទស្ស អភាវេស្សតត្ថំ វុត្តំ. កប្បោ ច សណ្ឋាតិ សង្ឃោ ច ភិជ្ជតីតិអាទិ “យាវ សោ សកលំ កប្បំ តិដ្ឋតិ, សណ្ឋហតេវា បដ្ឋាយ តំ កប្បំ កត្វា តត្ថ ឧប្បជ្ជិត្វា តិដ្ឋេយ្យា”តិ វេស្សន្តរំ វុត្តំ. អតីតត្តិកអាទិ ហេដ្ឋា វុត្តនិយាមេនេវ. កប្បដ្ឋោ ឥទ្ធិមាតិ បព្ពជ្ជាសង្ខាតាយ សម្បត្តិយា សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ, បរវាទិនោ បនស្ស ជាតិយា ឥទ្ធិ ឥច្ឆន្តិ, តំ សន្ធាយ បដិជានាតិ. ឆន្ទិទ្ធិបាទោតិអាទិ “ជាតិយា សាយ ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយាតិ លទ្ធិវសេន, កិំ តេន, យទិ បនស្ស ឥទ្ធិ អត្ថិ, ឥទ្ធិមា នេវេន ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា ភវេយ្យុ”ន្តិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ. អាបាយិកោ នេរយិកោតិ សុត្តំ យំ សោ ឯកំ កប្បំ អសីតិភាគេ កត្វា តតោ ឯកភាគមត្តំ កាលំ តិដ្ឋេយ្យ, តំ អាយុកប្បំ សន្ធាយ វុត្តំ, តស្មា អសាធកន្តិ.

កប្បដ្ឋកថាវណ្ណនា.

២. កុសលបដិលាភកថាវណ្ណនា

៦៥៨-៦៥៩. ឥទានិ កុសលបដិលាភកថា នាម ហោតិ. តត្ថ កប្បដ្ឋោ សកលកប្បំ និរយេ បច្ចមានោ បដិលភតិ. យេសំ ឧប្បត្តិ បដិលាភោ ហេយ្យ, តំ យោ ហុត្វា លោកុត្តរំ ចោ ន បដិលភតិ. យេសំ ឋានំ ចិត្តំ អកត្វា អជ្ឈាសយេន “សោ កុសលចិត្តំ ន បដិលភតី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេសំ ចិត្តំ ការកស្សេនេន តំ លទ្ធិំ និស្សាយ បុដ្ឋា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

កុសលបដិលាភកថាវណ្ណនា.

៣. អនន្តរាបយុត្តកថាវណ្ណនា

៦៦០-៦៦៣. ឥទានិ អនន្តរាបយុត្តកថា នាម ហោតិ. តត្ថ អនន្តរាបយុត្តោ នាម យោ មាតុឃាតាទីនំ អនន្តរិយកម្មានំ អញ្ញតរំ កត្វា នា អាណត្តិយា អាណាបេតិ, សោ អត្តនោ និយាមំ ចេតនាយ

ឧប្បាទិតត្តា មិច្ឆត្តនិយតតា ហោតិ, អភព្វោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុំ។ យស្ស អនិយតាយ អាណត្តិយា អាណត្តោ តំ កម្មំ ករិស្សតិ, សោ អត្ថសាធិកាយ ចេតនាយ អនុប្បាទិតត្តា ន មិច្ឆត្តនិយតោ, ភព្វោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុន្តិ ឥទំ សកសមយេ សន្និដ្ឋានំ។ យេសំ បន “អនិយតាយបិ អាណត្តិយា អភព្វោយេវ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុ”ន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេសំ តំ លទ្ធិំ ភិន្ទិតុំ សកវាទី បុច្ឆាបក្ខ ឋត្វា អនន្តរាបយុត្តោតិ បរវាទិនា អត្ថានំ បុច្ឆាបេតិ។ តេនេត្ថ បឋមបុច្ឆា បរវាទិស្ស, អត្ថសាធិកចេតនាយ អភាវំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ តតោ បរវាទី មាតុឃាតាទិកម្មស្ស អាណត្តត្តាវ “សោ មិច្ឆត្តនិយតោ”តិ មញ្ញតិ។ តស្មា មិច្ឆត្តនិយាមញ្ញាតិ បញ្ហាបុច្ឆតិ។ សកវាទី បន ឯកស្ស បុគ្គលស្ស ទ្វិន្នំ និយាមានំ អនោក្កន្តិមត្តមេវ សន្ធាយ ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។

តត្រ តំ កម្មន្តិ មាតុឃាតាទិកម្មំ។ តត្ថ អនិយតាណត្តិំ សន្ធាយ “អាមន្តា”តិ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ អនិយតម្បិ ហិ អាណត្តិំ បយោជេត្វា ឋិតស្ស “អននុច្ឆវិកំ មយា កត”ន្តិ កុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតេវ, វិប្បដិសារោ ជាយតេវ។ ហញ្ចីតិអាទិ កុក្កុច្ចុប្បត្តិមត្តំ គហេត្វា បរវាទិនា លទ្ធិបតិដ្ឋាបនត្ថំ វុត្តំ។

៩៩៦. ឥទានិ យស្ស អនិយតាណត្តិកស្សាបិ អនន្តរាបយុត្តស្ស បរវាទិនា សម្មត្តនិយាមោក្កមនំ បដិសិទ្ធំ, តមេវ បុគ្គលំ គហេត្វា អនន្តរាបយុត្តោបុគ្គលោ អភព្វោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, អត្ថតោ លទ្ធិវសេន បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ សកវាទី “អភព្វោ នាម មាតុឃាតាទិកម្មានំ ការកោ, កិំ តេ តេន តានិ កម្មានិ កតានី”តិ ចោទេត្វា មាតា ជីវិតា វោរោបិតាតិអាទិមាហ។ ឥតរោ តេសំ វត្ថុំ អរោគតាយ តថារូបំ កិរិយំ អបស្សន្តោ “ន ហេវ”ន្តិ បដិក្ខិបតិ។

តំ កម្មំ បដិសំហរិត្វាតិ អនិយតាណត្តិកម្មំ សន្ធាយ វុត្តំ។ តស្មិញ្ហិ “មា ខោ មយា អាណត្តំ អកាសី”តិ អាណត្តំ និវារេន្តេន បដិសំហដំ នាម ហោតិ។ បដិសំហដត្តាយេវ ចេត្ថ កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទិតំ, វិប្បដិសារោ បដិវិនីតោ នាម ហោតិ។ ឯវំ សន្តេបិ បនេត្ថ បុរិមាណត្តិយាយេវ និយតភាវំ មញ្ញមានោ បរវាទី “អាមន្តា”តិ បដិជានាតិ។ អថ នំ សកវាទី តស្ស កម្មស្ស បដិសំហដភាវំ សម្បដិច្ឆាបេត្វា អត្ថតោ លទ្ធិំ បតិដ្ឋាបេត្វា ហញ្ចីតិអាទិមាហ។

៩៩៧. បុន អនន្តរាបយុត្តោតិ បរិយោសានបញ្ហោ បឋមបញ្ហោវិយ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ តត្រ តំ កម្មន្តិ អនុយោគោ បរវាទិស្ស, បដិសំហដកាលតោ បុព្វេ បយុត្តកាលំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ បយុត្តបុព្វតាមត្តំ គហេត្វា អនិយតាណត្តិវសេន ហញ្ចីតិ លទ្ធិបតិដ្ឋាបនំ បរវាទិស្ស។ អយំ បន លទ្ធិ អយោនិសោ បតិដ្ឋិតត្តា អប្បតិដ្ឋិតាវ ហោតីតិ។

អនន្តរាបយុត្តកថាវណ្ណនា។

៣. និយតស្ស និយាមកថាវណ្ណនា

៤៤២-៤៤៣។ ឥទានិ និយតស្ស និយាមកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ទុវិធោ និយាមោ – មិច្ឆត្តនិយាមោ ច អានន្តរិយកម្មំ, សម្មត្តនិយាមោ ច អរិយមគ្គោ។ ឥមេ ទ្វេ និយាមេ ឋបេត្វា អញ្ញោ និយាមោ នាម នត្ថិ។ សេដ្ឋាបិ ហិ សេសា តេក្ខយកប្បា អនិយតា នាម។ តេហិ សម្ភាកេតាបិ អនិយតោយេវ។ ពុទ្ធេហិ បន អត្តនោ ញាណពលេន “អយំ សត្តោ អនាគតេ ពោធិំ បាបុណិស្សតី”តិ ព្យាកតោ ពោធិសត្តោ បុញ្ញុស្សទត្តា និយតោតិ វុច្ចតិ។ ឥតិ ឥមំ វោហារមត្តំ គហេត្វា “បច្ឆិមភវិកោ ពោធិសត្តោ តាយ ជាតិយា ភព្វោ ធម្មំ អភិសមេតុ”ន្តិ អធិប្បាយេន “និយតោ និយាមំ ឱក្កមតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយាបរសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ មិច្ឆត្តនិយតោតិអាទិ អញ្ញេន និយាមេន និយតស្ស អញ្ញនិយាមាភាវទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ បុព្ពេ មគ្គំ ភាវេត្វាតិអាទិ និយាមប្បភេទទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ សតិបដ្ឋានន្តិអាទិ ឯកស្មិម្បិ និយាមេ ធម្មប្បភេទទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ ភព្វោ ពោធិសត្តោតិ វចនំ កេវលំ ពោធិសត្តស្ស ភព្វតំ ទីបេតិ, ន និយតស្ស និយាមោក្កមនំ, តស្មា អសាធកំ។ សោ ហិ បុព្ពេ ឯកេតបិ និយតធម្មេន អនិយតោ ពោធិមូលេ សច្ចទស្សនេន និយាមំ ឱក្កន្តោតិ។

និយតស្ស និយាមកថាវណ្ណនា។

៣។ និវុតកថាវណ្ណនា

៤៤៤-៤៤៥។ ឥទានិ និវុតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ពុទ្ធស្ស ពុទ្ធកិច្ចាករណតោ នីវរណេហិ និវុតោ ឱផុដោ បរិយោនទ្ធោ ច នីវរណំ ជហតីតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ និវុតោតិបុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ រត្តោ រាគន្តិអាទិ និវុតស្ស នីវរណជហនេ ទោសទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេតិអាទិ វិក្ខម្ភនវិសុទ្ធិយា វិសុទ្ធស្ស សមុច្ឆេទវិសុទ្ធិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ តស្ស ឯវំ ជានតោតិអាទិ ជានតោ បស្សតោ អាសវក្ខយំ ទីបេតិ, ន និវុតស្ស នីវរណជហនំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

និវុតកថាវណ្ណនា។

៤។ សម្មុខីភូតកថាវណ្ណនា

៤៤៦-៤៥០។ ឥទានិ សម្មុខីភូតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ សម្មុខីភូតោតិ សំយោជនានំ សម្មុខីភាវំ តេហិ សមង្គីភាវំ ឧបគតោ។ សេសមេត្ថ និវុតកថាសទិសមេវាតិ។

សម្មុខីភូតកថាវណ្ណនា។

៥។ សមាបន្នោ អស្សាទេតីតិកថាវណ្ណនា

᪙᪖᪑-᪙᪖᪓᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩔᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨸᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᨴᩔᩣᨴᩮᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᨧᨶᩴ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪑᪒᪓) ᨶᩥᩔᩣᨿ “ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩔᩣᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩣ ᨧᩔ ᨫᩣᨶᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨫᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨲᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᨲᩔ ᨫᩣᨶᩔ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨲᩮᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩴ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ, “ᨲᨴᩔᩣᨴᩮᨲᩦ”ᨲᩥᩅᨧᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨴᩔᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨫᩣᨶᩃᩣᨽᩥᨶᩮᩣ ᨫᩣᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨫᩣᨶᩔᩣᨴᩴ ᩈᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴᨿᩮᩅ ᨫᩣᨶᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨫᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩔᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪗᪨ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪖᪔᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩣ ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩴ ᩅᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᩋᨽᩥᩅᨴᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪔᪐᪘) ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦ”ᨲᩥᩅᨧᨶᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩣᨿᨸᩥ ᩁᩣᨣᩔᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᩈᩣᨲᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩮ ᩁᩣᨣᩮᩣ “ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨾᩮ ᩑᨲᨴᩮᩅ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣ᪨ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

᪙᪖᪕᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨶ ᩅᩥᨶᩥᩅᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᨾᩮᩅ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩁᩣᨣᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨸᨶ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨾᨬ᩠ᨬᨶᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨶᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡ ᨠᩣᨾᩈᩩᨡᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨾᩮᨲᩴ ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᩔᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩈᩣᨲᩁᩣᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪘᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪖᪙-᪙᪗᪐᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨸᨲᨱ᩠ᩉᩣ...ᨸᩮ... ᨵᨾ᩠ᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ,

បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសបញ្ហាតំ បាឡិនយា អត្ថា និយ្យាតិ។ កាមតណ្ហាតិអាទីហិ តីហិ កោដ្ឋាសេហិ ឆបិ តណ្ហា សង្ខិបិត្វា ទស្សិតា។ រូបាទីសុ ហិ ឆសុ អារម្មណេសុ កាមស្សាទវសេន បវត្តា តណ្ហា កាមតណ្ហា។ “ភវិស្សតិ អត្តា ច លោកោ ចា”តិ សស្សតទិដ្ឋិសហគតា តណ្ហា ភវតណ្ហា។ “ន ភវិស្សតី”តិ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិសហគតា តណ្ហា វិភវតណ្ហាតិ។ តត្ថ សា ធម្មតណ្ហាតិ បទំ តណ្ហាយ ធម្មារម្មណំ អារព្ភ បវត្តិំ ទីបេតិ, ន អព្យាកតភាវំ។ តស្មា អសាធកន្តិ។

ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិកថាវណ្ណនា។

១០។ ធម្មតណ្ហានទុក្ខសមុទយោតិកថាវណ្ណនា

៩២១-៩២៤។ ឥទានិ ធម្មតណ្ហា នទុក្ខសមុទយោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្រាបិ យស្មា សា ធម្មតណ្ហាតិ វុត្តា, តស្មា ន ទុក្ខសមុទយោតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំយេវ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសំ បុរិមកថាសទិសមេវាតិ។

ធម្មតណ្ហា នទុក្ខសមុទយោតិកថាវណ្ណនា។

តេរសមោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪁᪄᪨ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩤ

᪁᪨ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨴᩉᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪆᪈᪆-᪆᪉᪀᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨴᩉᨶᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨶ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩣᨣᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨴᩉᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨥᩥᨠᩣ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ; ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨸᨱᩥᨵᩦᨲᩥ ᩏᨽᨿᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨽᩅᩘᨣᩴ ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩣ᪨ ᨽᩅᩘᨣᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨱᩥᨴᩉᨲᩥ ᨮᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᨱᩥᨵᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩋᨶᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨲᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᨶᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩤ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨿᨴᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩔᩮᩅ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨶᨶᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩁᩣᨣᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩈᩁᩣᨣᩅᩥᩁᩣᨣᩩᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ, ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨴᩉᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪂᪨ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩩᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪆᪉᪁-᪆᪉᪂᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩩᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩮᩈᩥᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᩮᩅ ᩒᨷᨷᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᨠᩣᨿᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩮᩅ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥᨠᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨲᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣ, ᨲᩔᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩅᩣ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᨠᩈᨾᨿᩮ ᩅᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨿᩮ ᨸᨶ ᩁᩣᨣᨣᨻ᩠ᨽᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩥᨠᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩴ ᩋᩘᨠᩩᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨻᩦᨩᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩴ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮᨿᩮᩅ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩘᨣᨸᨧ᩠ᨧᩘᨣᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩮ ᩈᨲᩥ ᩁᩪᨷᩮᨷᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨣᨲᩔᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩤᨴᩥᩔ᪨ ᨸᩁᩮᨲᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨣᨲᩔ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᩮᩈᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩩᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪃᪨ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

៦៩៦-៦៩៧. ឥទានិ អនន្តរបច្ចយកថា នាម ហោតិ. តត្ថ នច្ចគីតាទីសុ រូបទស្សនសទ្ទសវនាទីនំ លហុបរិវត្តិតំ ទិស្វា “ឥមានិ វិញ្ញាណានិ អញ្ញមញ្ញស្ស អនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ ចក្ខុវិញ្ញាណស្សាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សោតវិញ្ញាណំ រូបារម្មណំយេវាតិ យទិ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា ឧប្បជ្ជេយ្យ, វិបាកមនោធាតុ វិយ រូបារម្មណំ សិយាតិ ចោទេតុំ វុត្តំ. ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណន្តិ បញ្ហេសុ សុត្តាការេន បដិក្ខិបិត្វា អនន្តរុប្បត្តិំ សល្លក្ខេត្វា លទ្ធិវសេន បដិជានាតិ. តញ្ញេវ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សោតវិញ្ញាណន្តិ យថា បឋមជវនានន្តរំ ទុតិយជវនំ មនោវិញ្ញាណាការេន តញ្ញេវ ហោតិ, កិំ តេ តថា ឯតម្បិ ឥទំ ឯកមេវាតិ បុច្ឆតិ. ឥមិនា នយេន សព្វវារេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ. នច្ចតិ គាយតីតិអាទិវចនំ អាវជ្ជនសមយានានត្តេ លហុបរិវត្តិតាយ វោកិណ្ណភាវំ ទីបេតិ, ន អនន្តរបច្ចយំ, តស្មា អសាធកន្តិ.

អនន្តរបច្ចយកថាវណ្ណនា.

៣. អរិយរូបកថាវណ្ណនា

៦៩៨-៦៩៩. ឥទានិ អរិយរូបកថា នាម ហោតិ. តត្ថ សម្មាវាចាកម្មន្តា រូបំ, តញ្ច ខោ “សព្វំ រូបំ ចត្តារិ ច មហាភូតានិ ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយរូប”ន្តិ (ម. និ. ១.៦៧) វចនតោ ឧបាទាយរូបន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស. តត្ថ អរិយានំ រូបំ, អរិយញ្ច តំ រូបន្តិ អរិយរូបំ. អាយតនាតិ លទ្ធិយំ ឋត្វា បដិញ្ញា ឥតរស្ស. កុសលន្តិ បុដ្ឋោ លទ្ធិវសេនេវ បដិជានាតិ. អនាសវបញ្ហាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. យំ កិញ្ចិ រូបន្តិ សុត្តំ ឋបេត្វា ភូតានិ សេសរូបស្ស ឧបាទាភាវំ ទីបេតិ, ន សម្មាវាចាកម្មន្តានំ. តេសញ្ហិ រូបត្តមេវ អសិទ្ធំ, កុតោ ឧបាទារូបតា; តស្មា អសាធកន្តិ.

អរិយរូបកថាវណ្ណនា.

៤. អញ្ញោ អនុសយោតិកថាវណ្ណនា

៧០០-៧០១. ឥទានិ អញ្ញោ អនុសយោតិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យស្មា បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ សានុសយោតិ វត្តព្វោ, ន បរិយុដ្ឋិតោតិ តស្មា អញ្ញោ អនុសយោ, អញ្ញំ បរិយុដ្ឋានន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អញ្ញោ កាមរាគានុសយោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សេសំ ហេដ្ឋា អនុសយកថាយំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ. សានុសយោតិអាទិ បន តស្មិំ សមយេ អនុសយស្ស អប្បហីនត្តា សានុសយោតិ វត្តព្វតំ, អនុប្បន្នត្តា ច បរិយុដ្ឋិតោតិ អវត្តព្វតំ ទីបេតិ, ន អនុសយបរិយុដ្ឋានានំ អញ្ញត្តំ, តស្មា អសាធកន្តិ.

ອໂຍ຺ຍ ອນຸສໂຍຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໔. ປຣິຍຸຏ຺ຐານໍ ຈິຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໗໐໑. ອິທານິ ປຣິຍຸຏ຺ຐານໍ ຈິຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ອນິຈ຺ຈາທິໂຕ ມນສິກໂຣໂຕປິ ຣາຄາທໂຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ. ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ – "ອເປ຺ປກຖາ, ໂກ ກາຣຓ຺ຑວ, ອຍຸກ຺ໂຕ ມນສິກຣິສ຺ສາມີຕິ ຍຸກ຺ໂຕ ຈ ມນສິກໂຣຕີ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໑໒໗). ຕສ຺ມາ ປຣິຍຸຏ຺ຐານໍ ຈິຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ຘການໍ ເຍວ; ເຕ ສນ຺ຘາຍ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຕິຍ຺ຍາ ອິຕຣສ຺ສ. ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວາຕິ.

ປຣິຍຸຏ຺ຐານໍ ຈິຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິກຖາວຓ຺ຓນາ.

໗. ປຣິຍາປນ຺ນກຖາວຓ຺ຓນາ

໗໐໒-໗໐໓. ອິທານິ ປຣິຍາປນ຺ນກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ກາມຣາໂຄ ກາມຘາຕຸໍ ອນຸເສຕິ, ກາມຘາຕຸປຣິຍາປນ຺ໂນຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ຣູປຣາຄາຣູປຣາຄາປິ ຣູປຘາຕຸອຣູປຘາຕຸໂຍ ອນຸເສນ຺ຕິ, ຣູປຘາຕຸອຣູປຘາຕຸປຣິຍາປນ຺ນາ ເຍວ ຈ ນາມ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ຘການຍ຺ເຈວ ສມ຺ມິຕິຍານຍ຺ຈ; ເຕ ສນ຺ຘາຍ ຣູປຣາໂຄຕິ ປຸຈ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຕິຍ຺ຍາ ອິຕຣສ຺ສ. ຕຕ຺ຖ ອນຸເສຕີຕິ ຍຖາ ກາມຣາໂຄ ກາມຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕາຍໍ ກາມຘາຕຸໍ ສຫຊາຕວເສນ ອນຸເສຕິ, ກິໍ ເຕ ເອວໍ ຣູປຣາໂຄ ຣູປຘາຕຸນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ປຣິຍາປນ຺ໂນຕິ ຍຖາ ຈ ໂສ ຕິວິຘາຍ ກາມຘາຕຸຍາ ກິເລສກາມວເສນ ປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ກາມຘາຕຸປຣິຍາປນ຺ໂນ, ກິໍ ເຕ ເອວໍ ຣູປຣາໂຄປິ ຣູປຘາຕຸປຣິຍາປນ຺ໂນຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອິຕໂຣ ປນ ອຘິປ຺ປາຍໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເກວລໍ ລທ຺ຘິວເສນ ອາມນ຺ຕາຕິ ປຕິຊານາຕິ. ອຖ ນໍ ຕທຕ຺ຖໍ ສລ຺ລກ຺ຂາເປຕຸໍ ກຸສລວິປາກກິຣິຍສງ຺ຂາເຕຫິ ສມາປເຕ຺ຕສິຍາທີຫິ ສໍສນ຺ເທຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຕຸໍ ສມາປເຕ຺ຕສິໂຍຕິອາທິມາຫ. ເສສເມຕ຺ຖ ຍຖາປາຬິເມວ ນິຍ຺ຍາຕິ. ຕຕ຺ຣ ກາມຣາຄສ຺ເສວ ກາມຘາຕຸຍໍ ອນຸສຍພາວໍ ປຣິຍາປນ຺ນຕຍ຺ຈ ທີເປຕິ, ນ ອິຕເຣສໍ ອິຕຣຘາຕູສູຕິ.

ປຣິຍາປນ຺ນກຖາວຓ຺ຓນາ.

໕. ອພ຺ຍາກຕກຖາວຓ຺ຓນາ

໗໐໔-໗໐໕. ອິທານິ ອພ຺ຍາກຕກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ວິປາກກິຣິຍຣູປນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕໍ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ອພ຺ຍາກຕໍ ອວິປາກຕ຺ຕາ ອພ຺ຍາກຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທິຏ຺ຐິຄຕໍ "ສສ຺ສໂຕ ໂລໂກຕິ ໂຂ, ວຈ຺ຉ, ອພ຺ຍາກຕເມຕນ຺"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໓໐໔ ໂຖກໍ ວິສທິສໍ) ສສ຺ສຕາທິກາເຣນ ອກຖິຕຕ຺ຕາ. ເອວໍ ປນ ທ຺ວີຍໍ ວິການໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຸຣິມາພ຺ຍາກຕໍ ວິຍ ທິຏ຺ຐິຄຕມ຺ປິ ອພ຺ຍາກຕນ຺ຕິ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອນ຺ຘການຍ຺ເຈວ ອຸຕ຺ຕຣາປຖການຍ຺ຈ; ເຕສໍ ຕໍ ວິກາໍ

[illegible] ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨷᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪉᪨ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨠᨳᩣ

᪄᪀᪉-᪄᪁᪀᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨫᩣᨶᩃᩣᨽᩦ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩅᩦᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨷᨶ ᩅᩥᨣᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣᨲᩥ , ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨷᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨾᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

១. បច្ចយតាកថាវណ្ណនា

៧១១-៧១៧។ ឥទានិ បច្ចយតាកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យោ ធម្មោ យេសំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, សោ យេសំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, តេសញ្ញេវ យស្មា អារម្មណានន្តរសមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ន ហោតិ, យោ ច អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ, សោ យស្មា តេសំយេវ អនន្តរសមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ន ហោតិ, តស្មា បច្ចយតា វវត្ថិតាតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតីតិ។

បច្ចយតាកថាវណ្ណនា។

២. អញ្ញមញ្ញបច្ចយកថាវណ្ណនា

៧១៨-៧១៩។ ឥទានិ អញ្ញមញ្ញបច្ចយកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យេសំ សមយេ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិ អយមេវ អត្ថិ, “សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជា”តិ អយំ នត្ថិ, តស្មា អវិជ្ជាវ សង្ខារានំ បច្ចយោ, ន បន សង្ខារា អវិជ្ជាយាតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ អវិជ្ជាសង្ខារាទីនំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយតាបិ អត្ថីតិ ទស្សេតុំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អវិជ្ជា សង្ខារេនាតិ ឯត្ថ អបុញ្ញាភិសង្ខារោវ គហិតោ។ តស្មា សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជាតិ ឯត្ថ សហជាតអញ្ញមញ្ញអត្ថិអវិគតសម្បយុត្តវសេន បច្ចយតា វេទិតព្វា។ ឧបាទានបច្ចយាបិ តណ្ហាតិ ឯត្ថ ឋបេត្វា កាមុបាទានំ សេសានិ តីណិ ឧបាទានានិ អវិជ្ជាយ សង្ខារា វិយ តណ្ហាយ បច្ចយា ហោន្តីតិ វេទិតព្វានិ។ សេសំ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ។ ជរាមរណបច្ចយាតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, នាមរូបំ វិញ្ញាណបច្ចយាតិ សកវាទិស្សាតិ។

អញ្ញមញ្ញបច្ចយកថាវណ្ណនា។

៣. អទ្ធាកថាវណ្ណនា

៧២០-៧២១។ ឥទានិ អទ្ធាកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, កថាវត្ថូនី”តិ (អ. និ. ៣.៦៨) សុត្តំ និស្សាយ កាលសង្ខាតោ អទ្ធា នាម បរិនិប្ផន្នោ អត្ថីតិ យេសំ លទ្ធិ; តេសំ “អទ្ធា នាម កោចិ បរិនិប្ផន្នោ នត្ថិ អញ្ញត្រ កាលបញ្ញត្តិមត្តា។ រូបាទយោ បន ខន្ធាវ បរិនិប្ផន្នា”តិ វិភាគំ ទស្សេតុំ អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “សចេ សោ បរិនិប្ផន្នោ, រូបាទីសុ

អេតេន អញ្ញតរេន កថិតន្”តិ ចោទេត្វា រូបន្តិអាទិមាហ។ ឥតរោ បដិក្ខិបតិ។ សេសំ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតីតិ។

អទ្ធាកថាវណ្ណនា។

៣។ ខណលយមុហុត្តកថាវណ្ណនា

៦១១-៦១២។ ខណលយមុហុត្តកថាយម្បិ ឯសេវ នយោ។ សព្វេបិ ហេតេ ខណាទយោ អទ្ធាបរិយាយា ឯវាតិ។

ខណលយមុហុត្តកថាវណ្ណនា។

៤។ អាសវកថាវណ្ណនា

៦១៣-៦១៤។ ឥទានិ អាសវកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា ចតូហិ អាសវេហិ ឧត្តរិ អញ្ញេ អាសវា នាម នត្ថិ, យេន ចត្តារោ អាសវា សាសវា សិយុំ, តស្មា ចត្តារោ អាសវា អនាសវាតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ហេតុវាទានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តេ អាសវា អនាសវា, ឯវំ សន្តេ តេហិ មគ្គាទិលក្ខណប្បត្តេហិ កថិតន្”តិ ចោទេត្វា មគ្គោតិអាទិមាហ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អាសវកថាវណ្ណនា។

៥។ ជរាមរណកថាវណ្ណនា

៦១៥-៦១៦។ ឥទានិ ជរាមរណកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ជរាមរណំ នាម អបរិនិប្ផន្នត្តា លោកិយន្តិ វា លោកុត្តរន្តិ វា ន វត្តព្វំ។ “លោកិយា ធម្មា លោកុត្តរា ធម្មា”តិ ហិ វុត្តេ ជរាមរណំ នេវ លោកិយបទេ, ន លោកុត្តរបទេ តិដ្ឋតិ។ តត្ថ យេសំ ឥមំ លក្ខណំ អនាទិយិត្វា លោកុត្តរានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ លោកុត្តរន្តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតីតិ។

ជរាមរណកថាវណ្ណនា។

៦។ សញ្ញាវេទយិតកថាវណ្ណនា

᪇᪄᪂-᪇᪄᪃᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᩈᩣ ᨶᩮᩅ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᨶ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴᨿᩮᩅ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᨠᨳᩣᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪂᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪅᪀-᪇᪅᪁᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪃᪨ ᨲᨲᩥᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪅᪄᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᨾᩁᨱᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᨶ ᨾᩁᨱᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᩁᨱᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨸᩥ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩁᩣᨩᨣᩥᩁᩥᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨿᨸᩥ ᨾᩁᨱᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᨾᩁᨱᩈᨾᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨾᩁᨱᩈᨾᨿᨬ᩠ᨧ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨾ ᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩉᩥ ᨹᩔᩣᨴᩦᩉᩥ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᩋᨹᩔᨠᩔ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩮᩈᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ ᩅᩥᩈᩴ ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩮ ᩈᩁᩦᩁᨸᨠᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨶ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪇᪅᪅-᪇᪅᪆᪨ ᨠ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᨸᩥ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᨶᩣ “ᨶᩥᨿᩣᨾᩮ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨾᩁᨱᩈᨾᨿᩮᨿᩮᩅ ᨾᩁᨲᩥ, ᨶᩣᩈᨾᨿᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᨾᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ – ᨿᨴᩥ ᨶᩥᨿᩣᨾᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣᨸᩥ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᨶ ᨧᩅᨲᩥ, ᨶ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩔ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔᩣᨸᩦᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪑᪕᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩁᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ, ᩈᩣ ᨧ ᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᨷᨶ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩋᩃᩮᩣᨽᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨶ ᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

᪗᪑᪖᪨ ᩍᨵᩣᨷᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩦᨲᩥ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᩃᩮᨵ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩁᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᨲᩣ, ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨷᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨴᩴ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨷᩥ ᩍᨴᩮᨲᩣ ᨲ᩠ᩅᨲᩔ ᩋᨲᩣᨠᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨷᩥ ᩍᨾᩣᨿ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨠᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪑᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨧᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪑᪗᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨧᨿᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨧᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ "ᨿᨴᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨧᨿᩮᩣ, ᨹᩔᩣᨴᩦᩉᩥᨷᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨹᩔᩪᨷᨧᨿᩣᨴᩥᨶᩣ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ"ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨

᪗᪑᪘-᪗᪑᪙᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨷᩁᨲᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᨶᩣᨲᩥᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

᪗᪒᪐᪨ ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᨶ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨿᩮᩅ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨴᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ

ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨧ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨽᨿᩮᨶ ᨧ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨿᩴ ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨧᩥᨿᩴ ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩣᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ ᨧ

ᩃᩥ᪃ᩮ᩶ ᨠᩣᨿᩥᨠᩁᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᨲᩥ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᨿᩮᨲᩣᨧ ᨧᩥᨸᩥᨠᩮᩣ ᨽᩥᨭ᩠ᨭᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨽ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩮ ᨿᩣᨧ ᩋᨠ᩠ᨠᩕᨸ᩠ᨿᩣᨣᩣ ᨭᩦᨿᩴ ᨧᩥᨿ ᨿᩣᨧ ᨧᩥᨸᩥᨠ᩠ᨿᨸ᩠ᨿᩣᨣᩣ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥᩈ᩠ᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩣᨲᩥ ᨲᩮᨭ᩠ᨭᩣᨧ ᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᨧᩥᨸᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩁᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᨿᩣᨧ ᨧᩥᨸᩥᨠ᩠ᨿᨸ᩠ᨿᩣᨣᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥᩈ᩠ᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨿᩥ ᨶᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨧᩥᨸᩥᨠᩮᩣ ᩈᩣᩁᨿᩮᩣᨱᩣᨲᩥ ᨭᨣᩴ ᨧᩥᨸᩥᨠᩮᩣ ᨧᩥᨿ ᨧᩥᨸᩥᨠᨥᨿᩮᩣᨥᨿᩮᩣᨸᩥ ᩋᩣᩁᨿᩮᩣᩊᨸᨭᩥᨸᨴ᩠ᨵᩮᨿᨧᩣᨲᩥ ᨶᩮᩣᨣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨭᨲᩮᩁᩣ ᨸᨽ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨧᩈᩮᨽᨠᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩣᨲᩥ, ᨶᨠᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᩥᩮᨿᨸᩥ ᨶᩮᩈᨧ ᨽᨿᩣ ᩈᩈᨿᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨧᩣᨸᩥᨬ᩠ᨬᨭᩮᨿᨧ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ

ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᨠᨳᩣᨧᨱ᩠ᨱᨽᩣ

ᨸᨭ᩠ᨭᩁᩈᨿᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩣ

ᨲᨲᩥᨿᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩮᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៩។ សោឡអសមបចេក្កា

១។ តិក្កហកឆាចណ្ណតា

៤៣២-៤៣៣។ ប្ពូតាតិ តិក្កហកឆា តាយ ហោតិ។ ពត្ត ឃេ លេរិក ពលប្បត្តា ចឹក្ខតា, តេ ឃ៏ បទេស្ស ចិត្ត តិក្កហិញ្ញំ ត បក្ករេលាឃ្យំ, កា តេពរំ ពលប្បត្តិ, កោ ចឹការចោ។ ពលប្បត្តិឃា បត ចឹការចេត ច អទ្ធា តេ បទេស្ស ចិត្ត តិក្កឈ្ញតិ ឃេរំ លទ្ធិ, សេឃ្យឆាបិ យហាបស្លិកាត់; តេ បត្តាឃ បទោ បទេស្យាតិ ប្ញុទ្ធា បកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ប្ពូតទេស្ស។ ពត្ត តិក្កឈ្យាតិតិ រំកិលេបាបត្តិតោ តិចាទេតិ។ សេបេយត្ត ឃឆាបិញ្ញូលេច តិឃ្យាតិតិ។ បក្កហកឆាឃបិ ៦សេច តឃោ។

តិក្កហកឆាចណ្ណតា។

២។ ប្យុលាត្យុប្បជាតកឆាចណ្ណតា

៤៣៤-៤៣៥។ ប្ពូតាតិ ប្យុលាត្យុប្បជាតកឆា តាយ ហោតិ។ ពត្ត “ពាហូត់ ចត តោ កកចា ប្យុលឆយ្ញាត់ ខ្ពបហត្តា”តិ (ឋ។ តិ។ ២។១៣៥) ប្យុត្តិ តិស្សាឃ បទោ បទេស្ស ប្យុលំ អត្យុប្បេតិតិ ឃេរំ លទ្ធិ, សេឃ្យឆាបិ ហេតុចាជាត់; តេ បត្តាឃ ប្ញុទ្ធា បកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ប្ពូតទេស្ស។ ទ្យុក្លិ អត្យុប្បេតិតិ ប្យុទ្ធោ បត តាឌិរំ ប្យុត្តបជំ អបស្សេត្តា បដិក្លិបតិ។ អត្តតោ ប្យុលត្តិអាឌិបញ្ជោឃំ អត្តតោ បទេស្ស ចា, ពំ អត្យុប្បជាតុំ ត បក្កា។ ឃំ តស្សេច, កាំ ពត្ត អត្យុប្បជាត់ តាយាតិ បដិក្លិបតិ។ តេចត្តតោតិអាឌិបញ្ជោបត ឃំ ៦ចទ្ធុំ, ត ពំ អត្យុប្បជិត្ត តាយ កចិត្យុបទេហតិតិ លទ្ធិឃាបដិជាតាតិ។ តោ ច ចត ទេតិតាឌិបស្ស ប្យុលស្ស អកាចា ទ្យុត្តិ។ ប្យុលឆយ្ញាត់ ខ្ពបហត្តាតិចចត់ កកចតោ បទេរំ ប្យុត្យុប្បត្តិឃា បច្ចឃកាចំ ឌីរេបតិ, ត អត្តាឌីត់ ចិឃ ប្យុលស្ស អត្យុប្បជាត់, ពស្មា អបាឆកត្តិ។

ប្យុលាត្យុប្បជាតកឆាចណ្ណតា។

៣។ អធិកឃ្យាយតនិការកឆាចណ្ណតា

៤៣៦-៤៤២។ ប្ពូតាតិ អធិកឃ្យាយតនិការកឆា តាយ ហោតិ។ ពត្ត ទ្យុចិធោ យតនិកាទោ តឃតោ ច អារឃ្យាឈតោ ច។ ពត្ត ៦កបទ្លាទេស្យាបិ អតិច្ចតាឃ ជិទ្ធាឃ បទ្ទ បទ្លាទោ អតិច្ចាតិ អចសេបសេប្យុ តឃតោ យតនិកាទោ ហោតិ។ អតីតេ បត បទ្លាទេ យតនិកទោទេត្តា ត អតាកតេ យតនិកាតុំ បទេក្កាតិ។ អតីតាឌីប្យុ អញ្ញាតទំ យតនិកទោទតោ អារឃ្យាឈតោ យតនិកាទោ ហោតិ។ ពត្ត បច្ចុប្បត្តេ យតនិកទោទេត្តា ឃេត ចិទេត្តត តេ យតនិកទោតិ, ពំ បច្ចុប្បត្តក្លលោ យតនិកាតុំ ត បទេក្កាតិ។ ពត្ត ឃេរំ “បទ្ទ បទ្លាទោ

អតិច្ចា”តិអាទិចចត់ តិស្សាយ “យតនិកទេ្វារត្តា តាយ អធិកឃ្យាអធិកហ៊ិញ្ញា សក្កហ៊ិញ្ញា សទ្ធោ សប្ផារេ ឧកទេតា យតនិកទ្វោតី”តិ លទ្ធិ, សេឃ្យទាបិ បុព្ពេសលិឃាបទេសលិឃាត់; ទេ សត្តាយ បុដ្ឋា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ព្តតេស្ស៑

អច ត់ ឃសា សទ្ធោ ឧកទេតា យតនិកទេ្វារត្តត ទេឃត ជិទេត្តត ទេ យតនិកទេ្វាតិ, តឃ្យិ យតនិកាតព្ទា ទេហាតិ៑ តស្មា ត់និត្តតាឃ ទទាទេច់ ទេតត ជិទេត្តតាតិ អាហ៑ ព្តតេទា អាទេឃូល៑ កត្វា ត សក្កា ឌាតិត្តុត្តិ សត្តាយ បដិក្លិបតិ៑ ឧចលក្លាល៑ ជិត្តត្តិ ឌាតតត្វា បត តឃ្យិ ជិត្តិ ឌាតតេយច ទេហាតីតិ សត្តាយ បដិឌាតាតិ៑ អច ចា តទេញ្ញាច តស្ស អាទេឃូល៑ ត ទេហាតីតិ បដិក្លិបតិ៑ “សទ្ធោ សប្ផាទា អតិច្ចា, ឃទា បញ្ញាយ បស្សតី”តិអាទីតិ តិស្សាយ ក្ខុបក្តុលទ្ធិចទេស បដិឌាតាតិ៑ សេសបញ្ហោទេឃបិ ឧទេសច តទេឃា៑ ទេតត ឋទេស្សតាតិអាទីសុ បត តទាទ្វប៉ំ សុត្តំ អបស្សទេត្តា បដិក្លិបទេតច៑ អតីតាទិបទេញ្ហាសុ ទេហដ្ឋា ទុត្តតទេឃតេច បដិទេក្លបបដិញ្ញា ទេចខិតព្ទា៑ សេសំ ឃទាបិញ្ញព្ទេយច តិឃ្យាតីតិ៑ សទ្ធោ សប្ផាទាតិអាទិចចត់ តឃទេតា ឌស្សត់ សត្តាយ ទុត្តំ, ត ឧកក្លទេលា អាទេឃូលទេតា, តស្មា អសាឌកត្តិ៑

អធិកឃ្យាយតនិកាទេកទាចណ្ណតា៑

៥៑ ទ្វប៉ំ ទេហតុតិកទាចណ្ណតា

ស៊ី៦៦-ស៊ី៦៩៑ ព្តឌាតិ ទ្វប៉ំ ទេហតុតិ កទាតាយ ទេហាតិ៑ តត្ថ ទេហតុតិ កុសលមូលាទីទេតា ទេហតុទេហតុស្សាបិ តាយំ, ឃស្ស កស្សចិ បច្ចយស្សាបិ៑ ព្តុយំ បត ជិកាក់ អកត្វា “ចត្តារេទា មហាភូតា ទេហតូ”តិ ចចតយត្តិ តិស្សាយ អចិទេសទេសតេច ទ្វប៉ំ ទេហតុតិ ទេឃស់ លទ្ធិ, សេឃ្យទាបិ ក្ខុត្តទាបចកាត់; ទេ សត្តាយ បុដ្ឋា សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញា ព្តតេស្ស៑ អទេលាទេកា ទេហតុតិ ក៏ ទេ ទ្វប៉ំ អទេលាកសប្ផាទេតា ទេហតុតិ បុដ្ឋតិ, ព្តតេទា បដិក្លិបតិ៑ សេសេសុបិ ឧទេសច តទេឃា៑ មហាភូតា ក្ខុបិតាឃទ្វបិត់ ក្ខុបិតាឃទេហតុតិ ឧត្ត បច្ចយទេដ្ឋត ទេហតុការចា ទុទេត្តា, ត មូលទេដ្ឋត, តស្មា អសាឌកត្តិ៑

ទ្វប៉ំ ទេហតុតិកទាចណ្ណតា៑

ស៊ី៦ស៊ី-ស៊ី៦ដ៑ សទេហតុកកទាឃឃ្យិ ព្តយិតាច តទេឃត អទេត្ថា ទេចខិតទេព្វាតិ៑

ទ្វប៉ំ សទេហតុកត្តិកទាចណ្ណតា៑

ស៊ី៑ ទ្វប៉ំ កុសលាកុសលត្តិកទាចណ្ណតា

ស៊ី៩០-ស៊ី៩៣៑ ព្តឌាតិ ទ្វប៉ំ កុសលាកុសលត្តិកទា តាយ ទេហាតិ៑ តត្ថ “កាឃកម្មំ ចចីកម្មំ កុសលម្បិ អកុសលម្បី”តិចចត់ តិស្សាយ

កាយវចីកម្មសញ្ញិតំ កាយវិញ្ញត្តិវចីវិញ្ញត្តិរូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហិំសាសកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ រូបំ កុសលន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តេ រូបំ កុសលំ, ឯវំវិធេន អនេន ភវិតព្ព”ន្តិ ចោទេតុំ សារម្មណន្តិ អាទិមាហ។ បរតោ អកុសលបទេបិ ឯសេវ នយោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រូបំ កុសលាកុសលន្តិកថាវណ្ណនា។

៨។ រូបំ វិបាកោតិកថាវណ្ណនា

៥៤៣-៥៤៥។ ឥទានិ រូបំ វិបាកោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យំ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នា ចិត្តចេតសិកា វិយ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នំ តំ រូបម្បិ វិបាកោតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ តេ រូបំ វិបាកោ, ឯវំវិធេន អនេន ភវិតព្ព”ន្តិ ចោទេតុំ សុខវេទនីយន្តិអាទិមាហ។ សេសំ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតីតិ។

រូបំ វិបាកោតិកថាវណ្ណនា។

៩។ រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិកថាវណ្ណនា

៥៤៨-៥៥០។ ឥទានិ រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យំ កាមាវចរកម្មស្ស កតត្តា រូបំ, តំ យស្មា កាមាវចរំ, តស្មា រូបាវចរារូបាវចរកម្មានម្បិ កតត្តា រូបេន រូបាវចរារូបាវចរេន ភវិតព្ពន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អត្ថិ រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវាតិ។

រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិកថាវណ្ណនា។

១០។ រូបិរូបធាតុបរិយាបន្នកថាវណ្ណនា

៥៥១-៥៥៣។ ឥទានិ រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ កថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា កាមរាគោ កាមធាតុបរិយាបន្នោ, តស្មា រូបរាគារូបរាគេហិបិ រូបធាតុអរូបធាតុបរិយាបន្នេហិ ភវិតព្ពន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ កេវលញ្ហេត្ថ “រូបធាតុំ អនុសេតិ, អរូបធាតុំ អនុសេតី”តិ បទំ វិសេសោ។ សា ច លទ្ធិ អន្ធកានញ្ចេវ សម្មិតិយានញ្ច។ អយំ អន្ធកានំយេវាតិ។

រូបរាកោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ អរូបរាកោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិកឆាចណ្ណតា៎

រូបិរូបធាតុបរិយាបន្នកឆាចណ្ណតា៎

សោញ្ញអសសេយា ចក្កោ៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

១. អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយកថាវណ្ណនា

៧៧៥-៧៧៩. ឥទានិ អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យេសំ អរហតោ ទានសំវិភាគចេតិយវន្ទនាទីនិ ទិស្វា អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថ នំ “អរហា នាម បហីនបុញ្ញបាបោ, សោ យទិ បុញ្ញំ ករេយ្យ, បាបម្បិ ករេយ្យា”តិ ចោទេតុំ អបុញ្ញូបចយោតិ អាហ. ឥតរោ បាណាតិបាតាទិកិរិយំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ. បុញ្ញាភិសង្ខារន្តិអាទីសុ ឯកកាយិកម្មំ អរហតោ នត្ថីតិ បដិក្ខិបតិ. ទានំ ទទេយ្យាតិអាទីសុ កិរិយចិត្តេន ទានាទិបវត្តិសព្ភាវតោ សកវាទី បដិជានាតិ. ឥតរោ ចិត្តំ អនាទិយិត្វា កិរិយាបវត្តិមត្តទស្សនេនេវ លទ្ធិំ បតិដ្ឋបេតិ. សា បន អយោនិសោ បតិដ្ឋាបិតត្តា អប្បតិដ្ឋាបិតា ហោតីតិ.

អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិកថាវណ្ណនា.

២. នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិកថាវណ្ណនា

៧៨០. ឥទានិ នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិកថា នាម ហោតិ. តត្ថ “នាហំ, ភិក្ខវេ, សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ឧបចិតានំ អប្បដិសំវេទិត្វា ព្យន្តីភាវំ វទាមី”តិ (អ. និ. ១០.២១៧) សុត្តស្ស អត្ថំ អយោនិសោ គហេត្វា “អរហតា នាម សព្ពកម្មវិបាកំ បដិសំវេទយិត្វាន បរិនិព្ពាយិតព្ពំ, តស្មា នត្ថិ, អរហតោ អកាលមច្ចូ”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកានញ្ចេវ សិទ្ធត្ថិកានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថ នំ “សចេ តស្ស នត្ថិ អកាលមច្ចុ, អរហន្តឃាតកោ នាម ន កោចិ អត្ថី”តិ ចោទេតុំ នត្ថិ អរហន្តឃាតកោតិ អាហ. ឥតរោ អានន្តរិយកម្មស្ស ចេវ តាទិសានញ្ច បុគ្គលានំ សព្ភាវតោ បដិក្ខិបតិ.

៧៨១. ចិនំ ន ករេយ្យាតិ បញ្ហេ “យាវ បុព្ពេ កតកម្មំ បរិក្ខយំ ន គច្ឆតិ, តាវ ន មរតី”តិ លទ្ធិយា បដិក្ខិបតិ. សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ.

៧៨២. នាហំ, ភិក្ខវេតិ សុត្តំ ឥទំ សន្ធាយ វុត្តំ – សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ វិបាកំ អប្បដិសំវេទិត្វា អវិទិត្វា អននុភវិត្វា ព្យន្តីភាវំ តេសំ កម្មានំ បរិវដុមបរិច្ឆិន្នភាវំ ន វទាមិ, តញ្ច ខោ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ, ន តតោ បរំ, ឧបបជ្ជវេទនីយានំ អនន្តរំ ឧបបត្តិ ឧបបជ្ជិត្វាន ន តតោ បរំ, អបរាបរិយវេទនីយានំ យថា វិបាកោកាសំ លភន្តិ, តថារូបេ អបរាបរេ វា បរិយាយេ. ឥទំ សព្ពថាបិ សំសារបវត្តេ សតិ លទ្ធវិបាកវារេ កម្មេ ន វិជ្ជតេ សោ ជគតិប្បទេសោ, យត្ថដ្ឋិតោ មុច្ចេយ្យ បាបកម្មាតិ. ឥទំ សន្តេ

យទេតំ “អលទ្ធវិបាកវារម្បិ កម្មំ អវស្សំ អរហតោ បដិសំវេទិតព្ព”ន្តិ កប្បនាវសេន “នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូ”តិ លទ្ធិបតិដ្ឋាបនំ កតំ, តំ ទុក្កដមេវាតិ។

នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិកថាវណ្ណនា។

៣។ សព្ពមិទំ កម្មតោតិកថាវណ្ណនា

៧៨៣។ ឥទានិ សព្ពមិទំ កម្មតោតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “កម្មុនា វត្តតិ លោកោ”តិ សុត្តំ និស្សាយ “សព្ពមិទំ កម្មកិលេសវិបាកវដ្ដំ កម្មតោវ ហោតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ រាជគិរិកានញ្ចេវ សិទ្ធត្ថិកានញ្ច; តេ សន្ធាយ សព្ពមិទន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “ឯវំ សន្តេ កម្មម្បិ កម្មតោ អាបជ្ជតី”តិ ចោទេតុំ កម្មម្បិ កម្មតោតិ អាហ។ ឥតរោ យទិ កម្មម្បិ កម្មតោវ នាម តំ កម្មំ វិបាកោយេវ សិយាតិ បដិក្ខិបតិ។ បុព្ពេកតហេតូតិ “យទិ សព្ពមិទំ កម្មតោ, បុព្ពេកតហេតុនា តេន ភវិតព្ព”ន្តិ ចោទេតុំ បុច្ឆតិ, ឥតរោ បុព្ពេកតហេតុវាទភយេន បដិក្ខិបតិ។

៧៨៤។ កម្មវិបាកតោតិ “យទិ សព្ពមិទំ កម្មតោ, យំ អតីតភវេ បវត្តស្ស ហេតុភូតំ កម្មំ, តម្បិ បុរិមតរេ ភវេ កម្មតោតិ កម្មវិបាកោ សម្បជ្ជតិ, តេន តេ សព្ពមិទំ កម្មវិបាកតោ អាបជ្ជតី”តិ ចោទេតុំ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ ពីជតោ អំកុរស្សេវ បច្ចុប្បន្នបវត្តស្ស កម្មតោ និព្ពត្តិំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយំ បុដ្ឋោ តស្សាបិ កម្មស្ស ពីជស្ស បុរិមពីជតោ វិយ បុរិមកម្មតោ បវត្តត្តា បដិជានាតិ។ បាណំ ហនេយ្យាតិអាទិ “យទិ សព្ពំ កម្មវិបាកតោ, បាណាតិបាតាទីនិ កម្មវិបាកេនេវ ករេយ្យា”តិ ចោទេតុំ វុត្តំ។ ឥតរោ ទុស្សីល្យចេតនាបិ បុរិមកម្មនិព្ពត្តា ឯតេន បរិយាយេន វិបាកោយេវាតិ លទ្ធិយា បដិជានាតិ។ អថ នំ “យទិ តេ បាណាតិបាតោ កម្មវិបាកតោ និព្ពត្តតិ, បាណាតិបាតោ វិយ វិបាកោបិ សផលោ អាបជ្ជតី”តិ ចោទេតុំ សផលោតិ អាហ។ ឥតរោ បាណាតិបាតស្ស និរយសំវត្តនិកាទិភាវតោ សផលតំ បស្សន្តោ បដិជានាតិ។ កម្មវិបាកស្ស បន ឥទំ នាម ផលន្តិ ទុព្ពជានំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិ។ អទិន្នាទានាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ សផលោតិ វេជ្ជកម្មវសេន ជាតផលំ បុច្ឆតិ។ កម្មុនា វត្តតីតិ សុត្តំ “នត្ថិ កម្ម”ន្តិ អកម្មវាទិតំ បដិក្ខិបិត្វា “អត្ថិ កម្ម”ន្តិ កម្មវាទិតំ កម្មស្សកតំ ទីបេតិ។ ន សព្ពស្សេវ កម្មតោ និព្ពត្តិំ, តស្មា អសាធកន្តិ។

សព្ពមិទំ កម្មតោតិកថាវណ្ណនា។

៤។ ឥន្ទ្រិយពទ្ធកថាវណ្ណនា

៧៨៥-៧៨៧។ ឥទានិ ឥន្ទ្រិយពទ្ធកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ទុវិធំ ទុក្ខំ – ឥន្ទ្រិយពទ្ធំ, អនិន្ទ្រិយពទ្ធញ្ច។ ឥន្ទ្រិយពទ្ធំ ទុក្ខវេទនាយ ទុក្ខំ, អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ ឧទយព្ពយបដិបីឡនដ្ឋេន “យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខ”ន្តិ សង្គហិតត្តា ទុក្ខំ។ ឥមំ វិភាគំ អគ្គហេត្វា “យស្ស បរិញ្ញាយ ភគវតិ

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᩅᩩᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨾᩮᩅ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᨶ ᩍᨲᩁ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴ, ᨲᩮᩈᩴ ᩍᨲᩁᩔᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᩮᩅᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ "ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ 'ᨿᨴᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧ ᨲᩮᨶ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨳᩅᩦᨸᨻ᩠ᨻᨲᨸᩣᩈᩣᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪇᪈᪈᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᩋᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨱ᩠ᩉᨠᩣᩃᩮ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨣ᩠ᨣᩥ ᩈᩦᨲᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᩅᩣᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᨶᩣᨣᩮᩣᩈᩣ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩔ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨶᩣᨸᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨸᨶ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᨳᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨲᩥᨱᨠᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩅᩣ ᩏᨲᩩᨻᩦᨩᩣᨴᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩍᨲᩁᩴ ᨸᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᨧᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩔ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩴ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩔ ᨸᩩᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣᨸᩥ ᨠᨲᩮᩣ᪨ "ᨿᨴᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᨸᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩔ ᩋᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᨵᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨻᨴ᩠ᨵᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪅᪨ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪈᪉-᪇᪉᪀᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ 'ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦᨸᨭᩥᨸᨴᩣ'ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ"ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ "ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᩔᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣᨸᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᩉᩮᨲᩩᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨽᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ, ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪆᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪉᪁-᪇᪉᪂᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩣᨶᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩣᨶᩥ ᨧ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ

เอตรหิ มหาปุญฺญวาทีสงฺขาตานํ เวตุลฺลกานํ; เต สนฺธาย น วตฺตพฺพนฺติ ปุจฺฉา สกวาทิสฺส, ปฏิญฺญา อิตรสฺส. อถ นํ “ยทิ สงฺโฆ น ปฏิคฺคณฺเหยฺย, น นํ สตฺถา อาหุเนยฺโยติอาทีหิ โถเมยฺยา”ติ โจเทตุํ ตตฺถ สงฺโฆ อาหุเนยฺโยติอาทิมาห. สงฺฆสฺส ทานํ เทนฺตีติ “เย เต สงฺฆสฺส เทนฺติ, เต ปฏิคฺคาหเกสุ อสติ กสฺส ทเทยฺยุ”นฺติ โจทนตฺถํ วุตฺตํ. อาหุติ ชาตเวโท วาติ วุตฺตํ ปรสมยโต อาคตํ. ตตฺถ มหาเมฆตฺติ เมฆวุฏฺฐึ สนฺธาย วุตฺตํ. วุฏฺฐึ หิ เมทนี ปฏิคฺคณฺหาติ, น เมฆเมว. มคฺโค ปฏิคฺคณฺหาตีติ “มคฺคผลานิ สงฺโฆ”ติ ลทฺธิยา วทติ, น จ มคฺคผลาเนว สงฺโฆ. มคฺคผลปฏิภาวปริสุทฺเธ ปน ขนฺเธ อุปาทาย ปญฺญตฺตา อฏฺฐ ปุคฺคลา สงฺโฆ, ตสฺมา อสาธกเมตนฺติ.

น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ทกฺขิณํ ปฏิคฺคณฺหาตีติกถาวณฺณนา.

๗. น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ทกฺขิณํ วิโสเธตีติกถาวณฺณนา

๗๘๒-๗๘๓. อิทานิ น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ทกฺขิณํ วิโสเธตีติกถา นาม โหติ. ตตฺถ “มคฺคผลาเนว สงฺโฆ นาม, น จ ตานิ ทกฺขิณํ วิโสเธตุํ สกฺโกนฺติ, ตสฺมา น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ทกฺขิณํ วิโสเธตี”ติ เยสํ ลทฺธิ, เสยฺยถาปิ เตสญฺเญว; เต สนฺธาย ปุจฺฉา สกวาทิสฺส, ปฏิญฺญา อิตรสฺส. อาหุเนยฺโยติอาทิ “ยทิ สงฺโฆ ทกฺขิณํ วิโสเธตุํ น สกฺกุเณยฺย, น นํ สตฺถา เอวํ โถเมยฺยา”ติ ทสฺสนตฺถํ วุตฺตํ. วิโสเธตีติ มหปฺผลํ กโรติ. สงฺฆสฺมึ หิ อปฺปํ ทินฺนํ พหุ โหติ, พหุ ทินฺนํ พหุตรํ. ทกฺขิเณยฺยาติ ทกฺขิณารหา ทกฺขิณาย อนุจฺฉวิกา, ทกฺขิณํ วิโสเธตุํ สมตฺถาติ อตฺโถ. ทกฺขิณํ อาราเธนฺตีติ สมฺปาเทนฺติ, อปฺปมตฺตกายปิ ทกฺขิณาย มหนฺตํ ผลํ ปาปุณนฺตีติ อตฺโถ. เสสํ เหฏฺฐา วุตฺตนเยเนวาติ.

น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ทกฺขิณํ วิโสเธตีติกถาวณฺณนา.

๘. น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ภุญฺชตีติกถาวณฺณนา

๗๘๔-๗๘๙. อิทานิ น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ภุญฺชตีติกถา นาม โหติ. ตตฺราปิ “มคฺคผลาเนว สงฺโฆ นาม, น จ ตานิ กิญฺจิ ภุญฺชนฺติ, ตสฺมา น วตฺตพฺพํ สงฺโฆ ภุญฺชติ, ปิวติ, ขาทติ, สายตี”ติ เยสํ ลทฺธิ, เสยฺยถาปิ เตสํเยว; เต สนฺธาย ปุจฺฉา สกวาทิสฺส, ปฏิญฺญา อิตรสฺส. อถ นํ “ยทิ สงฺโฆ น ภุญฺเชยฺย, สงฺฆภตฺตาทิกรณํ นิรตฺถกํ ภเวยฺยา”ติ โจเทตุํ ตตฺถ อตฺถิ เกจิ สงฺฆภตฺตานิ กโรนฺตีติอาทิมาห. คณโภชนนฺติอาทิ “ยทิ สงฺโฆ น ภุญฺเชยฺย, กสฺส คณโภชนาทีนิ สิยุ”นฺติ โจทนตฺถํ วุตฺตํ. อฏฺฐ ปานานีติ อิทมฺปิ “ยทิ สงฺโฆ น ปิเวยฺย, กสฺส ตานิ ปานานิ สตฺถา อนุชาเนยฺยา”ติ โจทนตฺถํ วุตฺตํ. เสสมิธาปิ เหฏฺฐา วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺพนฺติ.

ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘᨥᩮᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪉᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘᨥᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪙᪇-᪇᪙᪈᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘᨥᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ “ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩣᨶᩮᩅ ᩈᩘᨥᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨶ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩣᨲᩩᩴ, ᨶ ᨧ ᨲᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩩᩴ, ᨶᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩣᨶᩮᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩏᨸᨠᩣᩁᩮᩣ ᩍᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘᨥᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨿᨴᩥ ᩈᩘᨥᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩴ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘᨥᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪁᪀᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪙᪙᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᩃᩮᩣᨠᩣᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨶ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᩁᩩᨸᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᨴᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩔᩣᨸᩥ ᨴᩣᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨾᨦ᩠ᨣ ᨸᨶ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ”ᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪁᪁᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪀᪀-᪈᪀᪁᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᨴᩥ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨴᩣᨿᨠᩮᨶ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᨶ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩁᨠᨲᩴ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩣᨿᨠᨲᩮᩣᩅ ᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣ, ᨴᩣᨿᨠᩔ ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩥᨸᩣᨠᨴᩣᨿᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨿᨴᩥ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨶ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩥᨾᩔ ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᨴᩥ ᨴᩣᨿᨠᩔ ᨴᩣᨶᨧᩮᨲᨶᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᨶ ᨠᨲᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩁᩪᨸᩴ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩔ ᨸᨶ ᨴᩣᨶᨧᩮᨲᨶᩣ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩈᨾ᩠ᨷᩣᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨾᩉᩣᩅᩥᨸᩣᨠᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩮᩣᨴᩥᩈᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᬦᬓ᭄ᬮᬶᬫᬵᬘᬶᬲᬸᬤ᭄ᬮᬶᬕᬵᬢᬵᬘᬮ᭄ᬫᬵᬓᬵ᭞

ᬬᬢ᭄ᬢᬭᬬᬤᬬᬵ ᬘᬤᬓ᭄ᬓᬵ᭞

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໘. ອຏ຺ຐາຣສມວຄ຺ໂຄ

໑. ມນຸສ຺ສໂລກກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໐໑-໘໐໒. ອິທານິ ມນຸສ຺ສໂລກກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ "ຕຖາຄໂຕ ໂລເກ, ຊາໂຕ ໂລເກ ສໍວຑ຺ໂຒ, ໂລກໍ ອພິພຸຍ຺ຍ ວິຫຣຕິ ອນຸປລິຕ຺ໂຕ ໂລເກນາ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໙໔) ສຸຕ຺ຕໍ ອໂຍນິໂສ ຄເຫຕ຺ວາ "ພຄວາ ຕຸສິຕພວເນ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕເຕ຺ຖວ ວສຕິ, ນ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ນິມ຺ມິຕຣູປມຕ຺ຕກໍ ປເນຕ຺ຖ ທສ຺ເສຕີ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ເອຕຣຫິ ເວຕຸລ຺ລການໍເຍວ, ເຕ ສນ຺ຘາຍ ປຸຉ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ ພຸທ຺ຘາກາເຣນ ເຈວ ສຸຕ຺ຕສາຘເກນ ຈ ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ ນນຸ ອຕ຺ຖີຕິອາທິມາຫ. ໂລເກ ຊາໂຕຕິ ປຣວາທີ ຕຸສິຕປຸຣໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ. ສກວາທີ ປເນຕໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ ຊາຕໍ ສນ຺ຘາຍ. ໂລກໍ ອພິພຸຍ຺ຍາຕິ ປຣວາທີ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ອພິພວິຕ຺ວາຕິ ທີປິຍາ ວທຕິ, ສຕ຺ຖາ ປນ ອາຣຸປ຺ປໂລກໍ ອພິພວິຕ຺ວາ ວິຫາສິ. ອນຸປລິຕ຺ໂຕ ໂລເກນາຕິ ປຣວາທີ ມນຸສ຺ສໂລເກນ ອນຸປລິຕ຺ຕຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ, ສຕ຺ຖາ ປນ ໂລກຘມ຺ເມສຸ ກິເລເສຫິ ອນຸປລິຕ຺ໂຕ ວິຫາສິ. ຕສ຺ມາ ອສາຘກເມຕນ຺ຕິ.

ມນຸສ຺ສໂລກກຖາວຓ຺ຓນາ.

໒. ຘມ຺ມເທສນາກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໐໓-໘໐໔. ອິທານິ ຘມ຺ມເທສນາກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ "ຕຸສິຕປຸເຣ ຐິໂຕ ພຄວາ ຘມ຺ມເທສນຕ຺ຖາຍ ອພິນິມ຺ມິຕໍ ເປເສສິ, ເຕນ ເຈວ ຕສ຺ສ ຈ ເທສນໍ ສມ຺ປຏິຉ຺ຉິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ ຘມ຺ໂມ ເທສິໂຕ, ນ ພຸທ຺ເຘນ ພຄວຕາ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ເວຕຸລ຺ລການໍເຍວ; ເຕ ສນ຺ຘາຍ ປຸຉ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ "ຍທິ ເຕນ ຘມ຺ໂມ ເທສິໂຕ, ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ພເວຍ຺ຍາ"ຕິ ໂຈເທຕຸໍ ອພິນິມ຺ມິໂຕ ຊິໂນຕິອາທິມາຫ. ອິຕໂຣ ຕຖາ ອສມ຺ປຏິຉ຺ຉນ຺ໂຕ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວາຕິ.

ຘມ຺ມເທສນາກຖາວຓ຺ຓນາ.

໓. ກຣຸຓາກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໐໕-໘໐໖. ອິທານິ ກຣຸຓາກຖາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ປິຍາຍິຕານໍ ວຕ຺ຖູນໍ ວິປຣິນາເມ ສຣາການໍ ຣາຄວເສນ ກຣຸຓາປຏິຣູປກໍ ປວຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ "ຣາໂຄ ກຣຸຓາ ນາມ, ໂສ ຈ ພຄວໂຕ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ພຄວໂຕ ກຣຸຓາ"ຕິ ເຍສໍ ລທ຺ຘິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ອຸຕ຺ຕຣາປຖການໍ; ເຕ ສນ຺ຘາຍ ປຸຉ຺ຉາ ສກວາທິສ຺ສ, ປຏິຎ຺ຎາ ອິຕຣສ຺ສ. ອຖ ນໍ "ກຣຸຓາ ນາມ ຣາໂຄ ກິເລສວິຣຫິຕາ ເຈວ ສຕ຺ຕາຣມ຺ມຓາ ຈ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິ ຈ

ᨠᩮᩣᨣᩈᩣᨲᩥᩈᩴᨶᩣᨾ ᨧ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨾᩣᨶᨩᩣᨲᩥᨠᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨴᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩁᩩᨱᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᩅᩮᩣᨸᩥᩔ ᨶ ᩈᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨴᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩋᨠᩣᩁᩩᨱᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᨲ᩠ᨳᩔᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩁᩩᨱᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪄᪨ ᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪀᪉᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᨲᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᩮᨾᩅᩈᩮᨶ “ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᨸᩔᩣᩅᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᨲᩮ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩋᨵᩥᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨲᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪅᪨ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪑᪀-᪈᪑᪑᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᩮᨾᩅᩈᩮᨶᩮᩅ “ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩦ, ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩦ, ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩈᩥ, ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ ᨸᨶ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨹᩃᩣᨶᩥ ᩈᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨹᩃᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩏᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨴᩦᨶᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨹᩔᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨠᨲᨾᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩪᨲᩔ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪆᪨ ᨫᩣᨶᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪑᪂-᪈᪑᪆᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨫᩣᨶᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ “ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᨸᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ, ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪅᪨᪉᪑᪂-᪉᪑᪄) ᩍᨾᩴ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ “ᨲᩔ ᨲᩔ ᨫᩣᨶᩔ ᩏᨸᨧᩣᩁᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩣᩅ ᨫᩣᨶᩣ ᨫᩣᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩦ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨾᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᨬ᩠ᨧ

อนฺธกานํ; เต สนฺธาย ปุจฺฉา สกวาทิสฺส, ปฏิญฺญา อิตรสฺส. อถ นํ "ยทิ เต ทุติยชฺฌานูปจารํ อปฺปตฺวา อุปฺปฏิปาฏิยา ปฐมชฺฌานา ทุติยชฺฌานเมว สงฺกมติ, ปฐมโต ตติยํ, ทุติยโต จตุตฺถมฺปิ สงฺกเมยฺยา"ติ โจเทตุํ ปฐมา ฌานาติอาทิมาห. ยา ปฐมสฺสาติอาทิ "ยทิ ปฐมโต อนนฺตรํ ทุติยํ, ทุติยาทีหิ วา ตติยาทีนิ สมาปชฺชติ, เอกาวชฺชเนน สมาปชฺเชยฺยา"ติ โจเทตุํ วุตฺตํ. กาเย อาทีนวโตติ ปฐมํ กาเย อาทีนวโต มนสิ กโรโต ปจฺฉา อุปฺปชฺชติ. ฌานกฺขเณ ปเนส นิมิตฺตเมว มนสิ กโรติ. ตญฺเญว ปฐมนฺติ "ยทิ ปุริมชวนโต ปจฺฉิมชวนํ วิย อนนฺตรํ อุปฺปชฺเชยฺย, ฐเปตฺวา ปุริมปจฺฉิมกาเล ลกฺขณโต ตญฺเญว ตํ ภเวยฺยา"ติ โจเทตุํ ปุจฺฉติ. อิมินา อุปาเยน สพฺพตฺถ อตฺโถ เวทิตพฺโพ. วิวิจฺเจว กาเมหีติอาทีหิ ปน ปาฬิยา ฌานานํ เทสิตภาวํ ทีเปติ, น อนนฺตรุปฺปตฺตึ, ตสฺมา อสาธกนฺติ.

ฌานสงฺกนฺติกถาวณฺณนา.

๗. ฌานนฺตริกกถาวณฺณนา

๘๑๗-๘๑๘. อิทานิ ฌานนฺตริกกถา นาม โหติ. ตตฺถ เยสํ สมเย "ปญฺจกนเย ปญฺจ ฌานานิ วิภตฺตานิ, เกวลํ ตโย สมาธี อุทฺทิฏฺฐา"ติ อวิตกฺกวิจารมตฺตสฺส สมาธิโน ภาวํ อชานนฺตานํ "ปฐมสฺส จ ทุติยสฺส จ ฌานสฺส อนฺตเร ฌานนฺตริกา นาม เอสา"ติ ลทฺธิ, เสยฺยถาปิ สมฺมิติยานญฺเจว เอกจฺจานญฺจ อนฺธกานํ; เต สนฺธาย ปุจฺฉา สกวาทิสฺส, ปฏิญฺญา อิตรสฺส. อถ นํ "ฌานมฺปิ เจตสิกา ธมฺมา, ผสฺสาทโยปิ, ตสฺมา ยทิ ฌานนฺตริกา นาม ภเวยฺย, ผสฺสนฺตริกาทีหิปิ ภวิตพฺพ"นฺติ โจเทตุํ อตุํ ผสฺสนฺตริกาติอาทิมาห.

ทุติยสฺส จ ฌานสฺสาติ "ยทิ ฌานนฺตริกา นาม ภเวยฺย, ทุติยตติยาทีนิปิ ฌานาเนว, เตสมฺปิ อนฺตริกาย ภวิตพฺพ"นฺติ โจเทตุํ วุตฺตํ. โส เกวลํ ลทฺธิยา อการเณน ปฏิกฺขิปติ เนว ปฏิชานาติ จ. ปฐมสฺส วาติ ปุฏฺเฐ ลทฺธิวเสน ปฏิชานาติ.

๘๑๙. สวิตกฺกา สวิจาราติอาทิ "ติณฺณมฺปิ สมาธีนํ สมาธิภาเว สมาเน อวิตกฺกวิจารมตฺโต สมาธิ ฌานนฺตริกา, น อิตเรติ โก เอตฺถ วิเสสเหตู"ติ โจเทตุํ วุตฺตํ.

๘๒๐-๘๒๑. ทฺวินฺนํ ฌานานํ ปจฺจุปฺปนฺนนฺติ ปฐมทุติยานิ สนฺธาย ปุจฺฉติ. อิตโร "เตสํ ปจฺจุปฺปนฺนาเนว อนฺตเร อวิตกฺกวิจารมตฺโต สมาธิ ฌานนฺตริกา นาม โหตี"ติ ลทฺธิยา ปฏิชานาติ. ปฐมํ ฌานํ นิรุทฺธนฺติ ปุฏฺโฐ ติณฺณํ เอกกฺขเณ ปวตฺติ น ยุตฺตาติ ปฏิชานาติ. อวิตกฺกวิจารมตฺโต สมาธิ ปฐมํ ฌานนฺติ จตุกฺกนยวเสน ปุจฺฉติ. สกวาที ตสฺมึ นเย ตสฺส อภาวา ปฏิกฺขิปติ. ตตฺถ ตโย สมาธีติ เอตฺถายมธิปฺปาโย – ยถา เตสุ ตีสุ สมาธีสุ เทฺว สมาธี ฌานาเนว, น ฌานนฺตริกา, เอวํ อิตเรนปิ ฌาเนเนว ภวิตพฺพํ, น ฌานนฺตริกายาติ.

ឈានន្តរិកកថាវណ្ណនា។

៨។ សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិកថាវណ្ណនា

៨១២-៨១៣។ ឥទានិ សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “យស្មា បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា, យទិ ច សមាបន្នោ តំ ន សុណេយ្យ, កថំ កណ្ដកោ សិយា។ តស្មា សមាបន្នោ សទ្ទំ, សុណាតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ បុព្ពសេលិយានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិអាទិ “សមាបន្នស្ស តាវ បញ្ចទ្វារប្បវត្តំ នត្ថិ, តស្មិំ អសតិ យទិ សោ សទ្ទំ សុណេយ្យ, រូបម្បិ បស្សេយ្យា”តិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ។ សទ្ទោ កណ្ដកោតិ ចិត្តក្ខោភករត្តា វុត្តំ។ ឱឡារិកេន ហិ សទ្ទេន សោតេ ឃដ្ដិតេ បឋមជ្ឈានតោ វុដ្ឋានំ ហោតិ, តេនេតំ វុត្តំ, តស្មា អសាធកំ។ ទុតិយស្ស ឈានស្សាតិអាទិ “យថា អញ្ញានិបិ កណ្ដកា អន្តោសមាបត្តិយំ នត្ថិ, ឯវំ សទ្ទស្សវនម្បី”តិ ញាបនត្ថំ វុត្តំ, តំ សព្ពំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិកថាវណ្ណនា។

៩។ ចក្ខុនារូបំបស្សតីតិកថាវណ្ណនា

៨១៤-៨១៥។ ឥទានិ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា”តិ វចនំ និស្សាយ “បសាទចក្ខុនាវ រូបំ បស្សតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ , តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “យទិ ចក្ខុនា រូបំ បស្សេយ្យ, រូបេន រូបំ បស្សេយ្យា”តិ ចោទេតុំ រូបេន រូបំ បស្សតីតិ អាហ។ ឥតរោ រូបាយតនំ សន្ធាយ បដិក្ខិបិត្វា បុន បុដ្ឋោ ចក្ខុមេវ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ បដិវិជានាតីតិ ឯត្ថ អយមធិប្បាយោ – បស្សតីតិ ហិ មំ បដិជាននំ សន្ធាយ បុច្ឆាយ, ន ចក្ខុបសំហារេយត្តំ។ តស្មា វទេហិ តាវ “កិំ តេ ចក្ខុមា រូបេន រូបំ បដិវិជានាតី”តិ។ ឥតរោ បុរិមនយេនេវ បដិក្ខិបតិ ចេវ បដិជានាតិ ច។ អថ នំ “ឯវំ សន្តេ រូបំ មនោវិញ្ញាណំ អាបជ្ជតិ, តញ្ហិ បដិវិជានាតិ នាមា”តិ ចោទេតុំ រូបំ មនោវិញ្ញាណន្តិ អាហ។ ឥតរោ លេសំ អលភន្តោ បដិក្ខិបតេវ។ អត្ថិ ចក្ខុស្ស អាវដ្ដនាតិអាទិ “យទិ ចក្ខុ បដិវិជាននដ្ឋេន បស្សតិ, ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិយ តស្សាបិ អាវជ្ជនាយ ភវិតព្ព”ន្តិ ចោទេតុំ បុច្ឆតិ។ ឥតរោ យស្មា ន អាវជ្ជនបដិពទ្ធំ ចក្ខុ, ន ចំ អាវជ្ជនានន្តរំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា ន ហេវន្តិ បដិក្ខិបតិ។ សោតេន សទ្ទន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ សសម្ភារកថានយេន វុត្តំ។ យថា ហិ ធនុនា វិជ្ឈន្តោបិ “ឧសុនា វិជ្ឈតី”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ ចក្ខុវិញ្ញាណេន បស្សន្តោបិ “ចក្ខុនា បស្សតី”តិ វុត្តោ, តស្មា អសាធកមេតំ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោបិ។

ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិកថាវណ្ណនា។

᪑᪙᪨ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨩᩉᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪖᪘-᪘᪗᪑᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨩᩉᨶᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩉᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩉᩦᨶᨠᩥᩃᩮᩈᩔ ᨧ ᩋᨲᩦᨲᩣᨸᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨸᩉᩦᨶᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨸᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩮᨸᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨸᨩᩉᨲᩥ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᨸᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᨸᩦ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨲᩦᨲᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨸᩁᩅᩣᨴᩥᩔ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨧᩅᩁᩴ ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᨧᩅᩁᩮ ᨨᨯ᩠ᨯᨶᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᨶ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩔ ᨠᩥᩃᩮᩈᩔ ᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨸᨶ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨿᩮᩅ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩉᩦᨶᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩉᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨸᨩᩉᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨩᩉᨶᩣ”ᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᨸᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᨨᩃᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨩᩉᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪒᪨ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪗᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨲᩣᩅ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᩑᨠᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩈᩥᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩍᨾᩴ ᨸᨶ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ “ᩋᨸ᩠ᨸᨱᩥᩉᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩋᩣᩉᨭᨶ᩠ᨲᩥ? ᩋᩅᩥᨽᨩ᩠ᨩᩅᩣᨴᩦᩅᩣᨴᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩣᩁᩮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᩋᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᨠᨴᩮᩈᩮᨶᩮᩅ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᨲᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩔ ᨴᩮᩣᩈᩔᩣᩁᩮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ “ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨱᩥᩉᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉᨭᩴ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨴᩮᩣᩈᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪘᪗᪓᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨲᩥ “ᨿᨴᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿᨸᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨿ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨿᨴᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨷᩢ᪓᪔᪨ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩈᨾᨿᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ "ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩅᩥᨿ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨲᩮ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨲᩥ ᩈᩣᩈᨶᩣᩅᨧᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᨶ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪓᪨ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨷᩢ᪓᪕-ᨷᩢ᪓᪘᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᨸᩥ ᨹᩃᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᨸᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩅᩥᨸᩣᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩈᨠᩈᨾᨿᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨲᨳᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᨠᩥᩃᩮᩈᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨹᩃᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᩴ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪔᪨ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨷᩢ᪓᪙-ᨷᩢ᪔᪐᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᨲᩴ ᨲᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩔ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩣ ᨧ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ"ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᩮᩃᩥᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨸᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ ᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨲᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦ "ᨶ ᩉᩮᩅᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ"ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨶ ᨸᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᨽᩣᩅᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩣ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪕᪨ ᨲᨳᨲᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨷᩢ᪔᪑-ᨷᩢ᪔᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᨳᨲᩣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ "ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨽᩣᩅᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨲᨳᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩣ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩮᩈᩩ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ , ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ

ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩥᨵᩣᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨳᨲᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪆᪨ ᨠᩩᩈᩃᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪃᪃-᪈᪃᪆᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩩᩈᩃᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩍᨭ᩠ᨮᩅᩥᨸᩣᨠᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨶᨿᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨽᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨭ᩠ᨮᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩍᨭ᩠ᨮᨹᩃᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨶᨿᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᩣᨴᩥᨸᨴᩮᨶᩮᩅ ᨽᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨽᩣᩅᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮᩈᩴ ᩍᨭ᩠ᨮᩅᩥᨸᩣᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᨠᩩᩈᩃᨲᩣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩩᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩥᨵᩣᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩩᩈᩃᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪇᪨ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪃᪇᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩈᩴ “ᩈᨠᩥᩴ ᨶᩥᨾᩩᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨾᩩᨣ᩠ᨣᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪇᪨᪁᪅) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᨲᩣ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᨳᨠᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨾᩣᨲᩩᨥᩣᨲᨠᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ “ᨶᩥᨿᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩔ ᨧ ᨾᩣᨲᩩᨥᩣᨲᨠᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᩣᨶᩮ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮ ᨾᩣᨲᩩᨥᩣᨲᨠᩣᨴᩦᩉᩥᨸᩥ ᨲᩮ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᨲᩮᩉᩥ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ “ᨶᩥᨿᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᨡᩣᨱᩩᨠᩮᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩁᩮᨸᩥ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣᩅ ᩍᨾᩮ ᨸᨶ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨

᪈᪃᪈᪨ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ “ᩋᨿᩴ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᩮᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᨶ ᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿᩣᨾᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩣᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩋᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩣᨸᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᨠᨲᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

᪈᪃᪉᪨ ᩏᨧ᩠ᨨᩮᨴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩥᨿᩣᨾᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᨿᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᩃᩣ ᩅᩔᨽᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᩅᩣᨴᩣ ᩋᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩣᨴᩣ

ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩅᩤᨴᩣ”ᨲᩥ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪑.᪑᪓᪑) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣᨷᩥ ᨶᩥᨿᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᩑᨠᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪘᪕᪐᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ “ᨶ ᨧ ᨶᩣᨾ ᩈᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩉᨬ᩠ᨧᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᨲᩔ ᩉᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᩔᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨲᨴᩮᩅ ᩏᨧ᩠ᨨᩥᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩉᩦᨶᩣᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩤᩁᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨

᪘᪕᪑-᪘᪕᪓᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩤᨴᩥᩔ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ᪨ ᨶ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩁᩮᨷᩥ ᨶᩥᨾᩩᨣ᩠ᨣᩮᩣᩅ᪨ ᨻ᩠ᨽᨾᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᨽᩅᩮ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨸᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨾᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩴ ᩏᨾ᩠ᨾᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᨧᨶᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪘᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪕᪖-᪘᪕᪙᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩑᩅ ᨶᩣᨾ, ᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ...ᨸᩮ... ᩈᨲᩥ... ᩈᨾᩣᨵᩥ... ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩑᩅ ᨶᩣᨾ, ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩤᨴᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨾᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩤᨴᩥᩔ, ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣᨷᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣᨷᩥ ᨾᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨾᨶᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥ, ᩑᩅᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩦᨲᩥ ᩏᨷᨾᩣᨿ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩥᨽᩣᩅᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨷᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪂᪀᪨ ᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪇᪉-᪈᪈᪂᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᨣᩁᩪᨶᩥ ᨽᩣᩁᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨲᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᩈᩩ ᩅᩥᨠᩮᩣᨷᩥᨲᩮᩈᩩ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨷᨳᨠᩣᨶᩴ; ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨴᩥ ᨧ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᨽᩮᨴᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ, ᩋᨳᩔ ᩈᩮᩈᩣ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᨷᩣᨱᩴ ᩉᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨿᨳᩣᨷᩣᩊᩥᨾᩮᩅ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᩣᨲᩩᨥᩣᨲᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩁᩮᩣᨣᨷᨭᩥᨠᩣᩁᩣᨴᩥᨠᩣᩃᩮ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᨥᩣᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨶᨶᩩ ᨾᩣᨲᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨷᩥᨲᩣᨲᩥ ᨷᩩᨶᩣᨷᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨷᩥᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔᩮᩅ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᩴ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨲᩴ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨷᩥᨲᩩᨥᩣᨲᨠᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩴᨥᨽᩮᨴᨠᩮ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨬ᩠ᨬᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᩴᨥᨽᩮᨴᨠᩮᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, “ᩈᩴᨥᩴ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᨷ᩠ᨷᩴ ᨶᩥᩁᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᪨ ᨷᩩᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨲᩥ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨬ᩠ᨬᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ, ᨷᩁᩅᩣᨴᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨬ᩠ᨬᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨬ᩠ᨬᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨶᨶᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷᩣᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᨴᩥᩔ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᨽᩣᩅᨴᩦᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩣᨷᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᨶᩮᩁᨿᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨣᩣᨳᩣᨿᨷᩥ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᨴᩦᨿᩮᩅ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪂᪨ ᨬᩣᨱᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪈᪃-᪈᪈᪆᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨬᩣᨱᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᨬᩣᨱᩴ – ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨬ᩠ᨧ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩴ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ; ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᨹᩃᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨷᨶ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨧ᩠ᨧᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨾᩮᩅ ᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᩍᨲᩁᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩣᨴᩣᨶᩴ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩔ᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨬᩣᨱᩅᩮᩅᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ – ᨿᨴᩥ ᨲᩔ ᨬᩣᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᨳ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨬᩣᨱᨲᩮᩣ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᩔ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᨶᩮᩅ ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ញាណកថាវណ្ណនា

៣. និរយបាលកថាវណ្ណនា

៨៦៦. ឥទានិ និរយបាលកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ "និរយេ នេរយិកកម្មានេវ និរយបាលរូបេន វធេន្តិ, នត្ថិ និរយបាលា នាម សត្តា"តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ "យទិ តត្ថ និរយបាលា ន សិយុំ, កម្មការណាបិ ន ភវេយ្យុំ។ ការណិកេសុ ហិ សតិ ការណា"តិ ចោទេតុំ នត្ថិ និរយេសូតិអាទិមាហ។

៨៦៧-៨៦៨. អត្ថិ មនុស្សេសូតិ បច្ចក្ខេន ញាបនត្ថំ។ យថា ហិ មនុស្សេសុ សតិ ការណិកេសុ ការណា, ឯវំ តត្ថាបីតិ អយមេត្ថ អធិប្បាយោ។ អត្ថិ និរយេសូតិ បុច្ឆា បរវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ន វេស្សភូ នោបិ ច បេត្តិរាជាតិ បរវាទិនា សកសមយតោ សុត្តំ អាហដំ។ តំ បន សាសនាវចរិកត្តា សកវាទិនា អនុញ្ញាតំ។ តត្ថ វេស្សភូតិ ឯកោ ទេវោ។ បេត្តិរាជាតិ បេត្តិវិសយេ បេតមហិទ្ធិកោ។ សោមាទយោ បាកដា ឯវ។ ឥទំ សុត្តំ ហោតិ – អត្តនោ កម្មេហិ ឥតោ បណុន្នំ បរលោកំ បត្តំ បុរិសំ ន ឯតេ វេស្សភូអាទយោ ហនន្តិ។ យេហិ បន សោ កម្មេហិ តត្ថ បណុន្នោ, តានិ សកានិ កម្មានិយេវ នំ តត្ថ ហនន្តីតិ កម្មស្សកតំ ទីបេតិ, ន និរយបាលានំ អភាវំ។ សកវាទិនា បន តរយេនំ, ភិន្ទេតិ អាហតានិ សុត្តបទានិ នីតត្ថានេវាតិ។

និរយបាលកថាវណ្ណនា

៤. តិរច្ឆានកថាវណ្ណនា

៨៦៩-៨៧១. ឥទានិ តិរច្ឆានកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ទេវេសុ ឯរាវណាទយោ ទេវបុត្តា ហត្ថិវណ្ណំ អស្សវណ្ណំ វិកុព្ពន្តិ, នត្ថិ តត្ថ តិរច្ឆានគតា។ យេសំ បន តិរច្ឆានវណ្ណិនោ ទេវបុត្តេ ទិស្វា "អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតា"តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ "យទិ ទេវលោកស្មឹ តិរច្ឆានគតា សិយុំ, តិរច្ឆានលោកស្មិម្បិ ទេវា សិយុ"ន្តិ ចោទេតុំ អត្ថិ តិរច្ឆានគតេសូតិអាទិមាហ។ កីដាតិអាទិ យេសំ តត្ថ អភាវោ បាកដោ, តេ ទស្សេតុំ វុត្តំ។ ឯរាវណោតិ បញ្ញាតស្ស អត្ថិតាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស , ន តិរច្ឆានគតស្ស។ ហត្ថិពន្ធាតិអាទិ "យទិ តត្ថ ហត្ថិអាទយោ សិយុំ, ហត្ថិពន្ធាទយោបិ សិយុ"ន្តិ ចោទេតុំ វុត្តំ។ តត្ថ យាវសិកាតិ យវស្ស ទាយកា។ ការណិកាតិ ហត្ថាចរិយាទយោ, យេហិ តេ នានាវិធំ ការណំ ការេយ្យុំ។ ភត្តការកាតិ ហត្ថិអាទីនំ ភត្តរន្ធកា។ ន ហេវន្តិ តថា អនិច្ឆន្តោ បដិក្ខិបតីតិ។

តិរច្ឆានកថាវណ្ណនា

๕. ยกฺกกฆาจณฺณภา

ปัลิ๑-ปัลิ๕. ฐานาติ ยกฺกกฆา ภาย เหาติ. ตตฺถ เยฆํ "บุเถฺตช เพา ปภสฺส กายกมฺมํ จฆีกมฺมํ อาฆีเจา สุปริสุเทฺธา เหาตี"ติ (อ. ติ. ๑.๑๑๑) ฐานเตฺถช สุตฺตํ สมฺภาจาจากมฺมฺตฺตาฆีจาภตฺถา ธิตฺตธิปฺปยุตฺตตํ ภิสฺสาฆ "ภิปฺปริฆาเฆภ ปตฺถาติฺกิเกาจ ยเกฺกา"ติ ลทฺธิ, เสยฺยชาปิ ยหิสาสกาภิ, เพ สทฺธาฆ ปตฺถาติฺกิเกาติ บุทฺธา สกจาฆิสฺส, ปฏิฒฺญา ฐาตเรสฺส. สมฺภาจาจา ยกฺกฺฆ, สา จ ภ ยเกฺกาติอาฆิ ปเรสยฆจเสภ ธุตฺตํ. ปเรสยฆมฺภิญฺญาสมฺภาจาจาฆเยา ยกฺกฺกตฺถิ อากตา. ทฺวปตฺตา ปภ ยเกฺกา ภ เหาตีติ จณฺณิตา. สมฺภาฆิฏฺฐิ

ยกฺกฺกตฺถิอาฆิ ยกฺกฺกสฺส อยกฺกตา ภาย ภตฺถีติ ฆสฺสภตฺถํ ธุตฺตํ. บุเถฺตช เพา ปภสฺสาติ สุเตฺตา ปริสุทฺธีลสฺส ยกฺกาจภา ภาย เหาติ, ภ ฐาตเรสฺสาติ อากยภิฆปฏิปฆาฆ ธิสุทฺธิกาจฆสฺสภตฺถํ "กายกมฺมํ จฆีกมฺมํ อาฆีเจา สุปริสุเทฺธา เหาตี"ติ ธุตฺตํ, ภ ฐาเยหิ ธิภา ปตฺถาติฺกกาจฆสฺสภตฺถํ. เพเภจาห "ฆจยสฺสาฆํ อริเยา อฏฺฐิเกา ยเกฺกา กาจภาปริปุริ กจฺฉตี"ติ. สกจาฆิภา อากตสุตฺตํ

ภีตตฺถเยจาติ.

ยกฺกกฆาจณฺณภา.

๙. ธาาลกฆาจณฺณภา

ปัลิ๙-ปัลิลิ. ฐาฆาติ ธาาลกจา ภาย เหาติ. ตตฺถ ฆมฺจกฺกปฺปจตฺเภ ทฺวาฆสาการธาาลํ สทฺธาฆ "ทฺวาฆสจตฺถกํ ธาาลํ เลกฺกฺตฺตร"ตฺถิ เยฆํ ลทฺธิ, เสยฺยชาปิ บุตฺถเสลิฆาภิ, เพ สทฺธาฆ บุทฺธา สกจาฆิสฺส, ปฏิฒฺญา ฐาตเรสฺส. อจ ภิ "สเจ ตํ ทฺวาฆสจตฺถกํ, ทฺวาฆสหิ ยกฺกาาเลหิ กธิตตฺถา"ตฺถิ เจาเฆตฺ ทฺวาฆสาติอาฆิยาห. ฐาตเรา ยกฺกสฺส ฆกตฺตํ สทฺธาฆ ปฏิกฺขิปติ, ฆเกกมฺปิ สเตฺถ

สตฺถธาาลกิตฺถธาาลกตธาาลาภิ จเสภ ธาาลภาภตฺตํ สทฺธาฆ ปฏิฆาภาติ. ทฺวาฆส เสาตาปตฺติยกฺกาติอาฆีสุปิ ฆเสจ ภเยา. ภตฺ ธุตฺตํ ภกจตาติ สุตฺตํ สทฺธิ บุตฺถกากปรกาเรหิ ธาาลภาภตฺตํ ฆีเปติ, ภ อริยยกฺกสฺส ทฺวาฆส ธาาลตํ. ตสฺมา อสาฆกตฺถิ.

ธาาลกฆาจณฺณภา.

ขีสติเยา ธเกฺกา.

ธตฺตฺยฒฺฒาสเกา สยเตฺตา.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

សន្ធាយ តេន ហីតិ លទ្ធិំ បតិដ្ឋបេតិ។ សា អយោនិសោ បតិដ្ឋាបិតត្តា អប្បតិដ្ឋិតាវ ហោតីតិ។

សញ្ញោជនកថាវណ្ណនា។

៤។ ឥទ្ធិកថាវណ្ណនា

៨៨៣-៨៨៤។ ឥទានិ ឥទ្ធិកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ឥទ្ធិ នាមេសា កត្ថចិ ឥជ្ឈតិ, កត្ថចិ ន ឥជ្ឈតិ, អនិច្ចាទីនំ និច្ចាទិការណេ ឯកន្តេនេវ ន ឥជ្ឈតិ។ សភាគសន្តតិំ បន បរិវត្តេត្វា វិសភាគសន្តតិការណេ វា សភាគសន្តតិវសេនេវ ចិរតរប្បវត្តនេ វា យេសំ អត្ថាយ ការិយតិ, តេសំ បុញ្ញាទីនិ ការណានិ និស្សាយ កត្ថចិ ឥជ្ឈតិ, កិច្ចំ អត្ថាយ បានីយស្ស សប្បិខីរាទិការណេ វិយ មហាធាតុនិធានេ ទីបាទីនំ ចិរសន្តានប្បវត្តនេ វិយ ថាតិ ឥទំ សកសមយេ សន្និដ្ឋានំ។ យំ បន អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ រញ្ញោ បាសាទំ សុវណ្ណន្តេវ អធិមុច្ចិ, តំ និស្សាយ យេសំ “អត្ថិ អធិប្បាយិទ្ធី”តិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អត្ថិ អធិប្បាយិទ្ធីតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស។ តត្ថ អធិប្បាយិទ្ធីតិ អធិប្បាយិទ្ធិ, យថាធិប្បាយំ ឥជ្ឈនិទ្ធីតិ អត្ថោ។ អាមន្តាតិ លទ្ធិយន្តេ ឋត្វា បដិញ្ញា បរវាទិស្ស។ អថ នំ អនិច្ចាទីនំ និច្ចាទិតាយ អនុយុញ្ជិតុំ និច្ចបណ្ណា រុក្ខា ហោន្តូតិអាទិមាហ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។ លទ្ធិបតិដ្ឋាបនេ សុវណ្ណោ ច បនាសីតិ រញ្ញោ បុញ្ញូបនិស្សយេន អាសិ, ន កេវលំ ថេរស្ស អធិប្បាយេនេវ។ តស្មា អសាធកមេតន្តិ។

ឥទ្ធិកថាវណ្ណនា។

៥។ ពុទ្ធកថាវណ្ណនា

៨៨៥។ ឥទានិ ពុទ្ធកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ឋបេត្វា តស្មិំ តស្មិំ កាលេ សរីរវេមត្តតំ អាយុវេមត្តតំ បភាវេមត្តតញ្ច សេសេហិ ពុទ្ធគុណេហិ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធេហិ ហីនាតិរេកតា នាម នត្ថិ។ យេសំ បន អវិសេសេនេវ អត្ថីតិ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ អត្ថិ ពុទ្ធានន្តិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ ពុទ្ធគុណេហិ អនុយុញ្ជិតុំ សតិបដ្ឋានតោតិអាទិមាហ។ ឥតរោ តេសំ វសេន ហីនាតិរេកតំ អបស្សន្តោ បដិក្ខិបតិយេវាតិ។

ពុទ្ធកថាវណ្ណនា។

៦។ សព្ពទិសាកថាវណ្ណនា

៨៨៦។ ឥទានិ សព្ពទិសាកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ចតូសុ ទិសាសុ ហេដ្ឋា ឧបរីតិ សមន្តតោ លោកធាតុសន្និវាសំ, សព្ពលោកធាតូសុ ច ពុទ្ធា

អត្ថីតិ អត្តនោ វិកប្បសិប្បំ ឧប្បាទេត្វា “សព្ពទិសាសុ ពុទ្ធា តិដ្ឋន្តី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ មហាសង្ឃិកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ បុរត្ថិមាយាតិ បុដ្ឋោ សក្យមុនិំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ បុន បុដ្ឋោ លទ្ធិវសេន អញ្ញលោកធាតុយំ ឋិតំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ កិន្នាមោ សោ ភគវាតិអាទិ “សចេ ត្វំ ជានាសិ, នាមាទិវសេន តំ កថេហី”តិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោតិ។

សព្ពទិសាកថាវណ្ណនា។

៧. ធម្មកថាវណ្ណនា

៨៨៧-៨៨៨. ឥទានិ ធម្មកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា រូបាទយោ រូបាទិសភាវេន និយតា ន តំ សភាវំ វិជហន្តិ, តស្មា សព្ពធម្មា និយតាតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ ឧត្តរាបថកានញ្ច; តេ សន្ធាយ សព្ពេ ធម្មាតិ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ “សព្ពេ តេ និយតា, មិច្ឆត្តនិយតា វា សម្មត្តនិយតា វា, ឥតោ អញ្ញោ និយាមោ នាម នត្ថី”តិ ចោទេតុំ មិច្ឆត្តនិយតាតិអាទិមាហ។ តត្ថ បដិក្ខេបោ ច បដិញ្ញា ច បរវាទិស្ស។ រូបំ រូបដ្ឋេនាតិអាទិ យេនត្ថេន និយតាតិ វទតិ, តស្ស វសេន ចោទេតុំ វុត្តំ។ តត្រាយំ អធិប្បាយោ – រូបញ្ហិ រូបដ្ឋេន និយតត្តា រូបំ រូបមេវ, ន វេទនាទិសភាវត្តំ អធិប្បាយេន វត្តព្ពំ, ឥតោ អញ្ញថា ន វត្តព្ពំ។ កស្មា? រូបដ្ឋតោ អញ្ញស្ស រូបស្ស អភាវា។ រូបសភាវោ ហិ រូបដ្ឋោ, រូបសភាវោ ច រូបមេវ, ន រូបតោ អញ្ញោ។ វេទនាទីហិ បនស្ស នានត្តបញ្ញាបនត្ថំ ឯស វោហារោ ហោតីតិ។ តស្មា “រូបំ រូបដ្ឋេន និយត”ន្តិ វទន្តេន រូបំ និយតន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ និយតញ្ច នាម មិច្ឆត្តនិយតំ វា សិយា សម្មត្តនិយតំ វា, ឥតោ អញ្ញោ និយាមោ នាម នត្ថីតិ។ អថ កស្មា បដិជានាតីតិ? អត្តនោវសេន។ រូបំ រូបដ្ឋេន និយតន្តិ ឯត្ថ ហិ រូបំ រូបមេវ, ន វេទនាទិសភាវន្តិ អយមត្ថោ។ តស្មា បដិជានាតិ។ ឥតោ អញ្ញថា បនស្ស និយតត្តំ នត្ថីតិ បុន តេនេវ នយេន ចោទេតុំ មិច្ឆត្តនិយតន្តិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ឧត្តានត្ថមេវ។ តេន ហិ រូបន្តិ លទ្ធិបិ អយោនិសោ បតិដ្ឋាបិតត្តា អប្បតិដ្ឋិតាវ ហោតីតិ។

ធម្មកថាវណ្ណនា។

៨. កម្មកថាវណ្ណនា

៨៨៩-៨៩១. ឥទានិ កម្មកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ “យស្មា ទិដ្ឋធម្មវេទនីយាទីនិ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយដ្ឋាទីហិ និយតានិ, តស្មា សព្ពេ កម្មា និយតា”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ តេសញ្ញេវ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយដ្ឋេន និយតន្តិ ឯត្ថ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយមេវ។ សចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិបាកំ ទាតុំ សក្កោតិ ទេតិ, នោ ចេ អហោសិកម្មំ នាម ហោតីតិ ឥមមត្ថំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកវាទិស្ស។ មិច្ឆត្តសម្មត្តនិយាមវសេន បនេតំ អនិយតមេវាតិ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

កយុកធាចល្លភា៍

ឲកខឹសតិយោ ចក្កោ៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២២. បាវីសតិមវគ្គោ

១. បរិនិព្ពានកថាវណ្ណនា

៨៩២. ឥទានិ បរិនិព្ពានកថា នាម ហោតិ. តត្ថ “យស្មា អរហា សព្ពញ្ញុវិសយេ អប្បហីនសំយោជនោវ បរិនិព្ពាយតិ, តស្មា អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពាន”ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវាតិ.

បរិនិព្ពានកថាវណ្ណនា.

២. កុសលចិត្តកថាវណ្ណនា

៨៩៣-៨៩៤. ឥទានិ កុសលចិត្តកថា នាម ហោតិ. តត្ថ យស្មា អរហា សតិវេបុល្លប្បត្តោ បរិនិព្ពាយន្តោបិ សតោ សម្បជានោវ បរិនិព្ពាតិ, តស្មា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតីតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. អថ នំ យស្មា កុសលចិត្តោ នាម បុញ្ញាភិសង្ខារាភិសង្ខរណាទិវសេន ហោតិ, តស្មា តេនត្ថេន ចោទេតុំ អរហា បុញ្ញាភិសង្ខារន្តិអាទិមាហ. សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ. សតោ សម្បជានោតិ ឥទំ ជវនក្ខណេ កិរិយសតិសម្បជញ្ញានំ វសេន អសម្មោហមរណទីបនត្ថំ វុត្តំ, ន កុសលចិត្តទីបនត្ថំ. តស្មា អសាធកន្តិ.

កុសលចិត្តកថាវណ្ណនា.

៣. អានេញ្ជកថាវណ្ណនា

៨៩៥. ឥទានិ អានេញ្ជកថា នាម ហោតិ. តត្ថ ភគវា ចតុត្ថជ្ឈានេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយីតិ សល្លក្ខេត្វា “អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯកច្ចានំ ឧត្តរាបថកានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស. បកតិចិត្តេតិ ភវង្គចិត្តេ. សព្ពេ ហិ សញ្ញិនោ សត្តា ភវង្គចិត្តេ ឋត្វា ភវង្គបរិយោសានេន ចុតិចិត្តេន កាលំ ករោន្តិ. ឥតិ តំ ឥមិនា អត្ថេន ចោទេតុំ ឯវមាហ. តត្ថ កិញ្ចាបិ ចតុវោការភវេ អរហតោ បកតិចិត្តម្បិ អានេញ្ជំ ហោតិ, អយំ បន បញ្ហោ បញ្ចវោការភវវសេន វុត្តោ. តស្មា នោ ច វត រេ វត្តព្ពេតិ អាហ. សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

អានេញ្ជកថាវណ្ណនា។

៤. ធម្មាភិសមយកថាវណ្ណនា

៨៩៧. ឥទានិ ធម្មាភិសមយកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ អតីតភវេ សោតាបន្នំ មាតុកុច្ឆិយំ វសិត្វា និក្ខន្តំ ទិស្វា "អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោ"តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ អថ នំ "យទិ តត្ថ ធម្មាភិសមយោ អត្ថិ, ធម្មាភិសមយស្ស ការណេហិ ធម្មទេសនាទីហិ ភវិតព្ព"ន្តិ ចោទេតុំ អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មទេសនាតិអាទិមាហ។ សុត្តស្សាតិអាទិ ភវង្គវារំ សន្ធាយ វុត្តំ។ គព្ភសេយ្យាយ ហិ យេភុយ្យេន ភវង្គមេវ បវត្តតិ។ តេនេវ សត្តោ កិរិយមយបវត្តាភាវា សុត្តោ, ភាវនានុយោគស្ស អភាវា បមត្តោ, ឧបដ្ឋានបរិគ្គាហកានំ សតិសម្បជញ្ញានំ អភាវា មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ នាម ហោតិ, តថារូបស្ស កុតោ ធម្មាភិសមយោតិ?

ធម្មាភិសមយកថាវណ្ណនា។

៥-៧. តិស្សោបិកថាវណ្ណនា

៨៩៨-៩០០. ឥទានិ តិស្សោបិកថា នាម ហោន្តិ។ តត្ថ អចិរជាតានំ បន សោតាបន្នានំ អរហត្តប្បត្តិំ សុប្បវាសាយ ច ឧបាសិកាយ សត្តវស្សិកំ គព្ភំ ទិស្វា "អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ អរហត្តប្បត្តី"តិ ច សុបិនេ អាកាសគមនាទីនិ ទិស្វា "អត្ថិ ធម្មាភិសមយោ"តិ ច "អត្ថិ តត្ថ អរហត្តប្បត្តី"តិ ច ឥមាបិ យេសំ លទ្ធិយោ, សេយ្យថាបិ តេសញ្ញេវ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ បុរិមកថា សទិសមេវាតិ។

តិស្សោបិកថាវណ្ណនា។

៨. អព្យាកតកថាវណ្ណនា

៩០១-៩០២. ឥទានិ អព្យាកតកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ "អត្ថេសា, ភិក្ខវេ, ចេតនា, សា ច ខោ អព្ពោហារិកា"តិ (បារា. ២៣៥) វចនតោ "សព្វំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកត"ន្តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឧត្តរាបថកានញ្ចេវ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ យថា បាឡិមេវ និយ្យាតិ។ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្ពោហារិកន្តិ ឥទំ អាបត្តិំ សន្ធាយ វុត្តំ។ សុបិនគតស្ស ហិ បាណាតិបាតាទិវសេន ពហុម្បិ អកុសលចិត្តំ បវត្តតិ, វត្ថុវីតិក្កមោ បន នត្ថីតិ ន សក្កា តត្ថ អាបត្តិំ បញ្ញបេតុំ។ ឥមិនា ការណេន តំ អព្ពោហារិកំ, ន អព្យាកតត្តាតិ។

អញ្ញាកតាកទាចល្ហកា៓

៥៓ អាវេចតបច្ចយកទាចល្ហកា

៥០៦-៥០៨៓ ព្ចានិ អាវេចតបច្ចយកទា តាយ ទោហាតិ៓ តត្ថ យស្មា វេទ្ធា ឆទ្ធា ឍលិកា , ត កោាចិ យុហុត្តូយ្បិ ចត្វា អាវេចតបច្ចយំ អាវេចតិ តាយ៓ តស្មា តត្ថិ កិច្ចិ អាវេចតបច្ចយតា៓ អាវេចតបច្ចយតាយ ថ្កប្បត្តិ បត ត កិច្ចិ អត្ថិតិ ឈេយំ លទ្ធិ, វេឃ្យទាបិ ទេវតទ្ធោច; ទេ វគ្គាយ បុគ្គា វកចានិស្ស, បនិទ្ធាា ព្ចាតទ្ស្ស៓ អឆ តំ វុត្តចទេវតេច បទ្ធាាទេបត្យំ តត្យ ចុត្តំ កកចតា បិលាតិបិទេតាតិអានិ អាកតំ៓ តំ វទ្ធាំ ថ្កត្តាតត្ថទេយចាតិ៓

អាវេចតបច្ចយកទាចល្ហកា៓

១០៓ ឍលិកកទាចល្ហកា

៥០៩-៥០៥៓ ព្ចានិ ឍលិកកទា តាយ ទោហាតិ៓ តត្ថ យស្មា វេទ្ធាវេច្ចតឆទ្ធា អតិច្ចា, តស្មា ឲកចិត្តក្ខលិកាទេយច៓ វយាតាយ ហិ អតិច្ចតាយ ឲទោកា លហុំ កិជ្ជតិ, ឲទោកា ចិទេទតាតិ ទោកា ឲត្ថ តិឃាទេយាតិ ឈេយំ លទ្ធិ, វេឃ្យទាបិ បុទ្ធាវេលិឃាបទេវេលិឃាត់; ទេ វគ្គាយ ឲកចិត្តក្ខលិកាតិ បុគ្គា វកចានិស្ស, បនិទ្ធាា ព្ចាតទ្ស្ស៓ ចិទេត្ត យហាបឆចិតិអានិសុ ទេតំ តទា វណ្ឌាត់ អបស្សទេត្តា បនិក្ខិបតិ៓ ចក្ខាយតតត្តិអានិ “យនិ វេទ្ធា ឲកចិត្តក្ខលិកា កទេចយ្យំ, ចក្ខាយតតានិតិ ចក្ខុចិទ្ធាាលានិហិ វទ្ធិទេយច ថ្កប្បជ្ជិត្វា តិទុទ្ធេយ្យំ”ត្តិ ទោទតត្ថំ ចុត្តំ៓ ព្ចាតទេរា បត អទេត្តាយាត្យុក្ខិកាតស្ស ចិទ្ធាាលុប្បត្តិ វគ្គាយ បនិក្ខិបតិ , បចត្តំ វគ្គាយ លទ្ធិចទេវត បនិឌាតាតិ៓ វេវេយត្ថ ថ្កត្តាតត្ថទេយចាតិ៓ ទេតត ហិ ឲកចិត្តក្ខលិកាតិ យស្មា តិច្ចា ត ទោហាត្តិ, តស្មា ឲកចិត្តក្ខលិកាតិ អត្តទេតា ទុចិឃា កាទេលំ ចនតិ៓ តំ អចុត្តវនិវេយចាតិ៓

ឍលិកកទាចល្ហកា៓

ឌាចិវតិទេយា ចទេក្កា៓

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២៣។ តេវីសតិមវគ្គោ

១។ ឯកាធិប្បាយកថាវណ្ណនា

៨០៧។ ឥទានិ ឯកាធិប្បាយកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ការុញ្ញេន វា ឯកេន អធិប្បាយេន ឯកាធិប្បាយោ, សំសារេ វា ឯកតោ ភវិស្សាមាតិ ឥត្ថិយា សទ្ធិំ ពុទ្ធបូជាទីនិ កត្វា បណិធិវសេន ឯកោ អធិប្បាយោ អស្សាតិ ឯកាធិប្បាយោ។ ឯវរូបេបិ ទ្វិន្នម្បិ ជនានំ ឯកាធិប្បាយោ មេថុនោ ធម្មោ បដិសេវិតព្វោតិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានញ្ចេវ វេតុល្លកានញ្ច; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតីតិ។

ឯកាធិប្បាយកថាវណ្ណនា។

២។ អរហន្តវណ្ណកថាវណ្ណនា

៨០៨។ ឥទានិ អរហន្តវណ្ណកថា នាម ហោតិ។ តត្ថ ឥរិយាបថសម្បន្នេ អាកប្បសម្បន្នេ បិ ភិក្ខូ ទិស្វា “អរហន្តានំ វណ្ណេន អមនុស្សា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ ឯកច្ចានំ ឧត្តរាបថកានំ; តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អរហន្តវណ្ណកថាវណ្ណនា។

៣-៧។ ឥស្សរិយកាមការិកាកថាវណ្ណនា

៨១០-៨១៤។ ឥទានិ ឥស្សរិយកាមការិកាកថា នាម ហោតិ។ ឆទ្ទន្តជាតកាទីនិ សន្ធាយ “ពោធិសត្តា ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតិ, គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតិ, ទុក្ករការិកំ អកាសិ, អបរន្តបំ អកាសិ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសី”តិ យេសំ លទ្ធិ, សេយ្យថាបិ អន្ធកានំ, តេ សន្ធាយ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បដិញ្ញា ឥតរស្ស។ សេសំ បឋមកថាយំ ឧត្តានត្ថមេវ។ ទុតិយកថាយំ ឥទ្ធិយាតិ យទិ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គច្ឆេយ្យ, ឥទ្ធិយា គច្ឆេយ្យ, ន កម្មវសេនាតិ ចោទនត្ថំ វុត្តំ។ ឥតរោ បន បឋមបញ្ហាកាវនាយំ សន្ធាយ បដិក្ខិបតិ។ ទុតិយបញ្ហំ បុញ្ញិទ្ធិំ សន្ធាយ បដិជានាតិ។ តតិយកថាយំ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ នាម ទុក្ករការិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ករិយតិ។ យទិ ច សោ តំ ករេយ្យ, សស្សតាទីនិបិ គណ្ហេយ្យាតិ ចោទនត្ថំ សស្សតោ លោកោតិអាទិ វុត្តំ។ ចតុត្ថកថាយម្បិ ឯសេវ នយោតិ។

ពុស្សុទិយកាយកាទិកាកទាចណ្ណកា៎

ប័៎ បតិទ្វបកទាចណ្ណកា

ដ៨ទ័-ដ៨៩៎ ពុកាតិ ទាកបតិទ្វបកទា តាយ ទេហាតិ៎ តត្វ ទេយត្តាកទ្រាយ្យុតិតាទេឃា សត្ថាយ “ត ទាទេកា ទាកបតិទ្វបទេកា”តិ ច ពុស្សាយច្ឆទិយក្កុច្ចាតិ សត្ថាយ “ត ទេចាទេសា ទេចាសបតិទ្វបទេកា”តិ ច ហសិតុប្បាទំ សត្ថាយ “ត ទេយាទេហា ទេយាហបតិទ្វបទេកា”តិ ច ទ្យុប្បន្នំ ប្ញកូលិតំ តិក្កហំ ទេបសលិតំ កិក្លូតំ អត្យុកហំ បិបការទហិតំ កល្យាណបរិសំ អាឃស្ទេតា បិលិត្តចន្ទុស្ស ចសលចាតំ កកចទេតា ទេពត្យអាសកចាតំ ទេយាឈបុទិសចាតច្ចា សត្ថាយ “ត កិទេលទេសា កិទេលសបតិទ្វបទេកា”តិ ច ទេឃសំ លទ្ធិ, ទេសឃ្យុទាបិ អត្តកាតំ; ទេព សត្ថាយ សត្តាកទាសុ ប្ញច្ឆា សកចាតិស្ស, បដិញ្ញា ពុតទេស្ស៎ អឆ តំ ឃស្មា ចស្សាតិបតិទ្វបកា តចស្សាតទេឃា តាយ តត្ថិ, តស្មា ទាកាតិបតិទ្វបកា តទាកាតទេឃាបិ តត្ថីតិ ទេចាទេចតុំ អត្ថិ ត ចទេស្សាតិអាតិយាហ ៎ ពុតទេទា ទេតសំ អកាចា បដិក្កិបតិ៎ ទេសសំ សត្តាត្វ ហ្គត្តាតត្វទេយចាតិ៎

បតិទ្វបកទាចណ្ណកា៎

ដ៎ អបទិតិប្បត្តកទាចណ្ណកា

ដ៨លិ-ដ៨ប័៎ ពុកាតិ អបទិតិប្បត្តកទា តាយ ទេហាតិ៎ តត្វ –

“ទ្យក្លូទេយច ហិ សយ្ហទាតិ, ទ្យក្លូ តិដ្ឋតិ ទេចតិ ច;

តាញ្ញាពា ទ្យក្លា សយ្ហទាតិ, តាញ្ញា ទ្យក្លា តិទ្វុញ្ញតី”តិ៎ (សំ៎ តិ៎ ១៎១លិ១) –

ចចតំ តិស្សាយ ទ្យក្លូទេញ្ញាច បទិតិប្បត្តំ, ទេសសា ពត្ថាយតាតសាត្យុពុត្រិឃស្មា អបទិតិប្បត្តាតិ ទេឃសំ លទ្ធិ, ទេសឃ្យុទាបិ ឧកច្ចាតំ ហ្គត្តទបឆកាតទេច្ចាច ទេហត្យុចាតាតច្ចា; ទេព សត្ថាយ ទ្វបំ អបទិតិប្បត្តត្តិ ប្ញច្ឆា សកចាតិស្ស, បដិញ្ញា ពុតទេស្ស៎ អឆ តំ “សទេច ទ្វបំ អបទិតិប្បត្តំ, ត អតិច្ចាតិសកាចំ សិឃា”តិ ទេចាទេចតុំ ទ្វបំ ត អតិច្ចត្តិអាតិយាហ៎ ពុតទេទា តឆាទ្វបំ ទ្វបំ អបស្សុទេត្តា បដិក្កិបតិ៎ សកចាតី តត្យ ទ្វបំ អតិច្ចត្តិអាតិ ចចទេតត តស្ស ឧកំ លទ្ធិ បដិទេសទេឆត្វា ទ្យតិឃំ ប្ញច្ឆទេត្តា ទ្យក្លូទេញ្ញាច បទិតិប្បត្តត្តិអាតិយាហ៎ អឆស្ស តយ្យិ លទ្ធិ បដិទេសទេចតុំ ត ឃចតិច្ចត្តិអាតិយាហ៎ តត្រាឃំ អធិប្បាទេឃា – ត ទេកចលត្យាបចយសច្ចទេយច ទ្យក្លូ៎ ឃំ បត កិញ្ចិ អតិច្ចំ, តំ ទ្យក្លូទេយច៎ ទ្វបញ្ចា អតិច្ចំ, តស្មា តយ្យិ បទិតិប្បត្តំ៎ ពុតិ ឃំ ត្វំ ចទេចសិ “ទ្វបំ អបទិតិប្បត្តំ, ទ្យក្លូទេញ្ញាច បទិតិប្បត្ត”ត្តិ, តំ ទេតា ចត ទេទ ចត្តទេព្វា “ទ្យក្លូទេញ្ញាច បទិតិប្បត្ត”ត្តិ៎ ទេចចតាតិប្បូលិកាតីស្ទុបិ ទេឃាឌតាសុ ឧទេសច តទេឃា៎ ធស្វាយតាតធស្វាធាត្យុស្ទុ បត ធទេបត្វា តិញ្ញាតំ ទេសសធស្វាតំ ចទេសត អតិច្ចតា

ចេឌិតព្ពាំ ព្ក្រិយាតិ អតិច្ចាតេចាតិំ

អបរិតិប្យត្តកឆាចណ្ណតាំ

ទេឌឹសតិមោ ចេក្កាំ

តិកាមតកឆា

វុត្តាចតា ច –

បណ្ណាសកេហិ ចតូហិ, តីហិ ចេក្កហិ ចេច ច;

សង្គហេត្វា កថា សត្ថា, ញាតិសាខេតតាំ

កថាវត្ថុប្បករណំ, កថាមគ្គេសុ កោចិទោ;

យំ ជិនោ ទេសយិ តស្ស, តិដ្ឋិតា អត្ថវណ្ណនា

ពុទ្ធំ ទេវសមេត្តហិ, ភាណចារេហិ តត្តិយា;

ចិរដ្ឋិតត្ថំ ធម្មស្ស, សង្ខេរាគេត្ត យំ មយាំ

យំ បត្តំ កុសលំ តេន, សេវលោកាយំ សភាវមោរា;

ធម្មរាជស្ស សទ្ធម្ម-រសមេវាធិគច្ឆតូតិំ

កថាវត្ថុ-អដ្ឋកថា និដ្ឋិតាំ

ភមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ឃយកប្យករណ-អដ្ឋកថា

សេទ្ទូេបេភច េឆចាត៌, េឆចេឆេចា ស្ទាលេឃ;

កឆាចត្វ្ទប្យករណ៌, េឆសឃិត្វា ទណេញ្ញូេហា៍

ឃយឞ្ស ចិសឃាតិ៍េតា, ភាភាឃយកយល្លិត៌;

អកិឆយ្ខប្យករណ៌, ឈដ្ឋិ៍ ឈដ្ឋាភ េឆសេកា៍

ឃយក៌ អឃយាចត្ត-ភិ៍លិយលតត្វ្ទេហា;

ឃំ េឆសឃិ អត្យប្យេត្តា, តឞ្ស សិចណ្ណភាក្កេយា;

ញ្ញតាតិ ឃស្ខា តស្ខាឞ្ស, េហាតិ សិចណ្ណតា អឃត្តិ៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៉ ម្ទលឃមក៌

ជ្ឍេ្ឍសចារចណ្ណតា

១៉ ម្ទលឃមក៌ , ពន្ធឃមក៌, អាឃតតឃមក៌, ឆាត្យឃមក៌, សច្ចឃមក៌, សង្ខារឃមក៌, អត្សឃឃមក៌, ចិត្តឃមក៌, ឆម្មឃមក៌, ឥន្ទ្រិយឃមកន្តិ ឥ្ទមេសំ ឆសន្នំ ឃមកានំ ចមេត ឥ្ទង់ បករណំ ឆសចិឆេត ចិកត្តត្តិ ហិ ចុត្តំ៉ តត្ថ មេឃសំ ឆសន្នំ ឃមកានំ ចមេត ឥ្ទង់ បករណំ ឆសចិឆេត ចិកត្តំ, តេសេស្វោច ឥ្ទមស្ស ច បករណស្ស តាយេទ្វោ តាច ឲុចំ ចេជិតេទ្ធោ – ពេកតេ្វត ឃមកន្តិ? ឃុកឡអេ្វត៉ ឃុកឡអត្យាឃមកន្តិ ចុច្ចតិ – ‘ឃមកបាដិហារិយំ, ឃមកសាលា’តិអាឌីសុ ចិយ៉ ឥ្ទតិ ឃុកឡអសង្ខាតានំ ឃមកានំ ចមេត ឆេសិតត្តា ឥ្ទមេសុ ឆសសុ ឲុពេក៌ ឃមក៌ តាយ៉ ឥ្ទមេសំ បត ឃមកានំ សម្ទហកាចតោ សន្តាមេ្យតំ បករណំ ឃមកន្តិ ចេជិតន្តំ៉

តត្ថ ម្ទលចមេត បុច្ឆាចិស្សជ្ជនំ កត្វា ឆេសិតត្តា ឆសន្នំ តាច សន្តាបឆំ ម្ទលឃមកន្តិ ចុត្តំ៉ តស្ស ឧទ្ទេសចារេទា, និទ្ទេសចារេទាតិ ទ្វេ ចារា មេហាន្តិ ៉ តេសុ ឧទ្ទិទ្ធានុក្កមេត និទ្ទិសិតព្វត្តា ឧទ្ទេសចារេទា បឆមេា៉ តស្ស មេឃ ពេចិ កុសលា ឆម្មា, សព្វេ តេ កុសលម្ទលា; មេឃ ចា បត កុសលម្ទលា, សព្វេ តេ ឆម្មា កុសលាតិ ឥ្ទង់ ឃមក៌ អាឌិ ៉ តស្ស កុសលាកុសលម្ទលសង្ខាតានំ ទ្វិន្នំ អត្ថានំ ចមេត អត្ថឃមកន្តិ ចា, តេសេស្វោច អត្ថានំ ចមេត អត្សលោមបដិលោមតោ បចត្តាបាត្យឥ្ទឆម្មចមេត ឆម្មឃមកន្តិ ចា, អត្សលោមបដិលោមតោ បចត្តាបុច្ឆាចមេត បុច្ឆាឃមកន្តិ ចា តិឆា ឃមកភាចោ ចេជិតេទ្ធោ៉ មេសមេសុបិ ឲុមេសច តតេឃា៉

ឥ្ទឆាតិ ឥ្ទមេសំ ឃមកានំ ចមេត ឆេសិតោ ឥ្ទឃស្មិំ ម្ទលឃមពេ ឧទ្ទេសចារស្ស តាច តឃឃមកបុច្ឆាអត្ថចារប្បភេឆចមេត បាត្យឥ្ទចចត្ថានមេច ឲុចំ ចេជិតន្តំ – កុសលត្តិកមាតិកាយ ហិ ‘កុសលា ឆម្មា’តិ ឥ្ទង់ អាឌិបឆំ និស្សាយ ម្ទលតេឃា, ម្ទលម្ទលតេឃា, ម្ទលកតេឃា, ម្ទលម្ទលកតេឃាតិ ឥ្ទមេ ចត្តារេទា តឃា មេហាន្តិ៉ តេសំ ឲុពេកស្មិំ តេឃ ម្ទលឃមក៌, ឲុកម្ទលឃមក៌, អន្តាមញ្ញាម្ទលឃមកន្តិ តីណិ តីណិ ឃមកានិ៉ ឲុចំ ចត្សុ តេឃេសុ ទ្វាឆស ឃមកានិ, ឲុពេកស្មិំ ឃមពេ អត្សលោមបដិលោមចមេត ទ្វេ ទ្វេ បុច្ឆាតិ ចតុចិសតិ បុច្ឆា, ឲុពេកាយ បុច្ឆាយ សន្និដ្ឋានសំសយចមេត ទ្វេ ទ្វេ អត្ថាតិ អដ្ឋចត្តាលីស អត្ថាតិ៉

តត្ថ មេឃ ពេចិ កុសលា ឆម្មាតិ កុសលេសុ “កុសលា ត្ស មោ, ត កុសលា ត្ស មោ”តិ សន្ទេហាកាចតោ ឥ្ទមស្មិំ បឆេ សន្និដ្ឋានទ្វោ ចេជិតេទ្ធោ៉ សព្វេ តេ កុសលម្ទលាតិ “សព្វេ តេ កុសលា ឆម្មា កុសលម្ទលា ត្ស មោ, តត្ស មោ”តិ ឲុចំ ចិមតិចមេត បុច្ឆិតត្តា ឥ្ទមស្មិំ បឆេ សំសយទ្វោ ចេជិតេទ្ធោ៉ មេសា ច មោ ចេចតេយ្យានំ សំសយដ្ឋានេ សំសយឌីបតត្ថំ ចុទ្វោ, តឆាកតស្ស បត សំសយោ តាយ តត្ថិ៉ ឥ្ទតោ បទេសុបិ បុច្ឆាបឆេសុ ឲុមេសច តតេឃា៉

ឃឆា ច កុសលបឆំ និស្សាយ ឥ្ទមេ ចត្តារេទា តឃា, ឲុពេកស្មិំ តតេឃ តីណ្ណិ តីណ្ណិ ឃមកានំ ចមេត ទ្វាឆស ឃមកានិ, ឲុពេកស្មិំ ឃមពេ

ທ຺ວີສຸ ທ຺ວີສຸ ປຸຈ຺ຉາສຸ ວເສນ ວີສຕິ ປຸຈ຺ຉາ; ເອເກກາຍ ປຸຈ຺ຉາຍ ທ຺ວີສຸ ທ຺ວີສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ວເສນ ອຏ຺ຐຈຕ຺ຕາລີສໍ ອຕ຺ຖາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ. ອກຸສລປທໍ ນິສ຺ສາຍປິ ທສເວວ, ອພ຺ຍາກຕປທໍ ນິສ຺ສາຍປິ ທສເວວ, ຕີຫິປິ ປເທຫິ ເອກເຕາ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ທິຏ຺ຐໍ ນາມປທໍ ນິສ຺ສາຍປິ ທສເວວາຕິ ກຸສລຕ຺ຕິກມາຕິກາຍ ຈຕູສຸ ປເທສຸ ສພ຺ພາປິ ເສາຬສ ນຍາ, ອຏ຺ຐຈຕ຺ຕາລີສໍ ຍມການິ, ຈຕຸນວຸຕິ ປຸຈ຺ຉາ, ອຏ຺ຐາສີຕິສຕໍ ອຕ຺ຖາ ຈ ອຸທ຺ເທສວເສນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ມູລວາໂຣ ນາມ ປຐໂມ ອຸທ຺ທິຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ.

ຕເຕາ ປຣໍ ເຍ ເກຈິ ກຸສລາ ທມ຺ມາ, ສພ຺ເພ ເຕ ກຸສລເຫຕູຕິອາທໂຍ ຕສ຺ເສວ ມູລວາຣສ຺ສ ເວວຈນວເສນ ນວ ວາຣາ ຐປິຕາ. ອິຕິ ມູລວາໂຣ, ເຫຕຸວາໂຣ, ນິທານວາໂຣ, ສມ຺ພວວາໂຣ, ປພວວາໂຣ, ສມຸຏ຺ຐານວາໂຣ, ອາຫາຣວາໂຣ, ອາຣມ຺ມຓວາໂຣ, ປຈ຺ຈຍວາໂຣ, ສມຸທຍວາໂຣຕິ ສພ຺ເພປິ ທສ ວາຣາ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ມູລວາເຣ ອາກາຣປຣິເຈ຺ເທເນວ ເສເສສຸປິ ນຍາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ສພ຺ເພສຸປິ ທສສຸ ວາເຣສຸ ສຏ຺ຐິ ນຍາ, ອສີຕິອທິການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຍມກສຕານິ, ສຏ຺ຐິອທິການິ ນວປຸຈ຺ຉາສຕານິ, ວີສາທິການິ ເອກູນວີສຕິ ອຕ຺ຖສຕານິ ຈ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐານີຕິ ເວທິຕພ຺ພານິ. ອິທໍ ຕາວ ອຸທ຺ເທສວາເຣ ນຍຍມກປຸຈ຺ຉາອຕ຺ຖວາຣປ຺ປເພທວເສນ ປາຬິວວຕ຺ຖານໍ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ມູລໍ ເຫຕຸ ນິທານຎ຺ຈາຕິ ຄາຖາ ເອເຕສໍ ວາຣານໍ ອຸທ຺ທານຄາຖາ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ມູລນ຺ຕິອາທີນິ ສພ຺ພານິປິ ກາຣຓເວວຈນາເນວ. ກາຣຓຎ຺ຫິ ປຕິຏ຺ຐານຏ຺ເຐນ ມູລໍ. ອຕ຺ຕເນາ ຟລນິປ຺ຟາທນຕ຺ຖໍ ຫິໂນຕີຕິ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ເຫຕຸ. 'ຫນ຺ທ, ຕໍ ຄຓ຺ຫຖາ'ຕິ ທເສ຺ສນ຺ຕໍ ວິຍ ອຕ຺ຕເນາ ຟລໍ ນິເທຕີຕິ ນິທານໍ. ເອຕສ຺ມາ ຟລໍ ສມ຺ໂພຕີຕິ ສມ຺ພໂວ. ປໂພຕີຕິ ປພໂວ. ສມຸຏ຺ຐາຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຟລໍ, ເອເຕນ ວາ ສມຸຏ຺ຐາຕີຕິ ສມຸຏ຺ຐານໍ. ອຕ຺ຕເນາ ຟລໍ ອາຫຣຕີຕິ ອາຫາໂຣ. ອປ຺ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ເພນ ອຕ຺ຕເນາ ຟເລນ ອາລມ຺ພີຍຕີຕິ ອາລມ຺ພຓໍ. ເອຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ອປ຺ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຟລໍ ເອຕີຕິ ປຈ຺ຈໂຍ. ເອຕສ຺ມາ ຟລໍ ສມຸເທຕີຕິ ສມຸທໂຍ. ເອວເມເຕສໍ ປທານໍ ວຈນຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ອຸທ຺ເທສວາຣວຓ຺ຓນາ.

ນິທ຺ເທສວາຣວຓ຺ຓນາ

10. ອິທານິ ເຍ ເກຈິ ກຸສລາ ທມ຺ມາຕິອາທິນາ ນເຍນ ນິທ຺ເທສວາໂຣ ອາຣທ຺ໂທ. ຕຕ຺ຖ ເຍ ເກຈີຕິ ອນວເສສປຣິຍາທານໍ. ກຸສລາ ທມ຺ມາຕິ ກຸສລຕ຺ຕິກສ຺ສ ປທພາຊເນ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຓາ ອນວຊ຺ຊສຸຂວິປາກາ ກຸສລທມ຺ມາ. ສພ຺ເພ ເຕ ກຸສລມູລາຕິ ກິໍ ເຕ ສພ຺ເພເຍວ ກຸສລມູລາຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ຕີເຓວ ກຸສລມູລານີຕິ ນ ເຕ ສພ຺ເພ ກຸສລມູລານິ, ອໂລພາທີນິ ປນ ຕີຓິ ເອວ ກຸສລມູລານີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອວເສສາ ກຸສລາ ທມ຺ມາ ນ ກຸສລມູລາຕິ ອວເສສາ ຟສ຺ສາທໂຍ ກຸສລາ ທມ຺ມາ ກຸສລມູລານີ ນາມ ນ ໂຫນ຺ຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ອວເສສາ ຟສ຺ສາທໂຍ ກຸສລາ ທມ຺ມາເຍວ ນາມ, ນ ກຸສລມູລານີຕິປິ ອຕ຺ໂຖ. ເຍ ວາ ປນ ກຸສລມູລາຕິ ເຍ ວາ ປນ ປເທສປຸຈ຺ຉາຍ ທຸຕິຍປເທນ ກຸສລມູລາຕິ ຕໂຍ ອໂລພາທໂຍ ຄຫິຕາ. ສພ຺ເພ ເຕ ທມ຺ມາ ກຸສລາຕິ ກິໍ ເຕ ສພ຺ເພປິ ທມ຺ມາ ກຸສລາຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອາມນ຺ຕາຕິ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ກຸສລມູລານໍ ກຸສລພາວໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອາຫ. ອຍໍ ຕາວ ມູລນເຍ ມູລຍມກສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ. ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ສພ຺ພປຸຈ຺ຉາສຸ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນສຸ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຍໍ ປນ ຍຕ຺ຖ ວິເສສມຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕເທວ ວຓ຺ຓຍິສ຺ສາມ.

𑄹𑄷𑅁 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄡𑄟𑄇𑄬 𑄖𑅅𑄤 𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄉𑄦𑄕𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄇𑄁 𑄃𑄉𑄳𑄉𑄦𑄬𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄥𑄟𑅅𑄚𑄬𑄚 𑄉𑄦𑄬𑄖𑄝𑄳𑄝𑅅𑅁 𑄃𑄡𑄟𑄬𑄖𑄳𑄗 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄮 – 𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄥𑄟𑅅𑄚𑄟𑄫𑄣𑅅𑅁 𑄡𑄁 𑄜𑄥𑄳𑄥𑄥𑄳𑄥 𑄟𑄫𑄣𑄁, 𑄖𑄘𑄬𑄤 𑄤𑄬𑄘𑄚𑅅𑄘𑄩𑄚𑄟𑄳𑄛𑄨𑅁 𑄃𑄗 𑄖𑄬𑄥𑄁 𑄖𑄘𑅅𑄇𑅅𑄢𑄁 𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑄨𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄃𑅅𑄡𑄖𑄳𑄖𑅅𑄖𑄨 𑄃𑅅𑄦𑅁 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑅅𑄚𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄌𑄨𑄖𑄳𑄖𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑅅𑄚𑄢𑄫𑄛𑄁 𑄘𑄥𑄳𑄥𑄨𑄖𑄁𑅁 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄃𑄣𑄮𑄞𑅅𑄘𑄨𑄇𑅅 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄥𑄟𑅅𑄚𑄟𑄫𑄣𑄁𑅁 𑄡𑄗𑄬𑄤 𑄦𑄨 𑄜𑄥𑄳𑄥𑅅𑄘𑄩𑄚𑄁 𑄃𑄣𑄮𑄞𑅅𑄘𑄡𑄮 𑄦𑄬𑄖𑄪𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄖𑄳𑄖𑅅 𑄟𑄫𑄣𑄁, 𑄖𑄗𑅅 𑄖𑄁 𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑅅𑄚𑄢𑄫𑄛𑄥𑄳𑄥𑅅𑄛𑄨, 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄣𑄇𑄳𑄈𑄕𑅅𑄞𑅅𑄤𑄬𑄚 𑄛𑄚 𑄖𑄁 𑄚 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄁𑅁

𑄹𑄸𑅁 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄡𑄟𑄇𑄬 ‘𑄡𑄬 𑄇𑄬𑄌𑄨 𑄇𑄪𑄥𑄣𑅅’𑄖𑄨 𑄃𑄤𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄡𑄬 𑄇𑄬𑄌𑄨 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅 𑄇𑄖𑅅𑅁 𑄇𑄥𑄳𑄟𑅅? 𑄄𑄟𑄨𑄚𑅅𑄛𑄨 𑄝𑄳𑄡𑄐𑄳𑄎𑄚𑄬𑄚 𑄖𑄥𑄳𑄥𑄬𑄤𑄖𑄳𑄗𑄥𑄳𑄥 𑄥𑄟𑄳𑄛𑅅𑄘𑄚𑄖𑄮𑅁 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄩𑄖𑄨 𑄄𑄘𑄁 𑄛𑄪𑄢𑄨𑄟𑄥𑄳𑄥 𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑄚𑄁𑅁 ‘𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄨 𑄡𑅅𑄚𑄨 𑄆𑄇𑄖𑄮 𑄅𑄛𑄳𑄛𑄎𑄳𑄎𑄚𑄳𑄖𑄩’𑄖𑄨 𑄦𑄨 𑄤𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁, 𑄖𑅅𑄚𑄨 𑄛𑄚 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄨𑄛𑄨 𑄦𑄮𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄃𑄇𑄪𑄥𑄣𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄨𑄛𑄨, 𑄄𑄙 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄩𑄖𑄨 𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑄚𑄘𑄥𑄳𑄥𑄚𑄖𑄳𑄗𑄟𑄨𑄘𑄁 𑄤𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄩𑄖𑄨 𑄚𑅅𑄟 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄁 𑄦𑄬𑄖𑄪𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄬𑄚 𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑅅 𑄦𑄮𑄚𑄳𑄖𑄩𑄖𑄨 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄮𑅁 𑄖𑄥𑄳𑄥𑄬𑄤 𑄛𑄑𑄨𑄣𑄮𑄟𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅𑄡 ‘𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄙𑄟𑄳𑄟𑅅 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑅅’𑄖𑄨 𑄃𑄤𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄙𑄟𑄳𑄟𑅅 𑄇𑄪𑄥𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄤𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁𑅁 𑄇𑄥𑄳𑄟𑅅? 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑅅𑄞𑅅𑄤𑄖𑄮𑅁 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄦𑄨 𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅𑄡 𑄇𑄖𑅅𑄡 ‘𑄟𑄫𑄣𑅅𑄚𑄨 𑄡𑅅𑄚𑄨 𑄆𑄇𑄖𑄮 𑄅𑄛𑄳𑄛𑄎𑄳𑄎𑄚𑄳𑄖𑄩’𑄖𑄨 𑄦𑄬𑄑𑄳𑄒𑅅 𑄤𑄪𑄖𑄳𑄖𑄚𑄡𑄬𑄚𑄬𑄤 𑄤𑄨𑄥𑄳𑄥𑄎𑄳𑄎𑄚𑄁 𑄇𑅅𑄖𑄝𑄳𑄝𑄁 𑄞𑄤𑄬𑄡𑄳𑄡, 𑄆𑄤𑄐𑄳𑄌 𑄥𑄖𑄨 𑄃𑄖𑄳𑄗𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑅅𑄞𑅅𑄤𑄮 𑄦𑄮𑄖𑄨𑅁 𑄖𑄥𑄳𑄟𑅅 𑄖𑄗𑅅 𑄃𑄇𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄆𑄤𑄁 𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅 𑄇𑄖𑅅𑅁 𑄄𑄟𑄨𑄚𑅅 𑄅𑄛𑅅𑄡𑄬𑄚 𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄚𑄡𑅅𑄘𑄩𑄥𑄪𑄛𑄨 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑄡𑄟𑄇𑄬 𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑅅 𑄤𑄬𑄘𑄨𑄖𑄝𑄳𑄝𑅅𑅁

𑄹𑄸-𑄹𑄹𑅁 𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄚𑄡𑄬 𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄥𑄝𑄳𑄝𑄬 𑄖𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄥𑄋𑄳𑄈𑅅𑄖𑅅 𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑄖𑄨𑅁 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄥𑄟𑅅𑄚𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄬𑄚 𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄆𑄖𑄬𑄥𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑅁 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑄖𑄨 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄥𑄳𑄥 𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑄁, 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄦𑄬𑄖𑄪𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄬𑄚 𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄆𑄖𑄬𑄥𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄃𑄐𑄳𑄐𑄟𑄐𑄳𑄐𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑅅𑅁

𑄹𑄺𑅁 𑄟𑄫𑄣𑄇𑄚𑄡𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄇𑅅𑄖𑄨 𑄦𑄬𑄖𑄪𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄬𑄚 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄁 𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄆𑄖𑄬𑄥𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄇𑅅𑅁

𑄹𑄻-𑄺𑄷𑅁 𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄇𑄚𑄡𑄬 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄇𑅅𑄖𑄨 𑄇𑄪𑄥𑄣𑅅𑄚𑄁 𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄁, 𑄦𑄬𑄖𑄪𑄛𑄌𑄳𑄌𑄡𑄬𑄚𑄬𑄤 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄆𑄖𑄬𑄥𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄟𑄫𑄣𑄟𑄫𑄣𑄇𑅅𑄖𑄨𑅁 𑄃𑄡𑄁 𑄖𑅅𑄤 𑄇𑄪𑄥𑄣𑄛𑄘𑄁 𑄚𑄨𑄥𑄳𑄥𑅅𑄡 𑄚𑄡𑄡𑄟𑄇𑄛𑄪𑄌𑄳𑄍𑅅𑄥𑄪 𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑄮𑅁

𑄺𑄸-𑄻𑄸𑅁 𑄃𑄇𑄪𑄥𑄣𑄛𑄘𑅅𑄘𑄩𑄥𑄪𑄛𑄨 𑄆𑄥𑄬𑄤 𑄚𑄡𑄮𑅁 𑄃𑄡𑄁 𑄛𑄚 𑄤𑄨𑄥𑄬𑄥𑄮, 𑄃𑄦𑄬𑄖𑄪𑄇𑄁 𑄃𑄇𑄪𑄥𑄣𑄁 𑄤𑄨𑄌𑄨𑄇𑄨𑄌𑄳𑄍𑅅𑄡 𑄌𑄬𑄤 𑄅𑄙𑄳𑄙𑄌𑄳𑄌𑄬𑄚 𑄌 𑄥𑄟𑄳𑄛𑄡𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁 𑄟𑄮𑄦𑄁 𑄥𑄚𑄳𑄙𑅅𑄡 𑄤𑄪𑄖𑄳𑄖𑄁𑅁

𑄻𑄹-𑄼𑄹𑅁 𑄃𑄦𑄬𑄖𑄪𑄇𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄃𑄑𑄳𑄒𑅅𑄢𑄥 𑄌𑄨𑄖𑄳𑄖𑄪𑄛𑄳𑄛𑅅𑄘𑅅 𑄢𑄫𑄛𑄁, 𑄚𑄨𑄝𑄳𑄝𑅅𑄚𑄐𑄳𑄌𑅁 𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄚𑄳𑄖𑄨 𑄆𑄖𑄳𑄗 𑄛𑄚 𑄑𑄛𑄬𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄥𑄦𑄬𑄖𑄪𑄇𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑅅𑄚𑄁 𑄢𑄫𑄛𑄁, 𑄥𑄬𑄥𑄁 𑄣𑄝𑄳𑄞𑄖𑄨𑅁 𑄥𑄦𑄬𑄖𑄪𑄇𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄥𑄟𑄪𑄑𑄳𑄒𑅅𑄚𑄁 𑄢𑄫𑄛𑄁 𑄃𑄝𑄳𑄡𑅅𑄇𑄖𑄟𑄫𑄣𑄬𑄚 𑄆𑄇𑄟𑄫𑄣𑄁 𑄦𑄮𑄖𑄨, 𑄖𑄁 𑄃𑄚𑄳𑄖𑄳𑄖𑅅𑄦𑅅𑄢𑄨𑄇𑄁 𑄇𑄖𑄳𑄤𑅅 𑄆𑄇𑄖𑄮 𑄣𑄇𑄳𑄈𑄕𑅅𑄞𑅅𑄤𑄬𑄚𑄬𑄤 𑄚𑄬𑄖𑄁 𑄤𑄨𑄥𑄳𑄥𑄎𑄳𑄎𑄚𑄁 𑄇𑄖𑄁𑅁

ប៉៩-៥លិ៉តាយា ឆយ្ពាតិ តាយឋប្លាតា ឆយ្ពា៉ ះត អត្តេតា ចត្តាះនា អន្ទបិះតា ពន្ដា, តិប្លាតច្បា៉ តះចច តាយយ្ញលីតឹតិ

ក្យលីក្យលអញ្ជាកតយ្ញលចះឋត តច យ្ញលីតិ៉ អះហត្យក៌ តាយំ តាយយ្ញះលត ត ឲកយ្ញលត្តិ អះហត្យក៌ ឋប្លាយ្យិ អដ្ឋានឋ

ចិត្តប្បាឆចិចិកិដ្ឋដ្ឋឋយ្យយុត្តះយាហតិប្លាតឋប្លាត៌ តាយំ តាយយ្ញះលត ត ឲកយ្ញលំ ៉ ត ហិ ត៌ ះតត ឋឌ្ឌិ ក្ខប្បជ្ជតិ៉ ឋះហត្យក៌តាយំ

តាយយ្ញះលតាតិ បះឆបិ ឋះហត្យក៌ តាយំ តាយយ្ញះលតាតិ អះត្តា៉ ះឋឋំ ឋប្លាត្ត ក្ខត្តាតត្តះយចាតិ៉

យ្ញលចារះចល្លតា៉

៥ប៉-៥៥៉ ះហត្យចារះាឌឹឬបិ ត្ថយិតាចុបិះឃត អះត្តា ះចឌិតះប្លា៉ យ្ញលំ ះហត្យ តិដាតច្បាតិកាឆា ឃឆាតិឌ្ឌិដ្ឋាត៌ ឆឋត្ថយ្យិ ចារាត៌ បុត

ក្ខ្លាតចះឋះតច ចុត្តាតិ៉

យ្ញលឃយកចល្លតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. ខន្ធយមកំ

១. បណ្ណត្តិឧទ្ទេសវារវណ្ណនា

១. ឥទានិ មូលយមកេ ទេសិតេយេវ កុសលាទិធម្មេ ខន្ធវសេន សង្គហិត្វា មូលយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស ខន្ធយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ. តត្ថ បាឡិវវត្ថានំ តាវ ឯវំ វេទិតព្ពំ – ឥមស្មិញ្ហិ ខន្ធយមកេ តយោ មហាវារា ហោន្តិ – បណ្ណត្តិវារោ, បវត្តិវារោ, បរិញ្ញាវារោតិ. តេសុ បណ្ណត្តិវារោ ខន្ធានំ នាមាភិធានសោធនវសេនេវ គតត្តា បណ្ណត្តិវារោតិ វុត្តោ. បវត្តិវារោ តេន សោធិតនាមាភិធានានំ ខន្ធានំ ឧប្បាទនិរោធវសេន បវត្តិំ សោធយមានោ គតោ, តស្មា បវត្តិវារោតិ វុត្តោ. បរិញ្ញាវារោ ឥមិនាក្កមេន បវត្តានំ ខន្ធានំ សង្ខេបេនេវ តិស្សោ បរិញ្ញា ទីបយមានោ គតោ, តស្មា បរិញ្ញាវារោតិ វុត្តោ. តត្ថ បណ្ណត្តិវារោ ឧទ្ទេសនិទ្ទេសវសេន ទ្វីហាការេហិ វវត្ថិតោ. ឥតរេសុ ទ្វីសុ ឧទ្ទេសវារោ នត្ថិ. អាទិតោ បដ្ឋាយ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនវសេន ឯកធា វវត្ថិតា. តត្ថ បញ្ចក្ខន្ធាតិបទំ អាទិំ កត្វា យាវ ន ខន្ធា, ន សង្ខារាតិ បទំ តាវ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសវារោ វេទិតព្ពោ. បុច្ឆាវារោតិបិ តស្សេវ នាមំ. តត្ថ បញ្ចក្ខន្ធាតិ អយំ យមកវសេន បុច្ឆិតព្ពានំ ខន្ធានំ ឧទ្ទេសោ. រូបក្ខន្ធោ...បេ... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ តេសញ្ញេវ បភេទតោ នាមវវត្ថានំ.

២-២. ឥទានិ ឥមេសំ ខន្ធានំ វសេន បទសោធនវារោ, បទសោធនមូលចក្កវារោ, សុទ្ធខន្ធវារោ, សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារោតិ ចត្តារោ នយវារា ហោន្តិ. តត្ថ រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបន្តិអាទិនា នយេន បទានិ សោធេត្វា គតោ បទសោធនវារោ នាម. សោ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ. តត្ថ អនុលោមវារេ 'រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូប'ន្តិអាទីនិ បញ្ច យមកានិ. បដិលោមវារេបិ 'ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោ; ន រូបក្ខន្ធោ ន រូប'ន្តិអាទីនិ បញ្ចេវ. តតោ បរំ តេសញ្ញេវ បទសោធនវារេ សោធិតានំ ខន្ធានំ 'រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ'តិអាទិនា នយេន ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ ចក្កានិ ពន្ធិត្វា គតោ បទសោធនមូលកានំ ចក្កានំ អត្ថិតាយ បទសោធនមូលចក្កវារោ នាម. សោបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ. តត្ថ អនុលោមវារេ 'រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ'តិអាទីនិ ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ កត្វា វីសតិ យមកានិ. បដិលោមវារេបិ 'ន រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោ; ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ'តិអាទីនិ វីសតិមេវ.

តតោ បរំ រូបំ ខន្ធោ ខន្ធា រូបក្ខន្ធោតិអាទិនា នយេន សុទ្ធខន្ធវសេនេវ គតោ សុទ្ធខន្ធវារោ នាម. តត្ថ ខន្ធា រូបក្ខន្ធោតិអាទីសុ ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោតិ អត្ថោ គហេតព្ពោ. កស្មា? និទ្ទេសវារេ ឯវំ ភាជិតត្តា. តត្ថ ហិ 'រូបំ ខន្ធោតិ? អាមន្តា. ខន្ធា រូបក្ខន្ធោតិ? រូបក្ខន្ធោ ខន្ធោ ចេវ រូបក្ខន្ធោ ច, អវសេសា ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ'តិ ឯវំ 'ខន្ធា រូប'ន្តិអាទីនំ ខន្ធា រូបក្ខន្ធោតិអាទិនា នយេន បទំ ឧទ្ធរិត្វា អត្ថោ វិភត្តោ. តេនេវ ច ការណេន សុទ្ធខន្ធវារោតិ វុត្តោ. វចនសោធនេ វិយ ហិ ឯត្ថ ន វចនំ បមាណំ. យថា យថា បន សុទ្ធខន្ធា លព្ភន្តិ, តថា តថា អត្ថោវ បមាណំ. បរតោ អាយតនយមកាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯសោបិ ច សុទ្ធខន្ធវារោ

អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តត្ថ អនុលោមវារេ ‘រូបំ ខន្ធោ ខន្ធា រូប’ន្តិអាទីនិ បញ្ច យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ ‘ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូប’ន្តិអាទីនិ បញ្ចេវ។

តតោ បរំ តេសញ្ញេវ សុទ្ធខន្ធានំ រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាតិអាទិនា នយេន ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ ចក្កានិ ពន្ធិត្វា កតោ សុទ្ធខន្ធមូលកានំ ចក្កានំ អត្ថិតាយ សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារោ នាម។ តត្ថ ខន្ធា វេទនាតិអាទីសុ ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោតិអាទិនា នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឥតរោធោ និទ្ទេសវារេន សទ្ធិំ វិរោធោ ហោតិ។ សោបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តត្ថ អនុលោមវារេ ‘រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា’តិអាទីនិ ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ កត្វា វីសតិ យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ ‘ន រូបំ, ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា’តិអាទីនិ វីសតិមេវ។ ឯវំ តាវ ឯកេន យមកសតេន ទ្វីហិ សុទ្ធវារេហិ ឯកេកសុទ្ធាយ សន្និដ្ឋានសំសយវសេន ទ្វេ ទ្វេ អត្ថេ កត្វា ចតូហិ ច អត្ថវសេហិ បដិមណ្ឌិតោ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសវារោ វេទិតព្វោតិ។

បណ្ណត្តិឧទ្ទេសវារវណ្ណនា។

១. បណ្ណត្តិនិទ្ទេសវារវណ្ណនា

១៩. ឥទានិ រូបំ រូបក្ខន្ធោតិអាទិនា នយេន និទ្ទេសវារោ អារទ្ធោ។ តត្ថ រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ យំកិញ្ចិ រូបន្តិ វុច្ចតិ។ សព្វំ តំ រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ វចនសោធនត្ថំ បុច្ឆតិ។ បិយរូបំ សាតរូបំ, រូបំ, ន រូបក្ខន្ធោតិ យំ ‘បិយរូបំ សាតរូប’ន្តិ ឯត្ថ រូបន្តិ វុត្តំ, តំ រូបមេវ, ន រូបក្ខន្ធោតិ អត្ថោ។ រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ចាតិ យោ បន រូបក្ខន្ធោ, សោ រូបន្តិបិ រូបក្ខន្ធោតិបិ វត្តុំ វដ្ដតីតិ អត្ថោ។ រូបក្ខន្ធោ រូបន្តិ ឯត្ថ បន យស្មា រូបក្ខន្ធោ និយមតោ រូបន្តិ វត្តព្វោ។ តស្មា អាមន្តាតិ អាហ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្វវិស្សជ្ជនេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ យោ បន យត្ថ វិសេសោ ភវិស្សតិ, តធេវ តំ វណ្ណយិស្សាម។ សញ្ញាយមកេ តាវ ទិដ្ឋិសញ្ញាតិ ‘បបញ្ចសញ្ញា’តិអាទីសុ អាគតា ទិដ្ឋិសញ្ញា។ សង្ខារយមកេ អចេតនា សង្ខារាតិ ‘អនិច្ចា វត សង្ខារា’តិអាទីសុ អាគតា សង្ខារក្ខន្ធតោ អចេតនា សង្ខតធម្មា។ បដិលោមវារេបិ ឯសេវ នយោតិ។

បទសោធនវារោ និដ្ឋិតោ។

២០. បទសោធនមូលចក្កវារេ ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោតិ យេកេចិ ខន្ធា, សព្វេ តេ វេទនាក្ខន្ធោតិ បុច្ឆតិ។ សេសបុច្ឆាសុបិ ឯសេវ នយោ។ បដិលោមេ ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោតិ ឯត្ថ យេ បញ្ញត្តិនិព្វានសង្ខាតា ធម្មា ខន្ធា ន ហោន្តិ, តេ យស្មា វេទនាក្ខន្ធោបិ ន ហោន្តិ, តស្មា អាមន្តាតិ អាហ។ សេសវិស្សជ្ជនេសុបិ ឯសេវ នយោតិ។

បទសោធនមូលចក្កវារោ និដ្ឋិតោ។

᪁᪗᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩅᩣᩁᩮ ᩁᩪᨸᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩥᨿᩁᩪᨸᩈᩣᨲᩁᩪᨸᩈᩘ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩅᩤ ᩁᩪᨸᩴ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨽᩪᨲᩩᨸᩤᨴᩤᩁᩪᨸᩴ ᩅᩤ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩮᩅ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨴᩮ 'ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨸ'ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥᩅᨧᨶᩮᨶ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᩅ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᨧᨶᩴ ᩋᨶᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨴᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨿᨾᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩤ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩑᩅ ᩅᩤ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨸᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

᪁᪘᪨ ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᩮ ᨶ ᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨩᩣᨲᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨸᨶᩔ ᩁᩪᨸᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨶ ᩁᩪᨸᩴ, ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨸᨾᩮᩅ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨸᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨧ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩔᨸᩥ 'ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ'ᨲᩥ ᨸᨴᩔ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

᪃᪀-᪃᪃᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩁᩮ ᩁᩪᨸᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪁᪨ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪕᪀-᪁᪀᪕᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩔ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ? ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩔᩥᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩮ ᨶᨿᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨸᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᩮᩣ ᨬᩣᨲᩩᩴ ᩋᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨬᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨮᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᨴᩦᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩃᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᨴᩦᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩴ ᨴᩦᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᨶ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨴᩦᨸᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᨶ 'ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ'ᨲᩥ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣ ᨴᩦᨸᩥᨲᩣ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᨶ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩅᩣᩁᩮ ᨲᩣᩅ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨨ ᨠᩣᩃᨽᩮᨴᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ – ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩋᨲᩦᨲᩮᩣ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶᩣᨲᩦᨲᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶᩣᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨲᩦᨲᩮᨶᩣᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ‘ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ’ᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨡᨱᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨷᨮᨾᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲᩦᨲᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲᩦᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᩋᨲᩦᨲᨡᨱᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨾᩣᨶᩮᨶ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᩉᩥ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨣᩉᩥᨲᨡᨱᩣᨶᩩᨾᩣᨶᩮᨶ ‘ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᨷᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩣ ᨡᨱᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᨿᩔᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶᩣᨲᩦᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᩥᩔᨠᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨲᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶᩣᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨡᨱᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲᩁᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲᩦᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲᩦᨲᩮᨶᩣᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨴᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨨᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩑᩅᨾᩮᨲᩮᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨠᩣᩃᨽᩮᨴᩮᩈᩩ ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨷᨮᨾᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨲᩮᩣ, ᩒᨠᩣᩈᨲᩮᩣ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨠᩣᩈᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩈᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩦᨷᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩒᨠᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩦᨷᨶᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩅᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨠᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩦᨷᨶᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨠᩣᩈᩅᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨷᨶ ᨲᨿᩮᩣᨷᩥ ᩅᩣᩁᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ‘ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ’ ‘ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ,’ ‘ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩦᨷᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮᩣ᪨ ‘ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ’, ‘ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ,’ ‘ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩦᨷᨶᩮᩣ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨲᩣᩅ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩔ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮ “ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ; “ᨿᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ; ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ; ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩴ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨴᩈ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᨾᩮᩅ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨲᩮᨶ ᩈᨴᩥᩈᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᩉᩩᨠᨽᩣᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩘ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩮᩈᩩᨷᩥ ‘ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ’ᨲᩥ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᩮᩅ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᩉᩩᨠᨽᩣᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩘ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲᩣᨶᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮ ᩑᨠᨿᨾᨠᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶᩮᩅ ᨴᩈ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩮ ᨴᩈ, ᩑᩅᩴ ᩒᨠᩣᩈᩅᩣᩁᩮ ᨴᩈ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨠᩣᩈᩅᩣᩁᩮ ᨴᩈᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨶᨿᩮ ᨲᩥᩴᩈ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ

ហោន្តិ។ យថា ច អនុលោមនយេ, ឯវំ បដិលោមនយេបីតិ សព្ពានិបិ បច្ចុប្បន្នកាលេ សដ្ឋិ យមកានិ ហោន្តិ។ តេសុ វីសបុច្ឆាសតំ, ចត្តារីសានិ ច ទ្វេ អត្ថសតានិ ហោន្តីតិ វេទិតព្ពានិ។ ឯវំ សេសេសុបិ បញ្ចសុ កាលភេទេសុ បុគ្គលាទិភេទតោ អនុលោមបដិលោមនយវសេន ៤ ៤ វារា។ ឯកេកស្មិំ វារេ ទស ទស កត្វា សដ្ឋិ សដ្ឋិ យមកានីតិ តីណិ យមកសតានិ។ តានិ បុរិមេហិ សទ្ធិំ សដ្ឋាធិកានិ តីណិ យមកសតានិ, វីសាធិកានិ សត្តបុច្ឆាសតានិ, ចត្តារីសានិ ច ចុទ្ទស អត្ថសតានិ ហោន្តិ។ ឯវំ តាវ ឧប្បាទវារេ បាឡិវវត្ថានំ។ យថា ច ឧប្បាទវារេ, តថា និរោធវារេបិ, ឧប្បាទនិរោធវារេបីតិ សព្ពស្មិម្បិ បវត្តិមហាវារេ អសីតិ យមកសហស្សំ, សដ្ឋិសតាធិកានិ ទ្វេ បុច្ឆាសហស្សានិ, វីសំ តិសតាធិកានិ ច ចត្តារិ អត្ថសហស្សានិ វេទិតព្ពានិ។

បាឡិ បន ឧប្បាទវារេ និរោធវារេ ច តីសុ អសម្មិស្សកកាលភេទេសុ តស្មិំ តស្មិំ វារេ ឯកេកមេវ យមកំ វិស្សជ្ជេត្វា សង្ខិត្តា។ តីសុ មិស្សកកាលភេទេសុ ‘យស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតី’តិអាទិនា នយេន វេទនាក្ខន្ធាទិមូលកេសុបិ ឯកំ យមកំ វិស្សជ្ជិតំ។ ឧប្បាទនិរោធវារេ បន ឆសុបិ កាលភេទេសុ តំ វិស្សជ្ជិតមេវ។ សេសានិ តេន នយេន វិស្សជ្ជនត្តា សង្ខិត្តានីតិ។ ឯវំ សកលេបិ បវត្តិមហាវារេ បាឡិវវត្ថានំ។

អត្ថវិនិច្ឆយត្ថំ បនស្ស ឥទំ លក្ខណំ វេទិតព្ពំ – ឥមស្មិញ្ហិ បវត្តិមហាវារេ ចតុន្នំ បញ្ហានំ បញ្ច វិស្សជ្ជនានិ សត្តវីសតិយា ឋានេសុ បក្ខិបិត្វា អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ បុរេបញ្ហោ, បច្ឆាបញ្ហោ, បរិបុណ្ណបញ្ហោ, មោឃបញ្ហោតិ ឥមេ ចត្តារោ បញ្ហា នាម។ ឯកេកស្មិញ្ហិ យមកេ ទ្វេ ទ្វេ បុច្ឆា។ ឯកេកបុច្ឆាយបិ ទ្វេ ទ្វេ បទានិ។ តត្ថ យាយ បុច្ឆាយ វិស្សជ្ជនេ ឯកេនេវ បទេន គហិតក្ខន្ធស្ស ឧប្បាទោ វា និរោធោ វា លព្ភតិ , អយំ បុរេបញ្ហោ នាម។ យាយ បន បុច្ឆាយ វិស្សជ្ជនេ ទ្វីហិបិ បទេហិ គហិតក្ខន្ធានំ ឧប្បាទោ វា និរោធោ វា លព្ភតិ, អយំ បច្ឆាបញ្ហោ នាម។ យាយ បន បុច្ឆាយ វិស្សជ្ជនេ ឯកេនាបិ បទេន គហិតក្ខន្ធស្ស ទ្វីហិបិ បទេហិ គហិតក្ខន្ធានំ ឧប្បាទោ វា, និរោធោ វា លព្ភតិ, អយំ បរិបុណ្ណបញ្ហោ នាម។ យាយ បន បុច្ឆាយ វិស្សជ្ជនេ បដិក្ខេបោ វា, បដិសេធោ វា លព្ភតិ, អយំ មោឃបញ្ហោ នាម។ យស្មា បនេស អទស្សិយមានោ ន សក្កា ជានិតុំ, តស្មា តំ ទស្សយិស្សាម។

‘យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី’តិ បុច្ឆាយ តាវ ឧប្បជ្ជតីតិ ឥមស្មិំ វិស្សជ្ជនេ ឯកេនេវ បទេន គហិតស្ស វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧប្បាទោ លព្ភតិ, ឥតិ អយញ្ចេវ អញ្ញោ ច ឯវរូបោ បញ្ហោ បុរេបញ្ហោតិ វេទិតព្ពោ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថា’តិ បុច្ឆាយ បន ‘អាមន្តា’តិ ឥមស្មិំ វិស្សជ្ជនេ ទ្វីហិ បទេហិ គហិតានំ រូបវេទនាក្ខន្ធានំ យស្ស កស្សចិ សត្តស្ស អតីតេ ឧប្បាទោ លព្ភតិ។ ឥតិ អយញ្ចេវ អញ្ញោ ច ឯវរូបោ បញ្ហោ បច្ឆាបញ្ហោតិ វេទិតព្ពោ។

‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី’តិ ឥមាយ បន បឋមបុច្ឆាយ ‘អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តាន’ន្តិអាទិនា ឥមស្មិំ វិស្សជ្ជនេ ‘អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី’តិ ឥមស្មិំ កោដ្ឋាសេ ឯកេនេវ បទេន គហិតស្ស រូបក្ខន្ធស្សបិ ឧប្បាទោ លព្ភតិ។ ‘បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតី’តិ ឥមស្មិំ កោដ្ឋាសេ ទ្វីហិបិ បទេហិ សង្គហិតានំ រូបវេទនាក្ខន្ធានម្បិ ឧប្បាទោ លព្ភតិ។ ឥតិ អយញ្ចេវ អញ្ញោ ច ឯវរូបោ បញ្ហោ

បរិបុណ្ណបញ្ហោតិ វេទិតព្វោ។ បុរេបច្ឆាបញ្ហោតិបិ ឯតស្សេវ នាមំ។ ឯតស្ស ហិ វិស្សជ្ជនេ បុរិមកោដ្ឋាសេន ឯកេន បទេន សង្គហិតស្ស រូបក្ខន្ធស្សេវ ឧប្បាទោ ទស្សិតោ។ ទុតិយកោដ្ឋាសេន ទ្វីហិ បទេហិ សង្គហិតានំ រូបវេទនាក្ខន្ធានំ។ ឥមិនាយេវ ច លក្ខណេន យត្ថ ឯកេន បទេន សង្គហិតស្ស ឥតរស្ស ឧប្បាទោ វា និរោធោ វា លព្ភតិ, សោ បុរេបញ្ហោតិ វុត្តោ។ យត្ថ ទ្វីហិបិ បទេហិ សង្គហិតានំ ឥតរេសំ ឧប្បាទោ វា និរោធោ វា លព្ភតិ, សោ បច្ឆាបញ្ហោតិ វុត្តោ។

‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថា’តិ ឥមាយ បន បុច្ឆាយ ‘នត្ថី’តិ ឥមស្មិំ វិស្សជ្ជនេ បដិក្ខេបោបិ លព្ភតិ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតី’តិ បុច្ឆាយ ‘នោ’តិ ឥមស្មិំ វិស្សជ្ជនេ បដិសេធោ លព្ភតិ។ តស្មា អយម្បេវ ទុវិធោ អញ្ញោ ច ឯវរូបោបិ បញ្ហោ មោឃបញ្ហោតិ វេទិតព្វោ។ តុច្ឆបញ្ហោតិបិ វុច្ចតិ។ ឯវំ តាវ ចត្តារោ បញ្ហា វេទិតព្វា។

បាឡិគតិយា វិស្សជ្ជនំ, បដិវចនវិស្សជ្ជនំ, សរូបទស្សនេន វិស្សជ្ជនំ, បដិក្ខេបេន វិស្សជ្ជនំ, បដិសេធេន វិស្សជ្ជនន្តិ ឥមានិ បន បញ្ច វិស្សជ្ជនានិ នាម។ តត្ថ យំ វិស្សជ្ជនំ បាឡិបទមេវ ហុត្វា អត្ថំ វិស្សជ្ជេតិ, ឥទំ បាឡិគតិយា វិស្សជ្ជនំ នាម។ តំ បុរេបញ្ហេ លព្ភតិ។ ‘យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតី’តិ ហិ បញ្ហេ ‘នុប្បជ្ជតី’តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ បាឡិបទមេវ ហុត្វា អត្ថំ វិស្សជ្ជយមានំ គតំ, តស្មា ឯវរូបេសុ ឋានេសុ បាឡិគតិយា វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ យំ បន វិស្សជ្ជនំ បដិវចនាការេន អត្ថំ វិស្សជ្ជេតិ, ឥទំ បដិវចនវិស្សជ្ជនំ នាម។ តំ បច្ឆាបញ្ហេ លព្ភតិ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថា’តិ ហិ បញ្ហេ ‘អាមន្តា’តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ បដិវចនវសេនេវ អត្ថំ វិស្សជ្ជយមានំ គតំ, តស្មា ឯវរូបេសុ ឋានេសុ បដិវចនវិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ យំ វិស្សជ្ជនំ សរូបេន ទស្សេត្វា អត្ថំ វិស្សជ្ជេតិ; ឥទំ សរូបទស្សនេន វិស្សជ្ជនំ នាម។ តំ បរិបុណ្ណបញ្ហេ លព្ភតិ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ; តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី’តិ ហិ បញ្ហេ ‘អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តាន’ន្តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ ‘ឥមេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វេទនាក្ខន្ធោ, ឥមេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ, វេទនាក្ខន្ធោ ចា’តិ សរូបទស្សនេនេវ អត្ថំ វិស្សជ្ជយមានំ គតំ។ តស្មា ឯវរូបេសុ ឋានេសុ សរូបទស្សនេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ យំ បន វិស្សជ្ជនំ តថារូបស្ស អត្ថស្សាភាវតោ អត្ថបដិក្ខេបេន បញ្ហំ វិស្សជ្ជេតិ, ឥទំ បដិក្ខេបេន វិស្សជ្ជនំ នាម។ យំ តថារូបស្ស អត្ថស្ស ឯកក្ខណេ អលិកតោ អត្ថបដិសេធេន បញ្ហំ វិស្សជ្ជេតិ, ឥទំ បដិសេធេន វិស្សជ្ជនំ នាម។ តំ មោឃបញ្ហេ លព្ភតិ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថា’តិ ហិ បញ្ហេ ‘នត្ថី’តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ; ឯវរូបោបិ នាម សត្តោ នត្ថីតិ អត្ថបដិក្ខេបេន បញ្ហំ វិស្សជ្ជយមានំ គតំ; តស្មា ឯវរូបេសុ ឋានេសុ បដិក្ខេបេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ ‘យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតី’តិ បញ្ហេ បន ‘នោ’តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ ឯកស្មិំ បដិសន្ធិក្ខណេ ឧប្បាទេន សទ្ធិំ និរោធោ នាម ន លព្ភតីតិ អត្ថបដិសេធេន បញ្ហំ វិស្សជ្ជយមានំ គតំ, តស្មា ឯវរូបេសុ ឋានេសុ បដិសេធេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។

ឥទានិ ឥមេ ចត្តារោ បញ្ហា, ឥមានិ ច បញ្ច វិស្សជ្ជនានិ, យេសុ សត្តវីសតិយា ឋានេសុ បក្ខិបិតព្វានិ, តានិ ឯវំ វេទិតព្វានិ – អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ ឋានំ, អសញ្ញសត្តេ តត្ថាតិ ឯកំ, អសញ្ញសត្តានន្តិ ឯកំ; អសញ្ញសត្តា ចវន្តានន្តិ ឯកំ; អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ, អរូបេ តត្ថាតិ ឯកំ, អរូបិនន្តិ ឯកំ, អរូបា ចវន្តានន្តិ ឯកំ , អរូបេ បច្ឆិមភវិកានន្តិ ឯកំ, អរូបេ បរិនិព្វន្តានន្តិ ឯកំ; យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តីតិ ឯកំ; បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ, បញ្ចវោការេ តត្ថាតិ ឯកំ, បញ្ចវោការានន្តិ ឯកំ

បញ្ចវោការា ចវន្តានន្តិ ឯកំ, បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានន្តិ ឯកំ, បញ្ចវោការេ បរិនិព្ពន្តានន្តិ ឯកំ; សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ, សុទ្ធាវាសេ ឋត្វាតិ ឯកំ, សុទ្ធាវាសានន្តិ ឯកំ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្ពន្តានន្តិ ឯកំ; សញ្ញំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ, សញ្ញំ ចវន្តានន្តិ ឯកំ; សព្ពសាធារណវសេន បច្ឆិមភវិកានន្តិ ឯកំ, បរិនិព្ពន្តានន្តិ ឯកំ, ចតុវោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯកំ, ចវន្តានន្តិ ឯកំ។ ឯវំ ឥមេសំ ចតុន្នំ បញ្ហានំ ឥមានិ បញ្ហា វិស្សជ្ជនានិ ឥមេសុ សត្តវីសតិយា ឋានេសុ បក្ខិបិត្វា ឥមស្មឹ បច្ចុប្បន្នវារេ អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ វិទិត្វា ហិ បញ្ហាវិស្សជ្ជនេន សុវិស្សជ្ជិតោ ហោតិ, អត្ថោ វិនិច្ឆយេន សុវិនិច្ឆិតោ ហោតិ។

តត្រាយំ នយោ – យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧប្បាទក្ខណសមង្គិតាយ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ វេទនាក្ខន្ធោបិ តស្ស តស្មិំយេវ ខណេ ឧប្បជ្ជតីតិ បុច្ឆតិ។ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ អចិត្តកបដិសន្ធិវសេន អសញ្ញសត្តកំ ឧបបជ្ជន្តានំ។ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ តេសំ ឯកន្តេន រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិយេវ។ បវត្តេ ឧប្បន្នំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិបិ និរុជ្ឈតិបិ, តស្មា ‘អសញ្ញសត្តានន្តិ អវត្វា’អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ វុត្តំ។ នោ ច តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ អចិត្តកត្តា បន តេសំ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតេវ។ ឥទំ សត្តវីសតិយា ឋានេសុ បឋមេ ឋានេ បរិបុណ្ណបញ្ហស្ស បុរិមកោដ្ឋាសេន សរូបទស្សនេន វិស្សជ្ជនំ។ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ រូបារូបមិស្សកបដិសន្ធិវសេន បញ្ចវោការកំ ឧបបជ្ជន្តានំ។ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជតិ, វេទនាក្ខន្ធោ ចាតិ តេសំ ឯកន្តេន រូបវេទនាក្ខន្ធសង្ខាតា ទ្វេបិ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិយេវ។ បវត្តេ បន តត្ថ ឧប្បន្នំ តេ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិបិ និរុជ្ឈន្តិបិ, តស្មា ‘បញ្ចវោការានន្តិ អវត្វា ‘បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ វុត្តំ។ ឥទំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឋានេ បរិបុណ្ណបញ្ហស្ស បច្ឆិមកោដ្ឋាសេន សរូបទស្សនេន វិស្សជ្ជនំ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពានិ វិស្សជ្ជនានិ វេទិតព្ពានិ។

ឥទំ បនេត្ថ ឧប្បាទនិរោធេសុ និយមលក្ខណំ – សកលេបិ ហិ ឥមស្មឹ ខន្ធយមកេ តត្ថ តត្ថ ឧប្បន្នានំ បវត្តេ យាវ មរណា ខន្ធានំ អបរិហីនត្តា ឧប្បាទនិរោធេសុ វិជ្ជមានេសុបិ លហុបរិវត្តានំ ធម្មានំ វិនិព្ភោគំ កត្វា ឧប្បាទនិរោធេ ទស្សេតុំ ន សុករន្តិ បវត្តិយំ ឧប្បាទនិរោធេ អនាទិយិត្វា អភិនវំ វិបាកវដ្ដំ និប្បាទយមានេន នានាកម្មេន និព្ពត្តានំ បដិសន្ធិក្ខន្ធានំ ឧប្បាទំ ទស្សេតុំ សុករន្តិ បដិសន្ធិកាលេ ឧប្បាទវសេន ឧប្បាទវារោ កថិតោ។ ឧប្បន្នស្ស បន វិបាកវដ្ដស្ស បរិយោសានេន និរោធំ ទស្សេតុំ សុករន្តិ មរណកាលេ និរោធវសេន និរោធវារោ កថិតោ។

កិំ បនេត្ថ បវត្តិយំ ឧប្បាទនិរោធានំ អនាទិយនេ ការណំ បាកដន្តិ? បាឡិយេវ។ បាឡិយញ្ហិ វិសេសេន ឧប្បាទវារស្ស អតីតកាលវារេ ‘បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ, វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថា’តិ អយំ បាឡិ អតិបាកដាយេវ។ បច្ឆិមភវិកានញ្ហិ បវត្តេ រូបារូបធម្មានំ ឧប្បជ្ជិតត្តា យុត្តការណេ សតិបិ ‘រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ, វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថា’តិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា វុត្តការណេន បវត្តេ ឧប្បាទោ ន គហិតោតិ វេទិតព្ពោ។ ‘សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្ពន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថ, នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថា’តិ អយំ បន បាឡិ បវត្តេ និរោធស្ស អនាទិយនេ ការណេ អតិវិយ បាកដា។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្ពន្តានញ្ហិ ចុតិចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ ឋិតានំ បដិសន្ធិតោ បដ្ឋាយ បវត្តេ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធសញ្ញាក្ខន្ធានំ គហណបទោ នត្ថិ។ ‘ឯវំ សន្តេបិ តេសំ តត្ថ សញ្ញាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈិត្ថា’តិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា វុត្តការណេន បវត្តេ និរោធោ ន គហិតោតិ វេទិតព្ពោ។

ឲចេយត្ត ខ្លប្បាគតិរោធស្ស តិឃយលក្ខណំ ចិឌិត្វា បដិសន្ធិប្បាគយេច ចុតិតិរោធយេច ច កហេត្វា តោស្ស តោស្ស ផាតេស្ស អាកតាគំ ចិស្សជ្ជភាគំ អត្តចិតិច្ឆយោ រេចឌិតេន្តា៍ យោ បត បក្កា អាឌិចិស្សជ្ជតេ ចុត្តតយេត បន្តត្ត ចិឌិត្យត្តិ ចិស្សជ្ជតបដិបាដិយា ត ចិត្វាទិតោ៍ ព្លាយិតា បត ឲចំ ឌិតេក្ខតបិ តយេត យោ ឲតោសំ អត្តចិតិច្ឆយំ ឌាតិតំ ត សតេក្កាតិ, តោត អាធទិយេ បឃិទ្ធបិសិត្វា សាស្កាំ ស្វត្វាបិ ឌាតិតេន្តា៍

ខ្លប្បាគស្ស តិរោធស្ស, ខ្លប្បត្តញ្ញាបិ ឲកតោ;

តយស្ស អត្ថលេយស្ស, បដិលេយតយស្ស ច៍

ចេសត យាតិ ពតេន្តស្ស, ឃយកាតិ ច បញ្ញាស្ស;

ស្វក្កលំ អធ ញូកាសំ, ស្វក្កលិកាសេយច ច៍

អាយសិត្វា បចេញ្ញស្ស, ផាតេស្ស កធឃី ឌិតោ;

តោសំ បិញ្ញូចចត្វាគំ, ជស្សិតំ អត្ថស្វព្ពតោ៍

ចិតិច្ឆយត្ត អត្តស្ស, បញ្ញាចិស្សជ្ជភាតិ ច;

ចិស្សជ្ជភាគំ ផាតាតិ, យាតិ តាតិ ច បន្តតោ៍

ជស្សត្វា ឲកបញ្ញស្លិំ, យោនគាបិ បកាសិតា;

ចិត្វាទេត កតោ ឲត្ត, បញ្ញាចិស្សជ្ជតក្កយេ៍

អត្តំ ចណ្ណយតា កាតំ, កំ ត្ស បក្កា ព្លតោ បទំ;

តយេត ព្លាយិតា តស្វា, អត្តំ ឌាតត្ថ បស្តិតាតិ៍

បវត្តិមហាវារវណ្ណនា

១. បរិញ្ញាវារវណ្ណនា

១០៧-១០៨. តទនន្តរេ បរិញ្ញាវារេបិ ឆឡេវ កាលភេទា។ អនុលោមបដិលោមតោ ទ្វេយេវ នយា។ បុគ្គលវារោ, ឱកាសវារោ, បុគ្គលោកាសវារោតិ ឥមេសុ បន តីសុ បុគ្គលវារោវ លព្ភតិ, ន ឥតរេ ទ្វេ។ កិំ ការណា? សទិសវិស្សជ្ជនតាយ។ យោ ហិ កោចិ បុគ្គលោ យត្ថ កត្ថចិ ឋានេ រូបក្ខន្ធំ ចេ បរិជានាតិ, វេទនាក្ខន្ធម្បិ បរិជានាតិយេវ។ វេទនាក្ខន្ធំ ចេ បរិជានាតិ, រូបក្ខន្ធម្បិ បរិជានាតិយេវ។ រូបក្ខន្ធំ ចេ ន បរិជានាតិ, វេទនាក្ខន្ធម្បិ ន បរិជានាតិយេវ។ វេទនាក្ខន្ធំ ចេ ន បរិជានាតិ, រូបក្ខន្ធម្បិ ន បរិជានាតិយេវ។ តស្មា តេសុបិ 'យត្ថ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតី'តិ អាទិនយេន បុច្ឆំ កត្វា 'អាមន្តា'តេវ វិស្សជ្ជនំ កាតព្វំ សិយាតិ សទិសវិស្សជ្ជនតាយ តេ ទ្វេ ន លព្ភន្តីតិ វេទិតព្វា។

អថ វា បរិញ្ញាកិច្ចំ នាម បុគ្គលស្សេវ ហោតិ, នោ ឱកាសស្ស, បុគ្គលោវ បរិជានិតុំ សមត្ថោ, នោ ឱកាសោតិ បុគ្គលវារោវេត្ថ គហិតោ, ន ឱកាសវារោ។ តស្ស បន អគ្គហិតត្តា តទនន្តរោ បុគ្គលោកាសវារោ លព្ភមានោបិ ន គហិតោ។ យោ បនេស បុគ្គលវារោ គហិតោ, តត្ថ បច្ចុប្បន្នកាលេ រូបក្ខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ, វេទនាក្ខន្ធមូលកានិ តីណិ, សញ្ញាក្ខន្ធមូលកានិ ទ្វេ, សង្ខារក្ខន្ធមូលកំ ឯកន្តិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ អនុលោមនយេ អគ្គហិតគ្គហណេន ទស យមកានិ។ បដិលោមនយេ ទសាតិ វីសតិ។ តថា សេសេសុបីតិ ឯកេកស្មិំ កាលេ វីសតិ វីសតិ កត្វា ឆសុ កាលេសុ វីសំ យមកសតំ, ចត្តារីសានិ ទ្វេ បុច្ឆាសតានិ, អសីត្យាធិកានិ ចត្តារិ អត្ថសតានិ ច ហោន្តីតិ ឥទមេត្ថ បាឡិវវត្ថានំ។

អត្ថវិនិច្ឆយេ បនេត្ថ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នសញ្ញិតា តយោ អទ្ធា បវត្តិវារេ វិយ ចុតិបដិសន្ធិវសេន ន លព្ភន្តិ។ បវត្តេ ចិត្តក្ខណវសេនេវ លព្ភន្តិ។ តេនេត្ថ 'យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតី'តិអាទីសុ បុច្ឆាសុ 'អាមន្តា'តិ វិស្សជ្ជនំ កតំ។ លោកុត្តរមគ្គក្ខណស្មិញ្ហិ និព្វានារម្មណេន ចិត្តេន បញ្ចសុ ខន្ធេសុ បរិញ្ញាកិច្ចនិប្ផត្តិយា យំ កិញ្ចិ ឯកំ ខន្ធំ បរិជានន្តោ ឥតរេបិ បរិជានាតីតិ វុច្ចតិ។ ឧភយេត្ថ 'បរិជានាតី'តិ បញ្ហេសុ អនុលោមនយេ បរិញ្ញាកិច្ចស្ស មត្ថកប្បត្តំ អគ្គមគ្គសមង្គឹ សន្ធាយ 'អាមន្តា'តិ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ បដិលោមនយេ បន 'ន បរិជានាតី'តិ បញ្ហេសុ បុថុជ្ជនាទយោ សន្ធាយ 'អាមន្តា'តិ វុត្តំ។ 'បរិជានិត្ថា'តិ ឥមស្មិំ បន អតីតកាលវារេ មគ្គានន្តរអគ្គផលេ ឋិតោបិ បរិញ្ញាកិច្ចស្ស និដ្ឋិតត្តា បរិជានិត្ថេវ នាម។

១០៩. 'យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថា'តិ បញ្ហេ អគ្គមគ្គសមង្គឹ បុច្ឆតិ។ យស្មា បនេស ខន្ធបញ្ចកំ បរិជានាតិយេវ នាម, ន តាវ និដ្ឋិតបរិញ្ញាកិច្ចោ; តស្មា 'នោ'តិ បដិសេធោ កតោ។ ទុតិយបញ្ហេ បន 'បរិជានិត្ថា'តិ អរហត្តំ បុច្ឆតិ។ យស្មា បនេសោ និដ្ឋិតបរិញ្ញាកិច្ចោ, នត្ថិ តស្ស បរិញ្ញេយ្យំ នាម; តស្មា 'នោ'តិ បដិសេធោ កតោ។ បដិលោមនយវិស្សជ្ជនេ បនេត្ថ

ᩋᩁᩉᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲᩮᩤ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩔ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩮᩅ, ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᨳᩮ᪨ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮ ᨧ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ ᨮᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

᪑᪑᪐-᪑᪑᪑᪨ ᨿᩮᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ‘ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ ᨶᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩈᨽᩣᨣᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨮᨷᩥᨲᩣ ᨷᩣᩊᩥᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨡᨶ᩠ᨵᨿᨾᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. អាយតនយមកំ

១. បណ្ណត្តិឧទ្ទេសវារវណ្ណនា

១-៥. ឥទានិ មូលយមកេ ទេសិតនយេន កុសលាទិធម្មេ អាយតនវសេនាបិ សង្គហិត្វា ខន្ធយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស អាយតនយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ។ តត្ថ ខន្ធយមកេ វុត្តនយេនេវ បាឡិវវត្ថានំ វេទិតព្វំ។ យថេវ ហិ តត្ថ បណ្ណត្តិវារោ, បវត្តិវារោ, បរិញ្ញាវារោតិ តយោ មហាវារា ហោន្តិ, តថា ឥធាបិ។ វចនត្ថោបិ តេសំ តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។ ឥធាបិ ច បណ្ណត្តិវារោ ឧទ្ទេសនិទ្ទេសវសេន ទ្វិធា វវត្ថិតោ។ ឥតរេ និទ្ទេសវសេនេវ ‘តត្ថ ទ្វាទសាយតនានី’តិ បទំ អាទិំ កត្វា យាវ នាយតនា ន យតនាតិ, តាវ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសវារោ វេទិតព្វោ។ តត្ថ ទ្វាទសាយតនានីតិ អយំ យមកវសេន បុច្ឆិតព្វានំ អាយតនានំ ឧទ្ទេសោ។ ចក្ខាយតនំ...បេ... ធម្មាយតនន្តិ តេសញ្ញេវ បភេទតោ នាមវវត្ថានំ។ យមកវសេន បុច្ឆាបុច្ឆិតេត្ថ បទំ បដិបាដិយា អជ្ឈត្តរូបាយតនានិ វុត្តានិ។ បច្ឆា ពាហិររូបាយតនានិ។ បរិយោសានេ មនាយតនធម្មាយតនានិ។

យថា បន ហេដ្ឋា ខន្ធវសេន, ឯវមិធ ឥមេសំ អាយតនានំ វសេន បទសោធនវារោ, បទសោធនមូលចក្កវារោ, សុទ្ធាយតនវារោ, សុទ្ធាយតនមូលចក្កវារោតិ, ចត្តារោវ នយវារា ហោន្តិ។ ឯកេកោ ចេត្ថ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោយេវ។ សេសមេត្ថ តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ យថា បន ខន្ធយមកេ បទសោធនវារស្ស អនុលោមវារេ ‘រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូប’ន្តិអាទីនិ បញ្ច យមកានិ, តថា ឥធ ‘ចក្ខុ, ចក្ខាយតនំ; ចក្ខាយតនំ, ចក្ខុ’ន្តិអាទីនិ ទ្វាទស។ បដិលោមវារេបិ ‘ន ចក្ខុ, ន ចក្ខាយតនំ; ន ចក្ខាយតនំ, ន ចក្ខុ’ន្តិអាទីនិ ទ្វាទស, បទសោធនមូលចក្កវារស្ស បនេត្ថ អនុលោមវារេ ឯកេកាយតនមូលកានិ ឯកាទស ឯកាទស កត្វា ទ្វត្តិំសសតំ យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ ទ្វត្តិំសសតមេវ។ សុទ្ធាយតនវារស្សាបិ អនុលោមវារេ ទ្វាទស, បដិលោមវារេ ទ្វាទស, សុទ្ធាយតនមូលចក្កវារស្សាបិ អនុលោមវារេ ឯកេកាយតនមូលកានិ ឯកាទស ឯកាទស កត្វា ទ្វត្តិំសសតំ យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ ទ្វត្តិំសសតមេវាតិ ឯវមិធ ឆសត្តតាធិកេហិ បញ្ចហិ យមកសតេហិ, ទ្វិបញ្ញាសាធិកេហិ ឯកាទសហិ បុច្ឆាសតេហិ, ចតុរាធិកេហិ តេវីសាយ អត្ថសតេហិ ច បដិមណ្ឌិតោ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសវារោ វេទិតព្វោ។

បណ្ណត្តិឧទ្ទេសវារវណ្ណនា។

១. បណ្ណត្តិនិទ្ទេសវារវណ្ណនា

១០-១៧. និទ្ទេសវារេ បន ហេដ្ឋា ខន្ធយមកស្ស បណ្ណត្តិវារនិទ្ទេសេ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ អញ្ញត្រ វិសេសា។ តត្រាយំ វិសេសោ – ទិព្វចក្ខូតិ ទុតិយវិជ្ជាកោដ្ឋាសោ។ បញ្ញាចក្ខូតិ តតិយវិជ្ជាកោដ្ឋាសោ។ ទិព្វសោតន្តិ ទុតិយអភិញ្ញាកោដ្ឋាសោ។ តណ្ហាសោតន្តិ តណ្ហាវ។

អវសេសោ កាយោតិ នាមកាយោ, រូបកាយោ, ហត្ថិកាយោ, អស្សកាយោតិ ឯវមាទិ។ អវសេសំ រូបន្តិ រូបាយតនតោ សេសំ ភូតុបាទាយរូបញ្ចេវ បិយរូបសាតរូបញ្ច។ សីលគន្ធោតិអាទីនិ វាយនដ្ឋេន សីលាទីនំយេវ នាមានិ។ អត្ថរសោតិអាទីនិបិ សាធុមធុរដ្ឋេន អត្ថាទីនញ្ញេវ នាមានិ។ អវសេសោ ធម្មោតិ បរិយត្តិធម្មាទិអនេកប្បភេទោតិ អយមេត្ថ វិសេសោ។

បណ្ណត្តិនិទ្ទេសវារវណ្ណនា។

២. បវត្តិវារវណ្ណនា

១៥-២៧. ឥធាបិ ច បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារាទីសុ តីសុ អន្តរវារេសុ ឯកេកស្មិំ ឆព្វិធ កាលភេទា។ តេសំ ឯកេកស្មិំ កាលេ បុគ្គលវារាទយោ តយោ វារា។ តេ សព្វេបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធាវ ហោន្តិ។ តត្ថ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុគ្គលវារស្ស អនុលោមនយេ យថា ខន្ធយមកេ រូបក្ខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ, វេទនាក្ខន្ធមូលកានិ តីណិ, សញ្ញាក្ខន្ធមូលកានិ ទ្វេ, សង្ខារក្ខន្ធមូលកំ ឯកន្តិ អគ្គហិតគ្គហណេន ទស យមកានិ ហោន្តិ។ ឯវំ “យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ; យស្ស វា បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ; យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ឃានាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ, កាយាយតនំ, រូបាយតនំ, សទ្ទាយតនំ, គន្ធាយតនំ, រសាយតនំ, ផោដ្ឋព្វាយតនំ, មនាយតនំ, ធម្មាយតនំ, ឧប្បជ្ជតិ; យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតី”តិ ឯវំ ចក្ខាយតនមូលកានិ ឯកាទស។ “យស្ស សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា នយេន សោតាយតនមូលកានិ ទស; ឃានាយតនមូលកានិ នវ, ជិវ្ហាយតនមូលកានិ អដ្ឋ; កាយាយតនមូលកានិ សត្ត; រូបាយតនមូលកានិ ឆ; សទ្ទាយតនមូលកានិ បញ្ច; គន្ធាយតនមូលកានិ ចត្តារិ; រសាយតនមូលកានិ តីណិ; ផោដ្ឋព្វាយតនមូលកានិ ទ្វេ; មនាយតនមូលកំ ឯកន្តិ អគ្គហិតគ្គហណេន ឆសដ្ឋិ យមកានិ ហោន្តិ។

តត្ថ ចក្ខាយតនមូលកេសុ ឯកាទសសុ “យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សោតាយតនំ, ឃានាយតនំ, រូបាយតនំ, មនាយតនំ, ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតី”តិ ឥមានិ បញ្ចេវ វិស្សជ្ជិតានិ។ តេសុ បទំ វិស្សជ្ជេតព្វំ តាវ វិស្សជ្ជិតំ។ ទុតិយំ កិញ្ចាបិ បទេសេន សទិសវិស្សជ្ជនំ, ចក្ខុសោតាយតនានំ បវត្តិដ្ឋានេ បន ឃានាយតនស្ស ន ឯកន្តេន បវត្តិតោ “កិំ នុ ខោ ឯវំ វិស្សជ្ជេតព្វ”ន្តិ វិមតិនិវារណត្ថំ វិស្សជ្ជិតំ។ រូបាយតនមនាយតនធម្មាយតនេហិ សទ្ធិំ តីណិ យមកានិ អសទិសវិស្សជ្ជនត្តា វិស្សជ្ជិតានិ។ សេសេសុ ជិវ្ហាយតនកាយាយតនេហិ តាវ សទ្ធិំ ទ្វេ យមកានិ បុរិមេហិ ទ្វីហិ សទ្ធិំ សទិសវិស្សជ្ជនានិ។ សទ្ទាយតនស្ស បដិសន្ធិក្ខណេ អនុប្បត្តិតោ តេន សទ្ធិំ យមកស្ស វិស្សជ្ជនមេវ នត្ថិ។ គន្ធរសផោដ្ឋព្វាយតនេហិបិ សទ្ធិំ តីណិ យមកានិ បុរិមេហិ ទ្វីហិ សទិសវិស្សជ្ជនានេវ ហោន្តីតិ តត្តិយា លហុភាវត្ថំ សង្ខិត្តានិ។ សោតាយតនមូលកេសុ យំ លព្ភតិ , តំ បុរិមេហិ សទិសវិស្សជ្ជនមេវាតិ ឯកម្បិ បាឡិំ នារុឡ្ហំ។ ឃានាយតនមូលកេសុ រូបាយតនេន សទ្ធិំ ឯកំ, មនាយតនធម្មាយតនេហិ សទ្ធិំ ទ្វេតិ តីណិ យមកានិ បាឡិំ អារុឡ្ហានិ។ សេសានិ ឃានាយតនយមកេន សទិសវិស្សជ្ជនត្តា នារុឡ្ហានិ។ តថា ជិវ្ហាយតនកាយាយតនមូលកានិ។ រូបាយតនមូលកេសុ មនាយតនធម្មាយតនេហិ សទ្ធិំ ទ្វេយេវ វិស្សជ្ជិតានិ។ គន្ធរសផោដ្ឋព្វេហិ បន សទ្ធិំ តីណិ រូបាយតនមនាយតនេហិ សទ្ធិំ

សមិសចិប្បជ្ជតានិ យខេច ទេហត្ត “សទ្វបកានំ អចិត្តកានន”ត្តិអាទិ ចុត្តំ, តថា ព្ពឆាបិ “សទ្វបកានំ អកន្តកានំ, អទសកានំ អចោដ្ឋកានន”ត្តិ ឃោជនា ចេទិតព្វា។ កន្តាទីនិ ចេត្ត អាយតនក្ខានេច អធិប្បេតានិ។ តស្មា “សទ្វបកានំ សកន្តាយតនានន”ត្តិ អាយតនចសេនេត្ត អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

សត្តាយតនមូលកានិ អត្ថាភាចតោ បាឡិំ ភារូឡ្ហានេច។ កន្តសចោដ្ឋព្វមូលកានិ ចត្តារិ តីណិ ទេ្វ ច ទេដ្ឋិមេហិ សទិសចិប្បជ្ជនត្តា បាឡិំ ភារូឡ្ហានិ។ ឃនាយតនមូលកំ ចិប្បដ្ឋិតមេចាតិ ឧចមេតានិ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុក្កលចារស្ស អកុសលីយនេយ កតិបយយមចិប្បជ្ជនេនេច លព្ភន្តិ យមកានិ ចិប្បដ្ឋិតានិ នាម ទោន្តីតិ ចេទិតព្វានិ។ យថា ច បុក្កលចារេ, ឧចំ ឱកាសចារេបិ បុក្កលោកាសចារេបិ លព្ភន្តីតិ បច្ចុប្បន្នកាលេ តីសុ ចារេសុ អកុសលីយនេយ អដ្ឋកចុតិសតំ យមកានិ ទោន្តិ។ យថា ច អកុសលីយនេយ, ឧចំ បដិលោមនេយបីតិ សព្វានិបិ បច្ចុប្បន្នកាលេ លព្ភចុតានីកានិ តីណិ យមកសតានិ ទោន្តិ។ តេសុ ភ្នាតចុតានីកានិ សត្ត ហុទ្ធសតានិ, ចតុរាសីតានីកានិ ច បក្កសអត្ថសតានិ ទោន្តីតិ ចេទិតព្វានិ។ ឧចំ សេសេសុបិ បញ្ចសុ កាលភេទេសុ សព្វានិបិ លសត្តតានីកានិ តេឋិសតិ យមកសតានិ។ តទោ ទីក្យលោ បុច្ឆា, តទោ ទីក្យលោ អត្ថោតិ ព្ពភយេត្ត ឃុប្បាទចារេ បាឡិំ ចចត្តាត។ និទោធចារោ ឧប្បាទនិទោធចារេសុបិ ឧមេស តឃោតិ។ សព្វត្ថិប្បិ បចត្តិចារេ អដ្ឋជីសានិ ឧកាសតានិ យមកសតានិ។ តទោ ទីក្យលោ បុច្ឆា, តទោ ទីក្យលោ អត្ថោ ចេទិតព្វោ។ បាឡិំ បន យតាយតនំ ឆឡាយតនញ្ច ឧកាសនិសំ, តានំ តត្ថ ទ្វបរិ បន “ចារសមត្តេបិ ទោតី”តិអាទីនិ ចត្វា តត្ត តត្ត សក្កិតា។ តស្មា ឃំ តត្ត តត្ត សក្កិតំ, តំ សព្វំ អសម្មុយ្ហន្តេហិ សល្លក្ខេតព្វំ។

អត្ថចិនិច្ឆយេ បនេត្ត ព្ពភំ តាយបុព៌ សចក្ខុកានំ អសោតកានន្តិ អបរេយ ឌាតិពធិរឧបបាតិកំ សន្ធាយ ចុត្តំ។ សោ ហិ សចក្ខុកោ អសោតកោ ហុត្វា ឧបបជ្ជតិ។ យថាហ – “កាមធាតុយា ឧបបត្តិក្ខណេ កស្សចិ អបរានិ ធសាយតនានិ បាតុភចន្តិ។ ឧបបាតិកានំ បេតានំ, ឧបបាតិកានំ អសុរានំ, ឧបបាតិកានំ តិរច្ឆានកតានំ, ឧបបាតិកានំ នេរយិកានំ; ជច្ចពធិរានំ ឧបបត្តិក្ខណេ ធសាយតនានិ បាតុភចន្តិ, ចក្ខាយតនំ ទ្វបឃានកន្តជិច្ហាកាយចោដ្ឋព្វាយតនំ យនាយតនំ ធម្មាយតន”ន្តិ។ សចក្ខុកានំ សសោតកានន្តិ ឬកាតិក្កតីសុ បរិបុណ្ណាយតនេ ច ឧបបាតិកេ ទ្វបីព្រហ្មានោ ច សន្ធាយ ចុត្តំ។ តេ ហិ សចក្ខុកា សសោតកា ហុត្វា ឧបបជ្ជន្តិ។ យថាហ – “កាមធាតុយា ឧបបត្តិក្ខណេ កស្សចិ ឧកាទសាយតនានិ បាតុភចន្តិ; កាមាចចរានំ ទេចានំ, បឋមកប្បិកានំ មនុស្សានំ, ឧបបាតិកានំ បេតានំ, ឧបបាតិកានំ អសុរានំ, ឧបបាតិកានំ តិរច្ឆានកតានំ, ឧបបាតិកានំ នេរយិកានំ, បរិបុណ្ណាយតនានំ ទ្វបធាតុយា ឧបបត្តិក្ខណេ បញ្ចាយតនានិ បាតុភចន្តិ, ចក្ខាយតនំ ទ្វបសោតយតាយតនំ ធម្មាយតន”ន្តិ។

អឃានកានន្តិ ព្រហ្មបារិសជ្ជាទយោ សន្ធាយ ចុត្តំ។ តេ ហិ សចក្ខុកា អឃានកា ហុត្វា ឧបបជ្ជន្តិ។ កាមធាតុយំ បន អឃានកោ ឧបបាតិកោ នត្ថិ។ យទិ ភវេយ្យ “កស្សចិ អដ្ឋាយតនានិ បាតុភចន្តី”តិ ចទេយ្យ។ ឃោ កព្ភសេយ្យកោ បន អឃានកោ សិយា, សោ “សចក្ខុកានន”ន្តិ ចចនតោ ព្ពភ អនធិប្បេតោ។ សចក្ខុកានំ សឃានកានន្តិ ជច្ចពធិរេបិ បរិបុណ្ណាយតនេបិ ឧបបាតិកេ សន្ធាយ ចុត្តំ។ សឃានកានំ អចក្ខុកានន្តិ ជច្ចន្ធេ ជច្ចពធិរេបិ ឧបបាតិកេ សន្ធាយ ចុត្តមេច។ សឃានកានំ សចក្ខុកានន្តិ បរិបុណ្ណាយតនេយេច ឧបបាតិកេ សន្ធាយ ចុត្តំ។

សរូបកានំ អចក្ខុកានន្តិ ឯត្ថ ជច្ចន្ធជច្ចពធិរឡបបរិតិកេសុ អញ្ញតរោបិ គព្ភសេយ្យកោបិ លព្ភតិយេវ។ សចិត្តកានំ អចក្ខុកានន្តិ ឯត្ថ ហេដ្ឋា ចុត្តេហិ ជច្ចន្ធានីហិ តីហិ សទ្ធិំ អរូបិនោបិ លព្ភន្តិ។ អចក្ខុកានន្តិ ឯត្ថ បុរិមបទេ ចុត្តេហិ ចត្វហិ សទ្ធិំ អសញ្ញសត្តាបិ លព្ភន្តិ។ សរូបកានំ អឃានកានន្តិ ឯត្ថ គព្ភសេយ្យកា ច អសញ្ញសត្តា ច សេសរូបីព្រហ្មានោ ច លព្ភន្តិ។ សចិត្តកានំ អឃានកានន្តិ ឯត្ថ គព្ភសេយ្យកា ច រូបារូបព្រហ្មានោ ច លព្ភន្តិ។ អចិត្តកានំ អរូបកានន្តិបទេសុ បន ឯកវោការចតុវោការសត្តាន លព្ភន្តីតិ ញាយិតា តនេន សព្ពស្ស បុគ្គលវារស្ស បុគ្គលបិការោ វេទិតព្ពោ។

១១-១៣៖ ឱការវារេ យត្ថ ចក្ខាយតនន្តិ រូបីព្រហ្មលោកំ បុច្ឆតិ។ តេនេវ អាយត្តាតិ វុត្តំ ។ តស្មិំ ហិ តលេ តិយេតោ តានិ អាយតនានិ បវិសន្តិយំ ឧប្បជ្ជន្តិ។ ញាណេយេវ តយមុណំ។ ញាយិតា តយមុវេត សកលេបិ បវត្តិវារេ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ បរិញ្ញាវារោ ឧត្តានត្ថោយេវ ចុត្តនយេនេវាតិ។

បវត្តិវារវណ្ណនា។

អាយតនយមកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣។ ធាតុយមកំ

១-១៥។ ឥទានិ តេយេវ មូលយមកេ ទេសិតេ កុសលាទិធម្មេ ធាតុវសេន សង្គហិត្វា អាយតនយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស ធាតុយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ។ តត្ថ អាយតនយមកេ វុត្តនយេនេវ បាឡិវវត្ថានំ វេទិតព្វំ។ ឥធាបិ ហិ បណ្ណត្តិវារាទយោ តយោ មហាវារា, អវសេសា អន្តរវារា ច សទ្ធិំ កាលប្បភេទាទីហិ អាយតនយមកេ អាគតសទិសាយេវ។ ឥធាបិ ច យមកបុច្ឆាសុលត្ថិ បដិបាដិយា អជ្ឈត្តិកពាហិរា រូបធាតុយោ ច វត្វា វិញ្ញាណធាតុយោ វុត្តា។ ធាតូនំ បន ពហុត្តា ឥធ អាយតនយមកតោ ពហុតរានិ យមកានិ, យមកនិកុណា ពុទ្ធា, ពុទ្ធានិកុណា ច អត្ថា ហោន្តិ។ តត្ថ ចក្ខុធាតុមូលកាទីសុ យមកេសុ លព្ភមានានិ យមកានិ អត្ថវិនិច្ឆយោ អាយតនយមកេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។ តំសទិសាយេវ ហេត្ថ អត្ថគតិ, តេនេវ ច ការណេន បាឡិបិ សង្ខិត្តា។ បរិញ្ញាវារោ បាកតិកោយេវាតិ។

ធាតុយមកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. សច្ចយមកំ

១. បណ្ណត្តិវារវណ្ណនា

១-៨. ឥទានិ តេនេវ មូលយមកេ ទេសិតេ កុសលាទិធម្មេ សច្ចវសេន សង្គហិត្វា ធាតុយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស សច្ចយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ. តត្ថាបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ បណ្ណត្តិវារាទយោ តយោ មហាវារា អត្ថវារាទយោ ច អវសេសប្បភេទា វេទិតព្ពា. បណ្ណត្តិវារេ បនេត្ថ ចតុន្នំ សច្ចានំ វសេន បទសោធនវារោ, បទសោធនមូលចក្កវារោ, សុទ្ធសច្ចវារោ, សុទ្ធសច្ចមូលចក្កវារោតិ ឥមេសុ ចតូសុ វារេសុ យមកគណនា វេទិតព្ពា.

១០-១៩. បណ្ណត្តិវារនិទ្ទេសេ បន អវសេសំ ទុក្ខសច្ចន្តិ ទុក្ខវេទនាយ ចេវ តណ្ហាយ ច វិនិមុត្តា តេភូមកធម្មា វេទិតព្ពា. អវសេសោ សមុទយោតិ សច្ចវិភង្គេ និទ្ទិដ្ឋកាមាវចរកុសលាទិភេទោ ទុក្ខសច្ចស្ស បច្ចយោ. អវសេសោ និរោធោតិ តទង្គវិក្ខម្ភនសមុច្ឆេទបដិប្បស្សទ្ធិនិរោធា ចេវ ខណិកនិរោធា ច. អវសេសោ មគ្គោតិ "តស្មិំ ខោ បន សមយេ បញ្ចង្គិកោ មគ្គោ ហោតិ, អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, មិច្ឆាមគ្គោ, ជង្ឃមគ្គោ, សកដមគ្គោ"តិ ឯវមាទិកោ.

បណ្ណត្តិវារវណ្ណនា.

២. បវត្តិវារវណ្ណនា

២៧-១៩៣. បវត្តិវារេ បនេត្ថ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុគ្គលវារស្ស អនុលោមនយេ "យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ; យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតី"តិ ទុក្ខសច្ចមូលកេហិ តីហិ, សមុទយសច្ចមូលកេហិ ទ្វីហិ, និរោធសច្ចមូលកេន ឯកេនាតិ លព្ភមានេហិ អលព្ភមានេហិ គហេត្វា បរិបុណ្ណវសេន ឆហិ យមកេហិ កថិតានិ. តេសុ យស្មា និរោធស្ស នេវ ឧប្បាទោ, ន និរោធោ យុជ្ជតិ, តស្មា ទុក្ខសច្ចមូលកានិ សមុទយមគ្គសច្ចេហិ សទ្ធិំ ទ្វេ, សមុទយសច្ចមូលកំ មគ្គសច្ចេន សទ្ធិំ ឯកន្តិ តីណិ យមកានិ អាគតានិ. តស្ស បដិលោមនយេបិ ឱកាសវារាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯវមេត្ថ សព្ពវារេសុ តីណិ តីណិ យមកានិ វសេន យមកគណនា វេទិតព្ពា. អត្ថវិនិច្ឆយេ បនេត្ថ ឥទំ លក្ខណំ – ឥមស្ស ហិ សច្ចយមកស្ស បវត្តិវារេ និរោធសច្ចំ នាម ន លព្ភតេវ. សេសេសុ បន តីសុ សមុទយមគ្គសច្ចានិ ឯកន្តេន បវត្តិយំយេវ លព្ភន្តិ. ទុក្ខសច្ចំ ចុតិបដិសន្ធីសុបិ បវត្តេបិ លព្ភតិ. បច្ចុប្បន្នាទយោ បន តយោ កាលា ចុតិបដិសន្ធិតោបិ បវត្តិយាបិ វសេន លព្ភន្តិ. ឯវមេត្ថ យំ យំ លព្ភតិ, តស្ស តស្ស វសេន អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ.

តត្រិទំ នយមុខំ – សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ អត្ថយោជនា សុទ្ធាវាសានម្បិ. តេសម្បិ ហិ ទុក្ខសច្ចេនេវ ឧបបជ្ជន្តិ. តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្សាតិ ឥទំ

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩑᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨧᨲᩩᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᨷᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩍᩴ ᩍᨵ ᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ ᩁᩪᨷᨾᩮᩅ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩈᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ “ᩋᩁᩪᨷᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨹᩃᩅᩈᩮᨶ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨶᨽᩥᩈᨾᩮᨲᩣᩅᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾᨿᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨽᩥᩈᨾᩮᨲᩣᩅᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᩈᨾᩥᨲᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪓᪨ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪓-᪑᪔᪐᪨ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩁᩮ ᨷᨶ ᨬᩣᨲᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨲᩦᩁᨱᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᩉᩣᨶᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ; ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨬᩣᨱ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨲᨲᩦᩁᨱᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨲᨷᩉᩣᨶᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩍᨲᩥ ᩍᨾᩣᩉᩥ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᨴᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᨿᨾᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. សង្ខារយមកំ

១. បណ្ណត្តិវារវណ្ណនា

១. ឥទានិ តេសញ្ញេវ មូលយមកេ ទេសិតានំ កុសលាទិធម្មានំ លក្ខណភេទេន ឯកទេសំ សង្គណ្ហិត្វា សច្ចយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស សង្ខារយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ។ តត្ថាបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ បណ្ណត្តិវារាទយោ តយោ មហាវារា, អន្តរវារាទយោ ច អវសេសបភេទា វេទិតព្ពា។ អយំ បនេត្ថ វិសេសោ – បណ្ណត្តិវារេ តាវ យថា ហេដ្ឋា ខន្ធាទយោ ធម្មេ ឧទ្ទិសិត្វា “រូបំ រូបក្ខន្ធោ; ចក្ខុ ចក្ខាយតនំ; ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ; ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ច”ន្តិ បទសោធនវារោ អារទ្ធោ។ តថា អនារភិត្វា “អស្សាសបស្សាសា កាយសង្ខារោ”តិ បទេហិ តយោបិ សង្ខារា វិភជិត្វា ទស្សិតា។

តត្ថ កាយស្ស សង្ខារោ កាយសង្ខារោ។ “អស្សាសបស្សាសា កាយិកា, ឯតេ ធម្មា កាយប្បដិពទ្ធា”តិ (ម. និ. ១.៤៦៣; សំ. និ. ៤.៣៤៨ អត្ថតោ សមានំ) ហិ វចនតោ ការណភូតស្ស ករជកាយស្ស ផលភូតោ ឯវ សង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ។ អបរោ នយោ – សង្ខរិយតីតិ សង្ខារោ។ កេន សង្ខរិយតីតិ? កាយេន។ អយញ្ហិ វាតោ វិយ ភស្តាយ ករជកាយេន សង្ខរិយតីតិ។ ឯវម្បិ កាយស្ស សង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ។ កាយេន កតោ អស្សាសបស្សាសវាតោតិ អត្ថោ។ “បុព្ពេ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, វិតក្កេត្វា វិចារេត្វា បច្ឆា វាចំ ភិន្ទតិ, តស្មា វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារោ”តិ (ម. និ. ១.៤៦៣; សំ. និ. ៤.៣៤៨) វចនតោ បន សង្ខរោតីតិ សង្ខារោ។ កិំ សង្ខរោតិ? វចិំ។ វចិយា សង្ខារោតិ វចីសង្ខារោ។ វចីភេទសមុដ្ឋាបកស្ស វិតក្កវិចារទ្វយស្សេតំ នាមំ។ “សញ្ញា ច វេទនា ច ចេតសិកា ឯតេ ធម្មា ចិត្តបដិពទ្ធា”តិ (ម. និ. ១.៤៦៣; សំ. និ. ៤.៣៤៨) វចនតោ ចេវ បន តតិយបទេបិ សង្ខរិយតីតិ សង្ខារោ។ កេន សង្ខរិយតិ? ចិត្តេន។ ករណត្ថេ សាមិវចនំ កត្វា ចិត្តស្ស សង្ខារោតិ ចិត្តសង្ខារោ។ សព្ពម្បិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ចេតសិកធម្មានមេតំ អធិវចនំ។ វិតក្កវិចារានំ បន វចីសង្ខារភាវេន វិសុំ គហិតត្តា “ឋបេត្វា វិតក្កវិចារេ”តិ វុត្តំ។

២-៨. ឥទានិ កាយោ កាយសង្ខារោតិ បទសោធនវារោ អារទ្ធោ។ តស្ស អនុលោមនយេ តីណិ, បដិលោមនយេ តីណីតិ ឆ យមកានិ។ បទសោធនមូលចក្កវារេ ឯកេកសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ ទ្វេ កត្វា អនុលោមនយេ ឆ, បដិលោមនយេ ឆាតិ ទ្វាទស យមកានិ។ សុទ្ធសង្ខារវារេ បន យថា សុទ្ធខន្ធវារាទីសុ “រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា រូបំ; ចក្ខុ អាយតនំ, អាយតនា ចក្ខុ”តិអាទិនា នយេន យមកានិ វុត្តានិ។ ឯវំ “កាយោ សង្ខារោ, សង្ខារា កាយោ”តិ អវត្វា “កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ, វចីសង្ខារោ កាយសង្ខារោ”តិអាទិនា នយេន កាយសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ, វចីសង្ខារមូលកំ ឯកន្តិ អនុលោមេ តីណិ, បដិលោមេ តីណីតិ សង្ខារេបិ សុទ្ធិកវារេ ឆ យមកានិ វុត្តានិ។ កិំ ការណា? សុទ្ធិកឯកេកបទវសេន អត្ថាភាវតោ។ យថា ហិ ខន្ធយមកាទីសុ រូបាទីនិ វិសិដ្ឋានិ ខន្ធានិ ចក្ខាទីនិ វិសិដ្ឋានិ ច អាយតនានីតិ អធិប្បេតត្តា “រូបំ ខន្ធោ , ខន្ធា រូបំ, ចក្ខុ អាយតនំ, អាយតនា ចក្ខុ”តិ សុទ្ធិកឯកេកបទវសេន អត្ថោ អត្ថិ។ ឯវមិធ “កាយោ សង្ខារោ, សង្ខារា កាយោ”តិ នត្ថិ។ កាយសង្ខារោតិ បន ទ្វីហិបិ បទេហិ ឯកោវ អត្ថោ លព្ភតិ។ អស្សាសោ វា បស្សាសោ វា

វាតិ សុទ្ធិកឯកេកបទវសេន អត្ថាភាវតោ “កាយោ សង្ខារោ, សង្ខារា កាយោ”តិ ន វុត្តំ។ “កាយោ កាយសង្ខារោ”តិអាទិ បន វត្តព្ពំ សិយា។ តម្បិ កាយវចីចិត្តបទេហិ ឥធ អធិប្បេតានំ សង្ខារានំ អគ្គហិតត្តា ន យុជ្ជតិ។ សុទ្ធសង្ខារវារោ ហេស។ បទសោធនេ បន វិនាបិ អត្ថេន វចនំ យុជ្ជតីតិ តត្ថ សោ នយោ គហិតោវ។ ឥធ បន កាយសង្ខារស្ស វចីសង្ខារាទីហិ, វចីសង្ខារស្ស ច ចិត្តសង្ខារាទីហិ, ចិត្តសង្ខារស្ស ច កាយសង្ខារាទីហិ, អញ្ញត្តា “កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ, វចីសង្ខារោ, កាយសង្ខារោ”តិ ឯកេកសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ ទ្វេ កត្វា ឆ យមកានិ យុជ្ជន្តិ។ តេសុ អគ្គហិតគ្គហណេន តីណេវ លព្ភន្តិ។ តស្មា តានេវ ទស្សេតុំ អនុលោមនយេ តីណិ, បដិលោមនយេ តីណីតិ ឆ យមកានិ វុត្តានិ។ សុទ្ធសង្ខារមូលចក្កវារោ បនេត្ថ ន គហិតោតិ។ ឯវំ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសវារោ វេទិតព្ពោ។

៦-១៦។ និទ្ទេសវារេ បនស្ស អនុលោមេ តាវ យស្មា ន កាយាទយោវ កាយសង្ខារាទីនំ នាមំ, តស្មា នោតិ បដិសេធោ កតោ។ បដិលោមេ ន កាយោ ន កាយសង្ខារោតិ យោ ន កាយោ សោ កាយសង្ខារោបិ ន ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយសង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ កាយោ ន ហោតិ, កាយសង្ខារោវ បនេសោតិ អត្ថោ។ អវេសសត្តិ ន កេវលំ សេសសង្ខារទ្វយមេវ។ កាយសង្ខារវិនិមុត្តំ បន សេសំ សព្ពម្បិ សង្ខតាសង្ខតបណ្ណត្តិភេទំ ធម្មជាតំ នេវ កាយោ, ន កាយសង្ខារោតិ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពវិស្សជ្ជនេសុ អត្ថោ វេទិតព្ពោតិ។

បណ្ណត្តិវារវណ្ណនា។

២។ បវត្តិវារវណ្ណនា

១៨។ បវត្តិវារេ បនេត្ថ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុគ្គលវារស្ស អនុលោមនយេ “យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតី”តិ កាយសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ, វចីសង្ខារមូលកំ ឯកន្តិ តីណេវ យមកានិ លព្ភន្តិ; តានិ គហិតានេវ។ តស្ស បដិលោមនយេបិ ឱកាសវារាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯវមេត្ថ សព្ពវារេសុ តីណិ តីណិ យមកានំ វសេន យមកគណនា វេទិតព្ពា។

អត្ថវិនិច្ឆយេ បនេត្ថ ឥទំ លក្ខណំ – ឥមស្មិញ្ហិ សង្ខារយមកេ “អស្សាសបស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណេ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បាទក្ខណេ”តិអាទិវចនតោ បច្ចុប្បន្នាទិកាលភេទោ បវត្តិវសេនាបិ គហេតព្ពោ, ន ចុតិបដិសន្ធិវសេនេវ។ “ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិវចនតោ ច ឈានម្បិ ឱកាសវសេន គហិតន្តិ វេទិតព្ពំ។ ឯវមេត្ថ យំ យំ លព្ភតិ, តស្ស តស្ស វសេន អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។

តត្រិទំ នយមុខំ – វិនា វិតក្កវិចារេហីតិ ទុតិយតតិយជ្ឈានវសេន វុត្តំ។ តេសន្តិ តេសំ ទុតិយតតិយជ្ឈានសមង្គីនំ។ កាមាវចរានន្តិ កាមាវចរេ ឧប្បន្នសត្តានំ។ រូបាវចរទេវានំ បន អស្សាសបស្សាសា នត្ថិ។ អរូបាវចរានំ រូបមេវ នត្ថិ។ វិនា អស្សាសបស្សាសេហីតិ

ຣູປາຣູປຠເວສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕສຕ຺ຕານໍ ວິຕກ຺ກວິຈາຣຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ.

໑໗. ປຐມຊ຺ຌາເນ ກາມາວຈເຣຕິ ກາມາວຈຣຠູມິຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ປຐມຊ຺ຌາເນ. ອງ຺ຄມຕ຺ຕວເສນ ເຈວ ປຐມຊ຺ຌານໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ນ ອປ຺ປນາວເສນ. ອນປ຺ປນາປຕ຺ຕມ຺ປິ ຫິ ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣຈິຕ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ສງ຺ຂາຣຕ຺ຖໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຕວ.

໑໘. ຈິຕ຺ຕສ຺ສຠງ຺ຄກ຺ຂເຓຕິ ອິທໍ ກາຍສງ຺ຂາຣສ຺ສ ເອກຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາເນວ ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ຣູປໍ ວາ ອຣູປໍ ວາ ສມຸຏ຺ຐາເປຕິ, ນ ຠິຊ຺ຊມານໍ.

໑໙. ສຸທ຺ຘາວາສານໍ ທຸຕິເຍ ຈິຕ຺ເຕ ວຕ຺ຕມາເນຕິ ປຏິສນ຺ຘິໂຕ ທຸຕິເຍ ຠວງ຺ຄຈິຕ຺ເຕ. ກາມໂຕໍ ປຏິສນ຺ຘິຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ວຕ຺ຕມາເນ ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິເຕວ. ຍາວ ປນ ອເຫຕຸກໍ ວິປາກຈິຕ຺ຕໍ ວຕ຺ຕຕິ, ຕາວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິເຕວ ນາມາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍສ຺ສ ວາ ຐານສ຺ສ ວິປາກຈິຕ຺ເຕນ ເຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕໍ ສເຕໂສປິ ສເຫຕຸເກໂສປິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ປຐມຈິຕ຺ເຕວ. ວິປາກຈິຕ຺ເຕນ ປນ ວິສທິສໍ ຠວນິກນ຺ຕິຍາ ອາວຊ຺ຊນຈິຕ຺ຕໍ ທຸຕິຍຈິຕ຺ຕໍ ນາມ. ຕໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

໓໓. ປຈ຺ຉິມຈິຕ຺ຕສມງ຺ຄີນນ຺ຕິ ສພ຺ພປຈ຺ຉິເມນ ອປ຺ປຏິສນ຺ຘິກຈິຕ຺ເຕນ ສມງ຺ຄີຠູຕານໍ ຂີຓາສວານໍ. ອວິຕກ຺ກອວິຈາເຣ ປຈ຺ຉິມຈິຕ຺ຕິ ຣູປາວຈຣານໍ ທຸຕິຍຊ຺ຌານິກາທິທຸຕິຈິຕ຺ຕວເສນ, ອຣູປາວຈຣານຍ຺ຈ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານິກທຸຕິຈິຕ຺ຕວເສນໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕສນ຺ຕິ ເຕສໍ ປຈ຺ຉິມຈິຕ຺ຕສມງ຺ຄີອາທີນໍ.

໔໕. ຍສ຺ສ ກາຍສງ຺ຂາໂຣ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາໂຣ ນິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ນິຍມໂຕ ກາຍສງ຺ຂາຣສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ເອກກ຺ຂເຓ ນິຣຸຊ຺ຌນໂຕ ອາຍຕ຺ຕາຕິ ປຏິວຈນໍ ທິນ຺ນໍ. ນ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາຣສ຺ສ ກາຍສງ຺ຂາເຣນ ສທ຺ຘິໍ. ກິໍ ກາຣຓາ? ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາໂຣ ຫິ ກາຍສງ຺ຂາເຣນ ວິນາປິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ ຈ. ກາຍສງ຺ຂາໂຣ ປນ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐາໂນ ອສ຺ສາສປສ຺ສາສວາໂຕ. ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປໍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຍາວ ອຍ຺ຍານິ ໂສຬສຈິຕ຺ຕານິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕາວ ຕິຏ຺ຐຕິ. ເຕນ ໂສຬສມສ຺ສ ປຈ຺ຉິເມນ ສທ຺ຘິໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ເຍນ ຈິຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຕຣສເມນ ສທ຺ຘິໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ. ນ ກສ຺ສຈິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ວາ ຐິຕິກ຺ຂເຓ ວາ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ, ນາປິ ຐິຕິກ຺ຂເຓ ວາ ຠງ຺ຄກ຺ຂເຓ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ເອສາ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປສ຺ສ ຘມ຺ມຕາຕິ ນິຍມໂຕ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ເອກກ຺ຂເຓ ນິຣຸຊ຺ຌນໂຕ ອາຍຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍໍ ປນ ວິຠງ຺ຄປ຺ປກຣຓສ຺ສ ສີຫຬອຏ຺ຐກຖາຍໍ "ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານໍ ຣູປໍ ສຕ຺ຕຣສມສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ນິຣຸຊ຺ຌຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ປາຬິຍາ ຈ ວິຣຸຊ຺ຌຕິ. ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ຈ ປາຬິ ເອວ ພລວຕຣາຕິ ປາຬິຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍວ ປມາຓໍ.

໑໖. ຍສ຺ສ ກາຍສງ຺ຂາໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ວຈີສງ຺ຂາໂຣ ນິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ກາຍສງ຺ຂາໂຣ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ນ ຈ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ໂນຕິ ປຏິເສໂຘ ກໂຕຕິ. ອິມິນາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປຣິຍ຺ຍາຈາໂຣ ປາກຕິໂກເຍວາຕິ.

បចត្តិចារចណ្ណភា់

សក្លារឃយកចណ្ណភា ភិដ្ឋិណា់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧។ អនុសយយមកំ

បរិច្ឆេទបរិច្ឆិន្នុទ្ទេសវារវណ្ណនា

១។ ឥទានិ តេសញ្ញេវ មូលយមកេ ទេសិតានំ កុសលាទិធម្មានំ លព្ភមានវសេន ឯកទេសំ សង្គហិត្វា សង្ខារយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស អនុសយយមកស្ស អត្ថវណ្ណនា ហោតិ។ តត្ថ បាឡិវវត្ថានំ តាវ វេទិតព្វំ – ឥមស្មិញ្ហិ អនុសយយមកេ ខន្ធយមកាទីសុ វិយ ទេសនំ អកត្វា អញ្ញេន នយេន បាឡិទេសនា កតា។ កថំ? បឋមំ តាវ បរិច្ឆេទតោ, ឧទ្ទេសតោ, ឧប្បត្តិដ្ឋានតោតិ តីហាការេហិ អនុសយេ គហាបេតុំ បរិច្ឆេទវារោ, បរិច្ឆិន្នុទ្ទេសវារោ, ឧប្បត្តិដ្ឋានវារោតិ, តយោ វារា ទេសិតា។ តតោ សត្តន្នំ មហាវារានំ វសេន អនុសយេ យោជេត្វា យមកទេសនា កតា។ តត្ថ សត្តានុសយាតិ អយំ "សត្តេវ, ន តតោ ឧទ្ធំ, ន ហេដ្ឋា"តិ គណនបរិច្ឆេទេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា អនុសយានំ ទេសិតត្តា បរិច្ឆេទវារោ នាម។ កាមរាគានុសយោ...បេ... អវិជ្ជានុសយោតិ អយំ បរិច្ឆេទវារេន បរិច្ឆិន្នានំ នាមមត្តំ ឧទ្ទិសិត្វា "ឥមេ នាម តេ"តិ ទេសិតត្តា បរិច្ឆិន្នុទ្ទេសវារោ នាម។ កត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ...បេ... កត្ថ អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតីតិ អយំ "ឥមេសុ នាម ឋានេសុ ឥមេ អនុសយា អនុសេន្តី"តិ ឯវំ តេសំយេវ ឧប្បត្តិដ្ឋានស្ស ទេសិតត្តា ឧប្បត្តិដ្ឋានវារោ នាម។

យេសំ បន សត្តន្នំ មហាវារានំ វសេន អនុសយេ យោជេត្វា យមកទេសនា កតា, តេសំ ឥមានិ នាមានិ – អនុសយវារោ, សានុសយវារោ, បជហនវារោ, បរិញ្ញាវារោ, បហីនវារោ, ឧប្បជ្ជនវារោ ធាតុវារោតិ។ តេសុ បឋមោ អនុសយវារោ។ សោ អនុលោមបដិលោមនយវសេន ទុវិធោ ហោតិ។

តត្ថ អនុលោមនយេ "យស្ស អនុសេតិ, យត្ថ អនុសេតិ, យស្ស យត្ថ អនុសេតី"តិ បុគ្គលោកាសតទុភយវសេន តយោ អន្តរវារា ហោន្តិ។ តេសុ បឋមេ បុគ្គលវារេ "យស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស បដិឃានុសយោ អនុសេតិ; យស្ស វា បន បដិឃានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ; យស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស មានានុសយោ, ទិដ្ឋានុសយោ, វិចិកិច្ឆានុសយោ, ភវរាគានុសយោ, អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតិ។ យស្ស វា បន អវិជ្ជានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតី"តិ កាមរាគានុសយមូលកានិ ឆ យមកានិ។ បុន អគ្គហិតគ្គហណវសេន បដិឃានុសយមូលកានិ បញ្ច, មានានុសយមូលកានិ ចត្តារិ, ទិដ្ឋានុសយមូលកានិ តីណិ, វិចិកិច្ឆានុសយមូលកានិ ទ្វេ, ភវរាគានុសយមូលកំ ឯកន្តិ ឯវំ សព្ពានិបិ ឯកមូលកានិ ឯកវីសតិ។ បុន "យស្ស កាមរាគានុសយោ ច បដិឃានុសយោ ច អនុសេន្តី"តិ ឯវំ អាគតានិ ទុកមូលកានិ បញ្ច, តិកមូលកានិ ចត្តារិ, ចតុក្កមូលកានិ តីណិ, បញ្ចកមូលកានិ ទ្វេ, ឆក្កមូលកំ ឯកន្តិ អបរានិបិ បន្នរស ហោន្តិ។ តានិ បុរិមេហិ ឯកវីសតិយា សទ្ធិំ ឆត្តិំសាតិ បុគ្គលវារេ ឆត្តិំស យមកានិ។ តថា ឱកាសវារេ, តថា បុគ្គលោកាសវារេតិ សព្ពានិបិ អនុលោមនយេ អដ្ឋសតំ យមកានិ។ តថា បដិលោមនយេតិ អនុសយវារេ សោឡសអធិកានិ ទ្វេ យមកសតានិ, តតោ ទិគុណា បុច្ឆា, តតោ ទិគុណា អត្ថា ច វេទិតព្វា។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ សានុសយវារោ, បជហនវារោ, បរិញ្ញាវារោ, បហីនវារោ, ឧប្បជ្ជនវារោតិ ឥមេសុបិ បញ្ចសុ វារេសុ, ឯកេកស្មិំ

ᨿᨾᨠᨣᨱᨶᩣ; ᨿᨾᨠᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩒᨠᩣᩈᩅᩣᩁᩮ “ᨿᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᨠ᩠ᨠᩅᨧᨶᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ᪨

ᨿᩮᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨽᩥᨿᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩈᩮᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩣᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᩁᩮ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧᩩᨲᩔ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧᩩᨲᩔᩣ”ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ? ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩏᨽᩮᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩑᨲᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨠᩮᨠᨾ᩠ᩉᩣ ᨿᨾᨠᩣ ᩑᨠᩮᨠᨾᩮᩅ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩣᨶᩮ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶᩮᩅ “ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧᩩᨲᩔ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᩋᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨠᨲᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧᩩᨲᩔ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ, ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ, ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ , ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣ”ᨲᩥ ᨨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ; “ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ; ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᩴ, ᨶᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ, ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣ”ᨲᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨾᩥᩔᩥᨠᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩣ ᨶᩅ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩣ ᨶᩅ, ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩣ ᨶᩅᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩦᩈᨲᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨶᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩦᩈᨲᩥ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᨷᩩᨶ “ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ, ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ, ᨶᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ, ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ, ᨶᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ, ᨶᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ”ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩦᩈᨲᩥ ᨴᩩᨠᨾᩪᩃᨠᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᩑᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᩈᩴ ᩅᩈᩮᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨱᩴ ᨵᩣᨲᩩᩅᩣᩁᩮ ᨷᩣᩊᩥᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ᪨ ᩍᨴᩴ ᨲᩣᩅ ᩈᨠᩃᩮᨷᩥ ᩋᨶᩩᩈᨿᨿᨾᨠᩮ ᨷᩣᩊᩥᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᨿᩴ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᨠᨳᩣ – ᩋᨶᩩᩈᨿᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ? ᩋᨶᩩᩈᨿᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᨠᩮᩣ ᩑᩈ ᩋᨶᩩᩈᨿᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ? ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮ ᩉᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨲᩔ ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᩋᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨳᩣᨷᩥ ᩈᩥᨿᩣ – ᩋᨶᩩᩈᨿᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᪨ ᨲᨲᩕᩥᨴᩴ ᨷᨭᩥᩅᨧᨶᩴ – ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣ, ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣᨲᩥ ᨷᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨳᩣᨾᨣᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩣᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨲᩦᨲᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨷᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩕᩥᨴᩴ ᨷᨾᩣᨱᩴ – ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨲᩣᩅ ᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ (ᨠᨳᩣ᪨ ᪕᪕᪓ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) “ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ, ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣ, ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩣᨴᩣ ᨷᨭᩥᩈᩮᨵᩥᨲᩣ᪨ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᨷᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪒᪑᪓) “ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨷᨩᩉᨲᩦ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ “ᨳᩣᨾᨣᨲᩣᨶᩩᩈᨿᩴ ᨷᨩᩉᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮ ᨷᨶ ᨾᩮᩣᩉᩔ ᨷᨴᨽᩣᨩᨶᩮ “ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨷᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩃᨦ᩠ᨣᩦ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ, ᩋᨿᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪓᪙᪐) ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᩈᨿᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨶᩩᩈᨿᨿᨾᨠᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᩅᩣᩁᩮ “ᨿᩔ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨷᨭᩥᨥᩣᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨶᩩᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᩈᩩᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨾ᩠ᨷᩥ “ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩩᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮᩣ ᩉᩥ

ភាវេន បរិកប្បេត្វា ចិត្តសម្បយុត្តា អកុសលធម្មាតិ តិដ្ឋេយ្យ វត្តព្វំ។ កាមរាគានុសយោតិអាទីសុ កាមរាគោ ច សោ អប្បហីនដ្ឋេន អនុសយោ ចាតិ កាមរាគានុសយោ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។

បរិច្ឆេទបរិច្ឆិន្នុទ្ទេសវារវណ្ណនា

ឧប្បត្តិដ្ឋានវារវណ្ណនា

១។ ឥទានិ តេសំ ឧប្បត្តិដ្ឋានំ បកាសេតុំ កត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតីតិអាទិមាហ។ តត្ថ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសូតិ កាមាវចរភូមិយំ សុខាយ ច ឧបេក្ខាយ ចាតិ ទ្វីសុ វេទនាសុ។ ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតីតិ ឥមាសុ ទ្វីសុ វេទនាសុ ឧប្បជ្ជតិ។ សោ បនេស អកុសលវេទនាសុ សហជាតវសេន អារម្មណវសេន ចាតិ ទ្វីហាការេហិ អនុសេតិ។ អកុសលាយ សុខាយ វេទនាយ ចេវ ឧបេក្ខាយ វេទនាយ ច សហជាតោបិ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ។ តា វេទនា អារម្មណំ កត្វាបិ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ អវសេសា បន កាមាវចរកុសលវិបាកកិរិយវេទនា អារម្មណមេវ កត្វា ឧប្បជ្ជតិ។ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ អនុសយមានោ ចេស តាហិ វេទនាហិ សម្បយុត្តេសុ សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណេសុបិ អនុសេតិយេវ។ ន ហិ សក្កា វេទនាសុ អនុសយមានេន តំសម្បយុត្តេហិ សញ្ញាទីហិ សទ្ធិំ អសហជាតេន វា ភវិតុំ, តំសម្បយុត្តេ វា សញ្ញាទយោ អារម្មណំ អកត្វា ឧប្បជ្ជិតុំ។ ឯវំ សន្តេបិ បន យស្មា ឥមា ទ្វេ វេទនាវ សាតសន្តសុខត្តា អស្សាទដ្ឋេន កាមរាគានុសយស្ស ឧប្បត្តិយា សេសសម្បយុត្តធម្មេសុ បធានា, តស្មា "ទ្វីសុ វេទនាសុ ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតី"តិ វុត្តំ, ឧក្កដ្ឋអាទិកវសេន ហិ ទេសនានេយ្យា សុខំ ទេសេតុន្តិ។

តត្ថ ចេស អារម្មណវសេន អនុសយមានោ ន កេវលំ ឥមាសុ ទ្វីសុ វេទនាសុ ចេវ វេទនាសម្បយុត្តធម្មេសុ ច អនុសេតិ, ឥដ្ឋេសុ បន រូបាទីសុបិ អនុសេតិយេវ។ វុត្តម្បិ ចេតំ វិភង្គប្បករណេ (វិភ។ ៨១៩) "យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថ សត្តានំ កាមរាគានុសយោ អនុសេតី"តិ ឥមស្មិម្បិ បករណេ អនុសយវារស្ស បដិលោមនយេ វុត្តំ "យត្ថ កាមរាគានុសយោ នានុសេតិ តត្ថ ទិដ្ឋានុសយោ នានុសេតីតិ? ទុក្ខាយ វេទនាយ រូបធាតុយា អរូបធាតុយា ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ នានុសេតិ, នោ ច តត្ថ ទិដ្ឋានុសយោ នានុសេតិ។ អបរិយាបន្នេ ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ ច នានុសេតិ, ទិដ្ឋានុសយោ ច នានុសេតី"តិ។ ឯត្ថ ហិ ទុក្ខវេទនាយ ចេវ រូបធាតុអាទីសុ ច នានុសេតីតិ វុត្តត្តា សេសសម្បយុត្តធម្មេ ទុក្ខវេទនំ ឋបេត្វា រូបារូបាវចរធម្មេ ចេវ ច, លោកុត្តរធម្មេ ច ឋបេត្វា អវសេសេសុ រូបសទ្ទាគន្ធរសផោដ្ឋព្វេសុ អនុសេតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តំ ឥធ កស្មា ន វុត្តន្តិ? អនោឡារិកត្តា។ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន ហិ វេទនានញ្ចេវ ឧក្កដ្ឋអាទិកត្តា ឥធេវំ បន អនោឡារិកត្តា ឯតេសុ រូបាទីសុ អនុសេតីតិ ន វុត្តំ, អត្ថតោ បន លព្ភតិ។ តស្មា ឯតេសុបិ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិយេវាតិ វេទិតព្វោ។ ន ហិ សត្ថា សព្វំ សព្វត្ថ កថេតិ។ ទេសនានេយ្យសត្តានំ បន ធម្មេសុ កត្ថចិ យំ លព្ភតិ, តំ សព្វំ កថេតិ, កត្ថចិ ន កថេតិ។ តថា ហិ អនេន កត្ថចិ ទិដ្ឋានុសយោ អនុសេតីតិ បុច្ឆិត្វា "សព្វសក្កាយបរិយាបន្នេសុ ធម្មេសុ ឯត្ថ ទិដ្ឋានុសយោ អនុសេតី"តិ យំ លព្ភតិ តំ សព្វំ កថិតំ។ អបរស្មិំ ឋានេ វិស្សជ្ជន្តេន "រូបធាតុយា អរូបធាតុយា ឯត្ថ វិចិកិច្ឆានុសយោ ច មានានុសយោ ច ទិដ្ឋានុសយោ ច អនុសេន្តិ, កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ ឯត្ថ វិចិកិច្ឆានុសយោ ច កាមរាគានុសយោ ច

មានានុសយោ ច ទិដ្ឋានុសយោ ច អនុសេន្តិ, ទុក្ខាយ វេទនាយ ឯត្ថ វិចិកិច្ឆានុសយោ ច បដិឃានុសយោ ច ទិដ្ឋានុសយោ ច អវិជ្ជានុសយោ ច អនុសេន្តី”តិ យំ លព្ភតិ តំ សព្ពំ អគហេត្វា រូបធាតុអរូបធាតូហិ សទ្ធិំ តិស្សោ វេទនាវ គហិតា។ វេទនាសម្បយុត្តា បន អរូបក្ខន្ធា, សព្ពញ្ច រូបំ ន គហិតំ។ កិញ្ចាបិ ន គហិតំ, ទិដ្ឋានុសយោ បនេត្ថ អនុសេតិយេវ។ ឯវមេវ កិញ្ចាបិ ឥធ រូបាទិឥដ្ឋារម្មណំ ន គហិតំ, កាមរាគានុសយោ បនេត្ថ អនុសេតិយេវាតិ។ ឯវំ តាវ កាមរាគានុសយស្ស អនុសយដ្ឋានំ វេទិតព្ពំ។

បដិឃានុសយស្ស បន “ទុក្ខាយ វេទនាយា”តិ វចនតោ ទ្វេ ទោមនស្សវេទនា កាយវិញ្ញាណសម្បយុត្តា ទុក្ខវេទនាតិ តិស្សោ វេទនា អនុសយដ្ឋានំ។ សោ បនេស ទោមនស្សវេទនាសុ សហជាតវសេន អារម្មណវសេន ចាតិ ទ្វីហាការេហិ អនុសេតិ។ អវសេសទុក្ខវេទនាយ បន អារម្មណវសេនេវ អនុសេតិ។ តាសុ វេទនាសុ អនុសយមានោ ចេវ តាហិ សម្បយុត្តេសុ សញ្ញាក្ខន្ធាទីសុបិ អនុសេតិយេវ។ យាយ ហិ វេទនាយ ឯស សហជាតោ, តំសម្បយុត្តេហិ សញ្ញាទីហិបិ សហជាតោវ។ យា ច វេទនា អារម្មណំ ករោតិ, តាហិ សម្បយុត្តេ សញ្ញាទយោបិ ករោតិយេវ។ ឯវំ សន្តេបិ បន យស្មា ទុក្ខវេទនាវ អសាតទុក្ខវេទយិតត្តា និរស្សាទត្តេន បដិឃានុសយស្ស ឧប្បត្តិយា សេសសម្បយុត្តធម្មេសុ អធិកា; តស្មា “ទុក្ខាយ វេទនាយ ឯត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតី”តិ វុត្តំ, ឱឡារិកវសេន ហិ ទោមនស្សេយេវ យុត្តំ ទោមនស្សត្តា។

ននុ ចេស អារម្មណវសេន អនុសយមានោ ន កេវលំ ទុក្ខវេទនាយ ចេវ តំសម្បយុត្តធម្មេសុ ច អនុសេតិ, អនិដ្ឋេសុ បន រូបាទីសុបិ អនុសេតិយេវ? វុត្តម្បិ ចេតំ វិភង្គប្បករណេ (វិភ៉ ប័១៩) “យំ លោកេ អប្បិយរូបំ អសាតរូបំ, ឯត្ថ សត្តានំ បដិឃានុសយោ អនុសេតី”តិ ឥមស្មិម្បិ បករណេ អនុសយវារស្ស បដិលោមនយេ វុត្តំ – “កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ ឯត្ថ បដិឃានុសយោ នានុសេតិ, នោ ច តត្ថ កាមរាគានុសយោ នានុសេតិ។ រូបធាតុយា អរូបធាតុយា អបរិយាបន្នេ ឯត្ថ បដិឃានុសយោ ច នានុសេតិ, កាមរាគានុសយោ ច នានុសេតី”តិ។ ឯត្ថ ហិ ទ្វីសុ កាមាវចរវេទនាសុ ចេវ រូបធាតុអាទីសុ ច នានុសេតីតិ វុត្តត្តា សម្បយុត្តធម្មា ទ្វេ វេទនា សព្ពាការេន រូបារូបាវចរធម្មេ នវ ច, លោកុត្តរធម្មេ ឋបេត្វា អវសេសេសុ រូបាទីសុ អនុសេតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តំ ឥធ កស្មា ន វុត្តន្តិ? អនោឡារិកត្តា។ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន ហិ ទុក្ខវេទនាយ ឯវ ឱឡារិកត្តា ឥតរេសំ បន អនោឡារិកត្តា ឯតេសុ រូបាទីសុ អនុសេតីតិ ន វុត្តំ។ អត្ថតោ បន លព្ភតិ, តស្មា ឯតេសុបិ បដិឃានុសយោ អនុសេតិយេវាតិ វេទិតព្ពោ។

កិំ បន ឥតរា ទ្វេ វេទនា ឥដ្ឋារម្មណំ វា បដិឃស្ស អារម្មណំ ន ហោន្តីតិ? នោ ន ហោន្តិ។ បរិហីនជ្ឈានស្ស វិប្បដិសារវសេន សម្បយុត្តធម្មា តា វេទនា អារព្ភ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ។ ឥដ្ឋារម្មណស្ស ច បដិលទ្ធស្ស វិបរិណាមំ វា អប្បដិលទ្ធស្ស អប្បដិលាភំ វា សមនុស្សរតោបិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ។ ទោមនស្សមត្តមេវ បន តំ ហោតិ, ន បដិឃានុសយោ។ បដិឃានុសយោ ហិ អនិដ្ឋារម្មណេ បដិហញ្ញនវសេន ឧប្បន្នោ ថាមគតោ កិលេសោ, តស្មា ឯត្ថ ទោមនស្សេន សទ្ធិំ បដិឃោ ឧប្បន្នោបិ អត្តនោ បដិឃកិច្ចំ អករណាការេន ឯវ បដិឃានុសយោ ន ហោតិ អព្ពោហារិកត្តំ គច្ឆតិ។ យថា ហិ បាណាតិបាតចេតនាយ សទ្ធិំ ឧប្បន្នោបិ ព្យាបាទោ មនោកម្មំ នាម ន ហោតិ អព្ពោហារិកត្តំ គច្ឆតិ, ឯវំ បដិឃានុសយោ ន ហោតិ, អព្ពោហារិកត្តំ គច្ឆតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ ឯកច្ចំ ឥដ្ឋារម្មណំ នេក្ខម្មនិស្សិតម្បិ វា ទោមនស្សំ សន្ធាយ “យំ ឯវរូបំ ទោមនស្សំ បដិឃំ តេន បជហតិ ន តត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតី”តិ

(យˋ ភិˋ ១ˋ៣៩៥)ˋ ឲចំ បដិឈាត្បឃស្ស អត្បឃត្ក្ខាត់ ចេឌិតន្តាˋ

យាភាត្បឃស្ស បភ "កាយឆាតុឃា ខ្លឹស្ស ចេគភាស្ស"តិអាឌិចចភេតា ខេក្ខ កាយាចចរចេគភា ទ្បឹបិទ្បឹបឆាតុចេឃា ចាតិ ខ្ពុគំ តិចិឆំ អត្បឃត្ក្ខាត់ˋ តស្ស អក្បនលិស្ស ចេគភាស្ស កាយរាកាត្បឃស្ស ចិឃ នហឌាតាត្បឃតា ចេឌិតន្តាˋ ននយ្បឃុត្តឆយ្យាស្ស បភ នន្តាស្សបិ កាយាចចរាស្ស ស្សុលអក្ខុល្លយស្សុលចេគភាស្ស ទ្បឹបិទ្បឹបឆាតុស្ស ច អារប្លុហចចេនភេច អត្បចេនតិˋ អត្បឃចារស្ស បភ បដិចេលិយភេឃ "ក្ខុល្លាឃ ចេគភាឃ អបរិឃាបភេក្ត ឲត្ត កាយរាកាត្បនចេឃា ច ភាត្បចេនតិ, យាភាត្បនចេឃា ច ភាត្បចេនតី"តិ ក្ខុត្តត្តា ឆចេបត្វា ក្ខុល្លចេគភេខ្ពុច ភចចិឆំ ចេលិកុត្តរឆយ្យុត្ថា ចេនយទ្បឹបិទ្បឹបឆចេយ្យស្សុបិ អឃំ អត្បចេនតិចេឃចាតិˋ ឲចំ យាភាត្បឃស្ស អត្បឃត្ក្ខាត់ ចេឌិតន្តាˋ

ឌិក្ខាត្បឃចិចិកិន្ធាត្បនឃា បភ ចេកចល់ ចេលិកុត្តរឆយ្យុខេច្ច ភាត្បចេនត្តិˋ ចេតក្ខយចេកស្ស បភ នន្តាស្សបិ អត្បចេនត្តិចេឃចˋ ចេតភ ក្ខុត្តិ – "នន្តានក្ខុល្លាឃបរិឃាបភេក្ខុស្ស ឆចេយ្យស្ស ឲត្ត ឌិក្ខាត្បនចេឃា អត្បចេនតិ, ឲត្ត ចិចិកិន្ធាត្បនចេឃា អត្បចេនតី"តិˋ តត្ត នន្តានក្ខុល្លាឃបរិឃាបភេក្ខុស្សតិ និនាចចក្ខតិឃ្សិតចេក្ខុត នក្ខុល្លាឃបរិឃាបភេក្ខុស្ស នន្តាឆចេយ្យស្សតិ អចេត្ថាˋ តត្ត បចេភចេត បក្ខាស្ស ចិត្តុប្បាចេឆស្ស នហឌាតាត្បឃភចចេនភ អត្បចេនត្តិˋ ចេត ចា បភ បក្ខា ចិត្តុប្បាចេឆ អចេក្ខា ចា ចេតក្ខយកឆចេយ្យ អារក្ខ បចត្តិកាចេល អារប្លុហាត្បឃភចចេនភ អត្បចេនត្តីតិˋ ឲចំ ឌិក្ខាត្បឃចិចិកិន្ធាត្បនឃាត់ អត្បឃត្ក្ខាត់ ចេឌិតន្តាˋ

កចរាកាត្បនចេឃា បភ កិក្ខាបិ ឌិក្ខិចិប្បឃុចេត្តុស្ស ចត្បស្ស ចិចេត្តុស្ស ក្ខុប្បខ្ពុគេតា នហឌាតាត្បឃភចចេនភ "កាយឆាតុឃា ខ្លឹស្ស ចេគភាស្ស អត្បចេនតី"តិ ចត្តចេក្ខា កចេចឃ្យˋ កាយឆាតុឃំ បចេភន ខ្លឹហិ ចេគភាហិ នក្ខិក្ខុប្បខ្ពុគយាចេភាបិ ទ្បឹបិទ្បឹបិចចរឆយ្យុចេយច បដិលកតិˋ កាយឆាតុឃា បរិឃាបត្តិ ឲកឆយ្យុយ្យិ អារប្លុហ៍ ភ កចេរាតិ, តល្លា អារប្លុហាត្បឃភចចេនភ តិឃយំ កត្វា "ទ្បឹបឆាតុឃា អទ្បឹបឆាតុឃា ឲត្ត កចរាកាត្បនចេឃា អត្បចេនតី"តិ ក្ខុត្តិˋ អបិច រាចេកា ភាចេយន កាយរាកចរាកចចេនភ ក្ខុចិចេឆាˋ តត្ត កាយរាចេកា កាយឆាតុឃា ខ្លឹស្ស ចេគភាស្ស អត្បចេនតីតិ ក្ខុចេត្តាˋ នចេច បភ កចរាចេកាបិ កាយរាចេកា ចិឃ ឲចំ ក្ខុចេក្ខុឃ្យ, កាយរាចេកភ នក្ខិ ចេគនភា និកិល្លា ចិឃ កចេចឃ្យាតិ រាកកិចេលនំ ខ្លឹឆា កិក្ខិត្វា កាយរាកចេតា កចរាកស្ស ចិចេនឃនឃស្សភត្តយ្យិ ឲចំ ចេគនភា កតាតិˋ ឲចំ កចរាកាត្បឃស្ស អត្បឃត្ក្ខាត់ ចេឌិតន្តាˋ

អចិក្ខាត្បនចេឃា បភ នន្តាស្សបិ ចេតក្ខយកឆចេយ្យស្ស អត្បចេនតិˋ ចេតភ ក្ខុត្តិ "នន្តានក្ខុល្លាឃបរិឃាបភេក្ខុស្ស ឆចេយ្យស្ស ឲត្ត អចិក្ខាត្បនចេឃា អត្បចេនតី"តិˋ តស្ស ខ្លាឆនស្ស ចិត្តុប្បាចេឆស្ស នហឌាតាត្បឃតា ចេឌិតន្តាˋ អារប្លុហករហចចេនភ បភ ភ កិក្ខិ ចេតក្ខយកឆយ្យំ អារក្ខ ភ បចត្តីតិˋ ឲចំ អចិក្ខាត្បឃស្ស អត្បឃត្ក្ខាត់ ចេឌិតន្តាˋ អឃំ តាច បរិចេក្ខឆចារបរិក្ខិត្តចេក្ខុបចារ៏រាប្បត្តិក្ខាភចារចេស្ស ចិតិក្ខឃកចាˋ

ក្ខុប្បត្តិក្ខាភចារចណ្ណភាˋ

យហាចារចេរា

១៍ អត្យបឃចារចណ្ណតា

១៎ បត្ថត្ថិ បត ឃហាចារាត៌ បធរេឃ អត្យបឃចារេ ឃស្ស កាយរាកាត្យបរយា អត្យរេបតិ, តស្ស បដិឈាត្យបរយា អត្យរេបតីតិ ឲត្ត ឃរេធត៌ “អាឃត្តា”តិ បដិចចត៌ ឌិត្ថំ, ត៌ ធ្ពិត្ថំ ខិឃ ឈាឃតិ៍ កន្វា? កាឃរាកបដិឈាត៌ ឲកក្ខរេណ អត្យប្បត្តិរេតា៍ ឃឆា ហិ “ឃស្ស ឃតាឃតត៌ ក្ខប្បឌ្ឌតិ, តស្ស ឆឃ្វាឃតត៌ ក្ខប្បឌ្ឌតីតិ ‘អាឃត្តា’, អស្សាសបស្សាសាត៌ ក្ខប្បាគក្ខរេណ រេតរំ កាឃបន្លាររា ច ក្ខប្បឌ្ឌតិ, ចឌីបន្លាររា ច ក្ខប្បឌ្ឌតី”តិអាឌីស្វ ឃតាឃតតឆឃ្វាឃតតាតិ កាឃបន្លារចឌីបន្លារា ច ឲកក្ខរេណ ក្ខប្បឌ្ឌត្តិ, ត តឆា កាឃរាកបដិឈា៍ កាឃរារកា ហិ អដ្ឋស្ស រលិកបហកតចិត្តប្បារេគស្ស ក្ខប្បឌ្ឌតិ៍ បដិរឈា ខ្ពិស្វ រគាឃតស្សបហករតស្វតិ, តត្តិ រតរំ ឲកក្ខរេណ ក្ខប្បត្តិ; តន្វា ឲត្ត ‘រតា’តិ បដិរបរឆា កត្តរន្តា បិឃា៍ ត៌ អកត្វា បត ‘អាឃត្តា’តិ បដិចចតស្ស ឌិត្តតា រហដ្ឋាឃឃរកាស្វ ខិឃ ឲត្ត ឈណបក្ខប្បត្តចរេបត ចត្តឃាតចោហារ៍ អក្កហេត្វា អន្តាឆា កហេតរន្តា៍

កត៌? អប្បហឹតចរេបត៍ អប្បហឹតតត្តិបន្ធាឃ អឃំ “អត្យរេបតី”តិ ចត្តឃាតចោហាររា ធុរត្តា, ត ឈណបក្ខប្បត្តត៌៍ ឃន្វា ច អប្បហឹតត៌ បន្ធាឃ ធុរត្តា, តន្វា “ឃស្ស កាឃរាកាត្យបរយា អត្យរេបតិ, តស្ស បដិឈាត្យបរយា អត្យរេបតី”តិ ប្ងន្ធាឃ ឃស្ស កាឃរាកាត្យបរយា អប្បហឹរតា, ត អត្យប្បត្តិឆឃ្វត៌ អាបរិឌីរតា, តស្ស បដិឈាត្យបរយាបិ អប្បហឹរតាតិ ឲចឃរត្វ ឌដ្ឋរន្តា៍ ឃន្វា ច រតស្វ ឃរស្សកា អប្បហឹរតា, តស្ស ន្ពតរាបិ អប្បហឹរតាច រហាតិ, តន្វា “អាឃត្តា”តិ ធុត្តំ ឃឌិ ឲចំ, ឃំ ក្ខបទិ ក្ខប្បឌ្ឌតចារេ ‘ឃស្ស កាឃរាកាត្យបរយា ក្ខប្បឌ្ឌតិ, តស្ស បដិឈាត្យបរយា ក្ខប្បឌ្ឌតី’តិ ប្ងន្ធិត្វា ‘អាឃត្តា’តិ ធុត្តំ; តត្ថ កត៌ អរត្វា កហេតរន្តាតិ? តត្វាបិ អប្បហឹតចរេបតច ក្ខប្បត្តិបច្ចឃ បតិ ក្ខប្បត្តិឃា អតិចារិតចរេបត ចា៍ ឃឆា ហិ ចិត្តកឃ្វឌីតិ អារកិត្វា អបទិតិដ្ឋិតកឃ្ធត្តា ចិត្តការាគរយា រតរំ កឃ្ធត្តាត៌ អករណក្ខរេណបិ ឃិត្តស្វហន្តាឌីហិ ឌិដ្ឋឌិដ្ឋដ្ឋារេត “ន្ពរេឃស្វ ឌិចរេបស្វ កិ កររាចា”តិ ធុត្វា, “ចិត្តកឃ្វំ កររាឃ, កដ្ឋឃ្វំ កររាឃា”តិ ចគត្តិ៍ រត កិន្តាបិ តស្វិ ឈរណ ត កររាត្តិ អចិន្តិត្តកឃ្ធត្តតា បត កតតឈណន្ត កត្តន្តឈណន្ត ក្ខបិគាឃ កររាត្តិរឃច តាឃ រហាត្តិ៍ ឲចរេបច ឃបិរា បន្តារេត អត្យបឃា អប្បហឹតា, ឃបិរា បត រតរំ បន្តារេត ក្ខប្បត្តិបច្ចឃ បតិ ក្ខប្បត្តិ អតិចារិតា, តត្ត អត្យប្បឌ្ឌតក្ខរេណបិ ក្ខប្បត្តប្បន្តរេន្តច កាលត្តរេ ក្ខប្បឌ្ឌតកន្ត ក្ខបិគាឃ ឃស្ស កាឃរាកាត្យបរយា ក្ខប្បឌ្ឌតិ, តស្ស បដិឈាត្យបរយា ក្ខប្បឌ្ឌតិរឃច តាឃាតិ ឲចឃរត្វ រចឌិតរន្តា៍ ន្ពរេតា បររេស្វបិ ឲចត្វរបស្វ ខិស្សឌ្ឌរេតស្វ ឲរេបច តរយា៍ រតា ច តស្សាតិ ន្ពត៌ អតាកាឃិស្ស កាឃរាកញាបិគាត៌ អតចរេបបរេតា បហឹតត្វា ធុត្តំ៍ តិណ្ណំ ប្ងក្កលិតត្តិ ប្ងត្ថឌ្ឌតរបាតាបត្តបកគាកាឃឹត៌៍ ខ្ពិត្តំ ប្ងក្កលិតត្តិ របាតាបត្តបកគាកាឃឹត៌៍ បររេតាបិ ឲចត្វរបស្វ ធារេតស្វ ឲរេបច តរយា៍

១៣៍ ឌ្ឋកាបចាររស្ស បធរេធ្ងតិឃប្ងន្ធាស្វ ឃន្វា កាឃរាកាត្យបរយា កាឃឆាត្យឃា ខ្ពិស្វ រេចគតាស្វ អត្យរេបតិ, បដិឈាត្យបរយា ធ្ងក្ខរេចគតាឃ; តន្វា ‘រតា’តិ បដិរបរឆា ករតា៍ តតិឃប្ងន្ធាឃំ ក្ខតិត្តឃិ កាឃឆាត្យឃា ខ្ពិស្វ រេចគតាស្វ អត្យបឃតរេតា ‘អាឃត្តា’តិ បដិចចត៌ ឌិត្ថំ៍ ទ្វបឆាត្យអទ្វបឆាត្យឃា បត ឃាតាត្យបឃស្ស កាឃរាកាត្យបរយត បដ្ឋិ អបាធារណំ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាត៌៍ តន្វា រតា ច តត្ថ កាឃរាកាត្យបរយាតិ ធុត្តំ៍ ន្ពឃិតា តរយត បរន្តាំ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាតចារ៍ ឌ្ឋរលិរកត្វា បាធារណាបាធារណំ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាត៌ រចឌិតន្តា៍

໑໐ຯ ທຸກມູລກປຸຉ຺ຉາຍໍ ຍສ຺ມາ ກາມຣາຄປຏິຆານຸສຍາ ນາປິ ເອກສ຺ມິໍ ວາເຣ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ເອກໍ ຘມ຺ມໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ນຕ຺ຖີຕິ ປຏິກ຺ເຂໂປ ກໂຕຯ ອຍເມຕ຺ຖ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ຍສ຺ມິໍ ຫ຺ເຍ ທ຺ເວ ອນຸສຍາ ອນຸເສຍ຺ຍຸໍ, ຕໍ ວາເຣເຍວ ນຕ຺ຖິຯ ຕສ຺ມາ "ກຕ຺ຖ ມານານຸສໂຍ ອນຸເສຕີ"ຕິ ອຍໍ ປຸຉ຺ຉາ ອປຸຉ຺ຉາເຍວາຕິຯ ອຎ຺ເຎສຸປິ ເອວຣູເປສຸ ເອເສວ ນໂຍຯ

໑໔ຯ ປຸຄ຺ຄໂລກາສວາເຣ ຈຕຸນ຺ນໍ ປຸຖຸຊ຺ຊນໂສຕາປນ຺ນສກທາຄາມິອນາຄາມີນໍຯ

໑໙ຯ ປຏິໂລມນເຍ ຍສ຺ສ ກາມຣາຄານຸສໂຍ ນານຸເສຕີຕິ ອຍໍ ປຸຉ຺ຉາ ອນາຄາມິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸຉ຺ຉຕິຯ

໓໙ຯ ທ຺ວິນ຺ນໍປຸຄ຺ຄລານໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກາມຣາຄານຸສໂຍນານຸເສຕີຕິ ອນາຄາມິອຣຫນ຺ຕານໍຯ ກາມຘາຕຸຍາ ຕີສຸ ເວທນາສຸ ຈ ເວທນາຄ຺ຄຫເຓນ ເວທນາສມ຺ປຍຸຕ຺ຕການມ຺ປິ ເຕສໍ ຈຕ຺ວາຣມ຺ມຓານມ຺ປີຕິ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ກາມາວຈຣຘມ຺ມານໍ ຄຫຓໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຍໍ ອນຸສຍວາເຣ ວິນິຈ຺ຉຍກຖາຯ

ອນຸສຍວາຣວຓ຺ຓນາຯ

໑ຯ ສານຸສຍວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໙-໑໒໘ຯ ສານຸສຍວາເຣ ປນ ໂຍ ກາມຣາຄານຸສເຍນ ສານຸສໂຍຕິ ຍຖາ ເອກຕ຺ຕິກຏຣາທີໂຣເຄນ ອາພາທິໂກ ຍາວ ຕສ຺ສາ ໂຣຄາ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ຕາວ ຕສ຺ສ ໂຣຄສ຺ສ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ຂເຓປິ ສໂຣໂຄເຍວ ນາມ ໂຫຕິຯ ເອວໍ ສກິເລສສ຺ສ ວຏ຺ຏຄາມິສຕ຺ຕສ຺ສ ຍາວ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ອນຸສຍາ ສມຸຄ຺ຄາຕໍ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕາວ ເຕສໍ ອນຸສຍານໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ຂເຓປິ ສານຸສໂຍເຍວ ນາມ ໂຫຕິຯ ເອວຣູປໍ ສານຸສຍຕໍ ສນ຺ຘາຍ 'ອາມນ຺ຕາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເສເສສຸປິ ອນຸສຍວາຣສທິເສສຸ

ໂອກາສວາເຣ ປນ "ຣູປຘາຕຸຍາ ອຣູປຘາຕຸຍາ ເອຕ຺ຖ ມານານຸສເຍນ ສານຸສໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕາສຸ ຘາຕູສຸ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສານຸສຍຕາ ປຎ຺ຎາເຍຍ຺ຍ, ອນຸສຍສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຐານໍ ນ ປຎ຺ຎາເຍຍ຺ຍຯ ອນຸສຍສ຺ສ ຈ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຐານທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອຍໍ ວາເຣາ ອາຣທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມາ ຕໂຕ ມານານຸສເຍນ ສານຸສໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວມ຺ປີຍຕິ ຕໂຕ ຘາຕຸທ຺ວຍໂຕ ອຸປ຺ປເນ຺ນ ມານານຸສເຍນ ສານຸສໂຍຕິ ອນຸສຍສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຐານໍ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິຯ ທຸຕິຍສ຺ສ ປນ ປທສ຺ສ ອເຕ຺ຖ ອວຸຕ຺ເຕ ອາທິປທສ຺ສ ອເຕ຺ຖາ ປາກໂຏ ນ ໂຫຕີຕິ ປທໍ ນ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ໂສ ເອວ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຍໂຕ ກາມຣາຄານຸສເຍນາຕິ ຍໂຕ ອຸປ຺ປເນ຺ນ ກາມຣາຄານຸສເຍນ ສານຸສໂຍ, ກິໍ ໂສ ຕໂຕ ອຸປ຺ປເນ຺ນ ປຏິຆານຸສເຍນປິ ສານຸສໂຍຕິ? ຍສ຺ມາ ປເນເຕ ທ຺ເວ ເອກສ຺ມາ ຘາຕາ ນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ; ຕສ຺ມາ "ໂນ"ຕິ ປຏິເສໂຘ ກໂຕຯ ອຣຫາ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ອຣຫາ ສພ຺ພຘມ຺ເມສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນເກນ ເກນຈິ ອນຸສເຍນ ນິຣານຸສໂຍຕິຯ ອິມິນາ ອຕ຺ຖວເສນ ນິປ຺ປເທສຏ຺ຐາເນສຸ ກຸມ຺ພວເນເຍວ ກາຕພ຺ພາຯ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພຕິຯ

សានុសយវារវណ្ណនា។

២. បជហនវារវណ្ណនា

១២២-១៨៦. បជហនវារេ បជហតីតិ តេន តេន មគ្គេន បហានបរិញ្ញាវសេន បជហតិ, អាយតិំ អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទេតិ។ អាមន្តាតិ អនាគាមិមគ្គំ សន្ធាយ បដិវចនំ។ តទេកដ្ឋំ បជហតីតិ បហានេកដ្ឋំ សន្ធាយ វុត្តំ។ នោតិ អរហត្តមគ្គំ សន្ធាយ បដិសេធោ។

យតោ កាមរាគានុសយំ បជហតីតិ យតោ ឧប្បជ្ជនកំ កាមរាគានុសយំ បជហតីតិ អត្ថោ។ អដ្ឋមកោតិ អរហត្តផលដ្ឋតោ បដ្ឋាយ បច្ឆោរោហនគណនាយ គណិយមានោ សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋោ អដ្ឋមកោ នាម។ ទក្ខិណេយ្យគណនាយ ហិ អរហា អគ្គទក្ខិណេយ្យត្តា បឋមោ, អរហត្តមគ្គដ្ឋោ ទុតិយោ, អនាគាមី តតិយោ...បេ... សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋោ អដ្ឋមោ។ សោ ឥធ “អដ្ឋមកោ”តិ វុត្តោ។ នាមសញ្ញាយេន វា ទសា តស្សាតិ អនាគាមិមគ្គសមង្គិស្ស អដ្ឋមកស្ស ឋបេត្វា អវសេសាតិ សន្ធិ បុថុជ្ជនេន សេក្ខាសេក្ខា។ តេសុ ហិ បុថុជ្ជនោ បហានបរិញ្ញាយ អភាវេន នប្បជហតិ។ សេសា តេសំ អនុសយានំ បហីនត្តា។ ទ្វិន្នំ មគ្គសមង្គីនន្តិ ទ្វេ មគ្គសមង្គិនោ ឋបេត្វាតិ អត្ថោ។ ឥមិនា នយេន សព្វត្ថ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោតិ។

បជហនវារវណ្ណនា។

៣. បរិញ្ញាវារវណ្ណនា

១៨៧-២០២. បរិញ្ញាវារេ បរិជានាតីតិ តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិជានាតិ។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន។ អយម្បិ ហិ វារោ បជហនវារោ វិយ យថានេញ្ញាវ វសេន វិស្សជ្ជិតោតិ។

បរិញ្ញាវារវណ្ណនា។

៤. បហីនវារវណ្ណនា

២០៣-២៦៣. បហីនវារេ ផលដ្ឋវសេនេវ ទេសនា អារទ្ធា។ អនាគាមិស្ស ហិ ឧភោបេតេ អនុសយា បហីនា, តស្មា “អាមន្តា”តិ វុត្តំ។

១៧៤-១៩៦។ ឱកាសវារេ យត្ថ កាមរាគានុសយោ បហីនោ តត្ថ បដិឃានុសយោ បហីនោតិ បុច្ឆិតា ន វត្តព្វោ បហីនោតិ វា អប្បហីនោតិ វាតិ វុត្ត តំ កស្មាតិ? ឧប្បត្តិដ្ឋានស្ស អសាធារណត្តា។ អញ្ញំ ហិ កាមរាគានុសយស្ស ឧប្បត្តិដ្ឋានំ, អញ្ញំ បដិឃានុសយស្ស។ អភាវិតមគ្គស្ស ច យត្ថ អនុសយោ ឧប្បជ្ជតិ, មគ្គេ ភាវិតេ តត្ថេវ សោ បហីនោ នាម ហោតិ។ តត្ថ យស្មា នេវ កាមរាគានុសយដ្ឋានេ បដិឃានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ, ន បដិឃានុសយដ្ឋានេ កាមរាគានុសយោ, តស្មា តត្ថ សោ បហីនោតិ វា អប្បហីនោតិ វា ន វត្តព្វោ។ សោ ហិ យស្មិំ អត្តនោ ឧប្បត្តិដ្ឋានេ កាមរាគានុសយោ បហីនោ, តស្មិំ អប្បហីនត្តា តត្ថ បហីនោតិ ន វត្តព្វោ។ យំ កាមរាគានុសយស្ស ឧប្បត្តិដ្ឋានំ, តស្មិំ អដ្ឋិតត្តា តត្ថ អប្បហីនោតិ ន វត្តព្វោ។

យត្ថ កាមរាគានុសយោ បហីនោ, តត្ថ មានានុសយោ បហីនោតិ ឯត្ថ បន សាធារណដ្ឋានំ សន្ធាយ អាមន្តាតិ វុត្តំ។ កាមរាគានុសយោ ហិ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ អនុសេតិ។ មានានុសយោ តាសុ ចេវ រូបារូបធាតូសុ ច។ សោ ឋបេត្វា អសាធារណដ្ឋានំ សាធារណដ្ឋានេ តេន សទ្ធិំ បហីនោ នាម ហោតិ។ តស្មា 'អាមន្តា'តិ វុត្តំ។ ឥមិនា នយេន សព្ពត្ថាបិ ឱកាសវារេ បហីនតា ច នវត្តព្វតា ច វេទិតព្វា។ 'នត្ថី'តិ អាគតដ្ឋានេសុ បន ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វិនិច្ឆយោ។ បុគ្គលោកាសវារោ, ឱកាសវារគតិកោយេវ។

១៩៧-១០៧។ បដិលោមនយេ យស្ស កាមរាគានុសយោ អប្បហីនោតិ បុថុជ្ជនសោតាបន្នសកទាគាមិវសេន បុច្ឆតិ។ កិញ្ចាបិ ហិ ឥមេ ទ្វេ អនុសយា បុថុជ្ជនតោ បដ្ឋាយ យាវ អនាគាមិមគ្គា ឆន្នំ បុគ្គលានំ អប្បហីនា។ ឥធ បន បរតោ “តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលាន”ន្តិអាទិវចនតោ មគ្គដ្ឋា អនធិប្បេតា, តស្មា បុថុជ្ជនសោតាបន្នសកទាគាមិនោវ សន្ធាយ 'អាមន្តា'តិ វុត្តំ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានន្តិ សោតាបន្នសកទាគាមីនំ។ ឥមិនា នយេន បុគ្គលវារេ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

១០៨-១១៩។ ឱកាសវារបុគ្គលោកាសវារា បន ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វាតិ។

បហីនវារវណ្ណនា។

៦។ ឧប្បជ្ជនវារវណ្ណនា

១១០។ ឧប្បជ្ជនវារោ អនុសយវារសទិសោយេវ។

៧។ ធាតុបុច្ឆាវារវណ្ណនា

១១១-១៣០។ ធាតុវារស្ស បុច្ឆាវារេ តាវ កតិ អនុសយា អនុសេន្តីតិ កតិ អនុសយា សន្តានំ អនុគតា ហុត្វា សយន្តិ។ កតិ អនុសយា

នានុសេន្តីតិ កតិ អនុសយា សន្តានំ ន អនុគតា ហុត្វា សយន្តិ។ កតិ អនុសយា ភង្គាតិ កតិ អនុសយា អនុសេន្តិ នានុសេន្តីតិ ឯវំ

វិភជិតព្ពាតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ យំ វត្តព្ពំ សិយា, តំ ហេដ្ឋា បណ្ណត្តិវារេន វុត្តមេវ។

ល៍ ធាតុវិស្សជ្ជនាវារវណ្ណនា

៦៣១-៦៣៨។ និទ្ទេសវារេ បនស្ស កស្សចិ សត្ត អនុសយា អនុសេន្តីតិ បុថុជ្ជនវសេន វុត្តំ។ កស្សចិ បញ្ចាតិ សោតាបន្នសកទាគាមិវសេន វុត្តំ។ តេសញ្ហិ ទិដ្ឋានុសយោ ច វិចិកិច្ឆានុសយោ ច បហីនាតិ បញ្ចេវ អនុសេន្តិ។ តត្ថ យថា អនុសយវារេ “អនុសេន្តី”តិ វចនស្ស ឧប្បជ្ជន្តីតិ អត្ថោ គហិតោ, ឯវមិធ ន គហេតព្ពោ។ កស្មា? តស្មិំ ខណេ អនុប្បជ្ជនតោ។ កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស ហិ វិបាកចិត្តេនេវ កាមូបបត្តានុសយា ឧប្បជ្ជតិ, អកុសលចិត្តំ នត្ថិ។ អនុសយា ច អកុសលចិត្តក្ខណេ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន វិបាកចិត្តក្ខណេតិ តស្មិំ ខណេ អនុប្បជ្ជនតោ តទា អត្ថោ ន គហេតព្ពោ។ កិំ បន គហេតព្ពន្តិ? យថា លព្ភតិ តថា គហេតព្ពោ។ កថំ លព្ភតិ? អប្បហីនដ្ឋេន។ យថា ហិ រាគទោសមោហា អប្បហីនត្តា កុសលាព្យាកតចិត្តសមង្គី បុគ្គលោ “សរាគោ សទោសោ សមោហោ”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ យថាការណាយ អប្បហីនត្តា បដិសន្ធិក្ខណេបិ តស្ស តស្ស បុគ្គលស្ស តេ តេ អនុសយា អនុសេន្តីតិ វុច្ចន្តិ, ន ឧប្បន្នត្តា វុច្ចន្តិ, អប្បហីនត្តា បន តេ អនុសេន្តិយេវ នាមាតិ វេទិតព្ពា។

អនុសយា កត្ថ នត្ថីតិ យស្ស ហិ យោ អនុសេតិ, សោ អនុសេតិយេវ; យោ នានុសេតិ, សោ នានុសេតិយេវ។ អយំ អនុសេតិ ច នានុសេតិ ច, អយំ សិយា អនុសេតិ សិយា នានុសេតីតិ, ឯវំ វិភជិតព្ពោ អនុសយោ នត្ថិ។ អរូបធាតុំ ឧបបន្នស្ស កស្សចិ តយោតិ អនាគាមិវសេន វុត្តំ។ តស្ស ហិ កាមរាគបដិឃទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆានុសយា ចត្តារោបិ អនវសេសតោ បហីនា។ សេសា តយោ ច អប្បហីនា។ តេនេវ វុត្តំ – “កស្សចិ តយោ អនុសយា អនុសេន្តី”តិ។

នកាមធាតុន្តិ កាមធាតុយា បដិបក្ខត្តា សេសា ទ្វេ ធាតុយោ ឧបបន្នស្សាតិ អត្ថោ។ បត្តេចាតិ យស្មា អរិយសាវកស្ស រូបធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុយា ឧបបត្តិ នត្ថិ, បុថុជ្ជនស្ស ហោតិ, តស្មា បត្តេចាតិ និយមេត្វា វុត្តំ – “អរូបធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស បត្តេចា”តិ ឯត្ថាបិ ឯវមេវ នយោ។ រូបធាតុយា ឧបបត្តិ នត្ថីតិ កស្មា នត្ថិ? ឧបបត្តិនិយាមកស្ស រូបវិចរណញាណស្ស អភាវា។ យោ ហិ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា តំ ធាតុំ ឧបបជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ រូបវិចរណញាណំ នត្ថិ។ តទភាវា រូបធាតុយា ឧបបត្តិ នត្ថីតិ វេទិតព្ពា។ អនុបុព្ពេន កាមធាតុយំ ឯវ អនុបុព្ពេនេវ សត្តវិស្សជ្ជនេសុ អត្ថោ វេទិតព្ពោតិ។

ធាតុវារវណ្ណនា។

អនុសយយមកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪈᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᨾᨠᩴ

ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑-᪙᪑᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨾᩪᩃᨿᨾᨠᩮ ᨴᩮᩈᩥᨲᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᨴᩮᩈᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩈᨿᨿᨾᨠᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨴᩮᩈᩥᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᨾᨠᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᨾᨠᩮ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨮᨸᨶᩴ, ᨮᨸᩥᨲᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨮᨸᨶᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ “ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ “ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩏᨽᨿᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᨿᩔ ᩈᩁᩣᨣᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᩊᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨸᨴᩅᩥᩈᩮᩈᩥᨲᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩣ, ᩈᩮᩣᩊᩈ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩣ, ᩈᩮᩣᩊᩈ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩴ ᨾᩥᩔᨠᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨸᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᨿᩔ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨨᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᨸᨴᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨸᨴᩅᩥᩈᩮᩈᩥᨲᩣ ᨨᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩣ, ᨨᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩣ ᨨᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲᩣ ᨾᩥᩔᨠᩅᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨸᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨿᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨶᩥᨴᩔᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶ ᨮᨸᩥᨲᩣᨶᩥ᪨

ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨸᨮᨾᩮ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᩣᩃᩈᨾ᩠ᨽᩮᨴᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩣᩁᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᩅᩈᩮᨶ ᨨ ᨨ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨸᩣᨴᩅᩣᩁᩮ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ, ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ, ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ; ᩋᩅᩈᩣᨶᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩪᨲᩥ ᨴᩈᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴ, ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩᨸᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩈᩩ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ ᨿᨾᨠᩣᨶᩥ, ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨭ᩠ᨮᩥᩋᨲ᩠ᨳᩈᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮ, ᨲᨳᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᨸᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᩁᩮᨸᩦᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨨᨻ᩠ᨻᩦᩈᨲᩥᨿᨾᨠᩈᨲᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᩅᩣᩁᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᩮᩣᩊᩈᨣᩩᨱᩴ, ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨨᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴ᩠ᩅᩥᩈᨲᨣᩩᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᨾᨠᩮ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨿᨾᨠᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩥᨣᩩᨱᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨸᩣᩊᩥ ᨸᨶ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᩅ

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᨾᨠᩮ ᨸᩣᩊᩥᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨮᨸᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ

᪑᪨ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪒᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨮᨸᩥᨲᩣᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲᩩᩴ ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨲᨴᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨲᨴᩮᩅ ᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩮᨠ᩠ᨡᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩮᩅ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ ᨧ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᨸᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩔᩮᩅ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ‘ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᨽᨦ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨸᨶ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨸᨶ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ, ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ‘ᨶᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩮᨵᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨬ᩠ᩉᩮ ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨿᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ᪨

᪔᪓-᪕᪒᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨶᩮᩣᨷᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩔᩣᨸᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ‘ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ’ᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᨱᨸᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨾᩮᩅ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᨲᩦᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨾ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩦᨽᩅᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ ᨧᩮᩅ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᨶᨲᩦᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩋᨶᩣᨣᨲᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪕᪒᪨ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᩅᩣᩁᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨡᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩔ ᨸᨶ ᨡᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨡᨱᩴ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨲᩴ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨸᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩴ ᨡᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩔ ᨸᨶ ᨡᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨡᨱᩴ

ចីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលន្តិ កិំ តស្ស ចិត្តំ ឧចំ និរោធក្ខណេបិ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ តត្ថ យស្មា ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណំ ពលំ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ ហោតិ, និរោធក្ខណំ ពលំ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ន ហោតិ។ អតីតំ បន ចិត្តំ ឧភោបិ ពលេ ពលំ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម, តស្មា "ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណំ ចីតិក្កន្តំ, ភង្គក្ខណំ អចីតិក្កន្តំ, អតីតំ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណញ្ច ចីតិក្កន្តំ ភង្គក្ខណញ្ច ចីតិក្កន្តន្តិ ចិស្សជ្ជនយាហ។ ទុតិយបញ្ហស្ស ចិស្សជ្ជនេ យស្មា អតីតំ ចិត្តំ ឧភោបិ ពលេ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតិ, តស្មា អតីតំ ចិត្តន្តិ ទុត្តំ។ បដិលោមបញ្ហស្ស ចិស្សជ្ជនេ យស្មា ឧប្បាទក្ខណេ ច ចិត្តំ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ឧភោបិ ពលេ ពលំ ចីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ន ហោតិ, តេនេវ ពលានំ អចីតិក្កន្តត្តា។ តស្មា "ឧប្បាទក្ខណេ ចិត្តំ អនាគតំ ចិត្តន្តិ ទុត្តំ។ ទុតិយចិស្សជ្ជនំ បាកដមេច។

ប៉ះ-១១៦។ ធម្មចារេបិ ព្ពមិនាទុបិរេយន បច្ចចិស្សជ្ជនេសុ អនេត្វា ចេជិតព្ពោ។ បុក្កលធម្មចារេទា ធម្មចារកតិកោរេយច។

១១៩-១១៩។ បនេ្ព្ពបិ មិស្សកចារា យស្ស បទាកំ ចិត្តន្តិអាទិនា ននយេន មុលបត្តំ ជនេស្សត្វា បន្ត្តិត្វា។ ចិត្តាទេទា បន ទេនំ ទេដ្ឋា ទុត្តនយេនេច ចេជិតព្ពោ។ ពេសុ បន "យស្ស បទាកំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, ន និរុជ្ឈតិ; តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ, នុប្បជ្ជិស្សតី"តិ ឧចំ ចិត្តាទេទពាលាយ បុច្ឆាច បដិសា ហោតិ។ យស្មា បន បទាកំ ចិត្តំ បច្ឆិមចិត្តំ ន ហោតិ, តស្មា "យស្ស បទាកំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, ន និរុជ្ឈតិ; តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ, នុប្បជ្ជិស្សតីតិ នោ"តិ ឧចំ ចិស្សជ្ជិតព្ពត្តា ចិស្សជ្ជនំ អបជិនំ ហោតិ។ តំ តំ តស្សា តស្សា បុច្ឆាយ អនុរូបនេយេន ចេជិតព្ពន្តិ។

ចិត្តយមកចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. ធម្មយមកំ

១. បណ្ណត្តិឧទ្ទេសវារវណ្ណនា

១-១៩. ឥទានិ តេសញ្ញេវ មូលយមកេ ទេសិតានំ កុសលាទិធម្មានំ មាតិកំ ឋបេត្វា ចិត្តយមកានន្តរំ ទេសិតស្ស ធម្មយមកស្ស វណ្ណនា ហោតិ. តត្ថ ខន្ធយមកេ វុត្តនយេនេវ បាឡិវវត្ថានំ វេទិតព្វំ. យថា ហិ តត្ថ បណ្ណត្តិវារាទយោ តយោ មហាវារា, អវសេសា អន្តរវារា ច ហោន្តិ, តថា ឥធាបិ. “យោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតិ, សោ អកុសលំ ធម្មំ បជហតី”តិ អាគតត្តា បនេត្ថ បរិញ្ញាវារោ, ភាវនាវារោ នាមាតិ វេទិតព្វោ. តត្ថ យស្មា អព្យាកតោ ធម្មោ នេវ ភាវេតព្វោ, ន បហាតព្វោ, តស្មា តំ បនេវ ន ឧទ្ធដំ. បណ្ណត្តិវារេ បនេត្ថ តិណ្ណំ កុសលាទិធម្មានំ វសេន បទសោធនវារោ, បទសោធនមូលចក្កវារោ, សុទ្ធធម្មវារោ, សុទ្ធធម្មមូលចក្កវារោតិ ឥមេសុ ចតូសុ វារេសុ យមកគណនា វេទិតព្វា.

១. បណ្ណត្តិនិទ្ទេសវារវណ្ណនា

២០-២១. បណ្ណត្តិនិទ្ទេសេ បន កុសលា កុសលធម្មាតិ កុសលានំ ឯកន្តេន កុសលធម្មត្តា “អាមន្តា”តិ វុត្តំ. សេសវិស្សជ្ជនេសុបិ ឯសេវ នយោ. អព្យាកតា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ អព្យាកតា ធម្មា អកុសលា ន ហោន្តិ, ធម្មា បន ហោន្តីតិ អត្ថោ. ឥមិនា នយេន សព្វវិស្សជ្ជនានិ វេទិតព្វានិ.

បណ្ណត្តិវារវណ្ណនា.

២. បវត្តិវារវណ្ណនា

២២-២៣. បវត្តិវារេ បនេត្ថ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុគ្គលវារស្ស អនុលោមនយេ “យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ; យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី”តិ កុសលធម្មមូលកានិ ទ្វេ យមកានិ, អកុសលធម្មមូលកំ ឯកន្តិ តីណិ យមកានិ ហោន្តិ. តស្ស បដិលោមនយេបិ ឱកាសវារាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯវមេត្ថ សព្វវារេសុ តីណិ តីណិ យមកានិ វសេន យមកគណនា វេទិតព្វា. អត្ថវិនិច្ឆយេ បនេត្ថ ឥទំ លក្ខណំ – ឥមស្ស ហិ ធម្មយមកស្ស បវត្តិមហាវារេ “ឧប្បជ្ជន្តិ និរុជ្ឈន្តី”តិ ឥមេសុ ឧប្បាទនិរោធេសុ កុសលាកុសលធម្មា តាវ ឯកន្តេន បវត្តិយំយេវ លព្ភន្តិ, ន ចុតិបដិសន្ធីសុ. អព្យាកតធម្មា បន បវត្តេ ច ចុតិបដិសន្ធីសុ ចាតិ តីសុបិ កាលេសុ លព្ភន្តិ. ឯវមេត្ថ យំ យត្ថ យត្ថ លព្ភតិ, តស្ស វសេន តត្ថ តត្ថ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ.

ពព្រឹជំ តឃយុច៌ – ក្យុសលិក្យុសលិត៌ ពាច ឲកក្លលេ អត្យប្បជ្ជតេពា “េតា”ពិ បជិេសេឆា កេពា៉ អញ្ញាកពា ចាពិ

ចិត្តសយដ្ឋាតទ្វុបចេសេត ចុត្តា៉

ឲ្វ៍-ឲ្វ៩៉ឃព្វ ក្យុសលិ ឆយ្ហា តុប្បជ្ជត្តិ៍ពិ អសញ្ញាកចំ សត្តាឃ ចុត្តា៉ េពេតេចព្វ “អាយត្តា”ពិ ចិស្សជ្ជតំ កពំ៉ ក្លប្បជ្ជត្តិ៍ពិ ព្កុឥយ្ហិ

អសញ្ញាកចំេឃច សត្តាឃ ចុត្តា៉ អញ្ញាកពាតំ បត អត្យប្បព្តិដ្ឋាតស្ស អកាចា “តព្វិ៍”ពិ បជិេក្លលេបិ កេពា៉

ឱដ៍៉ក្ខពិេឃ អក្យុសេលពិ កចំ អស្សាេឥព្វា ក្លប្បេក្តស្ស តិកត្តិ៍ឌចេតស្ស ក្ខពិេឃ ឌចតចិេព្តា៉ ក្ខពិេឃ ចិេព្ត ចព្តយាេតពិ បជិសត្តិ៍េពា ក្ខពិេឃ

កចក្ខចិេព្ត ចព្តយាេត សហ ចា បជិសត្តិ៍ឃា កចក្ខ៍ ចិបិកចេសេត ឲកេយច កព្វា កចតិកត្តិ៍ឃា អាចជ្ជតចិេព្តា៉ ពញ៉ាកិរិឃចិព្តព្តា

អញ្ញាកពឌាពិឃំ ចិបិកេពា ក្ខពិឃំ តាយ េហាពិ៉

ទ្វ៍លិ៍៉ឃស្ស ចិព្តស្ស អតត្តទាអក្ខយក្ខត្តិ៍ េកាព្រាក្ខចិត្តំ សត្តាឃ ចុត្តា៉ ក្យុសលិ ឆយ្ហា ក្លប្បជ្ជិ៍ស្សត្តិ៍ពិ េព អក្ខយក្ខឆេយ្ហេឃច សត្តាឃ ចុត្តា៉

លិ៍ដ៍៉ឃស្សចិព្តស្ស អតត្តទា អក្ខយក្ខ៍ បជិលកិស្សត្តិ៍, ពស្ស ចិព្តស្ស ក្លប្បាឥក្លលេលពិ ព្កុជំ ចិព្តឌាពិចេសេត ចុត្តា៉ ពជ្ជាពិកស្ស ហិ ឲកាចជ្ជេតត

ក្លប្បត្តស្ស ពេពា ឌ្ហទិយចិព្តស្ស ក្លប្បាឥក្លលេលបិ ឲពំ លក្លលំ លក្ខេពច៉

ដដ៍៉ តិេទាឆចាេទបិ ក្យុសលិក្យុសលិត៌ ឲកេពា អតិទ្វត្តេពា “េតា”ពិ ចុត្តា៉ ព្កុយិតា តឃយុេលត សព្តព្វ ចិតិក្ខេឃា េចជិពេព្តាពិ៉

ឆយ្ហឃយកចណ្ហតា តិដ្ឋិពា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០៉ ញាក្ត្រិយយយក៏

ញាឌាតិ ទេបរង្កោច ម្ចលយយរេក ខេឌសិតាត៌ ក្ចបលិឌិឆយុាត៌ លក្ខយាតចរេបត ឲ្កេឌសំ សំកាលិញ្ញា ឆយុយយកាតត្តរ៌ ខេឌសិតស្ស

ញាក្ត្រិយយយកស្ស ចណ្ណតា ទេហាតិ៉ តត្ត៏ ពត្ថយយកាឌឹស្ ទុត្តតរេយរេតច បិញ្ញាចចត្ត៏ាត៌ ទេចឌិតញ្ញា៉ ញាឆាបិ ហិ បណ្ណត្តិចារាឌរេយា តរេយា

យហាចារា អចរេបរា អត្តរចារា ច បង្គិ កាលប្យរេកឌាឌឹហិ ពត្ថយយកាឌឹស្ អាកាតបឌិបាច៉ ញាក្ត្រិយាត៌ បត ពាហុតាយ

ឆាត្យយយកទេតាបិ ពាហុតរាតិ យយកាតិ ទេហាត្តិ៉ យឆា បត ទេហ្ថា ប្ចក្កលចារាឌឹស្ ចក្ខាយតតចក្ខុឆាត្យម្ចលរេក តរេយ

ចក្ខាយតតចក្ខុឆាត្ចហិ បង្គិ ឌិច្យាយតតកាយាយតតាតិ ត ទេយាឌិតាតិ៉ ឌិច្យាយតតកាយាយតតម្ចលកាតិ ច យយកាទេតច ត កហិតាតិ,

តឆា ញាឆាបិ ចក្ខុត្ត្រិយម្ចលរេក តរេយ ឌិចិត្រ្តិយកាយិត្រ្តិយាតិ ត ទេយាឌិតាតិ, ឌិចិត្រ្តិយកាយិត្រ្តិយម្ចលកាតិ ច យយកាទេតច ត កហិតាតិ៉

ទេតសំ អក្កហរេលា ការរលំ តត្ត៏ ទុត្តតរេយរេតច ទេចឌិតញ្ញា៉ យតិត្រ្តិយំ បត យឆា ចក្ខុត្រ្តិយាឌិម្ចលរេកហិ តរេឆច ញាត្តិត្រ្តិយាឌិម្ចលរេកហិបិ បង្គិ

យស្មា ទេយាឌត៌ កន្ធតិ, តស្មា តិក្ខិត្តបឌិបិឌិយា អទេយាទេឌត្វា បទេត្តាហិបិ ចក្ខុត្រ្តិយម្ចលកាឌឹហិ បង្គិ បរិទេយាបាទេត ទេយាឌិតត្តិ ទេចឌិតញ្ញា៉

ចក្ខុត្រ្តិទេយត បង្គិ ញាត្តិត្រ្តិយបុរិសិត្រ្តិយឌិចិតិត្រ្តិយាតិ ទេយាឌិតាតិ ប្ចលិត្រ្តិយទ្យក្ខិត្រ្តិយទេឆាយតស្សិត្រ្តិយាតិ បឌិបត្ថិយំ តត្ថិតិ ត កហិតាតិ៉

ទេបាយតស្សិត្រ្តិទេយាទេបក្ខិត្រ្តិយាតិ បឌិបត្ថិយំ ក្លប្យត្តិបក្ខាចទេតា កហិតាតិ៉ តឆា បង្គិត្រ្តិយាឌឹតិ បញ្ញា៉ ទេលិក្យុត្តរាតិ តឹហិ បឌិបត្ថិយំ

អកាទេចទេតច ត កហិតាតិ៉ ញាតិ យាតិ កហិតាតិ, ទេតសំ ចរេបរេតត្ត៏ ចក្ខុត្រ្តិយម្ចលរេក តរេយ យយកកហតា ទេចឌិតញ្ញា៉ យឆា ទេចត្ត៏, ឲ្ចំ

បត្តាត្ត៏ យាតិ បត ត កហិតាតិ, ទេតសំ ចរេបត យយកាតិ ត ករេហតញ្ញាតិ៉ ករេហទេត្តត ចា ទេយាឈប្ចន្ធាចរេបត ករេហតញ្ញាតឹតិ ឲ្ចំ តាច

បត្តាចារេទស្ បិញ្ញាចចត្ត៏ាតរេយច ទេចឌិតញ្ញា៉

បចត្តិចារចណ្ណតា

១-ប័៩៉ អត្ត៏ចិតិន្ធរេយ បរេតត្ត៏ ញាឌំ តយយុរ៉ – បចក្ខុកាត៌ ត ញាត្ថិតត្តិ ព្រាហ្មបរិបត្តាឌឹតទេច្ចាច ទ្ទឹត៌ បុរិបតប៉ុបកាតញ្ញា ចរេបត ទុត្តា៉

ទេតបញ្ហាញាត្តិត្រ្តិយំ តុប្បឌ្ឍតិ៉ បចក្ខុកាត៌ ត បុរិបាតត្តិ ទ្ទឹព្រាហ្មាតទេច្ចាច ញាត្តិតប៉ុបកាតញ្ញា ចរេបត ទុត្តា៉ ទេតបញ្ហាបុរិសិត្រ្តិយំ តុប្បឌ្ឍតិ៉

អចក្ខុកាត៌ ក្លបបឌ្ឍត្តាត៌ ទេតសំ ឌិចិតិត្រ្តិយំ ក្លប្បឌ្ឍតឹតិ ឲ្កទេចាកាទេចត្យទេចាកាទកាយឆាត្យបទេត្ត បត្ថាយ ទុត្តា៉ បចក្ខុកាត៌ ចិតា

ទេបាយតទេស្សតាតិ ក្លទេបក្ខាបហកតាត៌ ចត្យត្ត៌ យហាចិបិកបឌិបត្ថិត៌ ចរេបត ទុត្តា៉ បចក្ខុកាត៌ ចិតា ក្លទេបក្ខាយាតិ

ទេបាយតស្សបហកតបឌិបត្ថិកាត៌ ចរេបត ទុត្តា៉ ក្លទេបក្ខាយ អចក្ខុកាតត្តិ អទេហត្យកបឌិបត្ថិចរេបត ទុត្តា៉ អទេហត្យកាតត្តិ

អទេហត្យកបឌិបត្ថិចិទេត្តត បង្គិ បង្គិត្រ្តិយាឌឹត៌ អកាចទេតា ទុត្តា៉ តត្ត៏ ហិ ឲ្កទេត្តទេតច បត្ថាបតិបញ្ញាទេយា តត្តិ៉ បយាឆិឌិរិយាតិ បត

ញាត្រ្តិយប្យុត្តាតិ ត ទេហាត្តិ៉ បទេហត្យកាត៌ អចក្ខុកាតត្តិ កក្ខរេបឃ្យកចរេបត ទេចច អទ្ទឹចរេបត ច ទុត្តា៉ អទេត្តា ហិ បទេហត្យទេកា អចក្ខុទេកា

តាយ តត្តិ៉ បចក្ខុកាត៌ អទេហត្យកាតត្តិ អបិទេយ ឆ្ចបបិតិកចរេបត ទុត្តា៉ បចក្ខុកាត៌ ឥាកាហចិប្យឃុត្តាតត្តិ កាយឆាត្យំ

ទ្យទេហត្យកបឌិបត្ថិកាត៌ ចរេបត ទុត្តា៉ បចក្ខុកាត៌ ឥាកាហបប្យឃុត្តាតត្តិ ទ្ទឹព្រាហ្មាទេតា ទេចច កាយាចចរទេឌចយតុទេស្ស ច បត្ថាយ ទុត្តា៉

ឥាកាហបប្យឃុត្តាត៌ អចក្ខុកាតត្តិ អទ្ទបិទេតា ច តិទេហត្យកក្ខរេបឃ្យរេក ច បត្ថាយ ទុត្តា៉

១៤០៖ ឌីចិតិត្ថិយមូលកេ ចិតា សោយតស្សេត ឱបបដ្ឋត្តាតត្តិ ឥច្ចេបិ ឌីចិតិត្ថិយាតិ សន្តាឃ ទុត្តំ៖ បចទេត្តសោយតស្សចិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឱប្បាឝក្ខលេហតិ អទុបឌីចិតិត្ថិយំ សន្តាឃ ទុត្តំ៖ ឮយិតា តសេយត សន្តាត្តាបិ បដិសន្ធិបចត្តិចសេត ឌីចិតិត្ថិយសោឝតា សេចឌិតន្តា៖ សោយតស្សិត្ថិយាឌិមូលកេស្សបិ បដិសន្ធិបចត្តិចសេតេចទេត្តា កេហតទ្ធោ៖ បដិលេយតសេ បត តិទោឈចារេ ច ឲេតសទ្ទោច អទ្ធោសញ្ញា ឆយ្យាតំ ឃចាលិកចសេត ទុតិបដិសន្ធិបចទេត្តស្ស តីស្សបិ អត្ថប្បាឝតិទោឆា សេចឌិតន្តា៖

១៥០៧៖ អតាកតចារេ ឲេតតេច ភាចេតាតិ ឲេតត ឋុទិសភាចេតេច, អត្ថទា ឮត្តិកាចំ អតាបដ្ឋិត្តា ឋុទិសបដិសន្ធិក្កហលេតេចាតិ អទេត្តា៖ កតិចិ ភចេ ឥសេស្សត្តា បរិតិត្ថាឃិស្សត្តីតិ កតិចិ បដិសន្ធិឃោ កេហត្តា ឮត្តិកាចំ អប្បត្តាច បរិតិត្ថាឃិស្សត្តីតិ អទេត្តា៖ ទុតិឃបុទ្ធាឃបិ ឲេសេច តសេយា៖

១៩០៧៖ បទ្ទុប្បតេ្តត អតីតចារេ ស្សន្តាចាសាតំ ឱបបត្តិចិត្តស្ស ភឌ្ឈក្ខលេ យតិត្ថិយញ្ញា ត្តប្បដ្ឋិត្តាតិ ចិត្តឃយកេ ចិឃ ឱប្បាឝក្ខលាតិក្កយចសេត អត្ថំ អក្កហេត្តា តស្សិំ ភចេ អត្ថប្បត្តបុត្តាចសេត កេហតទ្ធាតិ៖ ឮយិតា តឃយុលេត សន្តាស្សិយ្យិ បចត្តិចារេ អត្តចិតិទ្ធោឃា សេចឌិតន្តា៖

បចត្តិចារចណ្ណតា៖

បរិញ្ញាចារចណ្ណតា

៦១៥-៦៥០៧៖ បរិញ្ញាចារេ បត ចក្ខុមូលកាឌីស្ស ឲកសេច ចក្ខុសាតឃយកំ ឥស្សិតំ៖ ឃស្មា បត សេសាតិបិ លេកិយអព្យាកតាតិ ឥចច លេកិយអព្យាកតយិស្សកាតិ ច បរិញ្ញាយ្យាតេច, តស្មា តាតិ អត្ថបឌិដ្ឋាតិបិ ឮយិតាច ឥស្សិតាតិ ហោត្តិ៖ ឃស្មា បត អក្កុសលំ ឲកត្តទេតា បហាតន្តាសេច, ឲកត្តំ ក្កុសលំ ភាចេតន្តាសេច, លេកិក្កុត្តរាព្យាកតំ សន្ធិកាតន្តាំ, តស្មា “ឥសោយតស្សិត្ថិយំ បឌហតី”តិ “អតញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិត្ថិយំ ភាចេតី”តិ “អញ្ញាតាចិត្ថិយំ សន្ធិកសោតី”តិ ទុត្តំ៖ អញ្ញិត្ថិយំ បត ភាចេតន្តាយ្យិ អត្តិ សន្ធិកាតន្តាយ្យិ, តំ ភាចតាចសេតេច កហិតំ៖ តត្ថ ឥច្ចេ ឋុក្កលិតិ សកឌាកាយិយក្កសយឌ្ឌី ច, អទហត្តយក្កសយឌ្ឌី ច៖ សេតស្ស ឲកោ សយុដ្ឋិត្តិតំ អសយត្តតា ឥសោយតស្សិត្ថិយំ ត បឌហតិ តាយ៖ ឲកោ បហីតឥសោសត្តា ចក្ខុត្ថិយំ ត បរិឌាតាតីតិ អត្ថប្បាឝំ អាបិលេឝតំ អសយត្តតាឃ ត បរិឌាតាតិ៖ ឮយិតា តសេយត សន្តាចិស្សដ្ឋតេស្ស អទេត្តា សេចឌិតទ្ធោតិ៖

បរិញ្ញាចារចណ្ណតា៖

ឮត្ថិយឃយកចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

ឥកយតកកថា

ឲត្តាចតា ច –

ឃស្សោចារេឆ ជត្វា, តិដ្ឋិពកិច្ចស្ស កិច្ចឃយ្យេត្តា;

ឃុចតិឌតោបិ អតីតេតា, ឃុចិហិតតិឃយោ ឃយស្សាណ៌

ឆេចបរិឃាឃ យន្ត្បេ ឆេចបុទេ ឃត្តាឆេចឆេចេចត;

ឃយក៌ តាយ បកាឃិត៌, ឃយាយលលោលិយេត ឃំ តេត៌

បិត្យព្ពចចត្វាតចិឆិ៍, បុច្ឆាចិស្សព្ជូតេ ច អត្វតឃំ;

ឆស្សត៌្យ អារទ្ធា, ឃយកអដ្ឋកថា យឃា តស្ស៌

ឃា ឃុតាហុអត្តទាឃេ, លោកយ្យែឃថា អតត្តទាឃេត;

អឃយជ្ជ បញ្ចាយត្តេហិ, តត្តិឃា កាលចារេហិ៍

តិដ្ឋំ បត្តា ឲចំ, តិដ្ឋាត៌ បិបុឃាត្តូ ឃេត្តាបិ;

ហិតឃុលតិត្តាត្តិកទា, យតោទថា ឃត្តាឃត្តាតត្តិ៍

ឃយកប្យកទលា-អដ្ឋកថា តិដ្ឋិតា៍

តយោ តស្ស កកចតោ អទហតោ ឃម្ពាឃព្ពុទ្ធស្ស

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

បដ្ឋានប្បករណ-អដ្ឋកថា

ទេវាតិទេវោ ទេវានំ, ទេវទានវបូជិតោ,

ទេសយិត្វា បករណំ, យមកំ សុទ្ធសំយមោ;

អត្ថតោ ធម្មតោ ចេវ, គម្ភីរស្សាថ តស្ស យំ,

អនន្តរំ មហាវីរោ, សត្តមំ ឥសិសត្តមោ;

បដ្ឋានំ នាម នាមេន, នាមរូបនិរោធតោ,

ទេសេសិ អតិគម្ភីរ-នយមណ្ឌិតទេសនំ;

ឥទានិ តស្ស សម្បត្តោ, យស្មា សំវណ្ណនាក្កមោ,

តស្មា តំ វណ្ណយិស្សាមិ, តំ សុណាថ សមាហិតាតិ;

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

បច្ចយុទ្ទេសវណ្ណនា

សង្ខ្យាសម្ពន្ធេន ហិ អនុលោមបដ្ឋានេ ទ្វាវីសតិ តិកេ និស្សាយ តិកបដ្ឋានំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ, សតំ ទុកេ និស្សាយ ទុកបដ្ឋានំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ។ តតោ បរំ ទ្វាវីសតិ តិកេ គហេត្វា ទុកសតេ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ នាម ទស្សិតំ។ តតោ បរំ ទុកសតំ គហេត្វា ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ បក្ខិបិត្វា តិកទុកបដ្ឋានំ នាម ទស្សិតំ។ តិកេ បន តិកេស្វេវ បក្ខិបិត្វា តិកតិកបដ្ឋានំ នាម ទស្សិតំ។ ទុកេ ច ទុកេស្វេវ បក្ខិបិត្វា ទុកទុកបដ្ឋានំ នាម ទស្សិតំ។ ឯវំ –

តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ អនុលោមម្ហិ នយា សុគម្ភីរាតិ។

បច្ចនីយបដ្ឋានេបិ ទ្វាវីសតិ តិកេ និស្សាយ តិកបដ្ឋានំ នាម។ សតំ ទុកេ និស្សាយ ទុកបដ្ឋានំ នាម។ ទ្វាវីសតិ តិកេ ទុកសតេ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ នាម។ ទុកសតំ ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ បក្ខិបិត្វា តិកទុកបដ្ឋានំ នាម។ តិកេ តិកេស្វេវ បក្ខិបិត្វា តិកតិកបដ្ឋានំ នាម។ ទុកេ ទុកេស្វេវ បក្ខិបិត្វា ទុកទុកបដ្ឋានំ នាមាតិ ឯវំ បច្ចនីយេបិ ឆហិ នយេហិ បដ្ឋានំ និទ្ទិដ្ឋំ។ តេន វុត្តំ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ បច្ចនីយម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ។

តតោ បរំ អនុលោមបច្ចនីយេបិ ឯតេនេវុបាយេន ឆ នយា ទស្សិតា។ តេនាហ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ អនុលោមបច្ចនីយម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ។

តថា បច្ចនីយានុលោមម្ហិបេតេហិ ឆហិ នយេហិ គម្ភីរំ។ តេនាហ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ បច្ចនីយានុលោមម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ។

ឯវំ អនុលោមេ ឆ បដ្ឋានានិ, បច្ចនីយេ ឆ, អនុលោមបច្ចនីយេ ឆ, បច្ចនីយានុលោមេ ឆ បដ្ឋានានីតិ ឥទំ
“ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានសមោធានបដ្ឋានមហាបករណំ នាមា”តិ ហិ វុត្តំ។

តត្ថ ឯវំ ចតុវីសតិយា សមន្តបដ្ឋានានំ សមោធានភាវតោ ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានសមោធានំ បដ្ឋានមហាបករណំ នាមាតិ វុត្តំ, តេសម្បិ ច ឥមស្ស ច បករណស្ស នាមត្ថោ តាវ ឯវំ វេទិតព្វោ។ កេនដ្ឋេន បដ្ឋានន្តិ? នានប្បការបច្ចយដ្ឋេន។ ‘ប-ការោ’ ហិ នានប្បការត្ថំ ទីបេតិ, ឋានសទ្ទោ បច្ចយត្ថំ។ ឋានាឋានកុសលតាទីសុ ហិ បច្ចយោ ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ ឥតិ នានប្បការានំ បច្ចយានំ ចេត្ថ ទេសិតត្តា ឥមេសុ ចតុវីសតិយា បដ្ឋានេសុ ឯកេកំ បដ្ឋានំ នាម។ ឥមេសំ បន បដ្ឋានានំ សមូហតោ សព្ពមេតំ បករណំ បដ្ឋានន្តិ វេទិតព្វំ។

អបរោ នយោ – កេនដ្ឋេន បដ្ឋានន្តិ? វិភជនដ្ឋេន។ “បញ្ញាបនា បដ្ឋបនា វិវរណា វិភជនា ឧត្តានីកម្ម”ន្តិ (ម॰ និ॰ ១.១៣៤)

អាកពដ្ឋានស្ថិញ្ញាចិកជតដ្ឋេត បដ្ឋានំ បញ្ញាយតិ។ ព្ទតិ ក្សលីឌីតំ ឆយ្ខាតំ ហេតុបច្ចយាឌិចេសេត ចិកត្តត្តា ព្ទេយស្ង ចតុចឹសតិយា បដ្ឋានេតស្ង ឲេពកំ បដ្ឋានំ តាយ។ ព្ទេយស់ បត បដ្ឋាតាតំ សម្ទហេតា សព្ទេយ្យតំ បកាទលំ បដ្ឋានំ តាយាតិ ខេចឌីតព្ទា។

អបរេរា តយោ – ខេកតដ្ឋេត បដ្ឋានន្តិ? បដ្ឋិតទេត្តត។ កយតដ្ឋេតាតិ អទេត្តា។ "ខេកាដ្ឋា បដ្ឋិតកាទេចា"តិ (ម។ តិ។ ១។១៩៩) អាកពដ្ឋានស្ថិញ្ញា ខេឃត បដ្ឋានេតត បដ្ឋិតកាទេចាតិ ចុទេត្តា, តំ អទេត្តា កយតំ ហោតិ។ ព្ទតិ តាតិចិត្តាទិតតេយស្ង ឆយ្ខសក្កលិអាឌីស្ង អតិស្សក្កាយតស្ស សព្ទាញ្ញាតញ្ញាលាស្ស ហេតុបច្ចយាឌិកេឆកិត្តេស្ស ក្សលីឌីស្ង ចិត្តាទិតតយលីកទោតា តិស្សក្កចេសេត បចត្តកាយតត្តា ព្ទេយស្ង ចតុចឹសតិយា បដ្ឋានេតស្ង ឲេពកំ បដ្ឋានំ តាយ។ ព្ទេយស់ បត បដ្ឋាតាតំ សម្ទហេតា សព្ទេយ្យតំ បកាទលំ បដ្ឋានំ តាយាតិ ខេចឌីតព្ទា។

តត្ថ អត្តុលោមយិញ្ញាច បដេយំ តិកចេសេត ខេឆសិតត្តា តិកបដ្ឋានំ តាយ។ តស្ស បឆទេច្ឆេឆា – តិកាតំ បដ្ឋានំ ឲត្ថ អត្ថីតិ តិកបដ្ឋានំ។ តិកាតំ តាតប្បការកា បច្ចយា ឲតិស្សា ខេឆសតាយ អត្ថីតិ អទេត្តា។ ក្សតិយចិកទេប្បិ តិកាតំ បដ្ឋានេត្តេច តិកបដ្ឋានំ។ ហេតុបច្ចយាឌិចេសេត តិកាតំ ចិកជតាតិ អទេត្តា។ តតិយចិកទេប្ប ហេតុបច្ចយាឌិកេឆកិត្តតាយ លទ្ធចិត្តាទា តិកា ឲច បដ្ឋានំ តិកបដ្ឋានំ។ សព្ទាញ្ញាតញ្ញាលាស្ស តិស្សក្កាយតក្សយីតិ អទេត្តា។ ក្សកបដ្ឋាតាឌីស្សបិ ឲេសេច តយោ។ ឲចំ អត្តុលោមេ ឲបដ្ឋាតាតិ ចិឌីត្វា បច្ចតីយាឌីស្សបិ ព្ទយីតាចុបិខេឃត ខេចឌីតព្ទាតិ។

យស្មា បតេតាតិ អត្តុលោមេ, បច្ចតីយេ, អត្តុលោមបច្ចតីយេ, បច្ចតីយាត្តុលោមេតិ សយត្តា ៤ ៤ ហុត្វា ចតុចឹសតិ ហោន្តិ; តស្មា "ចតុចឹសតិ សយត្តបដ្ឋាតាតិ"តិ ចុច្ចន្តិ។ ព្ទតិ ព្ទេយស់ ចតុចឹសតិយា ព្យុក្កបដ្ឋានសព្ទាតាតំ សយត្តបដ្ឋាតាតំ សខេយាឆាតចេសេតតំ ចតុចឹសតិសយត្តបដ្ឋានសខេយាឆាតំ បដ្ឋានយហាបកាទលំ តាយ។

តំ បតេតំ ខេយ តិកាឆេឃា តិស្សាយ តិន្ទ្រិដ្ឋត្វា "តិកបដ្ឋានំ ក្សកបដ្ឋានំ…បេ… ក្សកក្សកបដ្ឋាន"ន្តិ ចុត្តំ, ខេត អតាយសិត្វា ខេយស់ បច្ចយាតំ ចេសេត ខេត តិកាឆេឃា ចិកត្តា ខេត បច្ចេយ ឆេស្សេតុំ អាឌីខេតា តាចស្ស យាតិកាតិទេក្លបចាទេរា តាយ ចុទេត្តា; បច្ចយចិកក្កចាទេរាតិបិ តទេស្សច តាយំ។ ខេសា ក្លខេទ្ទសតិខេទ្ទសទោតា ក្សចិទេឆា។ តស្ស ហេតុបច្ចេយា…បេ… អចិកតបច្ចេយាតិ អយំ ក្លខេទ្ទសា។

តត្ថ ហេតុ ច ខេសា បច្ចេយា ចាតិ ហេតុបច្ចេយា។ ហេតុ ហុត្វា បច្ចេយា, ហេតុភាទេចត បច្ចេយាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ អារម្មណបច្ចយាឌីស្សបិ ឲេសេច តយោ។ តត្ថ ហេតុតិ ចចតាចយចការលម្សលីតេយតំ អធិចចតំ។ "បដិញ្ញា ហេតុ"តិអាឌីស្ង ហិ លោកេ ចចតាចយទេចា ហេតុតិ, ចុច្ចតិ។ សាសទេត បត "ខេយ ឆម្មា ហេតុប្បភចា"តិអាឌីស្ង (មហាច។ ៩០) ការលំ។ "តយោ ក្សលី ហេតុ, តយោ អក្សលី ហេតុ"តិអាឌីស្ង (ឆ។ ស។ ១០៥៥) ម្ទលំ ហេតុតិ ចុច្ចតិ។ តំ ព្ទឆ អធិប្បេតំ។ បច្ចេយាតិ ឲត្ថ បត អយំ ចចតទេត្ថា – បដិច្ច ឲតស្មា ឲតីតិ បច្ចេយា, អប្បច្ចក្ខាយ តំ ចត្តតីតិ អទេត្តា។ ខេយា ហិ ឆម្មោ យំ ឆម្មំ អប្បច្ចក្ខាយ តិដ្ឋតិ ចា ក្លប្បជ្ជតិ ចា, ខេសា តស្ស បច្ចេយាតិ ចុត្តំ ហោតិ។

លក្ខណតោ បន ឧបការកលក្ខណោ បច្ចយោ, យោ ហិ ធម្មោ យស្ស ធម្មស្ស ឋិតិយា វា ឧប្បត្តិយា វា ឧបការកោ ហោតិ, សោ តស្ស បច្ចយោតិ វុច្ចតិ។ បច្ចយោ, ហេតុ; ការណំ និទានំ សម្ភវោ, បភវោតិ អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនតោ នានំ។ ឥតិ មូលដ្ឋេន ហេតុ, ឧបការកដ្ឋេន បច្ចយោតិ សង្ខេបតោ មូលដ្ឋេន ឧបការកោ ធម្មោ ហេតុបច្ចយោ។ សោ ហិ សាលិអាទីនំ សាលិពីជាទីនិ វិយ, មណិប្បភាទីនំ វិយ ច មណិវណ្ណាទយោ កុសលាទីនំ កុសលាទិភាវសាធកោតិ អាចរិយានំ អធិប្បាយោ។ ឯវំ សន្តេ បន តំសមុដ្ឋានរូបេសុ ហេតុបច្ចយតា ន សម្បជ្ជតិ។ ន ហិ សោ តេសំ កុសលាទិភាវំ សាធេតិ, ន ច បច្ចយោ ន ហោតីតិ។ វុត្តញ្ហេតំ "ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ។ អហេតុកចិត្តានញ្ច វិនា ឯតេន អព្យាកតភាវោ សិទ្ធោ។

សហេតុកានម្បិ ច យោនិសោមនសិការាទិបដិពទ្ធោ កុសលាទិភាវោ ន សម្បយុត្តហេតុបដិពទ្ធោ។ យទិ ច សម្បយុត្តហេតូសុ សភាវតោវ កុសលាទិភាវោ សិយា, តំសម្បយុត្តេសុ ហេតុបដិពទ្ធោ អលោភោ កុសលោ វា សិយា អព្យាកតោ វា។ យស្មា បន ឧភយថាបិ ហោតិ, តស្មា យថា សម្បយុត្តេសុ, ឯវំ ហេតូសុបិ កុសលាទិតា បរិយេសិតព្វា។ កុសលាទិភាវសាធនវសេន បន ហេតូនំ មូលដ្ឋំ អគ្គហេត្វា សុប្បតិដ្ឋិតភាវសាធនវសេន គយ្ហមានេ ន កិញ្ចិ វិរុជ្ឈតិ។ លទ្ធហេតុបច្ចយា ហិ ធម្មា វិរូឡ្ហមូលា វិយ បាទបា ថិរា ហោន្តិ សុប្បតិដ្ឋិតា, អហេតុកា បន តិលពីជកាទិសេវាលា វិយ ន សុប្បតិដ្ឋិតា។ ឥតិ មូលដ្ឋេន ឧបការកោតិ សុប្បតិដ្ឋិតភាវសាធនេន ឧបការកោ ធម្មោ ហេតុបច្ចយោតិ វេទិតព្វោ។

តតោ បរេសុ អារម្មណភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ អារម្មណបច្ចយោ។ សោ "រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា"តិ អារភិត្វាបិ "យំ យំ ធម្មំ អារព្ភ យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ ឱសាបិតត្តា ន កោចិ ធម្មោ ន ហោតិ។ យថា ហិ ទុព្ពលោ បុរិសោ ទណ្ឌំ វា រជ្ជុំ វា អាលម្ពិត្វាវ ឧដ្ឋហតិ ចេវ តិដ្ឋតិ ច, ឯវំ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា រូបាទិអារម្មណំ អារព្ភេវ ឧប្បជ្ជន្តិ ចេវ តិដ្ឋន្តិ ច។ តស្មា សព្វេបិ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ អារម្មណភូតា ធម្មា អារម្មណបច្ចយោតិ វេទិតព្វា។

ជេដ្ឋកដ្ឋេន ឧបការកោ ធម្មោ អធិបតិបច្ចយោ។ សោ សហជាតារម្មណវសេន ទុវិធោ។ តត្ថ "ឆន្ទាធិបតិ ឆន្ទសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ"តិអាទិវចនតោ ឆន្ទវីរិយចិត្តវីមំសាសង្ខាតា ចត្តារោ ធម្មា សហជាតាធិបតិបច្ចយោតិ វេទិតព្វា, នោ ច ខោ ឯកតោ។ យទា ហិ ឆន្ទំ ធុរំ ជេដ្ឋកំ កត្វា ចិត្តំ បវត្តតិ, តទា ឆន្ទោវ អធិបតិ, ន ឥតរេ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ យំ បន ធម្មំ គរុំ កត្វា អរូបធម្មា បវត្តន្តិ, សោ នេសំ អារម្មណាធិបតិ។ តេន វុត្តំ – "យំ យំ ធម្មំ គរុំ កត្វា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ។

អនន្តរភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ អនន្តរបច្ចយោ។ សមនន្តរភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ សមនន្តរបច្ចយោ។ ឥទញ្ច បច្ចយទ្វយំ ពហុធា បបញ្ចយន្តិ។ អយំ បនេត្ថ សារោ – យោ ហិ ឯស ចក្ខុវិញ្ញាណានន្តរា មនោធាតុ, មនោធាតុអនន្តរា មនោវិញ្ញាណធាតូតិអាទិ

ចិត្តនិយមោ, សោ យស្មា បុរិមចិត្តវសេនេវ ឥជ្ឈតិ, ន អញ្ញថា។ តស្មា អត្តនោ អត្តនោ អនន្តរំ អនុរូបស្ស ចិត្តុប្បាទស្ស ឧប្បាទនសមត្ថោ ធម្មោ អនន្តរបច្ចយោ។ តេនេវាហ – “អនន្តរបច្ចយោតិ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិ។

យោ អនន្តរបច្ចយោ, ស្វេវ សមនន្តរបច្ចយោ។ ព្យញ្ជនមត្តមេវ ហេត្ថ នានំ, ឧបចយសន្តតិអាទីសុ វិយ, អធិវចននិរុត្តិទុកាទីសុ វិយ ច, អត្ថតោ បន នានំ នត្ថិ។ យម្បិ “អត្ថានន្តរតាយ អនន្តរបច្ចយោ, កាលានន្តរតាយ សមនន្តរបច្ចយោ”តិ អាចរិយានំ មតំ, តំ “និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ ផលសមាបត្តិយា សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទីហិ វិរុជ្ឈតិ។ យម្បិ តត្ថ វទន្តិ – “ធម្មានំ សមុដ្ឋាបនសមត្ថតា ន បរិហាយតិ, ភាវនាពលេន បន វារិតត្តា ធម្មា សមនន្តរា នុប្បជ្ជន្តី”តិ, តម្បិ កាលានន្តរតាយ អភាវមេវ សាធេតិ។ ភាវនាពលេន ហិ តត្ថ កាលានន្តរតា នត្ថីតិ, មយម្បិ ឯតទេវ វទាម។ យស្មា ច កាលានន្តរតា នត្ថិ, តស្មា សមនន្តរបច្ចយតា ន យុជ្ជតិ។ កាលានន្តរតាយ ហិ នេសំ សមនន្តរបច្ចយោ ហោតីតិ លទ្ធិ។ តស្មា អភិនិវេសំ អកត្វា ព្យញ្ជនមត្តតោវេត្ថ នានាករណំ បច្ចេតព្ពំ, ន អត្ថតោ។ កថំ? នត្ថិ ឯតេសំ អន្តរន្តិ ហិ អនន្តរា។ សណ្ឋានាភាវតោ សុដ្ឋុ អនន្តរាតិ សមនន្តរា។

ឧប្បជ្ជមានោវ សហ ឧប្បជ្ជមានភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ សហជាតបច្ចយោ, បកាសស្ស បទីបោ វិយ។ សោ អរូបក្ខន្ធាទិវសេន ឆព្ពិធោ ហោតិ។ យថាហ – ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ ចត្តារោ មហាភូតា អញ្ញមញ្ញំ...បេ... ឱក្កន្តិក្ខណេ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ...បេ... ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ...បេ... មហាភូតា ឧបាទារូបានំ...បេ... រូបិនោ ធម្មា អរូបីនំ ធម្មានំ កិញ្ចិកាលេ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ; កិញ្ចិ កាលេ ន សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ ឥទំ ហទយវត្ថុមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។

អញ្ញមញ្ញំ ឧប្បាទនុបត្ថម្ភនភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ, អញ្ញមញ្ញុបត្ថម្ភកំ តិទណ្ឌកំ វិយ។ សោ អរូបក្ខន្ធាទិវសេន តិវិធោ ហោតិ។ យថាហ – ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេន បច្ចយោ។ ចត្តារោ មហាភូតា...បេ... ឱក្កន្តិក្ខណេ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

អធិដ្ឋានាការេន និស្សយាការេន ច ឧបការកោ ធម្មោ និស្សយបច្ចយោ, តរុចិត្តកម្មាទីនំ បថវីបដាទយោ វិយ។ សោ “ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញំ និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំ សហជាតេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពោ។ ឆដ្ឋោ បនេត្ថ កោដ្ឋាសោ “ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា, សោតឃានជិវ្ហាកាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តិ, តំ រូបំ មនោធាតុយា ច មនោវិញ្ញាណធាតុយា ច តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំ វិភត្តោ។

ឧបនិស្សយបច្ចយោតិ ឯត្ថ បន អយំ តាវ វចនត្ថោ – តទធីនវុត្តិតាយ អត្តនោ ផលេន និស្សិតោ, ន បដិក្ខិត្តោតិ និស្សយោ។ យថា

បត កុសលា អាយាតនា ៥បិយាតនា, ៤ចំ កុសលា តិស្សយោ ៥បតិស្សយោ៉ ឆាលចការលាស្សេតំ អឆិចចត៉ តប្វា ឆាលចការលាការចេត ៥បការេកា ឆយោ ៥បតិស្សយបច្ចយោតិ ចេឌិតន្ត្វា៉ នេរា អារេម្មណូបតិស្សយោ, អនត្តរូបតិស្សយោ បកតូបតិស្សយោតិ តិឌិនេឆា ហោតិ៉ តត្ថ "ឌាតំ ឌត្វា ឃីលំ សមាឌិយិត្វា ៥បោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, ឈាតា ចុដ្ឋហិត្វា ឈាតំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា គោត្រភុំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ, វោទាឌានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ, សេក្ខា មគ្គា ចុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តី"តិ ៤ចយាឌិតា តនយត អារេម្មណូបតិស្សយោ តាច អារេម្មណាឌិបតិតា សទ្ធិំ តាតត្តំ អកត្វា ចិកេត្វា៉ តត្ថ យំ អារេម្មណំ ករុំ កត្វា ចិត្តចេតសិកា ៥ប្បជ្ជន្តិ, តំ តិយមេតា តេតំ អារេម្មណេសុ ឆាលចារម្មណំ ហោតិ ៉ ន្តតិ ករុកាតន្តយត្តវេដ្ឋត អារេម្មណាឌិបតិ, ឆាលចការលាវេដ្ឋត អារេម្មណូបតិស្សយោតិ ៤ចរេបតេតំ តាតត្តំ ចេឌិតន្ត្វា៉

អតត្តរូបតិស្សយោបិ "បុរិមា បុរិមា កុសលា ចន្ទ្វា បច្ឆិមាតំ បច្ឆិមាតំ កុសលាតំ ចន្ទ្វាតំ ៥បតិស្សយបច្ចយេត បច្ចយោ"តិអាឌិតា តនយត អតត្តរបច្ចយេត សទ្ធិំ តាតត្តំ អកត្វាច ចិកេត្វា៉ មាតិកាតិក្ខេបេ បត តេតំ "ចក្ខុវិញ្ញាណាធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ឆម្មា មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ អតត្តរបច្ចយេត បច្ចយោ"តិអាឌិតា តនយត អតត្តរស្ស ច "បុរិមា បុរិមា កុសលា ឆម្មា បច្ឆិមាតំ បច្ឆិមាតំ កុសលាតំ ឆម្មាតំ ៥បតិស្សយបច្ចយេត បច្ចយោ"តិអាឌិតា តនយត ៥បតិស្សយស្ស ច អាកាតត្តា តិក្ខេបចិសេសោ អត្ថិ, សោបិ អត្ថតោ ៤ក៏កាចរេច កច្ឆតិ៉ ៤ចំ សន្តេបិ អត្តនោ អត្តនោ អតត្តរំ អត្ថរូបស្ស ចិត្តុប្បាឌស្ស បចត្តតសមត្ថតាយ អតត្តរតា បុរិមចិត្តស្ស ច បច្ឆិមចិត្តុប្បាឌតេ ឆាលចតាយ អតត្តរូបតិស្សយតា ចេឌិតន្ត្វា៉ យថា ហិ ហេតុបច្ចយាឌីសុ កញ្ចិ ឆម្មំ ចិតាបិ ចិត្តំ ៥ប្បជ្ជតិ, ត ៤ចំ អតត្តរចិត្តំ, ចិតា ចិត្តស្ស ៥ប្បត្តិ តាម អត្ថិ, តប្វា ឆាលចបច្ចយោ ហោតិ៉ ន្តតិ អត្តនោ អត្តនោ អតត្តរំ អត្ថរូបចិត្តុប្បាឌចសេត អតត្តរបច្ចយោ, ឆាលចការលាចសេត អតត្តរូបតិស្សយោតិ ៤ចរេបតេតំ តាតត្តំ ចេឌិតន្ត្វា៉

បកតូបតិស្សយោ បត បកតោ ៥បតិស្សយោ បកតូបតិស្សយោ៉ បកតោ តាម អត្តនោ សន្តាតេ តិប្ផាឌិតោ វា សទ្ធាឃីលាឌិ; ៥បសេវិតោ វា ៥តុកោឌតាឌិ៉ បកតិយាយេច វា ៥បតិស្សយោ បកតូបតិស្សយោ, អារម្មណាតត្តរេហិ អសម្មិស្សោតិ អត្ថោ៉ តស្ស "បកតូបតិស្សយោ – សទ្ធំ ៥បតិស្សាយ ឌាតំ ឌេតិ, ឃីលំ សមាឌិយតិ, ៥បោសថកម្មំ ករោតិ, ឈាតំ ៥ប្បាឌេតិ, ចិបស្សតំ ៥ប្បាឌេតិ, មគ្គំ ៥ប្បាឌេតិ, អភិញ្ញំ ៥ប្បាឌេតិ, សមាបត្តិំ ៥ប្បាឌេតិ, ឃីលំ... សុតំ... ចាកំ... បញ្ញំ ៥បតិស្សាយ ឌាតំ ឌេតិ...បេ... សមាបត្តិំ ៥ប្បាឌេតិ៉ សទ្ធា... ឃីលំ... សុតំ... ចាគោ... បញ្ញា សទ្ធាយ... ឃីលស្ស... សុតស្ស... ចាកស្ស... បញ្ញាយ ៥បតិស្សយបច្ចយេត បច្ចយោ"តិអាឌិតា តនយត អនេកប្បការេកា បភេឌោ ចេឌិតន្ត្វា៉ ន្តតិ ន្តវេ សទ្ធាឌយោ បកតា ចេច ឆាលចការលាវេដ្ឋត ៥បតិស្សយា ចាតិ បកតូបតិស្សយោតិ៉

បឆមតរំ ៥ប្បជ្ជិត្វា ចត្តមាតភាវេត ៥បការេកា ឆយោ បុរេជាតបច្ចយោ៉ សោ បញ្ចទ្វារេ ចត្ថារម្មណហឌយចត្ថុចសេត ៤កាឌសចិឆោ ហោតិ ៉ យថាហ – ចក្ខាយតតំ ចក្ខុវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ បុរេជាតបច្ចយេត បច្ចយោ៉ សោត... ឃាត... ជិវ្ហា... កាយាយតតំ, រូបាយតតំ, សទ្ទ... កន្ធ... រស... ផោដ្ឋព្វាយតតំ, កាយចិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ បុរេជាតបច្ចយោ៉ រូបសទ្ទកន្ធរសផោដ្ឋព្វាយតតំ មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ បុរេជាតបច្ចយេត

បច្ចយោ។ យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តិ, តំ រូបំ មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, មនោវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ កិញ្ចិ កាលេ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, កិញ្ចិ កាលេ ន បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

បុរេជាតានំ រូបធម្មានំ ឧបត្ថម្ភកដ្ឋេន ឧបការកា អរូបធម្មា បច្ឆាជាតបច្ចយោ, គិជ្ឈបោតកសរីរានំ អាហារាសាចេតនា វិយ។ តេន វុត្តំ – “បច្ឆាជាតា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

អាសេវនដ្ឋេន អនន្តរានំ បគុណពលវភាវាយ ឧបការកា ធម្មា អាសេវនបច្ចយោ, គន្ថាទីសុ បុរិមាបុរិមាភិយោគោ វិយ។ សោ កុសលាកុសលកិរិយជវនវសេន តិវិធោ ហោតិ។ យថាហ – បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរិមា បុរិមា អកុសលា…បេ… កិរិយាព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កិរិយាព្យាកតានំ ធម្មានំ អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

ចិត្តបយោគសង្ខាតេន កិរិយាភាវេន ឧបការកា ធម្មា កម្មបច្ចយោ។ សោ នានាក្ខណិកាយ ចេវ កុសលាកុសលចេតនាយ សហជាតាយ ច សព្ពាយបិ ចេតនាយ វសេន ទុវិធោ ហោតិ។ យថាហ – កុសលាកុសលំ កម្មំ វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

និរុស្សាហសន្តភាវេន និរុស្សាហសន្តភាវាយ ឧបការកា វិបាកធម្មា វិបាកបច្ចយោ។ សោ បវត្តេ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ, បដិសន្ធិយំ កដត្តា ច រូបានំ, សព្ពត្ថ ច សម្បយុត្តធម្មានំ វិបាកបច្ចយោ ហោតិ។ យថាហ – វិបាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ, ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ, វិបាកបច្ចយេន បច្ចយោ…បេ… បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ…បេ… ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ វិបាកបច្ចយេន បច្ចយោ។ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិបាកបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

រូបារូបានំ ឧបត្ថម្ភកដ្ឋេន ឧបការកា ចត្តារោ អាហារា អាហារបច្ចយោ។ យថាហ – កពឡីការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ អរូបិនោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ បញ្ហាវារេ បន “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ”តិបិ វុត្តំ។

អធិបតិយដ្ឋេន ឧបការកា ឥត្ថិន្ទ្រិយបុរិសិន្ទ្រិយវជ្ជា វីសតិន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ។ តត្ថ ចក្ខុន្ទ្រិយាទយោ បញ្ច អរូបធម្មានំយេវ, សេសា រូបារូបានំ បច្ចយា ហោន្តិ។ យថាហ – ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា, សោត… ឃាន… ជិវ្ហា… កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ។ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ។

អរូបិនោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ បញ្ហាវារេ បន “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិបិ វុត្តំ។

ឧបនិជ្ឈាយនដ្ឋេន ឧបការកានិ ឋបេត្វា ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណេសុ កាយិកសុខទុក្ខវេទនាទ្វយំ សព្ពានិបិ កុសលាទិភេទានិ សត្ត ឈានង្គានិ ឈានបច្ចយោ។ យថាហ – ឈានង្គានិ ឈានសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឈានបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ បញ្ហាវារេ បន បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឈានបច្ចយេន បច្ចយោ”តិបិ វុត្តំ។

យេន តេន វា និយ្យានដ្ឋេន ឧបការកានិ កុសលាទិភេទានិ ទ្វាទស មគ្គង្គានិ មគ្គបច្ចយោ។ យថាហ – “មគ្គង្គានិ មគ្គសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ មគ្គបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។ បញ្ហាវារេ បន “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ មគ្គបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ វុត្តំ។ ន ឯតេ បន ទ្វេបិ ឈានមគ្គបច្ចយា យថាសង្ខ្យំទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណាហេតុកចិត្តេសុ លព្ភន្តីតិ វេទិតព្ពា។

ឯកវត្ថុកឯការម្មណឯកុប្បាទឯកនិរោធសង្ខាតេន សម្បយុត្តភាវេន ឧបការកា អរូបខន្ធា សម្បយុត្តបច្ចយោ។ យថាហ – “ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញំ សម្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ឯកវត្ថុកាទិភាវានុបគមេន ឧបការកា រូបិនោ ធម្មា អរូបីនំ, អរូបិនោ ធម្មា រូបីនំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ សោ សហជាតបច្ឆាជាតបុរេជាតវសេន តិវិធោ ហោតិ។ វុត្តញ្ហេតំ – សហជាតា កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ បច្ឆាជាតា កុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ អព្យាកតបទស្ស បន សហជាតវិភង្គេ “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ ខន្ធា វត្ថុស្ស, វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ វុត្តំ។ បុរេជាតំ បន ចក្ខុន្ទ្រិយាទិវត្ថុវសេន វេទិតព្ពំ។ យថាហ – បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស...បេ... កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ វត្ថុ វិបាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ, វត្ថុ អកុសលានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

បច្ចុប្បន្នលក្ខណេន អត្ថិភាវេន តាទិសស្សេវ ធម្មស្ស ឧបត្ថម្ភកត្តេន ឧបការកោ ធម្មោ អត្ថិបច្ចយោ។ តស្ស អរូបក្ខន្ធមហាភូតនាមរូបចិត្តចេតសិកមហាភូតាយតនវត្ថុវសេន សត្តធា មាតិកា និក្ខិត្តា។ យថាហ – ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ; ចត្តារោ មហាភូតា អញ្ញមញ្ញំ, ឱក្កន្តិក្ខណេ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ, ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ, មហាភូតា ឧបាទារូបានំ, ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... កាយាយតនំ...បេ... រូបាយតនំ...បេ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ រូបាយតនំ...បេ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តិ, តំ រូបំ មនោធាតុយា

ច យតោចិញ្ញាហារតាតុយា ច ចំសម្បយុត្តកាតេច្ចា ធម្មានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោតិ៍ បញ្ចាធាទេរ បន សហជាតំ, បុរេជាតំ, បច្ឆាជាតំ, អាហារំ, ឥន្ទ្រិយន្តិបិ តិក្ខិបិត្វា សហជាតេត តាច “ឲុតោ លេក្ខា ចិណ្ណា លក្ខានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានច្ចា រូបានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិនា នយេន តិទ្ទេសោ កតោ៍ បុរេជាតេត បុរេជាតានំ ចក្ខាទីនំ ចសេន តិទ្ទេសោ កតោ៍ បច្ឆាជាតេត បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតានំ ចិត្តចេតសិកានំ បច្ចយចសេន តិទ្ទេសោ កតោ៍ អាហារិន្ទ្រិយេសុ បន “កពឡីការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ៍ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឲុចំ តិទ្ទេសោ កតោតិ៍

អត្តនោ អនន្តរំ ឧប្បជ្ជមានានំ អរូបធម្មានំ បចត្តិញ្ញាកាសស្ស ទានេន ឧបការកា សមនន្តរតិរុទ្ធា អរូបធម្មា នត្ថិបច្ចយោ៍ យថាហ – សមនន្តរតិរុទ្ធា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា បឌុប្បន្នានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ នត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោតិ៍

តេ ឲុច ចិគតភាវេន ឧបការកត្តា ចិគតបច្ចយោ៍ យថាហ – សមនន្តរចិគតា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា បឌុប្បន្នានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ ចិគតបច្ចយេន បច្ចយោតិ៍

អត្ថិបច្ចយធម្មា ឲុច អចិគតភាវេន ឧបការកត្តា អចិគតបច្ចយោតិ ចេទិតព្ពា៍ ទេសនាចិលាសេន បន តថា ចិនេតព្ពទេនេយ្យចសេន ចា អយំ ទុកោ ទុត្តោ; សហេតុកទុកំ ចត្វាបិ ហេតុសម្បយុត្តទុកោ ចិយាតិ៍

ឥមេសុ បន ចតុចីសតិយា បច្ចយេសុ អសម្មោហត្ថំ –

ធម្មតោ កាលតោ ចេច, នានប្បការភេទតោ;

បច្ចយុប្បន្នតោ ចេច, ចិញ្ញាតព្ពា ចិនិច្ឆយោ៍

តត្ថ ធម្មតោតិ – ឥមេសុ ហិ បច្ចយេសុ ហេតុបច្ចយោ តាច នាមរូបធម្មេសុ នាមធម្មេកទេសោ៍ អារម្មណបច្ចយោ សព្ពំ បញ្ញត្តិយា ច អភាវេន សព្ពេបិ នាមរូបធម្មា៍ អធិបតិបច្ចយេ សហជាតាធិបតិ នាមធម្មេកទេសោ, តថា ពម្ពលានព្ភុបច្ចយា៍ អារម្មណាធិបតិ សព្ពេបិ កុសលាកុសលា អារម្មណធម្មា៍ អនន្តរសមនន្តរបច្ឆាជាតអាសេវនចិបាកសម្បយុត្តនត្ថិចិគតបច្ចយា នាមធម្មាច៍ តិញ្ញានស្ស អសង្គហិតត្តា នាមធម្មេកទេសោតិបិ ចត្តុំ ចដ្ដតិ៍ បុរេជាតបច្ចយោ រូបេកទេសោ៍ សេសា យថាលាភចសេន នាមរូបធម្មាតិ ឲុចំ តាវេចត្ថ ធម្មតោ ចិញ្ញាតព្ពោ ចិនិច្ឆយោ៍

កាលតោតិ –

បច្ចុប្បន្នាវ ហោន្តេត្ថ, បច្ចយា ទស បញ្ច ច;

អតីតា ឯវ បញ្ចេកោ, តេ កាលេ ទ្វេបិ និស្សិតោ;

តយោ តិកាលិកា ចេវ, វិមុត្តា ចាបិ កាលតោតិ។

ឯតេសុ ហិ ហេតុបច្ចយោ

សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយបុរេជាតបច្ឆាជាតវិបាកអាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ បន្នរស បច្ចយា បច្ចុប្បន្នធម្មាវ ហោន្តិ។ អនន្តរបច្ចយោ សមនន្តរអាសេវននត្ថិវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ បញ្ច អតីតាយេវ ហោន្តិ។ ឯកោ បន កម្មបច្ចយោ, សោ បច្ចុប្បន្នាតីតេ ទ្វេបិ កាលេ និស្សិតោ ហោតិ។ សេសា អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិបច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយោតិ ឥមេ តយោ បច្ចយា តេកាលិកាបិ ហោន្តិ, បណ្ណត្តិយា សទ្ធិំ និព្វានស្ស សង្គហិតត្តា កាលវិមុត្តាបីតិ។ ឯវមេត្ថ កាលតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ភាវប្បការភេទតោ បច្ចយុប្បន្នតោតិ ឥមេសំ បន ទ្វិន្នំ បទានំ អត្ថោ និទ្ទេសវារេ អាវិភវិស្សតីតិ។

បច្ចយុទ្ទេសវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

បច្ចយនិទ្ទេសោ

១។ ហេតុបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១។ ឥទានិ សព្ពេបិ តេ បច្ចយេ ឧទ្ទេសបដិបាដិយា និទ្ទិសិត្វា ទស្សេតុំ ហេតុបច្ចយោតិ ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ហេតុបច្ចយោតិ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ និក្ខិត្តបដិបាដិយា សព្ពបឋមំ វិភជិតព្ពស្ស បច្ចុទ្ធារោ។ សេសបច្ចយេសុបិ ឥមិនាវ នយេន បឋមំ វិភជិតព្ពបទំ ឧទ្ធរិត្វា វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្ពំ។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – យោ បច្ចយុទ្ទេសេ ហេតុបច្ចយោតិ ឧទ្ទិដ្ឋោ, សោ និទ្ទេសតោ “ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំ វេទិតព្ពោ ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពបច្ចយេសុ វិភជិតព្ពស្ស បទស្ស វិស្សជ្ជនេន សទ្ធិំ សង្ខេបត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឥទានិ ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានន្តិ ឯត្ថ “ហេតុសម្បយុត្តកាន”ន្តិ អវត្វា “ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកាន”ន្តិ កស្មា វុត្តន្តិ? បច្ចយស្ស ចេវ បច្ចយុប្បន្នានញ្ច វវត្ថានតោ។ ហេតុសម្បយុត្តកានន្តិ ហិ វុត្តេ ហេតុនា សម្បយុត្តកានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ អត្ថោ ភវេយ្យ។ ឯវំ សន្តេ អសុកោ នាម ធម្មោ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ បច្ចយវវត្ថានំ ន បញ្ញាយេយ្យ។ អថាបិ ហេតុនា សម្បយុត្តកានំ ហេតុសម្បយុត្តកានន្តិ អត្ថំ អគ្គហេត្វាន យេសំ កេសញ្ចិ សម្បយុត្តកានំ ហេតូ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ អត្ថោ ភវេយ្យ, ឯវំ សន្តេ ហេតុនា វិប្បយុត្តា ចក្ខុវិញ្ញាណាទយោបិ សម្បយុត្តកាយេវ, ហេតុនា សម្បយុត្តា កុសលាទយោបិ។ តត្ថ អយំ ហេតុ អសុកស្ស នាម សម្បយុត្តកធម្មស្ស បច្ចយោតិ បច្ចយុប្បន្នវវត្ថានំ ន បញ្ញាយេយ្យ។ តស្មា បច្ចយញ្ចេវ បច្ចយុប្បន្នញ្ច វវត្ថបេន្តោ “ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកាន”ន្តិ អាហ។ តស្សត្ថោ – ហេតុសម្បយុត្តកានំ កុសលាទិធម្មានំ យេ ហេតូ សម្បយុត្តកា, តេ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ តត្រាបិ “បច្ចយា”តិ អវត្វា “ហេតុបច្ចយេនា”តិ វចនំ ហេតូនំ អញ្ញថា បច្ចយភាវបដិសេធនត្ថំ។ អយញ្ហិ ហេតុ ហេតុបច្ចយតាបិ បច្ចយោ ហោតិ, សហជាតាទិបច្ចយតាបិ។ តត្រាស្ស យាយំ សហជាតាទិបច្ចយវសេន អញ្ញថាបិ បច្ចយតា, តស្សា បដិសេធនត្ថំ ហេតុបច្ចយតាតិ វុត្តំ។ ឯវំ សន្តេបិ “តំសម្បយុត្តកាន”ន្តិ អវត្វា កស្មា “ហេតុសម្បយុត្តកាន”ន្តិ វុត្តន្តិ? និទ្ទិសិតព្ពស្ស អបាកដត្តា។ តំសម្បយុត្តកានន្តិ ហិ វុត្តេ យេន តេ តំសម្បយុត្តកា នាម ហោន្តិ, អយំ នាម សោតិ និទ្ទិសិតព្ពោ អបាកដោ។ តស្ស អបាកដត្តា យេន សម្បយុត្តា តេ តំសម្បយុត្តកាតិ វុច្ចន្តិ, តំ សរូបតោ ទស្សេតុំ “ហេតុសម្បយុត្តកាន”ន្តិ វុត្តំ។

តំសមុដ្ឋានានន្តិ ឯត្ថ បន និទ្ទិសិតព្ពស្ស បាកដត្តា តំ-គហណំ កតំ។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ – តេ ហេតូ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តកា ច ធម្មា សមុដ្ឋានំ ឯតេសន្តិ តំសមុដ្ឋានានិ។ តេសំ តំសមុដ្ឋានានំ, ហេតុតោ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តធម្មេហិ ច និព្ពត្តានន្តិ អត្ថោ។ ឥមិនា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ គណ្ហាតិ ។ កិំ បន តំ ចិត្តតោ អញ្ញេនបិ សមុដ្ឋាតីតិ? អាម, សមុដ្ឋាតិ។ សព្ពេបិ ហិ ចិត្តចេតសិកា ឯកតោ ហុត្វា រូបំ សមុដ្ឋាបេន្តិ។ លោកិយធម្មទេសនាយំ បន ចិត្តស្ស អធិកភាវតោ តថាវិធំ រូបំ ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ តេនេវាហ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

យទិ ឯវំ ឥធាបិ “តំសមុដ្ឋានាន”ន្តិ អវត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានានន្តិ កស្មា ន វុត្តន្តិ? អចិត្តសមុដ្ឋានានម្បិ សង្គណ្ហនតោ។ បញ្ហាវារស្មិញ្ហិ “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ អាគតំ”។ តស្ស សង្គណ្ហនត្ថំ ឥធ ចិត្តសមុដ្ឋានានន្តិ អវត្វា តំសមុដ្ឋានានន្តិ វុត្តំ។ តស្សត្ថោ – ចិត្តជរូបំ អជនកមហាភូតាបិ តេ ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកា ធម្មា សហជាតាទិបច្ចយវសេន សមុដ្ឋានំ ឯតេសន្តិ តំសមុដ្ឋានានិ។ តេសំ តំសមុដ្ឋានានំ បវត្តេ ចិត្តជានំ បដិសន្ធិយញ្ច កដត្តារូបានម្បិ ហេតូ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ ឥមិនា ឧបាយេន អញ្ញត្ថាបិ តំសមុដ្ឋានានន្តិ អាគតដ្ឋានេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

កស្មា បនាយំ ហេតុ បដិសន្ធិយំយេវ កដត្តារូបានំ ហេតុបច្ចយោ ហោតិ, ន បវត្តេតិ? បដិសន្ធិយំ កម្មជរូបានំ ចិត្តបដិពទ្ធវុត្តិតាយ។ បដិសន្ធិយញ្ហិ កម្មជរូបានំ ចិត្តបដិពទ្ធា បវត្តិ, ចិត្តវសេន ឧប្បជ្ជន្តិ ចេវ តិដ្ឋន្តិ ច។ តស្មិញ្ហិ ខណេ ចិត្តំ ចិត្តជរូបំ ជនេតុំ ន សក្កោតិ, តានិបិ វិនា ចិត្តេន ឧប្បជ្ជិតុំ វា ឋាតុំ វា ន សក្កោន្តិ។ តេនេវាហ – “វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ, តស្មិំ បតិដ្ឋិតេ វិញ្ញាណេ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ ហោតី”តិ (សំ· និ· ២·៣៩)។ បវត្តិយំ បន តេសំ ចិត្តេ វិជ្ជមានេបិ កម្មបដិពទ្ធាវ បវត្តិ, ន ចិត្តបដិពទ្ធា។ អវិជ្ជមានេ វាបិ ចិត្តេ និរោធសមាបន្នានំ ឧប្បជ្ជន្តិយេវ។

កស្មា បន បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ចិត្តជរូបំ ជនេតុំ ន សក្កោតីតិ? កម្មវេគក្ខិត្តតាយ ចេវ អប្បតិដ្ឋិតវត្ថុតាយ ច ទុព្ពលត្តា។ តញ្ហិ តទា កម្មវេគក្ខិត្តំ អបុរេជាតវត្ថុកត្តា ច អប្បតិដ្ឋិតវត្ថុកន្តិ ទុព្ពលំ ហោតិ។ តស្មា បបាតេ បតិតមត្តោ បុរិសោ កិញ្ចិ សិប្បំ កាតុំ វិយ រូបំ ជនេតុំ ន សក្កោតិ; កម្មជរូបេនេវ បនស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានរូបដ្ឋានេ តិដ្ឋតិ។ តញ្ច កម្មជរូបស្សេវ ឋិតដ្ឋានេ តិដ្ឋតិ។ កម្មំ បនស្ស វេគជននំ, កិលេសា អាលម្ពនា។ តស្មា សន្តេបិ វត្ថេ អារព្ភ ច បវត្តិយំ ឋិតាការេន ទុក្ខុប្បត្តិ វិយ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តាការេន រូបកាយស្ស ឧប្បត្តិ។ ឋិតេ បន វិគតេបិ បដ្ឋាបិតាការេន ទុក្ខស្ស ឧបរូបរិ បវត្តិ វិយ; វិនា ចិត្តេន កម្មតោវ កដត្តារូបានំ បវត្តិ ហោតីតិ វេទិតព្វា។ វុត្តម្បិ ចេតំ – “កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា ស្នេហោ”តិ (អ· និ· ៣·៧៧)។

អយញ្ច បនេត្ថ ឧបការវសេនេវ ភេទោ វេទិតព្វោ។ តយោ ហិ ឧបការា – នាមាការេន, រូបាការេន, នាមរូបាការេនាតិ។ តត្ថ អរូបភវេ នាមាការេន នាម· តទា ហិ ហទយវត្ថុមត្តម្បិ រូបបច្ចយំ វិនា អរូបក្ខន្ធាវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ អសញ្ញភវេ រូបាការេន នាម· តទា ហិ បដិសន្ធិចិត្តមត្តម្បិ អរូបបច្ចយំ វិនា រូបក្ខន្ធាវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ បញ្ចវោការភវេ នាមរូបាការេន នាម· តទា ហិ វត្ថុរូបមត្តម្បិ វិនា បដិសន្ធិយំ អរូបក្ខន្ធា, បដិសន្ធិចិត្តញ្ច វិនា កម្មជាបិ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជន្តិ។ យុគនទ្ធាវ នាមរូបានិ ឧប្បជ្ជន្តិ។ យថា ហិ សស្សាមិកេ សរាជកេ គេហេ សទ្វារបាលកេ រាជាណត្តិំ វិនា បវេសប្បវេសោ នាម នត្ថិ, អបរការកេ បន វិនាបិ អាណត្តិំ បុរិមាណត្តិអាការេនេវ ហោតិ, ឯវមេវ បញ្ចវោការេ បដិសន្ធិវិញ្ញាណរាជស្ស សហជាតាធិបច្ចយំ វិនា រូបស្ស បដិសន្ធិវសេន បវេសប្បវត្តិ នាម នត្ថិ។ អបរការកេ បន វិនាបិ បដិសន្ធិវិញ្ញាណស្ស សហជាតាធិបច្ចយាការំ បុរិមាការេនេវ លទ្ធប្បវេសស្ស កម្មតោ បវត្តិ ហោតិ។ អសញ្ញភវេ បន យស្មា អរូបាការេន ន ហោតិ, តស្មា តត្ថ វិនាវ អរូបបច្ចយា អសញ្ញាការត្តា រូបំ បវត្តតិ, អស្សាមិកេ សុញ្ញគេហេ អត្តនោ គេហេ ច បុរិសស្ស បវេសោ វិយ។ អរូបភវេបិ យស្មា រូបាការេន ន ហោតិ, តស្មា តត្ថ

ចិតាច ទ្វុបបច្ចយា អញ្ញាកាសត្តា អទ្វុបឆ្ខា បចត្តន្តិ៑ បញ្ចទោការភវេ បន ទ្វុបិទ្វុបិការបោតិ តទេត្ថ អទ្វុបបច្ចយំ ចិនា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វុបិតំ ឱ្យប្បត្តីតិ៑ ញតិ អយំ ហេតុ បដិសន្ធិយមេច កដត្តាទ្វុបិតំ បច្ចយោ ហោតិ, ន បចត្តេតិ៑

តត្ថ "ហេតុ សហជាតាតំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោតិ ចុត្តេ សព្ពាបិ អយមត្ថោ កហិតោ ហោតិ, អថ កស្មា "ហេតុសម្បយុត្តកានំ ឆន្ធានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច ទ្វុបិន"ន្តិ ញាតំ កហិតន្តិ? បចត្តិយំ កដត្តាទ្វុបិជិតំ បច្ចយភាចបដិក្ខេបតោ៑ ឧចតិប្បតិ យាតិ បចត្តិយំ ហេតុតា សហ ឧកក្ខណេ កដត្តាទ្វុបិតំ ទេច ចុត្តអាហារសមុដ្ឋានានិ ច ជាយន្តិ, តេសម្បិ ហេតុ ហេតុបច្ចយោតិ អាបជ្ជេយ្យ, ន ច តេសំ តេសំ បច្ចយោ៑ តស្មា តេសំ បច្ចយភាចស្ស បដិក្ខេបតត្ថមេតំ កហិតន្តិ ចេទិតព្ពំ៑

ញាតានិ "នានប្បការកេតេតា បច្ចយុប្បន្នតោ"តិ ញាតេយំ បកានំ ចតសតេត្ថ ចិញ្ញាតព្ពោ ចិនិច្ឆយោ៑ តេសុ នានប្បការកេតតោតិ អយតិប្បហេតុ តាយ ជាតិតោ កុសលាកុសលចិបិកកិរិយភេតេតោ ចតុព្ពិតោ៑ តត្ថ កុសលហេតុ ភុមន្តរតោ កាមាចចរាទិភេតេន ចតុព្ពិតោ, អកុសលហេតុ កាមាចចរោច ចិបិកហេតុ កាមាចចរាទិភេតេន ចតុព្ពិតោ, កិរិយហេតុ កាមាចចរោ ទ្វុបិចចរោ អទ្វុបិចចរោតិ តិចិតោ៑ តត្ថ កាមាចចរកុសលហេតុ តាយតោ អលោកាទិចសេន តិចិតោ៑ ទ្វុបិចចរាទិកុសលហេតុសុបិ ឧសេច តយោ៑ អកុសលហេតុ លោកាទិចសេន តិចិតោ៑ ចិបិកកិរិយហេតុ បន អលោកាទិចសេន តយោ តយោ ហោន្តិ៑ តំតំចិត្តសម្បយោកចសេន បន តេសំ តេសំ ហេតុតំ នានប្បការកេតោយចាតិ ឧចំ តាវេត្ថ នានប្បការកេតតោ ចិញ្ញាតព្ពោ ចិនិច្ឆយោ៑

បច្ចយុប្បន្នតោតិ ញាបិតា បច្ចយេន ញាតេ ឆន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, ញាតេយំ តាយ ឆន្ធានំ អយំ បច្ចយោតិ ឧចម្បិ ចិញ្ញាតព្ពោ ចិនិច្ឆយោតិ អត្ថោ៑ តត្ថ ញាយស្មិំ តាច ហេតុបច្ចយេ កាមាចចរកុសលហេតុ កាមភចេ ទ្វុបភចេ សុ អត្តតា សម្បយុត្តឆន្ធានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានទ្វុបិនញ្ច ហេតុបច្ចយោ ហោតិ, អទ្វុបភចេ សម្បយុត្តឆន្ធានំយេច៑ ទ្វុបិចចរកុសលហេតុ កាមភចទ្វុបភចេសុយេច សម្បយុត្តឆន្ធានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានទ្វុបិនញ្ច ហេតុបច្ចយោ៑ អទ្វុបិចចរកុសលហេតុ កាមាចចរកុសលហេតុសទិសោច៑ តថា អបរិយាបន្នកុសលហេតុ, តថា អកុសលហេតុ៑ កាមាចចរចិបិកហេតុ បន កាមភចស្មិំយេច អត្តតា សម្បយុត្តឆន្ធានំ, បដិសន្ធិយំ កដត្តាទ្វុបិនំ, បចត្តេ ចិត្តសមុដ្ឋានទ្វុបិនញ្ច ហេតុបច្ចយោ៑ ទ្វុបិចចរចិបិកហេតុ ទ្វុបភចេ ចុត្តប្បការានញ្ញេច ហេតុបច្ចយោ៑ អទ្វុបិចចរចិបិកហេតុ អទ្វុបភចេ សម្បយុត្តកានញ្ញេច ហេតុបច្ចយោ៑ អបរិយាបន្នចិបិកហេតុ កាមភចទ្វុបភចេសុ សម្បយុត្តកានញ្ញេច ចិត្តសមុដ្ឋានទ្វុបិនញ្ច អទ្វុបភចេ អទ្វុបឆន្ធានញ្ញេច ហេតុបច្ចយោ៑ កិរិយហេតុសុ បន តេភូមកោសុបិ កុសលហេតុសទិសោច បច្ចយោតិ៑ ឧចមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ ចិញ្ញាតព្ពោ ចិនិច្ឆយោតិ៑

ហេតុបច្ចយនិទ្ទេសចណ្ណនា៑

១៑ អារម្មណបច្ចយនិទ្ទេសចណ្ណនា

៦. អារម្មណបច្ចយនិទ្ទេសេ រូបាយតនន្តិ រូបសង្ខាតំ អាយតនំ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ. ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណសង្ខាតាយ ធាតុយា. សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ. តំសម្បយុត្តកានន្តិ តាយ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា សម្បយុត្តកានំ តិណ្ណំ ខន្ធានំ, សព្ពេសម្បិ ចក្ខុបសាទវត្ថុកានំ ចតុន្នំ ខន្ធានំ រូបាយតនំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោតិ អត្ថោ. ឥតោ បរេសុបិ ឯសេវ នយោ. មនោធាតុយាតិ សម្បយុត្តខន្ធាយ តិវិធាយបិ មនោធាតុយា រូបាយតនាទីនិ បញ្ច អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយា, តានិ ច ខោ ឯកក្ខណេ. សព្ពេ ធម្មាតិ ឯតានិ ច រូបាយតនាទីនិ បញ្ច អវសេសា ច សព្ពេបិ ញេយ្យធម្មា ឥមា ឆ ធាតុយោ ឋបេត្វា សេសាយ សម្បយុត្តខន្ធាយ មនោវិញ្ញាណធាតុយា អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយាតិ អត្ថោ. យំ យំ ធម្មំ អារព្ភាតិ ឥមិនា យេ ឯតេ ឯតាសំ សត្តន្នំ វិញ្ញាណធាតូនំ អារម្មណធម្មា វុត្តា, តេ តាសំ ធាតូនំ អារម្មណំ កត្វា ឧប្បជ្ជនក្ខណេយេវ អារម្មណបច្ចយា ហោន្តីតិ ទីបេតិ. ឯវំ ហោន្តាបិ ច ន ឯកតោ ហោន្តិ, យំ យំ អារព្ភ យេ យេ ឧប្បជ្ជន្តិ, តេសំ តេសំ តេ តេ វិសុំ វិសុំ អារម្មណបច្ចយា ហោន្តីតិបិ ទីបេតិ. ឧប្បជ្ជន្តីតិ ឥទំ យថា នន្ទា សន្តិ, បព្ពតា តិដ្ឋន្តីតិ សព្ពកាលសង្គហវចនេន, ឯវំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ. តេន យេបិ អារព្ភ យេ ឧប្បជ្ជិំសុ, យេបិ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ, តេ សព្ពេ អារម្មណបច្ចយេនេវ ឧប្បជ្ជិំសុ ច ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ចាតិ សិទ្ធំ ហោតិ. ចិត្តចេតសិកា ធម្មាតិ ឥទំ "យេ យេ ធម្មា"តិ វុត្តានំ សរូបតោ និទស្សនំ. តេ តេ ធម្មាតិ តេ តេ អារម្មណធម្មា. តេសំ តេសន្តិ តេសំ តេសំ ចិត្តចេតសិកធម្មានំ. អយំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា.

ឥទំ បន អារម្មណំ នាម រូបារម្មណំ សទ្ទគន្ធរសផោដ្ឋព្ពធម្មារម្មណន្តិ កោដ្ឋាសតោ ឆព្ពិធំ ហោតិ. តត្ថ ឋបេត្វា បញ្ញត្តិំ អវសេសំ ភូមិតោ កាមាវចរំ...បេ... អបរិយាបន្នន្តិ ចតុព្ពិធំ ហោតិ. តត្ថ កាមាវចរំ កុសលាកុសលវិបាកកិរិយរូបភេទតោ បញ្ចវិធំ; រូបាវចរំ កុសលវិបាកកិរិយតោ តិវិធំ, តថា អរូបាវចរំ, អបរិយាបន្នំ កុសលវិបាកនិព្ពានវសេន តិវិធំ ហោតិ. សព្ពមេវ វា ឯតំ កុសលាកុសលវិបាកកិរិយរូបនិព្ពានបញ្ញត្តិភេទតោ សត្តវិធំ ហោតិ. តត្ថ កុសលំ ភូមិភេទតោ ចតុព្ពិធំ ហោតិ, អកុសលំ កាមាវចរមេវ, វិបាកំ ចតុភូមកំ, កិរិយំ តិភូមកំ, រូបំ ឯកភូមកំ កាមាវចរមេវ, និព្ពានម្បិ ឯកភូមកំ អបរិយាបន្នមេវ, បញ្ញត្តិ ភូមិវិនិមុត្តាតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ.

ឯវំ ភិន្នេ បនេតស្មិំ អារម្មណេ កាមាវចរកុសលារម្មណំ កាមាវចរកុសលស្ស, រូបាវចរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, កាមាវចរវិបាកស្ស, កាមាវចរកិរិយស្ស, រូបាវចរកិរិយស្ស ចាតិ ឥមេសំ ឆន្នំ រាសីនំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ. រូបាវចរកុសលារម្មណំ តេសុ ឆសុ រាសីសុ កាមាវចរវិបាកវជ្ជានំ បញ្ចន្នំ រាសីនំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ. អរូបាវចរកុសលារម្មណំ កាមាវចរកុសលស្ស, រូបាវចរកុសលស្ស, អរូបាវចរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, អរូបាវចរវិបាកស្ស, កាមាវចរកិរិយស្ស, រូបាវចរកិរិយស្ស, អរូបាវចរកិរិយស្ស ចាតិ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ រាសីនំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ. អបរិយាបន្នកុសលារម្មណំ កាមាវចររូបាវចរតោ កុសលកិរិយានមេវ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ. អកុសលារម្មណំ កាមាវចររូបាវចរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, កាមាវចរវិបាកស្ស, កាមាវចររូបាវចរកិរិយស្ស ចាតិ ឥមេសំ ឆន្នំ រាសីនំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ.

កាយាចធរចិបិកាការម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, កាយាចធរចិបិកស្ស, កាយាចធររូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ លត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ រូបិចធរចិបិកាការម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, កាយាចធររូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ បញ្ចាត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ អរូបិចធរចិបិកាការម្មណម្បិ ឆ្ពេយនំយេច បញ្ចាត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ អបរិយាបន្តចិបិកាការម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលកិរិយាតន្នោច អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។

កាយាចធរកិរិយាការម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលស្ស, អកុសលស្ស, កាយាចធរចិបិកស្ស, កាយាចធររូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ លត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ រូបិចធរកិរិយាការម្មណ៍ ឆ្ពេយនុ លនុ រាសីនុ កាយាចធរចិបិកចជ្ជាតំ បញ្ចាត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ អរូបិចធរកិរិយាការម្មណ៍ តេសំ បញ្ចាត្តំ អរូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ លត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ ធត្បុសមុដ្ឋាតំ រូបក្ខន្ធសង្ខាតំ រូបារម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលស្ស អកុសលស្ស កាយាចធរចិបិកស្ស កាយាចធររូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ លត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ តិព្វាតារម្មណ៍ កាយាចធររូបិចធរកុសលស្ស, អបរិយាបន្តតោ កុសលចិបិកស្ស, កាយាចធររូបិចធរកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ លត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ រូបិចធរកុសលកិរិយាតំ កេចិ តិច្ឆន្តិ, តំ យុត្តិតោ ឧបធារេតព្វំ។ តាតប្បការកំ បត បញ្ញាត្តិអារម្មណ៍ តេក្ខុយកកុសលស្ស, អកុសលស្ស, រូបិចធរចិបិកស្ស, អរូបិចធរចិបិកស្ស, តេក្ខុយកកិរិយស្ស ធាតិ ឆ្ពេយនំ តចត្តំ រាសីតំ អារម្មណបច្ចយោ ហោតិ។ តត្ថ យំ យំ អារម្មណ៍ យេសំ យេសំ បច្ចយោ, តេ តេ តំតំបច្ចយុប្បន្នា តាយ ហោន្តីតិ ឲចយេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ ចិញ្ញាតព្វោ ចិតិច្ឆយោតិ។

អារម្មណបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា។

១។ អធិបតិបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា

១។ អធិបតិបច្ចយតិទ្ទេសេ លក្ខាធិបតីតិ លក្ខសង្ខាតោ អធិបតិ។ លត្តិ ឆុទំ កត្វា លត្តិ ឌេដ្ឋកំ កត្វា ចិត្តុប្បត្តិកាលេ ឧប្បន្នស្ស កត្តុកម្យតាលក្ខស្សេតំ តាមំ។ សេសេសុបិ ឲសេច តយោ។ កស្មា បត យថា ហេតុបច្ចយតិទ្ទេសេ ហេតុ ហេតុសម្បយុត្តកាត”ន្តិ វុត្តំ, ឲចមិធ “អធិបតី អធិបតិសម្បយុត្តកាតន្តិ អចត្វា “លក្ខាធិបតិ លក្ខសម្បយុត្តកាត”ន្តិអាទិតា តយេត ទេសតា កតាតិ? ឲកក្ខលោ អភាចតោ។ បុរិមតយស្មិំ ហិព្ទេ្វ តយោ ហេតុ ឲកក្ខលោបិ ហេតុបច្ចយោ ហោន្តិ មូលដ្ឋេត។ ឧបការកភាចស្ស អចិជហតតោ។ អធិបតិ បត ឌេដ្ឋកដ្ឋេត ឧបការតោ, ត ច ឲកក្ខលោ ពហូ ឌេដ្ឋកា តាយ ហោន្តិ។ តស្មា ឲកតោ ឧប្បន្នាតម្បិ តេសំ ឲកក្ខលោ អធិបតិបច្ចយភាវោ តត្ថិ។ តស្ស អធិបតិបច្ចយភាចស្ស ឲកក្ខលោ អភាចតោ ឆ្ពេឆ ឲចំ ទេសតា កតាតិ។

ឲចំ សហជាតាធិបតិំ ទស្សេត្វា ឥទាតិ អារម្មណាធិបតិំ ទស្សេតុំ យំ យំ ធម្មំ គរុំ កត្វាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ យំ យំ ធម្មន្តិ យំ យំ អារម្មណធម្មំ។ គរុំ កត្វាតិ គរុការចិត្តីការចសេត ចា អស្សាទចសេត ចា គរុំ ភារិយំ លទ្ធព្វំ អចិជហិតព្វំ អតចញ្ញាតំ កត្វា។ តេ តេ ធម្មាតិ តេ តេ គរុកាតព្វធម្មា។ តេសំ តេសន្តិ តេសំ តេសំ គរុការកធម្មាតំ។ អធិបតិបច្ចយេតាតិ អារម្មណាធិបតិបច្ចយេត បច្ចយោ

ហោតីតិ អយំ តាវេត្ថ បិណ្ឌត្ថោ។

អយំ បន អធិបតិ នាម សហជាតារម្មណវសេន ទុវិធោ។ តត្ថ សហជាតោ ឆន្ទាទិវសេន ចតុព្ពិធោ។ តេសុ ឯកេកោ កាមាវចរាទិវសេន ចតុព្ពិធោ។ តត្ថ កាមាវចរោ កុសលាកុសលកិរិយវសេន តិវិធោ។ អកុសលំ បត្វា បនេត្ថ វីមំសាធិបតិ ន លព្ភតិ។ រូបារូបាវចរោ កុសលកិរិយវសេន ទុវិធោ, អបរិយាបន្នោ កុសលវិបាកវសេន ទុវិធោ។ អារម្មណាធិបតិ បន ជាតិភេទតោ កុសលាកុសលវិបាកកិរិយរូបនិព្ពានានំ វសេន ឆព្ពិធោតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ ភិន្នេ បនេត្ថ សហជាតាធិបតិម្ហិ តាវ កាមាវចរកុសលកិរិយសង្ខាតោ អធិបតិ ទុហេតុកតិហេតុកេសុ ចិត្តុប្បាទេសុ ឆន្ទាទីនំ អញ្ញតរំ ជេដ្ឋកំ កត្វា ឧប្បត្តិកាលេ អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច អធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ រូបាវចរកុសលកិរិយសង្ខាតោបិ ឯសេវ នយោ។ អយំ បន ឯកន្តេនេវ លព្ភតិ។ ន ហិ តេ ធម្មា សហជាតាធិបតិំ វិនា ឧប្បជ្ជន្តិ។ អរូបាវចរកុសលកិរិយសង្ខាតោ បន បញ្ចវោការេ រូបាវចរអធិបតិសទិសោវ។ ចតុវោការេ បន សម្បយុត្តធម្មានញ្ញេវ អធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ តថា តត្ថុប្បន្នោ សន្តោបិ កាមាវចរាធិបតិ។ អបរិយាបន្នោ កុសលតោបិ វិបាកតោបិ បញ្ចវោការេ ឯកន្តេនេវ សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានញ្ច អធិបតិបច្ចយោ ហោតិ, ចតុវោការេ អរូបធម្មានញ្ញេវ។ អកុសលោ កាមភវេ វិជ្ជមានតណ្ហាទិចិត្តេសុ ឯកន្តេនេវ សម្បយុត្តកានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានញ្ច អធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ អនិយតោ កាមភវរូបភវេសុ អត្តនោ អធិបតិកាលេ តេសញ្ញេវ។ អរូបភវេ អរូបធម្មានញ្ញេវ អធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ អយំ តាវ សហជាតាធិបតិម្ហិ នយោ។

អារម្មណាធិបតិម្ហិ បន កាមាវចរកុសលំ អារម្មណាធិបតិ កាមាវចរកុសលស្ស លោភសហគតាកុសលស្សាតិ ទ្វិន្នំ រាសីនំ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ រូបាវចរារូបាវចរេបិ កុសលារម្មណាធិបតិម្ហិ ឯសេវ នយោ។ អបរិយាបន្នកុសលំ បន អារម្មណាធិបតិ កាមាវចរតោ ញាណសម្បយុត្តកុសលស្ស ចេវ ញាណសម្បយុត្តកិរិយស្ស ច អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ អកុសលំ បន អារម្មណាធិបតិ នាម លោភសហគតចិត្តុប្បាទោ វុច្ចតិ។ សោ លោភសហគតាកុសលស្សេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ កាមាវចរោ បន វិបាការម្មណាធិបតិ លោភសហគតាកុសលស្សេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ តថា រូបាវចរារូបាវចរវិបាការម្មណាធិបតិ។ លោកុត្តរោ បន វិបាការម្មណាធិបតិ កាមាវចរតោ ញាណសម្បយុត្តកុសលកិរិយានញ្ញេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ កាមាវចរាទិភេទតោ បន តិវិធោបិ កិរិយារម្មណាធិបតិ លោភសហគតាកុសលស្សេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ ចតុសមុដ្ឋានិករូបសង្ខាតោ រូបក្ខន្ធោ អារម្មណាធិបតិ លោភសហគតាកុសលស្សេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតិ។ និព្ពានំ កាមាវចរតោ ញាណសម្បយុត្តកុសលស្ស ញាណសម្បយុត្តកិរិយស្ស លោកុត្តរកុសលស្ស លោកុត្តរវិបាកស្ស ចាតិ ចតុន្នំ រាសីនំ អារម្មណាធិបតិបច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

អឆិបតិបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតាˆ

3ˆ អតត្តរបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា

3ˆ អតត្តរបច្ចយតិទ្ទេសេ យតោគាតុយាតិ ចិបាកយតោគាតុយាˆ យតោចិញ្ញាណគាតុយាតិ សត្តិរលកិច្ចាយ អទេហតុកចិបាកយតោចិញ្ញាណគាតុយាˆ តទេតា បទំ បត ចោដ្ឋតខចតតការយុលកចក្កិច្ចា យតោចិញ្ញាណគាតុយោ ចត្តត្ថា សិឃុំ, តា អចុត្តាបិ ប្ចយិតាច តយេត ចេខិតត្ថាតិ តឃំ ឥស្សេត្វា ឥសេតា សក្លិត្តាˆ “បុរិយា បុរិយា កុសលី ឆយ្ុ”តិអាឥិកេ ច លដ្ឋតយេ តា សក្កហិតាតិបិ ប្ចឆ ត ចុត្តាតិ ចេខិតត្ថាˆ តត្ត បុរិយា បុរិយាតិ លសុ ក្វាររេសុបិ អតត្តរាតឹតា កុសលខចតឆយ្ុ ឥដ្ឋត្ថាˆ បដ្ឋិយាតំ បដ្ឋិយាតត្តិ អតត្តរ៏រាបជ្ជយាតាតឡោចˆ កុសលីតត្តិ សឥិសកុសលិតំˆ អព្យាកតាតត្តិ ប្ចឥំ បត កុសលីតត្តរំ តការយុលកចក្កផលសយាបត្តិចសេត ចុត្តំˆ អកុសលមូលកេ អព្យាកតាតត្តិ តការយុលកចក្កសក្លាតាតឡោចˆ អព្យាកតមូលកេ អព្យាកតាតត្តិ អាចជ្ជតខចតចសេត ចា កចក្កចសេត ចា បចត្តាតំ កិរិយចិបាកាព្យាកតាតំ កិរិយយតោគាតុតោ បដ្ឋាយ បត ឃាច ចោដ្ឋតកិច្ចា យតោចិញ្ញាណគាតុ, តាច បចតេ្តសុ ចិឆិចិតេ្តសុបិ អឃំ តយោ លក្ខេតចˆ កុសលីតត្តិ បញ្ចក្វារេ ចោដ្ឋតាតត្តរាតំ យតោក្វារេ អាចជ្ជតាត្តរាតំ បឆយខចតកុសលិតំˆ អកុសលីតត្តិ បឥេបិ ឲសេច តយោˆ ឃេសំ ឃេសត្តិ ប្ចឥំ សទ្ធោសបឿ អតត្តរបច្ចយឆយ្ុាតំˆ សទ្ធេបលក្ខណត្តិ អឃំ តារេចត្ត បិព្យប្ចចណ្ណតាˆ

អឃំ បត អតត្តរបច្ចយោ តាយ ឥេបត្វា តិត្ថាតំ ចតុក្ខូយកោ អរូបឆយ្ុរាសិយេចាតិ ចេខិតត្ថាˆ សោ ខាតិចសេត កុសលីកុសលចិបាកកិរិយតោ ចតុឆា តិដ្ឋតិˆ តត្ត កុសលី កាយាចចរាខិកេឥតោ ចតុត្ថិឆោ ហោតិ, អកុសលី កាយាចចរោច ចិបាកោ ចតុក្ខូយកោ, កិរិយាតត្តរបច្ចយោ បត តេ ក្ខូយកោតិ ឲចយេត្ត តាតប្បការកេឥតោ ចិញ្ញាតត្ថា ចិតិច្ចយោˆ

ឲចំ តិត្ថ បតេត្ត កាយាចចរកុសលី អត្តតា សឥិសស្សេច កាយាចចរកុសលស្ស អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ ធាណសយ្យុត្តកាយាចចរកុសលី បត រូបាចចរកុសលស្ស អរូបាចចរកុសលស្ស លោកុត្តរកុសលស្សាតិ ប្ចយេសំ តិណ្ណំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ កាយាចចរកុសលី ច កាយាចចរចិបាកស្ស, រូបាចចរារូបាចចរចិបាកស្ស, ធាណសយ្យុត្តោ លោកុត្តរចិបាកស្សាបីតិ ប្ចយេសំ ចតុត្តំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ រូបាចចរកុសលី រូបាចចរកុសលស្ស, ធាណសយ្យុត្តកាយាចចរចិបាកស្ស, រូបាចចរចិបាកស្សាតិ ប្ចយេសំ តិណ្ណំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ អរូបាចចរកុសលី តេសំ ក្វិត្តំ ចិបាកាតំ អត្តតោ កុសលស្ស ចិបាកស្ស ចាតិ អចិសេសេត ចតុត្តំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ ចិសេសេត បតេត្ត តេចសញ្ញាតាសញ្ញាយតតកុសលី អតាកាមិផលសក្លាតស្ស លោកុត្តរចិបាកស្សបិ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ លោកុត្តរកុសលី លោកុត្តរចិបាកស្សេច អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ អកុសលី អចិសេសេត អកុសលស្ស ចេច កុសលីកុសលចិបាកស្ស ចˆ ចិសេសេត បតេត្ត សុខយជ្ញាត្តចេឥតាសយ្យុត្តោ អកុសលី រូបាចចរារូបាចចរចិបាកស្សាបីតិ ប្ចយេសំ ចតុត្តំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចយោ ហោតិˆ

កាយាធនរចិបាកស្ស ឆាកាលសយ្យឃុឆត្តា ធា ឆាកាលចិប្យឃុឆត្តា ធា ចិបាឆកា កាយាធនរកិរិយាធឌ្ឍតស្ស, ឆាកាលសយ្យឃុត្តចិបាឆកា បឆតត្ត បដិសន្ធិធឆសត ក្ខប្បឌ្ឍយាតស្ស ទ្វបិធធរាទ្វបិធធរចិបាកស្សាបីតិ ព្ទឆយសំ ធត្យុត្តិ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍

ទ្វបិធធរចិបាឆកា សឆហត្យកកាយាធនរចិបាកស្ស ទ្វបិធធរាទ្វបិធធរចិបាកស្ស កាយាធនរកិរិយាធឌ្ឍតស្សាតិ ព្ទឆយសំ ធត្យុត្តិ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍ អទ្វបិធធរចិបាឆកា តិឆហត្យកកាយាធនរចិបាកស្ស អទ្វបិធធរចិបាកស្ស កាយាធនរកិរិយាធឌ្ឍតស្សាតិ តិណ្ណំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍ ឆលាកុត្តរចិបាឆកា តិឆហត្យកកាយាធនរចិបាកស្ស ទ្វបិធធរាទ្វបិធធរឆលាកុត្តរចិបាកស្សាតិ ធត្យុត្តិ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍

កាយាធនរកិរិយំ កាយាធនរកុសលាកុសលស្ស ធត្យុមកចិបាកស្ស ឆតត្យុមកកិរិយស្សាតិ តធត្តិ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍ ទ្វបិធធរកិរិយំ តិឆហត្យកកាយាធនរចិបាកស្ស ទ្វបិធធរចិបាកស្ស ទ្វបិធធរកិរិយស្សាតិ តិណ្ណំ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតិ៍ អទ្វបិធធរកិរិយំ តិឆហត្យកកាយាធនរចិបាកស្ស ទ្វបិធធរាទ្វបិធធរឆលាកុត្តរចិបាកស្ស អទ្វបិធធរកិរិយស្សាតិ បញ្ចត្តិ រាសីតំ អតត្តរបច្ចឆយា ឆហាតីតិ៍ ឲធឆយត្ត បច្ចយុប្បន្នតាបិ ចិញ្ញាតឆព្វា ចិតិន្ធឆយាតិ៍

អតត្តរបច្ចយតិឆ្ទៃសធណ្ណតា៍

៥៍ សយតត្តរបច្ចយតិឆ្ទៃសធណ្ណតា

៥៍ សយតត្តរបច្ចយតិឆ្ទៃឆសាបិ ព្ទយិតា សយាតកាតិឆកាធ៍ ព្ទឆយ បត ឆច្ច បច្ចយា យហាចិត្តារា, តស្មា សត្តចិត្តប្បត្តិធឆសត ឆតសំ ក្ខបបរិក្ខិត្តា ចិត្តាឆរា កឆហតឆព្វាតិ៍

សយតត្តរបច្ចយតិឆ្ទៃសធណ្ណតា៍

៩៍ សហឌាតបច្ចយតិឆ្ទៃសធណ្ណតា

៩៍ សហឌាតបច្ចយតិឆ្ទៃឆស អញ្ញាយញ្ញាត្តិ អឆញ្ញា អញ្ញាស្ស៍ ព្ទយិតា ឲឆតសំ ឆយ្យាតំ ឲកាក្ខឆលា បច្ចយកាធឆច្ចាធ បច្ចយុប្បន្នកាធច្ចា ឌីឆបតិ៍ ឌក្កត្តិក្ខឆលាតិ បញ្ចាឆធាកាកឆធ បដិសន្ធិក្ខឆលា៍ តស្មិញ្ញាលឆលា តាយទ្វបំ ឌក្កត្តិ ចិយ បក្ខត្តិ ចិយ បរឆលាកឆតា ព្ទយំ ឆលាកំ អាកត្តា បចិសត្តិ ចិយ ក្ខប្បឌ្ឍតិ, តស្មា ឆសា លឆលា "ឌក្កត្តិក្ខឆលា"តិ ទុច្ចតិ៍ ឲត្ត ធ ទ្វបត្តិ ហឆយធត្ថុយត្តឆយឆធ អធិឆប្បតំ៍ តត្យាតាយស្ស, តាយច្ចា តស្ស អញ្ញាយញ្ញា សហឌាតបច្ចយដ្ឋំ ឞរតិ៍ ចិត្តឆចតសិកាតិ បធត្តិយំ ធត្តាឆរា លត្តា៍ សហឌាតបច្ចឆយតាតិ ឲត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានទ្វបិ ចិត្តឆចតសិកាតំ បច្ចយដ្ឋំ ត ឞរត្តិ, តស្មា "អញ្ញាយញ្ញា"ត្តិ ត ទុត្តំ៍ តធា ក្ខបិតាទ្វបិ ក្យតាតំ៍ ទ្វបិឆតា ឆយ្យា អទ្វបីតំ ឆយ្យាតត្តិ ហឆយធត្ថុ ធត្យុត្តិ លត្តាតំ៍ កិញ្ចិ កាឆលតិ កិញ្ចិ កាឆល៍ សហឌាតបច្ចឆយតាតិ បដិសន្ធិ សត្តាយ ទុត្តំ៍ ត

ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩋᨿᩴ ᨸᨶ 'ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ'ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨨᩉᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩉᩥ ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᨿᩮᩣ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨮᨾᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩋᩁᩪᨸᨾᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩁᩪᨸᨾᩮᩅ, ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨶᩣᨾᩁᩪᨸᩴ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᩁᩪᨸᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩁᩪᨸᩴ; ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩁᩪᨸᨾᩮᩅ; ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩑᨠᩅᩥᨵᩮᩣᩅ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ, ᨠᩥᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ, ᩁᩪᨸᩴ ᩑᨠᩅᩥᨵᩴ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᩮᩣᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᨽᩅᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩁᩪᨸᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᨿᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨸᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᨧᨲᩩᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᨲᩩᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩔ ᩁᩪᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩮ ᩑᨠᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩑᨠᩔ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ, ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣ ᩏᨸᩣᨴᩣᩁᩪᨸᩔ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩁᩪᨸᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨲᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᩉᩣᩁᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩣᩁᩪᨸᩔ ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪗᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨲᩔᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴᩥᩈᩣᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨲᩥ ᨸᩩᨶ ᨶ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮ ᨸᨶ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩁᩪᨸᩔ, ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩩᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩁᩪᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩑᨠᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨲᩦᨱᩥ ᩑᨠᩔ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩁᩪᨸᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨲᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᩉᩣᩁᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩮᩅ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪘᪨ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪨ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᨨᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᨶ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩁᩪᨸᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨲᩥᩅᩥᨵᩣ ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩ, ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩪᨸᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥᩅᩥᨵᩣ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣᩅ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣᩅ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩑᨠᩅᩥᨵᩮᩣ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ, ᨠᩥᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ, ᩁᩪᨸᩴ ᩑᨠᩅᩥᨵᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩁᩪᨸᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᩁᩪᨸᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨸᩔᩣᨸᩥ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᨧᨲᩩᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩋᩁᩪᨸᩔᩮᩅ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᨲᩩᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩋᩁᩪᨸᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ᪨ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ចតុសមុដ្ឋានិករូបស្ស ច កម្មសមុដ្ឋានរូបេ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណំ, តីហិ ឯកស្ស, ទ្វេ ទ្វិន្នំ មហាភូតានំ, មហាភូតា ឧបាទារូបានំ, វត្ថុរូបំ បញ្ចវោការភវេ ចតុភូមកកុសលស្ស, អកុសលស្ស, ឋបេត្វា អារុប្បវិបាកញ្ច ទ្វេ បញ្ចវិញ្ញាណានិ ច សេសតេភូមកវិបាកស្ស, តេភូមកកិរិយស្សាតិ ឥមេសំ ចតុន្នំ ធម្មរាសីនំ និស្សយបច្ចយោ ហោតិ។ ចក្ខាយតនាទីនិ បញ្ច សសម្បយុត្តានំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ និស្សយបច្ចយោ ហោតិ។ ឧតុចិត្តាហារសមុដ្ឋានេសុ បន មហាភូតា មហាភូតានញ្ច ឧបាទារូបស្ស ច និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

និស្សយបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

៩. ឧបនិស្សយបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

៩. ឧបនិស្សយបច្ចយនិទ្ទេសេ បុរិមា បុរិមាតិ អនន្តរូបនិស្សយេ សមនន្តរាតីតា លព្ភន្តិ, អារម្មណូបនិស្សយបកតូបនិស្សយេសុ នានាវីថិវសេន បុរិមតរា។ តេ តយោបិ រាសយោ កុសលវសេន កុសលបទេ លព្ភន្តិ, កុសលេន បន អកុសលេ សមនន្តរាតីតា ន លព្ភន្តិ។ តេនេវ វុត្តំ – “អកុសលានំ ធម្មានំ កេសញ្ចិ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ។ ឥធាបិ– “កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ; អារម្មណូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ។ អារម្មណូបនិស្សយោ – ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ, តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ, បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ, តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ, តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ។ បកតូបនិស្សយោ – សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ, ទិដ្ឋិំ គណ្ហាតិ។ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ, ទិដ្ឋិំ គណ្ហាតិ។ សទ្ធា សីលំ សុតំ ចាគោ បញ្ញា រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មានស្ស ទិដ្ឋិយា បត្ថនាយ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឥមំ នយំ សន្ធាយ វុត្តំ។ កុសលេន អព្យាកតេ តយោបិ លព្ភន្តិ, តថា អកុសលេន អកុសលេ។

អកុសលេន បន កុសលេ សមនន្តរាតីតា ន លព្ភន្តិ។ តេន វុត្តំ – “កុសលានំ ធម្មានំ កេសញ្ចិ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។ ឥធាបិ ហិ – “អកុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ បកតូបនិស្សយោ – រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ, សីលំ សមាទិយតិ, ឧបោសថកម្មំ ករោតិ, ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ, មគ្គំ ឧប្បាទេតិ, អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ, សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ; ទោសំ មោហំ មានំ ទិដ្ឋិំ បត្ថនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ…បេ… សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ។ រាគោ ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ បត្ថនា សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាគស្ស បញ្ញាយ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ បាណំ ហន្ត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ ទានំ ទេតី”តិអាទិនា នយេន បញ្ហាវារេ អាគតំ បកតូបនិស្សយមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ អកុសលំ បន កុសលស្ស អារម្មណូបនិស្សយោ ន ហោតិ។ កស្មា? តំ គរុំ កត្វា តស្ស អប្បវត្តនតោតិ យថា អនន្តរូបនិស្សយោ, ឯវំ អារម្មណូបនិស្សយោបេត្ថ ន លព្ភតីតិ វេទិតព្វោ។ អកុសលេន អព្យាកតបទេ អារម្មណូបនិស្សយោវ ន លព្ភតិ។ ន ហិ អព្យាកតា ធម្មា អកុសលំ គរុំ ករោន្តិ ។ យស្មា បន អនន្តរតា លព្ភតិ, តស្មា ឯត្ថ “កេសញ្ចី”តិ ន វុត្តំ។ អព្យាកតេន បន អព្យាកតេ កុសលេ អកុសលេតិ តីសុ នយេសុ តយោបិ ឧបនិស្សយា លព្ភន្តេវ។ បុគ្គលោបិ

សេនាសនម្បីតិ ឋានំ ទ្វយំ បកតូបនិស្សយវសេន វុត្តំ។ ឋានញ្ហិទ្វយំ កុសលាកុសលបវត្តិយា ពលវបច្ចយោ ហោតិ។ បច្ចយភាវោ ចស្ស បនេត្ថ បរិយាយវសេន វេទិតព្វោតិ អយំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា។

អយំ បន ឧបនិស្សយបច្ចយោ នាម សទ្ធិំ ឯកច្ចាយ បញ្ញត្តិយា សព្វោបិ ចតុភូមកធម្មា។ វិភាគតោ បន អារម្មណូបនិស្សយាទិវសេន តិវិធោ ហោតិ។ តត្ថ អារម្មណូបនិស្សយោ អារម្មណាធិបតិនា និន្នានាករណោតិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ នានប្បការភេទតោ គហេតព្វោ។ អនន្តរូបនិស្សយោ អនន្តរបច្ចយេន និន្នានាករណោ, សោបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ នានប្បការភេទតោ វេទិតព្វោ។ បច្ចយុប្បន្នតោបិ តេសំ តត្ថ វុត្តនយេនេវ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។ បកតូបនិស្សយោ បន ជាតិវសេន កុសលាកុសលវិបាកកិរិយរូបភេទតោ បញ្ចវិធោ ហោតិ, កុសលាទីនំ បន ភូមិភេទតោ អនេកវិធោតិ ឯវំ តាវេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ ភិន្នេ បនេត្ថ តេភូមកកុសលោ ចតុភូមកស្សាបិ កុសលស្ស អកុសលស្ស វិបាកកិរិយស្សាតិ ចតុន្នំ រាសីនំ បកតូបនិស្សយោ ហោតិ។ លោកុត្តរោ អកុសលស្សេវ ន ហោតិ។ អយញ្ហិ អាចរិយេន “លោកុត្តរធម្មោ និព្ពត្តិតោ”តិ ឋបិតា បន នយេន អញ្ញេសំ អកុសលស្សាបិ ហោតិ។ យស្ស វា ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្សាបិ អនុត្តរេសុ វិមោក្ខេសុ បិហំ ឧបដ្ឋាបយតោ ឋបិតា នយេន ហោតិយេវ។ អកុសលោ សព្វេសម្បិ ចតុភូមកានំ ធម្មានំ បកតូបនិស្សយោ ហោតិ, តថា តេភូមកវិបាកោ។ លោកុត្តរវិបាកោ ហេដ្ឋិមានិ តីណិ ផលានិ អកុសលស្សេវ ន ហោន្តិ, ឧបរិដ្ឋិមំ កុសលស្សាបិ។ បុរិមនយេន បន អញ្ញេសំ វា យស្ស វា ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សន្តានេ សន្តោបិ លោកុត្តរវិបាកោ សន្តានំ កុសលាទីនំ អនុបច្ឆិន្នានំ បកតូបនិស្សយោ ហោតិ។ កិរិយសង្ខាតោបិ បកតូបនិស្សយោ ចតុភូមកានំ អកុសលាទិវន្តានំ ហោតិយេវ, តថា រូបសង្ខាតោ។ សយំ បន រូបំ ឋបេត្វា បដ្ឋានមហាបករណេ អាគតនយេន ឧបនិស្សយបច្ចយំ ន លភតិ, សុត្តន្តិកបរិយាយេន បន លភតីតិ វត្តុំ វដ្ដតិ។ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

ឧបនិស្សយបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១០។ បុរេជាតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១០។ បុរេជាតបច្ចយនិទ្ទេសេ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោតិ ឯត្ថ បុរេជាតំ នាម យស្ស បច្ចយោ ហោតិ, តតោ បុរិមតរំ ជាតំ ជាតិក្ខណំ អតិក្កមិត្វា ឋិតិក្ខណប្បត្តំ។ ចក្ខាយតនន្តិអាទិ វត្ថុបុរេជាតវសេន វុត្តំ។ រូបាយតនន្តិអាទិ អារម្មណបុរេជាតវសេន។ កិញ្ចិកាលេ បុរេជាតបច្ចយេនាតិ បវត្តិំ សន្ធាយ វុត្តំ។ កិញ្ចិកាលេ ន បុរេជាតបច្ចយេនាតិ បដិសន្ធិំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឯវំ សន្តេបិ បញ្ហាវារេ វត្ថារម្មណវសេន, យតោទ្វារេ វត្ថុវសេនេវាយំ បាឡិ អាគតា, បញ្ហាវារេ បន “អារម្មណបុរេជាតំ – សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្ខុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តី”តិ អាគតត្តា យតោទ្វារេបិ អារម្មណបុរេជាតំ លព្ភតេវ។ ឋានំ បន សាវសេសវសេន ទេសនា កតាតិ អយំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា។

អយំ បន បុរេជាតបច្ចយោ វត្ថុរូបវសេន ហោតិ។ តញ្ច ខោ ឧប្បាទក្ខណំ អតិក្កមិត្វា ឋិតិប្បត្តំ អដ្ឋារសវិធំ រូបរូបវសេន។ តំ សព្ពម្បិ វត្ថុបុរេជាតំ អារម្មណបុរេជាតន្តិ ទ្វិធា ឋិតំ។ តត្ថ ចក្ខាយតនំ...បេ... កាយាយតនំ វត្ថុរូបន្តិ ឥទំ វត្ថុបុរេជាតំ នាម។ សេសំ ឥមាយ បាឡិយា អាគតញ្ច អនាគតញ្ច វណ្ណា សទ្ទា គន្ធា រសា ចតស្សោ ធាតុយោ តីណិ ឥន្ទ្រិយានិ កពឡិង្ការោ អាហារោតិ ទ្វាទសវិធំ រូបំ អារម្មណបុរេជាតបច្ចយោ នាមាតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ កិន្តុ បនេត្ថ ចក្ខាយតនំ ទ្វិន្នំ ចក្ខុវិញ្ញាណានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, តថា ឥតរានិ ចត្តារិ សោតវិញ្ញាណាទីនំ។ វត្ថុរូបំ បន ឋបេត្វា ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណានិ ចត្តារោ ច អារុប្បវិបាកេ សេសានំ សព្ពេសម្បិ ចតុភូមកានំ កុសលាកុសលាព្យាកតានំ ចិត្តចេតសិកានំ បុរេជាតបច្ចយោ ហោតិ។ រូបាទីនិ បន បញ្ចារម្មណានិ ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណានញ្ច មនោធាតូនញ្ច ឯកន្តតោវ បុរេជាតបច្ចយា ហោន្តិ។ អដ្ឋារសវិធម្បិ បនេតំ រូបរូបំ កាមាវចរកុសលស្ស រូបាវចរតោ អភិញ្ញាកុសលស្ស អកុសលស្ស តទារម្មណការិនោ កាមាវចរវិបាកស្ស កាមាវចរកិរិយស្ស រូបាវចរតោ អភិញ្ញាកិរិយស្សាតិ ឥមេសំ ឆន្នំ រាសីនំ បុរេជាតបច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

បុរេជាតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១១។ បច្ឆាជាតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១១។ បច្ឆាជាតបច្ចយនិទ្ទេសេ បច្ឆាជាតាតិ យស្ស កាយស្ស បច្ចយា ហោន្តិ, តស្មិំ ឧប្បជ្ជិត្វា ឋិតេ ជាតា។ បុរេជាតស្សាតិ តេនេវ ឧប្បាទតោ បឋមតរំ ជាតស្ស ជាតិក្ខណំ អតិក្កមិត្វា ឋិតិប្បត្តស្ស។ ឥមស្ស កាយស្សាតិ ឥមស្ស ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកភូតោបាទារូបសង្ខាតស្ស កាយស្ស។ ឯត្ថ ច តិសមុដ្ឋានិកកាយោតិ អាហារសមុដ្ឋានស្ស អភាវតោ ព្រហ្មបារិសជ្ជាទីនំ កាយោ វេទិតព្វោ។ អយមេត្ថ បាឡិវណ្ណនា។ អយំ បន បច្ឆាជាតបច្ចយោ នាម សង្ខេបតោ ឋបេត្វា អារុប្បវិបាកេ អវសេសា ចតុភូមកា អរូបក្ខន្ធា។ សោ ជាតិវសេន កុសលាកុសលវិបាកកិរិយភេទេន ចតុធា ភិជ្ជតីតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ កិន្តុ បនេត្ថ បញ្ចវោការភវេ ឧប្បន្នំ ចតុភូមកកុសលញ្ច អកុសលញ្ច ឧប្បាទក្ខណំ អតិក្កមិត្វា ឋិតិប្បត្តស្ស ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិករូបកាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយោ ហោតិ។ វិបាកេបិ ឋបេត្វា បដិសន្ធិវិបាកំ អវសេសា កាមាវចររូបាវចរវិបាកា តស្សេវ ឯកន្តេន បច្ឆាជាតបច្ចយោ ហោតិ។ លោកុត្តរោបិ បញ្ចវោការេ ឧប្បន្នវិបាកោ តស្សេវ បច្ឆាជាតបច្ចយោ ហោតិ។ តេភូមកកិរិយាបិ បញ្ចវោការេ ឧប្បន្នាវ វុត្តប្បការស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

បញ្ហាខាចបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា។

១២។ អាសេសចតបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា

១២។ អាសេសចតបច្ចយតិទ្ទេសេ បុរិមា បុរិមាតិ សព្ពតេយសុ សយគត្តុទាតីតាច ទដ្ឋព្វា។ កស្មា បនេត្ថ អតន្តរបច្ចយេ ចិយ “បុរិមា បុរិមា កុសលា ឆន្ធា បច្ឆិយាត់ បច្ឆិយាត់ អព្យាកតាត់ ឆន្ធាត”ន្តិអាទិតា តយេត តិក្ខិត្តាតិពេហិ សទ្ធិំ តិទ្ទេសោ ត ពេតាតិ? អព្វតោ គតិ កាហាបេតុំ អសមត្ថតាយ។ តិក្ខិត្តាតិកា ហិ តិក្ខិត្តាតិកាត់ អរូបឆយ្ទាត់ អាសេសចតគុណេត បគុណពលចកាចំ សាឆយាកា អព្វតោ កុសលាទិកាចសង្ខាតំ គតិំ កាហាបេតុំ ត សក្កោន្តិ។ តស្មា តេហិ សទ្ធិំ តិទ្ទេសំ អកត្វា យេ យេសំ ចាសតាសង្ខាតេត អាសេសតេត បគុណតរពលចតរកាចចិសិដ្ឋំ អព្វតោ កុសលាទិកាចសង្ខាតំ គតិំ កាហាបេតុំ សក្កោន្តិ, តេសំ តេហិ សយាតជាតិកេហេច សទ្ធិំ តិទ្ទេសោ កតោតិ ចេទិតព្វោ។ អថ ចិបាកាព្យាកតំ កស្មា ត គហិតន្តិ? អាសេសតាកាខេត។ ចិបាកញ្ហិកម្មចសេត ចិបាកកាចប្បត្តំ កម្មបរិណាមិតំ ហុត្វា ចត្តតិ តិរុស្សាហំ ឌុព្វលត្តំ តំ អាសេសតគុណេត អព្វតោ សកាចំ កាហាបេត្វា បរិកាចេត្វា តេច អញ្ញំ ចិបាកំ ភ្ជប្បាទេតុំ សក្កោតិ, ត បុរិមចិបាកាតុកាចំ គហេត្វា ភ្ជប្បជ្ជិតុន្តិ។ កម្មចេកាត្តំ បត បតិតំ ចិយ ហុត្វា ភ្ជប្បជ្ជតីតិ សព្ពថាបិ ចិបាកេ អាសេសតំ តត្ថីតិ អាសេសតាកាខេត ចិបាកំ ត គហិតំ។ កុសលាកុសលកិរិយាតន្តុរំ ភ្ជប្បជ្ជមាតម្បិ ចេតំ កម្មបដិពទ្ធចុត្តិតាយ អាសេសតគុណំ ត លព្ឆតីតិ កុសលាទេយាបិស្ស អាសេសតបច្ចយោ ត ហោន្តិ។ អបិច តាតាជាតិកត្តាបេតេ ត ហោន្តិយេច។ ភូមិតោ បត អាសេយ្យមាតោ ចា តាតាជាតិកត្តំ តាម តត្ថិ។ តស្មា កាមាចចរកុសលកិរិយាមហគ្គតកុសលកិរិយាតម្បិ, សង្ខាទេយ្យមាត្វា អត្តុលេមកុសលំ តិព្ពាតាទេយ្យមាតស្ស គោត្រកុកុសលស្ស អាសេសតបច្ចយោ ហោតិយេចាតិ អយំ តាចេត្ថ បញ្ញព្ពចណ្ណតា។ អយំ បត អាសេសតបច្ចយោ ជាតិតោ តាច កុសលោ អកុសលោ កិរិយាព្យាកតោតិ តិធា ចិតោ។ តត្ថ កុសលោ ក្ខូមិតោ កាមាចចរោ ទូបាចចរោ អរូបាចចរោតិ តិចិធោ ហោតិ, អកុសលោ កាមាចចរោច កិរិយាព្យាកតោ កាមាចចរោ ទូបាចចរោ អរូបាចចរោតិ តិចិធោច, លោកុត្តរោ អាសេសតបច្ចយោ តាម តត្ថីតិ ចុត្តមេត្ថ តាតប្បការកេទតោ ចិញ្ញាតព្វោ ចិតិច្ឆយោ។

ចុត្តំ តិទ្ទេ បនេត្ថ កាមាចចរកុសលំ អត្តតោ អតន្តរស្ស កាមាចចរកុសលស្សេច។ យំ បនេត្ថ ញាណសម្បយុត្តំ, តំ អត្តតា សមាតចេទតស្ស ទូបាចចរកុសលស្ស អរូបាចចរកុសលស្ស លោកុត្តរកុសលស្សាតិ ចតុត្តំ ទាសីតំ អាសេសតបច្ចយោ ហោតិ។ ទូបាចចរកុសលំ បត ទូបាចចរកុសលស្សេច។ អរូបាចចរកុសលំ អរូបាចចរកុសលស្សេច។ អកុសលំ បត អកុសលស្សេច អាសេសតបច្ចយោ ហោតិ។ កិរិយតោ បត កាមាចចរកិរិយសង្ខាតោ តាច កាមាចចរកិរិយស្សេច។ យោ បនេត្ថ ញាណសម្បយុត្តោ, សោ អត្តតា សមាតចេទតស្ស ទូបាចចរកិរិយស្ស អរូបាចចរកិរិយស្សាតិ តិព្តំ ទាសីតំ អាសេសតបច្ចយោ ហោតិ។ ទូបាចចរកិរិយសង្ខាតោ បត ទូបាចចរកិរិយស្សេច, អរូបាចចរកិរិយសង្ខាតោ អរូបាចចរកិរិយស្សេច អាសេសតបច្ចយោ ហោតិ។ ចិបាកោ បត ឯកស្សាបិ ឯកស្សាបិ ចា កោចិ ចិបាកស្ស អាសេសតបច្ចយោ តត្ថីតិ ចុត្តមេត្ថ បច្ចយុប្បត្តតោបិ ចិញ្ញាតព្វោ ចិតិច្ឆយោតិ។

អាសេវនបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៦។ កម្មបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១៦។ កម្មបច្ចយនិទ្ទេសេ កម្មន្តិ ចេតនាកម្មមេវ។ កដត្តា ច រូបានន្តិ កម្មស្ស កដត្តា ឧប្បន្នរូបានំ។ កម្មបច្ចយេនាតិ អនេកានម្បិ កប្បកោដីនំ មត្ថកេ អត្តនោ ផលំ ឧប្បាទេតុំ សមត្ថេន នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេនាតិ អត្ថោ។ កុសលាកុសលញ្ហិ កម្មំ អត្តនោ បវត្តិក្ខណេ ផលំ ន ទេតិ។ យទិ ទទេយ្យ, យំ មនុស្សោ ទេវលោកូបគំ កុសលកម្មំ ករោតិ, តស្សានុភាវេន តស្មិំយេវ ខណេ ទេវោ ភវេយ្យ។ យស្មិំ បន ខណេ តំ កតំ, តតោ អញ្ញស្មិំ ខណេ អចិន្តេយ្យានម្បិ កេវលំ កដត្តាយេវ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបរេ វា បរិយាយេ អវសេសបច្ចយសមាយោគេ សតិ ផលំ ឧប្បាទេតិ និរុទ្ធាបិ បុរិមសិប្បាទិកិរិយា វិយ កាលន្តរេ បច្ឆិមសិប្បាទិកិរិយាយ។ តស្មា នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេនាតិ វុត្តំ។ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានន្តិ យា កាចិ ចេតនា អត្តនា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ។ តំសមុដ្ឋានានន្តិ ឋបិតា បដិសន្ធិក្ខណេ កដត្តារូបានម្បិ គណ្ហាតិ។ កម្មបច្ចយេនាតិ ឥទំ សហជាតចេតនំ សន្ធាយ វុត្តំ។ កុសលាទីសុ ហិ យា កាចិ សហជាតចេតនា សេសធម្មានំ ចិត្តបយោគសង្ខាតេន កិរិយាភាវេន ឧបការិកា ហោតិ។ តស្មា សហជាតកម្មបច្ចយេនាតិ វុត្តំ។ អយំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា។

អយំ បន កម្មបច្ចយោ អត្ថតោ ចតុភូមិកចេតនាមត្តមេវ។ សោ ហិ ជាតិភេទតោ កុសលោ អកុសលោ វិបាកោ កិរិយាតិ ចតុធា ភិជ្ជតិ។ តត្ថ កុសលោ ភូមិតោ កាមាវចរាទិភេទេន ចតុធា ភិជ្ជតិ។ អកុសលោ ឯកធាវ វិបាកោ ចតុធា, កិរិយា តិធាវាតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

១៦។ ឥទានិ បនេត្ថ សហជាតា កាមាវចរកុសលចេតនា បញ្ចវោការេ អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច, ចតុវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកម្មបច្ចយោ ហោតិ។ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធា បន អត្តនោ វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ សា ច ខោ បញ្ចវោការេយេវ, ន អញ្ញត្ថ។ សហជាតា រូបាវចរកុសលចេតនា អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានញ្ច ឯកន្តេនេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធា បន អត្តនោ វិបាកានញ្ចេវ កដត្តារូបានញ្ច នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ អរូបាវចរា បន លោកុត្តរា ច សហជាតា កុសលចេតនា បញ្ចវោការេ អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានញ្ច, ចតុវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធា បនេសា ទុវិធាបិ អត្តនោ អត្តនោ វិបាកក្ខន្ធានញ្ញេវ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ សហជាតា អកុសលចេតនា បញ្ចវោការេ អត្តនា សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានញ្ច, ចតុវោការេ អរូបក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធា បន វិបាកក្ខន្ធានញ្ចេវ កដត្តារូបានញ្ច នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។

កាមាវចររូបាវចរតោ វិបាកចេតនា អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានំ បវត្តេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានំ, បដិសន្ធិយំ កដត្តារូបានញ្ច

សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ អរូបាវចរវិបាកចេតនា អត្តនា សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ លោកុត្តរវិបាកចេតនា បញ្ចវោការេ អត្តនា សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច, ចតុវោការេ អរូបេស្វេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ តេភូមិកា កិរិយចេតនា បញ្ចវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ យា បនេត្ថ អារុប្បេ ឧប្បជ្ជតិ, សា អរូបក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកម្មបច្ចយេន បច្ចយោតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោតិ។

កម្មបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៣. វិបាកបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១៣. វិបាកបច្ចយនិទ្ទេសេ វិបាកា ចត្តារោ ខន្ធាតិ យស្មា កម្មសមុដ្ឋានាបិ រូបា វិបាកា ន ហោន្តិ, តស្មា “វិបាកា”តិ វត្វា “ចត្តារោ ខន្ធា”តិ វុត្តំ។ ឯវំ អយំ បិណ្ឌត្ថ អរូបក្ខន្ធានញ្ញេវ វិបាកបច្ចយភាវេន អាគតា។ បញ្ហាវារេ បន “វិបាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិបាកបច្ចយេន បច្ចយោ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ វិបាកបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ អាគតត្តា ចិត្តសមុដ្ឋានកម្មសមុដ្ឋានរូបានម្បិ វិបាកបច្ចយោ លព្ភតិ។ ឥធ បន សាវសេសវសេន ទេសនា កតាតិ អយំ តាវេត្ថ បិណ្ឌត្ថវណ្ណនា។ អយំ បន វិបាកបច្ចយោ វិបាកភាវេន ជាតិតោ ឯកវិធោ, ភូមិភេទតោ កាមាវចរាទិវសេន ចតុធា ភិជ្ជតីតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ កិន្តុ បនេត្ថ កាមាវចររូបាវចរវិបាកោ អត្តនា សម្បយុត្តក្ខន្ធានំ បវត្តេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានំ បដិសន្ធិយំ កដត្តារូបានញ្ច វិបាកបច្ចយោ ហោតិ។ អរូបាវចរវិបាកោ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ។ លោកុត្តរវិបាកោ បញ្ចវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច, ចតុវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ វិបាកបច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោតិ។

វិបាកបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៤. អាហារបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១៤. អាហារបច្ចយនិទ្ទេសេ កពឡីការោ អាហារោតិ ចតុសន្តតិសមុដ្ឋានេ រូបេ ឱជា អាហារោ នាម។ សោ បន យស្មា កពឡំ កត្វា អជ្ឈោហរិយមានោ អាហារកិច្ចំ ករោតិ, ន ពហិ ឋិតោ, តស្មា អាហារោតិ អវត្វា “កពឡីការោ អាហារោ”តិ វុត្តំ។ កពឡំ កត្វា អជ្ឈោហរិតព្ពវត្ថុកត្តា វា កពឡីការោតិ នាមមេតំ តស្ស។ អរូបិនោ អាហារាតិ ផស្សចេតនាវិញ្ញាណាហារា។

តំសមុដ្ឋានានន្តិ ឥធាបិ កម្មសមុដ្ឋានានិ គហិតានេវ។ វុត្តញ្ហេតំ បញ្ហាវារេ – បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ អយំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា។

អយំ បន អាហារបច្ចយោ សរូបតោ កពឡីការោ អាហារោ, ផស្សោ, ចេតនា, វិញ្ញាណន្តិ ចត្តារោវ ធម្មា ហោន្តិ។ តត្ថ ឋបេត្វា កពឡីការាហារំ សេសា តយោ អរូបាហារា ជាតិភេទេន កុសលាកុសលវិបាកកិរិយភេទតោ ចតុធា ភិជ្ជន្តិ។ បុន ភូមិភេទេន កុសលា ចតុធា, អកុសលា ឯកធា, វិបាកា ចតុធា, កិរិយា តិធាតិ ឯវំ អនេកធា ភិជ្ជន្តិ។ កពឡីការាហារោ បន ជាតិតោ អព្យាកតោ, ភូមិតោ កាមាវចរោវាតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ ភិន្នេ បនេត្ថ ចតុភូមកាបិ តយោ កុសលាហារា បញ្ចវោការេ អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច អាហារបច្ចយេន បច្ចយា, ឋបេត្វា បន រូបិវចរ៌ អវសេសា អារុប្បេ សម្បយុត្តធម្មានញ្ញេវ អាហារបច្ចយេន បច្ចយា។ អកុសលាហារេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ចតុភូមកវិបាកាហារា បន សព្វត្ថ សម្បយុត្តកានំ អាហារបច្ចយា ហោន្តិ។ កាមាវចររូបាវចរវិបាកា បនេត្ថ បញ្ចវោការេ ឧប្បជ្ជមានា បវត្តេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស បដិសន្ធិយំ កដត្តារូបស្សាបិ អាហារបច្ចយា ហោន្តិ។ លោកុត្តរា បន ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្សេវ, អារុប្បេ ឧប្បន្នា រូបស្ស បច្ចយា ន ហោន្តិ។ តេភូមកាបិ តយោ កិរិយាហារា បញ្ចវោការេ សម្បយុត្តធម្មានញ្ចេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច, កាមាវចរារូបាវចរា បន អារុប្បេ សម្បយុត្តធម្មានញ្ញេវ អាហារបច្ចយេន បច្ចយា។ ចតុសន្តតិសមុដ្ឋានោ កពឡីការាហារោ កិញ្ចាបិ “ឥមស្ស កាយស្សា”តិ អវិសេសតោ វុត្តោ, វិសេសតោ បនាយមេត្ថ អាហារសមុដ្ឋានរូបស្ស ជនកោ ចេវ អនុបាលកោ ច ហុត្វា អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ, សេសតិសន្តតិសមុដ្ឋានស្ស អនុបាលកោវ ហុត្វា អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោតិ។

អាហារបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៩។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១៩។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយនិទ្ទេសេ ចក្ខុន្ទ្រិយន្តិ ចក្ខុសង្ខាតំ ឥន្ទ្រិយំ។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេនាតិ សយំ បុរេជាតោ ហុត្វា អរូបធម្មានំ ឧប្បាទតោ បដ្ឋាយ យាវ ភង្គា ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ សោតិន្ទ្រិយាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អរូបិនោ ឥន្ទ្រិយាតិ ឯត្ថ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយម្បិ សង្គហិតំ។ តំសមុដ្ឋានានន្តិ ឯត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ កដត្តារូបម្បិ សង្គហិតំ។ វុត្តញ្ហេតំ បញ្ហាវារេ – បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោតិ។ ឯវំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា វេទិតព្ពា។

អយំ បត ឥក្ក្រិយបច្ចយោ ឥក្តិក្ក្រិយបុរិសិក្ក្រិយចឌ្ឍាត់ សយចឹសតិយា ឥក្ក្រិយាត់ ចរេសត ជិតោ៉ ឥក្តិក្ក្រិយបុរិសិក្ក្រិយាតិ ហិ កិច្ចាបិ ឥក្តិលិក្ក្របុរិសលិក្កាឌីត់ ពីឌក្សតាតិ, ពលលិឌិការេល បត ចិឌ្ឍយាតេសុបិ តោសុ ឥក្តិលិក្ក្របុរិសលិក្កាឌីត់ អភាចា តាតិ រេតច តោសំ, ត អត្ថោាសំ ឥក្ក្រិយបច្ចយតំ ឋរត្តិ៉ ឥក្ក្រិយបច្ចយោ ហិ អត្តរេភា ចិឌ្ឍយាតក្លរេលា អចិតិក្សុត្តឆយ្ខាត់ ឥក្ក្រិយបច្ចយតំ អឋរត្តោ តាយ តត្វិ, តន្វ្ខា តាតិ ឥក្ក្រិយបច្ចយា ត ហោត្តិ៉ យេសំ បរេតតាតិ ពីឌក្សតាតិ, តោសំ តាតិ សុត្តត្តិកបរិយារេយត បកត្សបតិស្សយកាចំ កឌត្តិ៉ ឥកតិ ឥក្ក្រិយបច្ចយោ សយចឹសតិយា ឥក្ក្រិយាត់ ចរេសត ជិតោតិ ចេឌិតត្ថោ៉ សោ ឌាតិតោ ក្សលិក្សលចិបិកកិរិយទ្វេបចរេសត បច្ចាឆា កិឌ្ឍតិ៉ តត្វ ក្សលោលិ ក្សមិចរេសត ចត្សឆា, អក្សលោលិ កាយាចចរោច ចិបិរេកា ចត្សឆាច កិរិយាសក្លារេតា តិឆា, ទ្វេបំ កាយាចចរេយចាតិ ៩ចំ អរេតកឆា កិឌ្ឍតីតិ ៩ចំ តារេចត្វ ភាតប្យការេកឌតោ ចិត្ថោតត្ថោ ចិតិច្ចយោ៉

៩ចំ កិរេត្ត បរេតត្វ ចត្សក្សយរេកាបិ ក្សលលិក្ក្រិយបច្ចយោ បច្ចារេចាការេរ សយ្យយុត្តឆយ្ខាតរេច្ចាច ចិត្តសមុដ្ឋាតទ្វេបស្ស ច ឥក្ក្រិយបច្ចយេត បច្ចយោ, តឆា អក្សលោលិ៉ ឌរេបត្វា បត ទ្វេបិចចរក្សលំ អចរេសសា ក្សលិក្សលិ អារុប្យេ សយ្យយុត្តឆយ្ខាតរេត្ថោច ឥក្ក្រិយបច្ចយេត បច្ចយោ៉ ចត្សក្សយរេកា ចិបិកិក្ក្រិយបច្ចយោ ៩ករេត្តរេតច សយ្យយុត្តកាត់ ឥក្ក្រិយបច្ចយេត បច្ចយោ៉ កាយាចចរទ្វេបិចចរា បរេតត្វ បច្ចារេចាការេរ ក្លប្យឌ្ឍតោ បចរេត្ត ចិត្តសមុដ្ឋាតទ្វេបស្ស, បដិសត្ថិយំ កឌត្តាទ្វេបស្សាបិ ឥក្ក្រិយបច្ចយេត បច្ចយា ហោត្តិ៉ លោក្សត្តរា ចិត្តសមុដ្ឋាតទ្វេបស្សេច៉ អារុប្យេ ក្លប្យត្តា លោក្សត្តរចិបិកា ឥក្ក្រិយា ទ្វេបស្ស បច្ចយា ត ហោត្តិ៉ តោក្សយកា កិរិយិក្ក្រិយា បច្ចារេចាការេរ សយ្យយុត្តឆយ្ខាតរេច្ចាច ចិត្តសមុដ្ឋាតទ្វេបស្ស ច, កាយាចចរាទ្វេបិចចរា បត អារុប្យេ សយ្យយុត្តឆយ្ខាតរេត្ថោច ឥក្ក្រិយបច្ចយតំ ឋរត្តិ៉ ចក្ខុក្ក្រិយាឌិចរេសត លត្ថិរេឆ ទ្វេបិក្ក្រិយេ ចក្ខុក្ក្រិយំ ក្សលិក្សលចិបិកតោ សយ្យយុត្តឆយ្ខាត់ ក្វិត្តំ ចក្ខុចិត្ថោណាត់, សោតិក្ក្រិយាឌីតិ តឆាចិឆាតរេត្ថោច សោតចិត្ថោណាឌីត់, ទ្វេបឌីចិតិក្ក្រិយំ អត្តភា សហឌាតទ្វេបិត់ ចិតិក្លរេលា ឥក្ក្រិយបច្ចយេត បច្ចយោ៉ សហឌាតបច្ចយតា បត តស្ស តត្វីតិ ៩ចរេយត្វ បច្ចយុប្បត្តរេតាបិ ចិត្ថោតត្ថោ ចិតិច្ចយោតិ៉

ឥក្ក្រិយបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា៉

១លិ៉ ឈាតបច្ចយតិទ្ទេសចណ្ណតា

១លិ៉ ឈាតបច្ចយតិទ្ទេរេស ឈាតក្កាតីតិ ក្វិបច្ចាចិត្ថោណាចរេឌ្ឍសុ រេសសចិរេត្តសុ ក្លប្យត្តាតិ ចិតក្កចិចារបីតិរេសាយតស្សរេទាយតស្សរេបក្លាចិរេត្តកក្កតាសក្លាតាតិ សត្ត អក្កាតិ៉ បច្ចាត្តំ បត ចិត្ថោណាកាយាត់ អភិតិបិតយត្តត្តា តោសុ ចិឌ្ឍយាតាតិបិ ក្លរេបក្លាសុលក្សក្លាតិ ក្លបតិក្លាភាការេស្ស អភាចរេតា ឈាតក្កាតីតិ ត ក្លឌ្ឍជិតិ៉ តត្វ បត្ថិតត្វា បត រេសសារេហត្សរេកសុបិ ឈាតក្កំ ត ក្លឌ្ឍឌរេយច៉ តំសមុដ្ឋាតាតត្តិ ឥកឆាបិ កឌត្តាទ្វេបំ សក្កហិតត្តិ ចេឌិតត្ថំ៉ ចុត្តរេញ្ញាតំ បញ្ញារេចារេរ – “បដិសត្ថិក្លរេលា ចិបិកាញ្យាកតាតិ ឈាតក្កាតិ សយ្យយុត្តកាត់ លត្តាត់ កឌត្តា ច ទ្វេបិត់ ឈាតបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ៉ អយំ តារេចត្វ បិញ្ឥកចណ្ណតា៉ អយំ បត ឈាតបច្ចយោ សត្តត្តំ ឈាតក្កាត់ ចរេសត ជិតោតាបិ ឌាតិរេភឌតោ ក្សលិក្សលចិបិកកិរិយចរេសត ចត្សឆា កិឌ្ឍតិ, បុត ក្សមិចរេសត ចត្សឆា; ៩កឆា, ចត្សឆា, តិឆាតិ ក្វាឌសឆា កិឌ្ឍតីតិ ៩ចរេយត្វ ភាតប្យការេកឌតោ ចិត្ថោតត្ថោ ចិតិច្ចយោ៉

ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩴ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨫᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩅᩥᨸᩣᨠᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᨿᨳᩣ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩮ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᨳᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᨸᨶ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔᨸᩥ ᨫᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩥᩁᩥᨿᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨫᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨫᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪘᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪘᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᨩ᩠ᨩᩮᩈᩩ ᩈᩮᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣᨩᩦᩅᩣ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ, ᩈᨲᩥ, ᩈᨾᩣᨵᩥ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᨧᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣᨩᩦᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨸᨶ ᩉᩮᨲᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨿᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨭᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩴᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨵᩣᨸᩥ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨸᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩮ – "ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᩥᨸᩣᨠᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨶᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩁᩪᨸᩣᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨮᩥᨲᩮᩣᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲᩩᨵᩣ, ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨴᩥᨽᩪᨾᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨵᩣ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨸᩔ ᨧ, ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩴ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨫᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪑᪙᪨ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪨ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨸᩣᩊᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᩅ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ᪨ ᨸᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈ ᨩᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᩴ, ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨵᩣ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᩮᩈᩩᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ, ᨲᨿᩮᩣ ᩑᨠᩔ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ

សម្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ អកុសលវិបាកកិរិយក្ខន្ធេសុបិ ឯសេវ នយោតិ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

សម្បយុត្តបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១០. វិប្បយុត្តបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១០. វិប្បយុត្តបច្ចយនិទ្ទេសេ រូបិនោ ធម្មា អរូបីនន្តិ ឥទំ តាវ ហទយវត្ថុតោ ចេវ បញ្ចិន្ទ្រិយាទីនញ្ច វសេន វេទិតព្វំ។ រូបធម្មេសុ ហិ ឯតេយេវ ឆ កោដ្ឋាសា អរូបក្ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយា ហោន្តិ។ រូបាយតនាទយោ បន អារម្មណធម្មា កិញ្ចាបិ វិប្បយុត្តធម្មា, វិប្បយុត្តបច្ចយា បន ន ហោន្តិ។ កិំ ការណា? សម្បយោគាសង្កាយ អភាវតោ។ អរូបិនោ ហិ ខន្ធា ចក្ខាទីនិ វត្ថូនិ អព្ភន្តរតោ និក្ខមន្តា វិយ ឧប្បជ្ជន្តិ។ តត្ថ អាសង្កា ហោតិ – “កិំ នុ ខោ ឯតេ ឯតេហិ សម្បយុត្តា, ឧទាហុ វិប្បយុត្តា”តិ។ អារម្មណធម្មា បន វត្ថុនិស្សយេន ឧប្បជ្ជមានានំ អារម្មណមត្តា ហោន្តីតិ នត្ថិ តេសុ សម្បយោគាសង្កា។ ឥតិ សម្បយោគាសង្កាយ អភាវតោ ន តេ វិប្បយុត្តបច្ចយា។ ហទយវត្ថាទីសុ ឯវ បនាយំ វិប្បយុត្តបច្ចយតា វេទិតព្វា។ វុត្តម្បិ ចេតំ បញ្ហាវារេ – វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ វត្ថុ អកុសលានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ សោត... ឃាន... ជិវ្ហា... កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ វត្ថុ វិបាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោតិ។

អរូបិនោ ធម្មា រូបីនន្តិ ឥទំ បន ចតុន្នំ ខន្ធានំ វសេន វេទិតព្វំ។ អរូបធម្មេសុ ហិ ចត្តារោ ខន្ធាវ សហជាតបុរេជាតានំ រូបធម្មានំ វិប្បយុត្តបច្ចយា ហោន្តិ, និព្វានំ បន អរូបម្បិ សមានំ រូបស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយោ ន ហោតិ។ “ចតូហិ សម្បយោគោ ចតូហិ វិប្បយោគោ”តិ ហិ វុត្តំ។ ឥតិ ចតុន្នំ អរូបក្ខន្ធានំយេវ វិប្បយុត្តបច្ចយតា វេទិតព្វា។ វុត្តម្បិ ចេតំ បញ្ហាវារេ – សហជាតា កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ បច្ឆាជាតា កុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ, ខន្ធា វត្ថុស្សាតិ។ ឯវំ តាវេត្ថ បាឡិវណ្ណនា វេទិតព្វា។

អយំ បន វិប្បយុត្តបច្ចយោ នាម សង្ខេបតោ បញ្ចវោការភវេ វត្តមានា រូបារូបធម្មា។ តេសុ រូបំ វត្ថុតោ ចក្ខាទីនំ វសេន ឆព្វិធំ, អរូបំ បញ្ចវោការភវេ ឧប្បន្នកុសលាកុសលវិបាកកិរិយវសេន ចតុព្វិធំ។ តស្ស ភូមិតោ កាមាវចរាទិវសេន ចតុធា, ឯកធា, ទ្វិធា, តិធាតិ ឯកវីសធា ភេទោ ហោតិ។ អារុប្បវិបាកញ្ហិ វិប្បយុត្តបច្ចយោ ន ហោតីតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ ភិន្នេ បនេត្ថ បញ្ចវោការភវេ ឧប្បន្នំ ចតុក្ខន្ធកម្បិ កុសលំ អកុសលញ្ច អត្តនា សមុដ្ឋាបិតចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស

ສຫຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ. ອຸປ຺ປາທກ຺ຂຓໍ ປນ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຐິຕິກ຺ຂຓໍ ປຕ຺ຕສ຺ສ ປຸເຣຊາຕສ຺ສ ຈຕຸສມຸຏ຺ຐານິກຕິສມຸຏ຺ຐານິກຣູປກາຍສ຺ສ ປຈ຺ຉາຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ຕິສມຸຏ຺ຐານິກກາໂຍຕິ ອາຫາຣສມຸຏ຺ຐານສ຺ສ ອພາວໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສຊ຺ຊາທີນໍ ກາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ກາມາວຈຣຣູປາວຈຣວິປາກໍ ປນ ປວຕ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປສ຺ສ, ປຏິສນ຺ຘິຍໍ ກຏັຕ຺ຕາຣູປສ຺ສ ຈ ສຫຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ. ໂລກຸຕ຺ຕຣວິປາກໍ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປເສ຺ສວ. ຕິວິທມ຺ປິ ປເນຕໍ ປຸເຣຊາຕສ຺ສ ຈຕຸສມຸຏ຺ຐານິກຕິສມຸຏ຺ຐານິກກາຍສ຺ສ ປຈ຺ຉາຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ. ເຕພູມກມ຺ປິ ກິຣິຍໍ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານສ຺ສ ສຫຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ, ປຸເຣຊາຕສ຺ສ ຈຕຸສມຸຏ຺ຐານິກຕິສມຸຏ຺ຐານິກກາຍສ຺ສ ປຈ຺ຉາຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ. ເສສາ ເອເຕສຸ ປນ ຣູເປສຸ ວຕ຺ຖຸຣູປໍ ປຏິສນ຺ຘິກ຺ຂເຓ ກາມາວຈຣຣູປາວຈຣວິປາການໍ ສຫຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ, ປວຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານານໍ ຈຕຸພູມກກຸສລານໍ ອກຸສລານໍ ທ຺ວິປຎ຺ຈວິຎ຺ຎາຓວຊ຺ຊານໍ ເຕພູມກວິປາການໍ ເຕພູມກກິຣິຍານຎ຺ຈ ປຸເຣຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ. ຈກ຺ຂາຍຕນາທີນິ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓາທີນໍ ປຸເຣຊາຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນໂຕປິ ວິຎ຺ຎາຕພ຺ໂພ ວິນິຈ຺ຉໂຍຕິ.

ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ.

໒໑. ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໒໑. ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍນິທ຺ເທເສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຂນ຺ຘາຕິອາທີຫິ ສຫຊາຕວເສນ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍ ນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ. ຈກ຺ຂາຍຕນນ຺ຕິອາທີຫິ ປຸເຣຊາຕວເສນ. ຍໍ ຣູປໍ ນິສ຺ສາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ສຫຊາຕປຸເຣຊາຕວເສນ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍ ນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ. ເອວໍ ປາຬິຍໍ ສຫຊາຕປຸເຣຊາຕາເນວ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍໍ ວເສນ ອາຄຕາ. ປຎ຺ຫາວາເຣ ປນ ສຫຊາຕໍ, ປຸເຣຊາຕໍ, ປຈ຺ຉາຊາຕໍ, ອາຫາໂຣ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍນ຺ຕິ ອິເມສໍ ວເສນ ອາຄຕຕ຺ຕາ ປຈ຺ຉາຊາຕອາຫາຣິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນາປິ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍ ລພ຺ພຕິ. ອິທ ປນ ສາວເສສວເສນ ເທສນາ ກຕາຕິ ອຍໍ ຕາເວຕ຺ຖ ປາຬິວຓ຺ຓນາ.

ອຍໍ ປນ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍ ນາມ ທຸວິໂທ – ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໂຕ, ນ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໂຕ. ຕຕ຺ຖ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຕິວິທໍ – ອຣູປໍ ອຣູເປນ, ຣູປໍ ຣູເປນ, ຣູປາຣູປໍ ຣູປາຣູເປນ. “ຈຕ຺ຕາໂຣ ຂນ຺ຘາ ອຣູປິໂນ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ຫິ ສພ຺ພຈິຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ອຣູປໍ ອຣູເປນ ວຸຕ຺ຕໍ. “ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາພູຕາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ສພ຺ພສນ຺ຕຕິວເສນ ຣູປໍ ຣູເປນ. “ໂອກ຺ກນ຺ຕິກ຺ຂເຓ ນາມຣູປ”ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຏິສນ຺ຘິກ຺ຂຓວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ ຈ ວເສນ ຣູປາຣູປໍ ຣູປາຣູເປນ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎມ຺ປິ ຕິວິທໍ – “ອຣູປໍ ຣູປສ຺ສ, ຣູປໍ ຣູປສ຺ສ, ຣູປໍ ອຣູປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ທມ຺ມາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ຫິ ປຈ຺ຈາກາຣວເສນ ອຣູປໍ ຣູປສ຺ສ ວຸຕ຺ຕໍ. “ມຫາພູຕາ ອຸປາທາຣູປານ”ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສພ຺ພສນ຺ຕຕິວເສນ ຣູປໍ ຣູປສ຺ສ. “ຈກ຺ຂາຍຕນໍ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓທາຕຸຍາ”ຕິອາທີສຸ ປວຕ຺ຕິວເສນ ຣູປໍ ອຣູປສ຺ສ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ອປິເຈສ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈໂຍ ນາມ ສເງ຺ຂປໂຕ ລກ຺ຂຓປ຺ປຕ຺ຕິ ນາເມນ ຣູເປນ, ຈຕ຺ຕາຍາກາ ປຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາທິປິ ວຕ຺ຕໍ ວທນ຺ຕິ. ໂສ ຊາຕິເພທໂຕ ກຸສລາກຸສລວິປາກກິຣິຍຣູປວເສນ ປຎ຺ຈທາ ພິຊ຺ຊຕິ. ຕຕ຺ຖ ກຸສໂລ ສຫຊາຕປຈ຺ຉາຊາຕວເສນ ທຸວິໂທ ໂຫຕິ, ຕຖາ ອກຸສໂລ ວິປາກກິຣິຍສພ຺ໂພ ຈ. ເຕສຸ ກຸສໂລ ກາມາວຈຣາທິເພເທນ ຈຕຸທ຺ທາ ພິຊ຺ຊຕິ, ອກຸສໂລ ກາມາວຈໂຣວ. ວິປາໂກ ຈຕຸພູມໂກ,

កិរិយាសន្តានតោ ហិក្ខយកោ។ រូបសន្តានតោ អត្ថិបច្ចយោ កាមាវចរោ ច។ សោ បន សហជាតបុរេជាតភេទេន ទុវិធោ។ តត្ថ បញ្ច វត្ថូនិ អារម្មណានិ ច បុរេជាតានេវ, ហទយវត្ថុ សហជាតំ វា ហោតិ បុរេជាតំ វា។ បញ្ហាចារេ បន អាកតោ អាហារោ ឥន្ទ្រិយញ្ច សហជាតាទិភេទំ ន លភតីតិ ឯវមេត្ថ នានប្បការភេទតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯវំ កិន្តេ បនេត្ថ ចតុក្ខន្ធកុសលេបិ សហជាតតោ អត្ថិបច្ចយោ បញ្ហាចារេ “ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធាន”ន្តិអាទិនា នយេន អញ្ញមញ្ញំ ខន្ធានញ្ញេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច ឋបេត្វា បន រូបាវចរកុសលំ អវសេសា អារុប្បេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតកុសលោ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ ចតុក្ខយកោ បនេស បញ្ហាចារេ ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតតោ កុសលោ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ អកុសលេបិ ឯសេវ នយោ។ សោបិ ហិ បញ្ហាចារេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច, ចតុវោការេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតាកុសលោ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ បញ្ចវោការេ ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតាកុសលោ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។

វិបាកតោ បន កាមាវចររូបាវចរោ អត្ថិបច្ចយោ និយមេនេវ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធានញ្ញេវ កដត្តារូបស្ស ច សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ បវត្តេ បន សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ, ឋិតិប្បត្តស្ស ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ អរូបាវចរវិបាកោ បន អារុប្បេ ឧប្បន្នលោកុត្តរវិបាកោ ច អត្តនា សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ បញ្ចវោការេ លោកុត្តរវិបាកោ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ, ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ កិរិយតោ រូបាវចរោ អត្ថិបច្ចយោ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ, ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ។ កាមាវចរារូបាវចរោ បន អារុប្បេ សម្បយុត្តក្ខន្ធានញ្ញេវ, បញ្ចវោការេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្សាបិ សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ, ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកកាយស្ស បច្ឆាជាតត្ថិ បច្ចយេន បច្ចយោ។

រូបសន្តានតោ បន អត្ថិបច្ចយោ សហជាតតោ, បុរេជាតតោ, អាហារតោ, ឥន្ទ្រិយន្តិ ចតុព្វិធោ។ តត្ថ សហជាតរូបត្ថិបច្ចយោ ចតុសមុដ្ឋានភេទេន ចតុធា ឋិតោ។ តត្ថ កម្មសមុដ្ឋានតោ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ, តីណិ ឯកស្ស, ទ្វេ ទ្វិន្នំ, មហាភូតា ឧបាទារូបានន្តិ ឯវំ សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុរូបំ កាមាវចររូបាវចរវិបាកក្ខន្ធានំ សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ តេសម្បិ តិសមុដ្ឋានិករូបំ ឯកំ មហាភូតំ តិណ្ណន្នំ មហាភូតានំ, តីណិ ឯកស្ស, ទ្វេ ទ្វិន្នំ, មហាភូតា ឧបាទារូបានន្តិ ឯវំ សហជាតត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ បុរេជាតត្ថិបច្ចយោ បន វត្ថុបុរេជាតអារម្មណបុរេជាតភេទេន ទុវិធោ ហោតិ។ សោ ទុវិធោបិ ហេដ្ឋា បុរេជាតបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ យោជេត្វា គហេតព្វោ។ អាហារត្ថិបច្ចយោបិ ហេដ្ឋា កពឡីការាហារបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ យោជេត្វា គហេតព្វោ។ កេវលំ បនេស អត្តនោ អនិរុទ្ធក្ខណេ បច្ចយភាវេន អត្ថិបច្ចយោតិ វុត្តោ។ រូបជីវិតិន្ទ្រិយម្បិ ហេដ្ឋា ឥន្ទ្រិយបច្ចយេ រូបជីវិតិន្ទ្រិយយោជនាយំ វុត្តនយេនេវ យោជេតព្វំ។ កេវលំ បនេតម្បិ អត្តនោ

អនិរុទ្ធក្ខណេហេវ បច្ចយភាវេន អត្ថិបច្ចយោតិ វុត្តំ ឯវមេត្ថ បច្ចយុប្បន្នតាបិ វិញ្ញាតព្ពា វិនិច្ឆយោតិ។

អត្ថិបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១១. នត្ថិបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១១. នត្ថិបច្ចយនិទ្ទេសេ សមនន្តរនិរុទ្ធាតិ អនន្តរេន ចិត្តុប្បាទេន អន្តរិកា ហុត្វា សមនន្តរនិរុទ្ធា។ បដុប្បន្នានន្តិ បច្ចុប្បន្នានំ។ ឋបិតា នត្ថិបច្ចយស្ស ឱកាសទានដ្ឋេន នត្ថិបច្ចយភាវំ សាធេតិ។ បុរិមេសុ ហិ និរោធគមនេន បច្ឆិមានំ បវត្តនោកាសំ អទេន្តេសុ តេសំ បដុប្បន្នភាវោ ន សិយាតិ អយមេត្ថ បិណ្ឌត្ថវណ្ណនា។ សេសំ សព្វំ អនន្តរបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ បច្ចយលក្ខណមេវ ហេត្ថ នានំ, បច្ចយានំ បន បច្ចយុប្បន្នានញ្ច នានាករណំ នត្ថិ។ កេវលំ បន តត្ថ “ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា”តិអាទិនា នយេន បច្ចយា ច បច្ចយុប្បន្នា ច សរូបតោ ទស្សិតា។ ឥធ បន “សមនន្តរនិរុទ្ធា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា បដុប្បន្នានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មាន”ន្តិ សព្វេបិ តេ និរោធុប្បាទវសេន សាមញ្ញតោ ទស្សិតាតិ។

នត្ថិបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១២. វិគតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១២. វិគតបច្ចយនិទ្ទេសេ សមនន្តរវិគតាតិ សមនន្តរមេវ វិគតា។ ឥមិនា វិគតបច្ចយស្ស វិគច្ឆមានភាវេនេវ បច្ចយភាវំ ទស្សេតិ។ ឥតិ នត្ថិបច្ចយស្ស ច ឥមស្ស ច ព្យញ្ជនមត្តេនេវ នានត្តំ, ន អត្ថេតិ។

វិគតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៣. អវិគតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា

១៣. អវិគតបច្ចយនិទ្ទេសេ ចត្តារោ ខន្ធាតិអាទីនំ សព្វាការេន អត្ថិបច្ចយនិទ្ទេសេ វុត្តនយេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ធម្មស្សបិ ហិ បច្ចយស្ស អត្ថិបច្ចយេន សទ្ធិំ ព្យញ្ជនមត្តេនេវ នានត្តំ, ន អត្ថេតិ។

អវិគតបច្ចយនិទ្ទេសវណ្ណនា។

បច្ចយនិទ្ទេសបកិណ្ណកវិនិច្ឆយកថា

ឥទានិ ឯវំ ឧទ្ទេសនិទ្ទេសតោ ទស្សិតេសុ ឥមេសុ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ ញាណចារស្ស វិសទភាវត្ថំ អនេកធម្មានំ ឯកបច្ចយភាវតោ, ឯកធម្មស្ស អនេកបច្ចយភាវតោ, ឯកបច្ចយស្ស អនេកបច្ចយភាវតោ, បច្ចយសភាគតោ, បច្ចយវិសភាគតោ, យុគឡកតោ, ជនកាជនកតោ, សព្ពដ្ឋានិកាសព្ពដ្ឋានិកតោ, រូបំ រូបស្សាតិអាទិវិកប្បតោ, ភវភេទតោតិ ឥមេសំ ទសន្នំ បទានំ វសេន បកិណ្ណកវិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។ តត្ថ អនេកធម្មានំ ឯកបច្ចយភាវតោតិ ឯតេសុ ហិ ឋបេត្វា កម្មបច្ចយំ អវសេសេសុ តេវីសតិយា បច្ចយេសុ អនេកធម្មា ឯកតោ បច្ចយា ហោន្តិ។ កម្មបច្ចយោ បន ឯកោ ចេតនាធម្មោយេវាតិ ឯវំ តាវេត្ថ អនេកធម្មានំ ឯកបច្ចយភាវតោ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

ឯកធម្មស្ស អនេកបច្ចយភាវតោតិ ហេតុបច្ចយេ តាវ អលោភោ ឯកោ ធម្មោ សោ បុរេជាតកម្មាហារឈានបច្ចយោ ច ន ហោតិ, សេសានំ វីសតិយា បច្ចយានំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ អវិការតាយ ឥន្ទ្រិយមគ្គបច្ចយាបិ ន ហោន្តិ, សេសានំ អដ្ឋារសន្នំ បច្ចយានំ វសេន បច្ចយា ហោន្តិ។ លោកិយោ វា វិបាកបច្ចយាបិ ន ហោន្តិ, សេសានំ សត្តរសន្នំ បច្ចយានំ វសេន បច្ចយា ហោន្តិ។ ទោសោ អធិបតិបច្ចយោបិ ន ហោតិ, សេសានំ សោឡសន្នំ បច្ចយានំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ អារម្មណបច្ចយេ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា អារម្មណបុរេជាតអត្ថិអវិគតវសេន ចតុធា បច្ចយោ; តថា មនោធាតុយា អហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុយា ច។ សហេតុកាយ បន អារម្មណាធិបតិអារម្មណូបនិស្សយវសេនាបិ បច្ចយោ ហោតិ។ ឥមិនា នយេន សព្ពេសំ អារម្មណបច្ចយធម្មា អនេកបច្ចយភាវោ វេទិតព្វោ។

អធិបតិបច្ចយេ អារម្មណាធិបតិ អារម្មណបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ អនេកបច្ចយភាវោ វេទិតព្វោ។ សហជាតាធិបតីសុ វីមំសា អមោហហេតុ វិយ វីសតិធា បច្ចយោ ហោតិ។ ឆន្ទោ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ សត្តរសន្នំ បច្ចយានំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ ចិត្តំ ហេតុបុរេជាតកម្មឈានមគ្គបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ ឯកូនវីសតិយា បច្ចយានំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ វីរិយំ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារឈានបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ ឯកូនវីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។

អនន្តរបច្ចយេ “ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ”តិអាទិនា នយេន វុត្តេសុ ចតូសុ ខន្ធេសុ វេទនាក្ខន្ធោ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារមគ្គបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ ឯកូនវីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឥន្ទ្រិយឈានបច្ចយោបិ ន ហោតិ, សេសានំ សត្តរសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ សង្ខារក្ខន្ធេ ហេតុ ហេតុបច្ចយេ វុត្តនយេន, ឆន្ទវីរិយានិ អធិបតិបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ បច្ចយា ហោន្តិ។ ផស្សោ ហេតុបុរេជាតកម្មិន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ អដ្ឋារសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ ចេតនា ហេតុបុរេជាតិន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយោ ន ហោតិ។ សេសានំ ឯកូនវីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ វិតក្កោ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារិន្ទ្រិយបច្ចយោ ន ហោតិ, សេសានំ ឯកូនវីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ វិចារោ មគ្គបច្ចយោបិ ន ហោតិ, សេសានំ អដ្ឋារសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ បីតិ តេសញ្ញេវ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ ចិត្តេកគ្គតា

ហេតុបុរេជាតកម្មាហារបច្ចយា ន ហោតិ, សេសានិ វីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ សទ្ធា

ហេតុបុរេជាតកម្មាហារឈានមគ្គបច្ចយា ន ហោតិ, សេសានិ អដ្ឋារសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ សតិ តេហិ ចេវ មគ្គបច្ចយេន ចាតិ ឯកូនវីសតិយា វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សទ្ធាយ វុត្តានិ អដ្ឋារសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ ហិរោត្តប្បំ តតោ ឥន្ទ្រិយបច្ចយំ អបនេត្វា សេសានិ សត្តរសន្នំ វសេន បច្ចយោ ហោតិ។ តថា កាយបស្សទ្ធាទីនិ យុគឡកានិ, យេវាបនកេសុ អធិមោក្ខមនសិការតត្រមជ្ឈត្តតា ករុណាមុទិតា ច។ វិរតិយោ បន តេហិ ចេវ មគ្គបច្ចយេន ចាតិ អដ្ឋារសធា បច្ចយា ហោន្តិ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ តតោ វិបាកបច្ចយំ អបនេត្វា សត្តរសធា, មិច្ឆាវាចាកម្មន្តាជីវា តេហិ ចេវ កម្មាហារបច្ចយេហិ ចាតិ ឯកូនវីសតិធា។ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ មានោ ថិនំ មិទ្ធំ ឧទ្ធច្ចន្តិ ឥមេ ហេតុបុរេជាតកម្មវិបាកាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយា ន ហោន្តិ, សេសានិ បន សោឡសន្នំ បច្ចយានំ វសេន បច្ចយា ហោន្តិ។ វិចិកិច្ឆាឥស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចានិ តតោ អធិបតិបច្ចយំ អបនេត្វា បន្នរសធា វិញ្ញាណក្ខន្ធស្ស អធិបតិបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ អនេកបច្ចយភាវោ វេទិតព្វោ។ សមនន្តរបច្ចយេបិ ឯសេវ នយោ។

សហជាតបច្ចយេ វត្ថុ តាវ ខន្ធេសុ ឯកេកស្ស ធម្មស្ស អនេកបច្ចយភាវោ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។ ចត្តារិ មហាភូតានិ អារម្មណអារម្មណាធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយូបនិស្សយបុរេជាតអត្ថិអវិគតវសេន នវធា បច្ចយា ហោន្តិ។ ហទយវត្ថុ តេសញ្ច វិប្បយុត្តស្ស ច វសេន ទសធា បច្ចយោ ហោតិ។ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេ អបុព្ពំ នត្ថិ។ និស្សយបច្ចយេ ចក្ខាយតនាទីនិ អារម្មណអារម្មណាធិបតិនិស្សយូបនិស្សយបុរេជាតិន្ទ្រិយវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន នវធា បច្ចយា ហោន្តិ។ ឧបនិស្សយេ អបុព្ពំ នត្ថិ។ បុរេជាតបច្ចយេ រូបសទ្ទគន្ធរសាយតនានិ អារម្មណអារម្មណាធិបតិឧបនិស្សយបុរេជាតអត្ថិអវិគតវសេន ឆធា បច្ចយា ហោន្តិ។ ឯត្តកមេវេត្ថ អបុព្ពំ។ បច្ឆាជាតាទីសុ អបុព្ពំ នត្ថិ។ អាហារបច្ចយេ កពឡីការាហារោ អារម្មណអារម្មណាធិបតិឧបនិស្សយអាហារអត្ថិអវិគតវសេន ឆធា បច្ចយោ ហោតិ។ ឥន្ទ្រិយាទីសុ អបុព្ពំ នត្ថិ។ ឯវមេត្ថ ឯកធម្មស្ស អនេកបច្ចយភាវោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឯកបច្ចយស្ស អនេកបច្ចយភាវោតិ ហេតុបច្ចយាទីសុ យស្ស កស្សចិ ឯកស្ស បច្ចយស្ស យេនាការេន យេនត្ថេន យោ បច្ចយុប្បន្នានំ បច្ចយោ ហោតិ, តំ អាការំ តំ អត្ថំ អវិជហិត្វាវ អញ្ញេហិបិ យេហាការេហិ យេហិ អត្ថេហិ សោ តស្មិញ្ញេវ ខណេ តេសំ ធម្មានំ អនេកបច្ចយភាវំ គច្ឆតិ, តតោ អនេកបច្ចយភាវោ តស្ស វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោតិ អត្ថោ។ សេយ្យថិទំ – អលោភោ ហេតុបច្ចយោ, សោ ហេតុបច្ចយត្តំ អវិជហន្តោវ អធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកិន្ទ្រិយមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានំ វសេន អបរេហិបិ ឯកាទសហាការេហិ អនេកបច្ចយភាវំ គច្ឆតិ។ អលោភាទោសា តតោ អធិបតិន្ទ្រិយមគ្គបច្ចយេ តយោ អបនេត្វា សេសានំ វសេន អនេកបច្ចយភាវំ គច្ឆន្តិ។ តំ វិបាកហេតូសុយេវ លព្ភតិ, កុសលកិរិយេសុ បន វិបាកបច្ចយតា បរិហាយតិ។ លោភទោសមោហា តេ តយោ វិបាកញ្ចាតិ ចត្តារោ អបនេត្វា សេសានំ វសេន អនេកបច្ចយភាវំ គច្ឆន្តិ។

អារម្មណបច្ចយោ តំ អារម្មណបច្ចយត្តំ អវិជហន្តោយេវ អារម្មណាធិបតិនិស្សយូបនិស្សយបុរេជាតវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានំ វសេន អបរេហិបិ សត្តហាការេហិ អនេកបច្ចយភាវំ គច្ឆតិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបបរិច្ឆេទោ, អរូបធម្មានំ បន អតីតានាគតានំ វា រូបធម្មានំ

ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮ ᩈᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨸᨲᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨸᨶᩥᩔᨿᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩅᩦᨾᩴᩈᩣ ᩋᨾᩮᩣᩉᩈᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᩉᩮᨲᩩ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᨿᩅᩥᨸᩣᨠᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨴᩈᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨴᩈᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨸᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨠᨾ᩠ᨾᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨧᩮᨲᨶᩣᨿᩮᩅ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨶ ᩈᩮᩈᩣᨿ᪨ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᨲᩩᩋᨵᩥᨸᨲᩥᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᨿᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩋᩣᩉᩣᩁᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨫᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨶ ᩅᩈᩮᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣᨸᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨧ ᪗ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣᩅ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᩔᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨶ ᩅᩈᩮᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣᨸᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨸᨲᩥᩈᨴᩥᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩪᨸᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨠᨾ᩠ᨾᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨨᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨧᩮᨲᨶᩣᨿᩮᩅ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨶ ᩈᩮᩈᩣᨿ᪨ ᨸᨠᨲᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᨸᨠᨲᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩮᩣᩅ᪨ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨸᨲᩥᨶᩥᩔᨿᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣᩅ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩔᨿᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨸᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩣᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨲᩦᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩪᨸᨶᩥᩔᨿᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩣ ᨲᩣᩅ ᩈᩉᨩᩣᨲᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᨿᩅᩥᨸᩣᨠᩋᩣᩉᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨶᩅᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨶᩣᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨸᩁᩮᩉᩥᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨸᩣᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩅᩥᨸᩣᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ

ហេតុអធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយកម្មអាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ ចុទ្ទសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ អាហារបច្ចយេ កពឡីការោ អាហារោ អាហារបច្ចយត្តា អវិគតត្តា អត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ ទ្វីហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ វេទនា ចេតនា អាហារបច្ចយត្តា អវិគតត្តា យថាសម្ភវំ អធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយកម្មវិបាកិន្ទ្រិយសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ ឯកាទសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។

ឥន្ទ្រិយបច្ចយេ រូបិនោ បញ្ចិន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយបច្ចយត្តា អវិគតត្តា និស្សយបុរេជាតវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ បញ្ចហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ រូបជីវិតិន្ទ្រិយម្បិ ឥន្ទ្រិយបច្ចយត្តា អវិគតត្តរេញ្ញាច អត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ ទ្វីហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ អរូបិនោ ឥន្ទ្រិយានិបិ យថាសម្ភវំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយត្តា អវិគតត្តាទេច ហេតុអធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកអាហារឈានមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ តេរសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ ឈានបច្ចយោ ឈានបច្ចយត្តា អវិគតត្តាច យថាសម្ភវំ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកិន្ទ្រិយមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ ឯសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ មគ្គបច្ចយោ មគ្គបច្ចយត្តា អវិគតត្តាច យថាសម្ភវំ ឈានបច្ចយេ វុត្តានិ ឯវត្ថុ ហេតុអធិបតីគុណានិ ឥតរេយំ ចរេសត អបរេហិបិ ទ្វាទសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។

សម្បយុត្តបច្ចយោ សម្បយុត្តបច្ចយត្តា អវិគតត្តាច យថាសម្ភវំ ហេតុអធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយកម្មវិបាកអាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គអត្ថិអវិគតានិ ចរេសត អបរេហិបិ តេរសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ វិប្បយុត្តបច្ចយោ វិប្បយុត្តបច្ចយត្តា អវិគតត្តាច អនន្តរសមនន្តរអាសេវនសម្បយុត្តនត្ថិវិគតវជ្ជានេត ១៤ បច្ចយេ អបរេហិ ទេសនាត់ ចរេសត យថាសម្ភវំ អបរេហិបិ សត្តរសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ តត្ថ រូបស្ស ច អរូបស្ស ច បច្ចយវិសេសោ វេទិតព្ពោ។ អត្ថិបច្ចយោ អត្ថិបច្ចយត្តា អវិគតត្តាច អនន្តរសមនន្តរអាសេវនសម្បយុត្តនត្ថិវិគតវជ្ជានេត បញ្ច បច្ចយេ អបរេហិ ទេសនាត់ ចរេសត យថាសម្ភវំ អបរេហិ អដ្ឋារសហាការេហិ អនេកបច្ចយកានិ ភវន្តិ។ នត្ថិបច្ចយវិគតបច្ចយា អនន្តរបច្ចយសទិសា។ អវិគតបច្ចយោ អត្ថិបច្ចយសទិសោយេវាតិ ឯវមេត្ថ ឯកបច្ចយស្ស អនេកបច្ចយភាវតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

បច្ចយសភាគតោតិ ឯវមេតស្មិំ ហិ ឥមេសុ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ អនន្តរសមនន្តរអនន្តរូបនិស្សយអាសេវនតត្ថិវិគតា សភាគា, តថា អារម្មណារម្មណាធិបតិអារម្មណូបនិស្សយាតិ ឥមិនា នយេនេត្ថ បច្ចយសភាគតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

បច្ចយវិសភាគតោតិ បុរេជាតបច្ចយោ បនេត្ថ បច្ឆាជាតបច្ចយេន វិសភាគោ, តថា សម្បយុត្តបច្ចយោ វិប្បយុត្តបច្ចយេន, អត្ថិបច្ចយោ នត្ថិបច្ចយេន, វិគតបច្ចយោ អវិគតបច្ចយេនាតិ ឥមិនា នយេនេត្ថ បច្ចយវិសភាគតោបិ វិញ្ញាតព្ពោ វិនិច្ឆយោ។

យុគឡកតោតិ ឯតេសុ ច អត្ថសទិក្ខតាយ, សទ្ទសទិក្ខតាយ, កាលបដិបក្ខតាយ, ហេតុផលតាយ, អញ្ញមញ្ញបដិបក្ខតាយាតិ ឥមេហិ ការណេហិ យុគឡកតោ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។ អនន្តរសមនន្តរា ហិ អត្ថសទិក្ខតាយ ឯកំ យុគឡកំ នាម; និស្សយូបនិស្សយា សទ្ទសទិក្ខតាយ, បុរេជាតបច្ឆាជាតា កាលបដិបក្ខតាយ, កម្មបច្ចយវិបាកបច្ចយា ហេតុផលតាយ, សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបច្ចយា អញ្ញមញ្ញបដិបក្ខតាយ ឯកំ យុគឡកំ នាម, តថា អត្ថិនត្ថិបច្ចយា, វិគតាវិគតបច្ចយា ចាតិ ឯវមេត្ថ យុគឡកតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។ ជនកាជនកតោតិ ឯតេសុ ច អនន្តរសមនន្តរានន្តរូបនិស្សយបកតូបនិស្សយាសេវនបច្ចយា នានាក្ខណិកោ, កម្មបច្ចយោ, នត្ថិវិគតបច្ចយាតិ ឥមេ បច្ចយា ជនកាយេវ, ន អជនកា។ បច្ឆាជាតបច្ចយោ កេវលំ ឧបត្ថម្ភកោយេវ, ន ជនកោ។ សេសា ជនកា ច អជនកា ច ឧបត្ថម្ភកា ចាតិ អត្ថោ។ ឯវមេត្ថ ជនកាជនកតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

សព្វដ្ឋានិកាសព្វដ្ឋានិកតោតិ ឯតេសុ ច សហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតបច្ចយា សព្វដ្ឋានិកា នាម, សព្វេសំ សង្ខតានំ រូបារូបធម្មានំ ឋានត្តា ការណត្តាតិ អត្ថោ។ ឯតេហិ វិនា ឧប្បជ្ជមានោ ឯកធម្មោបិ នត្ថីតិ។ អារម្មណអារម្មណាធិបតិអនន្តរសមនន្តរានន្តរូបនិស្សយបកតូបនិស្សយាសេវនសម្បយុត្តនត្ថិវិគតបច្ចយា អសព្វដ្ឋានិកា នាម។ ន សព្វេសំ រូបារូបធម្មានំ ឋានត្តា, អរូបក្ខន្ធានញ្ញេវ បន ឋានត្តា ការណត្តាតិ អត្ថោ។ អរូបធម្មាយេវ ហិ ឯតេហិ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន រូបធម្មា។ បុរេជាតបច្ឆាជាតាបិ អសព្វដ្ឋានិកា អរូបរូបានញ្ញេវ យថាក្កមេន បច្ចយភាវតោ។ វុត្តាវសេសាបិ ឯកច្ចានំ រូបារូបធម្មានំ ឧប្បត្តិហេតុតោ ន សព្វដ្ឋានិកាតិ ឯវមេត្ថ សព្វដ្ឋានិកាសព្វដ្ឋានិកតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

រូបំ រូបស្សាតិអាទិវិកប្បតោតិ ឯតេសុ ច ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ ឯកបច្ចយោបិ ឯកន្តេន រូបមេវ ហុត្វា រូបស្សេវ បច្ចយោ នាម នត្ថិ, ឯកន្តេន បន រូបំ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោ នាម អត្ថិ។ កតរោ បនេសោតិ? បុរេជាតបច្ចយោ។ បុរេជាតបច្ចយោ ហិ ឯកន្តេន រូបមេវ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោ ហោតិ។ ឯកន្តេន រូបមេវ ហុត្វា រូបារូបស្សេវ បច្ចយោ នាមាតិបិ នត្ថិ, ឯកន្តេន បន អរូបំ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោ នាម អត្ថិ។ កតរោ បនេសោតិ? អនន្តរសមនន្តរាសេវនសម្បយុត្តនត្ថិវិគតវសេន ឆព្វិធោ។ សោ ហិ សព្វោបិ ឯកន្តេន អរូបមេវ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោ ហោតិ។ ឯកន្តេន អរូបមេវ ហុត្វាបិ ឯកន្តេន រូបស្សេវ បច្ចយោ នាមាតិបិ អត្ថិ។ កតរោ បនេសោតិ? បច្ឆាជាតបច្ចយោ។ សោ ហិ ឯកន្តេន អរូបំ ហុត្វា រូបស្សេវ បច្ចយោ ហោតិ; ឯកន្តេន បន អរូបធម្មោវ ហុត្វា រូបារូបានំ បច្ចយោបិ អត្ថិ។ កតរោ បនេសោតិ? ហេតុកម្មវិបាកឈានមគ្គវសេន បញ្ចវិធោ។ សោ ហិ សព្វោបិ ឯកន្តេន អរូបមេវ ហុត្វា រូបធម្មានំ អរូបធម្មានញ្ច បច្ចយោ ហោតិ។ ឯកន្តេន បន រូបារូបមេវ ហុត្វា រូបស្សេវ បច្ចយោ នាមាតិបិ នត្ថិ, អរូបស្សេវ បន ហោតិ។ កតរោ បនេសោតិ? អារម្មណបច្ចយោ ចេវ ឧបនិស្សយបច្ចយោ ច។ ឥទមុភយំ ឯកន្តេន រូបារូបមេវ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោ ហោតិ។ ឯកន្តេន រូបារូបមេវ ហុត្វា បន រូបារូបស្សេវ បច្ចយោ នាមាតិបិ អត្ថិ។ កតរោ បនេសោតិ? អធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយអាហារិន្ទ្រិយវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន នវវិធោ។ សោ ហិ សព្វោបិ ឯកន្តេន រូបារូបមេវ ហុត្វា រូបារូបស្សេវ បច្ចយោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ រូបំ រូបស្សាតិអាទិវិកប្បតោបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

ឃដនវារោតិ ឯកេកស្ស បន ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ បច្ចេកការណេន តាវ ន កោចិ បច្ចយោ ន លព្ភតិ។ ចតុវីសតិការណេន បន តយោ បុរេជាតបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តបច្ចយេ អបនេត្វា សេសា ឯកវីសតិយេវ លព្ភន្តិ។ ឯកវីសតិការណេន សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយកម្មិន្ទ្រិយអត្ថិអវិគតវសេន សត្តេវ លព្ភន្តិ។ ឆាហិរេ បន អតិន្ទ្រិយជាន្ធេបេ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយអត្ថិអវិគតវសេន បញ្ចេវ លព្ភន្តីតិ ឯវមេត្ថ ឃដនេសុបិ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោតិ។

បច្ចយនិទ្ទេសវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បុច្ឆាវារោ

១. បច្ចយានុលោមវណ្ណនា

ឥទានិ អនុលោមបដ្ឋានាទីសុ តិកបដ្ឋានាទិវសេន ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានសមោធានេ បដ្ឋានមហាបករណេ យេ តិកាទយោ និស្សាយ និទ្ទិដ្ឋត្តា ឥទំ តិកបដ្ឋានំ, ទុកបដ្ឋានំ...បេ... ទុកទុកបដ្ឋានន្តិ វុត្តំ។ តេ អនាមសិត្វា យេសំ បច្ចយានំ វសេន តេ តិកាទយោ វិភត្តា, តេ បច្ចយេ ឥធ តាវ ឋបិតា យាតិកាទិភេទភិន្នបច្ចយវិភង្គសង្ខាតេន វារេន រូបតោ ច និទ្ទេសតោ ច ទស្សេត្វា, ឥទានិ យេ តិកាទយោ និស្សាយ និទ្ទិដ្ឋត្តា ឥទំ តិកបដ្ឋានំ, ទុកបដ្ឋានំ...បេ... ទុកទុកបដ្ឋានន្តិ វុត្តំ។ តេ តិកាទយោ ឋបេសំ បច្ចយានំ វសេន វិត្ថារេត្វា ទស្សេតុំ ឯកេកំ តិកទុកំ និស្សាយ សត្តហិ មហាវារេហិ ទេសនា កតា។ តេសំ ឥមានិ នាមានិ – បដិច្ចវារោ, សហជាតវារោ, បច្ចយវារោ, និស្សយវារោ, សំសដ្ឋវារោ, សម្បយុត្តវារោ, បញ្ហាវារោតិ។

តត្ថ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ បដិច្ចាភិធានវសេន វុត្តត្តា បដិច្ចវារោ នាម។ “កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ សហជាតាភិធានវសេន វុត្តត្តា សហជាតវារោ នាម។ សោ បុរិមេន បដិច្ចវារេន អត្ថតោ និន្នានាករណោ។ បដិច្ចាភិធានវសេន ពុជ្ឈនកានំ វសេន បន បឋមោ វុត្តោ, សហជាតាភិធានវសេន ពុជ្ឈនកានំ វសេន ទុតិយោ។ ឧភោសុបិ ហេតេសុ រូបារូបធម្មវសេន បច្ចយា ចេវ បច្ចយុប្បន្នធម្មា ច វេទិតព្វា។ តេ ច ខោ សហជាតាវ, ន បុរេជាតបច្ឆាជាតា លព្ភន្តិ។ “កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ បច្ចយាភិធានវសេន វុត្តត្តា បន បច្ចយវារោ នាម។ សោបិ បុរិមវារទ្វយំ វិយ រូបារូបធម្មវសេន វេទិតព្វោ។ បច្ចយា បនេត្ថ បុរេជាតាបិ លព្ភន្តិ។ អយមស្ស បុរិមវារទ្វយតោ វិសេសោ។ តទនន្តរោ “កុសលំ ធម្មំ និស្សាយ កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ និស្សយាភិធានវសេន វុត្តត្តា និស្សយវារោ នាម។ សោ បុរិមេន បច្ចយវារេន អត្ថតោ និន្នានាករណោ។ បច្ចយាភិធានវសេន ពុជ្ឈនកានំ វសេន បន បឋមោ វុត្តោ, និស្សយាភិធានវសេន ពុជ្ឈនកានំ វសេន ទុតិយោ។ តតោ បរំ “កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ សំសដ្ឋាភិធានវសេន វុត្តត្តា សំសដ្ឋវារោ នាម។ “កុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ”តិ ឥទំ សម្បយុត្តាភិធានវសេន វុត្តត្តា សម្បយុត្តវារោ នាម។ សោ បុរិមេន សំសដ្ឋវារេន អត្ថតោ និន្នានាករណោ។ សំសដ្ឋាភិធានវសេន ពុជ្ឈនកានំ វសេន បន បឋមោ វុត្តោ, សម្បយុត្តាភិធានវសេន ទុតិយោ។ ឧភោសុបិ ហេតេសុ អរូបធម្មាយេវ បច្ចយា បច្ចយុប្បន្នា ច

វេទិតព្ពា។ សព្ពបទេសុ បន យថា “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិនា នយេន តេ តេ បញ្ហា ឧទ្ធរិត្វា បុន “កុសលា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ”ន្តិអាទិនា នយេន សព្ពេបិ តេ បញ្ហា និទ្ទិដ្ឋា និក្ខិត្តា ច កត្វា វិភត្តា, តស្មា ឯសោ វារោ បញ្ហានំ សាធុកំ វិភត្តត្តា បញ្ហាវារោត្វេវ សង្ខ្យំ គតោ។ រូបារូបធម្មេសុ បនេត្ថ បច្ចយាបិ បច្ចយុប្បន្នាបិ វេទិតព្ពា។

តត្ថ យោ តាវ អយំ សព្ពបឋមោ បដិច្ចវារោ នាម, សោ ឧទ្ទេសតោ និទ្ទេសតោ ច ទុវិធោ ហោតិ។ តត្ថ ឧទ្ទេសវារោ បឋមោ, បុច្ឆាវារោតិបិ វុច្ចតិ។ បណ្ណត្តិវារោតិបិ តស្សេវ នាមំ។ សោ ហិ កុសលាទយោ បដិច្ច កុសលាទីនំ ហេតុបច្ចយាទីនំ វសេន ឧទ្ទិដ្ឋត្តា ឧទ្ទេសវារោ, កុសលាទយោ បដិច្ច ហេតុបច្ចយាទិវសេន កុសលាទីនំ ឧប្បត្តិយា បុច្ឆិតត្តា បុច្ឆាវារោ, កុសលាទយោ បដិច្ច ហេតុបច្ចយាទិវសេន កុសលាទីនំ ឧប្បត្តិយា បញ្ញាបិតត្តា បណ្ណត្តិវារោតិបិ វុត្តោ។

១៣-១៤។ តត្ថ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយាតិ បរិកប្បបុច្ឆា។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ – យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា, កិំ សោ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សិយាតិ អថ វា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ, សោ ហេតុបច្ចយា សិយាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ តត្ថ បដីតិ បតិសទ្ទោ វត្តតិ។ បតិបុគ្គលោ ហិ បដិបុគ្គលោ, បតិការកោ ច បដិការកោតិ វុច្ចតិ។ ឥច្ចាតិ គត្យត្ថស្ស វចនមេតំ។ ឧភយំ ឯកតោ កត្វា បដិច្ចាតិ បដិគន្ត្វា សហុប្បត្តិសង្ខាតេន សហភាវេន បត្វា, តេន សទ្ធិំ ឯកតោ ឧប្បត្តិភាវំ ឧបគន្ត្វាតិ វុត្តំ ហោតិ។ កុសលោ ធម្មោតិ ឯកំ សហុប្បត្តិភាវេន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយាតិ បុច្ឆតិ។ អថ វា បដិច្ចាតិ បច្ចយំ កត្វា។ តំ បន បច្ចយករណំ បុរេជាតេបិ បច្ចយេ លព្ភតិ សហជាតេបិ។ ឥធ សហជាតំ អធិប្បេតំ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ កិញ្ចាបិ សហជាតវសេន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ នត្ថិ, ឥមស្មិំ បន បុច្ឆាវារេ យម្បិ វិស្សជ្ជនយោគ្គំ អត្ថតោ លព្ភតិ, យម្បិ ន លព្ភតិ, តំ សព្ពំ បុច្ឆាវសេន ឧទ្ធដំ។ បរតោ បន វិស្សជ្ជនេ យំ ន លព្ភតិ, តំ បហាយ យំ លព្ភតិ, តទេវ វិស្សជ្ជិតំ។

ឯវមេត្ថ បុច្ឆានំ អត្ថញ្ចេវ បុច្ឆាគតិញ្ច ញត្វា ឥទានិ គណនវសេន បុច្ឆាបរិច្ឆេទោ វេទិតព្ពោ។ ឯត្ថ ហិ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចា”តិ កុសលបទំ អាទិំ កត្វា កុសលាកុសលាព្យាកតត្តា តិស្សោ បុច្ឆា, បុន តទេវ អាទិំ កត្វា កុសលាព្យាកតាទិវសេន ទុកប្បភេទា តិស្សោ បុច្ឆា, បុន តទេវ អាទិំ កត្វា តិកា ច ឯកា, ឥតិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចាតិ កុសលមូលកា សត្ត បុច្ឆា, តថា អកុសលមូលកា, តថា អព្យាកតមូលកា, តថា កុសលាព្យាកតមូលកា, អកុសលាព្យាកតមូលកា, កុសលាកុសលមូលកា, កុសលាកុសលាព្យាកតមូលកាតិ សព្ពាបិ សត្តន្នំ សត្តកានំ វសេន កុសលត្តិកំ និស្សាយ ហេតុបច្ចយេ ឯកូនបញ្ញាសំ បុច្ឆា។

តត្ថ ឯកមូលឯកាវសានា នវ, ឯកមូលទុកាវសានា នវ, ឯកមូលតិកាវសានា តិស្សោ, ទុកមូលឯកាវសានា នវ, ទុកមូលទុកាវសានា នវ, ទុកមូលតិកាវសានា តិស្សោ, តិកមូលឯកាវសានា តិស្សោ, តិកមូលទុកាវសានា តិស្សោ, តិកមូលតិកាវសានា ឯកាតិ ឯវមេតា មូលវសេនាបិ វេទិតព្ពា។ យថា ច ហេតុបច្ចយេ ឯកូនបញ្ញាសំ, អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ តថេវាតិ សព្ពេសុបិ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ –

ສຫສ຺ສເມກຍ຺ຈ ສຕໍ, ຉສຕ຺ຕຕິ ປຸນາປຣາ;

ປຸຈ຺ຉາ ສມ຺ປິຓ຺ຑິຕາ ເຫານ຺ຕິ, ນຢມ຺ຫິ ທຸກມູລເກ.

໑໓-໑໗. ຕເຕາ ປຣໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຢາ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຢາຕິ ທຸກມູລກນເຢາ ອາຣທ຺ເຘາ. ຕຕ຺ຖ ເຫຕາຣມ຺ມຓທຸເກາ...ເປ... ເຫຕຸອວິຄຕທຸເກາຕິ ເຫຕຸປຈ຺ຈເຢນ ສທ຺ຘິໍ ເຕວີສຕິ ທຸກາ ເຫານ຺ຕິ. ເຕສຸ ເຫຕຸປຈ຺ຈເຢ ວິຢ ເຫຕາຣມ຺ມຓທຸເກປິ ເອກູນປຍ຺ຍາສໍ ປຸຈ຺ຉາ, ຕາສຸ ປິນ຺ທຢໍ ເທ຺ວເຢວ ທສ຺ສິຕາ. ຢຖາ ຈ ເຫຕາຣມ຺ມຓທຸເກ ເອກູນປຍ຺ຍາສໍ ຕຖາ ເຫຕາທິປຕິທຸກາທີສຸປິ. ຕຕ຺ຖ ປຐມປຸຈ຺ຉາວເສນ ເຫຕາທິປຕິທຸເກາ, ເຫຕານນ຺ຕຣທຸເກາ, ເຫຕຸສມນນ຺ຕຣທຸເກາຕິ ປຏິປາຏິຢາ ຕເຢາ ທຸເກ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິເຢາສາເນນ ເຫຕຸອວິຄຕທຸເກາ ທສ຺ສິເຕາ, ເສສໍ ສງ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ປຸຈ຺ຉາປຣິເຈ຺ເຉທາ ປເນຕ຺ຖ ເອວໍ ເວທິຕເພ຺ພາ.

ສຫສ຺ສເມກໍ ສຕໍ, ສຕ຺ຕຕິເມວ ຈ;

ທຸເກສຸ ເວທິຕພ຺ພາ, ປຸຈ຺ຉາ ເຫານ຺ຕິ ທຸກມູລເກ.

໑໘. ຕເຕາ ປຣໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຢາ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຢາ ອທິປຕິປຈ຺ຈຢາຕິ ຕິກມູລກນເຢາ ອາຣທ຺ເຘາ. ຕຕ຺ຖ ເຫຕາຣມ຺ມຓທຸເກນ ສທ຺ຘິໍ ອທິປຕິປຈ຺ຈຢາທີສຸ ພາວີສຕິຢາ ປຈ຺ຈເຢສຸ ເອກເມກສ຺ສ ເຢາຊນາວເສນ ພາວີສຕິ ຕິກາ ເຫານ຺ຕິ. ເຕສຸ ປຐມປຸຈ຺ຉາວເສນ ປຐມຕ຺ຕິກຍ຺ຈ ທຸຕິຢຕ຺ຕິກຍ຺ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິເຢາສານຕິເກາ ທສ຺ສິເຕາ, ເສສໍ ສງ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ຢຖາ ປນ ທຸເກສຸ, ເອວໍ ຕິເກສຸປິ ເອກເມກສ຺ມິໍ ຕິເກ ເອກູນປຍ຺ຍາສໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພສຸປິ ພາວີສຕິຢາ ຕິເກສຸ –

ສຫສ຺ສເມກໍ ປຸຈ຺ຉານໍ, ອຐ຺ຐສຕ຺ຕຕິເມວ ຈ;

ປຸຈ຺ຉາ ຄຓນເຕາ ເຫານ຺ຕິ, ນຢມ຺ຫິ ຕິກມູລເກ.

໑໙. ຕເຕາ ປຣໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຢາ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຢາ ອທິປຕິປຈ຺ຈຢາ ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈຢາຕິ ຈຕຸມູລກນເຢາ ອາຣທ຺ເຘາ. ຕຕ຺ຖ ປຐມຕ຺ຕິເກນ ສທ຺ຘິໍ ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈຢາທີສຸ ເອກວີສຕິຢາ ປຈ຺ຈເຢສຸ ເອກເມກສ຺ສ ເຢາຊນາວເສນ ເອກວີສຕິ ຈຕຸກ຺ກາ ເຫານ຺ຕິ. ເຕສຸ ເທ຺ວ ຈຕຸກ຺ເກ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເສສໍ ສງ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ຢຖາປິ ເອກເມກສ຺ມິໍ ຈຕຸກ຺ເກ ເອກູນປຍ຺ຍາສໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພສຸປິ ເອກວີສຕິຢາ ຈຕຸກ຺ເກສຸ –

ສຫສ຺ສເມກໍ ປຸຈ຺ຉານໍ, ເອກູນຕິໍສ ປຸນາປຣາ;

បុដ្ឋា គណនតោ ហោន្តិ, តស្មិំ ចតុមូលកេ។

តតោ បរំ បញ្ចមូលកំ អាទិំ កត្វា យាវ សត្តមូលកា ទេសនា គតា, តំ សព្ពំ សង្ខិបិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តញ្ច ឧបរិ វត្តព្ពញ្ច ឯកតោ កត្វា បាឡិយំ “ឯកមូលកំ, ទុមូលកំ, តិមូលកំ, ចតុមូលកំ, បញ្ចមូលកំ, សត្តមូលកំ អសម្មុយ្ហន្តេន ចិន្តេតព្ព”ន្តិ នយោ ទស្សិតោ។ តត្ថ ឯកមូលកាទីសុ យំ វត្តព្ពំ, តំ វុត្តមេវ។ បញ្ចមូលកេ បន បឋមចតុក្កេន សទ្ធិំ សមនន្តរបច្ចយាទីសុ សមវីសតិយា បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស យោជនាវសេន សមវីសតិ បញ្ចកា ហោន្តិ។ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតានិ នវ បុដ្ឋានិ, អសីតិ ច បុនាបរា;

បុដ្ឋា គណនតោ ហោន្តិ, តស្មិំ បញ្ចមូលកេ។

ឆមូលកេ បន បឋមបញ្ចកេន សទ្ធិំ សហជាតបច្ចយាទីសុ ឯកូនវីសតិយា បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស យោជនាវសេន ឯកូនវីសតិ ឆក្កា ហោន្តិ។ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតានិ នវ បុដ្ឋានិ, ឯកតិំស តតោបរា;

បុដ្ឋា គណនតោ ហោន្តិ, តស្មិំ ឆក្កមូលកេ។

សត្តមូលកេ បន បឋមឆក្កេន សទ្ធិំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយាទីសុ អដ្ឋារសសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស យោជនាវសេន អដ្ឋារស សត្តកា ហោន្តិ។ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតានិ អដ្ឋ បុដ្ឋានិ, ទ្វាសីតិ ច តតោបរា;

បុដ្ឋា គណនតោ ហោន្តិ, តស្មិំ សត្តមូលកេ។

អដ្ឋមូលកេ បន បឋមសត្តកេន សទ្ធិំ និស្សយបច្ចយាទីសុ សត្តរសសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស យោជនាវសេន សត្តរស អដ្ឋកា ហោន្តិ។ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតាតិ អដ្ឋ បុដ្ឋាតិ, ទេត្តិំសា ច ឥទោបរា;

បុដ្ឋា កាលតទោ ហោន្តិ, តស្មិំអដ្ឋមលោកេ

តចមុលេក បធមអដ្ឋលោក សង្ខិ ខ្ទូបតិស្សុយបច្ចយាឌីសុ សោទ្យអសសុ បច្ចយេសុ ឲ្កទេយកស្ស ឈោឌតាចសេត សោទ្យអស តចកា ហោន្តិ ទេតសុ ឲ្កទេយកស្មិំ ឲ្កាុតបណ្ណាសំ កត្វា –

សតាតិ សត្ត បុដ្ឋាតិ, ចតុរាសីតិ ទទោបរា;

បុដ្ឋា កាលតទោ ហោន្តិ, តស្មិំតចមុលេក

ឌសមុលេក បធមតចលោក សង្ខិ បុទេខាតបច្ចយាឌីសុ បត្តសសុ បច្ចយេសុ ឲ្កទេយកស្ស ឈោឌតាចសេត បត្តស ឌសកា ហោន្តិ ទេតសុ ឲ្កទេយកស្មិំ ឲ្កាុតបណ្ណាសំ កត្វា –

សតាតិ សត្ត បុដ្ឋាតិ, បញ្ចាទិំស ទទោបរា;

បុដ្ឋា កាលតទោ ហោន្តិ, តស្មិំឌសមុលេក

ឲ្កាឌសមុលេក បធមឌសលោក សង្ខិ បដ្ឋាខាតបច្ចយាឌីសុ ទុច្ចសសុ បច្ចយេសុ ឲ្កទេយកស្ស ឈោឌតាចសេត ទុច្ចស ឲ្កាឌសកា ហោន្តិ ទេតសុ ឲ្កទេយកស្មិំ ឲ្កាុតបណ្ណាសំ កត្វា –

៧ សតាតិ ច បុដ្ឋាតិ, ៧ទ្យអាសីតិ ទទោបរា;

តស្មិំបុដ្ឋា កហិតា, ឲ្កាឌសកមុលេក

ទ្វាឌសមុលេក បធមឲ្កាឌសលោក សង្ខិ អាសេចតបច្ចយាឌីសុ ទេទសសុ បច្ចយេសុ ឲ្កទេយកស្ស ឈោឌតាចសេត ទេទស ទ្វាឌសកា ហោន្តិ ទេតសុ ឲ្កទេយកស្មិំ ឲ្កាុតបណ្ណាសំ កត្វា –

៧ សតាតិ ច បុដ្ឋាតិ, សត្តតិំស ទទោបរា;

បុច្ឆា ពលភតោ ហោត្តិ, ភេឃ ក្ខាឝសមូលកោ៍

ខេទនសមូលកេ បឋមក្ខាឝសកោត សទ្ធិ ពមូបច្ចយាទីសុ ក្ខាឝសសុ បច្ចេយសុ ឲកយេកស្ស យោជនាចសេត ក្ខាឝស ខេទនសកា ហោត្តិ៍ ខេតសុ ឲកយេកស្មិ ឲក្ខូតបញ្ញាសំ ពត្វា –

សតានិ បញ្ច បុច្ឆានិ, អដ្ឋាសីតិ បុភាបរា;

បុច្ឆា ពលភតោ ហោត្តិ, ភេឃ ខេទនសមូលកោ៍

ទុទ្ធសមូលកេ បឋមខេទនសកោត សទ្ធិ ចិបាកបច្ចយាទីសុ ឲកាឝសសុ បច្ចេយសុ ឲកយេកស្ស យោជនាចសេត ឲកាឝស ទុទ្ធសកា ហោត្តិ៍ ខេតសុ ឲកយេកស្មិ ឲក្ខូតបញ្ញាសំ ពត្វា –

សតានិ បញ្ច បុច្ឆានិ, តិំស ចាឆ ភចាបរា;

បុច្ឆា ពលភតោ ហោត្តិ, ភេឃ ទុទ្ធសមូលកោ៍

បត្តូរសមូលកេ បឋមទុទ្ធសកោត សទ្ធិ អាហារបច្ចយាទីសុ ឝសសុ បច្ចេយសុ ឲកយេកស្ស យោជនាចសេត ឝស បត្តូរសកា ហោត្តិ៍ ខេតសុ ឲកយេកស្មិ ឲក្ខូតបញ្ញាសំ ពត្វា –

សតានិ ចត្តារិ បុច្ឆានិ, ភចុតិ ច តខេតាបរា;

បុច្ឆា ពលភតោ ហោត្តិ, ភេឃ បត្តូរសមូលកោ៍

សោាឮអសមូលកេ បឋមបត្តូរសកោត សទ្ធិ ឮ្រិ្ឌយបច្ចយាទីសុ ភចសុ បច្ចេយសុ ឲកយេកស្ស យោជនាចសេត ភច សោាឮអសកា ហោត្តិ៍ ខេតសុ ឲកយេកស្មិ ឲក្ខូតបញ្ញាសំ ពត្វា –

សតានិ ចត្តារិ ចត្តា-លីសកា ចេច បុភាបរា;

បុច្ឆា កាលភេទា ហោន្តិ, នយេ សោឡសមូលកេ

សត្តរសមូលកេ បឋមសោឡសកេន សទ្ធិំ ឈានបច្ចយាទីសុ អដ្ឋសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស ឃដនាវសេន អដ្ឋ សត្តរសកា ហោន្តិ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតានិ តីណិ បុច្ឆានំ, នវុតិ ទ្វេ ឧត្តរា;

បុច្ឆា កាលភេទា ហោន្តិ, នយេ សត្តរសមូលកេ

អដ្ឋារសមូលកេ បឋមសត្តរសកេន សទ្ធិំ មគ្គបច្ចយាទីសុ សត្តសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស ឃដនាវសេន សត្ត អដ្ឋារសកា ហោន្តិ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

សតានិ តីណិ បុច្ឆានំ, តេចត្តាលីសមេវ ច;

បុច្ឆា កាលភេទា ហោន្តិ, នយេ អដ្ឋារសមូលកេ

ឯកូនវីសតិមូលកេ បឋមអដ្ឋារសកេន សទ្ធិំ វិប្បយុត្តបច្ចយាទីសុ ឆសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស ឃដនាវសេន ឆ ឯកូនវីសតិកា ហោន្តិ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

ទ្វេ សតា នវុតិ ចេវ, ចតស្សោ ច ឧត្តរា;

បុច្ឆា កាលភេទា ហោន្តិ, នយេ ឯកូនវីសតិមេ

វីសតិមូលកេ បឋមឯកូនវីសតិកេន សទ្ធិំ វិប្បយុត្តបច្ចយាទីសុ បញ្ចសុ បច្ចយេសុ ឯកមេកស្ស ឃដនាវសេន បញ្ច វីសតិកា ហោន្តិ តេសុ ឯកមេកស្មិំ ឯកូនបញ្ញាសំ កត្វា –

ទ្វេ សតា ហោន្តិ បុច្ឆានំ, ចត្តាលីសា ច បញ្ច ច;

បុច្ឆា កាលភេទា ហោន្តិ, នយេ វីសតិមូលកេ

ឲកចឹរតិម្វលកោ បផយចឹរតិកោត រង្គិ អត្តិបច្ចយាឌឹរុ ចត្សុ បច្ចយេរុ ឲកយេកឃ្ស យោឌតាចរេត ចត្តារោ ឲកចឹរតិកា ហោន្តិ៍ តេរុ ឲកយេកស្មិំ ឲក្សតបញ្ញាយំ កត្វា –

រតំ លតច្ចុតិ ចេច, បុច្ឆា ហោន្តិ រយ្យិល្ដិតា;

កហិតា លក្ខហញ្ញាហិ, ឲកចឹរតិកោ តយេ៍

ក្វាចឹរតិម្វលកោ បផយឲកចឹរតិកោត រង្គិ តត្តិបច្ចយាឌឹរុ តឹរុ បច្ចយេរុ ឲកយេកឃ្ស យោឌតាចរេត តយោ ក្វាចឹរតិកា ហោន្តិ៍ តេរុ ឲកយេកស្មិំ ឲក្សតបញ្ញាយំ កត្វា –

ចត្តាលិរសាឌិកំ រតំ, រត្ត ចេច បុតាបរា;

បុច្ឆា កហតតោ ហោន្តិ, តយេ ក្វាចឹរតិម្វលកោ៍

តេចឹរតិម្វលកោ បផយក្វាចឹរតិកោត រង្គិ ក្វឹរុ ចិកតាចិកតបច្ចយេរុ ឲកយេកឃ្ស យោឌតាចរេត ទ្វេ តេចឹរតិកា ហោន្តិ៍ តេរុ ឲកយេកស្មិំ ឲក្សតបញ្ញាយំ កត្វា –

អដ្ឋតច្ចុតិយេចិឆ, បុច្ឆា កហតតោ យតា;

តយេប្បតេចឹរតិយេ, តេចឹរតិកម្វលកោ៍

ចត្យុចឹរតិម្វលកោ បត រន្តាបច្ចយាតំ រយោឆាតចរេត ចេឌិតន្តា, តេចតេច រន្តាម្វលកោតិ គុេត្តា៍ តត្ត ឲក្សតបញ្ញាយរេច បុច្ឆា ហោន្តីតិ រន្តារេបតា ហេតុបច្ចយបឌរេច កហេត្វា ឲកម្វលកាឌឹតំ រន្តាម្វលកបរិយោយរាតាតំ ចរេត រត្វារា ឆេចបរិរតិ ចិត្វារតោ ចិកត្តា បុច្ឆា ព្វឆ រច្ចេបត ឌស្សិតា៍

តាយំ បត រន្តាយរ្យិ អយំ កហតបិណ្ឌោ – ឲកម្វលកតយស្មិំញ្ញាឲកាឌរ រតាតិ លរត្តតិ ច បុច្ឆា អាកតា៍ ហេតុបច្ចយតយេ តេចតេច ម្វលកោត ឲក្សតបញ្ញាយំ កត្វា ព្វយស្មិំ ហេតុបច្ចយម្វលកោ កហេតន្តា, រេរោ រេរបច្ចយម្វលកោរុ បក្ខិបិតន្តា៍ ក្មុម្វលកោ រត្តចឹរាតិ ឲកាឌរ រតាតិ, តិម្វលកោ រហស្សំ អដ្ឋរត្តតិ ច, ចត្យុម្វលកោ រហស្សំ ឲក្សតិរដ្ឋា, បញ្ចម្វលកោ អរឹតាឌិកាតិ តច រតាតិ, លម្វលកោ

ᩑᨠᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩥ ᨶᩅ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩪᩃᨠᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᩦᨲᩣᨶᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩪᩃᨠᩮ ᨲᩮᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨶᩅᨾᩪᩃᨠᩮ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨴᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᨨᩣᩈᩦᨲᩣᨶᩥ ᨨ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩥ ᨨ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩮᩁᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦᨲᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᩑᨠᩪᨶᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᨶᩅᩩᨲᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩈᩮᩣᩊᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᩑᨠᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᨶᩅᩩᨲᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨾᩪᩃᨠᩮ ᨲᩮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᨧᨲᩩᨶᩅᩩᨲᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᨨᨶ᩠ᨶᩅᩩᨲᩥᩈᨲᩴ, ᨴ᩠ᩅᩣᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩈᨲᩴ, ᨲᩮᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨶᩅᩩᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩪᩃᨠᩮ ᩑᨠᩪᨶᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᨲᩩᨸᨴᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩣᨴᩦᩈᩩ –

ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩅ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨸᩩᨶ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨴᩔᩮᩅ, ᩑᨠᨾᩪᩃᩥᨠᩮᨶᨿᩮᨲᩣᨲᩥ᪨

᪒᪙-᪓᪐᪨ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨽᩮᨴᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮᩣ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠᨾᩪᩃᨠᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨸᨮᨾᨴᩩᨠᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨸᨲᩥᨴᩩᨠᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩈᩣᨲᨴᩩᨠᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᨸᨶ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩅᩣᨧᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᩅᩣᨧᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩈᩮᨶ ᨲᩥᨠᨾᩪᩃᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩪᩃᨠᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪓᪑᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩮᨶ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ – ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩅᩥᨣᨲᩉᩮᨲᩩᨴᩩᨠᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨴᩩᨠᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨵᩥᨸᨲᩥᨴᩩᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠᩮ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᩋᩅᩥᨣᨲᩅᩥᨣᨲᨴᩩᨠᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨴᩩᨠᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ – "ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨲᩥᨠᩮ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨧᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩋᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩮ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᩅᩥᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩔ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᩑᨠᩮᨠᩔ ᨸᨴᩔ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩴ, ᨴᩩᨾᩪᩃᨠᩴ, ᨲᩥᨾᩪᩃᨠᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩪᩃᨠᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩔᩣ ᨿᨳᩣ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᩋᩣᨴᩥᨸᨴᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈ

បុច្ឆាសតានិ ឆសត្តតិ ច បុច្ឆា...បេ... សព្ពមូលកេ ឯកូនបញ្ញាសំ, ឯវំ អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ ឯកេកំ អាទិំ កត្វា អារម្មណាទិបទវសេន ឯកេកស្ស បទស្ស ឯកមូលកេ ឯកាទស បុច្ឆាសតានិ ឆសត្តតិ ច បុច្ឆា...បេ... សព្ពមូលកេ ឯកូនបញ្ញាសាតិ ឯកេកស្ស បទស្ស ឯកមូលកាទិភេទេ សត្តសតាធិកានិ ចុទ្ទស បុច្ឆាសហស្សានិ ហោន្តិ។ តាសំ សព្ពាសុបិ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ អយំ គណនបរិច្ឆេទោ –

ទ្វាបញ្ញាសសហស្សានិ-ដ្ឋសតានិ តីណិ សតសហស្សានិ;

កុសលត្តិកស្ស បុច្ឆា, អនុលោមនយម្ហិ បុច្ឆិកត្តា។

យថា ច កុសលត្តិកស្ស, ឯវំ វេទនាត្តិកាទីនម្បីតិ សព្ពាសុបិ ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ –

ឯកសដ្ឋិសហស្សានិ, ឆ សតានិ សត្តសត្តតិ;

សតសហស្សានិ បុច្ឆានំ, តិកភេទេ បភេទតោ។

សង្ខិត្តា វាចនាមគ្គេ។

ទុកេសុ បន "សិយា ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា"តិ ឯវំ ហេតុំ បដិច្ច ហេតុ, ហេតុំ បដិច្ច នហេតុ, ហេតុំ បដិច្ច ហេតុ ច នហេតុ ច, នហេតុំ បដិច្ច នហេតុ, នហេតុំ បដិច្ច ហេតុ, នហេតុំ បដិច្ច ហេតុ ច នហេតុ ច, ហេតុញ្ច នហេតុញ្ច បដិច្ច ហេតុ, ហេតុញ្ច នហេតុញ្ច បដិច្ច នហេតុ, ហេតុញ្ច នហេតុញ្ច បដិច្ច ហេតុ ច នហេតុ ចាតិ ឯកេកស្មិំ ទុកេ ហេតុបច្ចយាទីសុ ឯកេកស្មិំ បច្ចយេ នវ បុច្ឆា ហោន្តិ។ តាសុ ហេតុបច្ចយំ អាទិំ កត្វា ឯកមូលកេ ទ្វេសតានិ សោឡស ច បុច្ឆា ហោន្តិ។ តាសុ ហេតុបច្ចយស្សេវ អញ្ញេន អសម្ភិន្នា នវ បុច្ឆា គហេតព្ពា, សេសា អដ្ឋ វារេន គហិតា។

តាសំ ទុកមូលកាទីសុ តេវីសតិយា វារេសុ ឯកេកំ នយំ អបនេត្វា យាវ សព្ពមូលកា អយំ គណនបរិច្ឆេទោ – ទុកមូលកេ តាវ ឯកមូលកេ វុត្តេសុ ទ្វីសុ សោឡសាធិកេសុ បុច្ឆាសតេសុ នវ អបនេត្វា ទ្វេសតានិ សត្ត ច បុច្ឆា ហោន្តិ, តតោ នវ អបនេត្វា តិមូលកេ អដ្ឋនវុតិសតំ។ ឯវំ បុរិមបុរិមតោ នវ នវ អបនេត្វា ចតុមូលកេ ឯកូននវុតិសតំ, បញ្ចមូលកេ អសីតិសតំ, ឆមូលកេ ឯកសត្តតិសតំ, សត្តមូលកេ ទ្វាសដ្ឋិសតំ, អដ្ឋមូលកេ តេបណ្ណាសសតំ, នវមូលកេ ចតុចត្តាលីសសតំ, ទសមូលកេ បញ្ចតិំសសតំ, ឯកាទសមូលកេ ឆព្ពីសសតំ, ទ្វាទសមូលកេ សត្តរសាធិកសតំ, តេរសមូលកេ អដ្ឋាធិកសតំ, ចុទ្ទសមូលកេ នវនវុតិ, បន្នរសមូលកេ នវុតិ, សោឡសមូលកេ ឯកាសីតិ, សត្តរសមូលកេ ទ្វាសត្តតិ, អដ្ឋារសមូលកេ តេសដ្ឋិ, ឯកូនវីសតិមូលកេ ចតុបញ្ញាសំ, វីសតិមូលកេ បញ្ចចត្តាលីសំ, ឯកវីសតិមូលកេ ឆត្តិំសំ, ទ្វាវីសតិមូលកេ សត្តវីសំ, តេវីសតិមូលកេ អដ្ឋារស, សព្ពមូលកេ នវាតិ។ យថា បនេតានិ

ហេតុបច្ចយវសេន ឯកមូលកេ សោឡសាធិកានិ ទ្វេ បុច្ឆាសតានិ...បេ... សព្ពមូលកេ នវ, ឯវំ អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ ឯកេកំ អាទិំ កត្វា អារម្មណាទិបទវសេន ឯកេកស្ស បទស្ស ឯកមូលកេ សោឡសាធិកានិ ទ្វេ បុច្ឆាសតានិ...បេ... សព្ពមូលកេ នវាតិ ឯកេកស្ស បទស្ស ឯកមូលកាទិភេទេ ទ្វេ បុច្ឆា សហស្សានិ សត្តសតានិ ច បុច្ឆា ហោន្តិ។ តាសំ សព្ពេសុបិ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ អយំ គណនបរិច្ឆេទោ –

ចតុសដ្ឋិសហស្សានិ, បុន អដ្ឋសតានិ ច;

បុច្ឆា ហេតុទុកេស្វេវ, អនុលោមនយេ យថា។

យថា ច ហេតុទុកស្ស, ឯវំ សហេតុកទុកាទីនម្បីតិ សព្ពស្មិម្បិ ទុកសតេ –

សដ្ឋិ សតសហស្សានិ, ចត្តារិ ច តតោបរំ;

អសីតិ ច សហស្សានិ, បុច្ឆា ទុកសតេ ឥមា។

អយំ តាវ សុទ្ធិកេ តិកបដ្ឋានេ ចេវ ទុកបដ្ឋានេ ច បុច្ឆានំ គណនបរិច្ឆេទោ។

យំ បន តតោ បរំ ទ្វាវីសតិ តិកេ គហេត្វា ទុកសតេ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ នាម ទេសិតំ, តត្ថ “សិយា ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវំ ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ ឯកេកំ តិកំ ទុកានំ សតេន សតេន សទ្ធិំ យោជេត្វា ទេស្សតត្តានំ បុច្ឆានំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន សព្ពេសំ ឯកមូលកាទីនំ វសេន គហេត្វា បរិច្ឆេទោ វេទិតព្ពោ។

យម្បិ តតោ បរំ ទុកសតំ គហេត្វា ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ បក្ខិបិត្វា តិកទុកបដ្ឋានំ នាម ទេសិតំ, តត្ថាបិ “សិយា កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវំ ទុកសតេ ឯកេកំ ទុកំ ទ្វាវីសតិយា តិកេហិ សទ្ធិំ យោជេត្វា ទេស្សតត្តានំ បុច្ឆានំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន សព្ពេសំ ឯកមូលកាទីនំ វសេន គហេត្វា បរិច្ឆេទោ វេទិតព្ពោ។

យម្បិ តតោ បរំ តិកេ តិកេសុយេវ បក្ខិបិត្វា តិកតិកបដ្ឋានំ នាម ទេសិតំ, តត្ថាបិ “សិយា កុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវំ ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ ឯកេកំ តិកំ សេសេហិ ឯកវីសតិយា តិកេហិ សទ្ធិំ យោជេត្វា ទេស្សតត្តានំ បុច្ឆានំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន សព្ពេសំ ឯកមូលកាទីនំ វសេន គហេត្វា បរិច្ឆេទោ វេទិតព្ពោ។

ឃយ្បិ ពនេតា បទំ ទុនេក ទុនេកឃុនេឃច បក្ខិបិត្វា ទុកទុកបដ្ឋានំ តាយ នេងសិតំ, តត្ថាបិ “សិឃា នេហតុំ សនេហតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច នេហតុ

សនេហតុនេកា ឆនេម្មា ដូបជ្ជេឌ្ឍ្យ នេហតុបច្ចឃា”តិ ឲុចំ ទុកសនេត ឲុនេកកំ ទុកំ នេសនេសហិ តចតចុតិឃា ទុនេកហិ សទ្ធិំ នេឃានេឌត្វា ងនេស្សតន្តានំ

បុច្ឆានំ នេហដ្ឋា ចុត្តតនេឃត សនេន្តសំ ឲុកម្មូលកាឌឹតំ ចនេសត កនេហត្វា បរិនេច្ឆនេងា នេចឌិតនេន្តា៑ តធាកនេពត ហិ សន្តានេម្យតំ បនេកឌំ

ងនេស្សតុ្វាច នេងចបរិឃាយ ឆនេម្មា នេងសិនេតា, ឆមូនេសតាបតិស្ស បត នេពត “អដ្ឋ ឮកង្ហិកង្ហា នេងសិត”ត្តិ សក្ខិបិត្វា តឃងស្សតឃនេតួនេតច

នេងសតា អក្ខាតា៑ នេឆនេទតាបិ សក្ខិបិត្វាច ចាចតាឃនេក្កា បចត្តិនេតា, នេសា នេឆនេទត បចត្តិតតនេឃនេតច សក្កឹតិកានេល សក្កហំ

អានេទាបិនេតា៑

តំ បកស្ស សនេន្តបតឃំ ងនេស្សតុំ តិកង្ហា បដ្ឋានចនេទត្តិ អឃំ កាធា ឌបិតា៑ តស្សនេត្ថា – តិកង្ហា បដ្ឋានចនេទត្តិ បចទំ តិកបដ្ឋានង្ហា៑ ទុកុត្តឃត្តិ

ដូត្តមំ នេសដ្ឋំ ទុកបដ្ឋានង្ហា៑ ទុកតិកនេង្ហាចាតិ ទុកតិកបដ្ឋានង្ហា៑ តិកទុកង្ហាតិ តិកទុកបដ្ឋានង្ហា៑ តិកតិកនេង្ហាចាតិ តិកតិកបដ្ឋានង្ហា៑

ទុកទុកង្ហាតិ ទុកទុកបដ្ឋានង្ហា៑ ឞ អតុនេលិមឃិ្រតឃា ឃុកម្ភីទាតិ ឲុនេត តិកបដ្ឋានាតនេងឃា ឃុដ្ឋ កម្ភីទា ឞ តឃា អតុនេលិមឃិ្យា

នេចឌិតន្តាតិ៑ តត្ថ នេឆ្វ អតុនេលិមាតិ – ឆម្មាតុនេលិមង្ហា បច្ចឃាតុនេលិមង្ហា៑ តត្ថ “កុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច កុសនេលា ឆនេម្មា”តិ ឲុចំ

អកិឆម្មឃាតិកាបនេងហិ សក្កហិតានំ ឆម្មានំ អតុនេលិមនេងសតាចនេសត បចត្តំ ឆម្មាតុនេលិមំ តាម៑ “នេហតុបច្ចឃា អានេម្មុលបច្ចឃា”តិ ឲុចំ

ចតុឌឹសតិឃា បច្ចឃានំ អតុនេលិមនេងសតាចនេសត បចត្តំ បច្ចឃាតុនេលិមំ តាម៑

តត្ថ នេហដ្ឋា អដ្ឋកធាឃំ “តិកង្ហា បដ្ឋានចទំ...នេប... ឞ អតុនេលិមឃិ្រតឃា ឃុកម្ភីទា”តិ អឃំ កាធា ឆម្មាតុនេលិមំ សន្ធាឃ ចុត្តា៑ ឮឆ បត

អឃំ កាធា តស្មិំ ឆម្មាតុនេលិនេម បច្ចឃាតុនេលិមំ សន្ធាឃ ចុត្តា៑ តស្មា “ឞ អតុនេលិមឃិ្រតឃា ឃុកម្ភីទា”តិ អដ្ឋកធាកាធាឃ ឆម្មាតុនេលិនេម

តិកបដ្ឋានាតនេងឃា ឞ តឃា ឃុកម្ភីទាតិ ឲុចមនេត្វា នេចឌិតន្តា៑ ឮមស្មិំ បនេតាកានេម “នេហតុបច្ចឃា អានេម្មុលបច្ចឃា”តិ ឲុចំ បចនេត្វា

បច្ចឃាតុនេលិនេម ឲុនេត ឆម្មាតុនេលិនេម តិកបដ្ឋានាតនេងឃា “ឞ តឃា ឃុកម្ភីទា”តិ ឲុចមនេត្វា នេចឌិតន្តា៑ នេតឃុ អតុនេលិនេម តិកបដ្ឋានេត

កុសលត្តិកមត្តនេស្សច ចនេសត អឃំ ឮមស្មិំ បដិច្ចចានេស្ស បណ្ណត្តិចានេទ សក្ខិបិត្វា បុច្ឆាបនេកនេងា ងស្សិនេតា៑ នេសនេសឃុ បត តិកនេឃុ

នេសសបដ្ឋានេតឃុ ច ឲុកាបិ បុច្ឆា ត ងស្សិតា៑ តនេតា បនេទឃុ បត សហឌាតចានេទាឌឹឃុ កុសលត្តិកស្សាបិ ចនេសត បុច្ឆំ អតុទ្ធរិត្វា

លក្ខឃាតកចនេសត ចិស្សជ្ជតនេឃច ងស្សិតំ៑ “ឞ អតុនេលិមឃិ្រតឃា ឃុកម្ភីទា”តិ ចចតនេតា បត ឮមស្មិំ បច្ចឃាតុនេលិនេម ឞបិ ឲុនេត

បដ្ឋានតឃា បុច្ឆាចនេសត ដូទ្ធរិត្វា ងនេស្សតព្វា៑ បដ្ឋានំ ចណ្ណឃន្តានំ ឆ្យានចរិឃានំ កានេទា ឲុនេសាតិ៑

១៑ បច្ចឃបច្ចនីឃចណ្ណតា

៣១-៣៣៑ ឮងាតិ បច្ចនីឃំ នេហាតិ៑ តំ ងនេស្សតុំ សិឃា កុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច កុសនេលា ឆនេម្មា ដូបជ្ជេឌ្ឍ្យ ត នេហតុបច្ចឃាតិអាឌី អានេទ្ធំ៑ តត្ថ

អតុនេលិមបុច្ឆាហិ សមប្បឃានេលាច បុច្ឆាបរិនេច្ឆនេងា៑ នេពតនេតចត្ថ “ឃធា អតុនេលិនេម នេហតុបច្ចនេឃា ចិត្ថាទិនេតា, ឲុចំ បច្ចនីនេឃបិ

តនេហតុបច្ចនេឃា ចិត្ថារនេទតន្តា”តិ ចត្វា បុត បរិនេឃាឃានេត “ឃធា អតុនេលិនេម ឲុនេកកស្ស បងស្ស ឲុកម្មូលកំ, ទុម្មូលកំ, តិម្មូលកំ,

ចត្សម្ផលក៌ ឃាច ខេពចឹងតិម្ផលក៌, ឲ្ចំ បច្ចត្ថិខេយបិ ចិត្តានេតព្ពា”ត្តិ ទុត្តិ៍ ខេពចឹងតិម្ផលកត្តិ ឰ្លជខេញ្ចាត្ត ទ្យុម្ផលក៌ខេយច ឋគ្គាឃ ទុត្តិ៍ បទិខេឃាឃាខេគ បគ ឋព្ពាម្ផលក៌ ចត្សចឹងតិម្ផលកម្បិ ខេហាតិខេឃច៍ ត៌ ឋព្ពា ឋក្លិត្តខេយចាតិ៍

តិកញ្ចាបដ្ឋាគចទំ...ខេប... ៧ បច្ចត្ថិយមិ្រគយា ឰុក្យុឹទ្រាតិ ឲត្ត្ពាបិ ខេ្ញ បច្ចត្ថិឃាគិ – ឆម្មបច្ចត្ថិឃញ្ចា បច្ចយបច្ចត្ថិឃញ្ចា៍ តត្ថ “ក្យុឋលោ ឆម្មោ”តិ ឲ្ចំ អភិឆម្មមាតិកាបខេឆហិ ឋក្កហិតាគំ ឆម្មាគំ “គ ក្យុឋលំ ឆម្មំ បដិច្ច គ ក្យុឋខេលា ឆខេម្មា”តិ បច្ចត្ថិយខេឆឋគាចខេឋគ បចត្តំ ឆម្មបច្ចត្ថិយំ គាយ៍ “គខេហតុបច្ចយា គារម្មណបច្ចយា”តិ ឲ្ចំ ចត្សចឹងតិឃា បច្ចយាគំ បច្ចត្ថិយខេឆឋគាចខេឋគ បចត្តំ បច្ចយបច្ចត្ថិយំ គាយ៍ តត្ថ ខេហដ្ឋា អដ្ឋកថាយំ “តិកញ្ចា បដ្ឋាគចទំ...ខេប... ៧ បច្ចត្ថិយមិ្រគយា ឰុក្យុឹទ្រា”តិ អយំ កាថា ឆម្មបច្ចត្ថិយំ ឋគ្គាឃ ទុត្តា៍ ឰ្លឆ បគ អយំ កាថា ឆម្មាគុខេលាខេមខេយច បច្ចយបច្ចត្ថិយំ ឋគ្គាឃ ទុត្តា៍ តឋ្មា “៧ បច្ចត្ថិយមិ្រគយា ឰុក្យុឹទ្រា”តិ អដ្ឋកថាកាថាយ ឆម្មបច្ចត្ថិខេយ តិកបដ្ឋាគាឆខេយា ៧ គយា ឰុក្យុឹទ្រាតិ ឲចខេត្ត្ពា ខេចឌិតព្ពា៍ ឰ្លមហ្មិ៍ បខេគាកាខេឋ គ ខេហតុបច្ចយា គារម្មណបច្ចយាតិ ឲ្ចំ បចខេត្ត បច្ចយបច្ចត្ថិខេយ ឲខេត ឆម្មាគុខេលាខេមខេយច តិកបដ្ឋាគាឆខេយា ៧ គយា ឰុក្យុឹទ្រាតិ ឲចខេត្ត្ពា ខេចឌិតព្ពា៍

ខេតឋ្យ អគុខេលាមតិកបដ្ឋាខេគខេយច ក្យុឋលត្តិកមត្តឋ្យ ចខេឋគ អយំ ឰ្លមហ្មិ៍ បដិច្ចាខេឋ្យ បណ្ណត្តិចាខេទ ឋក្លិបិត្តា ឰុច្ឆាបខេគខេឆា ឆឋ្សិខេតា៍ ខេឋខេឋឋ្យ បគ តិខេកឋ្យ ខេឋឋបដ្ឋាខេគឋ្យ ច ឲកាបិ ឰុច្ឆា គ ឆឋ្សិតា៍ តខេតា បខេទឋ្យ បគ ឋហឌាតចាទាឌឹឋ្យ ក្យុឋលត្តិកម្សាបិ ចខេឋគ ឰុច្ឆំ អគុឆ្លទិត្វា លក្ខយាគកចខេឋគ ចិឋ្សជ្ជគខេយច ឆឋ្សិតំ៍ “៧ បច្ចត្ថិយមិ្រគយា ឰុក្យុឹទ្រា”តិ ចចគខេតា បគ ឰ្លមហ្មិ៍ បច្ចយបច្ចត្ថិខេយ ៧បិ ឲខេត បដ្ឋាគគយា ឰុច្ឆាចខេឋគ ឆ្លទិត្វា ឆខេឋ្យតព្ពា៍ បដ្ឋាគំ ចណ្ណយគ្គាគឌិ្យាអាចទិយាគំ គាខេទា ឲខេឋាតិ៍

ឲ៍ អគុខេលាមបច្ចត្ថិយចណ្ណគា

៣៥-៣៥៍ ឰ្លឆាតិ អគុខេលាមបច្ចត្ថិយំ ខេហាតិ៍ ត៌ ឆខេឋ្យត៌ ឰិយា ក្យុឋលំ ឆម្មំ បដិច្ច ក្យុឋខេលា ឆខេម្មា ឰ្លប្បជ្ជខេឃ្យ ខេហតុបច្ចយា គអារម្មណបច្ចយាតិអាឌិ អាទព្ធំ៍ តត្ថ “ខេហតុបច្ចយា គអារម្មណបច្ចយា...ខេប... ខេហតុបច្ចយា គអចិកតបច្ចយា”តិ ខេហតុបឆឋ្យ ខេឋខេឋឋ្យ ខេពចឹងតិឃា បច្ចខេយឋ្យ ឲខេកកខេគ ឋក្លិ ខេឃាឌគាចខេឋគ ខេហតុបឆាឌិខេក ឲកម្ផលខេក ខេពចឹងតិ អគុខេលាមបច្ចត្ថិឃាគិ៍ ខេតឋ្យ ឲខេកកហ្មិ៍ ឲក្លុគបញ្ញាឋំ កត្វា ឋត្តចឹងាឌិកាគិ ឲកាឆឋ ឰុច្ឆាឋតាគិ ខេហាគ្តិ៍ ទ្យម្ផលខេក បគ ខេហតារម្មណបឆាគំ ខេឋខេឋឋ្យ ឆ្វាចឹងតិឃា បច្ចខេយឋ្យ ឲខេកកខេគ ឋក្លិ ខេឃាឌគាចខេឋគ ឆ្វាចឹងតិ អគុខេលាមបច្ចត្ថិឃាគឹតិ ឲ្ចំ អគុខេលាខេម ទុខេត្តឋ្យ ឋខេព្ពឋ្យ ឲកម្ផលកាឌឹឋ្យ ឲខេកក៌ បឌំ បទិហាខេបត្វា អចខេឋឋាគំ ចខេឋគ ឰុច្ឆាកណគា ខេចឌិតព្ពា៍ ឲកម្ផលកាឌឹឋ្យ ខេចត្ថ ឃា ឰុច្ឆា បិញ្ញឰ្លមំ អាកតា, ឃា ច គ អាកតា, តា ឋព្ពា ខេហដ្ឋា ទុត្តគយាគុឋាខេទខេគច ខេចឌិតព្ពា៍

តិកញ្ចា បដ្ឋាគចទំ...ខេប... ៧ អគុខេលាមបច្ចត្ថិយមិ្រគយា ឰុក្យុឹទ្រាតិ ឲត្ថ បគ ខេហដ្ឋា ទុត្តគខេយខេគច ខេ្ញ អគុខេលាមបច្ចត្ថិឃាគិ – ឆម្មាគុខេលាមបច្ចត្ថិយំ បច្ចយាគុខេលាមបច្ចត្ថិឃញ្ចា៍ តត្ថ “ក្យុឋលោ ឆម្មោ”តិ ឲ្ចំ អភិឆម្មមាតិកាបខេឆហិ ឋក្កហិតាគំ ឆម្មាគំ “ក្យុឋលំ ឆម្មំ បដិច្ច គ ក្យុឋខេលា ឆខេម្មា”តិ អគុខេលាមបច្ចត្ថិយខេឆឋគាចខេឋគ បចត្តំ ឆម្មាគុខេលាមបច្ចត្ថិយំ គាយ៍ “ខេហតុបច្ចយា គអារម្មណបច្ចយា”តិ

ឲចំ ចតុចឹនតិយា បច្ចយេសុ លព្ភយាតបធាត់ អត្ុសលិយបច្ចតឹយឌេនតាចនេត បចត្តុំ បច្ចយាត្ុសលិយបច្ចតឹយំ តាយៈ តត្ថ ហេដ្ឋា អដ្ឋកឆាយំ “តិកច្ចា បដ្ឋាតចទំ...ប... ល អត្ុសលិយបច្ចតឹយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទា”តិ អយំ កាឆា ឆយ្ញាត្ុសលិយបច្ចតឹយំ នគ្គាយ ចុត្តាៈ ព្ពាឆ បត អយំ កាឆា ឆយ្ញាត្ុសលិយេយច បច្ចយាត្ុសលិយបច្ចតឹយំ នគ្គាយ ចុត្តាៈ តស្វា “ល អត្ុសលិយបច្ចតឹយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទា”តិ អដ្ឋកឆាកាឆាយ ឆយ្ញាត្ុសលិយបច្ចតឹយេយ តិកបដ្ឋាតាឝេយា ល តយា ស្ុកយ្ពឹទាតិ ឲចយេត្វា ចេឌិតេព្វាៈ ព្ពាយស្មិ៎ បតោកាពេន ហេតុបច្ចយា តារម្ពណបច្ចយាតិ ឲចំ បចេត្តុ បច្ចយាត្ុសលិយបច្ចតឹយេយ ឲតេ ឆយ្ញាត្ុសលិយេយច តិកបដ្ឋាតាឝេយា ល តយា ស្ុកយ្ពឹទាតិ ឲចយេត្វា ចេឌិតេព្វាៈ

តេសុ អត្ុសលិយេ តិកបដ្ឋាតេយច ក្ុសលត្តិកយត្តស្ស ចនេត អយំ ព្ពាយស្មិ៎ បដិច្ចចារស្ស បណ្ណត្តិចារេ នដ្ឋិបិត្វា ប្ុច្ចាបេគេឌា ឌស្សិតេតាៈ នេនេសុ បត តិកេសុ នេនបដ្ឋាតេសុ ច ឲកាបិ ប្ុច្ចា ត ឌស្សិតាៈ តេតា បនេសុ បត នហឌាតចារាឌីសុ ក្ុសលត្តិកស្សាបិ ចនេត ប្ុច្ចិ អត្ុដ្ឋិត្វា លព្ភយាតកចនេត ចិស្សជ្ជតេយច ឌស្សិតំៈ “ល អត្ុសលិយបច្ចតឹយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទា”តិ ចចតេតា បត ព្ពាយស្មិ៎ បច្ចយាត្ុសលិយបច្ចតឹយេយ លបិ ឲតេ បដ្ឋាតតយា ប្ុច្ចាចនេត ដ្ឋដ្ឋិត្វា ឌេស្សតព្វាៈ បដ្ឋាត់ ចណ្ណយត្តាតឌ្យិអាចទិយាត់ កាទេទា ឲនេបាតិៈ

៣ៈ បច្ចតឹយាត្ុសលិយចណ្ណតា

៣ឆ-៥៦ៈ ព្ពាគាតិ បច្ចតឹយាត្ុសលិយំ ហោតិៈ តំ ឌស្សេតុំ នឹយា ក្ុសលំ ឆយ្ញំ បដិច្ច ក្ុសលោ ឆយ្ញោ ឌ្ុប្បជ្ជេយ្យ តហេតុបច្ចយា អារម្ពណបច្ចយាតិអាឌិ អាទឌ្ឌំៈ តត្ថ អត្ុសលិយបច្ចតឹយប្ុច្ចាហិ នយប្បយាណោ ឲច ប្ុច្ចាបរិច្ឆេធោៈ ឲកម្មូលកាឌីសុ ចេត្វ យា ប្ុច្ចា បិឡព្ពាយំ អាកតា, យា ច ត អាកតា, តា នព្ពា ហេដ្ឋា ចុត្តតយាត្ុសារេតេច ចេឌិតព្វាៈ

តិកច្ចា បដ្ឋាតចទំ...ប... ល បច្ចតឹយាត្ុសលិយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទាតិ ឲត្វាបិ ហេដ្ឋា ចុត្តតេយតេច ចេ្ច បច្ចយាត្ុសលិយាត់ – ឆយ្ញបច្ចតឹយាត្ុសលិយំ បច្ចយបច្ចតឹយាត្ុសលិយច្ចាៈ តត្ថ “ក្ុសលោ ឆយ្ញោ”តិ ឲចំ អកិឆយ្ញយាតិកាបនេហិ នដ្ឋិតាត់ ឆយ្ញាត់ “តក្ុសលំ ឆយ្ញំ បដិច្ច ក្ុសលោ ឆយ្ញោ”តិ បច្ចតឹយាត្ុសលិយឌេនតាចនេត បចត្តុំ ឆយ្ញបច្ចតឹយាត្ុសលិយំ តាយៈ “តហេតុបច្ចយា អារម្ពណបច្ចយា”តិ ឲចំ ចតុចឹនតិយា បច្ចយេសុ លព្ភយាតបធាត់ បច្ចយបច្ចតឹយាត្ុសលិយឌេនតាចនេត បចត្តុំ បច្ចយបច្ចតឹយាត្ុសលិយំ តាយៈ តត្ថ ហេដ្ឋា អដ្ឋកឆាយំ “តិកច្ចា បដ្ឋាតចទំ...ប... ល បច្ចតឹយាត្ុសលិយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទា”តិ អយំ កាឆា ឆយ្ញបច្ចតឹយាត្ុសលិយំ នគ្គាយ ចុត្តាៈ ព្ពាឆ បត អយំ កាឆា ឆយ្ញាត្ុសលិយេយច បច្ចយបច្ចតឹយាត្ុសលិយំ នគ្គាយ ចុត្តាៈ តស្វា “ល បច្ចតឹយាត្ុសលិយយិត្រយា ស្ុកយ្ពឹទា”តិ អដ្ឋកឆាយ ឆយ្ញបច្ចតឹយាត្ុសលិយេ តិកបដ្ឋាតាឝេយា ល តយា ស្ុកយ្ពឹទាតិ ឲចយេត្វា ចេឌិតេព្វាៈ ព្ពាយស្មិ៎ បតោកាពេន តហេតុបច្ចយា អារម្ពណបច្ចយាតិ ឲចំ បចេត្តុ បច្ចយបច្ចតឹយាត្ុសលិយេ ឲតេ ឆយ្ញាត្ុសលិយេយច តិកបដ្ឋាតាឝេយា ល តយា ស្ុកយ្ពឹទាតិ ឲចយេត្វា ចេឌិតេព្វាៈ

តេសុ អនុលោមតិកបដ្ឋានេតេឃច កុសលត្តិកយត្តស្សបិ ចេសេត អឃំ ព្លុយស្មិ បដិច្ចចារស្ស បណ្ណត្តិចារេទ សង្ខិបិត្វា បុច្ឆាបេកេគា គស្សិតោ៍ សេសេសុ បត ពិកេសុ សេសបដ្ឋានេតសុ ច ឧកាបិ បុច្ឆា ត គស្សិតា៍ ពតោ បេទេសុ បត សហខាតចារាគឹសុ កុសលត្តិកស្សបិ ចេសេត បុច្ឆិ អនុគ្គទិត្វា លក្ខុយាតកចេសេត ចិស្សជ្ជតេយច គស្សិតំ៍ “ល បច្ចតីឃានុលោមយិត្រឃា សុកយ្កិរា”តិ ចចតេតា បត ព្លុយស្មិ បច្ចឃបច្ចតីឃានុលោមេ លបិ ឧតេ បដ្ឋាតតឃា បុច្ឆាចេសេត វុគ្គទិត្វា គេស្សតគ្គា៍ បដ្ឋាត៌ ចណ្ណឃត្តាតញ្ញាអាចទិឃាត៌ កាេរា ឧេសាតិ៍

បុច្ឆាចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪨ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪨ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

(᪑᪨) ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩅᩣᩁᩮᩣ

᪑᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩣ ᩑᩈᩣ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩪᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨿᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᩉᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨿᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ "ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣ ᨷᩉᩣᨿ ᨿᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲᩩᩴ ᩋᨿᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩅᩣᩁᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩥᨿᩣ – ᩈᨧᩮ ᨶᨿᩣ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩪᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨿᩮᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨳ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ? ᨿᩣ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨴᩔᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ? ᩋᩣᨾ, ᨴᩔᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩥᨿᩩᩴ᪨ ᨿᨴᩥ ᨴᩔᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᨷᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩥᨠᩮ, ᨴᩩᨠᩮ, ᨴᩩᨠᨲᩥᨠᩮ, ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩮ, ᨲᩥᨠᨲᩥᨠᩮ, ᨴᩩᨠᨴᩩᨠᩮ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨿᩮᩅ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩣ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩮ ᨧ ᨲᩥᨠᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨷᩦᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᨴᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩥᨠᩮ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩣᩉᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩉᩥ ᨶᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᩔᩥᨲᩣᩈᩩ ᩉᩥ ᨿᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣ ᨷᩉᩣᨿ ᨿᩣ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨿᩣᨶᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩅᩥᨩᩣᨶᩥᨲᩩᩴ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩅᩥᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᨿᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣ ᨷᩉᩣᨿ ᨿᩣ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩑᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩈᨴᩥᩈᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᩅᩴ ᩏᨷᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩᨿᩮᩅ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨲᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᨾᨶᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣᨷᩥ ᨡᨱᩮ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᩈᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ "ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ"ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ "ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨮᨷᨶᩅᩈᩮᨶ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩑᨠᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᩴ᪨ ᨲᨿᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ

អវសេសា តយោ ខន្ធា។ តយោ ខន្ធេតិ ចេតនាទីសុ យោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ គហិតោ, តំ ឋបេត្វា សេសេ តយោ។ ទ្វេ ខន្ធេតិ ចេតនាសញ្ញាទ្វយាទីសុ យេសុ ទ្វីសុ យេហិ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធាតិ យេ យេ បច្ចយភាវេន គហិតា, តេ តេ ឋបេត្វា អវសេសា ទ្វេ ខន្ធា កុសលហេតុកា ហេតុបច្ចយភាវំ សាធេន្តេន ឧប្បជ្ជន្តីតិ អត្ថោ។

យស្មា បន ឯកោ ខន្ធោ ឯកស្សេវ ទ្វិន្នំយេវ វា, ទ្វេ វា បន ឯកស្សេវ បច្ចយោ នាម នត្ថិ, តស្មា "ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ, ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ"តិ ន វុត្តំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិអាទីសុបិ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបន្តិ ឯត្ថ បដិច្ចត្ថស្ស សហជាតត្ថត្តា យំ កុសលេន សហជាតញ្ចេវ ហេតុបច្ចយញ្ច លភតិ, តំ ទស្សេតុំ វុត្តំ។ បរតោបិ ឯវរូបេសុ ឋានេសុ អយមេវ នយោ។

វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតន្តិ ឯត្ថ ហេតុបច្ចយាភាវតោ អហេតុកំ, រូបេ បន សន្ធិ អនុប្បត្តិតោ អារុប្បវិបាកញ្ច ន គហេតព្វំ។ បដិសន្ធិក្ខណេតិ កដត្តារូបសង្ខាតស្ស អព្យាកតស្ស អព្យាកតំ បដិច្ច ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ វិបាកាព្យាកតន្តិ តស្មិំ ខណេ វិជ្ជមានាព្យាកតវសេន វុត្តំ។ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ, វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធាតិ ឥទំ កដត្តារូបគ្គហណេន វត្ថុម្ហិ គហិតេបិ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធានំ ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។

ឯកំ មហាភូតន្តិអាទិ រូបាព្យាកតំ បដិច្ច រូបាព្យាកតស្ស ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ ឯកំ ខន្ធន្តិអាទីសុ វុត្តនយេនេវ បនេត្ថ អត្ថយោជនា វេទិតព្វា។ ឯវំ រូបាព្យាកតម្បិ ភូតំ បដិច្ច ភូតានំ ឧប្បត្តិំ វត្វា ឧបាទាតិ ភូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបានំ ឧប្បត្តិំ ទស្សេតុំ មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិអាទិ វុត្តំ។ ឯវំ សន្តេ ឧបាទារូបន្តិ ឯត្តកេនេវ វត្តព្វំ, ឋានទ្វយំ កស្មា វុត្តន្តិ? មហាភូតេបិ បដិច្ច ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ។ យញ្ហិ ហេដ្ឋា "ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ កដត្តា ច រូប"ន្តិ ទស្សិតំ, តំ ន កេវលំ ខន្ធេយេវ ច បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ, មហាភូតេបិ បន បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ ទស្សនត្ថម្បិទំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ តត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានំ បវត្តេយេវ, កដត្តារូបំ បដិសន្ធិយម្បិ។ ឧបាទារូបន្តិ តស្សេវ ឧភយស្ស វិសេសនំ។

កុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ចាតិ ឯត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានាវ មហាភូតា គហិតា។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបន្តិ ឯត្ថ បន ភូតរូបម្បិ ឧបាទារូបម្បិ គហិតំ។ "ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ មហាភូតា"តិអាទិនា នយេន ហិ ភូតរូបម្បិ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ។ មហាភូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបន្តិ វុត្តនយេន ឧបាទារូបម្បិ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ចាតិ បញ្ហាវិស្សជ្ជនេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯវំ ហេតុបច្ចយេ នវ បុច្ឆា វិស្សជ្ជិតា។ ឯត្តកាយេវ ហិ ឯត្ថ លព្ភន្តិ, សេសា ចត្តាលីស មោឃបុច្ឆាតិ ន វិស្សជ្ជិតា។ ឥមិនា ឧបាយេន អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនានំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ តត្ថ តត្ថ បន វិសេសមត្តមេវ វណ្ណយិស្សាម។

៣៣. អារម្មណបច្ចយេ តាវ រូបស្ស អារម្មណបច្ចយវសេន អនុប្បត្តិតោ តាសុ នវសុ រូបមិស្សកា បហាយ តិស្សោវ បុច្ឆា វិស្សជ្ជិតា។ តេនេវ ច ការណេន "វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា"តិ វា "ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ"តិ ន វុត្តំ។ ន ហិ តំ អារម្មណបច្ចយេន ឧប្បជ្ជតិ។

៣៥. អធិបតិបច្ចយេ វិបាកាព្យាកតន្តិ លោកុត្តរមេវ សន្ធាយ វុត្តំ. តេនេវេត្ថ "បដិសន្ធិក្ខណេ"តិ ន គហិតំ. សេសំ ហេតុបច្ចយសទិសមេវ.

៣៦. អនន្តរសមនន្តរេសុបិ រូបំ ន លព្ភតីតិ អារម្មណបច្ចយេ វិយ តិស្សោ បុច្ឆា.

៣៧. សហជាតបច្ចយេ បដិសន្ធិក្ខណេតិ បញ្ចវោការេ បដិសន្ធិវសេន វុត្តំ. ហេដ្ឋា បន បច្ចយវិភង្គេ "ឱក្កន្តិក្ខណេ"តិ អាគតំ. តម្បិ ឥមិនា សទ្ធិំ អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនមត្តមេវ ហេត្ថ នានត្តំ. អបិច "តិណ្ណំ សន្និបាតា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតី"តិ (ម. និ. ១.៤០៨) វចនតោ ឱក្កន្តីតិ បញ្ចវោការបដិសន្ធិយា វេវចនំ. នាយំ. បដិសន្ធីតិ សព្ពត្ថសាធារណំ. ឥធ បន "ខណេ វត្ថុ ច រូប"ន្តិអាទិវចនតោ បញ្ចវោការបដិសន្ធិយេវ អធិប្បេតា. សា ហិ រូបស្សាបិ អរូបស្សាបិ បច្ចយភាវេន ច បច្ចយុប្បន្នភាវេន ច សង្គណ្ហាតិ, តស្មា បរិបុណ្ណវិសជ្ជនា ហោតីតិ គហិតា. ពាហិរំ ឯកំ មហាភូតន្តិ អនិន្ទ្រិយពទ្ធេសុ បថវីបាសាណាទីសុ មហាភូតំ សន្ធាយ វុត្តំ. បច្ចយវិភង្គវារស្មិំ ហិ ចត្តារោ មហាភូតាតិ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ឯកតោ កត្វា គហិតំ. សង្ខេបទេសនា ហិ សា. អយំ បន វិត្ថារទេសនា, តស្មា សព្ពំ វិភជិត្វា ទស្សេន្តោ "ពាហិរំ ឯកំ មហាភូត"ន្តិអាទិមាហ. អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ចាតិ ទ្វិសន្តតិសមុដ្ឋានភូតវសេន វុត្តំ. មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបន្តិ បន កម្មសមុដ្ឋានវសេនេវ វុត្តំ. ឧបាទារូបន្តិ ឧតុសមុដ្ឋានវសេនេវ.

៣៨. អញ្ញមញ្ញបច្ចយេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ, វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធាតិ វត្ថុម្បិ ខន្ធេ ឯកតោ វត្វា អញ្ញមញ្ញបច្ចយំ ទស្សេតុំ វុត្តំ.

៣៩. និស្សយបច្ចយេ យស្មា បដិច្ចត្ថោ នាម សហជាតត្ថោ, តស្មា យា ហេដ្ឋា បច្ចយវិភង្គវារេ ចក្ខាយតនាទីនំ និស្សយបច្ចយតា ទស្សិតា, ន សា គហិតា. ចក្ខាយតនាទីនិ ហិ បុរេជាតានិ ហុត្វា បច្ចយា ហោន្តិ, ឥធ សហជាតមេវ លព្ភតិ. តេនេវ វុត្តំ – "និស្សយបច្ចយោ សហជាតបច្ចយសទិសោ"តិ.

៤០. ឧបនិស្សយបច្ចយេ រូបស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយាភាវា តីណេវ វិសជ្ជនានិ លព្ភន្តិ, តេន វុត្តំ "អារម្មណបច្ចយសទិស"ន្តិ. តត្ថ កិញ្ចាបិ ន សព្ពេ កុសលាកុសលាព្យាកតា អារម្មណូបនិស្សយំ លភន្តិ, យេ បន លភន្តិ, តេសំ វសេនេតំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ.

៤១. បុរេជាតបច្ចយេ វត្ថុំ បុរេជាតបច្ចយាតិ វត្ថុំ បដិច្ច វត្ថុនា បុរេជាតបច្ចយំ សាធេត្វា ឧប្បជ្ជន្តីតិ អត្ថោ. វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធន្តិ ឯត្ថ យំ វិបាកាព្យាកតស្ស វត្ថុ ឱក្កន្តិក្ខណេ សហជាតបច្ចយោ ហោតិ, តំ បុរេជាតបច្ចយភាវំ អប្បត្តា ឥធ ន គហេតព្ពំ. យេបិ កុសលាទយោ អារុប្បេ បុរេជាតបច្ចយំ ន លភន្តិ, តេបិ បុរេជាតបច្ចយភាវាភាវតោយេវ ឥធ ន គហេតព្ពា. អារម្មណំ បន និយមតោ បុរេជាតបច្ចយភាវំ ន លភតិ. រូបាយតនាទីនិ ហិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំយេវ បុរេជាតបច្ចយំ សាធេន្តិ, មនោវិញ្ញាណធាតុយា អតីតានាគតានិបិ អារម្មណំ ហោន្តិយេវ. តស្មា ឥធ ន គហិតំ. ខន្ធវសេន ហិ អយំ ទេសនា, ន

វិញ្ញាណធាតុវសេន "វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ"ន្តិ វេទនាយ ច សញ្ញាបិ វិញ្ញាណធាតុយា គហិតា, ន ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុអាទយោ ឯវាតិ។

បច្ឆាជាតោ កុសលាកុសលានំ បច្ចយោ ន ហោតិ, អព្យាកតស្សាបិ ឧបត្ថម្ភកោវ ន ជនកោ, តស្មា "ឧប្បជ្ជតិ បច្ឆាជាតបច្ចយា"តិ ឯវំ វត្តព្ពោ ឯកធម្មោបិ នត្ថីតិ បច្ឆាជាតបច្ចយវសេន វិស្សជ្ជនំ ន កតំ។

៩១។ អាសេវនបច្ចយេ កាមំ សព្ពា កិរិយា អាសេវនបច្ចយំ ន លភន្តិ, លព្ភមានវសេន បន "កិរិយាព្យាកត"ន្តិ វុត្តំ។ តស្មា ជវនកិរិយាវេត្ថ គហិតាតិ វេទិតព្ពា។

៩២។ កម្មបច្ចយេ កុសលាកុសលេសុ ឯកក្ខណិកា កម្មបច្ចយា វេទិតព្ពា, តថា កិរិយាព្យាកតេ។ វិបាកាព្យាកតេ បន នានាក្ខណិកាបិ, តថា បដិសន្ធិក្ខណេ មហាភូតានំ។ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ បន ឯកក្ខណិកា។ កដត្តារូបានំ នានាក្ខណិកាវ តថា អសញ្ញសត្តរូបានំ។ កដត្តារូបំ បនេត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ។ សេសំ ន ឯកន្តតោ កម្មសមុដ្ឋានត្តា ឧបាទារូបន្តិ វុត្តំ។ ឯវំ សន្តេបិ ឥធ កម្មសមុដ្ឋានមេវ អធិប្បេតំ។

៩៣។ វិបាកបច្ចយេ កុសលាកុសលំ កិរិយញ្ច ន លព្ភតីតិ អព្យាកតវសេនេវ វិស្សជ្ជនំ កតំ។ ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិ វិបាកចិត្តសមុដ្ឋានមេវ។ កដត្តារូបន្តិ យថាលាភវសេន ឥន្ទ្រិយរូបញ្ច វត្ថុរូបញ្ច។ ឧបាទារូបន្តិ តទេវសេសំ តស្មិំ សមយេ វិជ្ជមានកំ ឧបាទារូបំ។

៩៤។ អាហារបច្ចយេ សព្ពេសម្បិ កុសលាទីនំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបស្ស ច អរូបាហារវសេន ឧប្បត្តិ វេទិតព្ពា, តថា បដិសន្ធិក្ខណេ មហាភូតានំ។ ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិ កវក្កាទិចិត្តសមុដ្ឋានំ។ អាហារសមុដ្ឋានន្តិ កពឡីការាហារសមុដ្ឋានំ។ ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិ កុសលាកុសលចិត្តសមុដ្ឋានមេវ។ បច្ចយវិភង្គវារេ អាហារបដិបាដិយា បឋមំ កពឡីការោ អាហារោ ទស្សិតោ, ឥធ បន កុសលំ ឆប្បត្តិ បុច្ឆាវសេន បឋមំ អរូបាហារា ទស្សិតាតិ វេទិតព្ពា។

៩៥។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេ បច្ចយវិភង្គេ ឥន្ទ្រិយបដិបាដិយា បឋមំ ចក្ខុន្ទ្រិយាទីនិ ទស្សិតានិ, ឥធ បន កុសលាទិបុច្ឆាវសេន បឋមំ អរូបិន្ទ្រិយានំ បច្ចយតា ទស្សិតា។ តត្ថ កុសលាទីសុ យថាលាភវសេន អរូបិន្ទ្រិយា គហេតព្ពា។ អសញ្ញសត្តានំ កដត្តារូបេសុបិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ។

៩៦។ ឈានមគ្គបច្ចយេសុ ហេតុបច្ចយសទិសមេវ វិស្សជ្ជនំ, តេនេវេត្ថ "ហេតុបច្ចយសទិស"ន្តិ វុត្តំ។

៩៧។ សម្បយុត្តបច្ចយេ វិស្សជ្ជនំ អារម្មណបច្ចយគតិកំ, តេនេវេត្ថ "អារម្មណបច្ចយសទិស"ន្តិ វុត្តំ។

໘໙. ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍ ວຕ຺ຖຸ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາຕິ ວຕ຺ຖຸໍ ປຏິຈ຺ຈ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາ, ວຕ຺ຖຸນາ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ສາເຂເນ຺ຘນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຂເນ຺ຘ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາຕິ ຂເນ຺ຘ ປຏິຈ຺ຈ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາ, ຂເນ຺ຘຫິ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ສາເຂເນ຺ຘຫິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຂນ຺ຘາ ວຕ຺ຖຸ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາຕິ ວຕ຺ຖຸໍ ປຏິຈ຺ຈ ຂນ຺ຘາ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາ. ວຕ຺ຖຸນາ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ສາເຂເນ຺ຘນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປໍ ຂເນ຺ຘ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາຕິ ຂເນ຺ຘ ປຏິຈ຺ຈ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານໍ ຣູປໍ ຂເນ຺ຘຫິ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເຍນ ສາເຂເນ຺ຘຫິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເສສວິສ຺ສຊ຺ຊເນສຸປິ ວຕ຺ຖຸ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕປຈ຺ຈຍາຕິອາທີສຸປິ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວເຕ຺ຖາ ເວທິຕເພ຺ພາ. ວິປາກາພ຺ຍາກເຕ ເອຕ຺ຖ ວຕ຺ຖຸຄ຺ຄຫເຓນ ຈກ຺ຂາທີນິ ສງ຺ຄຫິຕານີຕິ. ເອກໍ ມຫາຠູຕນ຺ຕິອາທິ ຣູປາພ຺ຍາກຕສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຠາວໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານນ຺ຕິ ອພ຺ຍາກຕຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານມ຺ປິ ກຸສລາກຸສລຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານມ຺ປິ.

໙໐. ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈເຍ ສພ຺ພໍ ສຫຊາຕປຈ຺ຈຍຄຕິກໍ. ເຕເນເວຕ຺ຖ “ສຫຊາຕປຈ຺ຈຍສທິສ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

໙໑-໙໒. ນຕ຺ຖິວິຄຕາ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຍຄຕິກາ, ອວິຄຕໍ ສຫຊາຕຄຕິກໍ. ເຕເນເວຕ຺ຖ “ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຍສທິສໍ, ສຫຊາຕປຈ຺ຈຍສທິສ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທ຺ເວຍ ເຕວີສຕິ ປຈ຺ຈຍາຕິ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕານໍ ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພາຕິ ຍາ ປຸຈ຺ຉາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ລພ຺ຠນ຺ຕິ, ຕາສໍ ວເສນ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພາ. ອຍໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ເອກມູລເກ ປຈ຺ຈຍານຸເລາເມ ປຏິຈ຺ຈວາຣສ຺ສ ກຸສລຕ຺ຕິກວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ.

(໗) ປຎ຺ຫາວາເຣາ

໙໓. ຄຓນາຕິ ເຍ ເອຕ຺ຖ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາທີສຸ ເອເກກສ຺ມິໍ ປຈ຺ຈເຍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນວາຣາ ລທ຺ຘາ, ເຕ ຄຓນວເສນ ທສ຺ເສຕຸໍ ເຫຕຸຍາ ນວາຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕຕ຺ຖ ເຫຕຸຍາ ນວາຕິ ເຫຕຸປຈ຺ຈເຍ ນວ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນວາຣາ ເຫານ຺ຕິ. ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ກຸສເລນ ກຸສລໍ, ກຸສເລນ ອພ຺ຍາກຕໍ, ກຸສເລນ ກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ; ອກຸສເລນ ອກຸສລໍ, ອກຸສເລນ ອພ຺ຍາກຕໍ, ອກຸສເລນ ອກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ, ອພ຺ຍາກເຕນ ອພ຺ຍາກຕໍ, ກຸສລາພ຺ຍາກເຕນ ອພ຺ຍາກຕໍ, ອກຸສລາພ຺ຍາກເຕນ ອພ຺ຍາກຕນ຺ຕິ.

ອາຣມ຺ມເຓ ຕີຓີຕິ ກຸສເລນ ກຸສລໍ, ອກຸສເລນ ອກຸສລໍ, ອພ຺ຍາກເຕນ ອພ຺ຍາກຕໍ. ອຘິປຕິຍາ ນວາຕິ ເຫຕຸຍາ ວຸຕ຺ຕສທິສາວ. ທ຺ວາທສສຸ ຫິ ປຈ຺ຈເຍສຸ ນວ ນວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນານິ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍສທິສາເນວ. ວິຠງ຺ເຄ ປນ ອຕ຺ຖິ ວິເສເສາ. ທສສຸ ປຈ຺ຈເຍສຸ ຕີຓິ ຕີຓີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນານິ ອາຣມ຺ມຓສທິສາເນວ. ວິຠງ຺ເຄ ປນ ອຕ຺ຖິ ວິເສເສາ. ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຈ຺ຈເຍ ຫິ ອພ຺ຍາກຕປທສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ຣູປມ຺ປິ ລພ຺ຠຕິ, ຕຖາ ປຸເຣຊາຕປຈ຺ຈເຍ. ອາເສວນປຈ຺ຈເຍ ວິປາການິ ເຈວ ວີຖິຈິຕ຺ຕານິ ຈ ນ ລພ຺ຠນ຺ຕິ. ວິປາເກ ເອກນ຺ຕິ ອພ຺ຍາກຕປເທເຍວ. ເອວເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂປເຕາ ນວ ຕີຓິ ເອກນ຺ຕິ ຕິວິເຘາ ວາຣປຣິຈ຺ເຉເທາ. ວິຕ຺ຖາຣເຕາ ທ຺ວາທສ ນວກາ, ທສ ຕິກາ, ເອກໍ ເອກກນ຺ຕິ. ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ເຕວີສຕິຍາ ປຈ຺ຈເຍສຸ ເອກຸຕ຺ຕຣຈຕ຺ຕາລີສາຘິກໍ ວາຣສຕໍ ເຫາຕິ, ເອກຸຕ຺ຕຣຈຕ຺ຕາລີສາຘິກຎ຺ຈ ປຸຈ຺ຉາສຕໍ. ເອກຸຕ຺ຕຣຈຕ຺ຕາລີສາຘິກໍ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນສຕນ຺ຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ.

៤៦. ឯវំ ហេតុបច្ចយាទីនំ ឯកមូលកំ គណនំ ទស្សេត្វា ឥទានិ បរេសុ ទុមូលកាទីសុ វិត្ថារទេសនំ សង្ខិបិត្វា ឯកមូលកេ ទស្សិតាយ ទេសនាយ លព្ភមានគណនមេវ អាទាយ វារបរិច្ឆេទំ ទស្សេតុំ ទុមូលកេ តាវ ហេតុបច្ចយា អារម្មណេ តីណីតិអាទិមាហ. តត្រិទំ លក្ខណំ – ពហុគណនោបិ បច្ចយោ អពហុគណនេន សទ្ធិំ យុត្តោ តេន សមានគណនោវ ហោតិ. តេន វុត្តំ “ហេតុបច្ចយា អារម្មណេ តីណី”តិ. ហេតុអារម្មណទុកេ អារម្មណេ វុត្តានិ តីណេវ វិស្សជ្ជនានិ លព្ភន្តីតិ អត្ថោ. សមានគណនោ បន សមានគណនេន សទ្ធិំ យុត្តោ អបរិហីនគណនោវ ហោតិ. តេន វុត្តំ “ហេតុបច្ចយា អធិបតិយា សត្ត”តិ. ហេតាធិបតិទុកេ សត្តេវ វិស្សជ្ជនានិ លព្ភន្តីតិ អត្ថោ. វិបាកេ ឯកន្តិ ហេតុវិបាកទុកេ វិបាកេ វុត្តំ ឯកមេវ វិស្សជ្ជនំ លព្ភតីតិ. ឯវំ តាវ ទុមូលកេ វារបរិច្ឆេទោ វេទិតព្វោ.

៤៧. តិមូលកាទីសុបិ ឥទមេវ លក្ខណំ. តេនេតមាហ – ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា អធិបតិយា តីណីតិ. ហេតារម្មណាធិបតិតិកេ អារម្មណេ វុត្តានិ តីណេវ វិស្សជ្ជនានិ លព្ភន្តីតិ អត្ថោ. ឯវំ សព្ពត្ថ នយោ នេតព្វោ.

៤៨-៤៩. ទ្វាទសមូលកេ បន វិបាកបច្ចយោ ន លព្ភតិ, តស្មា អាសេវនបច្ចយា កម្មេ តីណីតិ វត្វា វិបាកំ អបនយិត្វា អាហារេ តីណីតិ វុត្តំ. តេរសមូលកាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. តេ បន សង្ខិបិត្វា តេវីសតិមូលកោវ ទស្សិតោ. យោ ចេសោ ទុវិធោ ហោតិ – សាសេវនោ ច សវិបាកោ ច. តត្ថ បឋមំ សាសេវនោ ទស្សិតោ, សោ តីណេវ វិស្សជ្ជនានិ លភតិ. តេន វុត្តំ “អាសេវនបច្ចយា អវិគតេ តីណី”តិ. សវិបាកោ បន អាសេវនំ ន លភតិ, តស្មា តំ បហាយ វិបាកវសេន គណនាយ ទស្សនត្ថំ អន្តរាយេវ “ហេតុបច្ចយា...បេ... វិបាកបច្ចយា អាហារេ ឯក”ន្តិ ឯកំ វារំ ទស្សេត្វា បច្ឆា តេវីសតិមូលកោ ទស្សិតោ. ឯតេសុ បន ទ្វីសុ តេវីសតិមូលកេសុ កិញ្ចាបិ ឯកស្មិំ វិបាកបច្ចយោ នត្ថិ, ឯកស្មិំ អាសេវនបច្ចយោ, បច្ឆាជាតបច្ចយោ បន ឧភយត្ថាបិ. ទ្វីហិ សទ្ធិំ បនេតេ តេវីសតិមូលកាត្វេវ វេទិតព្វា. តេសុ សាសេវនេ អាសេវនស្ស វសេន សព្វត្ថ តីណេវ វិស្សជ្ជនានិ, សវិបាកេ វិបាកបច្ចយស្ស វសេន ឯកមេវាតិ អយំ ហេតុបច្ចយំ អាទិំ កត្វា ឯកមូលកាទីសុ គណនា.

យំ បនេតំ ហេតុមូលកានន្តរំ “អារម្មណេ ឋិតេន សព្វត្ថ តីណេវ បញ្ហា”តិ វុត្តំ, តំ អារម្មណបច្ចយំ អាទិំ កត្វា ឯកមូលកេបិ ទុមូលកាទីសុបិ សព្វត្ថ អារម្មណបទេ ចេវ អារម្មណេន សទ្ធិំ សេសបច្ចយយោជនាសុ ច យត្ថ កត្ថចិ ឋិតន្តិ, តត្ថ តយោវ បញ្ហា ហោន្តីតិ ទស្សនត្ថំ វុត្តំ. វិបាកបទេ បន វិបាកេន សទ្ធិំ សេសបច្ចយយោជនាសុ ច ឯកោវ បញ្ហោ ហោតីតិ. ឥតិ យំ ហេដ្ឋា អវោចុម្ហ “ពហុគណនោបិ បច្ចយោ អពហុគណនេន សទ្ធិំ យុត្តោ តេន សមានគណនោ ហោតី”តិ, តំ សុវុត្តមេវ.

៥០-៥៧. ឥទានិ យេ អារម្មណាទីនំ បច្ចយានំ វសេន ឯកមូលកាទយោ ទស្សេតព្វា, តេសុ ឯកមូលកា តាវ ហេតុឯកមូលកេនេវ សទិសាតិ ឯកស្មិម្បិ បច្ចយេ ន ទស្សិតា. អារម្មណបច្ចយវសេន បន ទុមូលកេ គណនំ ទស្សេតុំ អារម្មណបច្ចយា ហេតុយា តីណិ, អធិបតិយា តីណិ...បេ... អវិគតេ តីណីតិ វុត្តំ. ឯត្ថ ច “អារម្មណបច្ចយា អធិបតិយា តីណិ...បេ... អវិគតេ តីណី”តិ វត្តព្វេ យេ ហេតុបច្ចយាទយោ បច្ចយា ពហុគណនា, តេសំ ថោកតរគណនេហិ ច សមានគណនេហិ ច សទ្ធិំ សំសន្ទនេ យា គណនា លព្ភតិ, តំ ទស្សេតុំ អារម្មណបច្ចយស្ស បុរិមភាគេ ឋិតម្បិ ហេតុបច្ចយំ បច្ឆិមភាគេ ឋបេត្វា “អារម្មណបច្ចយា ហេតុយា តីណី”តិ វុត្តំ. តេនេតំ អាវិ

កេវាតិ – អារម្មណបច្ចយោ យេត យេត ឝាហុតរកលេតត ចា សយាតកលេតត ចា បច្ចយេត សង្គិ ទុកតិកាឌិកេឌំ កន្ធតិ, សព្ពត្ថ តឹលេច បញ្ញាចិស្សន្ទុតាតិ ចេឌិតព្ពាតិ៑ ចិបិកបច្ចយេត បត សង្គិ សំសត្តុតេ ឲកយេច លព្ភតិ, តំ ចិបិកបច្ចយាឌិកាយ កលតាយ អាចិ កចិស្សតឹតិ ព្ពឆ ត ងស្សិតំ៑ យា ចេសា ទុម្មលកេ កលតា ងស្សិតា, តិម្មលកាឌឹសុបិ ឲសាច កលតាតិ អារម្មណបច្ចយចសេត តិម្មលកាឌយោ ត ចិត្តារិតា៑

ព្ពឌាតិ អធិបតិបច្ចយាឌិចសេត ទុម្មលកាឌឹសុ កលតំ ងស្សេតុំ អធិបតិបច្ចយា ហេតុយា តចាតិអាឌិ ទុត្តំ៑ តត្ថាបិ ទុត្តតយេតេច បច្ចយសត្តិចេសា ចេឌិតព្ពា៑ យថា ច អធិបតិបច្ចយា ហេតុយា តច, ឲចំ សេសេសុបិ ហេតុតា សយាតកលតាសុ តចេច៑ ព្ពតិ យោ យោ បច្ចយោ អាឌិម្ហិ ហិដ្ឋតិ, តេត តេត សង្គិ សយាតកលតាតំ សំសត្តុតេ អាឌិម្ហិ ឋិតស្ស ចសេត កលតា ហោតិ៑ តេត បត សង្គិ ដ្ឋាតតរកលតាតំ សំសត្តុតេ ដ្ឋាតតរកលតាតំយេច ចសេត កលតា ហោតីតិ ចេឌិតព្ពា៑ យថា ច អារម្មណបច្ចយចសេត ឲចំ អធិបតិបច្ចយចសេតាបិ តតោ បរេសំ អតត្តរាឌីតំ ចសេតាបិ តិម្មលកាឌយោ ត ចិត្តារិតា៑ តស្មា ទុម្មលកេ ងស្សិតកលតាចសេតេច សព្ពត្ថ សារេតព្ពា៑ តេតេច ទុត្តំ "ឲកេកំ បច្ចយំ មូលកំ កាតុត សព្ពាយយេក្កុត កណេតព្ពា"តិ៑

បច្ចយាតុលោមចណ្ណតា៑

បដិច្ចវារោ

បច្ចយបច្ចតីយចណ្ណតា

ប័៩-ប័សិ៑ បច្ចយបច្ចតីយំ បត យស្មា កុសលបងេ ត លព្ភតិ កុសលឆម្មស្ស ហេតុបច្ចយេត ចិតា អតុប្បត្តិតោ, តស្មា អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ចាតិអាឌិ អារទ្ធំ៑ តត្ថ តហេតុបច្ចយាតិ ហេតុបច្ចយបដិក្ខេបេ ហេតុបច្ចយំ ចិតា អញ្ញេត បច្ចយេត ដ្ឋប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ៑ ចិចិកិច្ឆាសហកតោ ដ្ឋទ្ធច្ចសហកតោ មោហោតិ អយញ្ហិសម្បយុត្តឆម្មាតចេច្ចច ចិត្តសមុដ្ឋាតរូបស្ស ច សយំ ហេតុបច្ចយោ ហោតិ, អញ្ញស្ស បត សម្បយុត្តហេតុតោ អកាចា ត ហេតុបច្ចយា ដ្ឋប្បជ្ជតីតិ ឆបេត្វា ហេតុបច្ចយំ សេសេហិ អត្តតោ អតុរូបបច្ចយេហិ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ ព្ពមិតា តយេត សព្ពបច្ចយបដិក្ខេបេសុ អត្ថោ ចេឌិតព្ពា៑ អហេតុកំ ចិបិកាញាកតត្តំ ព្ពគំ រូបសមុដ្ឋាបកចសេតេច ចេឌិតព្ពំ៑ អញ្ញេសុបិ ឲចរូបេសុ ឲសេច តយោ៑

ប័ប៑ តអធិបតិបច្ចយេ កាយំ អធិបតិបិ អត្តតា សង្គិ ទុតិយស្ស អធិបតិតោ អកាចា តអធិបតិបច្ចយំ លកតិ, យថា បត ចិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសហកតោ មោហោ អហេតុកោ, ត តថា អធិបតយោ ឲច តិរាធិបតិ៑ ឈត្ថាឌឹសុ បត អញ្ញតរំ អធិបតិំ អកត្វា កុសលាឌីតំ ដ្ឋប្បត្តិកាលេ សព្ពេបិ កុសលាឌយោ តិរាធិបតិតោ៑ តស្មា មោហំ ចិយ ចិសុំ អធិបតិយត្តុមេច អតុទ្ធរិត្វា សព្ពសង្គាហិកចសេត ឲសា "ឲកំ ខត្ថំ បដិច្ច តយោ ខត្ថា"តិអាឌិកា ឆេសតា កតាតិ ចេឌិតព្ពា៑

ប៉៥៑ ភាភត្តរភសយភត្តរេស្ស ភារម្មេណ ចិឃ ទ្ទបរេយច បច្ចយុប្បត្តិ៑ ទេតភ ចុត្តំ "ភារម្មណបច្ចយសទិស"ត្តិ៑ សហជាតបច្ចេយា បរិហិនេភា៑

ឃឆា ឆេស, ពឆា តិស្សយអត្ថិអចិកពបច្ចយាបិ៑ កិំ ការណា? ឲេពហិ ចិភា កស្សចិ អត្ថប្បត្តិតោ៑ សហជាតតិស្សយអត្ថិអចិកពបច្ចេយបិ

ហិ បច្ចក្កាឃ ឲេកាបិ ទ្ទបិទ្ទបឆេយ្យា ត្តប្បជ្ជតិ, ពស្មា តេ បរិហិភា៑

៩០៑ ភអញ្ញាមញ្ញាបច្ចយចិកេដ្ក បដិសន្ធិក្ខណេ ចិបិកាឮ្យាកេព លេត្ថ បដិច្ច ពងត្តាទ្ទបត្តិ ហឆយចត្ថុចជ្ជ ទេចទិតព្ពា៑

៩១៑ ទិភាបតិស្សយបច្ចយចិកេដ្ក ទ្ទបរេយច បច្ចយុប្បត្តិ, តតិញ្ញូបតិស្សយំ ភ លកតិ៑ អទ្ទបំ បភ កិច្ចាបិ អារម្មណូបតិស្សយបកតូបតិស្សេយ

ភ លេកយ្យ, អភត្តទ្ទបតិស្សយយុត្តកំ បភ ភត្ថិ៑ ទេតភ ចុត្តំ "ភារម្មណបច្ចយសទិស"ត្តិ៑

៩២៑ ភបុរេជាតេព ចិត្តសមុដ្ឋានទ្ទបត្តិ បច្ចាភេចាការភេទេសភ ចុត្តំ៑

៩៣៑ភបច្ឆាជាតបច្ចយាតិ ឲត្ថ សហជាតបុរេជាតបច្ចយា សដ្កហំ កច្ឆន្តិ៑ ពស្មា សហជាតបច្ចយសទិសា ឲត្ថ បិចព្ព, សា

ភអធិបតិបច្ចេយ ចិត្តារិតាតិ ព្ពឆ សន្ធិត្តា៑ ភាសេចភបច្ចេយ កុសលាកុសលា បឆេយចភចទេសភ ទេចទិតព្ពា, ពឆា កិរិយាព្យាកតំ៑

បិឮ្យព្ព បភ ព្ពឆាបិ ភអធិបតិបច្ចេយ ចិត្តារិតចទេសភ ទេចទិតព្ពា៑ ទេតភចាហ – "ភបច្ឆាជាតបច្ចយម្បិ ភាសេចភបច្ចយម្បិ

ភាធិបតិបច្ចយសទិស"ត្តិ៑

៩៤-៩៧៑ ភកម្មបច្ចេយ ចិបិកទេចតភា ភាភាក្ខណិកកម្មបច្ចយំ លកតីតិ ភ កហិតា៑ ភាហារបច្ចេយ ឲកច្ចំ ទ្ទបរេយច បច្ចយុប្បត្តិ, ពឆា

ទិភត្រ្ទិយបច្ចេយ៑

៩៨៑ ភឈាភបច្ចេយ បច្ចចិញ្ញាណឆេយ្យា ទេច ឲកច្ចច្ចា ទ្ទបំ បច្ចយុប្បត្តិ៑ បច្ចចិញ្ញាណម្បិ តិញ្ញុទេចតា ច ទិទេត្តកក្កុតា ច ទុក្ខលត្តា

ដ្ឋបត្តិញ្ញាភលក្ខណំ ភ បិបុណត្តីតិ ឈាភបច្ចេយ ភ កហិតា៑

៩៩-១០២៑ ភមក្កបច្ចេយ អហេតុកចិបិកកិរិយច្ចោច ឲកច្ចច្ចា ទ្ទបំ បច្ចយុប្បត្តិ៑ ភសម្បយុត្តភាភត្ថិភាចិកេពស្ស ទ្ទបរេយច បច្ចយុប្បត្តិ៑

ទេតភ ចុត្តំ "ភារម្មណបច្ចយសទិស"ត្តិ៑

១០២៑ភហេតុយា ឆេត្តិ ឲកមូលកពណភាយ ឃឆាបិឮ្យព្ពរេយច តិយ្យាតិ៑

១០៣៑ ទុម្មលេក ភហេតុបច្ចយា ភារម្មេណ ឲកត្តិ ឲត្ថ កិច្ចាបិ ជហុពណេភភ សទ្ធិំ ដ្ឋាភតរពណភស្ស សំសត្តេភ ដ្ឋាភតរពណភចទេសភ

តទេហតុយា ចិយ ខ្ចិហិ កចិតច្ចា៉ តារម្មណចទេសត បត អទ្ទុបឆម្មាត់ បរិហិតត្តា អញ្ញាកតំ បដិច្ច ទ្ទុបិញ្ញាកតស្ស ្កប្បត្តិ សត្ថាយ “ឲ្យក”ត្តិ ទុត្តំ៉ សទេ្ទាសុ ឲ្យកទេកសុបិ ឲ្យទេសច តទេយា៉ ទេ្ធតិ ទុត្តដ្ឋាទេត បត តទេហតុយា លទ្ធចទេសត ចារទ្ធយំ ទេចឌិតត្តា៉

១០៥-១០៩៉ តិម្មូលកាឌីសុ បត សទេ្ទាសុ តារម្មណបច្ចយស្ស អបរិហិតត្តា ឲ្យកទេយច ចិស្សជ្ជតត្តិ អយំ បច្ចតីយេ តទេហតុបច្ចយំ អាទិំ កត្វា ឲ្យកម្មូលកាឌីសុ គណតា៉

១០៧-១១០៉ តារម្មណបច្ចយាទេយា បត ឲ្យកម្មូលទេក តាច បុរិទេយត សឌិសត្តា ខ្លឆាបិ ត ឆស្សិតាទេយច៉ តារម្មណបច្ចយចទេសត ទុម្មូលទេក តារម្មណបច្ចយា, តទេហតុយា ឲ្យកត្តិ តទេហតុទុម្មូលទេក ទុត្តទេយច៉ តាឌិបតិយា បច្ចាតិ តារម្មណបច្ចទេយ លទ្ធចទេសត ទេចឌិតត្តាតិ ឲ្យចំ សត្តាសំសត្គទេតសុ ្កាតតទ្រកណតស្សេច បច្ចយស្ស ចទេសត គណតា ទេចឌិតត្តា៉ យត្ថ យត្ថ ច តារម្មណបច្ចទេយា បចិសតិ, តត្ថ តត្ថ ទ្ទុបទេយច បច្ចយុប្បត្តំ៉ តាតត្តទេតសយតត្តទេតអញ្ញាមញ្ញាទិតាបតិស្សយតាហារទិតន្ទ្រិយតសម្បយុត្តទេតាតត្ថិទេតាចិកតបច្ចយាត់ បចិដ្ឋាទេតបិ ឲ្យទេសច តទេយា៉ តាហារទិតន្ទ្រិយតឈាតតយគ្គបច្ចយា សត្តត្ថ សឌិសចិស្សជ្ជតា៉ តសហជាតាឌិចត្បក្កំ ខ្លឆាបិ បរិហិតទេយចាតិ ខ្លឆទេយត្ថ លក្ខណំ៉ ខ្លយិតា បត លក្ខទេណត សទេ្ទាសុ ទុម្មូលកាឌីសុ “អយំ បច្ចទេយា មូលំ, អយទេយត្ថ ទុម្មូលទេកា, អយំ តិម្មូលទេកា, អយំ សត្តម្មូលទេកា”តិ សល្លទេក្ខត្វា ្កាតតទ្រកណតស្ស បច្ចយស្ស ចទេសត គណតា ទេចឌិតត្តាតិ៉

បច្ចយបច្ចតីយចណ្ណតា៉

បច្ចយាតុទេលាមបច្ចតីយចណ្ណតា

១១១-១២៥៉ ខ្លតាតិ អតុទេលាមបច្ចតីទេយ គណតំ ឆទេស្សត្បំ ទេហតុបច្ចយា តារម្មទេណ បច្ចាតិអាឌិ អារទ្ធំ៉ តត្ថ ទេហតាឌិបតិយគ្គបច្ចទេយសុ អតុទេលាមទេតា ឋិទេតសុ សហជាតាឆទេយា ចត្តាទេរា សត្តដ្ឋាតិកបច្ចយា, អាហារិន្ទ្រិយឈាតយគ្គបច្ចយា ចត្តាទេរាតិ ខ្លទេយ អដ្ឋ បច្ចតីយទេតា ត លព្ភត្តិ៉ ទេហតុបច្ចយាឌិចទេសត ហិ ្កប្បជ្ជយាទេតា ឆម្មា ខ្លទេយ អដ្ឋ បច្ចទេយ អលកទេត្វា តាយ តត្ថិ៉ អារម្មណអតត្តរសយតត្តទិរាបតិស្សយសម្បយុត្តតត្ថិចិកតបច្ចទេយសុ បត អតុទេលាមទេតា ឋិទេតសុ អទ្ទុបដ្ឋាតិកា បច្ចតីកទេតា ត លព្ភត្តិ៉ ត ហិ អារម្មណបច្ចយាឌីហិ ្កប្បជ្ជយាតា អតត្តរសយតត្តរបច្ចយាឆទេយា ត លកត្តិ៉ សហជាតអញ្ញាមញ្ញាតិស្សយកម្មាហារិន្ទ្រិយអត្ថិអចិកតបច្ចទេយសុ បត អតុទេលាមទេតា ឋិទេតសុ ចត្តាទេរា សត្តដ្ឋាតិកាទេយច, បច្ចតីកទេតា ត លព្ភត្តិ៉ ឲ្យទេតសញ្ញិបច្ចយាត់ ចទេសត ្កប្បជ្ជយាទេតា សត្តដ្ឋាតិទេក អលកទេត្វា តាយ តត្ថិ៉ បច្ឆាជាតបច្ចយស្ស អតុទេលាមទេតា ឋាត់ តាយ តត្ថិ៉ ឲ្យចំ ទេសទេសសុ អតុទេលាមទេតា ឋិទេតសុ ទេយ ច លព្ភត្តិ, ទេយ ច ត លព្ភត្តិ, ទេត សល្លទេក្ខត្វា សទេ្ទាសុបិ ទុម្មូលកាឌីសុ តទេយសុ ទេតសំ ទេតសំ បច្ចយាត់ សំសត្គទេត ្កាតតទ្រកណតាត់ទេយច ចទេសត គណតា ទេចឌិតត្តាតិ៉

បច្ចយាតុទេលាមបច្ចតីយចណ្ណតា៉

បច្ចយបច្ចនីយានុលោមវណ្ណនា

១៥០. ឥទានិ បច្ចនីយានុលោមេ គណនំ ទស្សេតុំ នហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេតិអាទិ អារទ្ធំ. តត្ថ ហេតុម្ហិ បច្ចនីកតោ ឋិតេ ឋបេត្វា អធិបតិំ អវសេសា អនុលោមតោ លព្ភន្តិ. បច្ឆាជាតតោ បន អនុលោមតោ ឯកម្បិ ន លព្ភតិ, យេ ច តេ បច្ចយា “អវិគតេន្តោចា”តិ វុត្តា, តេសុ បុរេជាតញ្ច អារម្មណញ្ច ឋបេត្វា អវសេសេសុ សព្វេសុ បច្ចនីកតោ ឋិតេសុ សេសា អវិគតាទិកា អនុលោមតោ ន លព្ភន្តិ. យោ ហិ អារម្មណាទីហិ នុប្បជ្ជតិ, ន សោ អនន្តរាទយោ លភតិ. បដិសន្ធិវិបាកោ បន បុរេជាតតោ, សព្វវិបាកោ ច សន្ធិ កិរិយមនោធាតុយា អារម្មណតោ អនុប្បជ្ជមានោបិ អនន្តរាទយោ លភតិ, តស្មា “បុរេជាតញ្ច អារម្មណញ្ច ឋបេត្វា”តិ វុត្តំ.

បុរេជាតបច្ឆាជាតអារម្មណវិបាកវិប្បយុត្តេសុ បច្ចនីកតោ ឋិតេសុ ឯកំ ឋបេត្វា អវសេសា អនុលោមតោ លព្ភន្តិ. កម្មបច្ចយេ បច្ចនីកតោ ឋិតេ ឋបេត្វា វិបាកបច្ចយំ អវសេសា អនុលោមតោ លព្ភន្តិ. អាហារិន្ទ្រិយេសុ បច្ចនីកតោ ឋិតេសុ ឋបេត្វា សព្វដ្ឋានិកេ ចេវ អញ្ញមញ្ញកម្មាហារិន្ទ្រិយបច្ចយេ ច អវសេសា អនុលោមតោ ន លព្ភន្តិ, ឥតរេ យុជ្ជមានកវសេន លព្ភន្តិ. ឈានបច្ចយេ បច្ចនីកតោ ឋិតេ ហេតាធិបតិអារម្មណមគ្គបច្ចយា អនុលោមតោ ន លព្ភន្តិ. មគ្គបច្ចយេ បច្ចនីកតោ ឋិតេ ហេតាធិបតិបច្ចយា អនុលោមតោ ន លព្ភន្តិ. វិប្បយុត្តបច្ចយេ បច្ចនីកតោ ឋិតេ បុរេជាតបច្ចយំ ឋបេត្វា អវសេសា អនុលោមតោ លព្ភន្តិ. ឯវំ តេសុ តេសុ បច្ចយេសុ បច្ចនីកតោ ឋិតេសុ យេ យេ អនុលោមតោ ន លព្ភន្តិ, តេ តេ ញត្វា តេសំ តេសំ បច្ចយានំ សំសន្ទនេ វាចនាមគ្គតោ វសេន គណនា វេទិតព្វា.

១៥១-១៥៣. ទុមូលកាទីសុ ច នយេសុ យំ យំ បច្ចយំ អាទិំ កត្វា យេ យេ ទុកាទយោ ទស្សិតា, តេ តេ លព្ភមានាលព្ភមានបច្ចយវសេន យថា យថា ទស្សិតា, តថា តថា សាធុកំ សល្លក្ខេតព្វា. តត្ថ យំ នហេតុវសេន ទុមូលកាទយោ នយេ ទស្សេត្វា នហេតុបច្ចយា នារម្មណបច្ចយា...បេ... នោវិគតបច្ចយាតិ វត្វា “យាវ អារម្មណា សទ្ធំ សដិស”ន្តិ វុត្តំ. តស្ស, “នអញ្ញមញ្ញបច្ចយា សហជាតេ ឯក”ន្តិអាទីហិ សទ្ធិំ វេទិតព្វា. យំ បន “នកម្មេ វិបាកេ បញ្ច វិបាកេ”តិ សីហឡអក្ខរេន លិខិតំ, តស្សត្ថោ – នហេតុបច្ចយំ អាទិំ កត្វា នកម្មបច្ចយាតិ ឯវំ នកម្មបច្ចយេន ឃដិតេ សហជាតេ ឯកន្តិ ឯវំ ទស្សិតា បញ្ច បច្ចយា អនុលោមតោ លព្ភន្តិ, ន អញ្ញេតិ. ឯវំ អញ្ញេសុបិ ឯវរូបេសុ ឋានេសុ ញាណំ អនាទិយិត្វា អធិប្បាយមត្តមេវ គហេតព្វំ. ឯវរូបានិ ញាណានិ អត្ថតោ សញ្ញានិមិត្តត្ថំ បោរាណេហិ សាមាសកេហិ(?) លិខិតំ.

អបិច ឥមស្មិំ បច្ចនីយានុលោមេ បច្ចយុប្បន្នធម្មេសុបិ អត្ថិ ធម្មោ កម្មបច្ចយំ លភតិ, ន ឥន្ទ្រិយបច្ចយំ. សោ អសញ្ញេសុ ចេវ បញ្ចវោការេ បវត្តេ ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយវសេន វេទិតព្វោ. អត្ថិ ធម្មោ មគ្គបច្ចយំ លភតិ, នហេតុបច្ចយំ. សោ វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសហជាតមោហវសេន វេទិតព្វោ. អត្ថិ ធម្មោ ឈានបច្ចយំ លភតិ, នមគ្គបច្ចយំ. សោ មនោធាតុអហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុវសេន វេទិតព្វោ. យត្ថ បន ឥតរាទ្វិបតិ នានាក្ខណិកកម្មវសេនេវ កម្មបច្ចយំ លភន្តិ, តត្ថ

រូបស្ស ហេតាធិបតិវិបាកិន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយេ ន លព្ភន្តិ, សព្ពដ្ឋានិកា បច្ចនីយា ន ហោន្តិ។ អហេតុកេ អធិបតិបច្ចយោ នត្ថីតិ ឥមេសម្បិ បកិណ្ណកានិ វសេនេវ គណនវារោ អសម្មោហតោ វេទិតព្ពោ។

តត្រាយំ នយោ – នហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេតិ ឯត្ថ តាវ អហេតុកមោហោ ចេវ អហេតុកវិបាកកិរិយា ច បច្ចយុប្បន្នំ, តស្មា អកុសលេនាកុសលំ, អព្យាកតេន អព្យាកតំ សន្ធាយេត្ថ ទ្វេតិ វុត្តំ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អាសេវនេ បន វិបាកំ ន លព្ភតិ, តថា កិរិយមនោធាតុ។ តស្មា កិរិយាហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុវសេនេត្ថ អព្យាកតេន អព្យាកតំ វេទិតព្ពំ។ វិបាកេ ឯកន្តិ អព្យាកតេន អព្យាកតមេវ។ មគ្គេ ឯកន្តិ អកុសលេន អកុសលមេវ។

៩៧-៩៨។ នារម្មណមូលកេ ហេតុយា បញ្ចាតិ រូបមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ តព្យាកុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ កុសលាព្យាកតំ អកុសលាព្យាកតញ្ចាតិ បញ្ច កោដ្ឋាសេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ។ សព្ពបញ្ចកេសុ ឯសេវ នយោ។ អញ្ញមញ្ញេ ឯកន្តិ កូតរូបិនិ ចេវ វត្ថុញ្ច សន្ធាយ វុត្តំ។ តានិ ហិ នារម្មណបច្ចយា អញ្ញមញ្ញបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ។ តិមូលកេបិ ឯសេវ នយោ។

៩៩-១០១។ នាធិបតិមូលកេ ហេតុយា នវាតិ អកុសលេ ហេតុបិ វុត្តានេវ។ តីហីតិអាទីនិបិ ហេដ្ឋា អកុសលេ វុត្តសទិសានេវ។ តិមូលកេ ទ្វេតិ ហេដ្ឋា នហេតុបច្ចយា អារម្មណេ វុត្តសទិសានេវ។

១០២-១២២។ នបុរេជាតមូលកេ ហេតុយា សត្តាតិ ហេដ្ឋា “អារុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ចា”តិអាទិនា នយេន បុរេជាតេ ទស្សិតានេវ។ សព្ពសត្តកេសុ ឯសេវ នយោ។ នកម្មមូលកេ ហេតុយា តីហីតិអាទីសុ ចេតនាវ បច្ចយុប្បន្នា។ តស្មា កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតញ្ច បដិច្ច ឧប្បត្តិំ សន្ធាយ តីហីតិ វុត្តំ។ ឥមិនា នយេន “ឯកំ ទ្វេ តីណិ បញ្ច សត្ត នវា”តិ អាគតដ្ឋានេសុ គណនា វេទិតព្ពា។ “ចត្តារិ ឆ អដ្ឋា”តិ ឥមា បន តិស្សោ គណនា នត្ថេវាតិ។

បច្ចយបច្ចនីយានុលោមវណ្ណនា។

និដ្ឋិតា ច បដិច្ចវារស្ស អត្ថវណ្ណនា។

១។ សហជាតវារវណ្ណនា

១២៣-១៣១។ សហជាតវារេ កុសលំ ធម្មំ សហជាតោតិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តេន សហជាតោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ បដិច្ចវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ អបិចេត្ថ បន “បដិច្ចត្ថំ នាម សហជាតត្ថំ, សហជាតត្ថំ នាម បដិច្ចត្ថ”ន្តិ ឯវំ និទ្ទិដ្ឋត្តា ឯតេសំ ចតុន្នំ អត្ថតោ នានាករណាភាវទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ អត្ថតោ ហិ ឯតេ ទ្វេបិ នានាករណា។ ឯវំ សន្តេបិ អញ្ញមញ្ញស្ស អត្ថនិយមនត្ថំ វុត្តា។

“ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ចា”តិអាទីសុ ហិ អសហជាតស្សាបិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ វុច្ចតិ សហជាតស្សាបិ ច ឧបាទារូបំ ភូតរូបស្ស បច្ចយោ ន ហោតិ ឋាតិ បដិច្ចវារេន សហជាតបច្ចយកាចំ, សហជាតវារេន ច បដិច្ចាតិ វុត្តស្ស សហជាតកាចំ និយមេត្វា ឧភោរបេត វុត្តា អបិច តថា ពុជ្ឈនកានំ អជ្ឈាសយវសេន ទេសនាវិលាសេន និរុត្តិបដិសម្ភិទាប្បភេទជាននវសេន ចាបិ ឧភោ ឧភោបិ វុត្តាតិ

សហជាតវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា

១. បច្ចយវារវណ្ណនា

១៩១. បច្ចយវារេ កុសលំ ខន្ធំ បច្ចយាតិ កុសលក្ខន្ធេ បតិដ្ឋិតោ ហុត្វា កុសលំ ខន្ធំ និស្សយភេទេ បច្ចយំ កត្វាតិ អត្ថោ កុសលំ ឧកំ ខន្ធំ បច្ចយាតិ កុសលំ ឧកំ ខន្ធំ និស្សយបច្ចយំ កត្វា តយោ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយាតិ វុត្តំ ហោតិ ឋយិនាវុបាយេន សព្ពបទេសុ អត្ថោ វេទិតព្ពោ វត្ថុំ បច្ចយា វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធាតិ ឋានំ បញ្ចវោការេ បវត្តិវសេន វុត្តំ បញ្ចវោការេ បវត្តិយញ្ហិ ខន្ធានំ បុរេជាតំ វត្ថុ និស្សយបច្ចយោ ហោតិ បដិច្ចដ្ឋស្ស បន សហជាតដ្ឋេន បដិច្ចវារេ ឧស តយោ ន លព្ភតីតិ បដិសន្ធិយំ សហជាតមេច វត្ថុំ សន្ធាយ “វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា”តិ វុត្តំ កុសលំ ឧកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធាតិអាទីសុបិ ឋយិនាច នយេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ

អព្យាកតំខន្ធំ បច្ចយា កុសលេ ច អព្យាកតោ ចាតិ កុសលព្យាកតានំ ហេតុបច្ចយវសេន ឧកតោ ឧប្បត្តិំ សន្ធាយ វុត្តំ កុសលុប្បត្តិក្ខណស្មិញ្ហិ វត្ថុំ និស្សាយ កុសលា ខន្ធា, ចិត្តសមុដ្ឋានេ ច មហាភូតេ និស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឧបាទារូបំ ហេតុបច្ចយវសេន ឧកតោ ឧប្បជ្ជតិ ឋាតិ បច្ចយភូតស្ស អព្យាកតស្ស នានត្តេបិ បច្ចយុប្បន្នានំ ហេតុបច្ចយវសេន ឧកតោ ឧប្បត្តិំ សន្ធាយេតំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ អវសេសេសុបិ ឧបរូបេសុ ឋានេសុ ឧសេច នយោ ឧចំ ឋាយស្មិំ ហេតុបច្ចយេ សហជាតញ្ច បុរេជាតញ្ច និស្សយភេទេ បច្ចយំ កត្វា សត្តរស បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា តត្ថ ខន្ធា វេច ភូតា ច សហជាតវសេន, វត្ថុ សហជាតបុរេជាតវសេន គហិតំ បដិច្ចវារេ បន សហជាតវសេន បច្ចយោ លព្ភតិ, តស្មា តត្ថ នវេច បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា ឥធ បនេតេ ឧត្ត សត្តរស បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា, តេសុ ឧកាទិកោ ឧកាចសានេ វិស្សជ្ជនេ កុសលាទីសុ ឧកបច្ចយតោ ឧកោ បច្ចយុប្បន្នោ ឧកាទិកោ ទ្វាចសានេ ឧកបច្ចយតោ នានាបច្ចយុប្បន្នោ ទ្វាទិកោ ឧកាចសានេ នានាបច្ចយតោ ឧកោ បច្ចយុប្បន្នោ ទ្វាទិកោ ទ្វាចសានេ នានាបច្ចយតោ នានាបច្ចយុប្បន្នោ

១៩៧-១៩៨. អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ ឋយិនាវុបាយេន បញ្ហាវិស្សជ្ជនប្បភេទោ វេទិតព្ពោ ឥមំ បនេត្ថ អារម្មណបច្ចយេ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធាតិ វុត្តំ, តំ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកក្ខន្ធេ សន្ធាយ វុត្តំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនិ អព្យាកតំ និស្សាយ អារម្មណបច្ចយេន ឧប្បជ្ជន្តានំ បភេទទស្សនត្ថំ វុត្តានិ បុន វត្ថុំ បច្ចយាតិ បវត្តេ វិបាកកិរិយាព្យាកតានំ ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ សេសំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ ឧចំ ឋាយស្មិំ អារម្មណបច្ចយេ សហជាតញ្ច បុរេជាតញ្ច បច្ចយំ កត្វា សត្ត បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា តត្ថ ខន្ធា សហជាតវសេន, វត្ថុ សហជាតបុរេជាតវសេន, ចក្ខាយតនាទីនិ បុរេជាតវសេនេវ គហិតានិ បដិច្ចវារេ បន សហជាតវសេនេវ បច្ចយោ លព្ភតិ

តស្មា តត្ថ តយោវ បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា។

១៨១-១៨២។ អធិបតិបច្ចយេ វិបាកាព្យាកតំ លោកុត្តរមេវ វេទិតព្ពំ។ អនន្តរសមនន្តរា រូបិកាវេន អារម្មណសទិសា។ បររតោ អាសេវនន្តិវិគតេសុបិ ឯសេវ នយោ។

១៨៣។ សហជាតបច្ចយេ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបន្តិ ឧបាទារូបសង្ខាតំ កដត្តារូបំ។ ឥទំ អសញ្ញសត្តានញ្ញេវ រូបំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ចក្ខាយតនាទីនិ បញ្ចវោការវសេន វុត្តានិ។

១៨៤-១៨៥។ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេ ច យថា អារម្មណបច្ចយា ឯវន្តិ វិស្សជ្ជនសមតំ សន្ធាយ វុត្តំ។ បច្ចុប្បន្នេសុ បន នានត្តំ អត្ថិ។

១៨៦។ ឧបនិស្សយបច្ចយេ អារម្មណបច្ចយសទិសន្តិ រូបិកាវេតោបិ វិស្សជ្ជនសមតាយបិ វុត្តំ។

១៨៧-១៩០។ ចតុន្នំ បុរេជាតបច្ចយាតិអាទីនំ បដិច្ចវារេ វុត្តនយេនេវេត្វា គហេតព្ពា។

១៩១-១៩៤។ កម្មបច្ចយេ តីណីតិ កុសលំ បច្ចយា កុសលោ អព្យាកតោ កុសលាព្យាកតោ ចាតិ ឯវំ តីណិ វេទិតព្ពានិ។ អកុសលេបិ ឯសេវ នយោ។

១៩៥-១៩៦។ វិប្បយុត្តបច្ចយេ ខន្ធេ វិប្បយុត្តបច្ចយាតិ ខន្ធេ និស្សាយ វិប្បយុត្តបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តីតិ អត្ថោ។ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តបច្ចយាតិ ខន្ធា វត្ថុំ និស្សាយ វិប្បយុត្តបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តីតិ អត្ថោ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

១៩៧-១៥៩។ ឥទានិ យថាលទ្ធានិ វិស្សជ្ជនានិ គណនវសេន ទស្សេតុំ ហេតុយា សត្តរសាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ហេតុយា សត្តរសាតិ កុសលេន កុសលំ, កុសលេន អព្យាកតំ, កុសលេន កុសលាព្យាកតន្តិ ឯវំ កុសលវសេន ឯកាទិកានិ ឯកាវសានានិ ទ្វេ, ទុកាវសានំ ឯកន្តិ តីណិ វុត្តានិ ហោន្តិ, តថា អកុសលវសេន។ អព្យាកតេន អព្យាកតំ, តេនេវ កុសលំ, អកុសលំ, កុសលាព្យាកតំ អកុសលាព្យាកតញ្ច; កុសលាព្យាកតេហិ កុសលំ, អព្យាកតំ, កុសលាព្យាកតំ; អកុសលាព្យាកតេហិ អកុសលំ, អព្យាកតំ, អកុសលាព្យាកតន្តិ ឯវំ សត្តរស វេទិតព្ពានិ។

អារម្មណេសត្តាតិ កុសលេន កុសលំ; អកុសលេន អកុសលំ, អព្យាកតេន អព្យាកតំ, កុសលំ, អកុសលំ; កុសលាព្យាកតេន កុសលំ; អកុសលាព្យាកតេន អកុសលន្តិ ឯវំ សត្ត។

វិបាកេ ឯកន្តិ អព្យាកតេន អព្យាកតមេវ។ ឯវមេត្ថ សត្តរស, សត្ត, ឯកន្តិ តយោ វារបរិច្ឆេទា ហោន្តិ។ តេសុ ទ្វាទស សត្តរសកា, ទស សត្តកា, ឯកំ ឯកកន្តិ តេ សព្ពេ សាធុកំ សល្លក្ខេត្វា បរតោ ទុកតិកាទិវសេន បច្ចយសំសន្ទនេ ឩនតរគណនស្ស វសេន គណនា វេទិតព្វា។ សក្កា ហិ ឥមាយ គណនាយ ទុកមូលាទីសុ វារបរិច្ឆេទេ ជានិតុន្តិ បុន “កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ”តិ អនាមសិត្វា គណនវសេនេវ វារបរិច្ឆេទំ ទស្សេតុំ ហេតុបច្ចយា អារម្មណេ សត្តាតិអាទិ អារទ្ធំ។

តត្ថ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធាតិ ឥមិនា នយេន អារម្មណេ លទ្ធវិស្សជ្ជនានិ វិត្ថារេតព្វានិ។ អយំ តាវ អនុលោមេ នយោ។

១៧៧-១៨៣។ បច្ចនីយេ បន កុសលំ ន លព្ភតីតិ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយាតិ អកុសលមេវ អាទិំ កត្វា វិស្សជ្ជិតំ អារទ្ធំ។ តំ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ។ យញ្ចេត្ថ វត្តព្វំ សិយា, តំ បដិច្ចវារស្ស បច្ចនីយេ វុត្តមេវ។

១៨៦-១៨៧។ យំ បនេតំ បច្ចនីយេ លទ្ធវិស្សជ្ជនបរិច្ឆេទំ គណនតោ ទស្សេតុំ នហេតុយា ចត្តារីតិអាទិ វុត្តំ, តត្ថ ចត្តារិ, សត្តរស, សត្ត, បញ្ច, តីណិ, ឯកន្តិ ឆ បរិច្ឆេទា។ តេសំ វសេន ទុកតិកាទីសុ បច្ចយសំសន្ទនេ គណនា វេទិតព្វា។ យោ ហិ បច្ចយោ សត្តរស វិស្សជ្ជនានិ លភតិ, តេន សទ្ធិំ សទិសសំសន្ទនេ សត្តរស, ឩនតរសំសន្ទនេ សេសា ឆបិ បរិច្ឆេទា លព្ភន្តិ។ ឯវំ សេសេសុបិ អធិកបរិច្ឆេទំ ឋបេត្វា សមសមា ឩនតរា ច លព្ភន្តីតិ។

ឯត្ថ ច អធិកតរា ន លព្ភន្តីតិ អយមេត្ថ និយមោ។ សមសមា បន ឩនតរា ច អត្ថា វិសេសេ សតិ លព្ភន្តិ។ តេនេត្ថ “នហេតុបច្ចយា នារម្មណេ ឯក”ន្តិអាទិ វុត្តំ។ ឯត្ថ ហិ នហេតុយា ចត្តារិ, នារម្មណេ បញ្ចាតិ អាគតត្តា នហេតុវសេន ចត្តារីតិ វត្តព្វំ សិយា, នារម្មណេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា បន អារម្មណធម្មោ វិរុជ្ឈតីតិ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ, អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ, អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោតិ តីណិ វិស្សជ្ជនានិ បរិហីនានិ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោតិ រូបវសេន ឯកមេវ វុត្តំ។ ឯវំ សព្ពត្ថ វិរុទ្ធាវិរុទ្ធំ ញាត្វា លព្ភមានបរិច្ឆេទោ វេទិតព្វោ។ អបិចេត្ថ ឋានំ នយមត្តទស្សនំ។ នាធិបតិយា ចត្តារីតិ នហេតុយា លព្ភានេវ។ សេសចតុក្កេសុបិ ឯសេវ នយោ។

នានន្តរេ ឯកន្តិ អហេតុកចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ចេវ សេសរូបស្ស ច វសេន អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ ឯវំ សព្ពេសុ ឯកកេសុ យុជ្ជមានករូបំ ជានិតព្វំ។ នបុរេជាតេ ទ្វេតិ ឥធាបិ នហេតុវសេន ចត្តារីតិ វត្តព្វំ សិយា, នបុរេជាតេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា បន អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ, អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោតិ វត្ថុបុរេជាតវសេន ទ្វេ វិស្សជ្ជនានិ បរិហីនានិ។ អារុប្បេ បន អហេតុកមោហស្ស អហេតុកកិរិយស្ស ច វសេន ទ្វេ វុត្តានិ។ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេតិ អារុប្បេ អហេតុកាកុសលកិរិយវសេន ទ្វេ។ នោនត្ថិនោវិគតេសុ ឯកន្តិ សព្ពត្ថ រូបស្ស វសេន អព្យាកតេន អព្យាកតំ ទដ្ឋព្វំ។ តិកាទីសុ អបុព្វំ នត្ថិ។

១៥៥. នារម្មណមូលកេ បន នអធិបតិយា បញ្ចាតិ នារម្មណេ លទ្ធានេវ។ នកម្មេ ឯកន្តិ ឯត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច កដត្តារូបញ្ច អគ្គហេត្វា សេសរូបវសេន អព្យាកតេន អព្យាកតំ វេទិតព្វំ។

១៥៦-១៦៩. នាធិបតិមូលកេ នបុរេជាតេ សត្តាតិ នបុរេជាតេ លទ្ធានេវ។ នបច្ឆាជាតេ សត្តរសាតិ ឥមានិបិ តត្ថ លទ្ធានិ សត្តរសេវ។ នានន្តរនសមនន្តរនអញ្ញមញ្ញនឧបនិស្សយនសម្បយុត្តនោនត្ថិនោវិគតមូលកាតិ នារម្មណមូលកសទិសានេវ។ ឥមិនាវ នយមត្តទស្សនេន សព្វត្ថ អាគតានាគតំ លព្ភមានាលព្ភមានត្តា វេទិតព្វន្តិ។

បច្ចនីយវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៧០-១៧៥. ឥមិនាយេវ បន លក្ខណេន អនុលោមំ បុរតោ កត្វា អនុលោមបច្ចនីយេ បច្ចនីយំ បុរតោ កត្វា បច្ចនីយានុលោមេ ច គណនបរិច្ឆេទោ អាគតានាគតំ លព្ភមានាលព្ភមានត្តា វេទិតព្វន្តិ។

បច្ចយវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. និស្សយវារវណ្ណនា

១៧៦-១៧៧. និស្សយវារេ កុសលំ ធម្មំ និស្សាយាតិ កុសលំ ធម្មំ បតិដ្ឋដ្ឋេន និស្សយំ កត្វាតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ បច្ចយវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ អវសានេ បនស្ស “បច្ចយត្តំ នាម និស្សយត្តំ, និស្សយត្តំ នាម បច្ចយត្ត”ន្តិ ឥទំ កិញ្ចាបិ ឯតេសំ វារានំ អត្ថតោ និន្នានាករណភាវទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ អត្ថតោ ហិ ឯតេបិ បដិច្ចសហជាតា វិយ និន្នានាករណា។ ឯវំ សន្តេបិ អញ្ញមញ្ញស្ស អត្ថនិយមត្ថំ វុត្តា។ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិអាទីសុ ហិ អនិស្សាយ វត្តមានំ នានាក្ខណិកម្បិ “បច្ចយា ឧប្បជ្ជតី”តិ វុត្តំ។ អញ្ញមញ្ញំ អល្លីយិត្វា ឋិតកដ្ឋាទីសុ ច ឯកំ ឯកស្ស និស្សយបច្ចយោ ន ហោតិ, តថា ឧបាទារូបំ មហាភូតស្ស និស្សយបច្ចយោ ន ហោតិយេវ។ ឥតិ បច្ចយវារេន និស្សយបច្ចយភាវំ និស្សយវារេន ច បច្ចយាតិ វុត្តស្ស សហជាតបុរេជាតភាវំ និយមេត្វា ឧភោបេតេ វុត្តា។ អបិច តថា ពុជ្ឈនកានំ អជ្ឈាសយវសេន ទេសនាវិលាសេន និរុត្តិបដិសម្ភិទាបភេទជាននវសេន ចាបិ ឯតេ ឧភោបិ វុត្តាតិ។

និស្សយវារវណ្ណនា។

៥. សំសដ្ឋវារវណ្ណនា

១៧៨-១៨៩. សំសដ្ឋវារេ កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោតិ កុសលំ ធម្មំ ឯកុប្បាទាទិលក្ខណេន សម្បយោគេន បច្ចយំ កត្វាតិ អត្ថោ។ កុសលំ ឯកំ

លទ្ធំ សំសដ្ឋាតិ កុសលំ ឯកំ លទ្ធំ សម្បយុត្តបច្ចយំ កត្វា តយោ លទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្វបទេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឥមស្មិំ បន ហេតុបច្ចយេ អរូបធម្មស្សេវ សម្បយោគដ្ឋេន បច្ចយំ កត្វា តយោ បញ្ហា វិស្សជ្ជិតា។ យថា ច ហេតុបច្ចយេ, តថា អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ, កេវលំ វិបាកបច្ចយេ ឯកមេវ វិស្សជ្ជនំ។

១២៩-១៣០។ ឥធាតិ យថាលទ្ធានិ វិស្សជ្ជនានិ គណនវសេន ទស្សេតុំ ហេតុយា តីណីតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សព្វតិកេសុ កុសលេន កុសលំ, អកុសលេន អកុសលំ, អព្យាកតេន អព្យាកតន្តិ អយមេវ និយមោ។ ឯកេក បន អព្យាកតេន អព្យាកតមេវ លព្ភតីតិ ឯវមេត្ថ ចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ តីណិ, វិបាកេ ឯកន្តិ ទ្វេ បរិច្ឆេទា។ បច្ឆាជាតេ អនុលោមំ នត្ថិ។ តស្មា តីណិ ឯកន្តិ ឥមេសញ្ច វសេន ទុកតិកាទីសុ បច្ចយសំសគ្គេ យត្ថ វិបាកបច្ចយោ បវិសតិ; តត្ថ ឯកំ, សេសេសុ តីណីតិ ឯវំ គណនា វេទិតព្វា។ សេសមេត្ថ អនុលោមេ ឧត្តានត្ថមេវ។

១៣១-១៣២។ បច្ចនីយេ បន កុសលំ ន លព្ភតីតិ អកុសលមេវ អាទិ កត្វា វិស្សជ្ជនំ កតំ, តំ ឧត្តានត្ថមេវ។

១៣៦។ យំ បនេត្ថ បច្ចនីយេ វិស្សជ្ជនបរិច្ឆេទំ គណនតោ ទស្សេតុំ នហេតុយា ទ្វេតិអាទិ វុត្តំ, តត្ថ ទ្វេ តីណិ ឯកន្តិ តយោ បរិច្ឆេទា។ តេសំ វសេន ទុកតិកាទីសុ បច្ចយសំសគ្គេ គណនា វេទិតព្វា។ ឥធាបិ អធិកតរគណនានំ ឩនតរគណនេន សទ្ធិំ សំសគ្គេ ឩនតរគណនមេវ លព្ភតិ, សមគណនេន សទ្ធិំ សមគណនំ។ យស្មា ចេត្ថ អរូបធម្មាយេវ បច្ចយុប្បន្នា, តស្មា នហេតុនាធិបតិនបុរេជាតនបច្ឆាជាតនាសេវននកម្មនវិបាកនឈាននមគ្គនវិប្បយុត្តវសេន ឯតេវ បច្ចយា បច្ចនីកតោ ឧទ្ធិតា, សេសា ចុទ្ទស ន លព្ភន្តិ។ យេបិ លព្ភន្តិ, តេសុបិ វិបាកេ បច្ចយុប្បន្នេ នកម្មនវិបាកា ន លព្ភន្តិ។

១៤០-១៤៥។នហេតុបច្ចយា នាធិបតិយា ទ្វេតិ នហេតុយា លទ្ធំ ទ្វយមេវ។ សេសទ្វយេសុបិ ឯសេវ នយោ។ នកម្មេ ឯកន្តិ អហេតុកកិរិយចេតនំ បច្ចយុប្បន្នំ កត្វា អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ នវិបាកេ ទ្វេតិ អហេតុកមោហកិរិយវសេន ទ្វេ។ នឈានេ ឯកន្តិ អហេតុកបញ្ចវិញ្ញាណវសេន អព្យាកតវិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ។ នមគ្គេ ឯកន្តិ អហេតុកវិបាកកិរិយវសេន អព្យាកតវិស្សជ្ជនំ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្វសំសគ្គេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោតិ។

១៤៨-១៥១។ អនុលោមបច្ចនីយេ ហេដ្ឋា វុត្តា នហេតុអាទយោ ឯវ បច្ចនីយតោ លព្ភន្តិ, ន សេសា។ យេបិ លព្ភន្តិ, តេសុ ហេតុម្ហិ អនុលោមតោ ឋិតេ ឈានមគ្គា បច្ចនីយតោ ន លព្ភន្តីតិ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វន្តិ។

១៥៣-១៦១។ បច្ចនីយានុលោមេ នហេតុបច្ចយុប្បន្នេសុ អហេតុកមោហតោ ឈានមគ្គបច្ចយំ លភតិ, សេសា ន លភន្តិ។ នឈានបច្ចយេ អដ្ឋារហេតុកចិត្តានិបិ។ នកម្មបច្ចយា នហេតុបច្ចយា នាធិបតិបច្ចយា នបុរេជាតបច្ចយា អារម្មណេ ឯកន្តិ អារុប្ប អហេតុកកិរិយចេតនាវសេន អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ ឥមិនា ឧបាយេន យំ លព្ភតិ, យញ្ច ន លព្ភតិ, តស្ស វសេន សព្វត្ថ គណនា

ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪖᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪑-᪓᪐᪐᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩮ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩅᩣᩁᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᩅᩈᩣᨶᩮ ᨷᨶᩔ “ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩅᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᩣᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲᩮᨷᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᩔᨿᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨶᩥᨿᨾᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩣ ᩉᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪨᪗᪐) ᩉᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᨿᩣ ᩈᩣ ᩅᩦᨾᩴᩈᩣ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩈᩉᨣᨲᩣ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪘᪑᪑) ᩋᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩅᩣᩁᩮᨶ ᩑᨠᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩮᨶ ᨧ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩔ ᩑᨠᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᨶᩥᨿᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨽᩮᩣᨷᩮᨲᩮᩣ ᩅᩣᨷᩥ ᩑᨲᩮ ᩏᨽᩮᩣᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩑᨲᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨨᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨲᩮᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨲᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨮᨾᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩔ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨾᩉᩣᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩔ, ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨠᩣᨶᩴ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ᪨

᪗᪨ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪐᪑-᪓᪐᪙᪨ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩮ “ᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᨶᩣᨾᩮᩈ ᩈᨿᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨷᩣᨠᨬ᩠ᨧ ᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩅᩥᨷᩣᨠᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨭᩥᨷᩣᨭᩥᨿᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣ ᩑᩈᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᩣᩁᩮ ᩅᩥᨿ “ᩉᩮᨲᩩᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩉᩮᨲᩪ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨠᨲᩣ, ᨲᩔᩣ

ឯច ករណេ ន្ដិ បទយោជនំ – តត្ថ ហិ ផុដ្ឋាដ្ឋិ ជីវេបតុំ ឆព្វាគត្តិ ចុត្តិ៍ ន្ដឆ បច្ចយតោ ប្បជ្ជយាតា ឆព្វា រាសិតោ ប្បជ្ជត្តិ, ត ឯកោកតោតិ រាសដ្ឋិ ជីវេបតុំ លត្ថាគត្តិ ចុត្តិ៍ បដិច្ចចារាជឹយុ ចា លត្ថចនេសត បច្ចយុប្បត្តនេសតា អារុព្វហាតិ តេតេចាត្តក្កេយត ន្ដឆាបិ អារុព្វហាតិ៍ កស្មា បនេតតោយុ ឯចំ អារុព្វហាតិ? អសដ្ឋករតោ ចិកាកេស្សតត្ថ៍ “ឯកំ ឆព្វំ បដិច្ច សេសា ឆព្វា”តិ ហិ អាជិតា តនេយត ចុច្ចយាតេ អយុកឆព្វំ តាយ តិស្សាយ អយុកឆព្វាតិ ត សក្កា អសដ្ឋករតោ បច្ចយេ បច្ចយុប្បន្នេ ច ជាតិតុំ, ឯចំ សេត្តុ ដ្ឋេដ្ឋសតិដ្ឋេសា តិដ្ឋិតេសសា សិឃុំ៍ តស្មា អសដ្ឋករតោ ចិកាកេស្សតត្ថ ឯចំ អារុព្វហាតិ ចេជិតន្តា៍ ចិត្តសមុដ្ឋាតាគត្តិ ន្ដិ យស្ស អញ្ញាកតស្ស កុសលេលា តេហតុបច្ចយេត បច្ចយោ តោតិ, តនេយច ជនេស្សតុំ ចុត្តិ៍ បច្ចយចិកេដ្ឋ បត កុសលាជិចនេសត ចិកាកំ អកត្វា សាយញ្ញាតោ សន្តោសំ តេហតុំ ចនេសត ដ្ឋប្បត្តរូបនេស្សតត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋាតាគត្តិ អចត្វា ចំសមុដ្ឋាតាគត្តិ ចុត្តិ៍ តស្មា តត្ថ អញ្ញាកតតេហតុសមុដ្ឋាតរូបំ, ជ្ជាក្កគ្គិក្កលេ ពេដ្ឋតាត្រូបស្មឹ សដ្ឋក់ កចំ៍ ន្ដយិតា ដ្ឋបិនេយត សេសេយុបិ ឯចត្រូបេយុ ចិស្សជ្ជតេយុ អតេត្វា ចេជិតន្តោ៍

៣០៣៍ជាតំជត្វាតិ ជេយ្យឆព្វំ ចជិត្វា៍ ឃាយ ចា ចេតតាយ សោ ជិយ្យតិ, សា ចេតតា ជាតំ៍ ជត្វាតិ តំ ចេតតំ បរិយោជាបេត្វា ចិយុទ្ធិ កត្វា៍ សិលំ សមាជិឃិត្វាតិ បញ្ចក្កាជិចនេសត តិច្ចសិលំ កលិត្វា៍ ន្ដយិតា សមាជាតចិរតិយេច ជស្សិតា៍ សម្បត្តចិរតិសម្បុច្ឆេជចិរតិយោ បត លេរិកេ សិលត្តិ អបិកេដត្វា ត ចុត្តា៍ កិច្ចាបិ ត ចុត្តា, អារម្មណបច្ចយា បត តោត្តិយេច៍ តត្ថ សម្បុច្ឆេជចិរតិ សេក្កាត់យេច កុសលស្ស អារម្មណំ តោតិ, ត ន្ដតេរសំ៍ ដ្ឋេបិសឆកម្មំ កត្វាតិ “បិលំ ត ហតេ, ត ចាជិត្តយាជិយេ”តិ (អ៍ តិ៍ ៦៍លិ១) ឯចំ ចុត្តំ ដ្ឋេបិសឆជិចនេសយុ អដ្ឋទិក្កាបេសឆកិរិយំ កត្វា៍ តំ បច្ចចេក្ខតីតិ តំ កុសលំ សេក្កាបិ បុថុជ្ជតោបិ បច្ចចេក្ខតិ, អរហាបិ បច្ចចេក្ខតេច៍ អរហតោបិ ហិ បុព្វេ កតំ កុសលំ កុសលយេច, យេត បត ចិតេត្តត បច្ចចេក្ខតិ, តំ កិរិយចិត្តំ តាយ តោតិ៍ តស្មា “ឯតំ កុសលេ ឆម្មោ កុសលស្ស ឆម្មស្សា”តិ ន្ដយស្មិំ អធិការេ ត លព្ភតិ៍ បុព្វេ សុចិណ្ណាតីតិ “ជត្វា សមាជិឃិត្វា កត្វា”តិ ហិ អាសេត្តុ កតាតិ ចុត្តាតិ, ន្ដយាតិ ត អាសេត្តុ កតាតីតិ ចេជិតន្តាតិ៍ ជាតាជីហិ ចា សេសាតិ កាយាចចរកុសលាតិ ជស្សេតុំ ន្ដិ ចុត្តំ៍ ឈាតា ចុដ្ឋហិត្វាតិ ឈាតា ចុដ្ឋហិត្វា៍ អយេច ចា បិញ្ញត្ត៍ សេក្កា គោត្រភុត្តិ សោតាបត្តំ សក្កាយ ចុត្តំ៍ សោ ហិ គោត្រភុំ បច្ចចេក្ខតិ៍ ចោជាតត្តិ ន្ដិ បត សកជាកាយិអតាកាយិតោ សក្កាយ ចុត្តំ៍ តោសចិត្តំ ចិត្តំ ចោជាតំ តាយ តោតិ៍ សេក្កាតិ សោតាបត្តសកជាកាយិអតាកាយិតោ៍ យក្កា ចុដ្ឋហិត្វាតិ យក្កផលកចក្កាតិក្កយចនេសត អត្តតា បដិលទ្ធា យក្កា ចុដ្ឋហិត្វា, សុទ្ធយក្កតោតេយច បត ចុដ្ឋាយ បច្ចចេក្ខតំ តាយ តត្វិ៍

កុសលំ អតិច្ចតោតិ ឯត្ថ ចិបស្សត្តបកំ តេក្ខយកកុសលេយច ចេជិតន្តំ, ចិបស្សតាកុសលំ បត កាយាចចរេយច៍ ចេតោបរិយញាណេតាតិ រូបាចចរកុសលំ ជស្សេតិ៍ អាកាសាតញ្ចាយតតត្តិអាជីហិ អរូបាចចរកុសលារម្មណចនេសត ប្បជ្ជយាតំ អរូបាចចរកុសលេយច៍ កុសលា លទ្ធា ន្ដិទ្ធិចិធញាណស្សាតិអាជីហិ បុក្កលំ អតាយសិត្វា ឆម្មចនេសត ជស្សេតិ៍ តេតេចត្ថ តេដ្ឋា កហិតម្បិ ចេតោបរិយញាណំ បុត ចុត្តំ៍

៣០៥៍អស្សាទេតីតិ សោមតស្សសហកតលោភសម្បយុត្តចិត្តេហិ អតុកចតិ ចេច រជ្ជតិ ច ៍ អភិតន្ទតីតិ សប្បីតិកតណ្ហាចនេសត តន្ទតិ ហដ្ឋបហដ្ឋោ តោតិ, ជិដ្ឋាភិតន្ទតាយ ចា អភិតន្ទតិ៍ រាគោ ប្បជ្ជតីតិ អស្សាទេត្តស្ស រាគោ ប្បជ្ជតិ តាយ៍ ន្ដិ អដ្ឋបិ លោភសហកតាតិ កហេត្វា ចុត្តំ៍ ជិដ្ឋិ ប្បជ្ជតីតិ អភិតន្ទត្តស្ស អត្តា អត្តតិយត្តិអាជិចនេសត ចតុហិបិ ចិត្តេហិ សម្បយុត្តា ជិដ្ឋិ ប្បជ្ជតិ៍ អសត្តិដ្ឋាតកតស្ស បនេត្ថ ចិចិកិច្ឆា ប្បជ្ជតិ៍ ចិក្ខេបកតស្ស ឧទ្ធច្ចំ, អកតំ ចត សេ កល្យាណត្តិ ចិប្បដិសារិតោ ទោមតស្សំ៍ តំ អារព្ភាតិ

តាតិ សុចិណ្ណាតិ អារម្មណំ កត្វាតិ អត្ថោ។ ពហុវចនស្ស ឯស ឯកវចនាទេសោ, ជាតិវសេន វា ឯកវចនមេវេតំ។

៣០៩. អថ វា យស្មា វុដ្ឋហិត្វាតិ យស្មិំ វីថិំ ផលិតត្ថរស្ស កវង្កស្ស អតិក្កមេនេវ វុដ្ឋហិត្វា។ បច្ចវេក្ខណចិត្តានិ បនស្ស កិរិយាព្យាកតានិ។ ឥទំ កិរិយាព្យាកតស្ស អារម្មណបច្ចយំ ទស្សេត្វា បុន វិបាកាព្យាកតស្ស ទស្សេតុំ សេក្ខា វាតិអាទិមាហ។ កុសលេ និរុទ្ធេតិ វិបស្សនាជវនវីថិយា បច្ឆិមាយ។ វិបាកោតិ កាមាវចរវិបាកោ។ តទារម្មណតាតិ តទារម្មណតាយ, តំ កុសលស្ស ជវនស្ស អារម្មណភូតំ វិបស្សិតកុសលំ អារម្មណំ កត្វា ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ន កេវលញ្ច តទារម្មណវសេនេវ, បដិសន្ធិភវង្គចុតិវសេនាបិ។ វិបាកោ ហិ កម្មំ អារម្មណំ កត្វា គហិតបដិសន្ធិកស្ស កុសលារម្មណោ ហោតិយេវ, សោ បន ទុជ្ជានត្តា ឥធ ន ទស្សិតោ។

កុសលំ អស្សាទេតីតិអាទិ អកុសលជវនាវសានេ កុសលារម្មណវិបាកំ ទស្សេតុំ វុត្តំ។ វិញ្ញាណញ្ចាយតនវិបាកស្សាតិ ឥទំ ទុជ្ជានម្បិ សមានំ មហគ្គតវិបាកស្ស តទារម្មណភាវេន អនុប្បត្តិតោ លព្ភមានកវសេន វុត្តំ។ កិរិយស្សាតិ អរហត្តំ បត្វា អសមាបន្នបុព្ពោ អាកាសានញ្ចាយតនេ បដិលោមតោ វា ឯកន្តរិកវសេន វា សមាបន្នកិរិយាយ។ ទេវតាបរិយទានទស្សាតិអាទីនិ បទេតា អាវជ្ជនាយ ទោសាវេតព្ពានិ។ យា ឥទានិ អាវជ្ជនា, តស្សា កុសលំ ឧទ្ធា អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។

៣០៧-៣០៨. រាគន្តិ អត្ថតោ វា បទស្ស វា រាគំ។ អត្ថតោ រាគវសេន បនេត្ថ វណ្ណនា បាកដា ហោតិ។ អស្សាទេតីតិអាទីនិ វុត្តត្ថានេវ។ វិចិកិច្ឆាទីសុ បន តីសុ អស្សាទនត្ថាភាវេន "អស្សាទេតី"តិ ន វុត្តំ។ ទិដ្ឋិ បនេត្ថ ឧប្បជ្ជតិ, សា អស្សាទេតីតិ បទស្ស បរិហីនត្តា អាគតបដិបាដិយា បទំ ន វុត្តំ។ វិចិកិច្ឆាទីសុយេវ តំ តំ សភាវំ បទំ វត្វា តស្ស តស្ស អត្ថោ វុត្តោ។ ឥធេកេ ច បន រាគាទីសុ "កិំ នេ បិបទយំ ឧប្បជ្ជតី"តិ អក្ខន្តិវសេន វា, "កតំ បាបំ កតំ លុទ្ទ"ន្តិ វិប្បដិសារាទិវសេន វា ទោមនស្សុប្បត្តិ វេទិតព្ពា។

៣១០. វត្ថុំ អនិច្ចតោតិ វិបស្សនាក្កមេន ចក្ខុអាទិកាយវត្ថូនិ វត្វា រូបប្បោតិ ឯកាទស រូបានិ បាកដត្តា គហិតានិ។ បុន រូបាយតនាទីនិ វត្ថុវិញ្ញាណាទីនំ អារម្មណត្តា គហិតានិ។ យស្មា បនេសា វិញ្ញាណកាយវសេន ទេសនា, ន ធាតុវសេន, តស្មា មនោធាតុ ន គហិតា។ ឥទំ សព្ពត្ថ គហិតាគហិតំ វេទិតព្ពំ។

៣១១. ផលំ បច្ចវេក្ខតីតិ និព្ពានំ បច្ចវេក្ខតីតិ បច្ចវេក្ខណកុសលស្ស អារម្មណទស្សនត្ថំ វុត្តំ។

៣១៣-៣១៤. អារម្មណាធិបតិនិទ្ទេសេ សេក្ខបុថុជ្ជនានំ វសេន វិបាកកុសលំ ទស្សិតំ, តថា សហជាតាធិបតិនិទ្ទេសេ។ អរហតោ ឧត្តមេន អធិគតត្តា លោកិយកុសលេសុ គរុការោ នត្ថីតិ អក្កមេក្កោ ន ទស្សិតោ។

៣១៥. អនន្តរបច្ចយេ បុរិមា បុរិមាតិ ឯកក្ខណេបិ នានាក្ខណេបិ កុសលា ឯកតោ កត្វា វុត្តា។ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស, អនុលោមំ វោទានស្សាតិ នានារម្មណវសេន។ គោត្រភុ មគ្គស្ស, វោទានំ មគ្គស្សាតិ នានាក្ខណវសេន។ កុសលំ វុដ្ឋានស្សាតិ ឥទំ បន កុសលត្តិ

តេភូមកកុសលំ វុដ្ឋានន្តិ តេភូមកវិបាកំ។ តេហិ កុសលជវនវីថិតោ វុដ្ឋហតិ, តស្មា វុដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ តំ ទុវិធំ ហោតិ – តទារម្មណំ ភវង្គញ្ច។ តត្ថ កាមាវចរកុសលស្ស ឧភយម្បិ វុដ្ឋានំ ហោតិ, មហគ្គតស្ស ភវង្គមេវ។ មគ្គោ ផលស្សាតិ ឥទំ យស្មា លោកុត្តរវិបាកំ ជវនវីថិបរិយាបន្នត្តា វុដ្ឋានំ នាម ន ហោតិ, តស្មា វិសុំ វុត្តំ។ អនុលោមំ សេក្ខាយាតិ អសេក្ខាយ កុសលំ អនន្តរំ ន ហោតិ, តស្មា វិភាគំ ករោតិ។ ផលសមាបត្តិយាតិ សោតាបត្តិផលសកទាគាមិផលអនាគាមិផលសមាបត្តិយាបិ។ ផលសមាបត្តិយាតិ អនាគាមិផលសមាបត្តិយា។ អកុសលេ ទុវិធម្បិ វុដ្ឋានំ លព្ភតិ។ វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតាតិ ឯត្ថ វិបាកាព្យាកតា វិបាកាព្យាកតានំយេវ, កិរិយាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតានំយេវ វេទិតព្វា។ ភវង្គំ អាវជ្ជនាយាតិអាទិ វោមិស្សកវសេន វុត្តំ។ តត្ថ កិរិយាតិ កាមាវចរកិរិយា។ សា ទុវិធស្សាបិ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរបច្ចយោ ហោតិ, មហគ្គតា ភវង្គស្សេវ។ ឥតិ យេ ហេដ្ឋា បច្ចយវិភង្គនិទ្ទេសេ “បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ អារភិត្វា កុសលំ កុសលស្ស, កុសលំ អព្យាកតស្ស, អកុសលំ អកុសលស្ស, អកុសលំ អព្យាកតស្ស, អព្យាកតំ អព្យាកតស្ស, អព្យាកតំ កុសលស្ស, អព្យាកតំ អកុសលស្សាតិ សត្ត វារា ទស្សិតា; តេសំ វសេន ឯត្ថ សង្ខេបតោ អនន្តរបច្ចយោ វិភត្តោ។

វិត្ថារតោ បនេត្ថ –

ទសធា សត្តរសធា, សមសដ្ឋិវិធេន ច;

ពហុធាបិ ច និទ្ទេសំ, សាធុកំ ឧបលក្ខយេ។

អយញ្ហិ អនន្តរបច្ចយោ ន កេវលំ សត្តធាវ និទ្ទេសំ លភតិ, កុសលំ បន កុសលស្ស វិបាកស្ស; អកុសលំ អកុសលស្ស វិបាកស្ស; វិបាកំ វិបាកស្ស កិរិយស្ស; កិរិយំ កុសលស្ស អកុសលស្ស វិបាកស្ស កិរិយស្សាតិ ឯវំ ទសធាបិ និទ្ទេសំ លភតិ។ ន កេវលំ ទសធាយេវ, កុសលំ បន កុសលស្ស កុសលវិបាកស្ស អកុសលវិបាកស្ស; អកុសលំ អកុសលស្ស អកុសលវិបាកស្ស កុសលវិបាកស្ស; កុសលវិបាកំ កុសលវិបាកស្ស អកុសលវិបាកស្ស កិរិយស្ស; អកុសលវិបាកំ អកុសលវិបាកស្ស កុសលវិបាកស្ស កិរិយស្ស; កិរិយំ កិរិយស្ស កុសលស្ស អកុសលស្ស កុសលវិបាកស្ស អកុសលវិបាកស្សាតិ ឯវំ សត្តរសធា និទ្ទេសំ លភតិ។

ន កេវលញ្ច សត្តរសធាវ សមសដ្ឋិវិធេនាបិ និទ្ទេសំ លភតេវ។ កថំ? កាមាវចរកុសលញ្ហិ ភូមិភេទតោ ចតុព្ពិធស្ស កុសលស្ស អនន្តរបច្ចយោ ហោតិ, រូបាវចរារូបាវចរំ សកសកភូមិកស្សេវាតិ កុសលំ កុសលស្ស លព្ភិតេន អនន្តរបច្ចយោ។ កាមាវចរកុសលំ បន កាមាវចរកុសលវិបាកស្ស អកុសលវិបាកស្ស រូបាវចរវិបាកស្ស អរូបាវចរវិបាកស្ស លោកុត្តរវិបាកស្ស; រូបាវចរកុសលំ រូបាវចរវិបាកស្ស កាមាវចរកុសលវិបាកស្ស; អរូបាវចរកុសលំ កាមាវចរកុសលវិបាកស្ស រូបាវចរអរូបាវចរលោកុត្តរវិបាកស្ស; លោកុត្តរកុសលំ លោកុត្តរវិបាកស្សាតិ កុសលំ វិបាកស្ស ទ្វាទសវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ អកុសលំ អកុសលស្ស អកុសលវិបាកស្ស តេភូមកកុសលវិបាកស្សាតិ បញ្ចវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។

កាមាវចរកុសលវិបាកំ កាមាវចរកុសលវិបាកស្ស អកុសលវិបាកស្ស រូបាវចរវិបាកស្ស អរូបាវចរវិបាកស្សាតិ កាមាវចរកុសលវិបាកំ វិបាកស្ស ចតុព្ពិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ រូបាវចរវិបាកំ តេភូមកកុសលវិបាកស្សាតិ តិវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ អរូបាវចរវិបាកំ អរូបាវចរវិបាកស្ស កាមាវចរកុសលវិបាកស្សាតិ ទុវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ លោកុត្តរវិបាកំ ចតុភូមកកុសលវិបាកស្សាតិ ចតុព្ពិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ ឯវំ កុសលវិបាកំ វិបាកស្ស តេរសធាបិ អនន្តរបច្ចយោ។ អកុសលវិបាកំ អកុសលវិបាកស្ស កាមាវចរកុសលវិបាកស្សាតិ ទុវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ ឯវំ សព្វថាបិ វិបាកំ វិបាកស្ស បញ្ចទសវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ កាមាវចរកុសលវិបាកំ បន កាមាវចរកិរិយស្ស, តថា អកុសលវិបាកំ, តថា រូបាវចរវិបាកំ, តថា អរូបាវចរវិបាកញ្ចាតិ វិបាកំ កិរិយស្ស ច ចតុព្ពិធេន អនន្តរបច្ចយោ។

កាមាវចរកិរិយំ តេភូមកកិរិយស្ស, រូបាវចរារូបាវចរកិរិយំ រូបាវចរារូបាវចរានញ្ញេវាតិ កិរិយំ កិរិយស្ស បញ្ចវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ កាមាវចរកិរិយំ អកុសលវិបាកស្ស ចេវ ចតុភូមកកុសលវិបាកស្ស ច, រូបាវចរកិរិយំ កាមាវចរកុសលវិបាករូបាវចរវិបាកានំ អរូបាវចរកិរិយំ ចតុភូមកកុសលវិបាកស្សាបីតិ កិរិយំ វិបាកស្ស ឯកាទសវិធេន អនន្តរបច្ចយោ។ កាមាវចរកិរិយំ បន កាមាវចរកុសលស្ស អកុសលស្សាតិ កុសលាកុសលានំ ទុវិធេន អនន្តរបច្ចយោ ហោតិ។ ឯវំ សមនន្តរវិធេនាបិ និទ្ទេសំ លភតិ។

ន កេវលញ្ច សមនន្តរវិធេនេវ, ពហុវិធេនាបិ លភតេវ។ កថំ? កាមាវចរបឋមមហាកុសលចិត្តំ តាវ អត្តនោ, ចតុន្នញ្ច រូបាវចរកុសលានំ បរិកម្មភាវេន សោឡសន្នំ សោមនស្សលោកុត្តរានន្តិ ឯកូនវីសតិយា ច កុសលានំ, ឧបតបរិយោសានេ តទារម្មណកិច្ចវសេន ឧប្បជ្ជមានានំ ឯកាទសន្នំ កាមាវចរវិបាកានំ, ភវង្គវសេន បវត្តានំ រូបាវចរារូបាវចរវិបាកានំ, ផលសមាបត្តិវសេន បវត្តានំ ទ្វាទសន្នំ លោកុត្តរវិបាកានន្តិ ឯវំ ឯកូនវីសតិយា កុសលានំ; ទ្វត្តិំសាយ វិបាកានន្តិ តេបញ្ញាសាយ ចិត្តានំ អនន្តរបច្ចយោ ហោតិ។ តថា ទុតិយកុសលចិត្តំ។ តតិយចតុត្ថានិ បន ឋបេត្វា ឧបរិភូមកកុសលានិ ច លោកុត្តរវិបាកានិ ច សេសឯកូនវីសតិចិត្តានំ។ បញ្ចមឆដ្ឋានិ អត្តនោ ច, តេសញ្ញេវ ឧបរិភូមវិរហិតបញ្ចកុសលានំ, តេវីសតិយា ច វិបាកានន្តិ តេត្តិំសាយ។ សត្តមអដ្ឋមានិ ឯកូនវីសតិយាវ។

បញ្ច រូបាវចរកុសលានិ អត្តនោ អត្តនោ បច្ឆិមានំ រូបាវចរកុសលានំ, ចតុន្នម្បិ ញាណសម្បយុត្តមហាវិបាកានំ, បញ្ចន្នំ រូបាវចរវិបាកានញ្ចាតិ ឯកាទសន្នំ។ ឯតេនេវ ច នយេន អរូបាវចរកុសលេសុ បឋមំ អត្តនោ វិបាកេន សទ្ធិំ ឯកាទសន្នំ, ទុតិយំ ទ្វាទសន្នំ, តតិយំ តេរសន្នំ, ចតុត្ថំ ចុទ្ទសន្នំ ផលសមាបត្តិយា ចាតិ បន្នរសន្នំ។ លោកុត្តរកុសលំ អត្តនោ អត្តនោ វិបាកស្សេវ។ អដ្ឋសុ លោភសហគតេសុ ឯកេកំ អកុសលំ ឯកាទសន្នំ កាមាវចរវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតូនំ តេសំ, មហគ្គតវិបាកានំ អត្តនោ អត្តនោ បច្ឆិមស្ស ចាតិ ឯកូនវីសតិយា។ ទ្វេ ទោមនស្សសហគតានិ ឧបេក្ខាសហគតានំ ឆន្នំ កាមាវចរវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតូនំ អត្តនោ បច្ឆិមស្ស ចាតិ សត្តន្នំ។ វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសហគតទ្វយំ សោមនស្សសហគតាហេតុកវិបាកេន សទ្ធិំ ឯកាទសន្នំ

កាយាចឆរចិបិកយនោចិញ្ញាណធាតុតិ តចត្តិ ទ្វបិចឆរាទ្វបិចឆរចិបិកាតិ អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ ឲកចឹវតិយា៉

ក្សលចិបិកបញ្ចចិញ្ញាណា ក្សលចិបិកយនោធាតុយា, យនោធាតុ ចិត្តិ ចិបិកយនោចិញ្ញាណធាតុតិ៉ តាវុ ចិវុ វេរាយតស្សវហកតា

ជវត្តិ ចិបិកយនោចិញ្ញាណធាតុតិ កចក្កុតាតិ ពជារម្ពុលការេល អត្តនោ បច្ចិយស្ស ចោជ្ជាតកិរិយស្ស ធាតិ ក្ខាជវត្តិ៉

ភ្នពក្ខាវហកតាវេហតុកយនោចិញ្ញាណធាតុ បត អាចជ្ជតយនោធាតុយា ចិដ្ឋាតិកាយ អាចជ្ជតយនោចិញ្ញាណធាតុយា ជវត្តញ្ញា

ចិបិកយនោចិញ្ញាណធាតុតិ ក្ខាជវត្តយេច៉ តិវេហតុកយហាចិបិកា វេរាយតស្សវហកតាវេហតុកចជ្ជាតិ ជវត្តយ្យិ

កាយាចឆរចិបិកយនោចិញ្ញាណធាតុតិ ទ្វបិចឆរាទ្វបិចឆរចិបិកាតិ អាចជ្ជតក្ខយស្ស ធាតិ ឲកចឹវតិយា, ក្ងវេហតុកចិបិកា ជវេបត្វា

យហក្កតចិបិកេ វេវវាតិ ក្ខាជវត្តិ៉ បញ្ចា ទ្វបិចឆរចិបិកា ពេក្ខយកក្សលចិបិកវវេហតុកបដិវត្តិចិត្តាតិ វត្តរវត្តិ អាចជ្ជតក្ខយស្ស

ធាតិ ឲក្ខតចឹវតិយា៉ អទ្វបិចឆរចិបិកេវុ បជយំ កាយាចឆរក្សលចិបិកតិវេហតុកបដិវត្តិចិត្តាតិ, ចតុត្តិ អទ្វបិចឆរចិបិកចិត្តាតិ

ចតុត្តិ យនោក្ខារាចជ្ជតស្ស ធាតិ តចត្តិ៉ ក្ងតិយំ វេហដ្ឋិយចិបិកំ ចជ្ជេត្វា អដ្ឋត្តិ, តតិយំ ឆក្ខ វេហដ្ឋិយាតិ ចជ្ជេត្វា វត្តត្តិ, ចតុត្ថិ តឹលិ

វេហដ្ឋិយាតិ ចជ្ជេត្វា លត្តិ ចត្តារិ វេលិក្សត្តរចិបិកាតិ តិវេហតុកចិបិកាតិ ពេតរវត្តិ អត្តនោ អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ ក្វជ្ជវត្តិ៉

អក្សលចិបិកបញ្ចចិញ្ញាណា អក្សលចិបិកយនោធាតុយា, យនោធាតុ អក្សលចិបិកាវេហតុកយនោចិញ្ញាណធាតុយា៉ វា

ពជារម្ពុលការេល អត្តនោ បច្ចិយស្ស ក្វតិការេល បដិវត្តិចវេត កចក្កចវេត ច បចត្តាតិ ក្ខតវេវយ្យិ តចត្តិ កាយាចឆរចិបិកាតិ

ភ្នពក្ខាវហកតាតិ ចិត្តិ បរិត្តកិរិយាតញ្ញាតិ ក្ខាជវត្តិ៉ កិរិយយនោធាតុ ជវត្តិ ចិញ្ញាណាតិ ហរិតុប្បាជកិរិយា បញ្ចាវចាការេវ

កចក្កចវេត បចត្តាតិ តចត្តិ តិវេហតុកចិបិកាតិ, ពជារម្ពុលចវេត បចត្តាតិ បញ្ចាត្តិ វេរាយតស្សវហកតចិបិកាតិ អត្តនោ បច្ចិយស្ស

ធាតិ អក្កហិតក្កហវេលាត ពេតរវត្តិ៉ ចោជ្ជាតកិរិយា ជវេបត្វា កិរិយយនោធាតុំ ជវត្តិ កាយាចឆរកិរិយាតិ, កាយាចឆរក្សលិក្សលិតិ

បញ្ចាវចាការេវ កចក្កចវេត បចត្តាតិ បត្តរវត្តិ ចិបិកចិត្តាតញ្ញាតិ បញ្ចាចត្តាលិវាយ៉

កាយាចឆរតិវេហតុកវេរាយតស្សវហកតកិរិយក្ខយំ កចក្កចវេត បចត្តាតិ ពេតរវត្តិ តិវេហតុកចិបិកាតិ ពជារម្ពុលចវេត បញ្ចាត្តិ

វេរាយតស្សវហកតចិបិកាតិ បរិកម្មចវេត បចត្តយាតាតិ ចតុត្តិ ទ្វបិចឆរកិរិយាតិ អរហត្តផលវយាបត្តិយា អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ

អក្កហិតក្កហវេលាត ក្ខាចឹវតិយា ក្ងវេហតុកវេរាយតស្សវហកតកិរិយក្ខយំ យធាក្វត្តាតិ ពេតរវត្តិ កចក្កចិត្តាតិ បញ្ចាត្តិ ពជារម្ពុលាតិ

អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ អក្កហិតក្កហវេលាត វត្តរវត្តិ៉ កាយាចឆរតិវេហតុរិការេបក្ខាវហកតកិរិយក្ខយំ ពេតរំវេយច ពេតរវត្តិ កចក្កាតិ,

ពជារម្ពុលចវេត បចត្តាតិ លត្តិ ភ្នពក្ខាវហកតចិបិកាតិ, បរិកម្មចវេត បចត្តាតិ ឲកិស្សា ទ្វបិចឆរកិរិយាយ ចតុត្តិ

អទ្វបិចឆរកិរិយាតិ អរហត្តផលវយាបត្តិយា អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ អក្កហិតក្កហវេលាត ចតុចឹវតិយា៉

ក្ងវេហតុរិការេបក្ខាវហកតកិរិយក្ខយំ ពេតរំវេយច ពេតរវត្តិ កចក្កាតិ លត្តិ ពជារម្ពុលាតិ អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ អក្កហិតក្កហវេលាត

អដ្ឋារវត្តិ៉ ទ្វបិចឆរកិរិវេយវុ ឲវេកកំ តចត្តិ បញ្ចាវចាការេវ តិវេហតុកកចក្កាតិ អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ ជវត្តិ៉ អទ្វបិចឆរកិរិវេយវុ

បជយំ បញ្ចាវចាការេវ តចត្តិ កចក្កាតិ, ចតុវេចាការេវ ឲកស្ស អត្តនោ បច្ចិយស្ស ធាតិ ឲកាជវត្តិ៉ ក្ងតិយំ ចតុវេចាការេវ ឆក្ខ កចក្កាតិ

លកតិ៉ តតិយំ តឹលិ, ចតុត្ថិ ចត្តារិ ផលវយាបត្តិញ្ញាតិ ពេតវុ ឲវេកកំ យធាបដិបិដិយា ឲកាជវត្តិ ក្ខាជវត្តិ ពេតរវត្តិ បញ្ចាជវត្តញ្ញា

ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨻᩉᩩᩅᩥᨵᩮᨶᩣᨷᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨴᩈᨵᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᨵᩣ, ᩈᨾᩈᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨵᩮᨶ ᨧ;

ᨻᩉᩩᨵᩣᨷᩥ ᨧ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩏᨷᩃᨠ᩠ᨡᨿᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᩅ᪨

᪓᪑᪒᪨ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩍᨵᩃᩮᩣᨠᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᨳᩅᩥᨿᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᨡᨱᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨹᩃᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩈᩦᩃᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈ ᩈᩦᩃᩣᨴᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩦᩃᩅᩣ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩈᩩ ᩈᩦᩃᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩮᩈᩩ ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨲᩥ ᩈᩩᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨡᨱ᩠ᨯᩴ, ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩦᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨠ᩠ᨡᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨴᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨫᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣᨷᩥ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩮᩣᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩈᩩᨲᨾᨿᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᩩᨲᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨧᩣᨣᩅᩣᨷᩥ ᨧᩣᨣᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩣᨣᩈᨾ᩠ᨷᨴᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨫᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩅᩣᨷᩥ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩉᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩪᨷᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩍᨾᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᩉᩥᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩉᩥᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩃᩮᩣᨠᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩪᨷᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩴᨿᩮᩅ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩣ ᩑᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᩩᨲᩴ ᨧᩣᨣᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᩦᩃᩔ ᩈᩩᨲᩔ ᨧᩣᨣᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨣᨬᩣᨱᩔ ᩋᨶᩣᨣᨲᩴᩈᨬᩣᨱᩔᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᩔᩮᩅ ᨷᩁᩥᨽᨱ᩠ᨯᨬᩣᨱᩣᨶᩥ ᩑᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨬᩣᨱᨸ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩮ ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᨲᨴᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᩉᩥᨲᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨶᩥᨠᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩈᩥᨱᨬᩣᨱᩮᨶ ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨿᩣᨲᩥ ᨴᩪᩁᩮ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩮᩣᨲᩩᨠᩣᨾᩔ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨷᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᨵᨬᩣᨱᩔ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨲᩔ ᨲᩔ ᩏᨷᨠᩣᩁᨠᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

យក្ខំ ឧបតិស្សាយ អត្ថុប្បត្តិ នយាបត្តិត្តិ ទេវត ទេវត យនុក្ខត សិឌិលិកពបរិបត្តកត្វា បហិតបរិបត្តកត្វា ច ចំ ចំ នយាបត្តិ ឧប្បាទេត្វីតិ ទេវតំ យនុក្កា នយាបត្តិយា ឧបតិស្សយោ ទេហាតិ៍ ចិបស្សិត្តិតិ ឧបទ្ទបរិយក្ខត្វាយ ចិបស្សិត្តិ៍ អត្តបដិនយុិក្កាឃាតិអាឌិ បដិនយុិក្កាត់ យក្ខបដិលិតេកតេច ព្ភូឡ្ឈតេពា ចុត្តំ៍ ៩ចំព្ភង្គាតប្បា បតេតាសំ បង្ហា ទេវតុ ទេវតុ អារម្មណេហ៍ បចត្តិយា យនុក្កាច ឧបតិស្សយោ តាយ ទេហាតិ៍

នង្គំ ឧបតិស្សាយ យាត់ ឌេប្បតីតិ អហយិ្ថ នង្គោ បនទេត្វាតិ យាត់ បចទេត្តតិ៍ ឌិឌ្ជិ៍ គណ្ហាតីតិ តយិ្ថ តយិ្ថ ចចេត នង្គាចនេតេច កត្តា បញ្ញាយ អត្ថំ អត្ថុបបរិក្ខទេត្វា "អត្ថិ បុក្ខលោ"តិអាឌិចនេត ឌិឌ្ជិ៍ គណ្ហាតិ៍ សីលំ សុតំ ចាក់ បញ្ញាត្តិ អហយិ្ថ សីលចា សុតចា ចាគី បញ្ញានយ្យទេត្វាតិ យាត់ ឌេប្បតិ៍ សីលសុតចាគបញ្ញាសុ បត យាតយញ្ញាត់ ចិយ ឌិឌ្ជិយញ្ញាត់ ឧប្បាទេត្វា ឌិឌ្ជិ៍ គណ្ហាតិ៍ រាគស្សាតិអាឌីសុ នង្គាឌិនយ្យធំ ឧបតិស្សាយ អត្តក្កិនតការេល ទេវតុ ៩ទេកទេកា ឆទេ្មា រាគស្ស, បទចម្ពុតការេល ទោសស្ស, ឧកទេយត នយ្យឃុត្តស្ស ទេយាហស្ស, ចុត្តប្បការាត់ យាតឌិឌ្ជិត់, នង្គាឌិនយ្យធំ ឧបតិស្សាយ កចកោកនយ្យត្តិបត្តតាយ ឧបតិស្សយោ ទេហាតិ៍ ៩ចទេមត្ត លៃកិយក្យសលទេ្ញាច ឌស្សិតំ៍ លៃកុត្តរំ បត នត្ថិ បហឹតំ ឧត្តមំ អក្យសលចិង្គំនត់៍ តស្មា ចទេត្វា ចិយ អត្តការេតយាត់ ត អក្យសលស្ស ឧបតិស្សយោ ទេហាតីតិ ត គហិតំ៍

អាតារេបតីតិអាឌិ កាឃិកទុក្ខចនេត អព្យាកតឆម្មុឌស្សុតត្ត ចុត្តំ៍ នង្គោ ហិ នង្គំ តិស្សាយ អតិសីតំ អតិឧណ្ហតិ អតោនក្កិត្វា តាតប្បការាតិ តចកម្មុចេឃ្យាចក្ខាឌីតិ កទេរាទេត្វា អត្តាត់ អាតារេបតិ បរិតារេបតិ, ទោកាក់ ឧប្បាទេត្វា បុញ្ញាតិ កិរិស្សាមីតិ បរិទេឃជ្ជិម្មលក់ ទុក្ខំ បច្ចុកោតិ៍ សីលចាបិ សីលិគ្រុក្ខណត្តំ អគ្គាកាសិកត្តាឌិចនេត អត្តាត់ អាតារេបតិ បរិតារេបតិ, បិណ្ឌចារិកត្តាឌិចនេត បរិទេឃជ្ជិម្មលក់ ទុក្ខំ បច្ចុកោតិ៍ សុតចាបិ ធាហុស្សច្ចាត្រូបំ បដិបត្តិ បដិបជ្ជិស្សាមីតិ ចុត្តតទេឃតេច បដិបជ្ជទេត្វា អត្តាត់ អាតារេបតិ បរិតារេបតិ, បរិទេឃជ្ជិម្មលក់ ទុក្ខំ បច្ចុកោតិ៍ ចាកចាបិ ចាកាឆិម្មត្តតាយ អត្តទោត ឃាបតយទេត្វបិ បច្ចុយ អតចនេនេត្វា បរិច្ចុជទេត្វា, អក្កាឌិបរិច្ចាក់ ចា បត កទេរាទេត្វា អត្តាត់ អាតារេបតិ បរិតារេបតិ, បរិច្ចុឌិតត្តស្ស ចត្តទោត ឧប្បាទេត្វា បរិទេឃជ្ជិម្មលក់ ទុក្ខំ បច្ចុកោតិ៍ បញ្ញាចាបិ ឧបទ្ទបរិ បញ្ញាំ ចឌ្ឍស្សាមីតិ នប្បញ្ញាតំ តិស្សាយ សីតុណ្ហាឌីតិ អកណត្វា នញ្ញាយតសិការេសុ ទោយាក់ កទេរាទេត្វា អត្តាត់ អាតារេបតិ បរិតារេបតិ, យិង្ហាឌីទេច អាឌីតចំ នយ្មាឌីទេច ច អាតិសំសំ ឌិស្វា យិង្ហាឌីចំ បហាយ បរិសុទ្ធត អាឌីទេចត ឌីចិតចុត្តិ បរិទេឃនទេត្វា បរិទេឃជ្ជិម្មលក់ ទុក្ខំ បច្ចុកោតិ៍

កាឃិកស្ស សុខស្សាតិ នង្គាឌិនយ្យត្តិ ឧបតិស្សាយ ឧប្បត្តាតិ សុទោបករណាតិ បរិកុញ្ជតការេល នង្គាឌិនយ្យជ្ជាតបហឹតទ្ទបចុងកាឃស្ស ច ទេវតំ ចនេត អចិប្បដិនារម្មលកបាទេយាឌ្ឈឹតិនយ្យជ្ជាតទ្ទបចុងកាឃស្ស ច សុខុប្បត្តិការេល ទេវតំ កងត្វា ឧប្បត្តចិបាកសុខការេល ច កាឃិកស្ស សុខស្ស, ចុត្តតទេឃតេច ទុក្ខុប្បត្តិការេល នង្គាឌិក្យលនយ្យត្តិ អនហយាតេហិ បឃុត្តចឆពត្ថតាឌិការេល ច កាឃិកស្ស ទុក្ខស្ស, នង្គាឌេយា ឧបតិស្សាយ បចត្តិតចលនយាបត្តិការេល បត ចលនយាបត្តិយា ៩ទេវតុ ៩ទេកទេកា ឧបតិស្សយបច្ចុទេយត បច្ចុយោ ទេហាតីតិ ទេចឌិតទេ្ញា៍ ក្យសលំ កម្មត្តិ ក្យសលទេចតភា អត្តទោភា ចិបាកស្ស ឧបតិស្សយបច្ចុយោ, នា បត ពលចទេចតភាច លក្ខតិ, ត ទុត្តាលិ៍ តព្រិធំ ចត្តុ – ៩កា កិរ ព្តត្ថី ឧត្តត្ថិត្យកាយា ទុទេក្ខ ទន្តុ លទេក្ខត្វា សំចិឆាតត្តំ សំចិឌហតិ៍ អទេឆទេកា ទេចាទេរា ទត្តិកាទេក ចំ ទេកហំ ឧបនក្កមិត្វា

“ចួយាឃ រដ្ឋយា កិច្ចំនេច ពាត្តិត្វា ហរិស្សាមី”តិ សនេត្វត លិត្តិតុំ ខ្លបកនេតា៍ អថ សា រដ្ឋ អាសីចិនេសា ហុត្វា ឃុឃ្មតិ អកាសិ៍ នេចានេទា គឺនេតា អបសក្កិ៍ ចួត្តិ៍ អត្តនេតា តិនេចសតា តិក្ខមិត្វា រដ្ឋបិនេស កឹចំ បដិមុញ្ចិត្វា ខ្លត្តត្វា កាលយកាសិ៍ ខុចំ ពាលចនេចតតា អត្តទានេឃ តិចានេទត្វា អត្តនេតា ចិបិកាស្ស ខ្លបតិស្សនេយា នេហាតិ៍ ត បនេតាំ ខុកត្តនេតា កនេហតត្ថា៍ កនេតាកាលសញ្ញាកយ៉ុំ ខុច ចិបិកាស្ស អត្តទាឃំ បដិគាហិត្វា ចិបច្ចតិ, ចិបិកាឌតកាំ បត កយុំ ចិបិកាស្ស ខ្លបតិស្សឃបច្ចនេយា ត នេហាតីតិ ត ចត្តត្ថា៍ កយុត្តិ ខុត្ត ចត្យុក្ខយកម្បិ នេចតិតត្ថា៍ ឃំ បត បននេតា “យនេក្កា ឋលសយាបត្តិយា”តិ ចុត្តំ, តំ អនេចតតាចនេសត៍ នេតនេតាំ ជឺនេបតិ – នេឃា នេកាចិ ចិបិកាឌតនេកា ឌនេយុា, នេសា អត្តនេតា ចិបិកាស្ស ខ្លបតិស្សឃបច្ចនេយា នេហាតីតិ៍

ទាគំខ្លបតិស្សាឃ បាណំ ហតតីតិ ឃស្មិំ ចត្តុស្មិំ សានេទត្វា នេហាតិ, តស្មិំ ចា ចិទុដ្ឋំ, តស្ស ចា អត្ថាឃ បាណំ ហតតិ៍ អជិត្តាជាតាជីសុបិ ខុនេតនេតចុបិនេឃត អនេត្វា នេចជិតនេត្តា៍ សត្តិ លិត្តតីតិ អជិត្តាជាតចនេសត ចុត្តំ៍ តត្ថ សត្តិត្តិ នេកហសត្តិ៍ តិនេល្លាបំ ហទតីតិ តិលិឃិត្វា ហទតិ៍ ខុកាការិកំ កនេទាតីតិ ពាហុហិ សត្តិ ខុកនេឃច នេកហំ បរិចានេទត្វា ចិលុម្បតិ៍ បរិបនេត្ថ តិដ្ឋតីតិ បត្ថទូហតកយុំ កនេទាតិ៍ នេជាសំ ខ្លបតិស្សាឃាតិអាជីសុ “អត្តំ នេម អចទី”តិអាជិចនេសត ខ្លប្បត្តំ នេជាសំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វា៍ នេយាហំ ខ្លបតិស្សាឃាតិ បិណាតិបិតាជីសុ អាជីតចបដិត្តាឌកំ នេយាហំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វា៍ យាតំ ខ្លបតិស្សាឃាតិ អហំ កិំ ហតិតុំ ត សនេក្កាមិ, អាឌាតុំ ត សនេក្កាមីតិ យាតំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វា៍ នេកតចិ ចា បត អចញ្ញានេតា នេហាតិ បរិក្ខុនេតា ហីឡិតនេតា, តំ ឌ្ឍមាតំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វាតិបិ អនេត្វា៍ ជិដ្ឋិំ ខ្លបតិស្សាឃាតិ ឃញ្ញាជីសុ (ទាហុណាឌនេយា ចិឃ បិឌសិកមិលក្ខុអាឌនេយា ចិឃ ឆ ជិដ្ឋិំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វា៍ បត្តំ ខ្លបតិស្សាឃាតិ “សនេច នេម ត្ថគំ តាម ត្ថន្តិស្សតិ, ខុចនេទុបំ នេត ពាលិកយុំ កទិស្សាមីតិ ខុចំ នេជចតាឃាចតសត្តំ ចា, អសុកំ តាម នេម ឈានេតត្វា នេជហិ, អសុកស្ស សត្តកំ អាហទ, ខុហិ ចា នេម ខុតាតិ កយុាតិ កនេទាត្តស្ស សហានេឃា នេហាហី”តិ ខុចយាជិ ចា បត្តំ ខ្លបតិស្សឃំ កត្វា៍ ទានេកា នេជានេសា នេមានេហា មានេតា ជិដ្ឋិ បត្តតា ទាកស្សាតិ៍ ខុត្ត ទានេកា ទាកស្សាបិ ខ្លបតិស្សនេយា នេហាតិ នេជាសាជីតម្បិ៍ នេជាសាជីសុបិ ខុនេសច តនេយា៍

បិណាតិបិនេតា បិណាតិបិតស្សាតិ បិណាតិបិតី អសំចនេទ ជិតត្តា អញ្ញម្បិ បាណំ ហតតិ៍ នេឃា ចា ខុនេតត ហនេតា, តស្ស ញាតិមិនេត្តហិ ខ្លបទ្ទុនេតា នេតសុ អញ្ញម្បិ ហតតិ៍ ខុចំ បិណាតិបិនេតា បិណាតិបិតស្ស ខ្លបតិស្សឃបច្ចនេឃត បច្ចនេយា៍ កណ្ឌសាមិកំ បត នេកាបកំ ចា ឈានេតត្វា បទកណ្ឌហទនេណ, សាមិកំ ឈានេតត្វា តស្ស ជាទាតិក្កនេម, តាហំ ហតាមីតិ មុសាកណនេត, កតស្ស បដិត្តាឌតត្ថាឃ អកតស្ស ចា កទណត្ថាឃ នេបសុញ្ញំ ខ្លបសំហានេទ, នេតនេតច តនេឃត ឋទុសចាចាតិត្តានេណ, សម្បប្បលាបកណនេត, បទំ ហតិត្វា អភិជ្ឈាឃិតត្ថបទចិត្តុបកទណាភិជ្ឈាឃនេត, នេឃា នេតត ឈាតិនេតា នេហាតិ; តស្ស មិត្តាមច្ចា ខ្លឌ្ឍិជ្ឈត្តាតិអាជិចិត្តនេត “ខុចំ នេម បិណាតិបិនេតា តិជ្ជិនេណ្ណា កចិស្សតី”តិ ចុក្កនេកាទិកាជិចនេសត ជិដ្ឋិក្កហណកានេល បិណាតិបិនេតា អជិត្តាជាតាជីតម្បិ ខ្លបតិស្សនេយា នេហាតិ៍ ត្ថមិតា ខ្លបិនេឃត អជិត្តាជាតាជិម្មលនេកាសុបិ ចនេក្កាសុ អនេត្វា នេចជិតនេត្តា៍

មាតុឈាតិកយុំ មាតុឈាតិកយុស្សាតិ អញ្ញា មាតនំ ហតត្តិ ជិស្វា “ចដ្ឋតិ ខុចំ កាតុ”ត្តិ អត្តនេតា មាតនំ ហតត្តស្ស ចា, ខុកស្មិំ កនេច ហត្តា អបទស្មិម្បិ ហតតចនេសត ចា, ខុកស្មិំនេឃច កនេច “កត្ត, នេម មាតនំ ហតាហី”តិ បុតប្បុតំ អាណាបតចនេសត ចា, ត្តីហិ បហានេទហិ តិឃតមនេណាឃ ចុតិឃបហានេទាតចនេសត ចា មាតុឈាតិកយុំ មាតុឈាតិកយុស្ស ខ្លបតិស្សនេយា នេហាតិ៍ នេសសាតិបិ ឃថានេយាកំ ត្ថមិតាច

តេយត ចេជិតន្តាតិ៍ យស្មា បត ពលចាក្យលំ ទ្គ្នាលិក្យលស្ស ឧបតិស្សយោ ត ហោតិ, តស្មា កយ្ទបចាតត្តទិយកយ្ទចេលេតច ទេលតា កតាតិ ចេគ្គិ៍ តំ ត ឲកត្តតោ កេហតន្តា៍ បិលាតិបិតាឌីតិ ហិ កត្វា "កស្មា ឲចយកាសី"តិ ចោឌិយយាតោ តោបយត្តកយ្យិ កទោតិ៍ ចិប្បជិសាទីបិ ហោតិ៍ អប្បយត្តកេបិ ច កិលេលេ ឧប្បត្តេ តំ ចេឆ្លូតា ឌីតិក្កយំ កទោតិ៍ តស្មា ពលចំ ទ្គ្នាលស្ស ទ្គ្នាលទ្ធា ពលចស្សាបិ ឧបតិស្សយោ ហោតិយេច៍ ឃំ បត បច្ចយចិកក្ខស្ស ឧទ្ទេលចណ្ណតាឃំ ចុត្តំ "ពលចកាទោលាទ្ទេត ឧបតិស្សយោ ហោតី"តិ, តំ កាទោលាកាចេស្សច ពលចតាឃ ចុត្តំ, ត ឧបតិស្សយបច្ចយឆយ្ទាតិ៍ កយ្ទកិលេសា ហិ ពលចតេត្តាបិ ទ្គ្នាលិបិ ពលចកាទោលំ ហោត្តិយេច៍

ទាកំឧបតិស្សាឃ ឌាតំ ទេតីតិអាឌីសុ អហោ ចតាហំ ចាតុយហាទាឌិកាតំ ទេចាតំ សហញ្ញតំ ឧបបទ្ទេយ្យត្តិ ឧបបត្តិកចេ ចា កោរពេសុ ចា ទាកំ ឧបតិស្សាឃ ឌាតំ ទេតិ៍ សីលលយាឌាទិតារបិរេចកេយ្ទុបិ ឲលេច តយោ៍ ឆសាតំ បត ទាកចិក្កត្តតព្វាឃ, ចិបស្សតំ ទាកស្ស បហាតព្វាឃ, យក្កំ លយុឆ្នេតព្វាឃ ឧប្បាទេត្តា ទាកំ ឧបតិស្សាឃ ឧប្បាទេតិ តាយ៍ ឌីតទាកកាចព្វាឃ បត អតិឆ្គា លយាបត្តិទ្ធា ឧប្បាទេត្តា ទាកំ ឧបតិស្សាឃ ឧប្បាទេតិ តាយ៍ ឲត្តាចតា ហិ ឌីតទាកកា តាយ ហោតិ៍

លទ្ធាឃាតិ ឌាតាឌិចលេត បចត្តលទ្ធាឃ សីលិឌីសុបិ ឲលេច តយោ៍ យចេច ហិ ឌាតាឌិចលេត លទ្ធាយោ ឧប្បាទេត្តា ទាកំ ឧបតិស្សាឃ ឧប្បាទេតិ តាយ, ឲចំ ទាកាទយោបិ លទ្ធាឌីតំ ឧបតិស្សយបច្ចយា តាយ ហោត្តីតិ ចេជិតព្វា៍ តស្ស បជិឃាតព្វាឃាតិ តស្ស បជិពាហតព្វាឃ, ចិបិតេកាការស្ស អត្ថុប្បាទាតព្វាឃាតិ អត្ថោ៍ លប្បជិឃាតេសុ តាច ឲចំ ហោតុ, ឃាតិ បត អប្បជិឃាតាតិ អាតត្តទិយកយ្ទាតិ, តេសុ "តស្ស បជិឃាតព្វាឃា"តិ កស្មា ចុត្តត្តិ? តស្ស អត្ថាលយចេលេត៍ តប្បជិឃាតព្វាឃ បចត្តយ៉ីតិ ហិស្ស អត្ថាលយោ, តំ កេហត្វា ឲចំ ចុត្តំ៍

ទាកំ ឧបតិស្សាឃ អត្តាតំ អាតាចេបតីតិ យត្ថ ទេត្តា, តស្ស ទ្គ្នេត បត្តិ លយ្យស្សេត្តា ឲចំ កទោតីតិ លត្តំ បុទិយតេយតេច ចេជិតត្តា៍ កាឃិកស្ស សុចស្សាតិ ទាកាឌិលយតិក្កយចេលេត ក្យលំ កត្វា បជិលទ្ធសុចស្ស ចា ទាកាឌិចលេត អតាឌីតចេស្សាចិតោ កាយេ បទិក្ខូតាតចេលេត ឧប្បត្តសុចស្ស ចា៍ ទ្គ្នស្សាតិ អាតាបតាឌិចលេត ឧប្បត្តសុចស្ស ចា ទាកាឌិហេតុ បចត្តចឆពត្តតាឌិចលេត ឧប្បត្តទ្គ្នស្ស ចា៍ ឋលលយាបត្តិយាតិ ទាកាទយោ លយុឆ្និត្វា ចា ឧប្បាឌិតាឃ តេហិ ចា អជ្ជិយយាតេត លយាបត្តាឃ៍

កាឃិកំ សុចត្តិអាឌីសុ សុខេ ឧប្បត្តេ តំ អស្សាទេត្វា សុតប្បតំ តចាទ្ទុបេហេច បច្ចយេហិ តំ ឧប្បាទេត្តស្ស បុទិមំ បច្ឆិមស្ស ឧបតិស្សយោ ហោតិ៍ សីតាឌីសុ បត អក្កិសត្តាបតាឌីតិ អតិលេចត្តស្ស បុត្តាកាលេ សុចំ អបទកាលេ ទ្គ្នស្ស, "សុខោ ចតិ យិស្សា បទិត្តាឌិកាឃ តទុលាឃ លេលិយសាឃ ពាហាឃ លយ្យទេស្សា"តិ កាលេសុ បិតញ្ញតំ អាបដ្ឋត្តស្ស ន្ទ្ទង កាឃិកំ សុចំ តេទលិកស្ស កាឃិកទ្គ្នស្ស, អទោកកាចេត បត សុចិតោ ឋលលយាបត្តិ លយាបដ្ឋត្តស្ស កាឃិកំ សុចំ ឋលលយាបត្តិយា ឧបតិស្សយបច្ចយោ ហោតិ៍ ទ្គ្នបជិឃាតាឃ បត សុចំ លេចត្តស្ស ទ្គ្នបជិឃាតាឃ ច កាចេតោ ចិឃ អាតពិឌំ ចិក្កត្តេត្វា ឋលលយាបត្តិ លយាបដ្ឋត្តស្ស កាឃិកទ្គ្ន កាឃិកសុចស្ស ទេច ឋលលយាបត្តិយា ច, ឧបតិស្សយបច្ចយោ ហោតិ៍ ឧតុសប្បាយោ សុចស្ស ទេច ឋលលយាបត្តិយា ច, អលប្បាយោ ទ្គ្នស្ស៍ ឧតុអលប្បាឃំ ចា អតិតចិត្វា លយាបត្តិលយ្ទ្ទេតទុបចេលេត ឧប្បត្តំ សុចំ អតុកចិតុកាលស្ស អលប្បាយោបិ ឧតុ ឋលលយាបត្តិយា បច្ចយោច៍ ភោជតេលតាលេតេសុបិ

ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨷᩩᨶ ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨷᨶᩮᨲᩮᩈᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᩔ ᩈᩩᨡᩔᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨷᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩩᨡᩔ᪨ ᨲᩴ ᩉᩮᩈ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨶᩩᨽᩅᨲᩥ᪨

ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ “ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩋᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶᩅᩈᩮᨶ; “ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᨷᨭᩥᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ; ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨷᩥ “ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ; “ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩏᨲᩩᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩮᩅ᪨ ᨷᩩᨶ ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᩣᨵᩩ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᩁᩥᩈ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᩩᨡᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ, “ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᨲ, ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ, ᨿᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨷᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩏᨴᩣ᪨ ᪑᪘) ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨧ ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨿᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᨴᩔᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩏᨲᩩᩋᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨷᩣᨱᩴ ᩉᨶᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩈᩩᨡᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨶ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨽᩣᨩᨶᩦᨿᩮ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶᩣᨷᩥ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩮᨶ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶ, ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩑᨠᩅᩥᨵᩮᨶ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩮᨶ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶ, ᨲᨳᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ, ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᩮᨶ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨨᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᨶ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᨶᩅᩅᩥᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩮᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᨽᩣᨩᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪓᪑᪓᪨ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩋᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ ᨷᨶ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪓᪑᪔᪨ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩮ ᩍᨾᩔ ᨠᩣᨿᩔᩣᨲᩥ ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩥᨠᨠᩣᨿᩔ᪨ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩅᩈᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᩣ ᩉᩮᩈ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

᪓᪑᪕᪨ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᩁᨽᩩᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨣᩉᨱᩮ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪓᪑᪖᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩉᨩᩣᨲᨶᩣᨶᩣᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩅᩥᨽᩣᨣᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᨽᩣᨣᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨣᨲᩴ᪨ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩋᨶᩩᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨷᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩔᩣᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

៣៦៧។ វិបាកបច្ចយេ បដិសន្ធិវារេ ឥមិនាវ នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។

៣៦៨-៣៦៧។ អាហារបច្ចយេ ឥមស្ស កាយស្សាតិ ឥមស្មិំ ចតុសន្តតិវសេន បវត្តេ ចាតុមហាភូតិកកាយេ អាហារសមុដ្ឋានស្ស ជនកវសេន, សេសស្ស ឧបត្ថម្ភកវសេន អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយាទីសុបិ បដិសន្ធិវារោ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បញ្ហាវារវិភង្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ហាវារស្ស ឃដនេ អនុលោមគណនា

៣៦៨។ ឥទានេត្ថ យថាលទ្ធានិ វិស្សជ្ជនានិ គណនាវសេន ទស្សេតុំ ហេតុយា សត្តាតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សត្តាតិ កុសលេន កុសលំ, អព្យាកតំ, កុសលាព្យាកតន្តិ តីណិ។ តថា អកុសលេន; អព្យាកតេន អព្យាកតមេវាតិ ឯវំ សត្ត។ អារម្មណេ នវាតិ ឯកមូលកឯកាវសានានិ នវ។ អធិបតិយា ទសាតិ កុសលំ កុសលស្ស សហជាតតោ ចេវ អារម្មណតោ ច; អកុសលស្ស អារម្មណតោវ អព្យាកតស្ស សហជាតតោ ចេវ អារម្មណតោ ច; កុសលាព្យាកតស្ស សហជាតតោវាតិ កុសលមូលកានិ ចត្តារិ។ អកុសលំ អកុសលស្ស សហជាតតោ ចេវ អារម្មណតោ ច; អព្យាកតស្ស សហជាតតោវ តថា អកុសលាព្យាកតស្សាតិ អកុសលមូលកានិ តីណិ។ អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស សហជាតតោ ចេវ អារម្មណតោ ច; កុសលស្ស អារម្មណតោវ តថា អកុសលស្សាតិ អព្យាកតមូលកានិ តីណីតិ ឯវំ ទស។ ឯត្ថ បន អារម្មណាធិបតិបិ សត្តធា, សហជាតាធិបតិបិ សត្តធាវ លព្ភតិ។

អនន្តរេ សត្តាតិ កុសលមូលកានិ ទ្វេ, តថា អកុសលមូលកានិ, អព្យាកតមូលកានិ តីណីតិ ឯវំ សត្ត។ សមនន្តរេបិ ឯវមេវ។ សហជាតេ នវាតិ កុសលមូលកានិ តីណិ, អកុសលមូលកានិ តីណិ, អព្យាកតមូលកំ ឯកំ, តថា កុសលាព្យាកតមូលកំ, អកុសលាព្យាកតមូលកន្តិ ឯវំ នវ។ អញ្ញមញ្ញេ តីណីតិ កុសលេន កុសលំ, អកុសលេន អកុសលំ , អព្យាកតេន អព្យាកតន្តិ ឯវំ តីណិ។ និស្សយេ តេរសាតិ សហជាតេ វុត្តានិ កុសលមូលកានិ តីណិ, តថា អកុសលមូលកានិ, តថា អព្យាកតមូលកានិ។ ឯត្ថ បន បុរេជាតម្បិ លព្ភតិ។ អព្យាកតញ្ហិ អព្យាកតស្ស សហជាតម្បិ ហោតិ បុរេជាតម្បិ; កុសលស្ស បុរេជាតមេវ តថា អកុសលស្ស។ បុន កុសលាព្យាកតា សហជាតបុរេជាតតោ កុសលស្ស, សហជាតតោវ អព្យាកតស្ស, តថា អកុសលាព្យាកតាតិ ឯវំ តេរស។ ឧបនិស្សយេ នវាតិ ឯកមូលកេកាវសានា នវ។ តេសំ វិភង្គេ តេវីសតិ ភេទា ទស្សិតា។ តេសុ អារម្មណូបនិស្សយេ សត្ត, អនន្តរូបនិស្សយេ សត្ត, បកតូបនិស្សយេ នវ ហោន្តិ។ បុរេជាតេ តីណីតិ អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស, កុសលស្ស, អកុសលស្សាតិ ឯវំ តីណិ។

បច្ឆាជាតេ តីណីតិ កុសលោ អព្យាកតស្ស, អកុសលោ អព្យាកតស្ស, អព្យាកតោ អព្យាកតស្សាតិ ឯវំ តីណិ។ អាសេវនេ តីណិ អញ្ញមញ្ញសទិសានិ។ កម្មេ សត្ត ហេតុសទិសានិ។ តត្ថ ទ្វីសុ វិស្សជ្ជនេសុ នានាក្ខណិកកម្មម្បិ អាគតំ, បញ្ចសុ សហជាតមេវ។ វិបាកេ ឯកំ

អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ អាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គេសុ បន ហេតុសទិសានេវ។ ឥន្ទ្រិយំ បនេត្ថ សហជាតបុរេជាតវសេន អាគតំ។ សម្បយុត្តេ តីណិ អញ្ញមញ្ញសទិសានិ។ វិប្បយុត្តេ បញ្ចាតិ សហជាតបច្ឆាជាតតោ កុសលេន អព្យាកតំ, អកុសលេន អព្យាកតំ, សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតតោ អព្យាកតេន អព្យាកតំ, វត្ថុបុរេជាតតោ អព្យាកតេន កុសលំ, តថា អកុសលន្តិ ឯកំ កុសលមូលំ, ឯកំ អកុសលមូលំ, តីណិ អព្យាកតមូលានីតិ ឯវំ បញ្ច។

អត្ថិយា តេរសាតិ សហជាតតោ កុសលេន កុសលំ, សហជាតបច្ឆាជាតតោ កុសលេន អព្យាកតំ, សហជាតតោ ច កុសលេន កុសលាព្យាកតន្តិ កុសលមូលានិ តីណិ, តថា អកុសលមូលានិ, សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតាហារិន្ទ្រិយតោ បន អព្យាកតេន អព្យាកតំ, វត្ថារម្មណបុរេជាតតោ អព្យាកតេន កុសលំ, តថា អកុសលំ, សហជាតបុរេជាតតោ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច អកុសលស្ស; ស្វេវ អព្យាកតស្ស សហជាតបច្ឆាជាតអាហារិន្ទ្រិយតោ សហជាតបុរេជាតតោ ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច កុសលស្ស; ស្វេវ អព្យាកតស្ស សហជាតបច្ឆាជាតអាហារិន្ទ្រិយតោតិ ឯវំ តេរស។ នត្ថិវិគតេសុ បន អនន្តរសទិសានិ។ អវិគតេ តេរស អត្ថិសទិសានីតិ។ ឯវមេត្ថ សត្ត គណនបរិច្ឆេទា ឯកំ តីណិ បញ្ច សត្ត នវ ទស តេរសាតិ។ តេសុ វិបាកវសេន ឯកមេវ ឯកកំ, អញ្ញមញ្ញបុរេជាតបច្ឆាជាតាសេវនសម្បយុត្តវសេន បញ្ច តិកា, វិប្បយុត្តវសេន ឯកមេវ បញ្ចកំ, ហេតុអនន្តរសមនន្តរកម្មអាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គនត្ថិវិគតវសេន ទស សត្តកា, អារម្មណសហជាតូបនិស្សយវសេន តយោ នវកា, អធិបតិវសេន ឯកំ ទសកំ, និស្សយអត្ថិអវិគតវសេន តយោ តេរសកាតិ ឯវំ តស្មិំ តស្មិំ បច្ចយេ និទ្ទិដ្ឋវារេ គណនវសេន សាធុកំ សល្លក្ខេត្វា តេសំ វសេន ទុកតិកាទីសុ បច្ចយសំសគ្គេ គណនា វេទិតព្ពា។

៣៣០។ យេ បន បច្ចយា យេសំ បច្ចយានំ វិសភាគា វា វិរុទ្ធា វា ហោន្តិ, តេ តេហិ សទ្ធិំ ន យោជេតព្ពា។ សេយ្យថិទំ – ហេតុបច្ចយស្ស តាវ អារម្មណានន្តរសមនន្តរូបនិស្សយបុរេជាតបច្ឆាជាតកម្មាសេវនាហារឈាននត្ថិវិគតា អធិបតិបច្ចយេ ច ឋបេត្វា វីមំសំ សេសាធិបតយោ វិសភាគា, សហជាតាទយោ សភាគា។ កស្មា? តថា ភាវាភាវតោ។ ហេតុបច្ចយោ ហិ យេសំ ហេតុបច្ចយោ ហោតិ, តេសំ សហជាតាទិបច្ចយោបិ ហោតិ, អារម្មណាទិបច្ចយោ បន ន ហោតីតិ អារម្មណាទយោ តស្ស វិសភាគា នាម។ តស្មា សោ តេហិ, តេ វា តេន សទ្ធិំ, ន យោជេតព្ពា។ បុរេជាតបច្ឆាជាតសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិនត្ថិវិគតាវិគតា ច អញ្ញមញ្ញវិរុទ្ធា, តេបិ អញ្ញមញ្ញំ ន យោជេតព្ពា។ តត្ថ អយោជនីយេ វជ្ជេត្វា យោជនីយេហិ យោគេ យេ វារា លព្ភន្តិ, តេ សង្ខេបតោ ទស្សេតុំ ហេតុបច្ចយា អធិបតិយា ចត្តារីតិអាទិ វុត្តំ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ ហេតុបច្ចយស្ស អធិបតិនា សំសគ្គេ ញាតវារគណនវសេន សត្តហិ វារេហិ ភវិតព្ពំ, យស្មា បន អធិបតីសុ វីមំសាវ ហេតុបច្ចយោ, ន ឥតរេ, តស្មា វិសភាគេ វជ្ជេត្វា សភាគវសេន “ចត្តារី”តិ វុត្តំ។ តានិ ឯវំ វេទិតព្ពានិ – កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ; កុសលា វីមំសា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ, កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ; កុសលា វីមំសា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ, កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ; កុសលា វីមំសា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ,

អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ; វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា វីមំសា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានន្តិ។ ឯត្ថ ច វិបាកាព្យាកតា លោកុត្តរតោវ គហេតព្វា។ អារម្មណបច្ចយអនន្តរបច្ចយាទយោ បន វិសភាគត្តា ន យោជិតា។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្វត្ថ លព្ភមានា អលព្ភមានា ញត្វា លព្ភមានវសេន វារា ឧទ្ធរិតព្វា។

សហជាតេសត្តាតិ ហេតុយា លព្ភតេវ។ អញ្ញមញ្ញេ តីណីតិ ឃដិតអញ្ញមញ្ញេ លព្ភតេវ។ និស្សយេ សត្តាតិ ហេតុយា លព្ភតេវ។ វិបាកេ ឯកន្តិ ឃដិតវិបាកេ លព្ភមេវ។ ឥន្ទ្រិយមគ្គេសុ ចត្តារីតិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ ។ សម្បយុត្តេ តីណីតិ ឃដិតសម្បយុត្តេ លព្ភតេវ។ វិប្បយុត្តេ តីណីតិ កុសលាទិចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បច្ចុប្បន្នំ គត្វា វេទិតព្វានិ។ អត្ថិអវិគតេសុ សត្តាតិ ហេតុយា លព្ភតេវ។

៣៣០-៣៣៧។ ឯវំ យេហិ អធិបតិអាទីហិ ឯកាទសហិ បច្ចយេហិ សទ្ធឹ ហេតុបច្ចយោ យោជនំ លភតិ, តេសំ វសេន ទុមូលកនយេ គណនំ ទស្សេត្វា ឋានានិ តិមូលកាទីសុ តស្ស ទស្សនត្ថំ លព្ភន្តំ ឋបេត្វា ហេតុសហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតន្តិ សត្តាតិអាទិមាហ។ បោត្ថកេសុ បន និស្សយាបនិស្សយអធិបតិ ឯវំ បរិហីនក្ខរានិ បច្ចយនាមានិ លិខន្តិ, តំ សញ្ញាករណមត្តវសេន លិខិតំ។ តស្មា តាទិសេសុ ឋានេសុ បរិបុណ្ណា បាឡិ កាតព្វា។ យំ បនិទំ លព្ភំ ឋបិតំ, តេន ឥទំ ទីបេតិ – អយំ ហេតុបច្ចយោ សហជាតាទីហិ ចតូហិ សទ្ធឹ សំសន្ទេន អត្តនោ វិកប្បេ លទ្ធានិ សព្វេវ វិស្សជ្ជនានិ លភតិ។ សចេ បនេត្ថ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ បវិសតិ, អញ្ញមញ្ញេ លទ្ធានិ តីណិ លភតិ។ សចេ សម្បយុត្តបច្ចយោ បវិសតិ, តានេវ តីណិ លភតិ។ សចេ វិប្បយុត្តបច្ចយោ បវិសតិ, ហេតុវិប្បយុត្តទុកេ លទ្ធានិ តីណិ លភតិ។ សចេ វិបាកបច្ចយោ បវិសតិ, សព្វេហិ វិបាកសភាគេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទេន ឯកមេវ វិស្សជ្ជនំ លភតិ។ សចេ បនេត្ថ ឥន្ទ្រិយមគ្គបច្ចយា បវិសន្តិ, តេហិ សទ្ធឹ ទុមូលកេ លទ្ធានិ ចត្តារិមេវ លភតិ។ សចេ តេហិ សទ្ធឹ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ បវិសតិ, ហេតាធិបតិទុកេ ទស្សិតេសុ ចតូសុ វិស្សជ្ជនេសុ “កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស, កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ចា”តិ ទ្វេ អបនេត្វា សេសានិ ទ្វេ លភតិ។ សចេបិ តត្ថ សម្បយុត្តបច្ចយោ បវិសតិ, តានេវ ទ្វេ លភតិ។ សចេ បន វិប្បយុត្តបច្ចយោ បវិសតិ, ឥតរានិ ទ្វេ លភតិ។ សចេ បន តេសុ វិបាកបច្ចយោ បវិសតិ, សព្វត្ថ ឯកមេវ លភតិ។ អធិបតិនា បន សទ្ធឹ ហេតាធិបតិទុកតោ ឧទ្ធដករណេសុ អប្បវិសន្តេសុ ចត្តារិមេវ លភតិ។ ឧទ្ធដករណេសុ បវិសន្តេសុ តេសំ វសេន ទ្វេ ឯកន្តិ លភតិ។ ឯវំ តេសំ តេសំ បច្ចយានំ សមាយោគេ លព្ភមានំ គណនំ វិទិត្វា តិមូលកាទីសុ គណនា ឧទ្ធរិតព្វាតិ។

ឯតេសុ បន ឃដនេសុ សព្វបឋមានិ ចត្តារិ ឃដនានិ សាមញ្ញតោ នវកម្បិ ហេតុំ វសេន វុត្តានិ អវិបាកានិ។ អព្យាកតេន អព្យាកតវិស្សជ្ជនេ បនេត្ថ វិបាកហេតុបិ លព្ភតិ។

តតោ បរានិ បញ្ច ឃដនានិ វិបាកហេតុវសេន វុត្តានិ។ តត្ថ សព្វេបិ សហជាតវិបាកា ចេវ វិបាកសហជាតរូបា ច។ តេសុ បឋមេ ឃដនេ វិបាកា ចេវ តំសមុដ្ឋានរូបា ច លព្ភន្តិ, ទុតិយេ វិបាកា ចេវ បដិសន្ធិយញ្ច វត្ថុរូបំ។ តតិយេ អរូបធម្មាវ។ ចតុត្ថេ វិបាកចិត្តសមុដ្ឋានរូបមេវ លព្ភតិ។ បញ្ចមេ វត្ថុរូបមេវ។

តតោ បរានិ បញ្ចទស ឋានានិ ឥន្ទ្រិយមគ្គយុត្តានិ អហេតុកសហេតុកវសេន ទុវិធានិ។ តត្ថ បឋមានិ ទស និរាធិបតីនិ, បច្ឆិមានិ ច សាធិបតីនិ។ និរាធិបតិកេសុបិ បឋមានិ ចត្តារិ សាមញ្ញតោ សព្ពត្ថ អហេតុកវសេន ទុវិធានិ, បច្ឆិមានិ បញ្ច វិបាកាហេតុកវសេន។ តត្ថ និរាធិបតិកេសុ បឋមេ ចត្តារីតិ ហេដ្ឋា ហេតាធិបតិទុកេ ទស្សិតានេវ។ ទុតិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ បរិហាយតិ។ តតិយេ វត្ថុរូបំ បរិហាយតិ។ ចតុត្ថេ កុសលោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ, អព្យាកតោ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ យេវ លព្ភតិ។ តតោ បរានិ វិបាកយុត្តានិ បញ្ច ហេដ្ឋា វុត្តនយានេវ។ សាធិបតិកេសុ បឋមានិ ទីណិ ឋានានិ សាមញ្ញតោ វិបាកាវិបាកហេតុកវសេន វុត្តានិ។ តេសុ បឋមេ ចត្តារិ វុត្តនយានេវ។ ទុតិយេ រូបំ បរិហាយតិ, តតិយេ អរូបំ បរិហាយតិ។ តតោ បរានិ ទ្វេ វិបាកហេតុកវសេន វុត្តានិ។ តេសុ បឋមេ រូបារូបំ លព្ភតិ, ទុតិយេ អរូបមេវ, តតិយេ រូបមេវ។ ឯវមេត្ថ តេសំ តេសំ បញ្ហានំ សមានាសមានេ លព្ភមានំ គណនំ វិទិត្វា វិសុទ្ធកាទីសុ គណនា វេទិតព្វាតិ។

ហេតុមូលកំ និដ្ឋិតំ។

៣៣៣។ អារម្មណមូលកេបិ អធិបតិបច្ចយាទយោ សព្វេ អារម្មណេន សភាគា, សេសា វិសភាគាតិ តេ អសមានេត្វា សព្វេវ យោជិតា។ តេសុ អធិបតិយា សត្តាតិ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស, អកុសលស្ស ធម្មស្ស, អព្យាកតស្សាតិ ឯវំ កុសលមូលានិ តីណិ, អកុសលមូលំ ឯកំ, អព្យាកតមូលានិ តីណីតិ សត្ត។ និស្សយេ តីណីតិ វត្ថុវសេន អព្យាកតមូលានេវ។ ឧបនិស្សយេ សត្ត ហេដ្ឋិមានិ ឯវ។ បុរេជាតេ តីណីតិ វត្ថារម្មណវសេន អព្យាកតមូលានិ។ វិប្បយុត្តេ តីណីតិ វត្ថុវសេនេវ។ អត្ថិអវិគតេសុ តីណីតិ វត្ថារម្មណវសេន។ យថា បន ហេតុមូលកេ លក្ខណសង្ខេបត្ថំ ឋានានិ ឋបិតានិ, តថា អារម្មណមូលកាទីសុបិ។

៣៣៤។ តត្ថ យានិ តានិ ទ្វេ ទ្វេបិ អារម្មណមូលកេ បញ្ច ឋានានិ ឋបិតានិ។ តត្ថ បឋមំ អារម្មណាធិបតិវសេន សាធិបតិកំ។ តត្ថ សត្តាតិ អារម្មណាធិបតិទុកេ លទ្ធវិស្សជ្ជនានេវ។ ទុតិយំ និរាធិបតិកំ។ តត្ថ តីណីតិ វត្ថារម្មណវសេន អារម្មណវសេនេវ ច អព្យាកតមូលានិ។ តតិយំ និស្សយេន ទុតិយំ។ តត្ថ តីណីតិ វត្ថុវសេន អព្យាកតមូលានិ។ ចតុត្ថបញ្ចមានិ សាធិបតិកានិ។ តេសុ ចតុត្ថេ ឯកន្តិ វត្ថារម្មណវសេន អារម្មណវសេនេវ ច អព្យាកតមូលំ អកុសលំ។ បញ្ចមេ ឯកន្តិ និស្សយតោ អព្យាកតមូលកំ អកុសលំ។ ឯវមិមានិ លព្ភមានវសេន គណនាវិធានំ វេទិតព្វំ។ តថា អធិបតិមូលកាទីសុ។ អារម្មណិន្ទ្រិយវិបាកវសេន វិត្ថារយោជនំ បន អវត្វា តត្ថ តត្ថ វត្តព្វយុត្តកមេវ វក្ខាមាតិ។

៣៣៥។ អធិបតិមូលកេ សហជាតេ សត្តាតិ សហជាតាធិបតិវសេន កុសលមូលានិ តីណិ, អកុសលមូលានិ តីណិ, អព្យាកតមូលំ ឯកំ។ សហជាតេន បន សទ្ធិំ អារម្មណាធិបតិ, អារម្មណាធិបតិនា ច សទ្ធិំ សហជាតំ ន លព្ភតិ។ អញ្ញមញ្ញេ តីណីតិ សហជាតាធិបតិវសេនេវ។ និស្សយេ អដ្ឋាតិ កុសលមូលានិ តីណិ, អកុសលមូលានិ តីណិ, អព្យាកតមូលានិ ទ្វេ។ អព្យាកតោ ហិ អធិបតិ អព្យាកតស្ស សហជាតតោ ចេវ អារម្មណតោ ច និស្សយោ ហោតិ, អកុសលស្ស អារម្មណតោវ។ កុសលស្ស បន ឧភយថាបិ ន ហោតីតិ អព្យាកតមូលានិ

ឆេយ្យវាតិ វុត្តំ អដ្ឋ. ឧបនិស្សយេ សត្ត អារម្មណសភាវេន. បុរេជាតេ ទុកត្តិ អព្យាកតាធិបតិ អារម្មណបច្ចយេន អកុសលស្ស. វិបាកេ

ទុកំ អព្យាកតេន អព្យាកតំ លោកុត្តរំ. អាហារាទីសុ សត្ត ហេដ្ឋា ទុកមូលកេ លព្ភតេវ. វិប្បយុត្តេ ចត្តារីតិ កុសលេន អព្យាកតំ,

តថា អកុសលេន, អព្យាកតេន អព្យាកតស្ស កុសលស្ស. អត្ថិអវិគតេសុ អដ្ឋ និស្សយសភាវេន.

៣៣៧-៣៨៦. ឋានានិ បនេត្ថ បដិបាដិយា អារម្មណាទីហិ អយោជេត្វា បច្ចយំ អត្ថិអវិគតេហិ យោជិតានិ. កិំ ការណាតិ?

ឧភយាធិបតិមិស្សកត្តា. តត្ថ បច្ចយេ ឋានេន អារម្មណាធិបតិបច្ចយេន ចត្តារម្មណំ លព្ភតិ, ទុតិយេ និស្សយបច្ចយេន ការំ កត្វា

អស្សាទេន្តស្ស ចត្តារិ, តតិយេ សហជាតាធិបតិបច្ចយេន កុសលាទយោ ទ្វេបិតំ, អារម្មណាធិបតិបច្ចយេន ចត្តារិ អកុសលស្ស. តថា បទានិ

តីណិ ឋានានិ អារម្មណាធិបតិបច្ចយេន វុត្តានិ. តត្ថ បច្ចយេ សត្តាតិ ហេដ្ឋា វុត្តានេវ. ទុតិយេ ទុកត្តិ បុរេជាតានិ ចត្តារម្មណានិ

អកុសលស្ស. តតិយេ ចត្តារិ អកុសលស្ស. តថា បទានិ តីណិ ឋានានិ វិបាកាវិបាកសាធារណានិ សហជាតាធិបតិបច្ចយេន វុត្តានិ.

តត្ថ បច្ចយេ ទ្វេបិទ្វេបិ លព្ភតិ, ទុតិយេ អរូបេយេវ, តតិយេ រូបេយេវ. តថា បទានិ តីណិ វិបាកាធិបតិបច្ចយេន វុត្តានិ. តេសុបិ បច្ចយេ

ទ្វេបិទ្វេបិ លព្ភតិ, ទុតិយេ អរូបំ, តតិយេ រូបេយេវ. តថា បទានិ ៧ ឋានានិ អាហារិន្ទ្រិយយុត្តានិ វិត្តាធិបតិបច្ចយេន វុត្តានិ. តត្ថ តីណិ

អវិបាកានិ, តីណិ សវិបាកានិ. តេសុ គណនា បាកដាយេវ. តថា បទានិ ៧ ឋានានិ តទេវ វិរិយាធិបតិបច្ចយេន វុត្តានិ. នន្ទ ច

អធិបតិបដិបាដិយា បច្ចយំ វិរិយាធិបតិបច្ចយេន ចតុត្ថានិ និយំ, កស្មា តថា ន វុត្តានីតិ? បនេតា ហេតុបច្ចយេន វុត្តឋានេហិ សទិសត្តា.

បនេតា ហិ ហេតុបច្ចយេន ឋានានិ អនោហស្ស វីមំសាធិបតិត្តា វីមំសាយ ច សម្មាទិដ្ឋិភាវេន សម្បយុត្តានិ. វិរិយម្បិ ច

សម្មាវាយាមមិច្ឆាវាយាមភាវេន មគ្គោតិ នេន សទ្ធិំ ឋានានិ បនេតា ហេតុបច្ចយេន វុត្តឋានេហិ សទិសានីតិ បរិវជ្ជេត្វា វុត្តានិ.

តេសុបិ គណនា បាកដាយេវ.

៣៨៦-៣៨៩. អនន្តរសមនន្តរមូលកេសុ សត្តាតិ កុសលោ កុសលស្ស អព្យាកតស្ស ច, តថា អកុសលោ, អព្យាកតោ តិណ្ណម្បីតិ ទុវេ សត្ត.

គណេ ទុកត្តិ កុសលោ មគ្គចេតនា អត្តនោ វិបាកាព្យាកតស្ស. ឋានានិ បនេតេសុ តីណិ តីណិយេវ. តានិ ឆហេតុបដិបាដិយា វុត្តានិ.

៣៨៧-៣៩០. សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយមូលកេសុ នវ នវ ទុកមូលកេ បញ្ចយា វុត្តា តេ តេយេវ អាទិតោ ជនេតា សភាគា. តស្មា

ទុកមូលកេ គណនំ ញត្វា នវ ឧបរិ បញ្ចយា ឋបិតា, តេសុ ឧភតោវឌ្ឍនកស្ស វសេន សព្វឋានេសុ គណនា វេទិតព្វា. តត្ថ

សហជាតមូលកេ នវ ឋានានិ. តេសុ បញ្ច អវិបាកានិ, បញ្ច សវិបាកានិ. តត្ថ អវិបាកេសុ តាវ បច្ចយេ កុសលោ កុសលស្ស

អព្យាកតស្ស, កុសលោព្យាកតស្ស, កុសលោព្យាកតោ អព្យាកតស្សាតិ ចត្តារិ, តថា អកុសលោ, អព្យាកតោ អព្យាកតស្សេវាតិ វុត្តំ នេវ.

តត្ថ កុសលាកុសលានិកេសុ អដ្ឋសុ វិស្សជ្ជនេសុ អរូបក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ច លព្ភតិ. អព្យាកតេ ចតុរូបម្បិ. ទុតិយេ ឋានេ

អព្យាកតវិស្សជ្ជនេ រូបេសុ ចត្តារេវ លព្ភតិ, តតិយេ តីសុបិ អរូបេយេវ, ចតុត្ថេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបេយេវ, បញ្ចមេ បដិសន្ធិយំ ចត្តារោ សទ្ធិំ

អរូបក្ខន្ធា. សវិបាកេសុ បច្ចយេ វិបាកា ចេវ វិបាកចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ច, ទុតិយេ វិបាកា ចេវ ចត្តារូបញ្ច, តតិយេ វិបាកាយេវ, ចតុត្ថេ

វិបាកចិត្តសមុដ្ឋានរូបេយេវ, បញ្ចមេ ចត្តារូបេយេវ លព្ភតិ.

អញ្ញាមញ្ញាមូលកេ ច ឈដតាតិ៍ ទោតុ បជយាតិ ពីណិ អចិបិកាតិ, បឆ្ចិយាតិ ពីណិ សចិបិកាតិ៍ ទោតុ គណតា បិកជិទែយច៍

៣៩៨៍ តិស្សយមូលកេ តិស្សយបច្ចយា អារទ្ទេណ ពីណិតិ ចត្តុ អារទ្ទណ៍ កត្វា បចត្តកុសលិឌិចទេសត ទេចឌិតន្តាតិ៍ ក្ខបតិស្សយេ ខុកត្តិ ចត្តុ អារទ្ទណុបតិស្សយំ កត្វា ក្ខបុត្តាកុសល៍ ទេសំ ក្ខមូលកេ ទេហដ្ឋា ក្ខត្តតទេយតេច ទេចឌិតន្តា៍

៣៩៧-៣៩៣៍ ក្តាមស្សិ បត តិស្សយបច្ចទេយ ចឹសតិ ឈដតាតិ៍ ទោតុ បុរិយាតិ ច ឈដតាតិ បុទេទឌាតសហឌាតចទេសត ក្ខត្តាតិ, តទេតា ចត្តាទិ បុទេទឌាតចទេសតេច, តទេតា ឆស សហឌាតចទេសតេច៍ តត្ត បជទេយ ឈដទេត ទោទេសាតិ តិស្សយបច្ចយចិកទេក្ខ ក្ខត្តាតេច៍ ក្ខតិទេយ អដ្ឋាតិ សហឌាតាឌិបតិចទេសត សត្ត, ចត្តុ កទុំ កត្វា អកុសលច្ចាតិ អដ្ឋ៍ តតិទេយ សត្ត ក្តាត្រ្កិយបច្ចទេយ លឆ្លាតេច៍ ចតុទេត្ត បញ្ចា ចិបុយុទេត្ត លឆ្លាតិ៍ បញ្ចាទេយ ចត្តាទីតិ កុសលិឌីតិ ចិត្តសមុដ្ឋាតាតំ, ចត្តុ ច អកុសលស្ស៍ ចេដ្ឋ ពីណិតិ កុសលិឌីតិ ចិត្តសមុដ្ឋាតស្ស៍ បុទេទឌាតចទេសត ចតុតុ បជទេយ ពីណិតិ ចត្តុ កុសលិឌីតំ, ចក្ខាឌីតិ ច អព្យាកតស្ស៍ ក្ខតិទេយ ចត្តុទេមច កុសលិឌីតំ៍ តតិទេយ ខុកត្តិ ចត្តុ អកុសលស្ស៍ ចតុទេត្ត ចក្ខាឌីតិ ចិញ្ញាណបញ្ចាកស្ស៍ សហឌាតចទេសត ឆស សចិបិកាចិបិកចទេសត ក្ខិឆា កិត្តិត្វា សហឌាតមូលកេ ក្ខត្តតទេយតេច ទេចឌិតន្តាតិ៍

៣៩៥៍ ក្ខបតិស្សយមូលកេ អារទ្ទេណ សត្តាតិ អារទ្ទណុបតិស្សទេយ លឆ្លាតេច៍ អឌិបតិយា សត្តាតិ តាតេច៍ អតត្តរសមតត្តទេរតុ អតត្តរូបតិស្សទេយ លឆ្លាតេច៍ តិស្សទេយ ខុកត្តិ ចត្តុ អកុសលស្ស៍ បុទេទឌាទេត ខុកត្តិ តទេស្សច ចត្តុ ចា អារទ្ទណ៍ ចា៍ អាទេសចទេត ពីណិ អតត្តរូបតិស្សយចទេសត៍ កទ្មេ ទេក្ខ បកតុបតិស្សយចទេសត៍ ទេលិកុត្តរកុសលទេចតតា បត អតត្តរូបតិស្សទេយាបិ ទេហាតិ៍ ចិបុយុទេត្ត ខុកំ អារទ្ទណុបតិស្សយចទេសត, តឆា អត្តិអចិកទេតុ៍ តត្តិចិកទេតុ សត្ត អតត្តរសយាតេច៍

៣៩៩៍ ក្ខបតិស្សយមូលកាតិ បត សត្ត ឈដតាតិ ទេហាត្តិ៍ តត្ត បុរិយាតិ ពីណិ អារទ្ទណុបតិស្សយចទេសត ក្ខត្តាតិ៍ តត្ត បជទេយ សត្តាតិ កុសទេលិ កុសលិឌីតំ, តឆា អព្យាកទេតា, អកុសទេលិ អកុសលទេស្សចាតិ ខុចំ សត្ត៍ ក្ខតិទេយ ខុកត្តិ ចក្ខាឌិអព្យាកតំ អកុសលស្ស៍ តតិទេយ ចត្តុ អកុសលស្ស៍ តទេតា បរាតិ ទេក្ខ អតត្តរូបតិស្សយចទេសត ក្ខត្តាតិ៍ ទោតុ គណតា បិកជិទែយច៍ តទេតា ទេក្ខ អតត្តរបកតុបតិស្សយចទេសត ក្ខត្តាតិ៍ តត្ត បជទេយ ទេលិកិយកុសលិកុសលទេចតតាបច្ចយកាចទេតា កទេហតន្តា, ក្ខតិទេយ ទេលិកុត្តរកុសលិច៍

៣៩៧-៣៩៦៍ បុទេទឌាតមូលកេ អារទ្ទេណ ពីណិតិ អព្យាកទេតា កុសលិឌីតំ៍ អឌិបតិយា ខុកត្តិ អព្យាកទេតា អកុសលស្ស៍ ទេសទេសតុបិ ខុទេសច តទេយា៍ ខុត្ត បត សត្ត ឈដតាតិ៍ ទោតុ បជមំ ចត្តារទ្ទណចទេសត ក្ខត្តំ, ក្ខតិយំ ចត្តុចទេសតេច, តតិយំ អារទ្ទណចទេសត, ចតុត្តំ ចត្តុស្ស អារទ្ទណកាលចទេសត, បញ្ចាមំ អារទ្ទណាឌិបតិចទេសត, ចេដ្ឋំ ចត្តុទេតា អារទ្ទណាឌិបតិកាលចទេសត, សត្តមំ ចក្ខាឌិចទេសត៍

៣៩៨-៣៤៧៍ បច្ឆាឌាតមូលកេ ចឹសតិ បច្ចយា ត យុជ្ជត្តិ, តទេយាច ទេយាឌតំ លកត្តិ៍ ខុកទេមទេចត្ត ឈដតំ, តំ កាយស្ស កុសលិឌីតំ ចទេសត ទេចឌិតន្តា៍ អាទេសចតមូលកេបិ ខុកទេមច ឈដតំ៍

៣៧២-៣៧៧។ កម្មមូលកេ អនន្តរេ ឯកន្តិ មគ្គចេតនាវសេន វុត្តំ។ អញ្ញមញ្ញេ តីណីតិ ឯត្ថ បដិសន្ធិយំ វត្ថុបិ គហេតព្ពំ។ ឧបនិស្សយេ ទ្វេតិ អនន្តរបកតូបនិស្សយវសេន ហេដ្ឋា វុត្តានេវ។ ឯវំ សេសានិបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។ ឯត្ថ បន ឯកាទស ឃដនានិ។ តត្ថ បឋមានិ ទ្វេ បកតូបនិស្សយានន្តរូបនិស្សយវិភាគតោ នានាក្ខណិកកម្មវសេន វុត្តានិ។ តតោ បរានិ ចត្តារិ វិបាកាវិបាកតោ ឯកក្ខណិកកម្មវសេន វុត្តានិ។ តត្ថ បឋមេ អរូបេន សទ្ធិំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ លព្ភតិ, ទុតិយេ អរូបេន សទ្ធិំ វត្ថុ, តតិយេ អរូបមេវ, ចតុត្ថេ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបមេវ។ បដិសន្ធិយំ បន កដត្តារូបម្បិ លព្ភតិ។ តតោ បរានិ បញ្ច សវិបាកានិ, តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយានេវ។ វិបាកមូលកេ បញ្ច ឃដនានិ វុត្តត្ថានេវ។

៣៧៨-៣៨២។ អាហារមូលកេ សត្តាតិអាទីនិ វុត្តនយានេវ។ ឃដនានិ បនេត្ថ ចតុត្តិំស។ តេសុ បឋមានិ បញ្ច វិបាកាវិបាកសាមញ្ញតោ វុត្តានិ។ តត្ថ បឋមេ ចត្តារោបិ អាហារា លព្ភន្តិ; ទុតិយេ តយោ អរូបាហារាវ។ តតិយេ វត្ថុបិ បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ, ចតុត្ថេ តំ បរិហាយតិ។ បញ្ចមេ រូបមេវ បច្ចុប្បន្នំ។ តតោ បរានិ បញ្ច សវិបាកឃដនានិ, តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយានេវ។ តតោ បរានិ នវ ឃដនានិ ចេតនាហារវសេន វុត្តានិ។ តតោ បរានិ នវ និរាធិបតិវិញ្ញាណាហារវសេន។ តតោ បរានិ សាធិបតិវិញ្ញាណាហារវសេន ឆ ឃដនានិ វុត្តានិ។ តត្ថ តីណិ វិបាកាវិបាកសាមញ្ញវសេន វុត្តានិ។ តីណិ វិបាកវសេនេវ។ តត្ថ លោកិយានំ វិបាកានំ អភាវតោ វត្ថុ បរិហាយតិ។

៣៨៣-៣៩៤។ ឥន្ទ្រិយមូលកេ បុរេជាតេ ឯកន្តិ ចក្ខុន្ទ្រិយាទីនំ វសេន អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ សេសំ ទុមូលកំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឃដនានិ បនេត្ថ ឆ សត្តតិ។ តត្ថ បឋមេ សព្ពានិបិ ឥន្ទ្រិយានិ បច្ចយដ្ឋេន លព្ភន្តិ។ ទុតិយេ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ហាយតិ។ ន ហិ តំ និស្សយោ ហោតិ។ តតិយេ អរូបិន្ទ្រិយានិ រូបីនំ។ ចតុត្ថេ ចក្ខាទីនិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ។ តតោ បរានិ នវ ឃដនានិ សហជាតអរូបិន្ទ្រិយវសេន វុត្តានិ, តតោ នវ មគ្គង្គានំ ឥន្ទ្រិយានំ វសេន, តតោ នវ ឈានង្គានំ, តតោ នវ ឈានមគ្គង្គានំ, តតោ នវ មនិន្ទ្រិយវសេនេវ, តតោ សាធិបតីនិ ឆ, តតោ វីរិយវសេន មគ្គសម្បយុត្តានិ ឆ, តតោ អមោហហេតុវសេន និរាធិបតីនិ ឆ, សាធិបតីនិ ឆ។ តេសុ សព្ពេសុ វិបាកបច្ចយេន អយុត្តានិ ច យុត្តានិ ច ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។

៣៩៥-៤០០។ ឈានមូលកេបិ ទុមូលកំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឃដនានិ បនេត្ថ ឆត្តិំស។ តេសុ បឋមានិ នវ ឥន្ទ្រិយមគ្គភាវំ អនាមសិត្វា សាធារណឈានង្គវសេនេវ វុត្តានិ។ តតោ បរានិ នវ ឥន្ទ្រិយភូតឈានង្គវសេន, តតោ នវ មគ្គភូតឈានង្គវសេន, តតោ នវ ឥន្ទ្រិយមគ្គភូតឈានង្គវសេន។ ចតូសុបិ ចេតេសុ នវកេសុ អាទិតោ ចត្តារិ ចត្តារិ វិបាកាវិបាកសាធារណានិ។ អវសានេ បញ្ច បញ្ច វិបាកានេវ, តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយានេវ។

៤០១-៤០៨។ មគ្គមូលកេបិ ទុមូលកំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឃដនានិ បនេត្ថ សត្តបញ្ញាស។ តេសុ បឋមានិ នវ ឥន្ទ្រិយឈានភាវំ អនាមសិត្វា សុទ្ធិកមគ្គវសេនេវ វុត្តានិ។ តតោ នវ ឥន្ទ្រិយភូតមគ្គវសេន, តតោ នវ ឈានភូតមគ្គវសេន, តតោ នវ

ឥន្ទ្រិយឈានមគ្គបច្ចយវសេន, ទ្វេធា ច អធិបតិមគ្គបច្ចយវសេន, ទ្វេធា មច និរាធិបតិបច្ចុប្បន្នវសេន, ទ្វេធា ច សាធិបតិបច្ចុប្បន្នវសេន, តត្ថ មចកេសុ បញ្ច បញ្ច ចក្កេសុ តីណិ តីណិ ចិបិកានិ វេរសានិ សាធារណានិ, តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយានេវ។

៥០៨-៥១០។ សប្បយុត្តមូលកេ ទុមូលកំ វុត្តានុសារេន។ ឯត្ថ បន វេទនាយ ឈានានិ។ តត្ថ ឯកំ សាធារណវសេន, ឯកំ ចិបិកវសេន វុត្តំ។

៥១១-៥១៣។ ចិប្បយុត្តមូលកេបិ ទុមូលកំ វុត្តានុសារេន។ ឈានានិ បនេត្ថ ទេវេ។ តត្ថ បឋមេ បញ្ហាតិ កុសលេ អញ្ញាកតស្ស, តថា អកុសលេ, អញ្ញាកតោ តិណ្ណន្នម្បិ។ ឯត្ថ ន ឥមេ ចិប្បយុត្តាទេយា សហជាតាបិ ហោន្តិ, បច្ឆាជាតបុរេជាតាបិ។ ទុតិយេ បុរេជាតសហជាតាច តតិយេ ទេវេយេ អធិបតិវសេន។ តត្ថ កុសលេ អញ្ញាកតស្ស តថា អកុសលេ, អញ្ញាកតោ បន អញ្ញាកតស្ស ច អារម្មណាធិបតិវសេន អកុសលស្ស ធាតិ ឯចំ ចត្តារិ។ ចតុត្ថេ តីណិតិ កុសលេដីនិ អញ្ញាកតស្ស។ ឥន្ទ្រិយានិ បនេត្ថ រូបិនីបិ អរូបិនីបិ។ បញ្ហេ បច្ចយា អរូបិច ចក្ខុ ចត្តុវសេន រូបិច សត្តមេ កុសលាញ្ញាកតានំ ចិបស្សនាវសេន, អកុសលស្ស អស្សាទនវសេន ចត្តុនេច។ អដ្ឋមេ ទសេទាកុសលស្ស, នចមេ ចក្ខាដីនិ អញ្ញាកតស្ស, ទសមេ កុសលាទេយា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ, ឯកាទសមេ បដិសន្ធិយំ ចត្តុ ខន្ធានំ, ទ្វាទសមេ បដិសន្ធិយំ ខន្ធា កដត្តារូបានំ, តេរសមេ បដិសន្ធិយំ ខន្ធា ចត្តុស្ស។

៥១៤-៥១៥។ អត្ថិបច្ចយមូលកេ ឧបនិស្សយេ ឯកន្តិ អារម្មណូបនិស្សយវសេន អញ្ញាកតំ អកុសលស្ស។ សេសំ ទុមូលកេ វុត្តានុសារេន។ ឈានានិ បនេត្ថ ឯកូនតិំស។ តេសុ បឋមេ អរូបចត្តារម្មណមហាភូតិន្ទ្រិយាហារានំ វសេន សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតបច្ចយា លព្ភន្តិ។ ទុតិយេ បច្ឆាជាតកពឡីការាហារា ន លព្ភន្តិ។ បឋមទុតិយឈានានេវ អធិបតិនា សទ្ធិំ ឧបរិ តតិយចតុត្ថានិ កតានិ។ បុន បឋមេយេវ ចត្តុហិ អាហារេហិ សទ្ធិំ បញ្ចមំ, រូបិន្ទ្រិយេហិ សទ្ធិំ ឆដ្ឋំ, រូបារូបិន្ទ្រិយេហិ សទ្ធិំ សត្តមំ កតំ។ ទុតិយេយេវ ច បន ឥន្ទ្រិយេហិ សទ្ធិំ សត្តមំ កតំ។ បឋមទុតិយានេវ ចិប្បយុត្តបច្ចយេន សទ្ធិំ អដ្ឋមនវមានិ។ តេសុ នវមំ អធិបតិនា សទ្ធិំ ទសមំ កតំ។ ទ្វេធា ឯកាទសមេ បច្ចយវសេន ចត្តុ ហាយតិ។ ទ្វាទសមេ អរូបធម្មានេវ បច្ចយា, តេរសមេ ចត្តារម្មណា, ចុទ្ទសមេ ចត្តុនេច, បន្នរសមេ អារម្មណេនេច, សោឡសមេ ចត្តុនេច អារម្មណំ, សត្តរសមេ បន ទ្វេធាច អារម្មណាធិបតិការេន, អដ្ឋារសមេបិ ទ្វេធាច អារម្មណូបនិស្សយវសេន, ឯកូនវីសតិមេ ចក្ខាទេយាច បច្ចយា។ ឥមានិ ឯកូនវីសតិ បកិណ្ណកឈានានិ នាម សហជាតំ អក្កហេត្វា វុត្តានិ។ ទ្វេធា បនានិ ទស សហជាតវសេន វុត្តានិ។

៥១៦។ នត្ថិវិគតមូលកេសុ អនន្តរសមនន្តរមូលកេសុ ចិយ ឧបនិស្សយានេវចនកម្មវសេន តីណិវេច ឈានានិ, អវិគតមូលកំ អត្ថិមូលកសទិសមេវាតិ។

យានិ បនេតានិ ឥមស្មិំ បញ្ហាវារេ ឈានានិ វុត្តានិ, តានិ សព្ពានិបិ ទុវិធានិវេច – បកិណ្ណកទោ សហជាតទោ ច។ តត្ថ សព្ពេសម្បិ អារម្មណមូលកាដីនំ អាទិតោ សហជាតំ អក្កហេត្វា វុត្តានិ បកិណ្ណកានិ នាម។ តានិ អារម្មណមូលកេ បញ្ចបិ, អធិបតិមូលកេ ច, អនន្តរមូលកេ តីណិបិ, តថា សមនន្តរមូលកេ, និស្សយមូលកេ ទស, ឧបនិស្សយមូលកេ សត្ត, បុរេជាតមូលកេ សត្ត, បច្ឆាជាតមូលកេ

ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ, ᨲᨳᩣ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ, ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ, ᩋᩣᩉᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩑᨠᩴ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨶᩅ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨲᩦᨱᩥᨷᩥ, ᨲᨳᩣᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ᪨ ᩋᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᩈᨲᨬ᩠ᨧ ᨲᩦᨱᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩉᨩᩣᨲᨶᩥᩔᨿᨠᩣᩁᩮᨶ ᨷᨶᩮᨲᩣᨶᩥ ᨷᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨

ᨿᩣᨶᩥ ᨷᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᨥᨭᨶᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨶᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩉᩮᨲᩩᩈᩉᨩᩣᨲᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩅᩥᨷᩣᨠᨫᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᩋᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨷᩥ ᨥᨭᨶᩣᨶᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᨥᨭᨶᩣᨶᩮᩅ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥ, ᩈᩉᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴᩈᨷᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨨᨷᩥ, ᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴᩈ, ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨶᩅ, ᩅᩥᨷᩣᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᨷᩥ, ᩋᩣᩉᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨲᩮᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨫᩣᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨨᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩣᨷᩥ, ᨾᨣ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨷᩥ, ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴᩈ, ᩋᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴᩈᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᩈᨲᩴ ᨲᩦᨱᩥ ᨧ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨥᨭᨶᩈᨲᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩮ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩮ ᨿᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨥᨭᩣ ᨶᩣᨾᩮᨶ ᨶ ᨷᩣᨠᨭᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩᨾᩪᩃᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨶᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᩅᩥᨷᩣᨠᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨥᨭᨶᩮᩈᩩ ᨴᩔᩥᨲᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩮᩅ ᩉᩥ ᩉᩮᨲᩩ ᨨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨵᩥᨷᨲᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨥᨭᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩮ ᨿᩮ ᨥᨭᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩣᨠᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶᩣᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩣᨠᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩅᩥᨷᩣᨠᩣ ᨲᩮ ᨲᩮ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣ, ᨲᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᨥᨭᨶᩮᩈᩩ, ᨿᩮ ᩋᩅᩥᨷᩣᨠᩣ, ᨲᩮ ᩋᩅᩥᨷᩣᨠᨥᨭᨶᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨬ᩠ᩉᩣᩅᩣᩁᩔ ᨥᨭᨶᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨣᨱᨶᩣ᪨

ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩩᨴ᩠ᨵᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪙᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩅᩣᩁᩣᨴᩦᩈᩩ “ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩣ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩁᩪᨷᨲᩮᩣᩅ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᩅᩥᨽᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᩉᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨭᩣ᪨ ᨲᩮ ᨧ ᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᨽᩣᩅᩮᨶ, ᨲᩮ ᩑᨠᩮᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᨶᩮᩅ; ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩮ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨲᩮ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩉᩥ ᩍᨾᩮ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩩ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩈᩩ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩩ? ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ, ᩈᩉᨩᩣᨲᩮ, ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮ, ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮ, ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩮ, ᨠᨾ᩠ᨾᩮ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩍᨾᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᩈᩮᩣᩊᩈᩈᩩ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩅᩥᨷᩣᨠᨫᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨨ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨷᨶ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ

និរុទ្ធោ អត្តនោ អនន្តរំ ឧប្បជ្ជមានានញ្ញេវ បច្ចយការណតោ អនន្តរូបនិស្សយលក្ខណេន ឧបនិស្សយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ និស្សយបច្ចយោ សហជាតបុរេជាតភេទតោ ទុវិធោ។ តត្ថ សហជាតនិស្សយោ សហជាតានញ្ញេវ និស្សយបច្ចយការណតោ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ, បុរេជាតនិស្សយោ បុរេជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។

អធិបតិបច្ចយោបិ សហជាតាធិបតិអារម្មណាធិបតិវសេន ទុវិធោ។ តត្ថ សហជាតាធិបតិ សហជាតានំយេវ អធិបតិបច្ចយការណតោ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ អារម្មណាធិបតិ អារម្មណូបនិស្សយោ ហោតិយេវាតិ អារម្មណូបនិស្សយលក្ខណេន ឧបនិស្សយបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ វិប្បយុត្តបច្ចយោ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតភេទតោ តិវិធោ។ តត្ថ សហជាតវិប្បយុត្តោ សហជាតានញ្ញេវ វិប្បយុត្តបច្ចយការណតោ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ បុរេជាតវិប្បយុត្តោ បុរេ ឧប្បជ្ជិត្វា បច្ឆា ឧប្បជ្ជមានានំ បច្ចយការណតោ បុរេជាតេ សង្គហិតោ។ បច្ឆាជាតវិប្បយុត្តោ បច្ឆា ឧប្បជ្ជិត្វា បុរេ ឧប្បន្នានំ ឧបត្ថម្ភកវសេន បច្ចយការណតោ បច្ឆាជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ អត្ថិបច្ចយអវិគតបច្ចយា សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតអាហារិន្ទ្រិយានញ្ចេវ អត្ថិអវិគតេសុ ច ឯកេកស្ស វសេន ៥ហិ ភេទេហិ ឋិតា។ តត្ថ សហជាតអត្ថិអវិគតា សហជាតានញ្ញេវ អត្ថិអវិគតបច្ចយការណតោ។ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ បុរេជាតា បុរេ ឧប្បជ្ជិត្វា បច្ឆា ឧប្បជ្ជមានានំ បច្ចយការណតោ បុរេជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ បច្ឆាជាតា បច្ឆា ឧប្បជ្ជិត្វា បុរេ ឧប្បន្នានំ ឧបត្ថម្ភកវសេន បច្ចយការណតោ បច្ឆាជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ អាហារភូតា កពឡីការាហារបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ ឥន្ទ្រិយភូតា រូបជីវិតិន្ទ្រិយបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តីតិ ឯវំ ឥមេ សោឡស បច្ចយា ឥមេសុ អដ្ឋសុ បច្ចយេសុ សង្គហំ គច្ឆន្តីតិ វេទិតព្វា។

ឥមេសុបិ បន អដ្ឋសុ បច្ចយានំ អញ្ញមញ្ញំ សង្គហោ អត្ថិយេវ។ អាទិតោ និទ្ទិដ្ឋោ ហិ អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិអនធិបតិភេទតោ ទុវិធោ។ តត្ថ អធិបតិភូតោ អារម្មណូបនិស្សយលក្ខណេន ឧបនិស្សយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ អនធិបតិភូតោ សុទ្ធោ អារម្មណបច្ចយោវ។ កម្មបច្ចយោបិ សហជាតនានាក្ខណិកវសេន ទុវិធោ។ តត្ថ សហជាតកម្មំ អត្តនា សហជាតានញ្ញេវ កម្មបច្ចយការណតោ សហជាតេយេវ សង្គហំ គច្ឆតិ។ នានាក្ខណិកកម្មំ ពលវទុព្ពលវសេន ទុវិធំ។ តត្ថ ពលវកម្មំ វិបាកជនកំ ឧបនិស្សយោវ ហុត្វា បច្ចយោ ហោតីតិ ឧបនិស្សយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ ពលវម្បិ បន រូបានំ ទុព្ពលញ្ច អរូបានំ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេនេវ បច្ចយោ។ អាហារបច្ចយោបិ រូបារូបតោ ទុវិធោ។ តត្ថ អរូបាហារោ អត្តនា សហជាតានញ្ញេវ បច្ចយោ ហោតីតិ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ រូបាហារោ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតានំ បច្ចយោ ន ហោតិ។ អត្តនោ បន ឧប្បាទក្ខណំ អតិក្កមិត្វា ឋិតិប្បត្តោ អាហារបច្ចយតំ សាធេតីតិ អាហារបច្ចយោវ ហោតិ។ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោបិ រូបារូបតោ ទុវិធោ។ តត្ថ អរូបិន្ទ្រិយបច្ចយោ អត្តនា សហជាតានញ្ញេវ ឥន្ទ្រិយបច្ចយតំ សាធេតីតិ សហជាតេយេវ សង្គហំ គច្ឆតិ។ រូបិន្ទ្រិយបច្ចយោ បន អជ្ឈត្តពហិទ្ធាភេទតោ ទុវិធោ។ តត្ថ អជ្ឈត្តំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ បុរេ ឧប្បជ្ជិត្វា បច្ឆា ឧប្បជ្ជមានានំ សសម្បយុត្តធម្មានំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ ហោតីតិ បុរេជាតេយេវ សង្គហំ គច្ឆតិ។ ពាហិរោ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ នាម រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ, តំ សហជាតានំ បច្ចយោ ហោន្តម្បិ អនុបាលនមត្តវសេនេវ ហោតិ, ន ជនកវសេនាតិ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោវ ហោតិ។ ឯវំ ឥមេ អដ្ឋ បច្ចយា អញ្ញមញ្ញម្បិ សង្គហំ គច្ឆន្តីតិ វេទិតព្វា។ អយំ តាវ អដ្ឋសុ បច្ចយេសុ អវសេសានំ សោឡសន្នញ្ចេវ តេសំយេវ ច អដ្ឋន្នំ អញ្ញមញ្ញវសេន សង្គហនយោ។

ឥទានិ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ បច្ចយានំ ឯកេកស្មិំ ចតុវីសតិយាបិ បច្ចយេសុ យេ យេ សង្ខំ គច្ឆន្តិ, តេ តេ វេទិតព្ពា។ តត្ថ អដ្ឋន្នំ តាវ សព្ពបឋមេ អារម្មណបច្ចយេ អារម្មណបច្ចយោវ សង្ខំ គច្ឆតិ, ន សេសា តេវីសតិ។ ទុតិយេ សហជាតបច្ចយេ ហេតុបច្ចយោ សហជាតាធិបតិបច្ចយោ សហជាតបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ សហជាតនិស្សយបច្ចយោ សហជាតកម្មបច្ចយោ វិបាកបច្ចយោ សហជាតអាហារបច្ចយោ សហជាតិន្ទ្រិយបច្ចយោ ឈានបច្ចយោ មគ្គបច្ចយោ សម្បយុត្តបច្ចយោ សហជាតវិប្បយុត្តបច្ចយោ សហជាតត្ថិបច្ចយោ សហជាតាវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ បន្នរស បច្ចយា សង្ខំ គច្ឆន្តិ។ តតិយេ ឧបនិស្សយបច្ចយេ អធិបតិភូតោ អារម្មណបច្ចយោ អារម្មណភូតោ អធិបតិបច្ចយោ អនន្តរសមនន្តរូបនិស្សយអាសេវនបច្ចយា នានាក្ខណិកោ ពលវកម្មបច្ចយោ នត្ថិបច្ចយោ វិគតបច្ចយោតិ ឥមេ នវ បច្ចយា សង្ខំ គច្ឆន្តិ។ ចតុត្ថេ បុរេជាតបច្ចយេ បុរេជាតនិស្សយបច្ចយោ បុរេជាតបច្ចយោ បុរេជាតិន្ទ្រិយបច្ចយោ បុរេជាតវិប្បយុត្តបច្ចយោ បុរេជាតត្ថិបច្ចយោ បុរេជាតាវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ ឆ បច្ចយា សង្ខំ គច្ឆន្តិ។ បញ្ចមេ បច្ឆាជាតបច្ចយេ បច្ឆាជាតបច្ចយោ បច្ឆាជាតវិប្បយុត្តបច្ចយោ បច្ឆាជាតត្ថិបច្ចយោ បច្ឆាជាតាវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ ចត្តារោ បច្ចយា សង្ខំ គច្ឆន្តិ។ ឆដ្ឋេ កម្មបច្ចយេ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយោវ សង្ខំ គតោ។ សត្តមេ អាហារបច្ចយេ កពឡីការាហារវសេនេវ អាហារបច្ចយោ អាហារត្ថិបច្ចយោ អាហារាវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ តយោ បច្ចយា សង្ខំ គតា។ អដ្ឋមេ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេ រូបជីវិតិន្ទ្រិយបច្ចយោ ឥន្ទ្រិយត្ថិបច្ចយោ ឥន្ទ្រិយាវិគតបច្ចយោតិ ឥមេ តយោ បច្ចយា សង្ខំ គច្ឆន្តិ។ ឯវំ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ បច្ចយានំ ឯកេកស្មិំ ឥមេ ឥមេ ច បច្ចយា សង្ខំ គតាតិ ញត្វា យេ យត្ថ សង្ខំ គតា, តេ តស្ស គណនេន គហិតាវ ហោន្តីតិ វេទិតព្ពា។

ឯវំ សព្ពបច្ចយសង្គាហកានំ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ បច្ចយានំ វសេន ឯកូនបញ្ញាសាយ បទេសុ ឥមស្មិំ បច្ចនីយេ "កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ"តិអាទយោ ឥមេ បន្នរស បញ្ហា ឧទ្ធរិត្វា វិស្សជ្ជិតា។ តត្ថ កុសលោ កុសលស្ស, កុសលោ អកុសលស្ស, កុសលោ អព្យាកតស្ស, កុសលោ កុសលាព្យាកតស្សាតិ កុសលាទិកា ចត្តារោ បញ្ហា; តថា អកុសលាទិកា; អព្យាកតោ បន អព្យាកតស្ស, អព្យាកតោ កុសលស្ស, អព្យាកតោ អកុសលស្សាតិ អព្យាកតាទិកា តយោ; កុសលោ ច អព្យាកតោ ច កុសលស្ស; តថា អព្យាកតស្ស; អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច អកុសលស្ស; តថា អព្យាកតស្សាតិ ទុមូលកេកាវសានា ចត្តារោ ហោន្តិ។ តេសុ បឋមេ បញ្ហេ យេហិ ភវិតព្ពំ, តេ សព្ពេ សង្គហេត្វា តយោ បច្ចយា ហោន្តិ។ ទុតិយេ ទ្វេ, តតិយេ បញ្ច, ចតុត្ថេ ឯកោវ បញ្ចមេ តយោ, ឆដ្ឋេ ទ្វេ, សត្តមេ បញ្ច, អដ្ឋមេ ឯកោវ, នវមេ សត្ត, ទសមេ តយោ, ឯកាទសមេ តយោ, ទ្វាទសមេ ទ្វេ, តេរសមេ ចត្តារោ, ចុទ្ទសមេ ទ្វេ, បន្នរសមេបិ ចត្តារោវ។ តេ "សហជាតបច្ចយេនា"តិ អវត្វា "សហជាតំ បច្ឆាជាត"ន្តិ វុត្តា។ តត្ថ ការណំ បរតោ វក្ខាម។

សមាសតោ បនេត្ថ ឯកោ ទ្វេ តយោ ចត្តារោ បញ្ច សត្តាតិ ឆព្ពិធោ បច្ចយបរិច្ឆេទោ ហោតិ។ អយំ បញ្ហាវារស្ស បច្ចនីយេ ឧទ្ធដវសេន បញ្ហាបរិច្ឆេទោ ឯវ តេ តេ បច្ចយេ សង្គហេត្វា គណិតបច្ចយបរិច្ឆេទោ ច។ "ន ហេតុបច្ចយោ"តិអាទីសុ ហិ ចតុវីសតិយាបិ បច្ចយបច្ចនីយេសុ ឯកបច្ចនីយេបិ ឋិតោ វុទ្ធិ បញ្ហា វា បច្ចយា វា ន លព្ភន្តិ, ហេដ្ឋា លព្ភន្តិ។ តស្មា យេសុ បញ្ហេសុ "កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ ឯវំ ឯកោវ បច្ចយោ អាគតោ, តស្មិំ បច្ចយេ បដិក្ខិត្តេ តេ បញ្ហា បរិហាយន្តិ។ យស្មិំ បន បញ្ហេ "កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន

ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩑᨠᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪩ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨿᩮ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩮᩅ᪩ ᨲᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨷᩈᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪩ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨲᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᩣ ᩅᩣᩁᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩩ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨿᩮ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ᪩ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨲᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨷᩈᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪩ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᨷᨽᩮᨴᩣ ᨧ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪩

ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩅᩥᨧᩣᩁᨱᩣ – ᨷᨮᨾᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨲᩣᩅ ᨲᩦᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᨱᩥᨲᩣ᪩ ᨠᨳᩴ? ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩥ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩅᩥᨷᩣᨠᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩮᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩮ ᨷᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩥ ᨠᨾᩮᨶᩮᩅ ᨷᨠ᩠ᨡᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪩ ᨲᩮᩈᩩ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩁᩈ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪩ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨶᩮᩅ ᩅᩥᨷᩣᨠᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᩑᨠᩮ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪩ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨷᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩥ ᨠᨾᩮᨶᩮᩅ ᨶᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪩ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨲᩮᩣᩅ ᩋᨶᩩᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪩ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨶᩣᨶᩣᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩮ ᪘ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪩ ᩑᩅᩴ ᨷᨮᨾᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨲᩦᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᨱᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪩ ᨲᩮᩈᩩ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩮ “ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨶᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩩᨧᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨬ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪩

ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩔ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ,
ᩈᨻ᩠ᨻᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪩ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨷᨭᩥᨲᩣ ᩅᨩ᩠ᨩᩣᨿ᪩

ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᨱᩥᨲᩣ᪩ ᨠᨳᩴ? ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪩ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨲᩮ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨷᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨠᨲᩪᨷᨶᩥᩔᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪩ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨵᩥᨷᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᨿᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᨱᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪩

ᨲᨲᩥᨿᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨷᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᨱᩥᨲᩣ᪩ ᨠᨳᩴ? ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ
ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩣᩈᩮᩅᨶᩅᩥᨷᩣᨠᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᨣᨲᩮᩉᩮᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪩ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ᪩ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩅᩥᨷᩣᨠᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩮᨶ ᨶᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪩ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ

ເສສາ ປຎ຺ຫາ. ປຉ຺ຉາຊາເຕາ ທຸເກາວ ຕຖາ ສຫຊາຕນານາກ຺ຂຓິກວເສນ ທ຺ວິເຊາປິ ກມ຺ມປຈ຺ຈເຍາຕິ ທຸກໍ ຕຕິຍປເຎ຺ຫປຎ຺ຫາຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຐເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ຈຕຸຕ຺ຖປເຎ຺ຫ ປນ ທຸເກນ ປຈ຺ຈເຍນ ກຖໍ. ກສ຺ມາ? ກຸສເລາ ຫິ ກຸສລາພ຺ຍາກຕສ຺ສ ສຫຊາເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈເຍາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎວິປາກວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ເຕຫິ ປຈ຺ຈຍາ ນ ເຫາຕິ, ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາ ປຎິກ຺ຂິຕ຺ຕາ. ຐຕິ ຐເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຫາ ອປເນຕ຺ວາ ເສສາ ທສ ປຈ຺ຈຍາ ເວຕ຺ວ ທຸເກນ ປຈ຺ຈເຍນ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

໓໗໘. ຍຖາ ຈ ຐເປຕ຺ວາ ກຸສລິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຈຕ຺ຕຸ, ຕຖາ ອກຸສລິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸປິ ຈຕ຺ຕຸ ປເຎ຺ຫສຸ ເຕຫິ ເຕຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ເຕ ເຕເຍວ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

໓໗໙. ຕເຕາ ປຣານິ ອພ຺ຍາກຕມູລານິ ຕີຓິ ປຎ຺ຫານິ ປຈ຺ຈຍປເຎ຺ຫສຸ ສຕ຺ຕຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ເຕວີສຕິ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາ. ກຖໍ? ອພ຺ຍາກເຕາ ຫິ ອພ຺ຍາກຕສ຺ສ ຈຕຸວີສຕິຍາປິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ປຈ຺ຈເຍາ ເຫາຕິ. ເຫຕຸປຈ຺ຈເຍ ປນ ປຎິກ຺ຂິເຕ຺ຕ ເຕວີສຕິ ເຫານ຺ຕິ. ເຕສຸ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈເຍາ ທຸເກາວ. ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ວ ອສຫຊາຕານມ຺ປິ ສຫຊາຕານໍ ອາຫາຣິນ຺ທ຺ຣິຍປຈ຺ຈຍາ ວິເສສ ກຫິຕາ. ຕສ຺ມາ ຐເປຕ຺ວາ ເຕ ເທ຺ວ ອປເນຕ຺ວາ ສຫຊາເຕນ ທ຺ວາວີສ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາ. ອຸປນິສ຺ສເຍນ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕາ ນວ, ປຸເຣຊາເຕາ ທຸເກາວ ຕຖາ ປຉ຺ຉາຊາຕອາຫາຣິນ຺ທ຺ຣິຍປຈ຺ຈຍາຕິ ທ຺ເວເປຕ຺ ສຕ຺ຕຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຐເປຕ຺ວາ ເຕວີສຕິ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ທຸຕິເຍ ຕີຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ທ຺ວາທສ ທສ຺ສິຕາ. ກຖໍ? ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈເຍາ ທຸເກາ, ອຸປນິສ຺ສເຍນ ປນ ອາຣມ຺ມຓູປນິສ຺ສຍວເສນ ອາຣມ຺ມຓາທິປຕິອນນ຺ຕຣສມນນ຺ຕຣນຕ຺ຖິວິຄຕູປນິສ຺ສຍປຈ຺ຈຍາຕິ ນວ ທສ຺ສິຕາ. ປຸເຣຊາເຕນ ປຸເຣຊາຕນິສ຺ສຍວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕອຕ຺ຖິອວິຄຕາ ປຎ຺ຈາຕິ ທ຺ເວເປຕ຺ ຕີຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຐເປຕ຺ວາ ທ຺ວາທສ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຕິເຍປິ ທຸເສວ ນເຍາ.

໓໘໐. ຕເຕາ ປຣານິ ທ຺ວິມູລການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ປຎ຺ຫານິ ປຈ຺ຈຍປເຎ຺ຫ "ສຫຊາຕປຈ຺ຈເຍນ ປຸເຣຊາຕປຈ຺ຈເຍນາ"ຕິ ອວຕ຺ວາ "ສຫຊາຕໍ ປຸເຣຊາຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທ຺ວີຫິ ນິສ຺ສຍອຕ຺ຖິອວິຄຕວເສນ ຕເຍາ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາ. ກຸສລາ ຫິ ຂນ຺ທາ ວຕ຺ຖຸນາ ສທ຺ທິໍ ເອກເຕາ ກຸສລສ຺ສ ປຈ຺ຈຍພາເວ ສາມຎ຺ຎຍາ ກິຎ຺ຈາປິ ສຫຊາຕາ, ສຫຊາຕປຈ຺ຈຍາ ປນ ນ ເຫານ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ສຫຊາຕານໍ ນິສ຺ສຍອຕ຺ຖິອວິຄຕານໍ ວເສນ ສຫຊາຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວຕ຺ຖຸມ຺ປິ ທຸເສວ ນເຍາ. ຍທິ ຫິ ກິຎ຺ຈາປິ ປຸເຣຊາຕໍ, ຂນ຺ທວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ປຸເຣຊາຕປຈ຺ຈເຍາ ນ ເຫາຕິ. ເກວລໍ ປຸເຣຊາຕານໍ ນິສ຺ສຍາທີນໍ ວເສນ ປຸເຣຊາຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ທຸຕິຍປເຎ຺ຫ "ສຫຊາຕໍ ປຉ຺ຉາຊາຕໍ ອາຫາຣໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈຕູຫິປິ ສຫຊາຕນິສ຺ສຍອຕ຺ຖິອວິຄຕວເສນ ຈຕ຺ຕາເຣາ ປຈ຺ຈຍາ ທສ຺ສິຕາ. ຐເປຕ຺ວາ ສາເຈ ສຫຊາຕປຈ຺ຈເຍາ ລພ຺ພຕິ, ປຉ຺ຉາຊາຕປຈ຺ຈຍາທເຍາ ນ ລພ຺ພນ຺ຕິ. ປຉ຺ຉາຊາຕານໍ ປນ ອາຫາຣິນ຺ທ຺ຣິຍສຫຊາຕານໍ ອຕ຺ຖິອວິຄຕານໍ ວເສເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຸສລາ ຫິ ຂນ຺ທາ ອພ຺ຍາກຕາ ຈ ຍຖາກ຺ກມໍ ຣູປຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ສຫຊາຕປຈ຺ຈເຍນ ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈເຍນ ອຕ຺ຖິອວິຄຕປຈ຺ຈເຍຫີຕິ ຈຕຸທາ ປຈ຺ຈຍາ ເຫານ຺ຕິ. ປຉ຺ຉາຊາຕາ ປນ ກຸສລາ ເຕຫິເຍວ ຈຕູຫິ ສທ຺ທິໍ ເຕສເຍຎ຺ເຎວ ຣູປຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ

អត្ថិអវិគតវសេន បច្ចយោ។ កពឡីការាហារោបិ បច្ឆាជាតេហិ កុសលេហិ សទ្ធិំ បុរេជាតស្ស កាយស្ស អត្ថិអវិគតវសេនេវ បច្ចយោ។ រូបជីវិតិន្ទ្រិយម្បិ បច្ឆាជាតេហិ កុសលេហិ សទ្ធិំ កដត្តារូបានំ អត្ថិអវិគតបច្ចយេនេវ បច្ចយោ។ ឥតិ ឥមំ ចតុធា បច្ចយភាវំ សន្ធាយ “សហជាតំ បច្ឆាជាតំ, អាហារំ ឥន្ទ្រិយ”ន្តិ ឥទំ វុត្តំ។ បច្ឆាជាតាហារិន្ទ្រិយបច្ចយា បនេត្ថ ន លព្ភន្តិយេវ។ បរេតា អកុសលមិស្សកបញ្ហាទ្វយេបិ ឯសេវ នយោតិ។ ឯវមេត្ថ តេសុ តេសុ បញ្ហេសុ សង្ខិបិត្វា វុត្តបច្ចយានំ បភេទោ វេទិតព្វោ។ តស្មិំ តស្មិំ បន បច្ចយេ តេសំ តេសំ បញ្ហានំ បរិហានាបរិហានានិ បរេតា អាទិកិរិយាយាតិ។

បច្ចនីយុទ្ធារស្ស អត្ថវណ្ណនា។

បច្ចនីយគណនវណ្ណនា

៥៦១. ឥទានិ ឯតេ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្សា”តិអាទិនា អនុលោមវសេន បន្នរស វារា ទស្សិតា។ យស្មា បច្ចនីយេបិ ឯតេនេវ, ន ឥតោ ឧទ្ធំ; ហេដ្ឋា បន ហោន្តិ, តស្មា យស្ស យស្ស បច្ចយស្ស បច្ចនីយេ យេ យេ វារា លព្ភន្តិ, តេ តេ អាទិតោ បដ្ឋាយ គណនវសេន ទស្សេតុំ នហេតុយា បន្នរសាតិអាទិ អារទ្ធំ។

តត្ថ នហេតុយា សព្ពេសម្បិ យថាទស្សិតានំ បច្ចយានំ វសេន បន្នរស លព្ភន្តិ។ នារម្មណេ សហជាតេ ហេតុបច្ចយោ បវិសតិ។ តស្មិំ តស្មិំ វារេ វុត្តា អារម្មណបច្ចយោ បរិហាយតិ, សេសបច្ចយវសេន តេ វារា វិស្សជ្ជនំ លភន្តិ។ យថា ច នារម្មណេ, ឯវំ សេសេសុបិ។ សហជាតេ ហេតុបច្ចយោ បវិសតិ។ តស្មិំ តស្មិញ្ច វារេ នឧបនិស្សយេ នអនន្តរេតិ ឯវំ បច្ចនីយតោ ឋិតា បច្ចយា បរិហាយន្តិ, អវសេសបច្ចយវសេន តេ តេ វារា វិស្សជ្ជនំ លភន្តិ។ នសហជាតេ បន “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច, អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច, កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា កុសលស្ស, អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា អកុសលស្សា”តិ ឥមេ ចត្តារោ វារា បរិហាយន្តិ។ ឯតេសញ្ហិ ចតុន្នំ បុរិមេសុ ទ្វីសុ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោតិ ឯកាទសន្នំ បច្ចយានំ វសេន ឯកោវ បច្ចយសង្គហោ វុត្តោ។ តេ តស្មិំ បដិក្ខិត្តេ អនេកាការេន វិស្សជ្ជនំ ន លភន្តិ។ បច្ឆិមេសុ ទ្វីសុ និស្សយអត្ថិអវិគតបច្ចយេ សន្ធាយ “សហជាតំ បុរេជាត”ន្តិ វុត្តំ។ តេ សហជាតេ បដិក្ខិត្តេ អវសេសានំ ហេតុអាទីនញ្ច បុរេជាតានញ្ច និស្សយអត្ថិអវិគតានំ វសេន វិស្សជ្ជនំ ន លភន្តិ, តស្មា ឥមេ ចត្តារោបិ វារា បរិហាយន្តិ។ អវសេសានំ វសេន “ឯកាទសា”តិ វុត្តំ។

តត្ថ សិយា – យថា ហេតុបច្ចយេ បដិក្ខិត្តេ សេសានំ អធិបតិអាទីនំ វសេន តេ វារា លទ្ធា, ឯវំ សហជាតេ បដិក្ខិត្តេ អវសេសានំ ហេតុអាទីនំ វសេន កស្មា ន លព្ភន្តីតិ? និប្បទេសត្តា។ ហេតុអាទយោ ហិ សហជាតានំ ឯកទេសមត្តតោ សប្បទេសា, តស្មា តេសុ បដិក្ខិត្តេសុ អញ្ញេសំ វសេន តេ វារា លព្ភន្តិ។ សហជាតោ បន និប្បទេសោ សព្ពេបិ ហេតុអាទយោ គណ្ហាតិ, តស្មា តស្មិំ បដិក្ខិត្តេ សព្ពេបិ តេ បដិក្ខិត្តា ហោន្តិ។ ន ហិ អសហជាតា ហេតុបច្ចយាទយោ នាម អត្ថិ។ ឥតិ សហជាតស្ស និប្បទេសត្តា តស្មិំ បដិក្ខិត្តេ សព្ពេបិ តេ ឯកោបិ វារោ ន លព្ភន្តិ។ “សហជាតំ បុរេជាត”ន្តិ វិស្សជ្ជិតវារេសុ បន កិញ្ចាបិ សហជាតបច្ចយោ ឯវ នត្ថិ, យស្មា បនេត្ថ

ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᩅ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩔᨿᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩅᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩈᩉᨩᩣᨲᩮ ᨧ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨶᩥᩔᨿᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩔ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᨸᩥ ᩅᩣᩁᩣ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅ ᨴ᩠ᩅᨿᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣᩁᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ. ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ.

ᨶᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᨶᩥᩔᨿᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᩅᩣᩁᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ. ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩈᩉᨩᩣᨲᨣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ. ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᩋᨶᩩᨸᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶᩥᩔᨿᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᨿᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨸᩦᨲᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᨣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩮᨲᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈ, ᨶᨶᩥᩔᨿᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈ, ᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨲᩥ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩥᨿᩣ – ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᩮ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨣᨲᩥᨠᩣ, ᨠᩩᩈᩃᩮ ᨸᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩔ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩩ. ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨸᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨶᩴ ᨶᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩦᨲᩥ? ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ. ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᩉᨩᩣᨲᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩥᨴᩣᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ. ᨶᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᩔ ᩉᩥ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨲᩣ, ᨶ ᨲᩮᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ. ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨶᩴ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᨶᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ. ᨿᨳᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩈᩮᩈᩣᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨲᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨶᨶᩥᩔᨿᩮᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩣᩁᩣᨶᩴ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩥᩔᨿᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᩔᨿᩮ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ. ᨶᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮ ᨲᩮᩁᩈᩣᨲᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᩴ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᨠᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩁᩈ. ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨲᩮ ᩈᩉᨩᩣᨲᩮ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᩥᩔᨿᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮᨸᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᩥᩔᨿᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩁᩈᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ.

ᨶᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩮ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ "ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩣ "ᩈᩉᨩᩣᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨩᩣᨲᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᨲᩮ ᨸᨬ᩠ᩉᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ. ᨶᨠᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩣᩉᩣᩁᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨫᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩣᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩈᩮᩈᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩴ. ᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᩩ ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᨶ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᩅᩣᩁᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ. ᨶᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᩅᩣᨲᩥ ᩋᩁᩪᨸᨾᩪᩃᨠᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩁᩪᨸᩣᨴᩈᩣᨠᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨶᩅᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᩮ ᨶᩅ ᩅᩣᩁᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ. ᨲᩮᩉᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩅᩮᩅ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨶᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ

នវា”តិ។ នោអត្ថិនោអវិគតេសុបិ តេនេវ វេទិតព្ពា។ ឯកន្តេន ហិ តេ វារា អត្ថិអវិគតបច្ចយធម្មយុត្តា, តស្មា តេ តេសំ បដិក្ខេបេ បរិហាយន្តិ។ យេបិ លព្ភន្តិ, តេសុ អារម្មណវសេន អនន្តរាទិវសេន វា វិស្សជ្ជនានិ ញាតព្ពានិ។ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតអាហារិន្ទ្រិយភេទតោ បវត្តំ អត្ថិអវិគតានំ វិប្បយុត្តធម្មានំ វសេន ន ញាតព្ពានីតិ។

៣៦៦។ ឯវំ បច្ចនីយេ លទ្ធវារេ គណនតោ ទស្សេត្វា ឥទានិ ទុមូលកាទិវសេន បច្ចយគណនំ ទស្សេតុំ នហេតុបច្ចយា នារម្មណេ បន្នរសាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ នហេតុមូលកទុកេសុ អតិរេកគណនតោ ឩនតរគណនតោ សទ្ធិំ យោជិតោ ឩនតរគណនតោវ ហោតិ។

តិមូលកេ នោបនិស្សយេ តេរសាតិ កុសលោ អកុសលស្ស, អកុសលោ កុសលស្សាតិ ទ្វេ វារា បរិហាយន្តិ។ កស្មា? នារម្មណេន សទ្ធិំ នោបនិស្សយស្ស ឃដិតត្តា។ អារម្មណវសេន ហិ ឧបនិស្សយវសេន ច ទ្វយំ បវត្តតិ។ តទុភយំ បដិក្ខិត្តំ។ អារម្មណាធិបតិ ច អារម្មណូបនិស្សយគ្គហណេន គហិតោ ហោតិយេវ។

ឆមូលកេបិ នោបនិស្សយេ តេរសាតិ តេនេវ តេរស។ សត្តមូលកេ បន នោបនិស្សយេ សត្តាតិ នសហជាតេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា តត្ថ បរិហីនេហិ ឆហិ សទ្ធិំ “កុសលោ កុសលស្ស, កុសលោ អកុសលស្ស, អកុសលោ អកុសលស្ស, អកុសលោ កុសលស្សា”តិ ឥមេ អនន្តរូបនិស្សយបកតូបនិស្សយវសេន បវត្តមានា ចត្តារោតិ ទស បរិហាយន្តិ, តស្មា អវសេសានំ វសេន សត្តាតិ វុត្តំ។ នបុរេជាតេ ឯកាទសាតិ នសហជាតេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា ឯកាទស។ នបច្ឆាជាតេ នវាតិ តេសុ ឯកាទសសុ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយន្តិ លទ្ធវិស្សជ្ជនេសុ ទុមូលកេ អព្យាកតេន្ត ទ្វេ វារេ អបនេត្វា។ តេ ហិ សហជាតេ បដិក្ខិត្តេបិ បច្ឆាជាតវសេន អបរិហីនា។ សហជាតេន បន សទ្ធិំ បច្ឆាជាតេ បដិក្ខិត្តេ បរិហាយន្តីតិ សេសានំ វសេន នវាតិ វុត្តំ។ អដ្ឋមូលកេ ននិស្សយេ ឯកាទសាតិ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តសទិសមេវ។ នវមូលកេ ឥន្ទ្រិយេ បញ្ចាតិ កុសលាទយោ អព្យាកតស្ស តយោ ទុមូលកា អព្យាកតស្ស ទ្វេ វាតិ បញ្ច។ តេសុ នានាក្ខណិកកម្មកពឡីការាហាររូបជីវិតិន្ទ្រិយបច្ឆាជាតធម្មវសេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្ពំ។

ទសមូលកេ នបុរេជាតេ បញ្ចាតិអាទីសុបិ តេនេវ។ នបច្ឆាជាតេ តីណីតិ បច្ឆាជាតវសេន លព្ភមានេ ទុមូលកេ អព្យាកតេន្ត ទ្វេ អបនេត្វា អវសេសា។ នវិប្បយុត្តេបិ តេនេវ តយោ។ នោអត្ថិយា ទ្វេតិ នានាក្ខណិកកម្មវសេន កុសលញ្ច អកុសលញ្ច កដត្តារូបស្ស។ វិបាកំ បនេត្ថ នោបនិស្សយេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា ន លព្ភតិ។ ឯកាទសមូលកេ ហេដ្ឋា វុត្តសទិសាវ គណនា។ ទ្វាទសមូលកេ នកម្មេ ឯកន្តិ អព្យាកតេន អព្យាកតំ។ តត្ថ ច អាហារិន្ទ្រិយវសេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្ពំ។ តេរសមូលកាទីសុបិ សព្វត្ថ ឯកន្តិ អាគតដ្ឋានេ ឯតទេវ គហេតព្ពំ។ នាហារេ បន ឥន្ទ្រិយវសេន វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្ពំ។ នឥន្ទ្រិយេ អាហារវសេន។ ចុទ្ទសមូលកាទីសុ នកម្មេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា នោអត្ថិនោអវិគតា ន លព្ភន្តីតិ ន វុត្តា។ នាហារបច្ចយា នឈានបច្ចយាតិ ឥន្ទ្រិយំ អបនេត្វា វុត្តំ, តស្មា តត្ថ ឥន្ទ្រិយវសេន ឯកំ វេទិតព្ពំ។ នវិបាកបច្ចយា នឥន្ទ្រិយបច្ចយាតិ នាហារំ អបនេត្វា វុត្តំ, តស្មា តត្ថ អាហារវសេន ឯកំ វេទិតព្ពំ។ ទ្វេសុ បន ឯកតោ បច្ចនីយតោ ឋិតេសុ គណនា នាម នត្ថិ, តស្មា ឯកតោ ន ទស្សិតាតិ។

នហេតុមូលកំ

៥២៣. នារម្មណមូលកាទីសុបិ បត្ថរវសេនេវ ទុកាទយោ នចាតិ សព្ពត្ថកេសុ ចត្តារោវ មូលកាលាវបរិច្ឆេទា. តិកាទីសុ បន ពាហុបច្ចយវារាទេសុ ទុតិយាទីនិបិ វត្វា បញ្ហា គណិតា ឧទ្ធរិត្វា បរិច្ឆិន្នគណនានិ ចិប្បញ្ចនានិ លព្ភន្តិ. តេសុ យេវ បច្ចយានំ វារាទេសុ យំ យំ លព្ភតិ, តំ តំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន វាចុគំ វល្លេក្ខិត្វា វុឌ្ឍិតព្ពំ. វត្ថេសុ ចេតេសុ នារម្មណមូលកាទីសុ នារម្មណាទីនិ បទានិ អតិក្កមិត្វា ហេតុបទេន សទ្ធិំ បឋមំ ពន្ធិត្វាន ចក្កានិ គណិតានិ. យស្មា បន តានិ នហេតុមូលកេ វុត្តនយេនេវ ហោន្តិ, តស្មា និក្ខេបេន អវសេស្សេត្វា សង្ខេបំ កត្វា ទស្សិតានិ. តត្ថ យថា នហេតុមូលកេ នារម្មណាធិបតិយា ទ្វេ ទ្វេ បញ្ហា ចារេ លព្ភន្តិ វារាទេសុ ឯកេកស្ស វត្តនិ, ឯវំ សព្ពត្ថ ឯកេកវសេន លព្ភន្តិ. យថា ច នារម្មណនវហេតុយា សទ្ធិំ និស្សាបតិស្សយេ សត្ត វារា ហោន្តិ, ឯវំ និស្សាបតិស្សយនារម្មណេហិ សទ្ធិំ នវហេតុយាបិ សត្ត.

៥២៤. នកិស្សយបច្ចយានិស្សាបតិស្សយបច្ចយា នបច្ឆាជាតេ តីណីតិ កុសលាទីនិ អព្យាកតានិ. តេសុ គហេត្វា ទ្វេ បញ្ហា អាហារសមុដ្ឋានញ្ច បច្ចុប្បន្នំ.

៥៣២-៥៣៣. នាហារនិន្ទ្រិយមូលកេសុ ចតុន្នេក្កេសុ នកម្មេន សទ្ធិំ អឃដិតព្ពា នហេតុមូលកេ ចិយ ឯកោនេក្កន លព្ភន្តិ. និន្ទ្រិយមូលកេ និស្សាបតិស្សយេ ច នបុរេជាតេ ច នបច្ឆា នាហារេ តីណីតិ គណនន្តិ និន្ទ្រិយបច្ចយតោ បដ្ឋាយ ទ្វេ ឯក្ក បច្ចយេ ឃដេត្វា និន្ទ្រិយបច្ចយា...បេ... និស្សាបតិស្សយបច្ចយា នាហារេ តីណិ. និន្ទ្រិយបច្ចយា...បេ... នបុរេជាតបច្ចយា នាហារេ តីណីតិ ឯវំ ទ្វេហិ បច្ចយេហិ សទ្ធិំ នាហារបច្ចយេ ច ចលោ គណនានិ អវត្វា. តត្ថ តីណីតិ កុសលេនេវ អព្យាកតស្ស. តត្ថ កុសលាកុសលា កដត្តារូបមិត្តំ បុរេជាតស្ស ច កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន, អព្យាកតា បន ចិត្តសមុដ្ឋានិកា បច្ឆាជាតបច្ចយេនេវាតិ ទ្វេយំ ចរេន តីណិ ចិប្បញ្ចនានិ គណនានិ. បរតោ បន នបច្ឆាជាតេន សទ្ធិំ ឃដិតត្តា នាហារេ ឯកំតិ វុត្តំ. តត្ថ កដត្តារូបចរេន កុសលំ អព្យាកតស្ស, តថា អកុសលន្តិ ឯវត្តករយេន លព្ភតិ. អាហារស្ស បន បដិក្ខិត្តត្តា កពឡីការាហារោ អត្ថិអវិគតចរេនាបិ បច្ចយភាវំ ន លភតិ.

៥៣៥. នចិប្បយុត្តមូលកស្ស វត្តមូលកេ និស្សាបតិស្សយេ បញ្ចាតិ កុសលោ សហជាតកុសលស្ស, កុសលោ កដត្តារូបសម្ពាតស្ស អព្យាកតស្ស, អកុសលោ សហជាតអកុសលស្ស, តថា កដត្តារូបសម្ពាតស្ស អព្យាកតស្ស, អព្យាកតោ សហជាតអព្យាកតស្សាតិ ឯវំ បញ្ច. នចិប្បយុត្តបច្ចយា...បេ... និស្សាបតិស្សយេ តីណីតិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ កុសលាទយោ តយោ អព្យាកតស្ស.

៥៣៩. នោអត្ថិបច្ចយា នហេតុយា នចាតិ នហេតុបច្ចយា នោអត្ថិយា វុត្តា នចេច. សព្ពេបិ ហិ តេ ឯកមូលកេកាចសរាកា អនន្តរបកតូបនិស្សយចសេន លព្ភន្តិ. នារម្មណេ នចាតិបិ តេនេវ នារម្មណេ ឋត្វា និស្សាបតិស្សយេ ទ្វេ គណិតានិ. យាច និស្សយម្បិតិ នោអត្ថិមូលកេ នយេ "នោអត្ថិបច្ចយា នហេតុបច្ចយា នារម្មណបច្ចយា"តិ ឯវំ ចក្កពន្ធនវសេន នារម្មណបច្ចយេ ឋត្វា ទ្វេយំហិ ចា តីហិ, ទ្វេតោ បនេវ នានិបតិអាទីសុ អញ្ញមញ្ញតរេន ចា សទ្ធិំ យាច និស្សយបច្ចយំ បាបុណាតិ, តាច ភក្ខ និស្សាបតិស្សយេ ទ្វេ

វិស្សជ្ជនានិ កាតព្ពានីតិ អត្ថោ.

ឯវំ លព្ភំ ឋបេត្វា បុន នារម្មណតោ បដ្ឋាយ យាវ និស្សយា សត្ត បច្ចយេ គហេត្វា ឧបនិស្សយេ ទ្វេតិ អាហ. តត្ថ នោអត្ថិបច្ចយា នហេតុបច្ចយា នារម្មណបច្ចយា ឧបនិស្សយេ ទ្វេ, នោអត្ថិបច្ចយា នហេតុនារម្មណាធិបតិបច្ចយា ឧបនិស្សយេ ទ្វេតិ ឯវំ នារម្មណតោ បុរិមបច្ឆិមេហិ និស្សយបរិយោសានេហិ សព្ពបទេហិ សទ្ធិំ យោជនា កាតព្ពា. ទ្វេតិ បនេត្ថ កុសលោ អព្យាកតស្ស, អកុសលោ អព្យាកតស្សាតិ នានាក្ខណិកកម្មវសេន កដត្តារូបស្ស បច្ចយវសេន វេទិតព្ពានិ. ឧបនិស្សយបទេន សទ្ធិំ នបុរេជាតាទីសុ សព្ពត្ថ ទ្វេ. កម្មបច្ចយោ បនេត្ថ ន គហិតោ. តស្មិំ គហិតេ តេបិ ទ្វេ វារា ឆិជ្ជន្តិ, វិស្សជ្ជនេយេវ ន លព្ភតិ. ឯវំ យេន យេន សទ្ធិំ យស្ស យស្ស សំសន្ទនេ យំ លព្ភតិ, យញ្ច បរិហាយតិ, តំ សព្ពំ សាធុកំ សល្លក្ខេត្វា សព្ពបច្ចនីយេសុ គណនា វេទិតព្ពាតិ.

បច្ចនីយគណនវណ្ណនា.

អនុលោមបច្ចនីយវណ្ណនា

៣៣០. អនុលោមបច្ចនីយេ "ហេតុយា សត្ត, អារម្មណេ តីណិ"តិ ឯវំ អនុលោមេ "នហេតុយា បណ្ណរស, នារម្មណេ បណ្ណរសា"តិ ឯវំ បច្ចនីយេ ច លទ្ធគណនេសុ បច្ចយេសុ យោ បច្ចយោ អនុលោមតោ ឋិតោ, តស្ស អនុលោមេ លទ្ធវារេហិ សទ្ធិំ យេ បច្ចនីយតោ ឋិតស្ស បច្ចនីយេ លទ្ធវារេសុ សទិសវារា, តេសំ វសេន គណនា វេទិតព្ពា. អនុលោមតោ ឋិតហេតុបច្ចយេ "ហេតុយា សត្តា"តិ សត្ត វារា លទ្ធា, បច្ចនីយេ នារម្មណបច្ចយេ "នារម្មណេ បណ្ណរសា"តិ បណ្ណរស លទ្ធា. តេសុ យេ ហេតុយា សត្ត វុត្តា, តេហិ សទ្ធិំ នារម្មណេ វុត្តេសុ បណ្ណរសសុ "កុសលោ កុសលស្ស, អព្យាកតស្ស, កុសលាព្យាកតស្ស, អកុសលោ អកុសលស្ស, អព្យាកតស្ស, អកុសលាព្យាកតស្ស, អព្យាកតោ អព្យាកតស្សា"តិ ឥមេ សត្ត សទិសា. តេន វុត្តំ "ហេតុបច្ចយា នអារម្មណេ សត្តា"តិ. នអធិបតិយា សត្តាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ.

នសហជាតស្ស បន ហេតុបច្ចយស្ស អភាវា នសហជាតេ ឯកោបិ ន លព្ភតិ, តស្មា តេន សទ្ធិំ យោជនា ន គតា. នអញ្ញមញ្ញេ កុសលាទយោ តយោ រូបាព្យាកតស្ស លព្ភន្តិ, តេន វុត្តំ តីណីតិ. តថា នសម្បយុត្តេ. នវិប្បយុត្តេ បន កុសលំ កុសលស្ស, អកុសលំ អកុសលស្ស, អព្យាកតំ អព្យាកតស្សាតិ អរូបវសេនេវ តីណិ វេទិតព្ពានិ. ននិស្សយនោអត្ថិនោអវិគតា នសហជាតតោ វិយ ន លព្ភន្តីយេវាតិ តេហិបិ សទ្ធិំ យោជនា ន គតា. ឯវមេត្ថ សត្ត តីណីតិ ទ្វេយេវ គណនបរិច្ឆេទា, តេសំ វសេន ឧភតោវឌ្ឍនកេន សទ្ធិំ អតិរេកគណនស្សបិ គណនំ បរិហរិត្វា បច្ចយឃដនេសុ គណនា វេទិតព្ពា.

៣៣១. តត្ថ ហេតុសហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតេសុ នារម្មណេ សត្តាតិ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតបច្ចយេន បច្ចយោ, នារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ. កុសលា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតបច្ចយេន បច្ចយោ, នារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោតិ ឥមិនា នយេន សត្ត វារា វេទិតព្ពា.

តាធិបតិយា សត្តាតិអាឌីសុបិ ឲសេច តសោយា៉ ទុតិយេ ឈដេត អត្ថាយត្ថាយ្ស បចិដ្ឋត្តា ផេបត្វា តសយ្យុត្តុំ សេសេសុ តីលីតិ ទុត្តុំ៉

តសយ្យុទ្ធត្ត បត អត្ថាយត្ថាចិប្យុត្តុំ បដិសន្ធិតាយទ្ទបំ សត្ថាយ ឲពត្តិ ទុត្តុំ៉ អត្ថាយត្ថាបច្ចយោ ទេចត្វ អតុលោយឈដេត បចិដ្ឋត្តា

បច្ចិតីយទោា ត លត្ថុតិ, តស្វា "តអត្ថាយទ្ឋោ"តិ ត ទុត្តុំ៉ ឃធា ទេចត្វ, ឲចំ សេសឈដេតសុបិ បចិដ្ឋបច្ចយា បច្ចិតីយទោា ត លត្ថុត្តិតិ ត

ទុត្តា៉ តតិយឈដេត សយ្យុត្តស្ស បចិដ្ឋត្តា សត្តត្វ តីលិហេច៉ ចត្វត្វឈដេត ចិប្យុត្តស្ស បចិដ្ឋត្តា តីលិ ក្សលោឌីតិ

ចិត្តសយដ្ឋាតទ្ទបស្ស៉ បច្ចាទេ ចិបាកស្ស បចិដ្ឋត្តា សត្តត្វ ឲក់ អព្យាកទោត អព្យាកតំ៉ ត្ថទោា បទេសុបិ ចិបាកសយ្យុទ្ធត្តសុ ឲសេច

តសោយា៉

៓៓ ៧៉ ហេត្យសហខាតតិស្សវេឃត្ថិយយក្កអត្វិអចិកតត្តិ តារេយ្ញោលោ ចត្តាទិតិ ក្សលោ ក្សលស្ស, អព្យាកតស្ស, ក្សលិព្យាកតស្ស;

អព្យាកទោា អព្យាកតស្សាតិ ត្ថទយ៉ំ ចសេត ទេចឌិតត្ថាតិ៉ សេសេសុបិ ឲសេច តសោយា៉ តអត្ថាយទ្ឋោ ទេ្វតិ ក្សលោ អព្យាកតស្ស, តធា

អព្យាកទោា៉ បទេតាបិ ទ្ធិសុ ឲសេច តសោយា៉ ត្ថយិតា ព្ធបិទេយត សត្ថាឈដេតសុ លត្ថុយាតចសេត កហតា ទេចឌិតត្ថា៉ សត្ថាតិបិ ទេចតាតិ

ត្ថយ្ស៊ី អតុលោយបច្ចិតីយេ សហខាតចសេត ទេច បកិល្លកចសេត ច បត្តសាឌិកាតិ ចត្តាទិ ឈដេតសតាតិ ទុត្តាតិ៉ ទោសុ តស្ទ៊ី តស្ទ៊ី

ឈដេត ទេ អតុលោយទោា ចិតា បច្ចយា, ទោសំ ឲទេកាបិ បច្ចិតីយទោា ត លត្ថុតិ៉ ហេត្យមូលកេ ទេចត្វ បផេយ ឈដេត អតុលោយទោា

បច្ចាត្តុំ បច្ចយាតំ ចិតត្តា បច្ចិតីយទោា ឲក្សតចិសតិ បច្ចយា អាកតា៉ ឲចំ សេសេសុបិ អតុលោយទោា ចិតាចសេយា បច្ចិតីយទោា

អាកតា៉ អតុលោយទោា ទេចត្វ ពហ្សសុបិ ចិទោសុ បច្ចិតីយទោា ឲទេកាច អាកទោាតិ ទេចឌិតទ្ថោ៉ ឃធា ច ហេត្យមូលកេ, ឲចំ

អារេយ្យាឌីមូលកេសុបិ សត្ថទេយតំ ចិឆាតំ ឃធាត្តទ្ទបទោា ទេចឌិតត្ថាត្តិ៉

អតុលោយបច្ចិតីយចល្លកា៉

បច្ចិតីយាតុលោយចល្លកា

៤៧៨៉ បច្ចិតីយាតុលោយេបិ "ហេត្យយា សត្ត, អារេយ្ញោលោ តចា"តិ ឲចំ អតុលោយេ "តហេត្យយា បត្តរស, តារេយ្ញោលោ បត្តរសា"តិ ឲចំ

បច្ចិតីយេ ច លត្ថកហតសុ បច្ចយេសុ ទោា បច្ចិតីយទោា ចិទោា, តស្ស បច្ចិតីយទោា លត្ថចាទេសុ ទេ អតុលោយទោា ចិតស្ស

អតុលោយទោា លត្ថចាទេហិ សឌិសា ចាទា, ទោសំ ចសេត កហតា ទេចឌិតត្ថា៉ បច្ចិតីយស្ទ៊ីព្យាតហេត្យបច្ចយេ "តហេត្យយា បត្តរសា"តិ

បត្តរស ចាទា លត្ថា, អតុលោយេ អារេយ្យាបច្ចយេ "អារេយ្ញោលោ តចា"តិ តច ចាទា លត្ថា៉ តត្វ ទេ តហេត្យយា បត្តរស ទុត្តា, ទោសុ ទេ

ចាទា អារេយ្ញោលោ ទុទ្ធត្តហិ តចហិ សឌិសា, ទោសំ ចសេត កហតា ទេចឌិតត្ថា៉ តត្វ ទេ អារេយ្ញោលោ តច ទុត្តា, ទោ តហេត្យយា ទុទ្ធត្តសុ

បត្តរសសុ ក្សលោ "ក្សលក្សលព្យាកតាតំ, អក្សលោ អក្សលក្សលព្យាកតាតំ, អព្យាកទោា អព្យាកតក្សលក្សលោត"ត្តិ ត្ថទេយហិ

តចហិ សឌិសា, ទោ សត្ថាយ តហេត្យយា អារេយ្ញោលោ តចាតិ ទុត្តុំ៉ អធិបតិយា ឆសាតិអាឌីសុបិ ឲសេច តសោយា៉ អារេយ្យាឌីតព្យា

អតុលោយកហតាយ ទេ ចាទា ទុត្តា តហេត្យបច្ចយេត សទ្ធិ សំសត្តតេបិ ទោ សទ្ធោ លត្ថុត្តិតិ ទេចឌិតត្ថា៉ "ក្សលោ ធម្មោ ក្សលស្ស ធម្មស្ស

តហេត្យបច្ចយេត បច្ចយោ អារេយ្យាបច្ចយេត បច្ចយោ, ខាតំ ឥត្វា ឃឹលំ សយាឌិយិត្វា ព្វទេបិសធកយ្យំ កត្វា តំ បច្ចទេចល្លតិ, បុទ្ធោ

សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតី”តិ ឥមិនា ឧបាយេន តេសំ បិ ញត្វា ឧទ្ធរិតព្ពា។

នហេតុបច្ចយា អធិបតិយា នវាតិ ឯត្ថ ឋបេត្វា វីមំសាធិបតិំ សេសាធិបតិវសេន អកុសលមិស្សកេ អាគតវារា ឧទ្ធរិតព្ពា។ ឯវមេត្ថ នវ ឆសត្តតីហិ តេរស ហោន្តិ ៧ គណនបរិច្ឆេទា, តេសំ វសេន ឋានតោ គណនេន សទ្ធិំ អតិរេកគណនស្សាបិ គណនំ បរិហារេត្វា នហេតុមូលកានីតិ នយានំ ទិមូលកាទីសុ សព្ពាសំ សក្ខេតេសុ គណនា វេទិតព្ពា។ ឥទំ តាវ សាធារណលក្ខណំ។ ន បនេតំ សព្ពាសំ សក្ខេតេសុ គច្ឆតិ, យេហិ បន បច្ចយេហិ សទ្ធិំ យេសំ បច្ចយានំ សំសន្ទនេ យេ វារា ឆិជ្ជន្តិ, តេ អបនេត្វា អវសេសានំ វសេនេវេត្ថ គណនា វេទិតព្ពា។

នហេតុបច្ចយា នអារម្មណបច្ចយា អធិបតិយា សត្តាតិ ឯត្ថ ហិ កុសលោ អកុសលស្ស; អព្យាកតោ កុសលស្ស, អកុសលស្សាតិ ឥមេ អារម្មណាធិបតិវសេន លព្ភមានា តយោ វារា ឆិជ្ជន្តិ។ កស្មា? នអារម្មណបច្ចយាតិ វុត្តត្តា។ តស្មា តេ អបនេត្វា សហជាតាធិបតិវសេនេវ “កុសលោ កុសលស្ស, អព្យាកតស្ស, កុសលាព្យាកតស្ស; អកុសលោ អកុសលស្ស, អព្យាកតស្ស, អកុសលាព្យាកតស្ស; អព្យាកតោ អព្យាកតស្សា”តិ សត្ត វារា វេទិតព្ពា។ តេបិ នហេតុបច្ចយាតិ វចនតោ ឋបេត្វា វីមំសាធិបតិំ សេសាធិបតីនំ វសេន។ ឯវំ សព្ពត្ថ ឋបេតព្ពបច្ចយវសេន ឆិជ្ជមានកវារវសេន ច គណនា វេទិតព្ពា។

យេសុ ច បច្ចយេសុ បច្ចនីយតោ ឋិតេសុ យេ អកុសលតោ ន ហោន្តិ, តេបិ វេទិតព្ពា។ សេយ្យថិទំ – អនន្តរេ បច្ចនីយតោ ឋិតេ សមនន្តរាសេវននត្ថិវិគតា អកុសលតោ ន ហោន្តិ, សហជាតេ បច្ចនីយតោ ឋិតេ ហេតុអញ្ញមញ្ញវិបាកឈានមគ្គសម្បយុត្តា អកុសលតោ ន ហោន្តិ, និស្សយេ បច្ចនីយតោ ឋិតេ វត្ថុបុរេជាតតោ អកុសលតោ ន ហោតិ។ អាហារេ ច ឥន្ទ្រិយេ ច បច្ចនីយតោ ឋិតេ ហេតុអញ្ញមញ្ញវិបាកឈានមគ្គសម្បយុត្តា អកុសលតោ ន ហោន្តិ។ អារម្មណេ បន បច្ចនីយតោ ឋិតេ អធិបតិឧបនិស្សយា អកុសលតោ ន ហោន្តិ, អារម្មណាធិបតិអារម្មណូបនិស្សយា បន ន លព្ភន្តិ។ ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពត្ថ យំ លព្ភតិ, យញ្ច ន លព្ភតិ, តំ ញត្វា លព្ភមានវសេន វារា ឧទ្ធរិតព្ពា។

តត្ថ សព្ពេសុបិ ទិមូលកាទីសុ អនន្តរេ សត្តាតិអាទយោ ឯកមូលកេ លទ្ធវារាយេវ សត្តមូលកាទីសុ បន នសហជាតបច្ចយា និស្សយេ តីណីតិ បុរេជាតវសេន វត្ថុនិស្សយេ តីណិ។ កម្មេ ទ្វេ នានាក្ខណិកវសេនេវ។ អាហារេ ឯកំ កពឡីការាហារវសេន។ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ រូបិន្ទ្រិយវសេន។ ឈានេ មគ្គេ វិប្បយុត្តេ តីណីតិ កុសលាទីនំ អព្យាកតស្សាតិ បច្ឆាជាតវសេន។ អត្ថិអវិគតេសុ បញ្ចាតិ តានិ ចេវ តីណិ, កុសលាព្យាកតោ អព្យាកតស្ស, អកុសលាព្យាកតោ អព្យាកតស្សាតិ ឥមានិ ច ទ្វេ បច្ឆាជាតាហារិន្ទ្រិយវសេនាតិ។ បច្ឆាជាតបច្ចយស្ស បច្ចនីកភាវតោ បដ្ឋាយ បន អត្ថិអវិគតេសុ ឯកន្តិ អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស អាហារិន្ទ្រិយវសេន។ នាហារេ គហិតេ និន្ទ្រិយបច្ចយាតិ ន គហេតព្ពំ។ តថា និន្ទ្រិយេ គហិតេ នាហារបច្ចយាតិ។ កស្មា? ទ្វីសុ ឯកតោ គហិតេសុ គណេតព្ពវារស្ស អភាវតោ។ ឈានមគ្គាទីសុបិ បច្ចនីកតោ ឋិតេសុ អាហារតោ ច ឥន្ទ្រិយតោ ច ឯកំ អកុសលំ អកត្វាច អវសានេ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ, អត្ថិយា ឯកំ, អវិគតេ ឯកំ, អាហារេ ឯកំ, អត្ថិយា ឯកំ, អវិគតេ ឯកន្តិ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

តហេតុមូលកំ

១២៩៑ តាទមូលមូលកាទីសុ តអន្លាមន្លាមូលកេ តអន្លាមន្លាបច្ចយា ហេតុយា តីណីតិ កុសលាទីនិ ចិត្តសមុដ្ឋានានិ៑ អធិបតិយា អដ្ឋាតិ អធិបតិយា ចុទ្ទសុ ចរសុ "កុសលេ កុសលាធិបតេយ្យស្ស, អកុសលេ អកុសលាធិបតេយ្យស្សា"តិ ឯវំ អបនេត្វា សេសានិ អដ្ឋ៑ សហជាតេ បញ្ចាតិ ហេតុយា ចុទ្ទសហិ តីហិ សទ្ធិំ "កុសលេ ច អព្យាកតោ ច អព្យាកតស្ស, អកុសលេ ច អព្យាកតោ ច អព្យាកតស្សា"តិ ឥមេ ឯវំ តិស្សេយ សត្តាតិ តេហិ បញ្ចហិ សទ្ធិំ "អព្យាកតោ កុសលស្ស, អព្យាកតោ អកុសលស្សា"តិ ឥមេ ឯវំ ចតុច្ចសេត៑ កមេ្ម តីណីតិ ហេតុយា ចុត្តានេត៑ សេសតិកេស្វបិ ឯសេវ តយោ៑ អធិបតិយា តីណីតិ ហេដ្ឋា ចុត្តានេត៑

១៣៣៑ តាហារមូលកេ អន្លាមន្លោ តីណីតិ ជេបត្វា អាហារេ សេសេចេតសិកចសេត ចេឌិតន្លានិ៑ យថា ច ហេដ្ឋា, តថា ឥធាបិ តាហារទិតន្ទ្រិយេសុ ឯកេកយេច កហិតំ, ត ឯវំ ឯកតោ៑

១៣៥៑តសម្បយុត្តបច្ចយាហេតុយា តីណីតិ ហេដ្ឋា តអន្លាមន្លោ ចុត្តានេត៑ អធិបតិយា អដ្ឋាតិ ចុត្តានេត៑ តចិប្បយុត្តមូលកេ កមេ្ម បញ្ចាតិ កុសលាទីចេតតា សហជាតកុសលាទីនំ, តាតាក្ខណិកា កុសលាកុសលចេតតា កម្មសមុដ្ឋានរូបស្សាតិ ឯវំ បញ្ច៑ អាហារិន្ទ្រិយេសុ តីណិ សហជាតសទិសានិ៑ ឈាតមគ្គាទីសុ តីណិ ហេតុសទិសានិ៑

១៣៧០៑ តោអត្ថិមូលកេ យស្មា ហេតុ តោអត្ថិ តាម ត ហោតិ, តិយមតោ អត្ថិយេច, តស្មា តំ អគ្គហេត្វា តារមណេ តចាតិ ចុត្តំ៑ យថា ច ហេតុ, តថា អន្លោបិ អត្ថិបច្ចយលក្ខណយុត្តា ឯត្ត អនុលោមតោ ត ពិដ្ឋន្តិ៑ កមេ្ម ឯវំតិ ឥទំ បត តាតាក្ខណិកកម្មចសេត ចុត្តំ៑ បច្ចនីយតោ សន្លោ លព្ភន្តិ៑ យំ បត អនុលោមតោ លព្ភមាតម្បិ អគ្គហេត្វា តតោ បុរេតរា បច្ចយា បច្ចនីយតោ កយ្ហន្តិ, សោ បន្ហា ឃោឌនំ លភតិ៑ តេតេតចេតូ "តោអត្ថិបច្ចយា តហេតុបច្ចយា...បេ... តោអវិគតបច្ចយា កមេ្ម ឯវំ"តិ ចុត្តំ៑ កស្មា បតេស សកដ្ឋាតេយេច ត កហិតោតិ ? យស្មា អចេសេសម្បិ បច្ចនីយតោ ជិតេសុ ឯកោច អនុលោមតោ លព្ភតិ៑ ឥទញ្ចិន្ទ្រិយម្បិ បច្ចយានុលោមេ លក្ខណំ – យោ សន្លេសុ បច្ចនីយតោ ជិតេសុ ឯកោច អនុលោមតោ លព្ភតិ, សោ បន្ហា ចុច្ចតីតិ៑ តោអត្ថិបច្ចយា តោហេតុបច្ចយា...បេ... តោអវិគតបច្ចយា រូបតិស្សយេ តចាតិ ឯត្តាបិ ឯសេវ តយោ៑ ឥទំ បត បកតូបតិស្សយចសេត ចុត្តំ៑ ឥមិនា រូបិយេត សន្លត្ថ លព្ភមានំ អលព្ភមានំ បុរេចុត្តំ បច្ចាចុត្តញ្ច ចេឌិតន្លាតិ៑

បញ្ហាចារស្ស បច្ចនីយានុលោមវណ្ណតា៑

តិដ្ឋិតា ច កុសលត្តិកបដ្ឋានស្ស វណ្ណតាតិ៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ វេទនាត្តិកវណ្ណនា

១។ វេទនាត្តិកេ តិស្សោ វេទនា រូបំ និព្ពានន្តិ ឥមេ ធម្មា ន លព្ភន្តិ, តស្មា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធាតិអាទិ វុត្តំ។ បដិសន្ធិក្ខណេ សុខាយ វេទនាយាតិ សហេតុកបដិសន្ធិវសេន វុត្តំ។ ទុក្ខវេទនា បដិសន្ធិយំ ន លព្ភតីតិ ទុតិយវារេ បដិសន្ធិគ្គហណំ ន កតំ។ តតិយវារេ បដិសន្ធិក្ខណេតិ សហេតុកបដិសន្ធិវសេន វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឥតោ បទេសុ ច បច្ចយេសុ យថាបាឡិញ្ញយេវ និយ្យាតិ។ សព្ពត្ថ តយោ តយោ វារា វុត្តា។ តេន វុត្តំ ហេតុយា តីណិ…បេ… អវិគតេ តីណីតិ។

៩។ បច្ចយសំសន្ទនេ បន សហេតុកាយ វិបាកទុក្ខវេទនាយ អភាវតោ ហេតុមូលកនយេ វិបាកេ ទ្វេតិ វុត្តំ។ អធិបតិអាទីហិ សទ្ធិំ សំសន្ទនេបិ វិបាកេ ទ្វេយេវ។ កស្មា? វិបាកេ ទុក្ខវេទនាយ អធិបតិឈានមគ្គានំ អភាវតោ។ យេហិ ច សទ្ធិំ សំសន្ទនេ វិបាកេ ទ្វេ វារា លព្ភន្តិ, វិបាកេន សទ្ធិំ សំសន្ទនេ តេសុបិ ទ្វេយេវ។

១០។ បច្ចនីយេ នបុរេជាតេ អារុប្បេ ច បដិសន្ធិយញ្ច ទុក្ខវេទនាយ អភាវតោ ទ្វេ វារា អាគតា។ នវិប្បយុត្តេបិ អារុប្បេ ទុក្ខាភាវតោ ទ្វេយេវ។ សព្ពអរូបធម្មបរិគ្គាហកា បន សហជាតាទយោ បច្ចយា ឥមស្មិំ បច្ចនីយវារេ បរិហាយន្តិ។ កស្មា? វេទនាសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វេទនាសម្បយុត្តំ បដិច្ច សហជាតាទីហិ វិនា អនុប្បត្តិតោ។ បច្ឆាជាតបច្ចយញ្ច វិនាវ ឧប្បត្តិតោ។

១៤។ បច្ចយសំសន្ទនេ បន នបុរេជាតេ ឯកន្តិ អារុប្បេ បដិសន្ធិយញ្ច អហេតុកាទុក្ខមសុខវេទនាសម្បយុត្តំ សន្ធាយ វុត្តំ។ នកម្មេ ទ្វេតិ អហេតុកកិរិយសម្បយុត្តចេតនាវសេន វុត្តំ។ សុខាយ ហិ អទុក្ខមសុខាយ ច វេទនាយ សម្បយុត្តេ ធម្មេ បដិច្ច តាហិ វេទនាហិ សម្បយុត្តា អហេតុកកិរិយចេតនា ឧប្បជ្ជន្តិ។ នហេតុបច្ចយា នវិបាកេបិ ឯសេវ នយោ។ នវិប្បយុត្តេ ឯកន្តិ អារុប្បេ អាវជ្ជនវសេន វុត្តំ។ ឋបិតា រូបិយេន សព្ពសំសន្ទនេសុ គណនា វេទិតព្ពា។

២៣-២៤។ អនុលោមបច្ចនីយេ បច្ចនីយេ លទ្ធបច្ចយា ឯវ បច្ចនីយតោ តិដ្ឋន្តិ។ បច្ចនីយានុលោមេ សព្ពា រូបធម្មបរិគ្គាហកា សហជាតាទយោ អនុលោមតោ ច តិដ្ឋន្តិ, ន បច្ចនីយតោ។ អហេតុកស្ស បន ចិត្តុប្បាទស្ស អធិបតិ នត្ថីតិ អធិបតិបច្ចយោ អនុលោមតោ ន តិដ្ឋតិ។ បដិច្ចវារាទីសុ បន បច្ឆាជាតោ អនុលោមតោ ន លព្ភតិយេវាតិ បរិហីនោ។ យេ ចេត្ថ អនុលោមតោ លព្ភន្តិ, តេ បច្ចនីយតោ លព្ភមានេហិ សទ្ធិំ បរិវត្តេត្វាបិ យោជិតាយេវ។ តេសុ តីណិ ទ្វេ ឯកន្តិ តយោវ វារបរិច្ឆេទា, តេ សព្ពត្ថ យថានុរូបំ សល្លក្ខេតព្ពា។ យោ ចាយំ បដិច្ចវារេ វុត្តោ, សហជាតវារាទីសុបិ អយមេវ វណ្ណនានយោ។

២៥។ បញ្ហាវារេ បន សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានន្តិ តេន សទ្ធិំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ តេហិយេវ វា ហេតុហិ សុខវេទនាទីហិ វា។

២៨។ វិប្បដិសារិស្សាតិ ទានាទីសុ តាវ "កស្មា មយា ឥទំ កតំ, ទុដ្ឋុ មេ កតំ, អកតំ សេយ្យោ សិយា"តិ ឯវំ វិប្បដិសារិស្ស។ ភោគបរិហានិំ បន "បរិហីនំ មេ ភោគំ, មហាជានិយោ វតម្ហី"តិ ឯវំ វិប្បដិសារិស្ស។ មោហោ ឧប្បជ្ជតីតិ ទោមនស្សសម្បយុត្តមោហោ។ តទា មោហំ អនុក្កាតិ ទោមនស្សសម្បយុត្តមោហមេវ។

៣៣។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ជវនំ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ជវនស្សាតិ តទារម្មណសង្ខាតំ បិដ្ឋិជវនំ មូលជវនស្ស។ វុដ្ឋានស្សាតិ តទារម្មណស្ស ជវនស្ស ច។ ឧភយម្បិ ហេតំ កុសលាកុសលជវនតោ វុដ្ឋិតត្តា វុដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ កិរិយំ វុដ្ឋានស្សាតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ ផលំ វុដ្ឋានស្សាតិ ផលចិត្តំ ជវនស្ស។ ជវនេន ហិ ផលតោ វុដ្ឋិតោ នាម ហោតិ។ បរតោ "វុដ្ឋាន"ន្តិ អាគតដ្ឋានេសុបិ ឯសេវ នយោ។

៣៤។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ខន្ធាតិ ទោមនស្សសម្បយុត្តា អកុសលា ខន្ធា។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស វុដ្ឋានស្សាតិ តទារម្មណសង្ខាតស្ស អាគន្តុកជវនស្ស ច ឧបេក្ខាសម្បយុត្តមូលជវនស្ស ច។ សចេ បន ទោមនស្សសហគតំ មូលជវនំ ហោតិ, តទារម្មណស្ស ច វុត្តិការណំ ន ហោតិ, ជវនស្ស អារម្មណតោ អញ្ញម្បិ អារម្មណំ អទុក្ខមសុខវេទនំ អកុសលវិបាកំ ឧប្បជ្ជតេវ។ តម្បិ ហិ ជវនតោ វុដ្ឋិតត្តា វុដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ សហជាតបច្ចយាទិនិទ្ទេសា ឧត្តានត្ថាយេវ។ ន ហេត្ថ កិញ្ចិ អត្ថិ, យំ ន សក្កា សិយា ហេដ្ឋា វុត្តនយេន វេទិតុំ, តស្មា សាធុកំ ឧបលក្ខេតព្វំ។

៤១។ ឥទានិ យស្មិំ យស្មិំ បច្ចយេ យេ យេ វារា លទ្ធា, សព្វេ តេ សង្ខិបិត្វា គណនាយ ទស្សេតុំ ហេតុយា តីណីតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សព្វានិ តីណិ សុទ្ធានំ តិណ្ណំ បទានំ វសេន វេទិតព្វានិ។ អារម្មណេ នវ ឯកមូលកេកាវសានាតិ។ អធិបតិយា បញ្ច សហជាតាធិបតិវសេន អមិស្សានិ តីណិ, អារម្មណាធិបតិវសេន ច "សុខាយ សម្បយុត្តោ សុខាយ សម្បយុត្តស្ស, អទុក្ខមសុខាយ សម្បយុត្តោ អទុក្ខមសុខាយ សម្បយុត្តស្សា"តិ ទ្វេ, តានិ ន គហេតព្វានិ។ សុខាយ បន សម្បយុត្តោ អទុក្ខមសុខាយ, អទុក្ខមសុខាយ សម្បយុត្តោ សុខាយាតិ ឥមានិ ទ្វេ គហេតព្វានីតិ ឯវំ បញ្ច។ អនន្តរសមនន្តរេសុ សត្តាតិ សុខា ទ្វិន្នំ, តថា ទុក្ខា, អទុក្ខមសុខា តិណ្ណម្បីតិ ឯវំ សត្ត។ ឧបនិស្សយេ នវាតិ សុខសម្បយុត្តោ សុខសម្បយុត្តស្ស តីហិបិ ឧបនិស្សយេហិ, ទុក្ខសម្បយុត្តស្ស បកតូបនិស្សយេនេវ, ឧបេក្ខាសម្បយុត្តស្ស តីហិបិ, ទុក្ខសម្បយុត្តោ ទុក្ខសម្បយុត្តស្ស អនន្តរបកតូបនិស្សយេហិ, សុខសម្បយុត្តស្ស បកតូបនិស្សយេន, អទុក្ខមសុខសម្បយុត្តស្ស ទ្វេធា, អទុក្ខមសុខសម្បយុត្តោ អទុក្ខមសុខសម្បយុត្តស្ស តិធាបិ, តថា សុខសម្បយុត្តស្ស, ទុក្ខសម្បយុត្តស្ស អនន្តរបកតូបនិស្សយេហីតិ ឯវំ នវ។ បច្ចយភេទតោ បនេត្ថ បកតូបនិស្សយា នវ, អនន្តរូបនិស្សយា សត្ត, អារម្មណូបនិស្សយា ចត្តារោតិ វីសតិ ឧបនិស្សយា។ បុរេជាតបច្ឆាជាតា បនេត្ថ លព្ភន្តិ។ ន ហិ បុរេជាតា បច្ឆាជាតា វា អរូបធម្មា អរូបធម្មានំ បច្ចយា ហោន្តិ។

កម្មេ អដ្ឋាតិ សុខសម្បយុត្តោ សុខសម្បយុត្តស្ស ទ្វេធាបិ, ទុក្ខសម្បយុត្តស្ស នានាក្ខណិកតោវ តថា ឥតរស្ស។ ទុក្ខសម្បយុត្តោ ទុក្ខសម្បយុត្តស្ស ទ្វេធាបិ, សុខសម្បយុត្តស្ស នត្ថិ, ឥតរស្ស នានាក្ខណិកតោវ អទុក្ខមសុខសម្បយុត្តោ អទុក្ខមសុខសម្បយុត្តស្ស ទ្វេធាបិ, ឥតរេសំ នានាក្ខណិកតោតិ ឯវំ អដ្ឋ។ បច្ចយភេទតោ បនេត្ថ នានាក្ខណិកា អដ្ឋ, សហជាតា តីណីតិ ឯកាទស កម្មបច្ចយា។ យថា ច

បុរេជាតបច្ឆាជាតា, ឯត្ថ វិប្បយុត្តបច្ចយោបេត្ថ លព្ភតិ។ អរូបក្ខន្ធា ហិ អរូបក្ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយា ន ហោន្តិ។ នត្ថិវិគតេសុ សត្ត អន្តរសមីសាវ។ ឯវមេត្ថ តីណិ បញ្ហា សត្ត អដ្ឋ នវាតិ បញ្ហា គណនបរិច្ឆេទា។ តេសំ វសេន បច្ចយសំសន្ទនេ ញាតវារគណនេន សទ្ធឹ សំសន្ទនេសុ អតិរេកបញ្ហា អលព្ភមានបញ្ហា អបនេត្វា គណនា វេទិតព្វា។

៩២-៩៣។ ហេតុយា សទ្ធឹ អារម្មណំ ន លព្ភតិ, តថា អនន្តរាទយោ។ អធិបតិយា ទ្វេតិ ទុក្ខបទំ ឋបេត្វា សេសានិ ទ្វេ។ ទុក្ខសម្បយុត្តា ហិ ហេតុ អធិបតិ នាម នត្ថិ, តស្មា សោ ន លព្ភតីតិ អបនីតោ។ សេសបច្ចយេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ទ្វីតិ ហេតុមូលកេ ទ្វេយេវ គណនបរិច្ឆេទា, តេសំ វសេន ទ្វេ គណនានិ វុត្តានិ។ តេសុ បឋមំ អវិបាកត្តា ញាណវិប្បយុត្តិតរាធិបតិធម្មានំ វសេន វុត្តំ, ទុតិយំ តេសញ្ញេវ វិបាកត្តា, តតិយចតុត្ថានិ តេសញ្ញេវ ញាណសម្បយុត្តានំ, បញ្ចមំ អវិបាកត្តសាធិបតិអមោហវសេន, ឆដ្ឋំ វិបាកត្តសាធិបតិអមោហវសេន។ បឋមំ វា សព្ពហេតុវសេន, ទុតិយំ សព្ពវិបាកហេតុវសេន, តតិយំ សព្ពាមោហហេតុវសេន, ចតុត្ថំ សព្ពវិបាកាមោហហេតុវសេន។ បញ្ចមំ សព្ពាធិបតិអមោហវសេន, ឆដ្ឋំ សព្ពាធិបតិវិបាកាមោហវសេន។

៩៩។ អារម្មណមូលកេ អធិបតិយា ចត្តារីតិ អារម្មណាធិបតិវសេន សុខំ សុខស្ស, អទុក្ខមសុខស្ស, អទុក្ខមសុខំ អទុក្ខមសុខស្ស, សុខស្សាតិ ឯវំ ចត្តារិ។ ឧបនិស្សយេបិ អារម្មណូបនិស្សយវសេន ចត្តារោ វុត្តា។ គណនានិ បនេត្ថ ឯកមេវ។ អធិបតិមូលកាទីសុបិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ យំ លព្ភតិ យញ្ច ន លព្ភតិ, តំ សព្ពំ សាធុកំ សល្លក្ខេត្វា សំសន្ទនគណនា វេទិតព្វា។

១០២-១០៥។ បច្ចនីយម្បិកុសលត្តិកេ វុត្តនយេនេវ អនុលោមតោ បច្ចយេ ឧទ្ធរិត្វា តត្ថ លទ្ធានំ វារានំ វសេន បច្ចនីយតោ គណនវសេន នហេតុយា នវាតិ សព្ពបច្ចយេសុ នវ វារា ទស្សិតា។ តេ ឯកមូលកេកាទសកានំ នវន្តិ វិស្សជ្ជនានំ វសេន “សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស នហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេក វិត្តេក ជាតំ វត្វា”តិអាទិនា នយេន បិណ្ឌំ ឧទ្ធរិត្វា គណេតព្វា។ បច្ចយសំសន្ទនេ បនេត្ថ នហេតុបច្ចយា...បេ... នោបនិស្សយេ អដ្ឋាតិ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយវសេន វេទិតព្វា។ កុសលកម្មញ្ហិ វិបាកស្ស ន ឧបនិស្សយោ ហោតិ។ កេវលំ បន នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយេនេវ បច្ចយោ ហោតិ។ សេសមេត្ថ អនុលោមបច្ចនីយបច្ចនីយានុលោមេសុ ច តេសំ តេសំ បច្ចយានំ យោគេ លទ្ធវារវសេន សក្កា ហេដ្ឋា វុត្តនយេន គហេតុំ, តស្មា ន វិត្ថារិតន្តិ។

វេទនាត្តិកវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. វិបាកត្តិកវណ្ណនា

១-៣៣. វិបាកត្តិកេ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយាតិ យេ ហេតុបច្ចយេ តេរស វារា វុត្តា, តេ សង្ខិបិត្វា គណនាយ ទស្សេតុំ ហេតុយា តេរសាតិ វុត្តំ. អារម្មណេ បញ្ចាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯវមេត្ថ តេរស បញ្ច នវ សត្ត តីណិ ទ្វេតិ ឆ គណនបរិច្ឆេទា, តេសំ វសេន បច្ចយសំសន្ទនេ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ គណនា វេទិតព្ពា.

៣៤-៥៣. បច្ចនីយេបិ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុបច្ចយាតិ យេ នហេតុបច្ចយេ ទស វារា វុត្តា, តេ សង្ខិបិត្វា គណនាយ ទស្សេតុំ នហេតុយា ទសាតិ វុត្តំ. ន អារម្មណេ បញ្ចាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯវមេត្ថ ទស បញ្ច តេរស ទ្វាទស ទ្វេ ឯកំ នវ តីណីតិ អដ្ឋ គណនបរិច្ឆេទា, តេសំ វសេន បច្ចយសំសន្ទនេ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វិត្ថារតោ គណនា វេទិតព្ពា. វិញ្ញូ បន សង្ខិត្វា, ឯតេសញ្ញេវ បន ឆដ្ឋគណនបរិច្ឆេទានំ វារានំ វសេន សំសន្ទិត្វា អនុលោមបច្ចនីយំ បច្ចនីយានុលោមញ្ច វេទិតព្ពំ.

សហជាតវារោ ឥមិនាវ ឯកគតិកោ. បច្ចយនិស្សយសំសដ្ឋសម្បយុត្តវារា យថាបាឡិមេវ និយ្យន្តិ.

៨៣. បញ្ហាវារេ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេតិ ឯតស្មិំ វិបស្សនាវសេន បវត្តេ កុសលេ សាទនាទិវសេន បវត្តេ អកុសលេ ច និរុទ្ធេ វិបាកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតីតិ កាមាវចរវិបាកោ តទារម្មណតាយ ឧប្បជ្ជតិ. យេ បន “វិបស្សនាជវនានំ វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចានញ្ច បរិយោសានេ តទារម្មណំ នត្ថី”តិ វទន្តិ, តេ ឥមាយ តន្តិយា បដិសេធេតព្ពា. អាកាសានញ្ចាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស កិរិយស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោតិ អរហត្តំ បត្វា អសមាបន្នបុព្ពា សមាបត្តិយោ បដិលោមតោ សមាបជ្ជន្តស្ស វសេនេតំ វុត្តំ. ឥមិនា ឧបាយេន សព្ពវិស្សជ្ជនេសុ សាធុកំ បាឡឹ ឧបបរិក្ខិត្វា អត្ថោ វេទិតព្ពោ.

១៣០. ហេតុយា សត្ត, អារម្មណេ នវ, អធិបតិយា ទសាតិអាទីសុបិ សហជាតាធិបតិវសេន អារម្មណាធិបតិវសេន សហជាតនិស្សយវសេន បុរេជាតនិស្សយវសេន អនន្តរូបនិស្សយវសេន អារម្មណូបនិស្សយវសេន បកតូបនិស្សយវសេន សហជាតវិប្បយុត្តវសេន បុរេជាតបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តវសេនាតិ យត្ថ យត្ថ យថា យថា យុត្តានិ វិស្សជ្ជនានិ លព្ភន្តិ, តត្ថ តត្ថ តថា តថា តានិ សព្ពានិ សល្លក្ខេតព្ពានិ. តថា បច្ចនីយាទីសុ អនុលោមវសេន វារុទ្ធរណំ, អនុលោមតោ លទ្ធវារានំ បច្ចនីយតោ គណនា, បច្ចយសំសន្ទនំ, អនុលោមបច្ចនីយេ បច្ចនីយានុលោមេ ច សុទ្ធិកេសុ ចេវ សំសន្ទនវសេន ច បវត្តេសុ ហេតុមូលកាទីសុ លព្ភមានវារគណនា, អលព្ភមានានំ អលព្ភមានតាតិ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ.

យថា ចេត្ថ, ឯវំ ឥតោ បរេសុបិ តិកទុកេសុ. បដ្ឋានបករណញ្ហិ បាឡិតោវ អនន្តំ អបរិមាណំ. តស្ស បទបដិបាដិយា អត្ថំ វណ្ណយិស្សាមីតិ បដិបន្នស្ស អតិទីឃាយុកស្សាបិ អាយុ នប្បហោតិ. ន ចស្ស ឯកទេសំ វណ្ណេត្វា សេសម្បិ នយតោ ទស្សិយមានេ ន សក្កា

អេត្វា ខាតិត្ង, តស្វា ឥ្លេតា បទិ ៤ត្តកយ្ងិ អចត្វា េសេសស្ង តិកក្ស េកស្ង េហដ្ឋា អចុត្តប្យកានត្តា ឃំ ឃំ អចស្សឿ ចត្តត្តិ, តំ តេឆច ចក្លាយៈ
ឃំ បភ អចត្វា កយិស្សាយ, តំ បិញ្ញត្ថភេឃភេច េចឌិតត្តត្តិៈ

ជិបិលកត្តិកចណ្ណភាៈ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥-១១. សង្កិលិដ្ឋត្តិកាទិវណ្ណនា

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ សព្ពា កុសលត្តិកេ វុត្តនយានុសារេនេវ វេទិតព្ពា។

លិដ៌។ វិតក្កត្តិកេ យថាកម្មូបគញាណស្ស បរិកម្មត្ថិ ទិព្ពចក្ខុបរិកម្មេនេវ តស្ស ឧប្បាទេតព្ពតាយ បរិកម្មំ ឧប្បន្នស្ស បន វត្តមានកាលេ បរិកម្មំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ។

ប័១។ តិ តការម្មណកចតុក្កជ្ឈានចតុក្កានំ វសេន វុត្តំ។ សេសមេត្ថ សព្ពា បាឡិវសេនេវ វេទិតព្ពា។

ទស្សនត្តិកេ ទស្សនេន បហាតព្ពា ទាកោ ឧប្បជ្ជតីតិអាទីសុ ទស្សនេន បហាតព្ពា បុថុជ្ជនស្ស ឧប្បជ្ជតិ។ ភាវនាយ បហាតព្ពា សោតាបន្នស្សាបីតិ ឯវំ ឧបរិមស្ស ឧបរិមស្ស ហេដ្ឋិមា ហេដ្ឋិមា នុប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្ពា។ ទស្សនេន បហាតព្ពា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្ពស្ស ធម្មស្ស ឯកេនាបិ បច្ចយេន បច្ចយោ ន ហោតិ។ សេសមេត្ថ បាឡិយំ អនុត្តា កុសលត្តិកេ វុត្តលក្ខណេនេវ វេទិតព្ពា។

ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិកេ ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកាទីនំ វិការោ អដ្ឋកថាកណ្ឌេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពោ។ វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ អហេតុកត្តា តតិយបទេ បវិដ្ឋោ។ ឯវមេត្ថ យេសំ ទស្សនភាវនាហិ បហាតព្ពោ ហេតុ អត្ថិ, តេ បហាតព្ពហេតុកា។ យេសំ សោ នត្ថិ តេ នេវទស្សនេន នភាវនាយបហាតព្ពហេតុកាតិ ឥមំ បហាតព្ពហេតុកវិការំ ញត្វា សេសំ ទស្សនេនបហាតព្ពត្តិកេ ចេវ កុសលត្តិកេ ច ទស្សិតលក្ខណានុសារេនេវ វេទិតព្ពា។

អាចយគាមិត្តិកេ ច បដិច្ចវារសំសដ្ឋវារេសុ អនុលោមំ កុសលត្តិកសទិសមេវ។ សេសំ វិសជ្ជនតោ គណនតោ ច យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ។

សេក្ខត្តិកេ អសេក្ខា ធម្មា សេក្ខស្ស ធម្មស្ស ន កេនចិ បច្ចយេន បច្ចយា។ សេក្ខា អសេក្ខស្ស អនន្តរបកតូបនិស្សយា បន ហោន្តិ។ សេសមេត្ថ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ, តថា បរិត្តត្តិកេ។

បរិត្តារម្មណត្តិកេ អប្បមាណារម្មណា ចេតនាតិ សេក្ខានំ គោត្រភុចេតនា, បច្ចវេក្ខណចេតនាតិបិ វត្តុំ វដ្ដតិ។ វិបាកានំ បរិត្តារម្មណានន្តិ បដិសន្ធិយំ កម្មំ អារម្មណំ កត្វា, បវត្តេ ចក្ខុវិញ្ញាណាទិវសេន រូបាទិអារម្មណំ, តទារម្មណវសេន ជវនេន គហិតបរិត្តារម្មណញ្ច អារម្មណំ កត្វា ឧប្បន្នានំ។ យេ បន “គោត្រភុចិត្តេន នត្ថិ បដិសន្ធី”តិ វទន្តិ, តេ ឥមិនា សុត្តេន បដិសេធេតព្ពា។ សេសមេត្ថ បាឡិនយេនេវ វេទិតព្ពា។ ហីនត្តិកោ សង្កិលិដ្ឋត្តិកសទិសោ។

មិច្ឆត្តត្តិកេ មិច្ឆត្តនិយតោ សម្មត្តនិយតស្ស, សម្មត្តនិយតោ ច មិច្ឆត្តនិយតស្ស កេនចិ បច្ចយេន បច្ចយោ ន ហោតិ. មិច្ឆត្តនិយតោ ច សម្មត្តនិយតោ ច សហជាតាធិបតិរហិតោ នាម នត្ថិ. សម្មត្តនិយតេ ឯកន្តតោ អារម្មណបុរេជាតំ នត្ថិ, មិច្ឆត្តនិយតេ សិយា អារម្មណបុរេជាតំ. អនិយតំ ចិត្តំ អារព្ភ និយតា មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ. សេសា និយតំ អារព្ភ នុប្បជ្ជតិ, មិច្ឆត្តនិយតំ គរុំ កត្វា ន កោចិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ. កុសលោ មិច្ឆត្តស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយោ ន ហោតិ. សេសមេត្ថ បាឡិយំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ.

មគ្គារម្មណត្តិកេ បដិច្ចវារស្ស អនុលោមេ វិបាកបច្ចយោ នត្ថិ. កម្មបច្ចយេបិ ឥមស្មិំ តិកេ នានាក្ខណិកំ ន លព្ភតិ, តថា ឧប្បន្នត្តិកអតីតត្តិកេសុ. បច្ចនីយេ អហេតុកំ មគ្គារម្មណន្តិ អហេតុកំ មគ្គារម្មណំ, អាវជ្ជនំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ. សេសមេត្ថ បាឡិអនុសារេនេវ វេទិតព្វំ.

ឧប្បន្នត្តិកេ ច អតីតត្តិកេ ច បដិច្ចវារាទយោ នត្ថិ, បញ្ហាវារមត្តមេវ លព្ភតិ. កស្មា? បដិច្ចវារាទយោ ហិ សហជាតបុរេជាតានញ្ញេវ ហោន្តិ. ឥមេ ច តិកា អតីតានាគតវិសយា. ឧប្បន្នត្តិកេ ចេត្ថ អនន្តរភាគិយាបិ បច្ចយា ន លព្ភន្តិ. កស្មា? ឧប្បន្នត្តិកេ អតីតស្ស អភាវតោ. ឧប្បន្នោ ច អនុប្បន្នោ ចាតិ ទ្វេ ចេត្ថ ទ្វេ ធម្មា ឧប្បន្នស្ស ច អនុប្បន្នស្ស ចាតិ ទ្វេយំ ទ្វិន្នំ ន កេនចិ បច្ចយេន បច្ចយោ. អនុប្បន្នោ ច ឧប្បាទី ចាតិ ទ្វេ បន ទ្វេ ឧប្បន្នស្ស អារម្មណូបនិស្សយវសេន ទ្វីហិ បច្ចយេហិ បច្ចយោ. សេសមេត្ថ បាឡិយំ អាគតនយេនេវ វេទិតព្វំ.

អតីតត្តិកេ បច្ចុប្បន្នំ អតីតានាគតស្ស, អតីតានាគតញ្ច អតីតានាគតស្ស ន កេនចិ បច្ចយេន បច្ចយោ. និព្ពានំ បន ទ្វីសុបិ ឥមេសុ តិកេសុ នេវ បច្ចយតោ ន បច្ចយុប្បន្នតោ លព្ភតិ. សេសមិធាបិ បាឡិយំ អាគតនយេនេវ វេទិតព្វំ.

អជ្ឈត្តត្តិកេ អជ្ឈត្តពហិទ្ធាបទំ ន គហិតំ. អជ្ឈត្តពហិទ្ធាសង្ខាតា ហិ ឧភោ រាសយោ នេវ ឯកតោ បច្ចយា ហោន្តិ, ន បច្ចយុប្បន្នា; តស្មា ហត្ថតលេ ឋបិតស្ស សាសបស្ស វណ្ណោបិ ហត្ថតលវណ្ណេន សទ្ធិំ ឯកតោ អារម្មណំ ន ហោតីតិ វេទិតព្វោ. យថា ច អជ្ឈត្តពហិទ្ធាបទំ, ឯវមេវ អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកេបិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណបទំ ន លព្ភតិ. សេសំ យថាបាឡិមេវ និយ្យាតិ.

សនិទស្សនត្តិកេបិ បាឡិវសេនេវ អត្ថោ គហេតព្វោ. គណនាបេត្ថ បាឡិយំ អាគតវារេ សង្ខិបិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ សំសន្ទេតុ សំសន្ទិត្វា វេទិតព្វាតិ.

ធម្មានុលោមេ តិកបដ្ឋានវណ្ណនា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៎ ទុកបដ្ឋានចណ្ណនា

ទុកបដ្ឋានេតបិ សព្ពទុកេសុ បញ្ហាវិស្សជ្ជនាតិ ចេច ពហតា ច បិញ្ញត្តយំ អាកាតនេយេតេច ចេដិតព្ពា៎ អបិចេតថ្ង សហេតុកហេតុសម្បយុត្តទុកាត់ ចិស្សជ្ជត់ ហេតុទុកចិស្សជ្ជនសដិសំ; តថា ហេតុចេចសហេតុកហេតុចេចហេតុសម្បយុត្តទុកាត់, តថា សប្បច្ចយសង្ខតទុកាត់៎ ព្ពដំ ទុកំ យថា សប្បច្ចយទុកំ, ឲចំ កាតព្ពាត្តិ ព្ពដំ យុត្វា សប្បច្ចយោ ចិយ អប្បច្ចយេត សង្ខតោបិ, អសង្ខតេត សទ្ធិំ យោជេត់ ត លព្ភតិ, តយ្វា ចុត្តំ៎ សារម្ពណចិត្តសម្បយុត្តសំសដ្ឋទុកាបិ សដិសចិស្សជ្ជនាយេច; តថា អាសចគោច្ឆកយោកកោគន្ថកា៎ ឲចេត ហិ តយោ អញ្ញាមញ្ញា សដិសចិស្សជ្ជនាយេច៎ អបិច លោកិយសាសចសំយោជនិយកន្ថនិយនីចរណិយបរាមដ្ឋសង្កិលេសិកទុកា អាសចចិប្បយុត្តសាសចសំយោជនចិប្បយុត្តសំយោជនិយកន្ថចិប្បយុត្តកន្ថនិយនីចរណចិប្បយុត្តនីចរណិយបរាមាសចិប្បយុត្តបរាមដ្ឋកិលេសចិប្បយុត្តសង្កិលេសិកបរិយាបន្នសិរាណទុកាត ព្ពលេបិ ទុកា សមាតា៎

កិលេសទុកំ សំយោជនទុកសដិសំ៎ សង្កិលិដ្ឋកិលេសសម្បយុត្តនីចរណសម្បយុត្តគន្ថតេតបហាតព្ពសរណទុកាបិ សមាតា៎ តថាកិលេសា ចេច សង្កិលិដ្ឋនីចរណា ចេច នីចរណសម្បយុត្តកិលេសា ចេច កិលេសសម្បយុត្តទុកា៎ ព្ពមិតា តយេត សព្ពេសំ អត្ថេតា សដិសាត់ ទុកាត់ ចិស្សជ្ជនាតិ សដិសានេច ហោន្តីតិ ចេដិតព្ពាតិ៎ សព្ពត្ថិម្បិ បត បដ្ឋានេ កោតចិចិព្ពោយ្យទុកំ ត លព្ភតិ៎ អាសចា ចេច អាសចសម្បយុត្តា ច, សំយោជនា ចេច សំយោជនសម្បយុត្តា ច, កន្ថា ចេច កន្ថសម្បយុត្តា ច, នីចរណា ចេច នីចរណសម្បយុត្តា ច, កិលេសា ចេច សង្កិលិដ្ឋា ចាតិ ឲចន្ទេសុ ទុកេសុ ចិបាកបច្ចយោ ចេច តាតាក្ខណិកកម្មបច្ចយោ ច ត លព្ភតិ៎ តហេតុសហេតុកតហេតុអហេតុកេសុ ហេតុបច្ចយោ តត្ថិ៎ ហេតុ ចេច ហេតុសម្បយុត្តា ច, អាសចា ចេច អាសចសម្បយុត្តា ច, កន្ថា ចេច កន្ថសម្បយុត្តា ចាតិ ព្ពលេសុ ទុកេសុ តហេតុតឈាតតមគ្គា ត លព្ភន្តិ៎ សំយោជនា ចេច សំយោជនសម្បយុត្តា ច, នីចរណា ចេច នីចរណសម្បយុត្តា ច, កិលេសា ចេច កិលេសសម្បយុត្តា ច, កិលេសា ចេច សង្កិលិដ្ឋា ចាតិ ព្ពលេសុ បត ចិចិកិច្ឆាសហគតស្ស មោហស្ស ចសេត តហេតុបច្ចយោ លព្ភតិ; តឈាតតមគ្គបច្ចយា ត លព្ភន្តីតិ ឲចំ សព្ពទុកេសុ លព្ភមានាលព្ភមាត់ រូបបរិច្ឆិន្ទិត្វា បិញ្ញត្តចសេតេច ចាទកណតា ចេដិតព្ពាតិ៎

ទុកបដ្ឋានចណ្ណនា៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១។ ទុកតិកបដ្ឋានវណ្ណនា

ទុកតិកបដ្ឋានេ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយាតិ ឯវំ បញ្ហាមត្តុទ្ធារវសេនេវ សង្ខេបតោ ទេសនា កតា។ “កុសលំ អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ”តិអាទិនា បន នយេន វិត្ថារតោ វត្តព្វោ សិយា, សោ ហេដ្ឋា ទស្សិតនយេន សក្កា អវុត្តោបិ ជានិតុន្តិ ឯកបទេបិ ឯកបច្ចយោ វា ន វុត្តោ។ យា បនេសា សង្ខេបតោ ទេសនា កតា, សា ឯវំ កតាតិ វេទិតព្វា។ ហេតុទុកេន ហិ សទ្ធិំ កុសលបទំ យោជេត្វា បដិច្ចវារេ អនុលោមស្ស ចេវ បច្ចនីយស្ស ច វសេន សេដ្ឋ លព្ភមានកបច្ចយា ទស្សិតា, អនុលោមបច្ចនីយបច្ចនីយានុលោមនយា ចេវ សហជាតវារាទយោ ច ន ទស្សិតា, កេវលំ “បដិច្ចវារសទិសោយេវ វិត្ថារេតព្វោ”តិ វុត្តំ។ បញ្ហាវារេ បញ្ហម្បិ អវិស្សជ្ជេត្វា កេវលំ បញ្ហុទ្ធារមត្តំ កត្វា អនុលោមបច្ចនីយវសេន លព្ភមានបច្ចយា ទស្សិតា។ យថា ច កុសលបទំ, ឯវំ អកុសលអព្យាកតបទានិបិ ហេតុទុកេន សទ្ធិំ យោជេត្វា ហេតុកុសលទុកតិកំ និក្ខិបិតព្វន្តិ វុត្តំ។

តតោ បរំ ហេតុំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មន្តិអាទិនា នយេន ហេតុវេទនាទុកតិកាទីនិ ឯកវីសតិ ទុកតិកានិ ទស្សិតានិ។ យស្មា បន ហេតុ នាម សនិទស្សនសប្បដិឃោ អនិទស្សនសប្បដិឃោ វា នត្ថិ, តស្មា ហេតុបទេន សទ្ធិំ សនិទស្សនសប្បដិឃអនិទស្សនសប្បដិឃបទានិ ន យោជិតានិ។ ឯវំ ហេតុទុកេន សទ្ធិំ លព្ភមានកវសេន ទ្វាវីសតិ តិកេ យោជេត្វា បុន តេ សហេតុកទុកាទីហិ សរណទុកបរិយោសានេហិ សព្វទុកេហិ សទ្ធិំ យោជិតា។ តត្ថ យំ យំ បទំ យេន យេន បទេន សទ្ធិំ យោជនំ ន គច្ឆតិ, តំ តំ បាឡិយំយេវ ន លព្ភតីតិ វុត្តំ។ ឯកមេកេន ទុកេន សទ្ធិំ ទ្វាវីសតិ តិកេ យោជេត្វា បុន អបរេន ទ្វាវីសតិ, អបរេន ទ្វាវីសតីតិ បដិបាដិយា ទុកសតេ លព្ភមានទុកបទេហិ សទ្ធិំ ទ្វាវីសតិ តិកា យោជិតាតិ ទ្វាវីសតិ តិកេ គហេត្វា ទុកសតេ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ នាម ទេសិតំ។ តត្ថ យេសុ យេសុ ឋានេសុ នយំ ទស្សេត្វា បាឡិយា សង្ខេបេន កតា, តេសុ តេសុ ឋានេសុ ទស្សិតនយានុសារេន តស្សា វិត្ថារោ វេទិតព្វោតិ។

ទុកតិកបដ្ឋានវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៖ តិកក្យកបដ្ឋានចណ្ណតា

តិកក្យកបដ្ឋានតបិ ក្យបលំ ទេហត្យំ ឆយ៉ុ បដិច្ច ក្យបលេរ៉ា ទេហត្យ ឆយ៉្ហា ក្ដបជ្ជូតិ ទេហត្យបច្ចឃាតិ បញ្ញាយត្យក្ខានចនេសនេតច ដេសតា កតា៖ តត្វ ឃឆា ទេហដ្ឋា ទេហត្យក្យពេកត សង្គ្គ ក្យបលបង៉ំ ទេឃាទេជ្ជា សន្តបច្ចឃចនេសត សន្តចាននេស្យ សទេន្តបទេតា ដេសតា កតា, ឲចបិឆ ក្យបលត្តិពេកត សង្គ្គ ទេហត្យបង៉ំ ទេឃាទេជ្ជា សន្តបច្ចឃចនេសត សន្តចាននេស្យ សទេន្តបទេតា ដេសតា កតា៖ ឃឆា ច ទេហត្យបង៉ំ, ឲចំ តទេហត្យបឥយ្យិ ក្យបលត្តិពេកត សង្គ្គ ទេឃាទេជ្ជា ក្យបលត្តិកទេហត្យក្យកំ តិដ្ឋាបិតំ៖ តទេតា បទំ ស្យតាឃ ទេចដតាឃ សយ្យឃ្យត្តិ ទេហត្យំ ឆយ្លត្តិអាឌិតា តទេឃត ទេចដតាត្តិកទេហត្យក្យកាឌីតិ ឲកចីសតិ តិកក្យកាតិ ឥស្សិ្យតាតិ៖

ឲចំ ឥរិចីសតិឃា តិទេកហិ សង្គ្គ ទេហត្យក្យកំ ទេឃាទេជ្ជា ប្យត ទេតហិទេឃច សង្គ្គ សទេហត្យកក្យកាឌទេឃា សទេលក្យកបទិទេឃាសាតា លត្ថយាតចនេសត សន្តក្យកា ទេឃាឌិតា៖ ន្តឆាបិ ឃំ ឃំ បង៉ំ ទេឃាឌតំ ត កច្ឆតិ, តំ តំ បិញ្ញន្តឃំទេឃច បដិក្លិត្តំ៖ ឲចំ ក្យកសតំ កទេហត្វា ក្ខាចីសតិឃា តិទេកស្យ បក្លិបិត្វា តិកក្យកបដ្ឋាតំ តាឃ ដេសិតំ៖ តត្រាបិ ទេឃត ទេឃត តទេឃត បិញ្ញន្ត សង្លិត្តា, ទេសា ទេសា តទេឃា ចិត្តានទេតា ទេចឌិតទេន្តា៖

តិកក្យកបដ្ឋានចណ្ណតា៖

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

๓. ติกติกปฏฺฐานวณฺณนา

ติกติกปฏฺฐาเนปิ กุสลํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ กุสโล สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยาติ ปญฺหาวารวเสเนว สงฺเขปโต เทสนา กตา. เอตฺถ จ กุสลตฺติกํ เวทนาตฺติกาทีหิ, เวทนาตฺติกาทโย จ กุสลตฺติเกนาติ เอวํ ติเกสุเยว ติกา ปกฺขิตฺตา. เยน เยน จ ปเทน สทฺธึ ยํ ยํ ปทํ โยชนํ น คจฺฉติ, ตํ ตํ หาเปตฺวา ลพฺภมานวเสเนว สพฺพปจฺจเยสุ วารา จ คณนนยา จ ทสฺสิตา, ตสฺมา เต สาธุกํ ปาฬึ อุปปริกฺขิตฺวา เวทิตพฺพา. ยถา จ กุสลตฺติกํ เวทนาตฺติกาทีหิ, เวทนาตฺติกาทโย จ เตน สทฺธึ โยเชตฺวา เวทิตพฺพา; ตถา เอเกกํ ติกํ เสเสหิ. เสสา จ เตหิ สทฺธึ โยเชตฺวา เวทิตพฺพาติ.

ติกติกปฏฺฐานวณฺณนา.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤។ ទុកទុកបដ្ឋានវណ្ណនា

ទុកទុកបដ្ឋានេបិ ហេតុសហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយាតិ បញ្ហុទ្ធារវសេន សង្ខេបតោ ទេសនា កតា។ តត្ថ ហេតុទុកំ សហេតុកទុកាទីហិ, សហេតុកទុកាទីនិ ច តេន សទ្ធិំ យោជិតានិ។ ឯកេកំ បន ទុកំ សេសេហិ, សេសា ច តេហិ សទ្ធិំ បដិបាដិយា យោជេតព្ពា។ ឯវញ្ហិ ទុកទុកបដ្ឋានំ នាម 'ទុកស្សេវ ទុកេ បក្ខិបិត្វា' ទេសិតំ។ តេនេត្ថ សព្ពទុកេហិ សទ្ធិំ សព្ពទុកានំ យោជនា ទេសិតព្ពា។ បាឡិយំ បន សង្ខិត្តា។ យេន យេន ច បទេន សទ្ធិំ យំ យំ បទំ យោជនំ ន គច្ឆតិ, តំ តំ ហាបេត្វាវ ទេសនា កតាតិ។

ទុកទុកបដ្ឋានវណ្ណនា។

ឯត្តាវតា –

តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ អនុលោមម្ហិ នយា សុគម្ភីរាតិ។ –

អដ្ឋកថាយំ វុត្តគាថាយ ទីបិតា។ ធម្មានុលោមបដ្ឋានេ ឆ នយា និទ្ទិដ្ឋា ហោន្តិ។ បច្ចនីយេ បនេត្ថ ឯកេកស្មិំ បដ្ឋានេ អនុលោមាទយោ ចត្តារោ ចត្តារោ នយាតិ ឯតេន បរិយាយេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតំ អនុលោមបដ្ឋានំយេវ ទេសិតព្ពំ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

លិ-១៦។ បច្ចនីយបដ្ឋានវណ្ណនា

១។ ឥទានិ កុសលាទីនំ បទានំ បដិលោមវសេន ធម្មានំ បច្ចនីយតាយ លទ្ធនាមំ បច្ចនីយបដ្ឋានំ ទស្សេតុំ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយាតិអាទិ អារទ្ធំ។ តត្ថ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ចាតិ កុសលស្ស បច្ចយភាវំ វារេតិ។ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិ កុសលស្ស ឧប្បត្តិំ វារេតិ, តស្មា "អកុសលវិបាកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច អកុសលវិបាកា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប"ន្តិ ឯវមាទិនា នយេនេត្ថ បញ្ហាវិស្សជ្ជិតព្ពំ។ តស្មិំ តស្មិំ បច្ចយេ លទ្ធាគណនា បន បាឡិយំ វុត្តាយេវ។ យេបិ វារា សទិសវិស្សជ្ជនា, តេបិ នេត្វា ទស្សិតា។ តស្មា សព្ពមេត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយានុសារេន បាឡិំ ឧបបរិក្ខិត្វា វេទិតព្ពំ។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ ទុកបដ្ឋានេ, ទុកតិកបដ្ឋានេ, តិកទុកបដ្ឋានេ តិកតិកបដ្ឋានេ, ទុកទុកបដ្ឋានេ ច។

ឯត្តាវតា –

តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកំ តិកញ្ចេវ តិកំ ទុកញ្ច;

តិកំ តិកញ្ចេវ, ទុកំ ទុកញ្ច,

ឆ បច្ចនីយម្ហិ នយា សុគម្ភីរាតិ –

អដ្ឋកថាយំ វុត្តគាថាយ ទីបិតា។ ធម្មបច្ចនីយបដ្ឋានេ ឆ នយា និដ្ឋិតា ហោន្តិ។ បច្ចយវសេន បនេត្ថ ឯកេកស្មិំ បដ្ឋានេ អនុលោមាទយោ ចត្តារោ ចត្តារោ នយាតិ ឯកេន បរិយាយេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតំ បច្ចនីយបដ្ឋានម្បិ វេទិតព្ពំ។

បច្ចនីយបដ្ឋានវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪙-᪑᪐ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪉ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩅᩈᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨲᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᪉ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪉ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩔᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩣᩁᩮᨲᩥ᪉ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨠᩩᩈᩃᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨴᩔᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩣᩊᩥᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪉ ᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨿᩮᨶ ᩈᨴᩥᩈᩴ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᨿᩮᩈᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨿᩮᩈᩩ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨣᨱᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴᨿᩮᩅ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨠᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩦᨲᩥ᪉

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ –

ᨲᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩁᩴ ᨴᩩᨠᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ,

ᨴᩩᨠᩴ ᨲᩥᨠᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨲᩥᨠᩴ ᨴᩩᨠᨬ᩠ᨧ;

ᨲᩥᨠᩴ ᨲᩥᨠᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨴᩩᨠᩴ ᨴᩩᨠᨬ᩠ᨧ,

ᨨ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᨿᩣ ᩈᩩᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩣᨲᩥ᪉ –

ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨣᩣᨳᩣᨿ ᨴᩦᨸᩥᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨨ ᨶᨿᩣ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪉ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩣᨴᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨶᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨶᨿᨸᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪉

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໙-໗. ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມປຏ຺ຐານວຓ຺ຓນາ

໑. ອິທານິ ກຸສລາທີສຸ ຘມ຺ເມສຸ ປຈ຺ຈຍຘມ຺ມໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກຸສລາທິຠາວໍ ອປ຺ປຏິເກ຺ຂປວເສນ ຘມ຺ມານໍ ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມຕາຍ ລທ຺ຘນາມໍ ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມປຏ຺ຐານໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ນກຸສລໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິຈ຺ຈ ອກຸສໂລ ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕຕ຺ຖ ນກຸສລໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິຈ຺ຈາຕິ ກຸສລສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຠາວໍ ວາເຣຕິ. ອກຸສໂລ ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ອກຸສລສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຊານາຕິ. ນກຸສລຎ຺ຈອກຸສລໍ ອພ຺ຍາກຕໍ ວາ, ຕຎ຺ຈ ສຫຊາຕປຈ຺ຈຍໍ ກຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ກຸສໂລ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອກຸສລາພ຺ຍາກຕວເສນ ເທສນາ ກຕາ. ຕຕ຺ຖ “ອກຸສລໍ ເອກໍ ຂນ຺ຘໍ ປຏິຈ຺ຈ ຕໂຍ ຂນ຺ຘາ”ຕິ ເອວໍ ນກຸສລໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິຈ຺ຈ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອພ຺ຍາກໂຕ ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາຕິ ອຍໍ ປນ ປໂຎ຺ຫ “ວິປາກາພ຺ຍາກຕໍ ກິຣິຍາພ຺ຍາກຕໍ ເອກໍ ຂນ຺ຘໍ ປຏິຈ຺ຈ ຕໂຍ ຂນ຺ຘາ ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຎ຺ຈ ຣູປ”ນ຺ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕວ. ອິຕິ ສພ຺ພປເຎ຺ຫສຸ ອວິສ຺ສຊ຺ຊິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖານຸຣູປໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕສ຺ສ ຈ ປາຬິອາຄຕເມວ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ. ເອເກກສ຺ມິໍ ຕິກທຸເກ ວາຣປ຺ປເພທປຈ຺ຈຍຄຓນວິຘານໍ ສພ຺ພໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນຍານຸສາເຣເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເອຕ຺ຕາວຕາ ຈ –

ຕິກຎ຺ຈ ປຏ຺ຐານວຣໍ ທຸກຸຕ຺ຕມໍ,

ທຸກໍ ຕິກເຎ຺ຈວ ຕິກໍ ທຸກຎ຺ຈ;

ຕິກໍ ຕິກເຎ຺ຈວ ທຸກໍ ທຸກຎ຺ຈ,

ຉ ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມມ຺ຫິ ນຍາ ສຸຄມ຺ພີຣາຕິ. –

ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ທີປິຕາ. ຘມ຺ມປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມປຏ຺ຐາເນ ຉ ນຍາ ນິທ຺ທິຏ຺ຐາ ໂຫນ຺ຕິ. ປຈ຺ຈຍວເສນ ປເນຕ຺ຖ ເອເກກສ຺ມິໍ ປຏ຺ຐາເນ ອນຸໂລມາທໂຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ນຍາຕິ ເອເກນ ປຣິຍາເຍນ ຈຕຸວີສຕິນຍປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມປຏ຺ຐານເຎ຺ຈວ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມປຏ຺ຐານວຓ຺ຓນາ.

ເອວໍ ຘມ຺ມານຸໂລມາທິວເສນ ຈຕູສຸ ວາເຣສຸ ເອເກກສ຺ມິໍ ຈຕຸວີສຕິຍາ ຈຕຸວີສຕິຍາ ນຍານໍ ວເສນ ຉນ຺ນວຸຕິ ນຍາ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈຍນເຍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເອເກກສ຺ມິໍ ປຏ຺ຐາເນ ຕິກທຸກາທີນເຎ຺ຈວ ຉນ຺ນໍ ຉນ຺ນໍ ນຍານໍ ວເສນ ຈຕຸວີສຕິນຍປຏິມຓ຺ຑິຕໍ

សមត្តបដ្ឋានមហាបករណំ វចនិតត្ថា៎ រពនិ បត “ក្ុសលៃរម្ុលោ ឆរម្មា អក្ុសលៃរម្ុលោ ឆរម្មា”តិអានិតា តរយត អារម្មណាយាតិកំ តាយ ឆរបត្វា “ក្ុសលៃរម្ុលោ ឆរម្មា ក្ុសលៃរម្ុលាស្ស ឆម្មស្ស រហត្ុបច្ចរយត បច្ចរយា”តិអានិតា តរយត អារម្មណបដ្ឋានំ តាយ ឆរស្សត្វា អបរយ្ហិ ឋស្សានីតំ ចរសតបិ ឋស្សបដ្ឋានំ តាយ វ្ណ្ឌទិត្វា ឆរស្សត្ថិ៍ ចំ រតច បិញ្ញត្តយំ ត អដ្ឋកថាស្ុ សត្ថិស្សតីតិ ត្តឆ ត ចិចារិចំ៍ សក្កីតិអាន្ុញ្ញហបិញ្ញត្តចរសរតច បរតត្វ ចណ្ណតា កតាតិ រចនិតត្ថា៍

ទុត្តាចតា ច –

សម្ត្ញហា ឃត្ត បឌា, តត្តាក្ុលឹកាចយាបត្តា;

រតកចិឆក្ុណ្ណកហតំ, សំសារំ តាតិចត្តត្តិ៍

បច្ចយរករឌ ក្ុសរលៃ, រលៃរក កន្ុតយ្ហិ បច្ចយាការំ;

អតិតិប្យុណាកម្ភិរ៍, ឌចតក្ខូមិ ត្យុឌ្ឍនាណស្ស៍

ក្ុសលៃឹឆម្មុរកឌំ, តិស្សាឃ តរយហិ ចិចិឆកណរតហិ;

ចិត្វាររន្ត្វា សត្តុយ-យកិឆម្មប្បករណំ សត្វា៍

ស្ុចិហិតសត្ថិដ្ឋារតា , បដ្ឋានំ តាយ ឃំ បការរសសិ;

សដ្ឋាឃ សយារដ្ឋា, ឃា អដ្ឋកថា យឃា តស្ស៍

អាចរិឃាតំ ចាឌំ, អចិហាឃ ចិកឌ្ឍចាឌិសិស្សាតំ;

អតិឆាហ្ុចិឆត្តូរារឃ, រលៃកយ្ហិអតត្តូរារឃត៍

សា ទុចំ អឌ្ឍ កតា, ត្យុឌ្ឍសយរត្តហិ កាណចាររហិ;

អត្ថំ បកាសយន្តី, បញ្ញានវរស្ស សកលស្ស។

សន្និដ្ឋានំ បត្តា យទេវ និដ្ឋំ តថា ពាហុជនស្ស;

សម្បាបុណន្តុ សីឃំ, កល្យាណា សព្វសង្កប្បា។

ឯត្តាវតា –

សត្តប្បករណំ នាថោ, អភិធម្មមទេសយិ;

ទេវាតិទេវោ ទេវានំ, ទេវលោកម្ហិយំ បុរេ។

តស្ស អដ្ឋកថា ឯសា, សកលស្សាបិ និដ្ឋិតា;

ចិរដ្ឋិតត្ថំ ធម្មស្ស, និដ្ឋបេន្តេន តំ មយា។

យំ បត្តំ កុសលំ តស្ស, អានុភាវេន បាណិនោ;

សព្វេ សទ្ធម្មរាជស្ស, ញត្វា ធម្មំ សុខាវហំ។

បាបុណន្តុ វិសុទ្ធាយ, សុខាយ បដិបត្តិយា;

អសោកមនុបាយាសំ, និព្វានសុខមុត្តមំ។

ចិរំ តិដ្ឋតុ សទ្ធម្មោ, ធម្មេ ហោន្តុ សគារវា;

សព្វេបិ សត្តា កាលេន, សម្មា ទេវោ បវស្សតុ។

យថា រក្ខិំសុ បោរាណា, សុរាជានោ តថេវិមំ;

រាជា រក្ខតុ ធម្មេន, អត្តនោវ បជំ បជន្តិ។

បដ្ឋានប្បករណ-អដ្ឋកថា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតា ច បញ្ចបករណដ្ឋកថាតិ។

និគមនកថា

បរមវិសុទ្ធសទ្ធាពុទ្ធិវីរិយបដិមណ្ឌិតេន សីលាចារជ្ជវមទ្ទវាទិគុណសមុទយសមុទិតេន សកសមយសមយន្តរគហនជ្ឈោគាហណសមត្ថេន បញ្ញាវេយ្យត្តិយសមន្នាគតេន តិបិដកបរិយត្តិប្បភេទេ សាដ្ឋកថេ សត្ថុសាសនេ អប្បដិហតញាណប្បភាវេន មហាវេយ្យាករណេន ករណសម្បត្តិជនិតសុខវិនិគ្គតមធុរោទារវចនលាវណ្ណយុត្តេន យុត្តមុត្តវាទិនា វាទីវរេន មហាកវិនា បភិន្នបដិសម្ភិទាបរិវារេ ឆឡភិញ្ញាទិប្បភេទគុណបដិមណ្ឌិតេ ឧត្តរិមនុស្សធម្មេ សុប្បតិដ្ឋិតពុទ្ធីនំ ថេរវំសប្បទីបានំ ថេរានំ មហាវិហារវាសីនំ វំសាលង្ការភូតេន វិបុលវិសុទ្ធពុទ្ធិនា ពុទ្ធឃោសោតិ គរូហិ គហិតនាមធេយ្យេន ថេរេន កតា អយំ សកលស្សបិ អភិធម្មបិដកស្ស អដ្ឋកថា –

តាវ តិដ្ឋតុ លោកស្មិំ, លោកនិត្ថរណេសិនំ;

ទស្សេន្តី កុលបុត្តានំ, នយំ បញ្ញាវិសុទ្ធិយា។

យាវ ពុទ្ធោតិ នាមម្បិ, សុទ្ធចិត្តស្ស តាទិនោ;

លោកម្ហិ លោកជេដ្ឋស្ស, បវត្តតិ មហេសិនោតិ។

អភិធម្មបិដក-អដ្ឋកថា និដ្ឋិតា។